

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำหนังสือ
เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย

โดย
รศ.วันรักษ์ นิงมณีนาคิน และคณะ
ตุลาคม 2548

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำหนังสือ

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย

คณะผู้วิจัย

1. รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.
2. อ.อักษรศรี พานิชสาส์น คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.
3. นางสาวอวยพร สุธาทองไทย นักวิจัยอิสระ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
“ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป”

คำนำ

รายงาน “โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” เป็นการ
ศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจของจีนในระดับมณฑลในวงกว้างเพื่อให้
คนไทยทั่วไปได้รู้จักมณฑลสำคัญต่างๆ ของจีนโดยครอบคลุมมณฑลทางตะวันตก (ฉงชิ่ง ซื่อชวน
ก๊วยโจว หยุนหนาน ส่านซี และกว่างซี) มณฑลทางตะวันออก (ฝูเจี้ยน และเจ้อเจียง) มณฑลทาง
ตะวันออกเฉียงเหนือ (เหลียวหนิง) และมณฑลทางใต้ของจีน (กว่างตง และไห่หนาน) เนื้อหา
รายงานเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านต่างๆ ของแต่ละมณฑล ได้แก่ ภาพรวมสังคมและการปกครอง
เศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าระหว่างประเทศ การลงทุน การท่องเที่ยว การค้า
ภายใน เมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละมณฑล ตลอดจนนโยบายและมาตรการสำคัญ
ของรัฐบาล

คณะวิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนการ
วิจัยฯ จากงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2548 ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน
ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเป็นแหล่งข้อมูลในการ
ศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อรายงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

คณะวิจัยหวังว่า ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการจีนศึกษาใน
ประเทศไทยและสาธารณชนโดยทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจของประเทศจีนใน
ระดับมณฑลมากยิ่งขึ้น และคาดหวังว่า จะสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนในอนาคต ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการค้าขาย
การเข้าไปลงทุน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศจีนต่อไป ทั้งนี้ ด้วยข้อจำกัดในหลายๆ
ด้าน โดยเฉพาะอุปสรรคในเรื่องภาษาจีนและข้อจำกัดในการเดินทางไปเก็บข้อมูลในประเทศจีน
ผลการวิจัยจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ อย่างไรก็ตาม คณะวิจัยหวังว่าผลการศึกษาชิ้นนี้จะเป็น
พื้นฐานและแนวทางให้มีการศึกษาในระดับสูงต่อไป

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน
อักษรศรี พานิชสาส์น
อวยพร สุธาทองไทย

ตุลาคม 2548

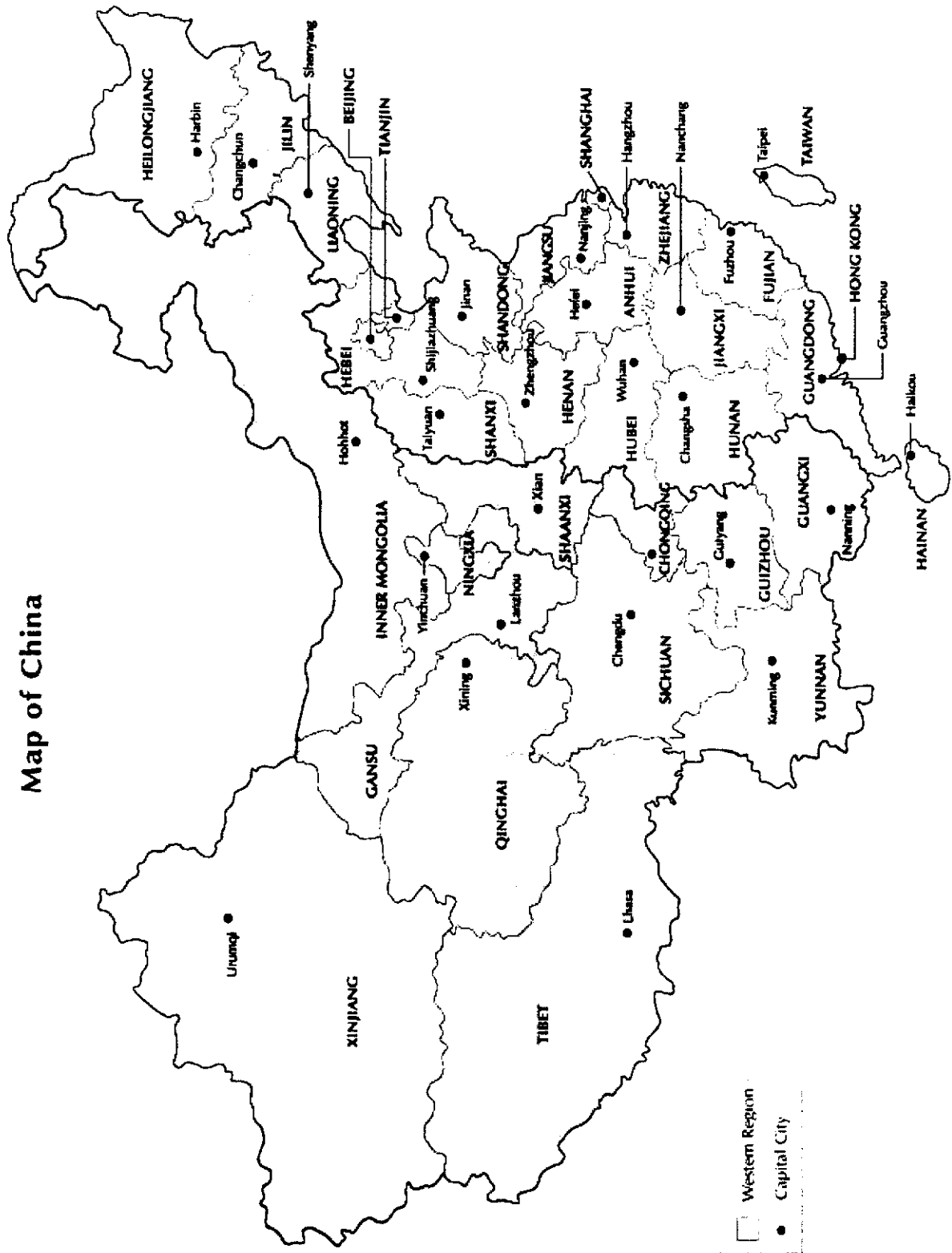
บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่และมีพื้นที่กว้างใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร ซึ่งแต่ละเขตปกครอง/มณฑลล้วนมีขนาดใหญ่ มีประชากรมาก มีระดับรายได้และรสนิยมแตกต่างกัน และด้วยขนาดของพื้นที่ที่กว้างใหญ่ ทำให้การขนส่งเคลื่อนย้ายสินค้าภายในประเทศจีนมีค่าใช้จ่ายสูง ทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านช่องทางการกระจายและวางสินค้าขายภายในประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้ดำเนินนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละเขตปกครอง/มณฑลมีอำนาจการบริหารค่อนข้างมาก และบางมณฑลยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าที่ผลิตจากมณฑลอื่น (local protectionism)

ดังนั้น หากต้องการรู้จักและเข้าใจประเทศจีนอย่างถ่องแท้ การศึกษาข้อมูลของจีนในระดับประเทศอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลในระดับมณฑลควบคู่ไปด้วย รายงานวิจัยนี้จึงเน้นศึกษาข้อมูลมณฑลสำคัญของจีน 11 มณฑล ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญกับไทย ประกอบด้วย 6 มณฑลทางตะวันตก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง ชี้อชวน (เสฉวน) กุ้ยโจว หยุนหนาน (ยูนนาน) ซานซี และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี 2 มณฑลทางตะวันออก คือ ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) และเจ้อเจียง 1 มณฑลทางตะวันออกเฉิียงเหนือ (อีสานของจีน) คือ เหลียวหนิง และ 2 มณฑลทางใต้ คือ กว่างตง (กว่างตุ้ง) และไห่หนาน (เกาะไหหลำ) ข้อมูลของแต่ละมณฑลประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน ได้แก่ ภาพรวมสังคม และการปกครอง ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนนโยบายและมาตรการสำคัญของรัฐบาลในด้านต่างๆ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนทั้ง 11 แห่งและนัยต่อไทย พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้ว มณฑลทางภาคตะวันตกของจีน มีศักยภาพและมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูงกว่าและมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นไปไกลกว่า ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีนโยบายเน้นสร้างความสัมพันธ์กับจีนในระดับมณฑล โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับมณฑลทางตะวันตกของจีน ซึ่งไทยมีข้อได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงกับมณฑลเหล่านั้น เพื่อขยายความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันต่อไป

Map of China

“โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย”

บทคัดย่อ

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร ซึ่งแต่ละเขตปกครอง/มณฑลล้วนมีขนาดใหญ่และประชากรจำนวนมาก มีความแตกต่างในมิติต่างๆ ได้แก่ แหล่งที่ตั้ง เศรษฐกิจ ระบบสาธารณูปโภค นโยบายและการบริหารของภาครัฐ การศึกษา และอื่นๆ นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลยังมีอำนาจทางการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามระบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าที่ผลิตจากมณฑลอื่น

รายงานการศึกษานี้จึงศึกษาโดยแยกเป็นรายเขตปกครอง/มณฑล ซึ่งประกอบด้วย 6 มณฑลทางตะวันตก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง ชี้อชวน (เสฉวน) กุ้ยโจว หยุนหนาน (ยูนนาน) ส่านซี และเขตปกครองตนเอง ชนชาติจ้วงกว่างซี 2 มณฑลทางตะวันออก คือ ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) และเจ้อเจียง 1 มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสานของจีน) คือ เหลียวหนิง และ 2 มณฑลทางใต้ คือ กว่างตง (กวางตุ้ง) และไห่หนาน (เกาะไหหลำ) ในแต่ละมณฑลประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน แต่มีรายละเอียดทั่วไปและรายละเอียดจำเพาะที่แตกต่างกัน ดังนี้ ภาพรวมสังคมและการปกครอง ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบายและมาตรการของรัฐบาล

จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนและนัยต่อไทย พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้ว มณฑลทางภาคตะวันตกของจีน มีศักยภาพและมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูงกว่า และมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นค่อนข้างจะก้าวหน้าไปมากแล้ว

“Economic Potential of China’s 11 Provinces: Implications for Thailand”

Abstract

The People’s Republic of China is a large country, divided into many provinces, municipalities and autonomous regions, each of which is huge both in terms of area and population. In addition, each region/province is rather different in terms of location, economy, infrastructure, government policies, education level, and etc. Importantly, due to China’s decentralization in administration, each provincial government has certain independent administrative power. Accordingly, some problems of local protectionism occur, for example, some imposing trade barriers on products produced in other regions/provinces.

This research presents a study and survey of eleven **Chinese provinces with high economic potential**, as follows: six western provinces (Chongqing Municipality, Sichuan Province, Guizhou Province, Yunnan Province, Shaanxi Province and Guangxi Zhuang Autonomous Region), two eastern provinces (Fujian Province and Zhejiang Province), one northeastern province (Liaoning Province), and two southern provinces (Guangdong Province and Hainan Province). The scopes of study are focused on the followings: geographical background, political administration and government policy, economic size and gross domestic product, people’s livelihood, agriculture, industry, tourism, foreign investment, domestic trade, foreign trade, and major cities and development zones thereof.

A study finding reveals that some western provinces have great potential for further cooperation with Thailand, as compared to those coastal provinces which have intensively developed and tied their economic cooperation with most industrial countries.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	0-1
มณฑลทางตะวันตก	
บทที่ 1 เศรษฐกิจมณฑลนครฉงชิ่ง	1-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลนครฉงชิ่ง	1-ก
บทที่ 2 เศรษฐกิจมณฑลชื้อชวน	2-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลชื้อชวน	2-ก
บทที่ 3 เศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว	3-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกุ้ยโจว	3-ก
บทที่ 4 เศรษฐกิจมณฑลหยุนหนาน	4-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลหยุนหนาน	4-ก
บทที่ 5 เศรษฐกิจมณฑลส่านซี	5-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลส่านซี	5-ก
บทที่ 6 เศรษฐกิจเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี	6-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี	6-ก
มณฑลทางตะวันออก	
บทที่ 7 เศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน	7-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลฝูเจี้ยน	7-ก
บทที่ 8 เศรษฐกิจมณฑลเจ้อเจียง	8-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียง	8-ก
มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ	
บทที่ 9 เศรษฐกิจมณฑลเหลียวหนิง	9-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเหลียวหนิง	9-ก
มณฑลทางใต้	
บทที่ 10 เศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง	10-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกวางตุ้ง	10-ก
บทที่ 11 เศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน	11-1
ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนาน	11-ก
บรรณานุกรม	
ประวัตินักวิจัย	

สารบัญตารางและแผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
ตาราง ก ดัชนีทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ. 2003	viii
ตาราง ข ดัชนีทางเศรษฐกิจจำแนกเป็นรายมณฑล ปี ค.ศ. 2003	x
บทนำ	
ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาทั้ง 11 มณฑล (ปี ค.ศ. 2003)	0-2
บทที่ 1 มหานครฉงชิ่ง	
ตาราง 1-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-5
ตาราง 1-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-6
ตาราง 1-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-10
ตาราง 1-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003	1-13
ตาราง 1-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมหานครฉงชิ่ง	1-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	1-15
ตาราง 1-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศ ปี ค.ศ. 2003	1-16
ตาราง 1-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคของประชาชนในเขตเมือง (%)	1-18
ตาราง 1-8 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-18
ตาราง 1-9 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)	1-19
ตาราง 1-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมหานครฉงชิ่ง (ปี ค.ศ. 2003)	1-22
บทที่ 2 มณฑลชื้อชวน	
ตาราง 2-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลชื้อชวน (%)	2-5
ตาราง 2-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-6
ตาราง 2-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-9
ตาราง 2-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-12
ตาราง 2-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลชื้อชวน	2-16
ตาราง 2-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	2-18
ตาราง 2-7 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)	2-21
ตาราง 2-8 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)	2-22
ตาราง 2-9 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-24
ตาราง 2-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003	2-27
บทที่ 3 มณฑลกุ้ยโจว	
ตาราง 3-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว	3-5
ตาราง 3-2 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลกุ้ยโจว (%)	3-5
ตาราง 3-3 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-6
ตาราง 3-4 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-9
ตาราง 3-5 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	3-15

เรื่อง	หน้า
ตาราง 3-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	3-17
ตาราง 3-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-18
ตาราง 3-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003	3-22
บทที่ 4 มณฑลหยุนหนาน	
ตาราง 4-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลหยุนหนาน (%)	4-5
ตาราง 4-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-5
ตาราง 4-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-8
แผนภูมิแสดงปริมาณใบยาสูบที่ผลิตได้ในแต่ละมณฑล ปี ค.ศ. 2002	4-9
ตาราง 4-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-14
ตาราง 4-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลหยุนหนาน	4-16
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	4-17
ตาราง 4-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ	4-17
ตาราง 4-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	4-19
ตาราง 4-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-21
ตาราง 4-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลหยุนหนาน ปี ค.ศ. 2003	4-24
บทที่ 5 มณฑลส่านซี	
ตาราง 5-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลส่านซี (%)	5-6
ตาราง 5-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-7
ตาราง 5-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-11
ตาราง 5-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-13
ตาราง 5-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลส่านซี	5-14
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	5-15
ตาราง 5-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ	5-16
ตาราง 5-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	5-17
ตาราง 5-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-19
ตาราง 5-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003	5-23
บทที่ 6 เขตปกครองตนเองกว่างซี	
ตาราง 6-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของเขตปกครองตนเองกว่างซี (%)	6-4
ตาราง 6-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-5
ตาราง 6-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-10
ตาราง 6-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-13
ตาราง 6-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	6-16
ตาราง 6-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)	6-19
ตาราง 6-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-21
ตาราง 6-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003	6-26

เรื่อง	หน้า
บทที่ 7 มณฑลฝูเจี้ยน	
ตาราง 7-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน	7-6
ตาราง 7-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-7
ตาราง 7-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-10
ตาราง 7-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-13
ตาราง 7-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลฝูเจี้ยน	7-15
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	7-15
ตาราง 7-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	7-16
ตาราง 7-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	7-18
ตาราง 7-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003	7-20
ตาราง 7-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลฝูเจี้ยน (ปี ค.ศ. 2003)	7-31
บทที่ 8 มณฑลเจ้อเจียง	
ตาราง 8-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเจ้อเจียง (%)	8-3
ตาราง 8-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-4
ตาราง 8-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-8
ตาราง 8-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-12
ตาราง 8-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเจ้อเจียง	8-15
ตาราง 8-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	8-15
ตาราง 8-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	8-17
ตาราง 8-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-18
ตาราง 8-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003	8-34
บทที่ 9 มณฑลเหลียวหนิง	
ตาราง 9-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเหลียวหนิง (%)	9-4
ตาราง 9-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-4
ตาราง 9-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-7
ตาราง 9-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-10
ตาราง 9-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเหลียวหนิง	9-10
แผนภูมิแสดงมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	9-11
ตาราง 9-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่างๆ ปี ค.ศ. 2003	9-12
ตาราง 9-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	9-14
ตาราง 9-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-15
ตาราง 9-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003	9-31
บทที่ 10 มณฑลกวางตุ้ง	
ตาราง 10-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง	10-5
ตาราง 10-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกวางตุ้ง ปี ค.ศ. 2003	10-5

เรื่อง		หน้า
ตาราง 10-3	สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-9
ตาราง 10-4	ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-13
ตาราง 10-5	มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลกว่างตง	10-14
ตาราง 10-6	จำนวนร้านค้าปลีกในมณฑลกว่างตง (แห่ง)	10-16
ตาราง 10-7	สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	10-17
ตาราง 10-8	ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003	10-19
ตาราง 10-9	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกว่างตง (ปี ค.ศ. 2003)	10-50
บทที่ 11 มณฑลไห่หนาน		
ตาราง 11-1	ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน	11-5
ตาราง 11-2	สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-5
ตาราง 11-3	สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-9
ตาราง 11-4	ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-10
ตาราง 11-5	สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)	11-13
ตาราง 11-6	ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003	11-14
ตาราง 11-7	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลไห่หนาน (ปี ค.ศ. 2003)	11-18
บทที่ 12 บทสรุปและบทวิเคราะห์นัยต่อไทย		
ตาราง 12-1	ตัวอย่างอุปนิสัยของคนจีนในบางมณฑล	12-2
ตาราง 12-2	เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและพื้นที่ศึกษา (ปี ค.ศ. 2003)	12-3
ตาราง 12-3	สถิติมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-12
ตาราง 12-4	สถิติการท่องเที่ยวระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-19
ตาราง 12-5	สถิติการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003	12-20

คำอธิบายการเรียกชื่อมณฑล

4 มหานคร:

ปักกิ่ง	(Beijing)
เซี่ยงไฮ้	(Shanghai)
เทียนจิน (เทียนสิน)	(Tianjin)
ฉงชิ่ง	(Chongqing)

22 มณฑล:

อันฮุย	(Anhui)
ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)	(Fujian)
เจียงซู	(Jiangsu)
เจียงซี	(Jiangxi)
จีหลิน	(Jilin)
กานซู (ก้นซู)	(Gansu)
กุ้ยโจว	(Guizhou)
กว่างตง (กวางตุ้ง)	(Guangdong)
ไห่หนาน (ไหหลำ)	(Hainan)
เฮยหลงเจียง	(Heilongjiang)
เหอเป่ย์	(Hebei)
เหอหนาน	(Henan)
หูเป่ย์	(Hubei)
หูหนาน	(Hunan)
เหลียวหนิง	(Liaoning)
ชิงไห่	(Qinghai)
ส่านซี	(Shaanxi)
ซานตง	(Shandong)
ชานซี (ซานซี)	(Shanxi)
ซื่อชวน (เสฉวน)	(Sichuan)
ยูนหนาน (ยูนนาน)	(Yunnan)
เจ้อเจียง	(Zhejiang)

5 เขตปกครองตนเอง:

กว่างซี (กวางสี)	(Guangxi)
มองโกเลียใน	(Inner Mongolia)
หนิงเซี่ย	(Ningxia)
ทิเบต หรือ ซิจ้าง	(Tibet or Xizang)
ซินเจียง (ซินเกียง)	(Xinjiang)

เมืองธุรกิจอื่น ๆ:

กว่างโจว (กวางเจา)	(Guangzhou)
เซินเจิ้น	(Shenzhen)
ช่านโถว (ซัวเถา)	(Shantou)
ต้าเหลียน	(Dalian)
ชิงเต่า	(Qingdao)
หนานจิง (นานกิง)	(Nanjing)
เฉิงตู	(Chengdu)
เซี่ยเหมิน	(Xiamen)
ฝูโจว	(Fuzhou)
ไห่โข่ว	(Haikou)
ฮาเอ๋อร์บิ่ (ฮาร์บิน)	(Harbin)
คุนหมิง	(Kunming)
หางโจว	(Hangzhou)
เจิ้งโจว	(Zhengzhou)
ซีอาน	(Xi'an)

หมายเหตุ ในรายงานชิ้นนี้จะใช้คำเรียกชื่อเมือง “ปักกิ่ง” และ “เซี่ยงไฮ้” ตามปกติ

ตาราง ก ดัชนีทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี ค.ศ. 2003

ดัชนีทางเศรษฐกิจ	จีน
พื้นที่ (ล้านตารางกิโลเมตร)	9.60 (อันดับ 3 ของโลก)
จำนวนประชากร (ล้านคน)	1,292.27 (อันดับ 1 ของโลก)
การจ้างงาน	
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	744.32
อัตราว่างงานในเขตเมือง (%)	4.3
การศึกษา (ระดับอุดมศึกษาขึ้นไป)	
- จำนวนสถาบัน (แห่ง)	1,552
- จำนวนนักศึกษาปัจจุบัน (ล้านคน)	11.09
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (ล้านคน)	1.89
การสาธารณสุข	
จำนวนสถานรักษาพยาบาล (แห่ง)	291,323
แพทย์ (ล้านคน)	1.87
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	1,1725.19 (อันดับ 6 ของโลก)
เกษตรกรรม	1,709.21
อุตสาหกรรม	6,127.41
การบริการ	3,888.57
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	9,101
รายได้ประชาชนเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	
รายได้ของประชาชนในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	8,472
รายได้สุทธิของประชาชนในเขตชนบท	2,622
มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	5,556.66
การคลัง (พันล้านหยวน)	
รายรับภาครัฐ	985.00
รายจ่ายภาครัฐ	1,722.99
การคมนาคมขนส่ง	
เส้นทางรถไฟ (กิโลเมตร)	73,002
ทางหลวง (กิโลเมตร)	1,809,828
เกษตรกรรม (ล้านตัน)	
- เมล็ดข้าว	430.69
- พืชน้ำมัน	28.11
อุตสาหกรรม	
- ถ่านหิน (ร้อยล้านตัน)	16.7
- น้ำมันดิบ (ล้านตัน)	169.60
- ไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	19,105.80
- เหล็กกล้า (ล้านตัน)	222.34
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	4,584.20
มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	850.99
การส่งออก	438.23
การนำเข้า	412.76
มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	53.50

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

ข้อมูลสำคัญทางเศรษฐกิจของจีน

ตลาดหลักทรัพย์ มี 2 แห่ง ได้แก่

- 1) Shanghai Stock Exchange และ
- 2) Shenzhen Stock Exchange

ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ของจีน มี 4 แห่ง คือ

- 1) Bank of China
- 2) Industrial and Commercial Bank
- 3) China Construction Bank
- 4) Agriculture Bank of China

ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งเป็น

- อัตราร้อยละ 13 สำหรับสินค้าสดและสินค้าเกษตร
- อัตราร้อยละ 17 สำหรับสินค้าแปรรูปและอุตสาหกรรม

ท่าเรือสำคัญ ได้แก่

- 1) ท่าเรือในมหานครเซี่ยงไฮ้
- 2) ท่าเรือต้าเหลียน (มณฑลเหลียวหนิง)
- 3) ท่าเรือเหลียนหยุนกัง (มณฑลซานตง)
- 4) ท่าเรือหวงผู่ (มณฑลกวางตุ้ง)
- 5) ท่าเรือจ้านเจียง (มณฑลกวางตุ้ง)
- 6) ท่าเรือในมหานครเทียนจิน
- 7) ท่าเรือเวินโจว (มณฑลเจ้อเจียง)
- 8) ท่าเรือหนิงโป (มณฑลเจ้อเจียง) เป็นต้น

ท่าอากาศยานสำคัญ ได้แก่

- 1) ท่าอากาศยานกรุงปักกิ่ง
- 2) ท่าอากาศยานผู้ตง มหานครเซี่ยงไฮ้
- 3) ท่าอากาศยานไป่หยุน นครกว่างโจว มณฑลกวางตุ้ง
- 4) ท่าอากาศยานเทียนจิน มหานครเทียนจิน
- 5) ท่าอากาศยานเป่ย์อัน เมืองเซินเจิ้น มณฑลกวางตุ้ง เป็นต้น

ตาราง ข ดัชนีทางเศรษฐกิจจำแนกเป็นรายมณฑล ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
ระดับประเทศ	9,571,300	1,292.27	11,725.19	9,073		
22 มณฑล						
1. ซื่อชวน	485,000	85.29	545.63	6,418	แหล่งแร่ธาตุและแหล่งผลิตสินค้าเกษตรรายใหญ่ ผลิตภัณฑ์ได้มากที่สุดภายในจีน มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่และเป็นฐานอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในจีนตะวันตก	แหล่งทรัพยากรน้ำสำคัญ จึงเป็นศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของจีน
2. ซานตง	153,000	91.25	1,243.50	13,654	ผลิตแอปเปิ้ลได้มากที่สุดภายในจีน เป็นฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมอันดับ 3 ของจีน รองจากกวางตุ้งและเจียงซู และเป็นตลาดผู้บริโภคอันดับ 3 ในจีน	น้ำมันดิบ (มากเป็นอันดับ 2 ในจีน หรือ 15.7% รองจากเซี่ยงหยงเจียง) ถ่านหิน
3. เหอหนาน	167,000	96.67	702.59	7,530	แหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจรายใหญ่ สามารถผลิตข้าวได้มากที่สุดในประเทศ	แหล่งผลิตถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ และอะลูมิเนียมรายใหญ่
4. เจียงซู	103,000	74.06	1,245.18	16,796	มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากกวางตุ้ง และมีสินค้าแบรนด์เนมติดตลาดระดับประเทศมากเป็นอันดับ 2	
5. เหอเป่ย์	188,000	67.69	709.54	10,508	มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 4 และเป็นแหล่งเกษตรกรรมรายใหญ่ ผลิตผลไม้และนมมากเป็นอันดับ 3 ในจีน	แหล่งผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ
6. กว่างตง	179,756	77.23	1,344.99	16,990	ติดกับฮ่องกงจึงเป็นประตูเข้า-ออกสินค้าจากจีนกับตลาดโลก เมืองสำคัญ เช่น เซินเจิ้น จูไห่ และซานโถว เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) มาตั้งแต่ปี 1979 มีเศรษฐกิจการค้าขยายตัวอย่างรวดเร็ว และยังมีมูลค่าการส่งออกและค้าปลีกมากที่สุดภายในจีน	แหล่งสำรองแร่ดินขาว ถ่านหินร่วน พอลวง และเจอร์เมเนียม มากที่สุดภายในจีน
7. หูหนาน	210,000	66.63	463.37	7,546	แหล่งผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดในจีน ผลิตชาและส้มได้เป็นอันดับ 3 และเป็นแหล่งปศุสัตว์พันธุ์พื้นเมืองมีชื่อ	แหล่งผลิตกังสดาน สังกะสี ตะกั่ว ดีบุก และโลหะที่ไม่มีเหล็กผสมที่ใหญ่ที่สุดในจีน และเป็นอุตสาหกรรมหลัก

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
8. อี้หนุย	139,000	64.10	397.32	6,889	แหล่งผลิตสินค้าเกษตร เช่น ผัก พืชไร่ และสัตว์น้ำจืด และเป็นฐานการทำเหมืองแร่และถ่านหินรายใหญ่	แหล่งผลิตถ่านหิน เหล็ก ทองแดง กำมะถัน ฟอสเฟต และซีเมนต์รายใหญ่
9. หูเป่ย์	186,000	60.02	539.59	9,001	แหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ เมืองสำคัญคือ อุ๋ฮั่น เป็นศูนย์กลางการค้าและขนส่งบริเวณแม่น้ำฉางเจียง อุตสาหกรรมสำคัญคือผลิตภัณฑ์เครื่องใช้	แหล่งผลิตฟอสเฟต เหล็ก ซีลีกา โปแตช รายใหญ่แห่งหนึ่ง
10. เจ้อเจียง	101,800	45.52	939.50	20,147	ฐานการผลิตอุตสาหกรรมอันดับ 4 โดยเฉพาะสิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ไหมได้ 1 ใน 3 ของจีน และมีท่าเรือสำคัญ เช่น หนิงโป	ถ่านหิน สารส้ม หินปูน ฟลูโอไรท์ ดินสอพูนแปรรูปเหล็ก
11. เหลียวหนิง	147,500	41.62	600.25	14,258	ฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนัก เมืองสำคัญ คือ ฉ่าเหลียน เป็นท่าเรือใหญ่และศูนย์กลางแฟชั่นแห่งหนึ่ง	แหล่งผลิตถ่านหิน น้ำมัน เหล็ก เหล็กกล้า
12. หยูนหนาน	394,139	43.76	246.53	5,662	แหล่งผลิตยางพารา ไม้คาเฟ ไมคอก ไม้ยาสูบ (มากที่สุดในประเทศ)	ถ่านหิน แมกนีเซียม และเพชรรายใหญ่
13. เจียงซี	169,000	42.54	283.00	6,677	มีการทำอุตสาหกรรม เบียร์และไก่ สัตว์น้ำจืด และเป็นแหล่งผลิตสินค้าจากไม้และไม้แปรรูปที่สำคัญของจีน	ผลิตสิ่งทอได้มากที่สุดในประเทศ และยังมีดีบุก ทองแดง อะลูมิเนียม ตะกั่ว
14. ซานซี	205,800	36.90	239.86	6,480	ศูนย์ R&D ที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 รองจากปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ และเป็นฐานการผลิตพลังงานที่สำคัญ	มีแหล่งแร่สำรองมากที่สุดในประเทศ ที่สำคัญ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน เหล็ก และแร่ที่ไม่ใช่โลหะ
15. เฮยหลงเจียง	469,000	38.15	443.31	11,623	ฐานการผลิตเครื่องจักรขนาดใหญ่และเป็นแหล่งทำอุตสาหกรรมสำคัญ สามารถผลิตนมได้มากที่สุดในประเทศ และเป็นช่องทางส่งสินค้าไปยังตลาดรัสเซีย	ผลิตน้ำมันได้มากที่สุดในประเทศ มีพื้นที่ป่าไม้มาก และมีทองคำและกราไฟต์มากที่สุดแห่งหนึ่ง
16. ซานซี	156,000	33.14	244.56	7,402	แหล่งผลิตถ่านหินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ (1 ใน 4 ของจีน) และเป็นแหล่งส่งออกถ่านหินสำคัญ (ร้อยละ 80 ของมณฑล)	ถ่านหิน เหล็กกล้า อะลูมิเนียม

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
17. กุ้ยโจว	176,200	38.70	135.61	3,603	ผลิตใบยาสูบได้เป็นอันดับ 2 ในจีนและเป็นแหล่งผลิตชาสมุนไพรใหญ่ สินค้ามีชื่อ ได้แก่ เหล้าเหมาไถ	ฟอสเฟต (มากที่สุด) เงิน) ปอโกโจ (อันดับ 2) และถ่านหิน (อันดับ 5)
18. ผู้เจียง	121,400	34.88	523.21	14,979	ตั้งตรงข้ามกับไต้หวัน สินค้ามีชื่อ เช่น ส้มผู้เจียงและลำไยผู้เจียง และมีอุตสาหกรรมประมงใหญ่เป็นอันดับ 3 ในจีน	มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด
19. จีหลิน	187,000	27.04	252.18	9,334	แหล่งผลิตข้าวโพดที่ใหญ่ที่สุดในจีน ผลิตไม้แปรรูป และมีชื่อด้านโสม ยาแผนโบราณ (เซากวาง) และพืชสมุนไพร และเป็นฐานการผลิตรถยนต์รายใหญ่แห่งหนึ่งในจีน	พบหินน้ำมันเขมามากที่สุดในจีน และยังมีก๊าซ ถ่านหิน นิกเกิล ยิปซัมเป็นจำนวนมาก
20. กานซู	454,000	26.03	130.11	4,984	ผลิตแดงโม พืชสมุนไพร และมีผลผลิตจากปศุสัตว์มาก โดยเฉพาะจากแกะและอูฐ และยังเป็นฐานการผลิตพลังงานไฟฟ้าและมีโครเคมีที่สำคัญ	ถ่านหิน น้ำมัน ทองแดง อะลูมิเนียม นิกเกิล ตะกั่วและสังกะสี (มี 11 ชนิดที่พบมากที่สุด)
21. จิงไห่	721,000	5.34	39.02	7,276	แหล่งทำปศุสัตว์สำคัญ เช่น วัว ลา จามรี แกะ อูฐและม้า มีผลิตภัณฑ์ขนสัตว์ที่มีชื่อ และมีทะเลสาบน้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดในจีน	มีกิจกรรมธรรมชาติและน้ำมันมาก และมีโปแตช และโปแตสเซียม (97%) มากที่สุดในจีน
22. ไทหนาน	35,354	8.11	69.17	8,573	จัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในปี 1988 และเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจและผลไม้เมืองร้อน กล้วย มะพร้าว พืชสมุนไพร ยางพารา และอาหารทะเลที่สำคัญ	แหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติรายใหญ่แห่งหนึ่ง และยังมีโพแทสเซียม (70% ของจีน) และเป็นฐานการผลิตเกลือทะเล
5 เขตปกครองตนเอง						
23. กวางซี	236,700	48.57	273.51	5,696	เป็นมณฑลทางตะวันตกเพียงแห่งเดียวที่ติดทะเล เป็นแหล่งผลิตอ้อยและน้ำมันมากที่สุด	พบตีบุก แมงกานีส ปูนขาว และพลวงมากที่สุด
24. มงโกเลียใน	1,183,000	23.80	209.29	8,734	ไข่มุกสำคัญทางการเงิน แหล่งทำปศุสัตว์ม้า วัวเนื้อ วัวนม แกะ แพะสีขา และอูฐ	พบเหล็กมากที่สุด

มณฑล/ เขตปกครองตนเอง/ มหานคร	พื้นที่ ประชากร (ตร. กม.)	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ เฉลี่ย ต่อหัว (หยวน)	ลักษณะเด่น	ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
25. ชินเจียง	1,600,000	19.34	184.98	9,686	เป็นเขตปกครองตนเองที่มีพื้นที่มากที่สุด ผลิตภัณฑ์และดอกฮอปมากที่สุด ในจีน มีพื้นที่เลี้ยงสัตว์มากเป็นอันดับ 2 ลินคัมซี้อ์ ไดแก แอปเปิ้ล สาลี่ องุ่นขาว ไร่มะเดื่อ และเมล็ดองุ่น แหล่งทำปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์ หนังแกะ และขนอูฐรายใหญ่ และผลิต หนังลูกแกะเป็นสินค้ามีชื่อของโลก	มีถ่านหิน (40%) มากที่สุด ในจีน ก๊าซธรรมชาติ (อันดับ 2) น้ำมันดิบ (อันดับ 3) และยังพบไมก้าและเบริลเลียมมากที่สุด แหล่งผลิตถ่านหินคุณภาพดี ลิกไนท์ น้ำมันดิบ
26. หกยฺเหวียน	66,000	5.80	38.49	6,685	ผลิตสินค้ามีชื่อของตัวเอง เช่น น้ำมัน เบียร์ พืชสมุนไพร และมี สถานีไฟฟ้าพลังความร้อนได้ไฟฟ้าที่มากที่สุด ในจีน	พบแร่บอแรกซ์มากที่สุด ในจีน และยังมีเหล็ก โครเมียม ลิเทียม และทองคำ
27. ทิเบต	1,228,000	2.70	18.46	6,874		
4 มหานคร						
28. ปักกิ่ง	17,000	14.56	361.19	31,613	เป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางทางการเมือง วัฒนธรรม การเงินและ ธนาคาร และการต่างประเทศของจีน	
29. เซี่ยงไฮ้	6,000	17.11	625.08	46,718	มีท่าเรือตู้คอนเทนเนอร์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน สามารถผลิตรถยนต์ ได้มากที่สุด อุตสาหกรรมสำคัญอื่นๆ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม การเงิน และการประกันภัย	
30. เกียนหนิง	11,000	10.11	238.69	25,874	มีท่าเรือคลังสินค้าที่ใหญ่ที่สุดและเป็นศูนย์กลางการขนส่งทาง อากาศที่ใหญ่ที่สุดในจีน	
31. จงหฺยง	82,400	31.15	225.05	8,077	ขึ้นเป็นมหานครเมื่อมีนาคม 1997 เป็นฐานการผลิตรถยนต์และ มอเตอร์ไซค์รายใหญ่	เป็นฐานการผลิตก๊าซธรรมชาติในประเทศที่ ใหญ่ที่สุดและมีแร่รัตนอนเทียม (มากที่สุด ในจีนและอันดับ 2 ของโลก)

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004 และ <http://www.tdctrade.com>.

บทนำ

“โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย”

1. ความสำคัญของการศึกษา

จีนเป็นประเทศกว้างใหญ่แบ่งออกเป็นมณฑลต่างๆ ซึ่งแต่ละมณฑลล้วนมีขนาดใหญ่และประชากรจำนวนมาก มีความแตกต่างทางรายได้ ทรัพยากร และรูปแบบของการบริโภค นอกจากนี้รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลยังมีอำนาจทางการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น (decentralization) และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าที่มาจากต่างเขตหรือนอกพื้นที่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป การเมืองท้องถิ่น ตลอดจนมิติด้านสังคมและอื่นๆที่น่าสนใจในระดับมณฑล

อย่างไรก็ดี จนถึงขณะนี้ ในแวดวงวิชาการด้านจีนศึกษาของไทยยังมีการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจจีนจำเพาะระดับมณฑลต่างๆ น้อยมาก (ที่มีอยู่เพียง 2-3 ชิ้น ได้แก่ การศึกษามณฑลหยุนหนาน (ยูนนาน) ของวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน การศึกษามณฑลหยุนหนานของมิ่งสรรค์ ขาวสะอาด) นอกเหนือจากนั้นล้วนแต่เป็นข้อมูลเบื้องต้นและยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ (เช่น งานเผยแพร่ข้อมูลระดับมณฑลของศูนย์ศึกษาจีนตอนใต้ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ทั้งนี้เพราะการศึกษาเศรษฐกิจจีนโดยนักวิชาการไทยส่วนมากต้องอาศัยข้อมูลทุติยภูมิและเป็นภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่าหนังสือที่พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนมีการไหลบ่าออกมา

มากมาย แต่แทบจะไม่มี การเขียนเจาะลึกเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นรายมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มณฑลทางภาคกลางและภาคตะวันตก ซึ่งน่าจะเป็นมณฑลที่มีนัยสำคัญต่อความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจไทย-จีนมากกว่า ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกับมณฑลชายฝั่งมหาสมุทรทางตะวันออกและ มณฑลที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง ซึ่งฝ่ายจีนได้พัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับ ประเทศอุตสาหกรรมอื่นอย่างเต็มที่

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปที่เป็นข้อมูลล่าสุด พร้อม ทั้งมีการวิเคราะห์ในระดับเบื้องต้นของมณฑลที่มีศักยภาพและมีนัยสำคัญต่อไทย โดยแยกเป็น รายมณฑลรวม 11 มณฑล ดังนี้

มณฑลทางตะวันตก	1. มหานครฉงชิ่ง
	2. มณฑลชื้อชวน (เสฉวน)
	3. มณฑลกุ้ยโจว
	4. มณฑลหยุนหนาน (ยูนนาน)
	5. มณฑลส่านซี
	6. เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี (กว่างสี)
มณฑลทางตะวันออก	7. มณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)
	8. มณฑลเจ้อเจียง
มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ	9. มณฑลเหลียวหนิง
มณฑลทางใต้	10. มณฑลกว่างตง (กว่างตุง)
	11. มณฑลไห่หนาน (เกาะไหหลำ)

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาทั้ง 11 มณฑล (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล	ประชากร (ล้านคน)	GDP (พันล้าน หยวน)	รายได้ ต่อหัวต่อปี (หยวน)	การค้ารวม (ร้อยล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	การส่งออก (ร้อยล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	การนำเข้า (ร้อยล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	FDI (ล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	การค้าปลีก (พันล้าน หยวน)
จีน	1,292.3	11,725.2	9,073	8,509.9	4,382.3	4,127.6	53,510.0	4,584.2
มหานครฉงชิ่ง	31.1	225.0	8,077	25.9	15.8	10.1	311.1	83.5
ชื้อชวน	85.3	545.6	6,418	56.4	32.1	24.3	582.1	209.1
กุ้ยโจว	38.7	135.6	3,603	9.8	5.9	3.9	56.3	45.8
หยุนหนาน	43.8	246.5	5,662	26.7	16.8	9.9	167.5	78.2
ส่านซี	36.9	239.9	6,480	27.8	17.3	10.5	466.0	85.3
กว่างซี	48.6	273.5	5,696	31.9	19.7	12.2	456.2	85.8
ฝูเจี้ยน	34.9	523.2	14,979	353.3	211.3	141.9	4,075.1	174.0
เจ้อเจียง	45.5	939.5	20,147	614.2	416.0	198.2	5,449.4	315.7
เหลียวหนิง	41.6	600.2	14,258	265.6	146.3	119.3	5,582.6	233.1
กว่างตง	77.2	1,345.0	16,990	2,836.5	1,529.4	1,307.0	7,822.9	558.7
ไห่หนาน	8.1	69.2	8,573	22.8	8.7	14.1	580.6	19.2

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

ในบรรดาพื้นที่ศึกษาที่กล่าวมานั้น แต่ละพื้นที่ที่มีความสำคัญที่แตกต่างหลากหลายกันไป เช่น 6 มณฑลแรก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง มณฑลชื้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน ส่านซี และ เขตปกครองตนเองกว่างซี เป็นมณฑลทางภาคตะวันตกที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ และทางการเงินได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวมาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 ตามนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa หรือ Great Western Development Strategy¹

นอกจากการพัฒนาภาคตะวันตกแล้ว ในระยะ 1-2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลกลางของจีนได้หันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตง-เป่ย์) มากขึ้นเช่นกัน โดยมีมณฑลเหลียวหนิงเป็นศูนย์กลางของพื้นที่ในส่วนนี้ และมีท่าเรือสำคัญที่เมืองต้าเหลียนซึ่งมีบทบาทสำคัญมากขึ้น

ส่วนมณฑลเจ้อเจียงนั้น เป็นมณฑลทางชายฝั่งตะวันออก มีข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ มีท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญ คือ ท่าเรือหนิงโป เป็นมณฑลที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจสูงมาก โดยเฉพาะบทบาทของภาคเอกชนของมณฑลนี้ เป็นที่ยอมรับกันว่า เป็น “นักการค้า” ที่เก่งและมีการขยายการลงทุนไปยังมณฑลอื่นๆ รวมทั้งการออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันมณฑลนี้เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการค้าส่งที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจีน ชื่อ อี้วู (Yiwu) มีการกระจายสินค้าไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศอย่างกว้างขวาง

ส่วนอีก 3 มณฑล ได้แก่ มณฑลฝูเจี้ยน กว่างตง และไห่หนาน เป็นกลุ่มมณฑลที่อยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือที่เรียกว่า Pan-Pearl River Delta Regional Cooperation and Development Forum (PPRD) หรือ กลุ่มฟ่านจูซานเจียว² ซึ่งต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนาเป็นเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของความร่วมมือของกลุ่มนี้ นอกจากมิติของความร่วมมือกันเองระหว่างมณฑลของจีนแล้ว ยังมีมิติครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะเป็นการร่วมมือเพื่อรองรับเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN FTA) ซึ่งจะมีผลในปี ค.ศ. 2010 และเป็นการตอกย้ำความต้องการ

¹ รัฐบาลจีนได้ประกาศนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa หรือ Great Western Development Strategy ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 โดยครอบคลุมมณฑลตอนในต่างๆ 6 มณฑล ได้แก่ กานซู ชิงไห่ ส่านซี ชื้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน เขตปกครองตนเอง 5 เขต ได้แก่ เขตปกครองตนเองซินเจียง หนังสือกว่างซี มองโกลเลียใน และทิเบต และ 1 มหานคร คือ มหานครฉงชิ่ง และทางการเงินได้ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 10 (2001-2005) ในการเน้นพัฒนาภาคตะวันตกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลดช่องว่างความแตกต่างกับพื้นที่ทางชายฝั่งตะวันออกที่พัฒนาก้าวหน้ากว่าและร่ำรวยกว่าพื้นที่ตอนใน.

² ความร่วมมือในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง (ฟ่านจูซานเจียว) หรือ Pan-Pearl River Delta (PPRD) ระหว่าง 9 มณฑลจีนตอนใต้ ได้แก่ มณฑลกว่างตง หูหนาน ไห่หนาน ฝูเจี้ยน เจียงซี ชื้อชวน หยุนหนาน กุ้ยโจว เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี กับ 2 เขตปกครองพิเศษของจีน (ฮ่องกงและมาเก๊า) เป็นแนวความคิดที่จะให้เกิดความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจทางจีนตอนใต้-กลาง-จีนตะวันตก โดยการส่งเสริมของรัฐบาลในการบริหารตลาดและจัดตั้งบริษัท ความร่วมมือระหว่างสมาชิกของ PPRD ดำเนินการอย่างมีระบบและสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตัวแทนรัฐบาลของทั้ง 11 เขตได้ลงนามความร่วมมือในสัญญาว่าด้วยความร่วมมือด้านต่างๆ 10 หัวข้อ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ที่ผ่านมานี้ ที่เมืองกว่างโจว.

“รูกองใต้” ของนักธุรกิจจีนในขณะนี้ เพื่อเข้าไปขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกสำคัญและศูนย์กลางของอาเซียน

หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ

การมองตลาดจีนแบบเหมารวมหรือการมองตลาดจีนว่าเป็นตลาดใหญ่มีประชากร 1,300 ล้านคน ถือเป็นเรื่องที่เข้าใจผิด และเป็นภาพลวงตา เพราะแม้จีนจะเป็นประเทศขนาดใหญ่ แต่ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 มหานคร (ยังไม่รวมไต้หวัน ฮองกง และมาเก๊า) แต่ละมณฑลของจีนล้วนมีขนาดใหญ่ และตลาดระดับมณฑลก็มีลักษณะเฉพาะและหลากหลาย (fragmented markets) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลประเทศจีนในระดับมณฑล เสมือนเป็น “หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ”

จากการศึกษาและเปรียบเทียบขนาดเศรษฐกิจของไทยกับเศรษฐกิจจีนในระดับมณฑล พบว่า มีบางมณฑลของจีนที่มีขนาดเศรษฐกิจ “ใหญ่กว่า” เศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ และมีบางมณฑลที่มีประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว “สูงกว่า” รายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศเช่นกัน

จากข้อมูลปี 2003 มณฑลของจีนที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าเศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ (143.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.) อยู่ 3 มณฑล ได้แก่ มณฑลกวางตุ้ง มี GDP ของมณฑลสูงที่สุดในจีน (162.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.) รองลงมาได้แก่ มณฑลเจียงซู (150.38 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.) และมณฑลชานตง (150.12 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.) ทั้งสามมณฑลของจีนมีลักษณะร่วมหลายอย่าง คือ เป็นมณฑลแถบชายฝั่ง มีโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยและครบครัน มีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ มีการเปิดกว้างและติดต่อกับต่างประเทศมานาน (โดยเฉพาะกวางตุ้ง) จึงมีการไหลบ่าเข้ามาของทุนต่างชาติ (FDI) จำนวนมาก และที่สำคัญคือ มีรัฐบาลประจำมณฑลที่เข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์

สำหรับมณฑล/มหานครของจีนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศ (สูงกว่า 2,237 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อคนต่อปี) มีอยู่ 4 แห่ง ได้แก่ อันดับแรก มหานครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็น 1 ใน 4 มหานครที่มีความทันสมัยและเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจที่สำคัญของจีน อันดับ 2 คือ มหานครปักกิ่ง เป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางทางการเมือง วัฒนธรรม การเงิน และธนาคาร และการต่างประเทศของจีน อันดับ 3 คือ มหานครเทียนจิน อยู่ไม่ห่างจากปักกิ่ง มีท่าเรือทันสมัย และมีต่างชาติเข้าไปลงทุนเป็นจำนวนมาก มหานครทั้ง 3 อันดับแรกนี้มีฐานะเทียบเท่ามณฑล คือมีรัฐบาลเฉพาะที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง จึงมีอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินนโยบายของตน และอีกมณฑลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงกว่าของคนไทย คือ มณฑลเจ้อเจียง ซึ่งเป็นอีกมณฑลที่น่าจับตามอง เพราะนักธุรกิจจากเมืองนี้เป็น “นักค้าขาย” ที่เก่งมาก โดยเฉพาะคนจากเมืองวินโจวของเจ้อเจียง ปัจจุบันมีกลุ่มทุนจากวินโจวได้ออกตระเวนเดินทางไปถึงท่าเรือในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั่วประเทศจีน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่จะทำให้เกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ในจีน

นอกจากขนาดเศรษฐกิจและรายได้แล้ว มณฑลแถบชายฝั่งของจีนที่กล่าวมาแล้วและอีกบางมณฑล อย่างเช่นมณฑลฝูเจี้ยนและเหลียวหนิง ยังมีระดับการค้าขายกับต่างประเทศและการไหลเข้ามาของทุนจากต่างประเทศที่สูงกว่าหรือพอๆ กับของไทย มณฑลเหล่านี้จึงเป็นทั้งคู่แข่งของไทยในการผลิตสินค้าส่งออกไปขายในตลาดโลก และเป็นคู่แข่งในการดึงดูดทุนต่างชาติเข้าประเทศ

ในทางกลับกัน รายได้ที่เพิ่มมากขึ้นของผู้บริโภคในมณฑลเหล่านี้ โดยเฉพาะบรรดาชาวจีนรุ่นใหม่ที่มีรายได้อาจจะเป็นโอกาสและกลุ่มเป้าหมายสำหรับสินค้าในตลาดบน (high-end) ของไทยได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับสินค้าของไทย และลักษณะการเข้าไปเจาะตลาด

โดยสรุป เนื่องจากตลาดจีนมีความแตกต่างหลากหลายในแต่ละท้องถิ่นและมีกฎระเบียบปลีกย่อยที่ต้องเรียนรู้ ในการค้าขายหรือเข้าไปลงทุนในจีน จึงควรมีกัลยาณมิตรทางธุรกิจเน้นเจาะตลาดไปในระดับมณฑล/ท้องถิ่นที่ธุรกิจของไทยมีโอกาสหรือศักยภาพในการแข่งขัน รวมทั้งศึกษาข้อกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ ทั้งในเรื่องของรูปแบบการลงทุน การใช้ที่ดิน และการจ้างงาน ตลอดจนการศึกษาสภาพตลาดและศึกษากาลยุทธ์ของคู่แข่งด้วยเช่นกัน

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, “หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 2 กันยายน.

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะและข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และวิเคราะห์ระดับเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ฯลฯ ของมณฑลเป้าหมาย 11 มณฑลโดยแยกเป็นรายมณฑล

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ 11 มณฑลเป้าหมาย ด้านการบริหารท้องถิ่น สังคม และอื่นๆ ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน

3. เพื่อนำผลการศึกษามาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่สู่สาธารณชนในวงกว้าง เพื่อกระตุ้นคนไทยให้สนใจรับรู้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจจีนระดับมณฑล เพื่อเตรียมปรับตัวรับผลกระทบซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบจากการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวทางเศรษฐกิจภาคต่างประเทศของจีนที่กำลังจะส่งผลต่อไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอนาคตอันใกล้

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาลักษณะและข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ โดยทั่วไป อาทิ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ ฯลฯ รวมทั้งการบริหารท้องถิ่น สังคม และอื่นๆ ของมณฑลเป้าหมาย 11 มณฑล โดยแยกเป็นรายมณฑล ได้แก่ มหานครจงชิ่ง มณฑลชื้อชวน หยุนหนาน กุ้ยโจว ซานซี เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ฝูเจี้ยน เจ้อเจียง เหลียวหนิง กว่างตง และไห่หนาน ดังนี้

1. สภาพทั่วไป

- 1.1 พื้นที่รวม ที่ตั้งและภูมิประเทศ ความยาวชายฝั่ง สภาพภูมิอากาศ
- 1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์
- 1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.4 จำนวนประชากร ในเมือง/ในชนบท ชนกลุ่มน้อย
- 1.5 การศึกษา จำนวนนักศึกษาระดับต่างๆ
- 1.6 การจ้างงาน จำนวนแรงงาน อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย
- 1.7 สุขอนามัย จำนวนสถานพยาบาล/เตียง
- 1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนนักวิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัย ค่าใช้จ่าย
- 1.9 การเงินการธนาคาร

2. การปกครอง

- 2.1 จำนวนเขตปกครอง

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของมณฑล

- 3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของมณฑลและมูลค่าเฉลี่ยต่อหัว
- 3.2 การลงทุนสินทรัพย์คงที่ (บางมณฑล)

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

- 4.1 การขนส่งทางรถไฟ
- 4.2 การขนส่งทางรถยนต์
- 4.3 การขนส่งทางน้ำ
- 4.4 การขนส่งทางอากาศ
- 4.5 การสื่อสาร จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ/อินเทอร์เน็ต

5. เกษตรกรรม

- 5.1 ผลผลิตรวมด้านเกษตรกรรมและผลผลิตรวมด้านต่างๆ
- 5.2 ผลผลิตการเกษตรที่เป็นสินค้าส่งออก

6. อุตสาหกรรม

- 6.1 ผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมหนัก/เบา
- 6.2 ผลผลิตทางอุตสาหกรรมสำคัญที่เป็นสินค้าส่งออก
- 6.3 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

7. การท่องเที่ยว

- 7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว
- 7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ/มรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก
- 7.3 นโยบายและแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

- 8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ตามสัญญา/ที่ใช้จริง จำนวนโครงการ
- 8.2 บริษัทข้ามชาติ/แหล่งเงินทุนสำคัญ
- 8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

9. การค้าภายในประเทศ

- 9.1 มูลค่าการค้าปลีก
- 9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญของจีน/ต่างชาติ
- 9.3 รูปแบบและพฤติกรรมผู้บริโภค
- 9.4 ระบบโลจิสติกส์ (บางมณฑล)

10. การค้าระหว่างประเทศ

- 10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ ส่งออก/นำเข้า ดุลการค้า
- 10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ
- 10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ
- 10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (รวมทั้งไทย)

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

11.1 ภาพรวมทั่วไปของเมือง จำนวนประชากร ศักยภาพทางเศรษฐกิจ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ผลผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตร การค้า
ปลีก การขนส่งและท่าเรือสำคัญ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

11.2 การจัดตั้งพื้นที่พิเศษเพื่อพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการ
พาณิชย์ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และเขต
พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ เป็นต้น

4. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลโดยวิธีการทางเอกสาร (Documentary research) ในการศึกษาค้นคว้าจาก
ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมผลข้อมูลพื้นฐาน รายงานวิชาการทั้งจากแหล่งในประเทศ เช่น
ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาและและห้องสมุดของหน่วยงานราชการ และข้อมูลจากแหล่ง
ต่างประเทศ เช่น รายงานของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)
ธนาคารโลก (World Bank) องค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization of
Economic Cooperation and Development: OECD) สภาพัฒนาการค้าฮ่องกง (Hong Kong
Trade Development Council) สำหรับข้อมูลภาษาจีนใช้จากหนังสือข้อมูลทางสถิติประจำปี
(Statistical Yearbook) ของแต่ละมณฑลที่ครอบคลุม

การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field research) โดยการเดินทางไปเก็บข้อมูล
ปฐมภูมิในพื้นที่เป้าหมายการศึกษาในประเทศจีน โดยเฉพาะการเดินทางร่วมกับคณะของหน่วย
ราชการไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดคณะไปศึกษาลู่ทางการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) หรือการจัดคณะนำนักธุรกิจไทยไปสำรวจตลาด
จีนและศึกษาลู่ทางการส่งออก ตลอดจนการประชาสัมพันธ์สินค้าไทยของกระทรวงพาณิชย์
 เป็นต้น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยวิธีการทางเอกสารและข้อมูลภาคสนามข้างต้น มาศึกษา
ลักษณะและข้อมูลทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา และวิเคราะห์ศักยภาพและศักยภาพที่มีต่อไทย

4.3 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive
analysis) และการใช้ตารางและรูปภาพ แผนที่ ประกอบในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูลที่
รวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับมณฑลที่สำคัญของจีนเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเทศจีนในระดับมณฑลมากขึ้น
 2. เป็นข้อมูลสำหรับภาครัฐในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีน
 3. เป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศจีนต่อไป
-

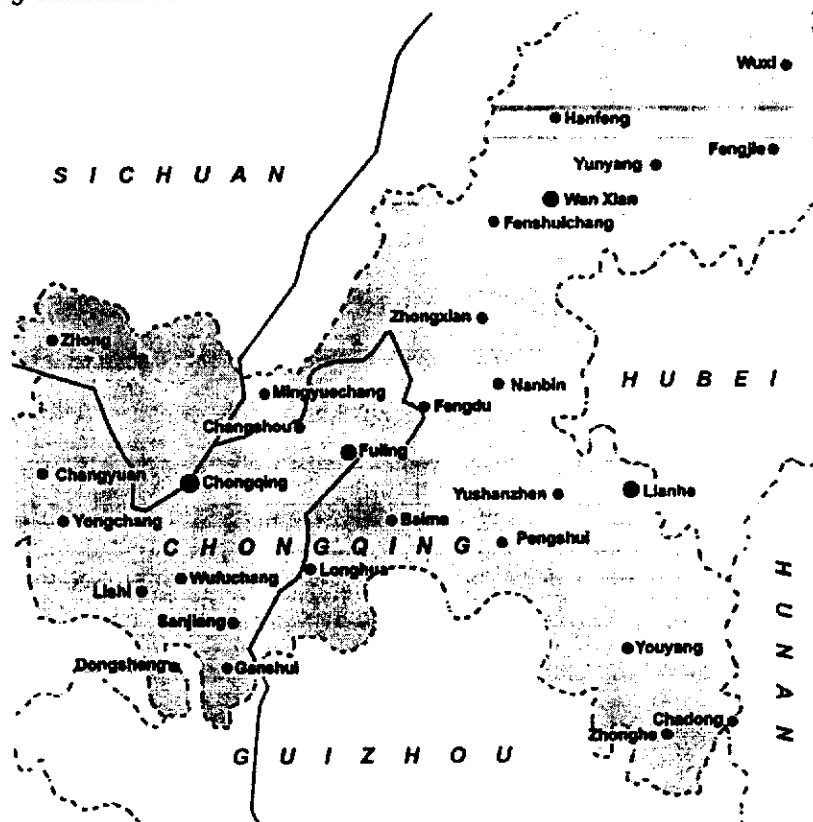
บทที่ 1

เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง (Chongqing Municipality)

ภาพรวมทางเศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	82,400 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	ทางตะวันตกเฉียงเหนือและตอนกลางส่วนใหญ่เป็นเนินเขา
จำนวนประชากร	31.15 ล้านคน (อันดับ 20 ของจีน)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	225.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.2
GDP เฉลี่ยต่อหัว	8,077 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.9 (อันดับ 17 ของจีน)
ในเขตเมือง	8,093.67 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.6
ในเขตชนบท	2,214.55 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.3
อัตราเงินเฟ้อ	0.6%
เกษตรกรรม	ปอกระเจา เครื่องเทศ สินค้าเกษตรแปรรูป
อุตสาหกรรม	ไฮโดรไลไนลแอลกอฮอล์ Red Vitriol Natrium มอเตอร์ไซค์
สินแร่	ก๊าซธรรมชาติ สตรอนเทียม ถ่านหิน
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	15.85 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 45.3
การนำเข้า	10.10 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 43.7

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลฉงชิ่งได้รับการสถาปนาเป็นมณฑลลำดับที่ 4 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และเทียนจิน เมื่อวันที่ 14 มีนาคม ค.ศ. 1997 โดยขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง เป็นการเดินทางตามแนวทางการพัฒนาประเทศของจีนและเพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภาคกลางและภาคตะวันตก โดยมีมณฑลฉงชิ่งเป็นหัวรถจักรสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในมณฑลภาคใต้และภาคตะวันตกของจีน

มณฑลฉงชิ่งมีพื้นที่ 82,400 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าประเทศออสเตรเลียเล็กน้อย และจัดอยู่ในอันดับที่ 26 ของจีน ตั้งอยู่ทางตอนบนของแม่น้ำฉางเจียง (Yangtze River) ถือเป็นท่าเรือแม่น้ำที่จอแจที่สุดของจีน ด้านตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับมณฑลชื้อชวน ทิศตะวันออกติดกับมณฑลหูเป่ย์และหูหนาน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลส่านซี และทิศใต้ติดกับมณฑลกุ้ยโจว ภูมิประเทศทางด้านตะวันออกจะมีระดับต่ำกว่าด้านตะวันตก ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือและตอนกลางของมณฑลส่วนใหญ่เป็นเนินเขา โดยมีภูเขาต้าปา (Daba Mountain) และ ภูเขาอู่หลิง (Wuling Mountain) ทอดตัวไปทางด้านตะวันออกเฉียงใต้

โดยในปี ค.ศ. 1997 เมื่อมีการยกระดับฉงชิ่งเป็นมณฑล รัฐบาลจีนได้นำอำเภอใกล้เคียง ได้แก่ วานเซียน (Wanxian) ฝูหลิง (Fuling) และเจียนจิง (Qiangjing) เข้ามารวมไว้ทำให้พื้นที่กว้างร้อยละ 97 ของมณฑลฉงชิ่งยังคงเป็นพื้นที่ชนบทและมีประชากรอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ ภายหลังการปรับเปลี่ยนลักษณะการบริหารของมณฑลฉงชิ่ง หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของมณฑลฉงชิ่งได้แก่ โครงการจัดหาถิ่นที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนกว่า 1 ล้านคนซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam Project) ทางตอนล่างของแม่น้ำฉางเจียง และด้วยลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ติดกับมณฑลสำคัญต่างๆ ทำให้มณฑลฉงชิ่งกลายเป็นหัวเมืองใหญ่และเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมและการค้าที่ไปมาได้อย่างสะดวกสบาย

ด้วยทำเลที่ตั้งบนแหลมระหว่างแม่น้ำฉางเจียงและแม่น้ำเจียงหลิง (Jialing River) ทำให้มณฑลฉงชิ่งมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำของจีนตอนใน และมีแม่น้ำอีกหลายสายไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำอู่เจียง (Wujiang River) แม่น้ำฝูจิง (Fujing River) แม่น้ำซีเจียง (Qijiang River) และแม่น้ำต้าหนิง (Daning River)

ภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นมรสุมใกล้เขตร้อนชื้น มีฤดูที่แตกต่างกัน 4 ฤดู ฤดูร้อนมีอากาศร้อน แต่ฤดูหนาวอากาศจะค่อนข้างอบอุ่นและไม่ค่อยมีน้ำค้างแข็ง อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ที่ 8.1 องศาเซลเซียส และสูงสุด 28.6 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลฉงชิ่งมีชื่อเดิมว่า เมือง “หยูโจว” จนกระทั่งปี ค.ศ. 1189 จึงได้เปลี่ยนมาเป็นเมืองฉงชิ่ง ในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง เมืองฉงชิ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลางรวมสินค้าในภาคตะวันตก

เจียงไคเช็คของจีนและเป็นเมืองท่าสำคัญจนกระทั่งปี ค.ศ. 1891 ก่อนที่จะตกอยู่ในภาวะสงครามในอีก 50 ปีต่อมา ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1950 ภายหลังที่ได้มีการสถาปนาประเทศเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองฉงชิ่งได้อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลกลาง และได้กลายมาเป็นเมืองหนึ่งภายใต้การบริหารปกครองของมณฑลซื่อชวน ต่อมาจึงได้รับการสถาปนาให้เป็นมหานครแห่งที่ 4 ของจีน ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางเมื่อเดือนมีนาคม 1997

ด้วยจุดเด่นในเรื่องทำเลที่ตั้งในเชิงยุทธศาสตร์ ในช่วงปี ค.ศ. 1937 และ 1945 เมื่อกองทัพญี่ปุ่นรุกรานจีน รัฐบาลจีนคณะชาตินิยมย้ายเมืองเอกมาอยู่ที่เมืองฉงชิ่ง และหลังจากที่จีนได้เปลี่ยนระบบการปกครองมาสู่ระบบคอมมิวนิสต์ในปี ค.ศ. 1949 เจียง เสี่ยวผิงได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการเมืองฉงชิ่งคนแรก

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มหานครฉงชิ่งอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินแร่ต่างๆ ซึ่งมีอยู่กว่า 40 ชนิด โดยมีแหล่งสำรองถ่านหินอยู่ประมาณ 4.8 พันล้านตัน และมีสถานีก๊าซธรรมชาติชวนตง (Chuangdong Natural Gas Field) เป็นฐานการผลิตก๊าซธรรมชาติภายในประเทศที่ใหญ่ที่สุดของจีน โดยมีก๊าซเก็บสะสมอยู่ 270 พันล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 5 ของปริมาณรวมทั้งประเทศ และในปี ค.ศ. 2000 ได้มีการวางท่อส่งก๊าซเส้นใหม่ โดยเริ่มที่อำเภอจงเซียน (Zhongxian County) และสิ้นสุดที่เมืองอู่ฮั่น ซึ่งจะเชื่อมโยงมหานครฉงชิ่งและมณฑลหูเป่ย์ด้วย โดยเสร็จสิ้นเมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 และยังมีการวางท่อส่งน้ำมันระหว่างเมืองหลานโจว-เฉิงตู-ฉงชิ่ง ผ่านอำเภอและเมืองต่างๆ กว่า 30 แห่งในมณฑลกานซูและส่านซี ซึ่งก็ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์ โดยจะมีกำลังส่งน้ำมันกว่า 5 ล้านเมตริกตันต่อปี นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังมีแหล่งสำรองแร่โลหะสตรอนเทียมมากที่สุดในประเทศ และทำให้จีนมีแหล่งสำรองแร่ดังกล่าวมากที่สุดเป็นอันดับสองของโลก

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีประชากร 31.15 ล้านคน ถือว่าเป็นเมือง (municipality) ที่มีประชากรมากที่สุดในโลก โดยแบ่งเป็นจำนวนประชากรในเขตเมือง 11.86 ล้านคน และในเขตชนบท 19.28 ล้านคน

ในการกระตุ้นกระบวนการพัฒนาชุมชนเมือง รัฐบาลมหานครได้วางแผนจะโยกย้ายประชากรจำนวน 500,000 คนในแต่ละปีไปยังเมืองและชุมชนต่างๆ ให้ได้ภายใน 20 ปีข้างหน้า โดยมีแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมืองแห่งใหม่ขนาด 600 ตารางกิโลเมตรภายในปี ค.ศ. 2012 ด้วยเงินลงทุนมูลค่า 600 พันล้านหยวน เพื่อโยกย้ายประชากรมาอยู่ในเขตเมืองเพิ่มเป็น 16 ล้านคนภายในปี ค.ศ. 2010

1.5 การจ้างงาน

ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 17.26 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในภาคการเกษตรจำนวน 8.92 ล้านคน รองลงมา ได้แก่ ภาคบริการ 5.35 ล้านคน และภาคอุตสาหกรรม 2.98 ล้านคน โดยมีอัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อคน 12,440 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 16 ของจีน เพิ่มขึ้นจาก 10,960 หยวนในปี ค.ศ. 2002

สำหรับมาตรการลดการว่างงาน รัฐบาลฉงชิ่งได้ทุ่มงบประมาณกว่า 40 ล้านหยวนในการแก้ปัญหาการว่างงานและการจัดฝึกอบรมทักษะการทำงาน โดยการให้เงินช่วยเหลือแก่องค์กรต่างๆ 50 แห่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น

1.6 การจัดการประชากรและพัฒนาเมือง

นโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยของรัฐบาลฉงชิ่ง เน้นกระตุ้นการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของเกษตรกรในเขตชุมชนเมืองขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อให้เกษตรกรสามารถหารายได้เพิ่มเติมจากการทำงานในโรงงานเขตชานเมืองนอกเหนือไปจากรายได้ในการทำเกษตรกรรม เช่น ในเขตวันโจว (Wanzhou) ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รัฐบาลได้ใช้เงินไปกว่า 8.4 พันล้านหยวนในการโยกย้ายประชาชน 300,000 คน และพัฒนาเมืองใหม่ 5 แห่งและหมู่บ้านอีก 33 หมู่บ้าน

2. การปกครอง

มหานครฉงชิ่งแบ่งเขตปกครองออกเป็น 15 เขต ได้แก่ Wanzhou, Fuling, Yuzhong (ตรงกลางมหานครฉงชิ่ง), Dadukou, Jiangbei, Shapingba, Jiulongpo, Nan'an, Beibei, Wansheng, Shuangqiao, Yubei, Ba'nian, Qianjiang, Changshou 21 อำเภอ ได้แก่ Qijiang, Tongnan, Tongliang, Dazu, Rongchang, Bishan, Kaixian, Zhongxian, Liangping, Yunyang, Fengjie, Wushan, Wuxi, Chengkou, Dianjiang, Wulong, Fengdu, Shizhu, Pengshui, Youyang, Xiushan และ 4 เมืองเทียบเท่าระดับอำเภอ ได้แก่ Jiangjin, Hechuan, Yongchuan, Nanchuan

ผู้ว่าการของมหานครฉงชิ่งคนปัจจุบัน คือ นายหวัง หงจีวี่ (Wang Hongju)

ที่มา: <http://chinahighlights.com>

3. ผลกระทบมวลรวมในประเทศ

เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่งเป็นเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งมากที่สุดในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 225.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 14.2 ถือเป็นอัตราเติบโตสูงที่สุดนับตั้งแต่ที่ได้เลื่อนสถานะขึ้นเป็นมหานคร คิดเป็นมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัว 7,209 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6 ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 115.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 12.4

ในปี ค.ศ. 2003 โครงสร้างของ GDP แบ่งเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรมูลค่า 33.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.3 อุตสาหกรรมมูลค่า 97.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.0 และอุตสาหกรรมบริการ 93.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 ตาราง 1-1 แสดงสัดส่วนของโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่งในปีต่างๆ

ตาราง 1-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมหานครฉงชิ่ง (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	35.2	16.0	15.0
อุตสาหกรรม	42.7	42.0	43.4
ภาคอุตสาหกรรม	37.8	33.0	34.1
อุตสาหกรรมบริการ	22.1	42.0	41.6

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มณฑลฉงชิ่งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อกระตุ้นและดึงดูดการลงทุนในระยะยาว ด้วยแผนการลงทุนปรับปรุงและก่อสร้างสาธารณูปโภคมูลค่า 240 พันล้านหยวนสำหรับ 10 ปีข้างหน้า โดยจะเน้นที่โครงการสำคัญ 107 โครงการให้เสร็จเรียบร้อยภายในปี ค.ศ. 2010 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่คาดว่าจะใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกด้วยมูลค่า 100 พันล้านหยวน และการขยายประสิทธิภาพของสนามบินเพิ่มขึ้นอีก 5 เท่า

ตาราง 1-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	632	34.91
เส้นทางถนน	31,407	284.06
เส้นทางน้ำ	4,086	22.14
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	130	0.02

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางรถไฟที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยมีเส้นทางหลัก 3 เส้นทาง ซึ่งเรียกกันว่า "เส้นทางเจียงหยู่" (Chengyu Lines) ได้แก่

- เส้นทางเจิงตู-ฉงชิ่งและฉวนเจียน (Chengdu-Chongqing and Chuanqian Lines)
- เส้นทางเจิงตู-ก๊วยหยางและเซียงหยู่ (Chengdu-Guiyang and Xiangyu Lines)
- เส้นทางเซียงฟาง-ฉงชิ่ง (Xiangfang-Chongqing)

สำหรับโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายสำคัญ อาทิ

- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเลียบแม่น้ำฉางเจียงไปถึงเซียงไฮ้ภายใน 5 ปีข้างหน้า ซึ่งจะเชื่อมโยงมณฑลฉงชิ่งเข้ากับเมืองต่างๆ ในมณฑลชื้อชวน หูเป่ย์ เจียงซี อันฮุย และเจียงซู
- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟหยูฮว่ย (Yuhuai rail) ถือเป็นโครงการ 1 ใน 10 โครงการสำคัญของนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง มีระยะทางทั้งสิ้น 625 กิโลเมตร ซึ่งจะเชื่อมระหว่างฉงชิ่งและเมืองหวายฮว่า (Huaihua) ในมณฑลหูหนานและได้รับการออกแบบให้สามารถขนส่งผู้โดยสารจำนวน 5 ล้านคนต่อปี โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างเมื่อปี ค.ศ. 2003 และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2006

- โครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟระหว่างชู่หนิง-ฉงชิ่ง ซึ่งได้เริ่มลงมือก่อสร้างเมื่อปี ค.ศ. 2003 ด้วยมูลค่าการก่อสร้าง 4.6 พันล้านหยวน ระยะทางทั้งสิ้น 160 กิโลเมตร ซึ่งจะสามารถย่นระยะเวลาเดินทางไปยังนครเจิงตูเหลือเพียง 4 ชั่วโมง

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ภายใต้โครงการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน รัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑลฉงชิ่งได้ทุ่มงบประมาณพัฒนาและสร้างเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างถนนวงแหวน 2 เส้นทางและทางด่วนอีก 8 เส้นทาง ซึ่งเชื่อมโยงมณฑลฉงชิ่งไปยังเมืองสำคัญต่างๆ ในมณฑลใกล้เคียงอย่างชื้อชวน กุ้ยโจว และหูเป่ย์ และโครงการก่อสร้างทางด่วนเส้นทางใหม่ไปยังเมืองชู่หยิง ฉางชา และหลิวโจวอีกด้วย โดยการก่อสร้างถนนวงแหวนเส้นทางแรกของมณฑลฉงชิ่งได้แล้วเสร็จไปเมื่อปี ค.ศ. 2001 ระยะทางทั้งสิ้น 75 กิโลเมตร และคาดว่าจะเริ่มลงมือก่อสร้างทางด่วนรอบนอกระยะทาง 186 กิโลเมตรได้ภายในปี ค.ศ. 2005

ปัจจุบันมณฑลฉงชิ่งมีเส้นทางรถยนต์สำคัญหลายเส้นทาง เช่น ทางด่วนเฉิงตู-ฉงชิ่ง (Chengdu-Chongqing Expressway) ทางด่วนหยูฉาง (Yuchang Expressway) เชื่อมฉงชิ่งและเขตฉางໄໝ ทางด่วนระหว่างฉางໄໝและฝูหลิงระยะทาง 53.5 กิโลเมตร ทางด่วนหยูเจี้ยน (Yujian Expressway) จากมณฑลฉงชิ่งไปยังนครกุ้ยหยาง และเส้นทางรถยนต์อื่นๆ ได้แก่ ถนนวงแหวนรอบมณฑลฉงชิ่งระยะทาง 10 กิโลเมตร โดยมีเส้นทางสะพานหลี่เจี๋ยถัว (Lijiatuo Yangtze Bridge) สะพานเฟิงเจียง (Fengjiang Yangtze Bridge) ข้ามแม่น้ำฉางเจียง

ภายใต้แผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งยังมีแผนการลงทุนเพื่อขยายเครือข่ายการคมนาคมในเมืองด้วยมูลค่าเงินลงทุน 94.4 พันล้านหยวน ประกอบด้วยการก่อสร้างทางด่วนรวมระยะทาง 2,000 กิโลเมตร ได้แก่ ทางด่วนฉงชิ่ง-เป่ย์ไห่ (Chongqing-Beihai Expressway) และทางด่วนฉงชิ่ง-จ้านเจียง (Chongqing-Zhanjiang Expressway) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเส้นทางข้ามทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้ โดยคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ก่อนปี ค.ศ. 2005 และโครงการสร้างเส้นทางหลวง 6,000 กิโลเมตรเชื่อมโยงไปยังเมืองศูนย์กลางสำคัญต่างๆ และจะทำให้หมู่บ้านต่างๆ ในมณฑลฉงชิ่งเกือบร้อยละ 90 ได้มีเส้นทางถนนตัดผ่าน

นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งมีแผนก่อสร้างรถโมโนเรลขึ้นในใจกลางเมืองเพื่อแก้ปัญหาการจราจรและลดปัญหามลภาวะของการขับรถยนต์ ด้วยโครงการลงทุนมูลค่า 3.5 พันล้านหยวน โดยสายแรกจะมีระยะทาง 13.5 กิโลเมตร มี 14 สถานี โครงการนี้เป็นการร่วมมือกับบริษัท Hitachi ของญี่ปุ่น และเป็น 1 ใน 10 โครงการสำคัญของนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตก รัฐบาลญี่ปุ่นจะให้เงินทุนกู้ยืมในการดำเนินโครงการนี้จำนวน 240 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วย

4.3 การขนส่งทางอากาศ

รัฐบาลมีแผนพัฒนามณฑลฉงชิ่งให้เป็นศูนย์กลางการบินที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก ด้วยการก่อสร้างเครือข่ายการบินครอบคลุมท่าอากาศยานทั้ง 4 แห่งของมณฑลฉงชิ่ง โดยจะเริ่มจากการขยายท่าอากาศยานนานาชาติเจียงเป่ย์ (Chongqing Jiangbei International Airport) ด้วยมูลค่า 200 ล้านหยวน เพื่อรองรับผู้โดยสารได้ 7 ล้านคนต่อปี ปัจจุบันมีเส้นทางบินตรงไปยัง

เมืองต่างๆ 50 เมืองทั้งภายในและต่างประเทศ เช่น ช่งกง มาเก๊า กรุงเทพฯ มิวนิค นาโกย่า โซล เป็นต้น ส่วนท่าอากาศยานที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ ท่าอากาศยานวันโจว สามารถรองรับผู้โดยสารได้ 250,000 คนต่อปี และท่าอากาศยานเจียนเจียง (Qianjiang) ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างก่อสร้างและคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006 นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังมีแผนการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งที่สองด้วย

สายการบินท้องถิ่นของมหานครฉงชิ่งมีเพียงสายการบินเดียว ได้แก่ สายการบิน Sanxia General Airlines ได้เปิดให้บริการเมื่อเดือนมิถุนายน 2003 โดยให้บริการเที่ยวบินแบบเช่าเหมาลำและทำหน้าที่เป็นหน่วยกู้ภัยและหน่วยดับเพลิงด้วย

การเดินทางระหว่างมหานครฉงชิ่ง-ไทย		
กรุงเทพ-ฉงชิ่ง	มีเที่ยวบินทุกสัปดาห์	ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง 15 นาที

4.4 การขนส่งทางน้ำ

มหานครฉงชิ่งถือเป็นเมืองท่าทางการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งทางตอนบนของแม่น้ำฉางเจียง รวมทั้งแม่น้ำเจียหลิง และแม่น้ำหมินเจียง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักสองสายที่ไหลบรรจบกันลงสู่แม่น้ำฉางเจียง ภายหลังที่โครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam) เสร็จสมบูรณ์ จะทำให้เรือบรรทุกขนาด 10,000 ตันสามารถเข้าเทียบท่าที่ท่าเรือฉางเทียนเหมิน (Chaotianmen Port) ในเขตเมืองของมหานครฉงชิ่งได้ ทำให้ปริมาณการค้าในพื้นที่เพิ่มขึ้น

ในการพัฒนามหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคม ทั้งทางน้ำและทางบกของจีนตอนใน รัฐบาลกลางและรัฐบาลฉงชิ่งได้ดำเนินโครงการต่างๆ อาทิ

- โครงการสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงและเจียหลิงกว่า 20 แห่ง และมีแผนก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงเพิ่มขึ้นอีก 8 แห่งภายในปี ค.ศ. 2010

- โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำฉางเจียงที่เมืองวันโจว (Wanzhou Yangtze River bridge) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟวันโจว-อี้ซาง ระยะทาง 300 กิโลเมตร มูลค่า 16 พันล้านหยวน โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างแล้วเมื่อเดือนธันวาคม 2002 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2005

- โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึกที่ท่าเรือฉางโจว (Changshou Port)

- โครงการก่อสร้างท่าเรือเลียบแม่น้ำเพิ่ม โดยเน้นที่พัฒนาการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อขยายการรองรับการขนส่งสินค้าได้อีกปีละ 50 ตัน รวมเป็น 100 ล้านตันต่อปี พร้อมทั้งการปรับปรุงท่าเรือและอู่ต่อเรือที่มีอยู่ด้วย

- โครงการก่อสร้างท่าเรืออีก 5 แห่ง มูลค่า 15 พันล้านหยวน โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างท่าเรือ Cuntan มูลค่า 1.5 พันล้านหยวนแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน 2003 เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถรองรับปริมาณการขนส่งได้ 700,000 ทีอียูต่อปี

4.5 การสื่อสาร

มหานครฉงชิ่งมีเครือข่ายระบบโทรเลขและโทรศัพท์ครอบคลุมเมืองสำคัญต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนผู้ขอติดตั้งสายโทรศัพท์ประมาณ 5.32 ล้านเลขหมาย ขณะที่จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นจาก 4.24 ล้านเลขหมายในปี ค.ศ. 2002 เป็น 6.19 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 0.93 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 0.55 ล้านคนเมื่อปีก่อนหน้า

5. เกษตรกรรม

มหานครฉงชิ่งมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านการผลิตภาคเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรสำคัญ คือ ปอกระเจา และเครื่องเทศต่างๆ ซึ่งรัฐบาลมีโครงการพัฒนามหานครฉงชิ่งให้เป็นแหล่งผลิตเครื่องเทศขนาดใหญ่ที่สุดของจีนภายในปี ค.ศ. 2005 รวมทั้งอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพของมหานครฉงชิ่ง เช่น ยาจีนแผนโบราณ การแปรรูปส้มจีน และเนื้อสุกร ไขมันเพื่อการส่งออก เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม

มหานครฉงชิ่งมีฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งมาก และในช่วงสิบปีที่ผ่านมาการพัฒนาทางอุตสาหกรรมที่รวดเร็วยังเป็นแรงผลักดันสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของมหานครฉงชิ่ง ในปี ค.ศ. 2003 มีผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 158.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 29.4 คิดเป็นอุตสาหกรรมหนักร้อยละ 68 ของอุตสาหกรรมรวม โดยในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 อุตสาหกรรมหนักของมหานครฉงชิ่งเติบโตขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.0 ขณะที่อุตสาหกรรมเบาเติบโตขึ้นร้อยละ 20.0 นอกจากนี้ อุตสาหกรรมหนักยังมีสัดส่วนการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าอุตสาหกรรมเบา และกว่าร้อยละ 60 เป็นของรัฐวิสาหกิจ

มหานครฉงชิ่งถือเป็นฐานทางอุตสาหกรรมที่เก่าแก่ 1 ใน 6 แห่งของจีน โดยถือเป็นฐานการผลิตรถยนต์รายใหญ่ เป็น 1 ใน 9 ศูนย์กลางการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่ใหญ่ที่สุดในจีน และเป็น 1 ใน 3 ผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ โดยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากเหล็กและเหล็กกล้าได้มากกว่า 120 ชนิด และผลิตภัณฑ์จากอะลูมิเนียมกว่า 13,000 ชนิด นอกจากนี้ ยังเป็นฐานการผลิตยาและเคมีภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีนอีกด้วย

สำหรับผลผลิตภาคอุตสาหกรรมของมหานครฉงชิ่งที่โดดเด่นและมีส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศสูง ได้แก่ โปไลโวนิลแอลกอฮอล์ ก๊าซธรรมชาติ Red Vitriol Natrium มอเตอร์ไซค์ กระจกเซมิคอนดักเตอร์ และอุปกรณ์สื่อสารความถี่สูง โดยสินค้าแต่ละชนิดมีส่วนแบ่งตลาดอย่างน้อยร้อยละ 10 ของตลาดในประเทศในปี ค.ศ. 2003

ตาราง 1-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง	40.0
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	7.1
การถลุงและอัดโลหะที่มีเหล็กผสม	5.6
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.4
อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าเกษตรแปรรูป	4.8
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	4.2
Ordinary Equipment	3.7
ผลิตภัณฑ์โลหะ	3.7

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมยานยนต์

มหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ใหญ่อันดับ 4 ของจีน รองจากมณฑลจี๋หลิน เซี่ยงไฮ้ และหูเป่ย์ โดยมียอดการผลิตรถยนต์นั่งมากเป็นอันดับ 5 ของจีน มีโรงงานผลิตชิ้นส่วน และโรงงานประกอบรถยนต์ประมาณ 400 แห่ง และมีการจ้างงานทั้งสิ้นราว 300,000 คน สำหรับการขยายตัวของการผลิต ในปี ค.ศ. 2003 มีสัดส่วนการผลิตรถยนต์เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 78 จากปีก่อนหน้า คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9 ของการผลิตยานยนต์ทั้งประเทศ รูปแบบของรถยนต์ของมหานครฉงชิ่งที่ได้รับการนิยมมากขึ้น คือ รถแบบมินิแวน โดยมีการเข้ามาร่วมลงทุนของต่างชาติ เช่น บริษัท Honda และ Ford ด้วย

ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ บริษัท ฉางอัน (Changan Automotive Corp) จัดเป็นบริษัทผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 4 และเป็นบริษัทผลิตรถมินิแวนที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยมีเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ประเภท A รวม 11.8 พันล้านหยวน ถือเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดของมหานครฉงชิ่ง และยังได้ร่วมมือกับบริษัท Suzuki ของญี่ปุ่นจัดตั้งโรงงานประกอบรถยนต์ขนาดเล็กและรถมอเตอร์ไซด์ และร่วมทุนกับบริษัท Ford Motors ของสหรัฐอเมริกา ในสัดส่วน 50-50 เพื่อสร้างโรงงานประกอบรถยนต์มูลค่า 98 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยได้เริ่มการผลิตรถยนต์ Fiesta จำนวน 20,000 คันต่อปี และคาดว่าจะเพิ่มการผลิตเป็น 150,000 คันภายในปี ค.ศ. 2005 มีการจ้างงานประมาณ 800 คน และนอกเหนือจากการผลิตรถยนต์แล้ว ยังมีธุรกิจด้านห้องแต่งสีและตกแต่งตัวถังเพื่อเชื่อมต่อชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย

ส่วนบริษัทผลิตรถยนต์ที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มบริษัทเจียหลิง (China Jialing Industrial Corporation Group) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนกับบริษัทรถยนต์ Honda ของญี่ปุ่น และบริษัทชิงหลิง (Qingling) เชี่ยวชาญและเน้นการผลิตรถบรรทุกขนาดเล็ก และบริษัทฉวนฉี (Chuanqi) เป็นผู้นำตลาดรถบรรทุกขนาดใหญ่ โดยในปี ค.ศ. 2002 บริษัทชิงหลิงสามารถขายรถบรรทุกได้จำนวน 32,787 คัน

นอกจากนี้ มหานครฉงชิ่งยังเป็นผู้ผลิตรถมอเตอร์ไซด์รายใหญ่ของจีน ในปี ค.ศ. 2002 มี การผลิตรถมอเตอร์ไซด์ประมาณ 3.2 ล้านคัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.1 ของผลผลิตรวมทั่ว ประเทศ ผู้ผลิตรถมอเตอร์ไซด์รายใหญ่ ได้แก่ กลุ่ม Jialing Motorcycle Company ซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจ บริษัท Lifan Hongda Enterprise (เอกชน) และบริษัท Chongqing Longqin Industrial Group (เอกชน)

(2) อุตสาหกรรมแร่ธาตุต่าง ๆ มีการลงทุนที่สำคัญ อาทิ

ในปี ค.ศ. 2002 กลุ่มบริษัท Southwest Aluminum Industry Group ได้ลงทุนจัดตั้ง อุตสาหกรรมการผลิตอะลูมิเนียมมูลค่า 1.4 พันล้านหยวน ซึ่งถือเป็นโครงการผลิตอะลูมิเนียม ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 ด้วยกำลังการผลิต อะลูมิเนียมคุณภาพสูงและผลิตภัณฑ์ผสมอะลูมิเนียมรวม 300,000 ตันต่อปี มากเป็นสองเท่าของ การผลิตอะลูมิเนียมในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนในปัจจุบัน

ในเดือนเมษายน 2003 บริษัท Tycoon Corporation ของมณฑลหูหนานได้ประกาศแผน ก่อสร้างโรงงานแยกแร่แมงกานีสด้วยไฟฟ้าที่คาดว่าจะใหญ่ที่สุดในโลกขึ้นที่มหานครฉงชิ่ง ด้วย เงินลงทุนประมาณ 100 ล้านหยวน คาดว่าเมื่อแล้วเสร็จ จะมีกำลังการผลิตแร่แมงกานีสสูงถึง 300,000 ตันต่อปี

(3) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงของมหานครฉงชิ่งได้เริ่มพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น ในปี ค.ศ. 2001 รัฐบาลฉงชิ่งได้มีนโยบายเน้นส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และแผงวงจรไฟฟ้า การเข้ามาลงทุนของบริษัทต่าง ๆ ในเขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Chongqing High Technology Development Zone) ของ มหานครฉงชิ่งส่วนใหญ่จะเน้นในสองอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ และในต้นปี ค.ศ. 2003 บริษัท UTStarcom ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น ชัฟฟลายเออร์อุปกรณ์ local loop ที่ใหญ่ที่สุดในจีน ได้เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาฯ เพื่อสร้าง โรงงานมูลค่า 25 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วยกำลังการผลิตอุปกรณ์ PAS พกพาจำนวน 1 ล้านเครื่อง ต่อปี และมีแผนลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาด้วยมูลค่า 72 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขยายการผลิต ครอบคลุมอุปกรณ์บรอดแบนด์และระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Liberty Mutual ซึ่งเป็นบริษัทประกันภัยที่ใหญ่ที่สุดของ สหรัฐอเมริกา ได้ยื่นคำขอที่จะจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมขึ้นเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งจะอยู่ ใกล้กับโรงงานผลิตรถยนต์ของ Ford Motors คาดว่าจะมีเงินหมุนเวียนหลายร้อยล้านดอลลาร์ สรอ.

(4) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

ด้วยรายได้ที่สูงขึ้นของประชาชนในเขตเมืองของมณฑลฉงชิ่ง ประกอบกับความต้องการครอบครองบ้านและที่อยู่อาศัยมากขึ้น นักลงทุนต่างชาติหลายประเทศจึงให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในมณฑลฉงชิ่ง เช่น บริษัท Cheung Kong Holdings ของฮ่องกง ได้ตั้งบริษัท Hutchison Enterprises (Chongqing) ขึ้นเพื่อกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยในเดือนพฤษภาคม 2003 บริษัท Hutchison ได้ประกาศแผนที่จะลงทุนจัดทำโครงการหมู่บ้านจัดสรรอย่างหรูหรา มูลค่า 500 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ทั้งนี้บริษัทฯ ยังมีธุรกิจด้านการก่อสร้างอาคารสำนักงานและศูนย์การค้าด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ดำเนินนโยบายพัฒนาชุมชนเมือง จึงทำให้มีนักธุรกิจต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้วยหลายราย อาทิ

- ในเดือนสิงหาคม 2003 รัฐบาลฉงชิ่งได้ลงนามข้อตกลงกับบริษัท Shui On Group ของฮ่องกงเพื่อพัฒนาเขตเมืองเก่าในฉงชิ่งซึ่งขนาดพื้นที่ราว 2 ล้านตารางเมตร โดยบริษัทฯ จะเป็นผู้ลงทุนในโครงการนี้กว่า 10 พันล้านหยวนเพื่อพัฒนาเขตที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน และศูนย์การค้าต่างๆ บริษัทนี้มีประสบการณ์ในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในจีนหลายแห่ง เช่น เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาเขตที่อยู่อาศัยใหม่ ที่เรียกว่า "ซินเทียนตี้" (Xintianti) ซึ่งอยู่ใจกลางเมืองมณฑลฉงชิ่งอีกด้วย

- รัฐบาลมีโครงการที่จะพัฒนาเมืองเจียงเป่ย์ ซึ่งเป็นเขตโรงงานเก่าและอาคารบ้านเรือนที่ค่อนข้างทรุดโทรมทางตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลฉงชิ่ง เพื่อพัฒนาให้เป็นเมืองทันสมัยบนพื้นที่ราว 76 ตารางกิโลเมตร โดยว่าจ้างบริษัท Belt Collins ของออสเตรเลียเป็นผู้ออกแบบผังเมืองและสถาปัตยกรรม และรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณอีกกว่า 100 พันล้านหยวนในการพัฒนาโครงการนี้ในระยะ 15-20 ปีข้างหน้า เพื่อรองรับประชาชนที่เข้ามาอยู่อาศัยได้ถึง 800,000 คน ในการนี้ มีบริษัท Hutchison Whampoa ได้เข้าซื้อกิจการบ้านพักอาศัยในเขตเจียงเป่ย์ เพื่อพัฒนาเป็นเขตที่อยู่ใหม่ที่ทันสมัย มุ่งเจาะลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้เพิ่มขึ้นและต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง

ในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลวิสาหกิจหรือวิสาหกิจที่รัฐถือหุ้นอยู่ถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาทางอุตสาหกรรมของมณฑลฉงชิ่งอยู่มาก แต่หลังจากมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทำให้สัดส่วนรัฐวิสาหกิจลดจำนวนลง โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่ ปัจจุบันผลิตผลรวมทางอุตสาหกรรมของวิสาหกิจขนาดใหญ่มีอยู่ร้อยละ 37.9 ของผลิตผลรวมของมณฑลฉงชิ่ง ขณะที่อัตราการเติบโตของวิสาหกิจขนาดเล็ก (SMEs) ก็เติบโตขึ้นมากเนื่องจากการขยายตัวของวิสาหกิจเอกชนและวิสาหกิจชุมชน (Township and Village Enterprises: TVEs) โดยในปี ค.ศ. 2003 ผลิตผลรวมจากวิสาหกิจขนาดเล็กเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 คิดเป็น 38.9 พันล้านหยวน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 วิสาหกิจเอกชนของมณฑลฉงชิ่งได้เติบโตมากขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการผลิตของบริษัทเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.8 และสัดส่วนการผลิตในตลาดก็เพิ่มขึ้น

จากปีก่อนร้อยละ 35.8 เป็นร้อยละ 40.4 มีหลายบริษัทที่สามารถพัฒนาแบรนด์เนมของตัวเองให้ติดตลาดจนกลายเป็นผู้นำตลาดสินค้านั้นๆ เช่น บริษัทผลิตมอเตอร์ไซค์รายใหญ่ระดับประเทศยี่ห้อ "Zhongshen" และ "Lifan" โดยเฉพาะบริษัท Lifan ได้มีการส่งออกไปขายในต่างประเทศและไปลงทุนสร้างโรงงานที่เวียดนามด้วย

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มหานครฉงชิ่งทั้งสิ้น 0.23 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 113 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 49.18 และ 48.16 ตามลำดับ

ตาราง 1-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมหานครฉงชิ่ง ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
234,500	181,700	113	1 แห่ง

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มหานครฉงชิ่งมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 147 แห่ง เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจสูงถึง 96 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 4 แห่ง และอีก 3 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 2 แห่ง ระดับสี่ดาว 17 แห่ง และระดับสามดาว 54 แห่ง

มหานครฉงชิ่งมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 203 แห่ง ในจำนวนนี้มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 23 แห่ง มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 4,252 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

มหานครฉงชิ่งมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับประเทศ 4 แห่ง และระดับมณฑล 55 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเขตอนุรักษ์ธรรมชาติรวมกัน 5 แห่ง ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ การท่องเที่ยวล่องแม่น้ำฉางเจียงเพื่อชมทิวทัศน์ของซานเสี (Three Gorges) และแหล่งธรรมชาติอื่นๆ อาทิ หุบเขาสีภูเขาอู่ชาน (Wushan Mountain) วังมัจฉาเหอฉวน (Hechuan Fishing Castle) และภูเขา นางฟ้าอู่หลง (Wulong Fairy Maiden Mountain) เป็นต้น

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยกระดับเป็นมรดกโลกโดยองค์การยูเนสโก ได้แก่ หินแกะสลักด้าจู (Dazu Carved Stone) ซึ่งอยู่บนเส้นทางระหว่างฉงชิ่งและนครเฉิงตู เป็นสถานที่เก็บรวบรวมรูปแกะสลักตามความเชื่อทางศาสนาและประวัติศาสตร์นับพันชิ้น โดยการแกะสลักบนหน้าผาหิน ซึ่งรูปแกะสลักทั้งหมดจะอยู่บริเวณเขตเป่ย์ชาน (Beishan) และเป่าติงชาน (Baodingshan)

ทั้งนี้รัฐบาลได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนมณฑลฉงชิ่ง โดยองค์การบริหารการท่องเที่ยวของจีน (China National Tourism Administration: CNTA) และรัฐบาลมณฑลฉงชิ่งได้ร่วมมือกันจัดงานแสดงสินค้าและเทศกาลต่าง ๆ เช่น การจัดงานแสดงสินค้าและการลงทุนมณฑลฉงชิ่ง (China Chongqing Investment & Trade Fair) ร่วมกับเทศกาลท่องเที่ยวนานาชาติเขาซานเสี (Three-Gorge International Tourism Festival) เป็นต้น

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในมณฑลฉงชิ่งมีสัดส่วนไม่สูงนัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฉงชิ่งมีมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงรวม 0.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.8 ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.6 ของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติรวมทั่วประเทศ หรือร้อยละ 1.1 ของ GDP ของมณฑล สำหรับในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2004 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ทั้งมูลค่าตามสัญญาและมูลค่าที่ใช้จริงก็เพิ่มขึ้นถึงกว่าร้อยละ 20

ตาราง 1-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลฉงชิ่ง

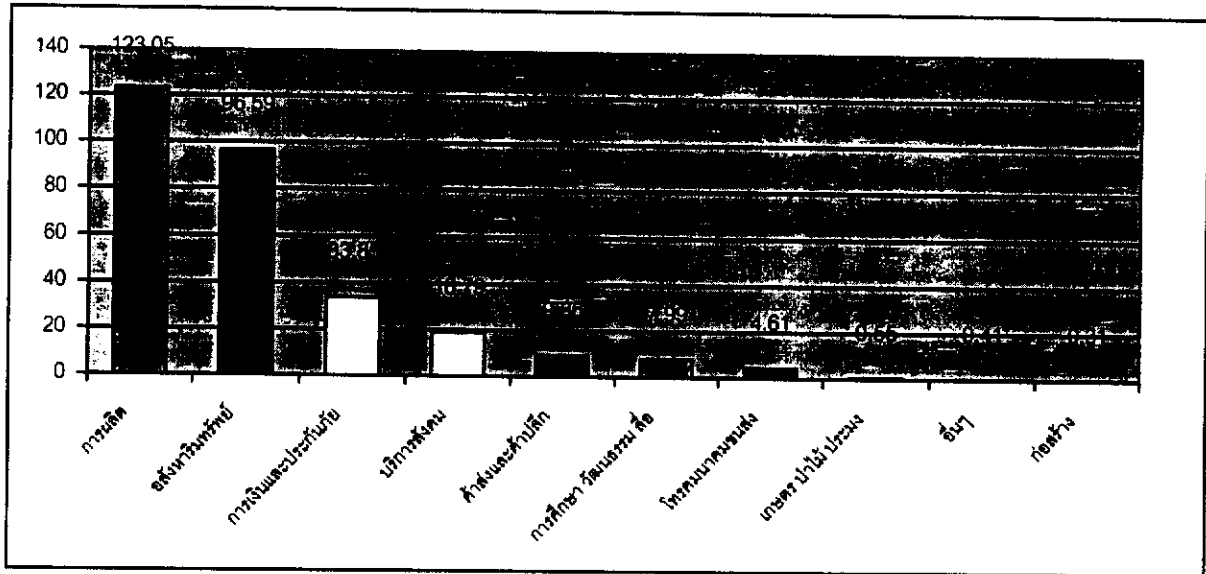
	ปี 1998-2003	ปี 2003	อัตราเติบโต (%)
จำนวนโครงการ (โครงการ)	3,490	187	26.4
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	5.8	0.6	10.1
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	3.2	0.3	10.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการของมณฑลฉงชิ่ง คิดเป็นร้อยละ 52.3 ของมูลค่าการลงทุนตามสัญญา หรือร้อยละ 55.2 ของมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง กลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถดึงดูดการลงทุนได้มากที่สุด ได้แก่ ภาคอสังหาริมทรัพย์ การเงิน และการประกันภัย

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

นักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในมณฑลนครฉงชิ่งมากที่สุด คือ ฮองกง ในปี ค.ศ. 2003 มีการลงนามสัญญาการลงทุนทั้งสิ้น 1,601 โครงการ ด้วยมูลค่าเงินลงทุนตามสัญญาและที่ใช้จริง 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และ 0.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 45.9 ร้อยละ 48.9 และร้อยละ 18.9 ของจำนวนโครงการและการลงทุนรวมในมณฑลตามลำดับ นักลงทุนรายอื่น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 10) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 8) ไต้หวัน (ร้อยละ 6) และสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 4)

บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในฉงชิ่ง ได้แก่ บริษัท Lafarge ของฝรั่งเศสได้เข้าซื้อกิจการโรงงานผลิตปูนซีเมนต์แห่งหนึ่งในมณฑลนครฉงชิ่งในสัดส่วนร้อยละ 70 มูลค่า 240 ล้านหยวน โดยใช้ชื่อบริษัทแห่งใหม่ว่า Chongqing Lafarge Co., Ltd. และได้เริ่มดำเนินกิจการและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตใหม่จนมีผลผลิตประมาณ 1.8 ล้านตันต่อปี

บริษัท PepsiCo ได้ร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่นแห่งหนึ่งในมณฑลนครฉงชิ่ง ด้วยมูลค่าการลงทุน 10 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อเพิ่มอัตราการผลิตเครื่องดื่มน้ำอัดลม โดยการปรับปรุงขยายผลผลิตจากโรงงานเดิมได้อีก 6 ล้านลิตรต่อปี โดยบริษัท Pepsi สามารถครองตลาดเครื่องดื่มน้ำอัดลมในมณฑลนครฉงชิ่งได้ถึงร้อยละ 75

ด้านตลาดค้าปลีก ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศสได้เปิดห้างค้าปลีกขึ้น 3 แห่งในมณฑลนครฉงชิ่ง ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 29 ล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนห้างเมโทรของเยอรมนีก็ได้เปิดห้างค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน รวมทั้งศูนย์การค้าหลายแห่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีมณฑลนครฉงชิ่ง ส่วนห้างค้าปลีกยักษ์ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาอย่างห้างวอลมาร์ตก็ได้ประกาศแผนที่จะเปิดห้างวอลมาร์ต 3 แห่งที่มณฑลนครฉงชิ่งเช่นกัน

ด้านตลาดการศึกษา บริษัท Amnet ซึ่งเป็นบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศของออสเตรเลีย ได้เข้าควบกิจการของ Chongqing Hailian University เมื่อปลายปี ค.ศ. 2002 ในช่วงภาคการศึกษาแรกภายหลังที่ Amnet เข้ามาบริหารมหาวิทยาลัย พบว่ามีจำนวนนักศึกษาใหม่มาสมัครเรียนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40 จึงทำให้บริษัทฯ มีแผนที่จะเข้าควบกิจการสถาบันการศึกษาที่มหานครฉงชิ่งเพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้ สิงคโปร์ก็ได้เข้ามาลงทุนสร้างโรงเรียนนานาชาติมหานครฉงชิ่ง (Chongqing International School) ซึ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติแห่งแรกของมหานครฉงชิ่ง และได้เปิดให้บริการการศึกษาเมื่อเดือนกันยายน 2003 โดยมีหุ้นส่วนชาวสิงคโปร์ 3 คน เป็นเจ้าของกิจการประมาณร้อยละ 80

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทของต่างชาติรายใหญ่อื่นๆ ที่เข้ามาลงทุนในมหานครฉงชิ่ง อาทิ Nokia, ABB, Ericsson, American Standard, Rockwell, Honda, Suzuki, Isuzu, Yamaha, Mobil, China Bank Group, Hutchison Whampao, Gold Lion Group , BP และ Samsung เป็นต้น โดยในปี ค.ศ. 2003 BP บริษัทปิโตรเคมียักษ์ใหญ่ของอังกฤษได้เข้ามาลงทุนที่มหานครฉงชิ่งอีก 1.2 พันล้านหยวน

ตาราง 1-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮ่องกง	79	258.42	112.27
สหรัฐอเมริกา	23	62.08	43.78
ญี่ปุ่น	2	1.10	10.30
สิงคโปร์	4	40.19	8.95
จีนไต้หวัน	26	8.38	8.33
ไทย	2	9.77	7.52
สวิตเซอร์แลนด์	-	6.22	6.22
สหราชอาณาจักร	3	22.57	4.03
ออสเตรเลีย	6	21.84	3.97
เกาหลี	6	3.21	2.35
แคนาดา	3	0.24	1.17
ฝรั่งเศส	1	2.07	0.75
มาเลเซีย	1	0.78	0.23

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ปัจจุบันรัฐบาลมหานครฉงชิ่งได้พยายามกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ อันได้แก่ โครงการพัฒนาสาธารณูปโภค สถาบันการเงิน บริษัทนำเที่ยว บริษัทค้าขาย การ

จัดการกองทุน อุตสาหกรรมยานยนต์ และการทำเหมืองแร่และสกัดแร่ และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาเขตในภาคกลางและภาคตะวันตก รัฐบาลกลางยังได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทของต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในจีน ปัจจุบันบริษัทต่างชาติเหล่านี้จะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเป็นระยะเวลา 3 ปี แต่ภายใต้นโยบายสิทธิประโยชน์ฉบับใหม่นี้ บริษัทต่างชาติโดยเฉพาะที่เข้ามาลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีนจะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเพิ่มอีก 3 ปี นับตั้งแต่สิทธิทางภาษีในระยะแรกสิ้นสุดลง นอกจากนี้ หากบริษัทฯ สามารถส่งออกสินค้าได้เกินร้อยละ 70 ของผลิตรวมที่ผลิตได้ต่อปี ก็จะได้รับผลการลดการจัดเก็บภาษีลงเหลือร้อยละ 10 อีกด้วย

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มหานครฉงชิ่งถือเป็นศูนย์กลางการค้าปลีกที่สำคัญของภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภคของมหานครฉงชิ่งมีรวม 83.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.6 คิดเป็นมูลค่าค้าปลีกเฉลี่ยต่อหัว 2,700 หยวน สูงเป็นอันดับ 4 ของจีน เป็นการบริโภคในเขตเมืองร้อยละ 58 โดยมีเขตการค้าเจียฟางเป่ย์ (Jiafangbei Commercial District) ในเขตหยูจง (Yuzhong District) เป็นศูนย์กลางการค้าขายสำคัญของมหานครฉงชิ่ง

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาลและบริษัทต่างชาติ ที่สำคัญ ได้แก่ Chongqing Department Store, Chongqing New Century Department Store, Metropolis Plaza, Chongqing Qunying Shopping Center, Chongqing Pacific Department Store, Chongqing Fu'an Department Store, Chongqing Wanyou Parkson Shopping Arcade (ร่วมทุนกับสิงคโปร์), Chongqing Yangguang Department Store, Jiafangbei Central Shopping Center และห้างสรรพสินค้าขายตรง Jialefu Direct-sale Department Store

ในขณะนี้ อุตสาหกรรมการค้าปลีกของมหานครฉงชิ่งมีการแข่งขันสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังที่มีการขยายการลงทุนและตั้งบริษัทค้าปลีกทั้งของท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติ เช่น วอลมาร์ทจากสหรัฐอเมริกา คาร์ฟูร์จากฝรั่งเศส เมโทรจากเยอรมนี บริษัทกัวเมย์ (Gome) ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัทท้องถิ่นและปักกิ่ง และกลุ่มบริษัทท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง 2 แห่ง เช่น Chongqing General Trade Group และ Chongqing Department Store Co, Ltd.

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการบริโภค

สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวฉงชิ่งเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1997 และ 2003 (ตาราง 1-7) พบว่าผู้บริโภคยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก แต่มีสัดส่วนลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคม

สื่อสาร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 29) ที่พักอาศัย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 25) เครื่องนุ่งห่ม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 19) รวมทั้งการศึกษาและบันเทิงได้มีส่วนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชากร

ตาราง 1-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1997	ปี 2003
อาหาร	46.5	38.0
เสื้อผ้า	11.9	10.3
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	9.6	6.7
ยาและบริการทางการแพทย์	3.3	6.5
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	5.9	11.1
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	12.7	14.4
ที่พักอาศัย	6.0	10.4

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมหานครฉงชิ่งได้ขยายตัวอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 25.95 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. มากเป็นอันดับ 24 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 30.86 คิดเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 15.85 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 45.3 หรือร้อยละ 5.8 ของ GDP ของมหานคร และมูลค่าการนำเข้า 10.0 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 43.7 ทำให้การค้าเกินดุล 5.75 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า มอเตอร์ไซค์ และสิ่งทอและผ้าทอ เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.9) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 7.4) อิหร่าน (ร้อยละ 9.7) เยอรมนี (ร้อยละ 5.3) ไนจีเรีย (ร้อยละ 4.6) และพม่า (ร้อยละ 6.0) โดยมีอัตราเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 31.9 ร้อยละ 59.2 ร้อยละ 115 ร้อยละ 133 และร้อยละ 92 ตามลำดับ โดยมีอิหร่านเป็นตลาดส่งออกมอเตอร์ไซค์ที่ใหญ่ที่สุด

ตาราง 1-8 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)

รายการ	ปี 2003
อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	58.5
มอเตอร์ไซค์	27.7
สิ่งทอและผ้าทอ	5.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า สินค้าไฮเทค และชิ้นส่วนมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (สัดส่วนร้อยละ 42.4) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 7.5) เยอรมนี (ร้อยละ 9.7) และไต้หวัน (ร้อยละ 9.4)

ตาราง 1-9 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง (%)

รายการ	ปี 2003
อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	77.0
สินค้าไฮเทค	10.0
ชิ้นส่วนมอเตอร์ไซด์	10.8

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมหานครฉงชิ่ง ได้แก่ ญี่ปุ่น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกไปญี่ปุ่นประมาณ 117.50 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 7.41 ของการส่งออกทั้งหมดของมหานคร ส่วนมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นมีประมาณ 427.84 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 42.37 ของการนำเข้ารวม รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

การค้าระหว่างประเทศของมหานครฉงชิ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกของรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 49.9 ของมูลค่าการค้ารวม ลดลงจากส่วนแบ่งการถือครองตลาดเดิมร้อยละ 50 เป็นครั้งแรก ส่วนของวิสาหกิจเอกชนและต่างชาติในช่วงเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 72.8 และร้อยละ 34.7 ตามลำดับ ดังนั้น สัดส่วนการค้ากับต่างประเทศของรัฐวิสาหกิจกำลังเริ่มลดจำนวนลงให้กับวิสาหกิจเอกชน

11. เขตพัฒนาพิเศษของมหานครฉงชิ่ง

เขตพัฒนาพิเศษที่สำคัญของมหานครฉงชิ่ง มีดังนี้

11.1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีฉงชิ่ง (Chongqing Economic & Technological Development Zone) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 9.6 ตารางกิโลเมตร มีการอนุมัติโครงการลงทุนโดยบริษัทต่างชาติกว่า 260 โครงการ คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวม 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งส่วนใหญ่มาจากญี่ปุ่น ฮองกง สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน และอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ และอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

11.2 เขตพัฒนาเทคโนโลยีไฮเทคใหม่ (Chongqing New and High Technological Development Zone) ครอบคลุมพื้นที่ 30 ตารางกิโลเมตร พัฒนาขึ้นเพื่อดึงดูดเงินลงทุนทั้งในและต่างประเทศมาสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับไฟฟ้าและแสง (photoelectric) ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์อัตโนมัติ และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์

11.3 เขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงฉงชิ่ง (Chongqing High-Tech Development Zone) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1999 โดยครอบคลุมอาณาบริเวณ 12 ตารางกิโลเมตร มีการลงทุนของกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและที่ทันสมัยต่างๆ

11.4 เขตอุตสาหกรรมเออร์หลาง (Erlang Industrial Park) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง ครอบคลุมพื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตร โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนรถยนต์และรถยนต์ไฮบริด

11.5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีหนานผิง (Nanping Economic and Technological Development Zone) ครอบคลุมพื้นที่ 10 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากใจกลางเมือง 3 กิโลเมตร ตรงจุดเริ่มต้นทางด่วนฉงชิ่ง-เฉิงตู จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 และได้รับเลื่อนสถานะเป็นเขตพัฒนาแห่งชาติในอีก 3 ปีถัดมา มีบริษัทต่างชาติหลายบริษัทได้เข้ามาลงทุนในเขตนี้ เช่น Honda, Ericsson และ Kansai เป็นต้น และในเดือนพฤษภาคม 2003 เขตพัฒนาแห่งนี้ได้ประกาศแผนการบุกเบิกจัดตั้งศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ด้วยเงินทุนมูลค่า 1 พันล้านหยวน โดยจะตั้งอยู่ในเมืองหยวนเยียน (Yuanyan) ใกล้กับท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลนครฉงชิ่ง

11.6 เขตอุตสาหกรรมเคมีฉางโจว (Changshou Chemical Industry Park) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2002 เป็นเขตอุตสาหกรรมเคมีที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณพื้นที่แม่น้ำฉางเจียง โดยตั้งอยู่ในจุดที่อุดมไปด้วยแหล่งสำรองก๊าซธรรมชาติที่ได้รับการทดสอบแล้วถึง 320 พันล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เมทานอล ยางคลอโรพรีน และเคมีภัณฑ์บริสุทธิ์อื่นๆ เป็นต้น

11.7 โครงการด้านพลังงาน

(1) โครงการก่อสร้างเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam Project)

เป็นโครงการก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ที่สุดในโลก โดยจะเป็นเขื่อนคอนกรีตสูง 175 เมตร ยาว 2,309 เมตร สันเขื่อน 185 เมตร จะเก็บกักน้ำได้ 39,300 ล้านลูกบาศก์เมตร มีอ่างเก็บน้ำยาวตามร่องน้ำ 600 กิโลเมตร เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 แบ่งเป็น 3 ระยะ รวมเวลา 17 ปี เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมบริเวณลุ่มแม่น้ำฉางเจียง และเพื่อเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่รวม 26 เครื่อง โดยเริ่มผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว 2 เครื่องในปี ค.ศ. 2003 นอกจากนี้ โครงการเขื่อนซานเสีจะเป็นการช่วยขยายและปรับปรุงเส้นทางเดินเรือในแม่น้ำ

ฉางเจียงเพื่อให้เรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ขนาด 10,000 ตันเข้ามาถึงฉงชิ่งได้ และการเดินทางไป
ยังชายฝั่งเพื่อออกทะเลจะใช้เวลาเพียง 1 สัปดาห์

(2) โครงการสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติ/ท่อส่งน้ำมัน

ในปี ค.ศ. 2000 รัฐบาลจีนได้วางท่อส่งก๊าซธรรมชาติเส้นใหม่ เริ่มที่อำเภอจงเซี่ยน
(Zhongxian County) และสิ้นสุดที่เมืองอู่ฮั่น ซึ่งจะเชื่อมโยงมณฑลชื้อชวนและหูเป่ย์ด้วย ในขณะที่
รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งมีแผนการที่จะลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคจากก๊าซธรรมชาติ ด้วยเงินลงทุน
มูลค่า 817 ล้านหยวน เพื่อสนองความต้องการที่จะเพิ่มสูงขึ้น เช่น โครงการวางท่อส่งก๊าซแห่ง
ใหม่และการติดตั้งอุปกรณ์เก็บรักษาก๊าซ เพื่อจะเพิ่มปริมาณก๊าซที่ต้องการนำมาใช้ได้ถึงสองเท่า
หรือ 6 ล้านลูกบาศก์เมตรในแต่ละวัน

สำหรับโครงการท่อส่งน้ำมัน ขณะนี้ มีการก่อสร้างเส้นทางวางท่อส่งน้ำมันระหว่างเมือง
หลานโจว-เจิงตู-ฉงชิ่ง ผ่านอำเภอและเมืองต่างๆ กว่า 30 แห่งในมณฑลกานซูและส่านซี หากแล้ว
เสร็จจะมีกำลังส่งน้ำมันกว่า 5 ล้านเมตริกตันต่อปี

ทั้งนี้ รัฐบาลมณฑลฉงชิ่งให้ความสำคัญกับการลงทุนก่อสร้างแหล่งพลังงานไฟฟ้าและ
โครงข่ายพลังงานไฟฟ้าในเขตเมือง เนื่องจากเริ่มมีปัญหาการขาดแคลนแหล่งพลังงานไฟฟ้า
เพราะแม้ว่ามณฑลฉงชิ่งจะมีแหล่งพลังงานไฟฟ้าจากน้ำอยู่มาก แต่ปริมาณระดับน้ำที่ลดลงและ
ความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้มีไฟฟ้าใช้อย่างจำกัด โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนที่
อุณหภูมิขึ้นสูงถึง 40 องศาเซลเซียส ทำให้ประชาชนหันมาพึ่งเครื่องปรับอากาศกันมากจนถึงจุดที่
มีปริมาณไฟฟ้าไม่พอใช้ การขาดแคลนไฟฟ้านี้กำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต

ธุรกิจเอกชนจีนในมหานครฉงชิ่ง

ภาคเอกชนของมณฑลฉงชิ่ง เริ่มมีบทบาทมากขึ้น หลังจากที่รัฐบาลกลางได้ยกระดับฉงชิ่งเป็นมหานครตั้งแต่ปี
1997 กลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ของฉงชิ่งที่โดดเด่น ได้แก่ บริษัทหลี่ฝาน เป็นกิจการผลิตรถมอเตอร์ไซค์ของนายหลิน หมิง
ซาน ปัจจุบันมียอดขายมอเตอร์ไซค์สูงเป็นอันดับ 4 ของจีน และมีการส่งออกต่างประเทศและขยายการลงทุนไปที่เวียดนาม
ล่าสุดกลุ่มหลี่ฝานและบริษัทเอกชนในฉงชิ่งอีก 15 รายยังได้รวมตัวกันเพื่อเสนอรัฐบาลขออนุญาตตั้งธนาคารเอกชนของท้องถิ่น
ด้วย เอกชนของมณฑลฉงชิ่งที่น่าสนใจอีกราย คือ บริษัท Cygnet Hotpots ของนายเหลียว ฉางกวาง อดีตข้าราชการ
หน่วยงานด้านการก่อสร้างของฉงชิ่ง ได้กลายมาเป็น “ราชห่มัไฟ” ที่มีชื่อเสียงของจีน และได้ขยายกิจการห่มัไฟไปทั่ว
ประเทศ และถือเป็นกิจการที่น่าระบบแฟรนไชส์มาใช้เป็นแห่งแรกของจีน

จากกรณีตัวอย่างของนักธุรกิจฉงชิ่ง สะท้อนให้เห็นว่า แม้มณฑลทางตะวันตกตอนในของจีนเพิ่งจะเปิดตัวสู่โลก
ภายนอกได้ไม่นานนัก แต่ก็สามารถพัฒนากิจการธุรกิจจนเจริญก้าวหน้า และเริ่มมีตราสินค้าของตนติดระดับประเทศและระดับโลก
ที่สำคัญกลุ่มธุรกิจจีนเหล่านี้ เริ่มต้องการ “เดินออกไป” ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะไทยซึ่งเป็นประเทศเป้าหมายหนึ่ง
ของกลุ่มทุนจีนดังกล่าว ภาคเอกชนจีนและบทบาทของกลุ่มธุรกิจจีน จึงถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลตอน
ในเหล่านี้อย่างมาก

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, “ธุรกิจเอกชนจีนใน 4 มณฑลใกล้ไทย,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 10 มีนาคม.

ตาราง 1-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมหานครฉงชิ่ง (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ.)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ฉงชิ่ง	27.2	975.5	31.1	82,000

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมหานครฉงชิ่ง (Chongqing Municipality)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	82,400	82,400	อันดับที่ 28 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	248.58	234.76	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	223.73	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	18.9	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	1,643.99	1,636.04	
เกลือที่ขุดจากบ่อ (ล้านตัน)	1,005.82	1,005.62	
หินปูน (ล้านตัน)	102.24	101.78	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	31.07	31.15	อันดับที่ 20 ในจีน
ในเขตเมือง	11.30	11.86	
ในเขตชนบท	19.76	19.28	
ชนกลุ่มน้อย	-	-	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	2.79	2.77	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	1.57	1.66	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.21	0.25	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	17.10	17.26	อันดับที่ 18 ในจีน
อุตสาหกรรมการเกษตร	9.08	8.92	
อุตสาหกรรม	2.87	2.98	
อุตสาหกรรมบริการ	5.14	5.35	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	10,960	12,440	อันดับที่ 16 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	2,725	2,705	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	61,875	63,287	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	-	-	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	-	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	-	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	-	
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	40	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1,259	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฉงชิ่ง
โดย วันวัณษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาติทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	197.13	225.05	อันดับที่ 23 ในจีน เพิ่มขึ้น 14.2%
อุตสาหกรรมเกษตร	31.57	33.63	ร้อยละ 15.0
อุตสาหกรรม	82.75	97.73	ร้อยละ 43.4
อุตสาหกรรมบริการ	82.79	93.69	ร้อยละ 41.6
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	7,034	8,077	อันดับที่ 17 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	7,238.07	8,093.67	อันดับที่ 10 ในจีน
ในชนบท	2,097.58	2,214.55	อันดับที่ 21 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	99.56	126.93	
Capital Construction	47.47	68.55	
Innovation	11.51	12.20	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	24.59	32.79	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	15.78	20.69	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	34.50	39.13	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	632	632	
เส้นทางรถยนต์	31,060	31,407	
เส้นทางน้ำ	4,023	4,086	
เส้นทางการบิน	113	130	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	-	162	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	30.04	32.43	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	311.77	341.13	อันดับที่ 19 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	628.53	591.70	อันดับที่ 11 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	4.24	6.19	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	2.62	3.43	
ในชนบท	1.51	1.89	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	0.55	0.93	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	48.09	48.55	อันดับที่ 21 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	26.40	27.01	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	1.35	1.45	
ผลิตรวมจากการประมง	16.62	17.76	
ผลิตรวมจากการประมง	1.71	1.83	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	10.82	10.87	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มหานครฉงชิ่ง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชไหม	0.35	0.38	
ผลไม้	1.13	1.28	
เนื้อสัตว์	1.52	1.59	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.21	0.22	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	122.83	158.89	
อุตสาหกรรมเบา	-	56.71	
อุตสาหกรรมหนัก	-	102.18	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	12.11	14.84	
ปูนซีเมนต์ (ล้านตัน)	16.79	19.27	
มอเตอร์ไซค์ (ล้านคัน)	3.23	4.41	
ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า (ล้านตัน)	2.01	2.35	
ไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	184.75	188.64	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.46	0.23	
รายรับจากการท่องเที่ยว (พันล้านหยวน)	218.02	113.23	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	59	73	
ระดับสามดาว	45	54	
ระดับสี่ดาว	12	17	
ระดับห้าดาว	2	2	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	204	203	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	282.10	343.86	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	224.47	277.48	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	4.61	5.79	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	1.42	1.45	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
มูลค่าตามสัญญา	502.15	553.01	
มูลค่าที่ใช้จริง	280.89	311.12	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	148	187	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) จีนฮ่องกง	93.00	112.27	
2) สหรัฐอเมริกา	21.79	43.78	
3) ญี่ปุ่น	54.09	10.30	
ไทย	0.49	7.52	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มหานครฉงชิ่ง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุทธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	76.30	83.55	อันดับที่ 21 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	-	7,118.06	
อาหาร	-	2,702.34	ร้อยละ 38.0
เครื่องนุ่งห่ม	-	735.01	ร้อยละ 10.3
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	475.36	ร้อยละ 6.7
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	459.69	ร้อยละ 6.5
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	790.26	ร้อยละ 11.1
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	1,025.99	ร้อยละ 14.4
ที่พักอาศัย	-	741.60	ร้อยละ 10.4
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	17.94	25.95	อันดับที่ 24 ในจีน
การส่งออก	10.91	15.85	
การนำเข้า	7.03	10.10	
ดุลการค้า	3.88	5.75	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	296.16	516.32	
2) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า เครื่องปั้นดินเผาและอุปกรณ์	250.61	350.27	
3) เคมีภัณฑ์	167.87	208.73	
4) Base Metal และผลิตภัณฑ์	92.74	146.84	
5) วัสดุสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์	90.93	100.36	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า เครื่องปั้นดินเผาและอุปกรณ์	355.20	469.76	
2) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	74.51	171.46	
3) อุปกรณ์การแพทย์ นาฬิกา เครื่องดนตรี	64.01	110.30	
4) สินแร่	80.28	87.55	
5) Base Metal และผลิตภัณฑ์	42.63	73.13	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) ญี่ปุ่น	389.04	545.34	
2) สหรัฐอเมริกา	169.83	217.08	
3) เยอรมนี	91.67	182.69	

ที่มา: Chongqing Statistical Yearbook 2004.

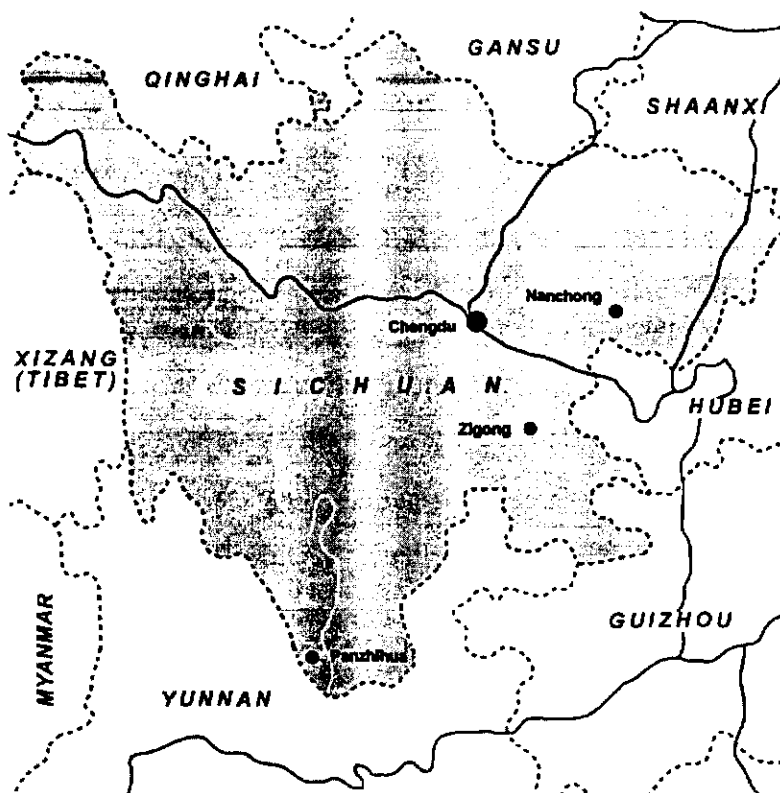
บทที่ 2

เศรษฐกิจมณฑลซื่อชวน (Sichuan Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลซื่อชวน ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	485,000 ตารางกิโลเมตร
เมืองเอก	นครเฉิงตู มีประชากร 10.4 ล้านคน
จำนวนประชากร	85.3 ล้านคน (อันดับ 3 ของจีน) มีชนกลุ่มน้อยร้อยละ 6.4
การจ้างงาน	46.8 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	545.6 พันล้านหยวน เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 11.9
GDP เฉลี่ยต่อหัว	6,418 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3
ในเขตเมือง	7,042 หยวน
ในเขตชนบท	2,230 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.7%
เกษตรกรรม	พืชหัว เรพซีด ผลไม้จำพวกมะนาวและส้ม เนื้อหมู น้ำผึ้ง
อุตสาหกรรม	โทรทัศน์สี ไฟฟ้าพลังน้ำ ปุ๋ยเคมี ไหม
สินแร่	ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน น้ำมันดิบ เกลือ โพแทสเซียม
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 18.5
การนำเข้า	2.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 38.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ 485,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.1 ของพื้นที่จีนทั้งหมดและมีขนาดกว้างใหญ่เป็นอันดับ 5 ของจีน ทิศเหนือติดกับมณฑลชิงไห่และกานซู่ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลส่านซี ทิศตะวันออกติดกับมณฑลหูเป่ย์และกุ้ยโจว ทิศตะวันตกติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต และทางทิศใต้ติดกับมณฑลยูนนาน

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำและที่ราบสูง โดยทางด้านตะวันออกของมณฑลเป็นที่ลุ่มแม่น้ำ เพราะมีแม่น้ำฉางเจียงไหลผ่าน ทำให้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำการเกษตร และยังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรในเขตชนบทมากที่สุดของจีน ทางด้านตะวันตกเป็นที่ราบสูงทางทิศใต้ส่วนใหญ่เป็นแนวเทือกเขา และทางทิศเหนือเป็นที่ลุ่มหนองน้ำบริเวณที่สูง

มณฑลชื้อชวนโดยเฉพาะตอนกลางของมณฑลมีแม่น้ำฉางเจียงเส้นทางน้ำสายหลัก ซึ่งมีระยะทางที่ไหลผ่านมณฑลชื้อชวนยาวประมาณ 892 กิโลเมตร และยังมีแม่น้ำสาขาอื่นๆ อีก เช่น แม่น้ำหมิน (Min) แม่น้ำถู่ (Tu) และแม่น้ำอู่ (Wu) ส่วนบริเวณที่ราบสูงทางด้านตะวันตกก็มีแม่น้ำหย่าหลง (Yalong) ทั้งนี้ชื่อของมณฑลชื้อชวนในภาษาจีนกลาง หมายถึง “แม่น้ำสี่สาย” มีนัยถึงการเป็นมณฑลแห่งแม่น้ำ (Province of Rivers) ปริมาณน้ำจากแม่น้ำทั้งหลายของมณฑลชื้อชวนมีประมาณ 313 ล้านลูกบาศก์เมตร และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ (river basin) ของมณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ครอบคลุมถึง 3 แสนตารางกิโลเมตร

เนื่องจากมณฑลชื้อชวนตั้งอยู่ในกึ่งเขตร้อน (subtropical zone) อุณหภูมิส่วนใหญ่ของมณฑลค่อนข้างหลากหลาย โดยในพื้นที่ราบ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 3-8 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 20-29 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม ในบริเวณที่ราบสูง อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง -9-3 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 11-17 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม และทางทิศใต้ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 8-13 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 22-26 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะในหลายพื้นที่ที่ยังคงห่างไกลความเจริญ ยังคงความมั่งคั่งทางทัศนียภาพและขนบธรรมเนียมอันเก่าแก่ของจีน ปัจจุบันมณฑลชื้อชวนยังเป็นมณฑลหนึ่งที่มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะบริเวณที่ลุ่มน้ำชื้อชวน (Sichuan Basin) ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตชนบทที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุดในจีน

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลชื้อชวนอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรสินแร่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติ (อันดับ 1 ของประเทศ) ถ่านหิน น้ำมันดิบ แร่เหล็ก และเกลือ ซึ่งเป็นวัตถุดิบตามธรรมชาติที่สำคัญของมณฑล นอกจากนี้ ยังมีแหล่งสำรองสินแร่อื่นๆ อีกกว่า 132 ชนิด เช่น

วาเนเดียม ไทเทเนียม แคลเซียม ฟลูออไรด์ ลิเทียม และโคบอลต์ เป็นต้น โดยมีแหล่งสำรองแร่ไทเทเนียมมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และมีวาเนเดียมมากเป็นอันดับ 3 ของโลก ทั้งนี้เพียงพื้นที่พานซี (Panxi) เพียงแห่งเดียวก็มีแหล่งสำรองแร่ไทเทเนียมถึงร้อยละ 93 วาเนเดียมร้อยละ 69 และโคบอลต์ร้อยละ 83 ของทั้งประเทศ

มณฑลชื้อชวนยังมีสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของพรรณไม้และสัตว์ป่านานาชนิด ในส่วนของพรรณไม้ มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่ป่าไม้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 20.4 ของมณฑล และมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และมีจำนวนไม้สนแดงและ *Cathaya argyrophylla* ซึ่งมีอายุเก่าแก่มากจนถือว่าเป็นฟอสซิลมีชีวิต มากถึง 1 ใน 5 ของทั้งประเทศ สำหรับทุ่งหญ้าของมณฑลชื้อชวนมีพื้นที่กว้างใหญ่ประมาณ 16.3 ล้านเฮกตาร์ คิดอันดับ 1 ใน 5 ของทุ่งหญ้าในประเทศจีนและเหมาะสำหรับการทำปศุสัตว์ นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนยังอุดมไปด้วยพืชสมุนไพรสำหรับยาจีน

ในส่วนของสัตว์ป่า มณฑลชื้อชวนมีสัตว์ป่าชนิดต่างๆ โดยเฉพาะที่มีกระดูกสันหลังกว่า 1,000 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 40 ของทั่วประเทศ ในจำนวนนี้กว่า 55 ชนิดยังเป็นสัตว์หายากอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมีแพนด้ายักษ์ซึ่งสามารถพบโดยทั่วไปใน 36 อำเภอและตามอุทยานทางธรรมชาติบริเวณเทือกเขาทั้ง 4 แห่งของมณฑล

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีประชากร 85.3 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ คิดเป็นจำนวนประชากรในภาคเกษตร 67.3 ล้านคนอยู่นอกภาคเกษตร 17.9 ล้านคน

นอกเหนือจากประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวจีนแล้ว มณฑลชื้อชวนยังมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่จำนวน 6.39 ล้านคน และมีด้วยกันมากมายหลายกลุ่ม เช่น หยิ (Yi) ทิเบต (Tibetan) เชียง (Qiang) ฮุย (Hui) มองโกล (Mongol) ลีซอ (Lisu) แมนจู (Manchu) นานซี (Naxi) ไบ่ (Bai) ปูยี (Buyi) ไต (Dai) แม้ว/ม้ง (Miao) และตูเจีย (Tujia) เป็นต้น แต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากรอย่างน้อย 5 พันคน โดยมีชาวหยิอาศัยอยู่มากเป็นอันดับหนึ่ง และมีชาวทิเบตมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ และเป็นมณฑลเดียวที่มีชาวเชียงอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชนอย่างกลมกลืน ชาวหยิส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บริเวณเทือกเขาเหลียงชาน (Liangshan Mountains) และแม่น้ำอันหนิง (Anning River Valley) ขณะที่ชาวทิเบตอาศัยอยู่ในจังหวัดปกครองตนเองการ์เจ้อ (Garze) และงาวา (Ngawa) และอำเภอปกครองตนเองทิเบตหมู่ลี่ (Muli) ในพื้นที่จังหวัดเหลียงชาน ส่วนชาวเชียงซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดกลุ่มหนึ่งของจีนอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมาเซียน (Maonian) เหวินชวน (Wenchuan) เฮยฮุย (Heishui) ซงพาน (Songpan) และเป่ย์ชวน (Beichuan) บริเวณตอนบนของแม่น้ำหมิน

1.5 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มณฑลชื้อชวนถือเป็นผู้นำทางด้านงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2003 มีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 62 แห่ง สถาบันวิจัยและพัฒนาของรัฐ 175 แห่ง และนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร 16,501 คน สาขาที่มีความชำนาญ ได้แก่ เคมีโมเลกุล เครื่องหนัง เทคโนโลยีนิวเคลียร์ เทคโนโลยีการบินและอวกาศ ยา การติดต่อทางพันธุกรรม และระบบการสื่อสารด้วยใยแก้วนำแสง (fiber optics) เป็นต้น โดยมีเมืองซีชาง (Xichang) เป็นศูนย์วิจัยที่ทันสมัยในด้านการปล่อยยานอวกาศของจีน

ในปี ค.ศ. 1997 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังได้อนุมัติให้จัดตั้ง “The West Software Park” ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ศูนย์ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญของรัฐขึ้นที่มณฑลชื้อชวน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ของจีนให้เจริญรุดหน้า โดยศูนย์ซอฟต์แวร์ที่มณฑลชื้อชวนนี้จะเน้นที่การพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญๆ รวมถึงการจัดให้มีการฝึกอบรมโปรแกรมเฉพาะด้านแก่ผู้เกี่ยวข้อง และการพัฒนาบริษัทซอฟต์แวร์ขนาดกลางและขนาดเล็ก

ด้วยศักยภาพในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทำให้มีบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่ทางด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นจำนวนมาก เช่น Microsoft, Cisco, Intel, IBM และ Motorola เข้ามาลงทุนและจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาของตนขึ้นในมณฑลด้วย โดยเมื่อปลายปี ค.ศ. 2003 บริษัท Intel ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตชิปคอมพิวเตอร์ (The Intel Chipset Plant) ขึ้น ด้วยมูลค่าการลงทุน 375 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นโครงการลงทุนที่ใหญ่ที่สุดในนครเฉิงตู ทั้งนี้ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีมูลค่าการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงรวม 14.1 พันล้านหยวน

นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสมุนไพรต่างๆ ประมาณ 5,000 ชนิด ทำให้มณฑลชื้อชวนกลายเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณ โดยมีนักวิจัยอาวุโสที่เชี่ยวชาญด้านยาจีนหลายท่านตามสถาบันต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยแพทย์แผนโบราณนครเฉิงตู ทำการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันที่มณฑลชื้อชวนก็ไปได้ดีเช่นกัน โดยมีมูลค่าผลผลิตรวมจากอุตสาหกรรมยาจีนแผนโบราณสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศ

ปัจจุบันนครเฉิงตูมีโครงการวิจัยด้านยาจีนแผนโบราณกว่า 3,000 โครงการ และด้วยศักยภาพดังกล่าวนี้ทำให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคัดเลือกนครเฉิงตูเป็นที่ตั้งฐานอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการวิจัยและผลิตยาจีนแผนโบราณ (Modernized Science and Technology Industry Base for Traditional Chinese Medicine) ขึ้นเป็นแห่งแรกของจีนด้วย นอกจากนี้ ด้วยศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันทำให้รัฐบาลฮ่องกงหันมาส่งเสริมความร่วมมือกับรัฐบาลมณฑลชื้อชวนภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีจีน-ฮ่องกง (Closer Economic Partnership Arrangement: CEPA) มากขึ้น โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 ได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมกัน 17 โครงการ มูลค่ารวม 0.15 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

2. การปกครอง

มณฑลชื้อชวนแบ่งเขตปกครองออกเป็น 21 จังหวัด (18 จังหวัดและ 3 จังหวัดปกครองตนเอง) 180 อำเภอ (แบ่งเป็น 14 เมืองและ 42 เขตเทียบเท่าอำเภอ ในจำนวนนี้แบ่งเป็น 51 อำเภอปกครองตนเอง และ 1 เขตอุตสาหกรรม/เกษตรกรรม และ 5,280 เทศบาลตำบล โดยมีนครเฉิงตู (Chengdu) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลชื้อชวนคนปัจจุบัน คือ นายจาง จงเหว่ย (Zhang Zhongwei)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลชื้อชวนเป็นมณฑลที่มีเศรษฐกิจเข้มแข็งมากที่สุดในภาคตะวันตกของจีนและถือเป็นประจักษ์ภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 545.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.9 สูงที่สุดในรอบ 10 ปี มูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 6,418 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3 ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 655.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.7 และมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวคิดเป็น 7,620 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.7

โครงสร้างของ GDP แบ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่า 112.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.8 อุตสาหกรรมมูลค่า 226.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 และอุตสาหกรรมบริการ 206.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 ตาราง 2-1 แสดงสัดส่วนของโครงสร้าง GDP ของมณฑลชื้อชวนในปีต่างๆ

ตาราง 2-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลชื้อชวน (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	41.1	21.1	20.7
อุตสาหกรรม	35.2	40.6	41.5
ภาคอุตสาหกรรม	30.2	31.8	32.5
อุตสาหกรรมบริการ	23.8	38.3	37.8

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มณฑลชื้อชวนมีมูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่ในปี ค.ศ. 2003 รวม 216 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.6 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการก่อสร้างสาธารณูปโภค 167 พันล้านหยวน และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ 77.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 และ 30 ตามลำดับ โครงการด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างทางหลวงหลายสาย และโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานในประเทศที่เมืองพานจื่อฮวา (Panzhihua) และหวงหลง (Huanglong)

ตาราง 2-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เส้นทางรถไฟ	2,000
เส้นทางถนน	113,000
เส้นทางน้ำ	11,000
เส้นทางการบิน	NA

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลชื้อชวนเป็นศูนย์กลางของเส้นทางคมนาคมของจีนตอนในมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะที่นครเฉิงตูซึ่งเป็นเมืองเอกของมณฑล ถือเป็นชุมทางรถไฟหลักแห่งหนึ่งในภาคกลางและภาคตะวันตก เส้นทางรถไฟของชื้อชวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 2,000 กิโลเมตร

เส้นทางรถไฟสำคัญ ได้แก่

- เส้นทางเป่าจี-เฉิงตู (Baoji-Chengdu)
- เส้นทางเฉิงตู-ฉงชิ่ง (Chengdu-Chongqing)
- เส้นทางเฉิงตู-คุนหมิง (Chengdu-Kunming) เป็นต้น

ทั้งนี้ ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) มีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายหลักอีก 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางเซี่ยงไฮ้-ฉงชิ่ง (Shanghai-Chongqing) ซึ่งจะตัดผ่านมณฑลชื้อชวนด้วย และเส้นทางชื้อชวน-เป่ย์ไห่ (Sichuan-Beihai) เพื่อเชื่อมมณฑลชื้อชวนออกสู่ทะเลที่ท่าเรือเป่ย์ไห่ในเขตปกครองตนเองกว่างซี ในแง่ของเส้นทางลำเลียงสินค้าเพื่อการส่งออก/นำเข้าจากต่างประเทศไปยังตลาดมณฑลชื้อชวนที่มีความสำคัญมากขึ้นในขณะนี้ คือ การใช้เส้นทางรถไฟจากนครเฉิงตูตรงไปยังท่าเรือเป่ย์ไห่ของเขตปกครองตนเองกว่างซี ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกที่กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอยู่ไม่ห่างจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมากนัก รวมทั้งสามารถช่วยย่นระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้มากกว่าเมื่อเทียบกับการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแถบชายฝั่งทางเซี่ยงไฮ้หรือนครกว่างโจว มณฑลกว่างตง

เมื่อการต่อไฟฟ้าในรางรถไฟสายเฉิงตู-คุนหมิงได้เสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 2000 ทำให้มณฑลมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังท่าเรือน้ำลึกที่เป่ย์ไห่ได้มากขึ้น ขณะที่เส้นทางรถไฟรางคู่สายเป่าจี-เฉิงตูก็คาดว่าจะสามารถเพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าบริเวณเส้นทางสายหลักจากนครเฉิงตูไปยังเซี่ยงไฮ้ได้มากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ระบบการขนส่งทางรถไฟของมณฑลชื้อชวนได้รับการพัฒนาและมีความสะดวกสบายขึ้น โดยเฉพาะผลจากการที่รัฐบาลมณฑลได้นำเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นเองของจีนมาใช้ในการสร้างรางรถไฟเพื่อการนำเที่ยวเป็นระยะทางสั้นๆ ประมาณ 425 เมตรขึ้นบริเวณชุมชนเฉิงตู-ชิงเฉิง (Chengdu-Qingcheng) เมื่อเดือนเมษายน 2000 ด้วย

รายการธุรกิจอยู่ในมณฑลกว่างตง ที่น่าสนใจ คือ สินค้าที่ซื้อขายในนครกว่างโจวประมาณร้อยละ 75 เป็นสินค้าที่ผลิตจากที่อื่น และประมาณร้อยละ 70 ถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ทำให้มณฑลกว่างตงมีภาคการส่งออกสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ด้านการบริโภค ชาวจีนในกว่างตงมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ทำให้ชาวจีนเหล่านี้เป็นนักบริโภคที่ใช้เงินเก่ง มียอดจับจ่ายใช้สอยและยอดการขายปลีกสูงอันดับหนึ่งของประเทศ (สัดส่วนร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการบริโภครวมของประเทศ)

• มณฑลไห่หนาน

มณฑลไห่หนานได้แยกมาจากมณฑลกว่างตงและได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดของจีน เพราะครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งมณฑล มณฑลไห่หนานมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีอยู่ไม่ถึงร้อยละ 23 (เป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในจีน) มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมง รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรเขตร้อน เช่น มะพร้าว กล้วยหอม และผักและผลไม้เมืองร้อนอื่นๆ เช่น พริกไทย สับปะรด ลิ้นจี่ และลำไย ที่สำคัญคือ มณฑลไห่หนานยังเป็นฐานการผลิตยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในจีน มีผลิตภัณฑ์จากยางพาราที่หลากหลาย เช่น ยางรถยนต์ สายพาน และถุงมือยาง เป็นต้น ส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ มีไม่มากนัก และด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหาดทรายและสภาพอากาศเขตร้อนทำให้มณฑลไห่หนานเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะเมืองซานย่า ที่รัฐบาลพยายามจะยกระดับให้เป็นเมืองฮาวายของจีน

สำหรับนโยบายไทยนอกจากมณฑลไห่หนานจะเป็นคู่แข่งของผลไม้ไทยในตลาดจีน เพราะเป็นแหล่งผลิตผลไม้เขตร้อนป้อนมณฑลต่างๆ ของจีนที่ใหญ่ที่สุดแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตยางพาราอันดับ 1 ของจีน แต่ด้วยความต้องการยางพาราที่เพิ่มมากขึ้นของจีนทั่วประเทศ ทำให้ผลผลิตยางพาราของไห่หนานสนองตลาดจีนเองได้เพียง 1 ใน 3 ของความต้องการทั้งหมด จึงยังคงมีการนำเข้ายางพาราจากไทย เพื่อไปเติมเต็มความต้องการที่ยังคงมีมากของจีน

นอกเหนือจากข้อมูลสำคัญของแต่ละมณฑลที่กล่าวมาแล้ว ในขณะนี้ บางมณฑลใน 11 มณฑลนี้ได้แก่ ผู้เจียน กว่างตง ไห่หนาน ซื่อชวน หยุนหนาน กว่างซี กุ้ยโจว และส่านซี ได้รวมกลุ่มกันภายใต้กรอบความร่วมมือที่เรียกว่า **Pan-Pearl River Delta Regional Cooperation and Development Forum (PPRD)** หรือ **กลุ่มฟ้านจูชานเจียว** ซึ่งต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนาเป็นเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของความร่วมมือของกลุ่มนี้ นอกจากมิติของความร่วมมือกันเองระหว่างมณฑลของจีนแล้ว ยังมีมิติครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะเป็นการร่วมมือเพื่อรองรับเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN FTA) ซึ่งจะมีผลในปี ค.ศ. 2010 และเป็นการตอบย้ำความต้องการ “รุก

ลงได้” ของนักธุรกิจจีนในขณะนี้ เพื่อเข้าไปขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกสำคัญและศูนย์กลางของอาเซียน

บทวิเคราะห์นโยบายต่อไทย: ความร่วมมือและโอกาสทางธุรกิจในประเทศจีน

เมื่อพิจารณาความร่วมมือระหว่างไทย-จีนในปัจจุบัน พบว่า รัฐบาลไทยได้เริ่มเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลมากขึ้น อาทิ

1. การจัดตั้งกรอบคณะทำงานไทย-จีนรายมณฑล

ตัวอย่างความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑล เมื่อเดือนเมษายน 2002 รัฐบาลไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ และพรรคคอมมิวนิสต์จีนประจำมณฑลหยุนหนานได้มีความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กรอบ “คณะทำงานไทย-หยุนหนาน” เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ระหว่างไทยกับมณฑลหยุนหนาน โดยมีอธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายไทย และมีอธิบดีสำนักการต่างประเทศของมณฑลหยุนหนานเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายจีน

2. การจัดตั้งสำนักงานหน่วยงานของรัฐบาลไทยในมณฑลต่าง ๆ

หน่วยงานของรัฐบาลไทยได้เริ่มเข้าไปตั้งสำนักงานกระจายอยู่ตามมณฑลต่าง ๆ ของจีนมากขึ้น ไทยมีหน่วยงานของราชการประจำในประเทศจีนในหลายเมืองและหลายมณฑล เช่น

(1) หน่วยงานสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง ยังมีสถานกงสุลใหญ่ไทยประจำนครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว นครคุนหมิง เมืองเฉียนเหมิน และนครเฉิงตู

(2) หน่วยงานสังกัดกระทรวงอื่นๆ เช่น สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ในเมืองต่างๆ ได้แก่ นครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว และนครคุนหมิง ตลอดจนสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ณ นครเซี่ยงไฮ้ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ณ กรุงปักกิ่ง เป็นต้น

3. ความร่วมมือในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง”

ไทยมีการขยายความร่วมมือกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีนในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง” เพิ่มขึ้น และแต่ละคู่ก็มีความร่วมมือและการจัดกิจกรรมในระดับท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และกระชับความเข้าใจระหว่างประชาชนของทั้งสองเมือง ตัวอย่างเช่น

จังหวัดอุบลราชธานีและรัฐบาลนครเฉิงตู โดยนายจิรศักดิ์ เกษณียบุตร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีได้ร่วมลงนามกับ นายโจว เซียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีนครเฉิงตู ในการ

บันทึกความร่วมมือสถาปนามิตรภาพความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างนครเจิ้งตู
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และจังหวัดอุบลราชธานี แห่งราชอาณาจักรไทย มีนายโกกิน
พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นสักขีพยาน

ทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเมืองคู่มิตรของจังหวัดอุบลราชธานีกับ
นครเจิ้งตู โดยจะมีกิจกรรมความร่วมมือระหว่างสองเมือง เช่น การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือน
และการร่วมมือกันในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา การแพทย์ และด้านวัฒนธรรม แต่ข้อตกลง
ดังกล่าวไม่ได้กำหนดมูลค่าการค้าขายระหว่างกัน มีเพียงการแลกเปลี่ยนด้านการท่องเที่ยวเป็น
เบื้องต้นเท่านั้น ในปลายเดือนกรกฎาคม 2004 นายโจว เชียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีเทศบาล
นครเจิ้งตูได้นำคณะนักธุรกิจจีนในมณฑลชื้อชวนนำสินค้าจากจีนมาแสดง/จำหน่ายในงานแห่
เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับตกแต่งบ้าน และ
สินค้ากลุ่มเซรามิก ซึ่งการมาแสดงสินค้าของคณะนักธุรกิจของนครเจิ้งตูครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกและ
ก้าวแรกในการพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองเมือง

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างจังหวัดของไทยกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีน
อื่นๆ เช่น

- กรุงเทพมหานครกับกรุงปักกิ่ง (26 พฤษภาคม 1993)
- จังหวัดภูเก็ตกับเมืองเถียนไถ มณฑลซานตง (4 พฤศจิกายน 1997)
- จังหวัดเชียงใหม่กับนครคุนหมิง มณฑลหยุนหนาน (7 มิถุนายน 1999)
- กรุงเทพมหานครกับเมืองช่านโถว มณฑลกวางตุ้ง (2 มีนาคม 2000)
- จังหวัดเชียงใหม่กับมหานครเซี่ยงไฮ้ (2 เมษายน 2000)
- จังหวัดเชียงรายกับมณฑลหยุนหนาน (27 กันยายน 2000)
- จังหวัดชลบุรีกับมณฑลเหอหนาน (22 มิถุนายน 2001)
- จังหวัดขอนแก่นกับนครหนานหนิง เขตปกครองตนเองกวางซี (25 สิงหาคม 2002)
- จังหวัดเพชรบุรีกับเมืองหุหลู่เต้า มณฑลเหลียวหนิง (10 กันยายน 2002)
- จังหวัดตากกับเมืองเต๋อหง มณฑลหยุนหนาน (มิถุนายน 2005)
- จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับเขตปกครองตนเองกวางซี
- จังหวัดสุโขทัยกับมณฑลส่านซี
- จังหวัดภูเก็ตกับมณฑลไห่หนาน
- จังหวัดพิษณุโลกกับมณฑลเจ้อเจียง เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ถือเป็นการเคลื่อนไหวปรับกลยุทธ์และนโยบายในความร่วมมือกับจีนไปใน
ทิศทางที่ถูกต้อง โดยเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลให้มากขึ้น

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับมณฑลจีน

สำหรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีนในระดับมณฑล ทั้งด้านการลงทุน การท่องเที่ยว และการค้าระหว่างกัน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการลงทุน

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในขณะนี้เป็นประเทศผู้ลงทุนต่างชาติในจีนอันดับที่ 18 โดยการลงทุนของไทยกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เกษตรกรรม พลังงาน และอุตสาหกรรมเบา เป็นต้น ส่วนข้อมูลการลงทุนของไทยในพื้นที่ศึกษา 11 มณฑล ปรากฏในตาราง 12-3

ตาราง 12-3

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)

พื้นที่ศึกษา	มูลค่าการลงทุนรวม	มูลค่าการลงทุนจากไทย
ประเทศจีน	53,510.0	187.7
จงชิ่ง	311.1	7.5
ซีอาน	582.1	NA
กุ้ยโจว	56.3	NA
หยุนหนาน	167.5	2.9
सानซี	466.0	13.6
กว่างซี	456.2	1.5
ฝูเจี้ยน	4,075.1	15.9
เจ้อเจียง	5,449.4	NA
เหลียวหนิง	5,582.6	9.3
กว่างตง	7,822.9	NA
ไห่หนาน	580.6	NA

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

สำหรับตัวอย่างธุรกิจที่สำคัญและบริษัทของไทยในแต่ละมณฑล เท่าที่รวบรวมได้ มีดังนี้ (สุณิสตา, 2545; www.cpgroup.cn) ทั้งนี้ หลังวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี ค.ศ. 1997 อาจจะมีบางบริษัทได้ขายหุ้นให้กับฝ่ายจีน หรือเลิกกิจการไปแล้ว

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

มณฑลชื้อชวนมีระยะทางเส้นทางถนนทั้งสิ้น 113,000 กิโลเมตร ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของจีนตอนใน และมีเส้นทางทางด่วนอีกหลายสายแยกตรงมาจากนครเฉิงตูไปทุกทิศทางรอบด้าน รวมทั้งมีโครงการพัฒนาเส้นทางรถเพิ่มขึ้นในอีก 2-3 ปีข้างหน้า เช่น

- โครงการก่อสร้างเส้นทางหลักแห่งชาติสายเฉิงตู-เซี่ยงไฮ้ (Chengdu-Shanghai National Trunk)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางสายเฉิงตู-เป่ย์ไห่ (Chengdu-Beihai National Trunk)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางเชื่อมเส้นทางสายฉงชิ่ง-ฉางซา (Chongqing-Changsha)
- โครงการก่อสร้างเส้นทางสายเฉิงตู-ทิเบต (Chengdu-Tibet)

ซึ่งใช้เงินลงทุนกว่า 60 พันล้านหยวน โดยคาดว่าจะในปี ค.ศ. 2005 จะมีระยะทางรวมเพิ่มขึ้นอีก 1,700 กิโลเมตร ทำให้ระยะเวลาในการเดินทางระหว่างนครเฉิงตูกับมณฑลรอบข้างรวมทั้งทิเบต ลดลงเหลือไม่ถึง 8 ชั่วโมง

มณฑลชื้อชวนยังมีเครือข่ายเส้นทางด่วนที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน และเพิ่งมีการเปิดใช้ทางด่วนระหว่างเมืองเหมียนหยาง (Mianyang) และกว่างหยวน (Guangyuan) ระยะทางทั้งสิ้น 130 กิโลเมตรเมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 ด้วยมูลค่าการก่อสร้าง 4.4 พันล้านหยวน สามารถช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางจากนครเฉิงตูไปยังมณฑลसानซีทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศเหลือเพียง 4 ชั่วโมง นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลยังมีแผนที่จะพัฒนาชื้อชวนให้กลายเป็นศูนย์กลางของระบบการคมนาคมทางบกที่สำคัญในภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยจะขยายเส้นทางเพิ่มขึ้นอีก 700 กิโลเมตรภายในปี ค.ศ. 2009 และเมื่อปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลได้ประกาศแผนก่อสร้างโวลเวย์เชื่อมเมืองพานจิ๋วฮวาและซีชางกับนครเฉิงตูและคุนหมิงในมณฑลหยุนหนาน ระยะทางทั้งสิ้น 160 กิโลเมตร และใช้เงินลงทุน 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย 300 ล้านดอลลาร์ สรอ.

4.3 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลชื้อชวนมีท่าอากาศยานรวม 6 แห่งและกำลังจะสร้างอีก 7 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติชวงหลิว (Chengdu Shuangliu Airport) ตั้งอยู่ที่นครเฉิงตู ซึ่งเป็นท่าอากาศยานนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ และใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ มีเที่ยวบินระหว่างประเทศไปยังเมืองและประเทศต่างๆ 8 เส้นทาง ได้แก่ โตเกียว สิงคโปร์ กรุงเทพฯ ภูเก็ต และโซล ส่วนสายการบินของไทยก็ได้เปิดเส้นทางบินตรงไปยังนครเฉิงตู ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 ปัจจุบันท่าอากาศยานแห่งนี้เพิ่งจะได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย และกำลังพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการบินระดับประเทศด้วย ส่วนท่าอากาศยานภายในประเทศที่สำคัญอื่นๆ เช่น

- ท่าอากาศยานที่เมืองกว่างหยวน
- ท่าอากาศยานที่เหมียนหยาง
- ท่าอากาศยานที่พานจิ๋วฮวา

- ทำอากาศยานที่จีว๋จ้ายโกว (Jiuzhaigou)

การเดินทางระหว่างมณฑลชื้อชวน-ไทย		
กรุงเทพ-เฉิงตู	มีเที่ยวบินวันละ 1-2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง

4.4 การสื่อสาร

เช่นเดียวกับมณฑลส่วนใหญ่ในประเทศ มณฑลชื้อชวนมีเครือข่ายโทรคมนาคมที่ก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นการใช้ระบบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าความถี่สูงสุด (digital microwave) โยแก้วนำแสง ดาวเทียม และโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีการขอติดตั้ง โทรศัพท์ทั้งสิน 14.3 ล้านเลขหมาย และจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 12.4 ล้านคน

5. เกษตรกรรม

มณฑลชื้อชวนเป็นฐานการผลิตด้านการเกษตรและปศุสัตว์มากเป็นอันดับ 4 ของประเทศ เนื่องด้วยภูมิอากาศที่เหมาะสม มีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติพร้อม และเป็นฐาน การพัฒนาด้านการเกษตรมายาวนาน นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนมีพื้นที่กว่า 4.5 ล้านเฮกตาร์ที่ เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำให้มณฑลชื้อชวนเป็นแหล่งผลิตัญพืช เช่น เมล็ดพืช ข้าว และข้าว สาเลี มากเป็นอันดับ 2 ของจีน และด้านการปศุสัตว์โดยเฉพาะการผลิตเนื้อสุกรสามารถผลิตได้ มากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ และผลิตน้ำผึ้งมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศด้วย ส่วนผลไม้ที่ สำคัญของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ ส้ม มะนาว กีวี ลูกพีช องุ่น เรพซิด พืช อ้อย และมันเทศ

6. อุตสาหกรรม

มณฑลชื้อชวนถือเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมมากที่สุดในภาคตะวันตกของ จีน โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าเพิ่มจากการผลิตรวม 115.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 21 กว่าร้อยละ 60 เป็นอุตสาหกรรมหนัก ที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมถ่านหิน พลังงาน เหล็กและเหล็กกล้า และอุตสาหกรรมเบา เช่น อุตสาหกรรมวัสดุสิ่งก่อสร้าง ไม้แปรรูป อาหาร แปรรูป และไหมแปรรูป เป็นต้น มูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมกว่าร้อยละ 70 เป็นของ รัฐวิสาหกิจ แต่ภาคเอกชนของมณฑลชื้อชวนก็มีความเข้มแข็งมากเช่นกัน โดยมีนครเฉิงตูและ เมืองเหมียนหยางเป็นฐานการผลิตสินค้าสิ่งทอและอิเล็กทรอนิกส์ และมีเมืองเต๋อหยาง (Deyang) เมืองพานจือฮวา และเมืองอีปิ่น (Yibin) เป็นฐานการผลิตเครื่องจักร โลหะผสม และไวน์ตามลำดับ โดยอุตสาหกรรมเบาของมณฑลชื้อชวนมีอัตราเติบโตสูงกว่าอุตสาหกรรมหนัก

สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของมณฑล ได้แก่ เกลือ ไหม โทรทัศน์สี ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้า พลังน้ำ กรดกำมะถัน โซดาไฟ และปุ๋ยเคมี โดยมูลค่าการผลิตของแต่ละประเภทติด 5 อันดับต้นๆ ของจีนในปี ค.ศ. 2003 ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งมณฑลชื้อชวน สามารถผลิตได้มากที่สุดในประเทศ

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญที่สุดของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและผสมโลหะ เวชภัณฑ์ อาหารและเครื่องดื่ม ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตไฟฟ้า ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 65.3 มูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของมณฑลในปี ค.ศ. 2003

ตาราง 2-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าเกษตรแปรรูป	15.9
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	11.8
การถลุงและอัดโลหะที่มีเหล็กผสม	10.4
วัตถุเคมีและเคมีภัณฑ์	6.5
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.9
อุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ไฟฟ้า	5.8
การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง	5.1
ยาและเวชภัณฑ์	3.9

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

(1) อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป

มณฑลชื้อชวนมีวัตถุดิบที่สามารถใช้ผลิตอาหารแปรรูปได้หลากหลาย มีการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เช่น ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกรในรูปของเนื้อหมูกระป๋อง ผักดอง และน้ำพริกเผที่ทำจากถั่ว ในขณะที่รายได้จากอุตสาหกรรมอาหารได้กลายมาเป็นแหล่งรายได้สำคัญของมณฑล เช่น

- อุตสาหกรรมเนื้อสัตว์แปรรูป โดยเฉพาะเนื้อสุกร นำมาผลิตกุนเชียง หมูแผ่น ไส้กรอก เบคอน แฮม การบรรจุหีบห่อ เช่น แบบบรรจุในกระป๋องและแบบอื่นๆ เช่น ลูกชิ้น
 - อุตสาหกรรมผลไม้แปรรูป ชื้อชวนมีการปลูกองุ่นเพื่อผลิตไวน์ที่มีชื่อเสียง และมีผลไม้เมืองหนาว เช่น ผลท้อ แอปเปิ้ล และอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ เช่น ใบชา
 - อาหารจากแป้งแปรรูป เช่น บะหมี่สำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยวทำจากข้าว และอุตสาหกรรมน้ำมันพืชจากเรพซิด โรงงานสกัดน้ำมันพืชส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กและเป็นรัฐวิสาหกิจ
- นอกจากนี้ มณฑลชื้อชวนมีโรงงานผลิตอาหารสัตว์ประมาณ 2,000-3,000 แห่ง แต่ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก ส่วนบริษัทอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่สุดของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ กลุ่มบริษัท New Hope

(2) อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติชั้นนำเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมอาหาร อาหารแปรรูปและเครื่องดื่มในมณฑลชื้อชวนนี้เพิ่มมากขึ้น เช่น กลุ่ม Coca-Cola และ Pepsi-Cola และบริษัทเครื่องดื่ม บะหมี่สำเร็จรูป น้ำส้ม และผลิตภัณฑ์ไอศกรีมจากสหรัฐอเมริกา ไต้หวัน และฮ่องกง เป็นต้น เช่น บริษัทเพรสซิเด็นท์ ของไต้หวันซึ่งเป็นบริษัทผลิตอาหารแปรรูปรายใหญ่ได้เข้ามาลงทุนประมาณ 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยตั้งเป็นบริษัท Chengdu President Food Co., Ltd. ในขณะนี้ได้กลายมาเป็นผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปรายใหญ่ที่สุดของจีนตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนกลุ่ม Chia Tai ของเครือเจริญโภคภัณฑ์จากไทยก็เป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่รายหนึ่งของมณฑลชื้อชวนเช่นกัน

ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากมณฑลชื้อชวนซึ่งมีตราสินค้าที่ติดอันดับของประเทศมีอย่างน้อย 6 ราย โดยเฉพาะเหล้าขาวอู่เหลียงเย่ (Wuliangye) ของกลุ่มบริษัท Wuliangye ที่ผลิตขึ้นในเมืองอู่ปิ่น ด้วยเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ประเภท A รวม 17.4 พันล้านหยวน ปัจจุบันสินค้าชนิดนี้กำลังเริ่มเป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศด้วย

(3) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

มณฑลชื้อชวนเป็นฐานรากทางด้านอุตสาหกรรมที่ใช้วิทยาการขั้นสูง เนื่องจากเป็นที่ตั้งฐานอุตสาหกรรมด้านการทหาร ความมั่นคง และการพาณิชย์มานาน เป็นฐานทางด้านค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะสูง และมีศูนย์พัฒนาซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญคือ ศูนย์ West Software Park เน้นการพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญ และการพัฒนาบริษัทซอฟต์แวร์ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเฉพาะการผลิตของวิสาหกิจด้านไฮเทคที่เข้าไปลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เมืองเหมียนหยางมีมูลค่าสูงเกือบ 20 พันล้านหยวนต่อปี

(4) อุตสาหกรรมยาจีน

มณฑลชื้อชวนมีข้อได้เปรียบในอุตสาหกรรมยาจีนทั้งแผนโบราณและแผนปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยเอื้อทางด้านวัตถุดิบและการค้นคว้าวิจัย โดยมีศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณที่สำคัญของประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยแพทยแผนโบราณนครเฉิงตู (Chengdu University of Chinese Medicine) ซึ่งเป็น 1 ใน 4 สถาบันเก่าแก่ด้านการวิจัยและพัฒนายาจีนแผนโบราณของจีน และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้คัดเลือกนครเฉิงตูเป็นฐานอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการวิจัยและผลิตยาจีนแผนโบราณขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศด้วย

สถาบันวิทยาการเหล่านี้ได้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยาจีนแผนปัจจุบันที่พัฒนาไปมาก และบริษัทวิสาหกิจของจีนด้านเภสัชกรรมหลายแห่ง เช่น บริษัท Tai Ji และบริษัท Di'ao ได้นำผลจากการค้นคว้าวิจัยเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยการผลิตเป็นยาและ

เวชภัณฑ์วางจำหน่ายอยู่ในอันดับต้นๆ ของประเทศ ในปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ยาจีนจึงมีตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่และกำลังได้รับความนิยมในตลาดต่างประเทศมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ บริษัท New World Group ซึ่งเป็นบริษัทยาจีนจากฮ่องกงได้เข้ามาลงทุนตั้งศูนย์พัฒนาวิจัยและผลิตยาจีน ด้วยเงินทุนมูลค่า 300 ล้านหยวน ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงหลงชว่น (Longquan New and Hi-Technology Zone) ในนครเฉิงตูและได้ทำข้อตกลงกับบริษัทยาท้องถิ่นของนครเฉิงตู คือ บริษัท Di'ao เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของ Di'ao ไปทำตลาดในต่างประเทศ นอกจากนี้ บริษัทของมาเก๊าได้เข้ามาพัฒนานิคมยาจีน (Chinese Medicine Park) ในเขตผิ่เซียน (Pixian) ของนครเฉิงตูด้วย

(5) อุตสาหกรรมพลังงาน

มณฑลช้อชวนมีเขื่อนกักเก็บน้ำสำรองในปริมาณ 150 ล้านกิโลวัตต์ ซึ่งมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ (รองจากทิเบต) แต่มีศักยภาพการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำมากที่สุดในประเทศ ซึ่งสูงถึง 110 ล้านกิโลวัตต์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.2 ของพลังงานน้ำทั่วประเทศ โดยมีปริมาณน้ำจากแม่น้ำสูงประมาณ 313 ล้านลูกบาศก์เมตร และเขตลุ่มน้ำของมณฑลช้อชวนมีพื้นที่ครอบคลุมถึง 3 แสนตารางกิโลเมตร โครงการสำคัญของมณฑลช้อชวนในด้านพลังงานจากน้ำ ได้แก่ โครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่เอ๋อร์ถาน (Ertan Hydroelectric Project) ซึ่งมีประสิทธิภาพการผลิตสูงสุด 3.3 ล้านกิโลวัตต์ โดยเริ่มดำเนินการผลิตแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ทั้งนี้ มณฑลช้อชวนยังเป็นฐานการผลิตพลังงานไฟฟ้าสำหรับ “โครงการขนส่งพลังงานไฟฟ้าจากภาคตะวันตกสู่ภาคตะวันออก” เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนพลังงานของจีน

มณฑลช้อชวนยังแหล่งก๊าซธรรมชาติอันดับ 1 ของประเทศ ผลผลิตก๊าซธรรมชาติในแต่ละปีของมณฑลช้อชวนคิดเป็นร้อยละ 45 ของผลผลิตรวมของประเทศ และมากกว่าครึ่งหนึ่งของการผลิตนำมาใช้ในอุตสาหกรรมด้านเคมีของมณฑล ซึ่งในขณะนี้ มณฑลช้อชวนมีการผลิตปุ๋ยเคมีมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ในการขนส่งก๊าซธรรมชาติ มณฑลช้อชวนได้สร้างเครือข่ายส่งก๊าซธรรมชาติมีระยะทางทั้งสิ้นกว่า 6,000 กิโลเมตรและปริมาณการขนส่ง 7.3 ล้านลิตรต่อปี นอกจากนี้ ได้มีการวางท่อส่งน้ำมันจากเมืองหลานโจวมายังนครเฉิงตู มีระยะทางทั้งสิ้น 870 กิโลเมตร

สำหรับวิสาหกิจหรือบริษัทของช้อชวนเองที่ได้พัฒนาฝีมือและผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ได้แก่

- Changhong Electric Group Co., Ltd. ซึ่งเป็นผู้ผลิตโทรทัศน์สีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ
- Panzhihua Steel Group ผลิตเหล็กกล้า
- Wuliangye Group, Jiannanchun Group, Luzhoulaojiao ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- Di'ao Group Co., Di'kang Group ผลิตยาและเวชภัณฑ์

- New Hope ซึ่งติดอันดับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ด้านการผลิตอาหารสัตว์ และได้แปรรูปกิจการมาเป็นของเอกชนที่ประสบความสำเร็จอย่างดี โดยนิตยสาร Forbes ได้เคยจัดอันดับบริษัท New Hope ว่าเป็นบริษัทเอกชนอันดับ 1 ของจีนในปี ค.ศ. 1996 ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทที่ผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงอื่นๆ อีก เช่น Fenggu, Tuopu และ Dingtian เป็นต้น

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีชื่อเสียงในเรื่องของหมีแพนด้าและทัศนียภาพที่งดงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจี๋จ้ายโกว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญต่อมณฑลชื้อชวนอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มณฑล 0.2 ล้านคน มีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 150 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 32.3 และ 25.0 ตามลำดับ รายรับจากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 8 ของ GDP ของมณฑล

ตาราง 2-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
451,700	244,000	150	4 แห่ง

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลชื้อชวนมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 346 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจสูงถึง 167 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 4 แห่ง และอีก 10 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 5 แห่ง ส่วนโรงแรมในระดับสี่ดาวมีอยู่ 8 แห่ง

มณฑลชื้อชวนมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 498 แห่ง มากเป็นอันดับ 10 ในจีน ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทนำเที่ยวต่างชาติ 50 แห่ง ที่เหลือเป็นบริษัทนำเที่ยวในประเทศจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 9,765 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

ด้วยทัศนียภาพที่งดงามและมรดกทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่มากมายทำให้มณฑลชื้อชวนกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน มณฑลชื้อชวนยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก 4 แห่ง ได้แก่

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจี๋จ้ายโกว เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1992

- อุทยานธรรมชาติแห่งชาติหวงหลง เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1992
- เขาเอ๋อร์เหมยซาน (Mount Ermei) หรือตามที่คนไทยรู้จักกันในชื่อ “เขาอ้อไบ๊” ซึ่งมีพระพุทธรูปเล่อซาน (Leshan Buddha) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่มีชื่อเสียง เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ปี ค.ศ. 1996
- เขื่อนชลประทานดูเจียงเยียน (Dujiangyan) ภูเขาชิงเจิง (Qingcheng Mountain) เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมปี ค.ศ. 2000

นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับ 4A ถึง 9 แห่ง ซึ่งมากที่สุดในบรรดามณฑลต่างๆ ของจีน รวมทั้งอุทยานป่าไม้แห่งชาติ 11 แห่ง ป่าสงวน 40 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับมณฑลอีก 44 แห่ง ด้วยเหตุนี้ มณฑลชื้อชวนจึงมีสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นภูเขา ที่ราบสูง หุบเขาลึก ที่ลุ่มน้ำ เนินเขา หุบกว้าง แม่น้ำ ทะเลสาบ น้ำพุร้อน น้ำตก ถ้ำหินปูน และการก่อตัวของชั้นแนวหิน (Danxia (red bed) formation) เป็นต้น

7.3 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ด้วยศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมดังกล่าวตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) รัฐบาลมณฑลจึงได้จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Tourist Information and Advisory Services Centre) ขึ้นที่นครเฉิงตูเมื่อเดือนเมษายน 2001 และยังมีแผนที่จะมอบโอนสิทธิการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 10 แห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติจีว๋จ้ายโกวและหวงหลง ให้แก่ภาคเอกชนเพื่อเป็นการกระตุ้นและจัดหาแหล่งเงินทุนใหม่ พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาผลประกอบการของอุตสาหกรรมด้วย

ในปี ค.ศ. 2004 รัฐบาลมณฑลชื้อชวนประกาศใช้งบประมาณประมาณ 1,400 ล้านหยวนเพื่อการปรับปรุงและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมภายในเขตมรดกโลกทั้ง 4 แห่งในมณฑล ตามโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่ทางรัฐบาลจัดตั้งขึ้นและตามข้อตกลง “สัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์มรดกโลกทั้งประเภทวัฒนธรรมและธรรมชาติ” และ “กฎระเบียบด้านการดูแลอนุรักษ์มรดกโลกในมณฑลชื้อชวน”

งบประมาณจากโครงการดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) งานพัฒนาและฟื้นฟูมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติแห่งที่ 3 ของจีน เขาเอ๋อร์เหมยซาน และพระพุทธรูปเล่อซานจำนวน 285 ล้านหยวน 2) มรดกโลกทางธรรมชาติ จีว๋จ้ายโกวและหวงหลง งบประมาณมูลค่า 962 ล้านหยวน และ 3) มรดกโลกทางธรรมชาติ ภูเขาชิงเจิง-เขื่อนชลประทานดูเจียงเยียน ได้รับงบประมาณ 100 กว่าล้านหยวน และงบประมาณที่ได้ ส่วนหนึ่งจะนำไปใช้ในการอพยพเคลื่อนย้ายผู้คนออกจากพื้นที่ งานปกป้องดูแลป่าไม้ธรรมชาติ และการจัดการเรื่องน้ำเสีย เป็นต้น

กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวของอำเภอตูเจียงเยียน

อำเภอตูเจียงเยียน อยู่ห่างจากศูนย์กลางทางธุรกิจของนครเฉิงตูประมาณ 40 กิโลเมตร มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยว โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวระดับมรดกโลกถึงสองแห่งด้วยกัน ได้แก่ เชื้อนชลประทานเก่าแก่ตูเจียงเยียน (สร้างในศตวรรษที่ 3 ก่อนคริสตกาล) และแหล่งต้นกำเนิดลัทธิเต๋า ณ ภูเขาชิงเจิงซึ่งอยู่ห่างไปทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองประมาณ 15 กิโลเมตร นอกจากนี้ ยังมีเขตสงวนพันธุ์หมีแพนด้าที่มีชื่อเสียง ซึ่งอยู่ไม่ห่างมากนัก จึงมีนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวประมาณ 4.28 ล้านคนในแต่ละปี สร้างรายได้มากกว่า 1 ล้านหยวน อีกทั้งมีโรงแรม 200 กว่าแห่ง ในจำนวนนี้มีโรงแรมระดับสี่ดาว 1 แห่งคือ Jinye Hotel

ความสามารถในการแข่งขันและดึงดูดนักท่องเที่ยวในพื้นที่นี้เป็นผลมาจากการทำการตลาดโดยสำนักงานท่องเที่ยวของอำเภอ (County Tourism Bureau) ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก และใช้สัญลักษณ์รูปหมีในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบกับการที่รัฐบาลกลางได้เน้นนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชนทางโทรทัศน์และสื่ออื่นๆ มากขึ้น ปัจจุบัน รายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 19.2 ของ GDP ของอำเภอ ซึ่งมีประชากรในท้องถิ่นประมาณ 595,000 คน กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอำเภอตูเจียงเยียน ได้แก่

(1) แหล่งท่องเที่ยว: เชื้อนชลประทานตูเจียงเยียน

เชื้อนตูเจียงเยียนเป็นโครงการชลประทานโบราณบนแม่น้ำหมิน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 มีการบริหารจัดการโดยรัฐวิสาหกิจท้องถิ่น ซึ่งได้รวมจุดท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่อำเภอตูเจียงเยียนเข้าอยู่ภายใต้อำนาจบริหารของรัฐวิสาหกิจแห่งนี้แห่งเดียว รายได้จากการขายตั๋วเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่าประมาณ 45 ล้านหยวน (ปี ค.ศ. 2001) ซึ่งไม่รวมรายได้จากโรงน้ำชา ร้านขายของที่ระลึก โรงเรียนสอนเต๋นร่า และกิจการค้าอื่นๆ ในพื้นที่ รัฐวิสาหกิจแห่งนี้จ่ายภาษีจำนวน 2 ล้านหยวนให้กับรัฐบาลท้องถิ่น จ้างคนงานกว่า 600 คน ลูกจ้างเกือบทั้งหมดเป็นคนท้องถิ่น ในจำนวนนี้เป็นไกด์นำเที่ยวจำนวน 113 คน

(2) โรงแรมที่พัก: โรงแรมโกลด์ลีฟ (Gold Leaf Hotel)

ในขณะนี้ ธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กำลังมีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากตูเจียงเยียนมีโรงแรมที่พักมากกว่า 200 แห่ง สำหรับโรงแรมโกลด์ลีฟ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1996 โดยบริษัท Sichuan Tobacco ซึ่งเดิมเป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ต่อมาได้แปรรูปโดยมีบริษัทเอกชนกว่าสิบแห่งได้เข้าไปร่วมถือหุ้นในกิจการของโรงแรมสัดส่วนร้อยละ 49 แม้ว่ารัฐจะถือหุ้นในสัดส่วนกว่าครึ่งแต่บริหารจัดการส่วนใหญ่เป็นแบบบริษัทเอกชน ลูกจ้างส่วนใหญ่ของโรงแรมนี้เป็นคนท้องถิ่น ส่วนผู้บริหารในระดับสูงเป็นนักธุรกิจมาจากมณฑลชายฝั่ง การบริหารจัดการของโรงแรมแห่งนี้มี

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐบาลท้องถิ่น แรงงานในท้องถิ่น เช่น คนขับรถแท็กซี่ ชาวนา และผู้ให้บริการทางธุรกิจอื่นๆ เป็นอย่างดี

(3) ธุรกิจหัตถกรรมของที่ระลึก: บริษัทต้าเจิง (Dacheng Art Company)

ธุรกิจของบริษัทต้าเจิง เกี่ยวข้องด้านการผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมด้านแกะสลักไม้ โดยตั้งอยู่ใกล้ภูเขาชิงเจิงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งของอำเภอตูเจียงเยียน กิจการนี้เริ่มต้นจากหุ้นส่วน 3 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยราชการของชุมชน บริษัทเอกชนในเจิงตู และนาย D.G. Magnelev จากมหาวิทยาลัยตะวันตกเจียงใต้ในนครเจิงตู สินค้าที่ดังใจจะผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวในตอนแรกคือพระพุทธรูปลอยอยู่เหนือฐานประดิษฐ์ แต่ต่อมาประสบกับปัญหาด้านธุรกิจ บริษัทท้องถิ่นนี้ก็ถูกแปรรูปเป็นบริษัทเอกชนและขายให้กับนักลงทุนนอกเมือง 6 ราย และได้เปลี่ยนกิจการเป็นบริษัทผลิตผลงานแกะสลักไม้เป็นหลัก

หลังจากประสบความสำเร็จจากการประชาสัมพันธ์สินค้าในงานมหกรรมท่องเที่ยวในนครเจิงตูเมื่อต้นปี ค.ศ. 2001 ทำให้กิจการก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับมากขึ้นและด้วยการสนับสนุนจากหน่วยราชการของชุมชน และตลาดนักท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ขยายใหญ่ขึ้น บริษัทมีการว่าจ้างผู้จัดการด้านต่างๆ 7 คน ช่างแกะสลักหลายสิบคน และมีตัวแทนการขายจำนวนหนึ่ง รวมถึงการตั้งร้านจำหน่ายสินค้าของบริษัทอีก 6 ร้านอยู่บนภูเขาชิงเจิงเพื่อใกล้ชิดกับผู้ซื้อซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว แม้ว่าบริษัทยังคงมีขนาดเล็ก แต่มีรายได้และยอดขายที่เพิ่มขึ้น มีการผลิตสินค้าหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น ของที่ระลึกที่ทำจากโลหะและพลาสติก เพื่อเสริมสินค้าประเภทแกะสลักไม้ที่เป็นผลิตภัณฑ์หลักของบริษัท

จากกรณีธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวโยงกันในกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของอำเภอตูเจียงเยียน สะท้อนถึงการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวของพื้นที่และการร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับสูง ลูกจ้างส่วนใหญ่ของกิจการเหล่านั้นเป็นคนท้องถิ่น ประกอบกับมีโรงเรียนอาชีวศึกษาในท้องถิ่นเปิดการอบรมในหลักสูตรศึกษาการท่องเที่ยวพิเศษเป็นเวลา 2 ปี เพื่อช่วยสร้างแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรมให้กับธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการทำการตลาด โดยหน่วยงานของรัฐบาลอำเภอตูเจียงเยียนซึ่งให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในฐานะเป็นรากฐานของเศรษฐกิจในพื้นที่ และเป็นอุตสาหกรรมเสาหลักของอำเภอ ชาวชนบทหรือเกษตรกรท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้จากการนำผลผลิตของตนมาขายแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนการส่งผักผลไม้ไปขายในร้านอาหารภัตตาคารหรือโรงแรมที่เปิดรับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอำเภอตูเจียงเยียนจะมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างกัน แต่ในขณะนี้ยังไม่มีสมาคมการท่องเที่ยวภาคเอกชนของอำเภอตูเจียงเยียน แม้ว่าจะมีสมาคมร้านอาหารท้องถิ่นเกิดขึ้นแล้ว

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มณฑลชื้อชวนเป็นมณฑลที่มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติมากเป็นอันดับ 2 ของภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 1.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และมูลค่าที่ใช้จริง 0.58 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.7 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.1 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการชะลอตัวของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติตรงข้ามกับเศรษฐกิจของมณฑลที่เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 2-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลชื้อชวน

	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	6,488	414	314
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	10.9	1.0	1.1
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	4.88	0.66	0.58

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ปัจจัยเอื้อต่างๆ ทั้งในแง่การเป็นตลาดขนาดใหญ่และการมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญของมณฑลชื้อชวนได้ดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างชาติหลั่งไหลเข้าไปลงทุนในมณฑลมากขึ้น โดยเฉพาะมีบริษัทต่างชาติชั้นนำที่มีรายชื่อในการจัดอันดับในนิตยสาร Fortune จำนวนมากกว่า 80 บริษัท ได้เข้ามาลงทุนทำธุรกิจในมณฑลชื้อชวน เช่น Intel, Sony, Microsoft, Cisco, IBM, Siemens, Motorola, Procter & Gamble, Shell, Nestle และ Toyota ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 60 ของการลงทุนรวม เช่น โครงการจัดตั้งโรงงานผลิตชิปคอมพิวเตอร์ของบริษัท Intel ด้วยมูลค่า 0.38 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ถือเป็นโครงการลงทุนโดยบริษัทต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดในนครเฉิงตู ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

8.2 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 มณฑลชื้อชวนมีแผนที่จะเร่งพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และประสิทธิภาพทางการแข่งขันของรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยการปฏิรูปนครเฉิงตูให้เป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเร่งพัฒนาข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีชีวภาพ และผลงานทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่รวมการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้าด้วยกัน โดยจะมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรมสำคัญ 5 ประเภท อันได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและโลหะผสม อุตสาหกรรมเคมีและเวชภัณฑ์ และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของมณฑล และเตรียมพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตต่อไปด้วย

นอกจากนี้ มาตรการหนึ่งที่มณฑลชื้อชวนได้นำมาใช้ในการสร้างบรรยากาศทางการค้าและการลงทุนของมณฑล คือ การจัดงานแสดงสินค้าและงานแฟร์ระดับประเทศ (International Trade Fair/Expo) ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยครอบคลุมสินค้าหลายด้าน เช่น ซอฟต์แวร์ เครื่องจักร สิ่งทอ รัฐบาลมณฑลชื้อชวนยังได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ ขึ้นมาดูแลงานแสดงสินค้าเหล่านี้ เพื่อดึงดูดคู่ค้าและนักลงทุนทั้งภายในของจีนและจากทั่วโลกให้เดินทางไปยังมณฑลชื้อชวนเพื่อเข้าร่วมงานดังกล่าว ตลอดจนการจับจ่ายใช้สอยและท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของมณฑลชื้อชวนเพื่อหารายได้เข้ามณฑลต่อไป

ตัวอย่างเช่น งานมหกรรมเศรษฐกิจการค้านานาชาติเขตตะวันตกของจีน (Western China International Economic and Trade Fair: WCETF) ที่นครเฉิงตู ซึ่งในปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมามีการจัดเป็นครั้งที่ 5 ในระหว่างวันที่ 25-28 พฤษภาคม มีผู้เข้าร่วมงาน เช่น หน่วยราชการ ผู้ประกอบการ และนักวิชาการกว่า 8,000 คน จาก 48 ประเทศ และมณฑลต่างๆ ของจีน พื้นที่ในการจัดงานครอบคลุมเนื้อที่ 45,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยโถงจัดนิทรรศการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของภาคธุรกิจระหว่างภูมิภาคตะวันตกของจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นการเร่งการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างมณฑลชื้อชวนและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเป้าหมายในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับมณฑลอื่นๆ โดยเฉพาะมณฑลสำคัญที่อยู่ตามเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจปากแม่น้ำฉางเจียง เช่น เซี่ยงไฮ้ เจ้อเจียง และเจียงซู และมณฑลหลักในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง เช่น กว่างดง เป็นต้น

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลชื้อชวนถือเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าผู้บริโภคของมณฑลชื้อชวนพุ่งสูงถึง 209.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.8 คิดเป็นร้อยละ 38 ของ GDP ของมณฑล ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่ารวม 238.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0 โดยศูนย์กลางผู้บริโภคที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครเฉิงตู คิดเป็นร้อยละ 36 ของปริมาณการบริโภครวมของทั้งมณฑล

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

มณฑลชื้อชวนมีห้างสรรพสินค้าประมาณ 60 แห่ง ที่สำคัญได้แก่ ศูนย์การค้าประชาชนนครเฉิงตู (Chengdu Renmin Department Store) ศูนย์การค้านครเฉิงตู (Chengdu Department Store) และอาคารฮวาลิเยน (Chengdu Hualian Commercial Building) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนต่างชาติเป็นจำนวนมากเข้ามาลงทุนในตลาดค้าปลีกเพื่อเจาะตลาดผู้บริโภคในมณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะที่นครเฉิงตูด้วย เช่น ห้างเมโทรของเยอรมนี ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศส ห้างทรัสต์มาร์ทและห้างแปซิฟิกของไต้หวัน ห้างอิโตโยคาโด (Itayokado) ของญี่ปุ่น และห้าง

พาร์กสันของมาเลเซีย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ยังไม่มีห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าปลีกของคนไทย เช่น ห้างโลตัสของเครือซีพีที่มีหลายสาขาในเซี่ยงไฮ้ แต่ยังไม่ได้เข้าไปขยายสาขาในนครเจิ้งตู

นครเจิ้งตูยังจัดเป็นตลาดรองรับเมืองหรือมณฑลใกล้เคียงอย่างมณฑลฉงชิ่ง เมืองอื่นๆ ทางตะวันตกของมณฑลชื้อชวน รวมทั้งมณฑลที่อยู่ไกลออกไป เช่น มณฑลกุ้ยโจวด้วย นอกจากนี้ นครเจิ้งตูยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าและมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งหรือพื้นที่เริ่มต้นของนักลงทุนในการที่จะบุกเบิกตลาดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนด้วย

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการบริโภค

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมืองคิดเป็น 5,759 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.4 ในแง่ของโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวชื้อชวน เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ระหว่างปี ค.ศ. 1996 กับปี ค.ศ. 2003 (ตาราง 2-6) พบว่า ผู้บริโภคยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก ขณะที่ค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง การศึกษาและสันทนาการ และที่อยู่อาศัยได้ขยายตัวมากขึ้น

ตาราง 2-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	1996	2003
อาหาร	51.3	38.9
เสื้อผ้า	12.8	9.3
เครื่องใช้ในครัวเรือน	7.5	6.9
ยาและบริการทางการแพทย์	3.9	7.4
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	3.5	10.2
การศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ	10.1	14.3
ที่อยู่อาศัย	7.5	10.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

9.4 ระบบโลจิสติกส์

9.4.1 การพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์

นครเจิ้งตูถือเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในภาคตะวันตกของจีน ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะหลังจากที่มีการประกาศนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง และหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO นักธุรกิจจีนได้นำระบบคลังสินค้าที่เก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์และระบบโลจิสติกส์ในการขนส่งลำเลียงสินค้า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิต

ในปัจจุบัน ประมาณร้อยละ 80 ของสินค้าต่างประเทศในนครเฉิงตูได้ถูกจัดส่งโดยระบบตู้คอนเทนเนอร์ ความต้องการระบบขนส่งต่อที่มีคุณภาพสูงตลอดจนบริการด้านโลจิสติกส์ได้เพิ่มมากขึ้น

รัฐบาลนครเฉิงตูได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของพื้นที่ด้วยการสร้างศูนย์โลจิสติกส์ขึ้น 4 แห่งตามแผนพัฒนาของรัฐบาลนครเฉิงตูในช่วงปี ค.ศ. 2003-2008 ได้แก่

(1) ศูนย์โลจิสติกส์เฉิงชว (Chenghua Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 800 เฮกตาร์ ตั้งอยู่ที่เมืองเอ๋อร์เซียนเฉียว (Erxianqiao) ในเขตเฉิงชวจะเป็นศูนย์รับ-ส่งในระบบตู้คอนเทนเนอร์ไปยังส่วนต่างๆ ในภาคตะวันตกของจีน

(2) ศูนย์โลจิสติกส์อู่โหว่ (Wuhou Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 80 เฮกตาร์ เพื่อให้บริการด้านการกระจายสินค้าแก่ภาคธุรกิจต่างๆ ในนครเฉิงตู และเป็นศูนย์สำเลียงและกระจายสินค้าไปในภูมิภาคอย่างครบวงจร เช่น ศูนย์กลางด้านการขาย ด้านการเก็บรักษาสินค้า ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (supply-chain) และศูนย์จัดซื้อ

(3) ศูนย์โลจิสติกส์ชวงหลิว (Shuangliu Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 90 เฮกตาร์ เพื่อให้บริการด้านการกระจายสินค้าแก่ภาคธุรกิจต่างๆ ในนครเฉิงตู และเป็นศูนย์สำเลียงและกระจายสินค้าไปในภูมิภาคอย่างครบวงจร เช่น ศูนย์กลางด้านการขาย ด้านการเก็บรักษาสินค้า ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (supply-chain) และศูนย์จัดซื้อ

(4) ศูนย์โลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (International Logistics Centre) มีพื้นที่ประมาณ 33 เฮกตาร์ ตั้งอยู่ใกล้กับทางด่วนเฉิงตู-ฉงชิ่ง เน้นด้านสินค้านำเข้าและส่งออก

ในส่วนของการขนส่งสินค้านี้ระหว่างประเทศ (Freight forwarding) ในขณะนี้จำนวนสำนักงานต่างชาติในด้านนี้ยังคงมีไม่มากนัก เช่น

- กลุ่ม Denmark's Maersk Group ได้ลงทุนที่มณฑลชื้อชวนโดยตั้งเป็นบริษัท Shanghai Tie Yang Multi-modal Transportation Co. ได้ตั้งสาขาในนครเฉิงตู

- กลุ่ม Siemens Dematic ได้มีความร่วมมือกับบริษัท Sichuan Dikang Pharmaceutical Co. ในการสร้างศูนย์กระจายสินค้า

รัฐบาลนครเฉิงตูได้จัดตั้งสำนักงานเฉพาะเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ (special modern logistics management office) ทำหน้าที่เชิญชวนบริษัทโลจิสติกส์ที่มีชื่อเสียงทั่วโลกให้เข้ามาลงทุนในตลาดทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน

9.4.2 เส้นทางลำเลียงสินค้าของมณฑลชื้อชวน

การขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมากจะขนส่งทางรถไฟไปยังมณฑลชายฝั่งทางภาคตะวันออก หรือขนส่งทางถนนเพื่อผ่านไปยังเมืองเล่อซานหรือมหานครฉงชิ่ง แล้วส่งต่อผ่านแม่น้ำฉางเจียงเพื่อไปยังท่าเรือทางทะเลต่อไป ส่วนสินค้ากลุ่มอาหารหรือผักผลไม้สดหรือสินค้าที่มีมูลค่าต่อหน่วยสูงก็จะนิยมขนส่งทางอากาศ โดยทางท่าอากาศยานนานาชาติชวงหลิว ซึ่งจัดเป็นศูนย์กลางการจัดส่งสินค้าทั่วประเทศอันดับ 6 ของจีน

9.5 วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าในมณฑลชื้อชวน

วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าให้ผู้บริโภคของมณฑลชื้อชวน เช่น ช่องทางกระจายสินค้า การส่งสินค้า และการทำการตลาด มีดังต่อไปนี้

9.5.1 การส่งสินค้าและวิธีการชำระเงิน

ในกรณีที่เป็นสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ขายปลีกของท้องถิ่นจะติดต่อตัวแทนที่เป็นผู้นำเข้ายี่ห้อสินค้าของต่างชาติแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งตัวแทนเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในมณฑลชายฝั่งหรือเป็นชาวฮ่องกง หรืออาจจะติดต่อโดยตรงกับโรงงานท้องถิ่นของบริษัทต่างชาติยี่ห้อดังกล่าวซึ่งตั้งอยู่ในจีน และจะส่งมอบสินค้านั้นๆ ให้โดยตรงหลังจากที่ได้แต่งตั้งเป็นตัวแทนหรือผู้กระจายสินค้า (distributors)

การชำระเงินส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินสดและจ่ายทันทีที่ได้รับสินค้า ส่วนการซื้อสินค้าด้วยสินเชื่อนั้นนิยมปฏิบัติกันในกลุ่มที่มีการติดต่อซื้อขายสินค้ากันมานาน ซึ่งอาจจะชำระเงินเป็นรายเดือนหรือครึ่งเดือน

ในกรณีที่เป็นสินค้าที่ผลิตในจีนเอง ผู้ขายปลีกของท้องถิ่นมักจะติดต่อกับผู้ผลิตสินค้าโดยตรง การชำระเงินก็มีความยืดหยุ่นกว่ากรณีของสินค้านำเข้า และกระทำได้หลายวิธี เช่น การซื้อด้วยสินเชื่อก่อนหรือการที่ผู้ผลิตให้การรับประกันรายรับขั้นต่ำจากการขายสินค้า เป็นต้น

9.5.2 การทำการตลาด

ผู้บริโภคในมณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะกลุ่มคนชั้นกลางและวัยรุ่นนักศึกษา มีการเสาะหาข้อมูล การบอกต่อ การเลียนแบบและพร้อมที่จะทดลองใช้หรือบริโภคสินค้าใหม่ๆ มากขึ้น และมักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบหรือได้รับอิทธิพลจากกลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ตามมณฑลชายฝั่ง ดังนั้น ตัวแทนจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าจึงมักจะไปศึกษาเทรนด์ทางการตลาด หรือเสาะแสวงหาสินค้าตัวใหม่จากมณฑลชายฝั่งเพื่อคูทิศทางการตลาด และรสนิยม ประเด็นนี้สะท้อนเห็นว่า นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเจาะตลาดจีน น่าจะเน้นการสร้างตราสินค้าของตนให้เป็นที่รู้จักในแถบชายฝั่งตะวันออกเสียก่อนที่จะเข้าไปบุกตลาดของมณฑลจีนตอนในทางตะวันตก

ในขณะนี้ บริษัทฮ่องกงหลายแห่งได้ใช้กลยุทธ์การตลาดโดยการแต่งตั้งผู้ขายปลีกของท้องถิ่นเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของตนโดยตรง และใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางธุรกิจท้องถิ่นเพื่อเน้นเจาะตลาดในระดับมณฑลโดยตรง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานหรือโรงงานผลิตในมณฑลชายฝั่ง และเน้นเข้าไปทำตลาดในมณฑลชื้อชวนโดยตรง อย่างไรก็ตาม ใดๆ ก็ดี ด้วยวิธีการเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณในการโฆษณาสูง รวมถึงการมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่ดีและน่าสนใจด้วย

ในกรณีสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ผลิตของสินค้านำเข้ามักจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับตัวแทนท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าเพื่อจัดวางสินค้า/การส่งเสริมการขาย การทำ

ป้ายโฆษณา การเปิดตัว/ส่งเสริมสินค้าใหม่ โฆษณาทางโทรทัศน์ การมอบของสมนาคุณ และ
กลยุทธ์ทางการตลาดอื่นๆ ด้วย

ส่วนกรณีของผู้ผลิตสินค้าในประเทศ มักจะมีข้อจำกัดทางการเงิน จึงทำให้มีผู้ผลิต
ในประเทศไม่กี่รายที่ยอมจ่ายเงินเพื่อการโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขาย ดังนั้น ผู้ขายปลีกของ
ท้องถิ่นมักจะเป็นผู้แบกรับค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายเหล่านั้นเอง

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมณฑลชื้อชวนได้ขยายตัวอย่าง
มาก ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 5.64 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ
26.2 ด้านการส่งออก มณฑลชื้อชวนมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้น
จากปีก่อนร้อยละ 18.5 คิดเป็นร้อยละ 5 ของ GDP ของมณฑล ด้านการนำเข้า มูลค่าการนำเข้า
ของมณฑลชื้อชวนเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 38.1 ส่วนในปี
ค.ศ. 2004 มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 3.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และการนำเข้า 2.9 พันล้าน
ดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.2 และ 19.1 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี สำหรับมูลค่าการส่งออก
ของมณฑลชื้อชวนเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ อย่างมณฑลกวางตุ้งซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกต่อ GDP
ถึงร้อยละ 95 แล้ว ถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว เศรษฐกิจของมณฑลชื้อ
ชวนยังไม่ได้เปิดกว้างเท่าที่ควร

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ สิ่งทอ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เคมีภัณฑ์ สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งมี
สัดส่วนรวมกันร้อยละ 84.4 ของมูลค่าส่งออกรวมของมณฑล โดยมีผลิตภัณฑ์ยางพารา
ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ขนส่งมีอัตราการขยายตัว
สูงที่สุดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตลาดส่งออกสำคัญอยู่ที่สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 30) ฮองกง ญี่ปุ่น
สิงคโปร์ เกาหลี และสหภาพยุโรป

ตาราง 2-7 สัดส่วนสินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)

รายการ	ปี 1998	ปี 2003
เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ	19.0	36.7
รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	0.54	2.0
พลาสติก ยางพารา และผลิตภัณฑ์	0.36	1.8
เฟอร์นิเจอร์ ของเล่น และสินค้าอื่นๆ	0.87	1.7
รองเท้า หมวก ร่ม ไหมเท้า และผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	0.85	1.3

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ เคมีภัณฑ์ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ รถยนต์ เครื่องบิน เรือและอุปกรณ์ขนส่ง เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกาข้อมือ และเครื่องดนตรี ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 89.9 ของการนำเข้าของมณฑล ในจำนวนนี้มีสินแร่ เคมีภัณฑ์ เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ เครื่องมือแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกาข้อมือ และเครื่องดนตรี มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดในช่วงห้าปีที่ผ่านมา โดยมีฝรั่งเศส ไต้หวัน เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ

ตาราง 2-8 สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน (%)

รายการ	ปี 1998	ปี 2003
เตาแยกปรมาณู เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์วิดีโอและออดิโอ	34.9	53.0
เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ นาฬิกาและนาฬิกา ข้อมือ และเครื่องดนตรี	5.5	8.5
สินแร่	2.2	6.0
เคมีภัณฑ์	4.6	5.1

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมณฑลชื้อชวน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา โดยในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้ารวมระหว่างมณฑลชื้อชวนและสหรัฐอเมริกามีถึง 1,103.2 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 19.6 ของการส่งออกรวมของมณฑล รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น และฮ่องกง สำหรับมูลค่าการค้ากับไทย คิดเป็นมูลค่าการส่งออกไปยังไทย 41.0 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ และนำเข้าจากไทย 74.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.6 และ 236.5 ตามลำดับ

สำหรับบทบาทของเอกชนด้านการค้าระหว่างประเทศ ในปัจจุบันมูลค่าการส่งออกโดยบริษัทเอกชนในมณฑลชื้อชวนได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนบริษัทเอกชนอยู่ในมณฑลชื้อชวนทั้งสิ้น 1,620 แห่ง ด้วยมูลค่าการส่งออก 0.69 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 74.2 คิดเป็นร้อยละ 58.3 ของอัตราการขยายตัวของการส่งออกรวมทั่วประเทศ ที่สำคัญคือมูลค่าการส่งออกของบริษัทยักษ์ใหญ่ 30 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.4 ของการส่งออกของมณฑล โดยบริษัทที่มีมูลค่าการส่งออกสูงเกิน 0.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ 4 อันดับแรก ได้แก่

1. Changhong Electrics Co., Ltd.
2. Panzhihua Steel Group
3. LRC-Phoenix Semiconductor Co., Ltd.

4. Sichuan Provincial I&E Corp.

สำหรับรายชื่อบริษัทวิสาหกิจของมณฑลชื้อชวนที่ได้เข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของฮ่องกง ได้แก่

- Chengdu PTIC Telecommunications Cable Co., Ltd. เป็นผู้ผลิตเคเบิลสำหรับการสื่อสารโทรคมนาคม เดิมเคยสังกัดกระทรวงการไปรษณีย์และโทรคมนาคมของจีน เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหุ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994

- Sichuan Expressway เป็นบริษัทพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแห่งเดียวของมณฑลชื้อชวนที่ได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหุ้นต่างชาติตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 โดยได้ก่อสร้างและบริหารจัดการเส้นทางด่วนของมณฑลที่สำคัญ เช่น Sichuan Chengyu Expressway, Chengdu Chengbei Exit Expressway และ Chengdu Airport Expressway โดยมีบริษัท New World ของฮ่องกงถือหุ้นในบริษัทประมาณร้อยละ 10

11. เมือง/จังหวัดสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

รัฐบาลมณฑลชื้อชวนมีแผนพัฒนาเมืองสำคัญของมณฑลและตั้งเป้าหมายว่าในปี ค.ศ. 2010 จะมีการยกระดับความเป็นเมือง (urbanization) และสร้างความทันสมัยด้วยการแบ่งเมืองเป็น 4 ขนาด ดังนี้

- 1) การพัฒนานครเฉิงตู เมืองเอกของมณฑลเป็นเมืองขนาดใหญ่พิเศษ
- 2) การพัฒนาเมืองเหมียนหยาง พานจื่อฮวา จื่อก้ง (Zigong) หานานชง หลู่โจว อี้ปิ่น เนย์เจียง (Neijiang) เล่อชาน และเต๋อหยาง เป็นเมืองขนาดใหญ่
- 3) การพัฒนาอีก 16 เมือง เช่น ต้าโจว (Dazhou) และกว่างหยวน เป็นเมืองขนาดกลาง
- 4) การพัฒนาอีก 31 เมืองในระดับอำเภอเป็นเมืองขนาดเล็ก

มณฑลชื้อชวนยังมีเขตพัฒนาต่าง ๆ ทั้งสิ้น 50 เขต ส่วนใหญ่เป็นเขตพัฒนาภาคการผลิตใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงและภาคบริการ โดยมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic Technological Development Zones: ETDZs) ระดับประเทศ 2 แห่ง ได้แก่

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครเฉิงตู
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองเหมียนหยาง ซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักลงทุนว่าเป็น “เมืองวิทยาศาสตร์” ของจีน และเป็นที่ตั้งโรงงานผลิตโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงของจีน คือ “ฉางหง” (Changhong)

ตาราง 2-9 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
เฉิงตู	187.1	13.0	18,052	94.3	77.1
เหมียนหยาง	39.7	10.2	7,574	34.0	13.6
เน่ย์เจียง	20.0	11.9	4,761	14.7	5.9
เค่อหยาง	35.5	12.3	9,344	28.2	10.9
อู่ปิ่น	29.1	12.5	5,665	22.0	9.6
พานเจีอววา	16.4	13.3	15,569	21.1	5.3
จื่อกัง	20.3	11.2	6,432	12.3	5.5

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครเฉิงตู

นครเฉิงตูตั้งอยู่ตรงกลางของมณฑล (อยู่ห่างจากมหานครฉงชิ่งประมาณ 275 กิโลเมตร) มีอายุกว่า 2,500 ปี และเป็นศูนย์กลางการทอผ้าไหมในสมัยฮั่นตะวันออก (ค.ศ. 25-220) กว่าหลายร้อยปีที่ผ่านมานครเฉิงตูมีประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอันเนื่องมาจากทำเลที่ตั้งที่ห่างไกลและความรักในเอกราชของคนที่นี่อาศัยอยู่ ดังจะเห็นได้จากการต่อต้านการบุกรุกของพวกมองโกลในศตวรรษที่ 13 แต่ก็พ่ายแพ้จนเมืองถูกทำลายในที่สุด ในปี ค.ศ. 1994 นครเฉิงตูได้รับการเลือกจากรัฐบาลกลางให้เป็น “เมืองนำร่อง” ในการพัฒนาพื้นที่ทางตะวันตกและตอนกลางของจีน

ในปัจจุบัน นครเฉิงตูมีประชากร 10 กว่าล้านคน มีรายได้เฉลี่ยสูงประมาณ 18,052 หยวน จึงเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีกำลังซื้อ นอกจากนี้ นครเฉิงตูยังเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมของมณฑล รัฐบาลจีนได้จัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติที่นครเฉิงตู ในขณะเดียวกันนครเฉิงตูก็ยังคงมีภาคเกษตรที่แข็งแกร่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดใจมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งของจีน

11.2 เมืองเหมียนหยาง

เมืองเหมียนหยางตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของที่ลุ่มน้ำชื้อชวน (Sichuan Basin) และอยู่ห่างจากนครเฉิงตู 110 กิโลเมตร มีจำนวนประชากร 5.3 ล้านคน มากเป็นอันดับ 2 ของมณฑล และมียอดขายปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคสูงเป็นอันดับ 2 รองจากนครเฉิงตู

อุตสาหกรรมหลักของเมืองเหมียนหยางได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และการทอผ้าไหม นอกจากนครเฉิงตูแล้ว รัฐบาลจีนยังได้จัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติที่เมืองเหมียนหยางด้วย ถือเป็น 1 ใน 53 แห่งทั่วประเทศ สำหรับนักลงทุนถือว่า เมืองเหมียนหยางเป็นเมืองวิทยาศาสตร์ของจีน

เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับชาติเหมียนหยาง

(Mianyang New and Hi-Tech Industrial Development Zone: MYDZ)

เขตพัฒนา เหมียนหยาง ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1992 โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ "Torch Programme" ของรัฐบาลจีนและเป็น 1 ใน 53 เขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงที่รัฐบาลจีนได้จัดตั้งขึ้นทั่วประเทศ ในปัจจุบันรัฐบาลมณฑลชอชวนได้สร้างทางถนนด่วนเฉิงตู-เหมียนหยาง (Chengdu-Mianyang Express Highway) เพื่อให้สะดวกในการเดินทางจากนครเฉิงตูมายังเขตพัฒนาฯ แห่งนี้ และได้เปิดสนามบินที่เมืองเหมียนหยางตั้งแต่เดือนตุลาคม 2000

ปัจจุบันมีบริษัทวิสาหกิจมากกว่า 930 รายเข้ามาลงทุนตั้งกิจการในเขตพัฒนาฯ นี้ ที่สำคัญ คือ บริษัทฉางหง (Changhong) ซึ่งเป็นบริษัทของจีนที่ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้ารายใหญ่ โดยเฉพาะโทรทัศน์สีของฉางหงได้เริ่มมีชื่อเสียงในตลาดระดับโลกตั้งอยู่ในเขตพัฒนาฯ นี้ด้วย โดยบริษัทฉางหงได้ร่วมมือกับบริษัท Philips, Toshiba, Sanyo และ Micronas ในการตั้งห้องปฏิบัติการทดลองผลิตภัณฑ์ขึ้นในเขตพัฒนาฯ นอกจากนี้ ยังมีบริษัทชั้นนำจากต่างชาติดีกกว่า 60 ราย เช่น บริษัท Sipo Oil & Fat Chemical Co., Ltd. จากฮ่องกง บริษัท Nippon Fine Chemical Co., Ltd. และบริษัท Mitsui High-Sheet Plastics จากญี่ปุ่น บริษัท 3 E Hi-Tech Inc. จากสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

สำหรับบริษัทที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมพัฒนาซอฟต์แวร์ในเขตพัฒนาฯ แห่งนี้จะได้สิทธิพิเศษด้านภาษี โดยจะได้รับการลดเว้นภาษีในช่วง 2 ปีแรก และชำระเพียงครึ่งหนึ่งของอัตราปกติในช่วง 3 ปีหลังจากนั้น และจะได้รับการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) หากมีการเข้ามาลงทุนใหม่อีกครั้ง ส่วนบริษัทด้านเทคโนโลยีขั้นสูงก็สามารถเข้าไปตั้งอยู่ในเขตเพาะบ่ม (incubator zone) และดำเนินกิจการโดยไม่ต้องชำระค่าเช่าเป็นระยะเวลา 3 ปี

นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลชอชวนได้พัฒนาความเชื่อมโยงเฉิงตู-เฉียวหยาง-เหมียนหยาง ตามโครงการ Chengdu-Deyang-Mianyang Hi-Tech Industries Belt เพื่อนำผลการศึกษาของสถาบันวิจัยทางการทหาร เช่น สถาบัน China Academy of Engineering Physics and Southwest China Automation Institute มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเน้นส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

ในด้านการส่งเสริมการค้า การนำเข้าและส่งออก เขตพัฒนาฯ เหมียนหยาง ยังได้มีการจัดตั้งคลังเก็บสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) ซึ่งมีอยู่เพียงแห่งเดียวในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน

11.3 เมืองพานจื่อฮวา

เมืองพานจื่อฮวาตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมหานครฉงชิ่งประมาณ 550 กิโลเมตร และอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของนครคุนหมิง มณฑลยูนหนาน ประมาณ 200 กิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1 ล้านกว่าคน แต่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 2 รองจากนครเฉิงตู อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตร เช่น การปลูกพืชผักต่างๆ โดยมีผลผลิตรวมกว่า 100,000 ตันต่อปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย มีฝนตกและแดดออกทั้งปี นอกจากนี้ ยังมีผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตโลหะ เนื่องจากมีสินแร่ต่างๆ อย่างอุดมสมบูรณ์ เช่น เหล็ก ถ่านหิน วานเนเดียม และไทเทเนียม เป็นต้น ส่งผลให้เมืองพานจื่อฮวาเป็นฐานการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ล่าสุด กลุ่มบริษัท

ผลิตเหล็กกล้าของเมืองพานโจวชวได้เข้าควมรวมกิจการของบริษัทผลิตเหล็กฉางเฉิง (Changcheng) ของมณฑลชื้อชวนซึ่งมีผลประกอบการขาดทุนมานาน ทำให้กลุ่มบริษัทผลิตเหล็กกล้าพานโจวชวกลายเป็นกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่อันดับ 6 ในภาคตะวันตกของจีน

11.4 เมืองเน่ย์เจียง

เมืองเน่ย์เจียงตั้งอยู่ทางตะวันตกของมหานครฉงชิ่ง 150 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ดังนั้น อุตสาหกรรมหลักของเมืองจึงเป็นผลผลิตด้านอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

11.5 เมืองจี้กั๋ง

เมืองจี้กั๋งตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองเน่ย์เจียงประมาณ 40 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

11.6 เมืองเต๋อหยาง

เมืองเต๋อหยางตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างนครเฉิงตูและเมืองเหมียนหยาง มีประชากรประมาณ 3.8 ล้านคน อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักร

ศักยภาพของมณฑลชื้อชวนที่ไม่ควรมองข้าม

มณฑลชื้อชวนเป็นมณฑลหนึ่งที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและเป็นศูนย์กลางการพัฒนาของจีนตอนในทางตะวันตก มีประชากรมากกว่าประเทศไทยทั้งประเทศ มูลค่า GDP ในปี ค.ศ. 2003 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9 ประชากรในเขตเมือง โดยเฉพาะในเมืองเอกของมณฑลคือ นครเฉิงตู มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูงถึงประมาณ 18,052 หยวน (เท่ากับหนึ่งล้านบาท) มณฑลชื้อชวนจึงถือเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดของจีนตอนใน และจากตัวเลขสถิติเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2004 มูลค่าการค้าปลีกของสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นถึง 181.8 พันล้านหยวน (แปดร้อยห้าสิบล้านกว่าพันล้านบาท)

ด้วยศักยภาพของขนาดตลาดและกำลังซื้อที่มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีร้านค้าปลีกของต่างชาติเข้ามาเปิดสาขาในมณฑลชื้อชวนจำนวนมาก เช่น ห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศส ได้เข้ามาเปิดและขยายสาขาในนครเฉิงตูมากถึง 4 สาขา พร้อมย้ายสำนักงานใหญ่จากนครเซี่ยงไฮ้มาอยู่ที่นครเฉิงตูเพื่อดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกเน้นตลาดจีนตอนในอย่างจริงจัง และยังมีห้าง/ร้านของต่างชาติอื่นๆ อีก เช่น เมโทรของเยอรมนี ทรัสมาร์ทและแปซิฟิกของไต้หวัน ห้างอีโคโยคยาโคของญี่ปุ่น รวมทั้งห้างพาร์คสันของมาเลเซีย เป็นต้น

สำหรับโครงสร้างการจับจ่ายบริโภคของประชากรในมณฑลชื้อชวน ชาวชื้อชวนยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก และมีค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนและสันทนาการและค่าใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเมืองใหญ่และทันสมัยอย่างนครเฉิงตูยังมีร้านอาหารไทยเพียง 2-3 ร้าน และที่สำคัญเจ้าของร้านก็ไม่ได้เป็นคนไทย แต่จะมีการจ้างพ่อครัวไทยไปทำงานในร้าน โดยทั่วไปชาวจีนชอบอาหารไทย แต่จะไม่ค่อยเข้าไปรับประทานอาหารไทย เนื่องจากมีราคาค่อนข้างแพง แต่จะเข้าร้านอาหารไทยเฉพาะในโอกาสพิเศษ เช่น การเลี้ยงรับรองแขกสำคัญมากกว่า

มณฑลชื้อชวนยังมีความสำคัญในการเป็นแหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของจีน เนื่องด้วยคุณสมบัติของทรัพยากรธรรมชาติ การเป็นแหล่งแร่ธาตุสำคัญและแหล่งพลังงานน้ำของจีน รวมทั้งการมีแรงงานที่มีความรู้ความสามารถทางวิศวกรรม และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มณฑลชื้อชวนจึงเป็นฐานทางด้านการศึกษาและค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของจีน รัฐบาลกลางจึงมีใต้อนุมัติให้ตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับประเทศในมณฑลชื้อชวน 2 แห่ง จากทั้งหมด 53 แห่งทั่วประเทศ คือ ที่นครเฉิงตูและที่เมืองเหมียนหยาง ซึ่งในหมู่นักลงทุนถือว่าเป็นเมืองวิทยาศาสตร์ของจีน

ปัจจัยเอื้อต่างๆ ทั้งในด้านการเป็นตลาดขนาดใหญ่และการมีปัจจัยการผลิตที่สำคัญของชื้อชวนได้ดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างชาติเข้าไปลงทุนในชื้อชวนมากขึ้น ล่าสุด บริษัท Intel ผู้ผลิตชิพคอมพิวเตอร์รายใหญ่ที่สุดของโลก ก็ได้เข้าไปตั้งโรงงานแห่ง

ใหม่ที่นครเฉิงตู เพื่อป้อนตลาดทั้งในเอเชียและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก สำหรับวิสาหกิจหรือบริษัทของชื้อชวนเองก็ได้พัฒนาฝีมือและผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เช่น บริษัทฉางหง (Changhong) ซึ่งผลิตโทรทัศน์สีที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศจีนและในภูมิภาค บริษัท พานจื่อฮวาสตีล (Panzhihua Steel) ด้านธุรกิจเหล็กกล้า บริษัท อู่เหลียงเย่ (Wuliangye) ผลิตเหล้าขาวมีชื่อ และบริษัท New Hope ซึ่งติดอันดับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ด้านการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น

รัฐบาลมณฑลชื้อชวนมีบทบาทอย่างสูงในเชิงนโยบายและการพัฒนาและปฏิรูปเศรษฐกิจของมณฑล ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลกลางในการพัฒนาภาคตะวันตกของจีนที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ทำให้มีการทุ่มเทงบประมาณเพื่อพัฒนาชื้อชวนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างถนนเส้นทางหลวงเชื่อมโยงไปยังมณฑลอื่นๆ การปรับปรุงและสร้างสนามบินภายในประเทศขนาดใหญ่ในเฉิงตูเพื่อเป็นศูนย์กลางการบินในภาคตะวันตกของจีน โดยมีเส้นทางบินสากลบินตรงจากหลายประเทศไปยังนครเฉิงตู รวมทั้งสายการบินของไทยก็ได้เปิดเส้นทางบินตรงไปยังเฉิงตู ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 สำหรับการขนส่งทางบก เส้นทางลำเลียงสินค้าส่งออกหรือสินค้านำเข้าจากต่างประเทศไปยังตลาดมณฑลชื้อชวนที่สำคัญในขณะนี้ คือ เส้นทางรถไฟจากเฉิงตูตรงไปยังท่าเรือเป่ย์ไห่ในเขตปกครองตนเองกว่างซี ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกที่กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากอยู่ไม่ห่างจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมากนัก รวมทั้งสามารถช่วยย่นระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้มากกว่าเมื่อเทียบกับการขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแถบชายฝั่งทางชายฝั่งหรือนครกว่างโจว

ในด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 รัฐบาลชื้อชวนได้มีความร่วมมือระดับรัฐบาลกับสิงคโปร์ ในรูปแบบของ "คณะกรรมการด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสิงคโปร์-ชื้อชวน" ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบุกเบิกและเปิดทางให้กับนักธุรกิจสิงคโปร์เข้าไปลงทุนในมณฑลนี้ และเป็นตัวอย่างของการมีวิสัยทัศน์และความกระตือรือร้นของรัฐบาลสิงคโปร์ในการขยายความสัมพันธ์กับมณฑลที่มีศักยภาพของจีน ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2003 หน่วยงานด้านเศรษฐกิจและการค้าต่างประเทศของสิงคโปร์ก็ได้เข้ามาเปิดสำนักงานที่นครเฉิงตู สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และเยอรมนีเองก็ได้เปิดสถานกงสุลใหญ่ของตนในเฉิงตู สำหรับกรณีของรัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศก็ได้เปิดสถานกงสุลใหญ่ในนครเฉิงตูไปเมื่อไม่นานมานี้เช่นกัน

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, "ศักยภาพของมณฑลชื้อชวนที่ไม่ควรมองข้าม (ตอนที่ 1-2)," กรุงเทพธุรกิจ, 5 และ 12 พฤษภาคม.

ตาราง 2-10 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลชื้อชวน ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ชื้อชวน	65.9 (อันดับ 9 ในจีน)	775.1	85.3 (อันดับ 3 ในจีน)	485,000 (อันดับ 5 ในจีน)

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลซื่อชวน (Sichuan Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	485,000	485,000	อันดับที่ 5 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	405.99	390.37	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	-	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	-	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	4,520	
แร่ไฟโรท์ (ล้านตัน)	-	390.58	
แร่แมกนีไซด์ (ล้านตัน)	-	266.67	
ก๊าซธรรมชาติ (ร้อยล้านลูกบาศก์เมตร)	-	2,032.80	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	84.74	85.29	อันดับที่ 3 ในจีน
ในเขตเมือง/ในเขตชนบท	-	-	ภาคเกษตร 67.34 ล้านคน และนอกภาคเกษตร 17.95 ล้านคน
ชนกลุ่มน้อย	6.16	6.39	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	7.78	7.55	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	4.56	4.81	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.41	0.51	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	46.67	46.83	อันดับที่ 3 ในจีน
อุตสาหกรรมการเกษตร	25.17	24.82	
อุตสาหกรรม	8.96	9.06	
อุตสาหกรรมบริการ	12.53	12.94	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	11,183	12,441	อันดับที่ 15 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	-	27,657	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	-	187,741	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (ล้านคน)	-	0.11	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	1,721	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	8.48	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	43	เมืองเอก ได้แก่ นครเฉิงตู (Chengdu)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	124	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	3,008	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลช้อชวน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	487.51	545.63	อันดับที่ 9 ในจีน เพิ่มขึ้น 11.9%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	104.79	112.86	ร้อยละ 20.7
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	198.24	226.60	ร้อยละ 41.5
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	184.47	206.16	ร้อยละ 37.8
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,766	6,418	อันดับที่ 27 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	6,611	7,042	อันดับที่ 19 ในจีน
ในชนบท	2,108	2,230	อันดับที่ 20 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	180.52	215.82	
Capital Construction	83.81	97.96	
Innovation	25.75	36.91	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	34.45	45.08	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	29.18	33.66	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	70.16	73.23	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	2,000	2,000	
เส้นทางรถยนต์	112,000	113,000	
เส้นทางน้ำ	7,000	11,000	
เส้นทางการบิน	27.00	23.20	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	-	-	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	572.97	572.00	อันดับที่ 12 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	1,438.22	1,411.49	มากที่สุดไนจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	8.62	12.43	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	6.21	11.26	
ในชนบท	2.60	3.07	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	-	-	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	165.15	178.45	อันดับที่ 6 ในจีน
ผลิตรวมจากกิจกรรม	80.74	80.47	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	5.46	5.92	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	74.39	83.23	
ผลิตรวมจากการประมง	4.56	5.83	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	32.75	31.83	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลชื้อชวน
โดย วันวัชร มีมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	2.01	2.17	
ผลไม้	3.06	3.48	
อ้อย	1.71	1.70	
ใบยาสูบ	0.14	0.13	
สุกร (ล้านตัว)	53.39	54.84	
เนื้อสัตว์	5.83	6.24	เนื้อหมู 5.54 ล้านตัน
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.64	0.76	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	273.73	338.74	
อุตสาหกรรมเบา	-	123.50	
อุตสาหกรรมหนัก	-	215.23	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
เกลือ (ล้านตัน)	2.65	2.92	
บุหรื (ล้านซอง)	1.33	4.51	
โทรทัศน์ (ล้านเครื่อง)	8.10	9.26	
พลังงานไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	695.74	781.81	
เหล็กกล้า (ล้านตัน)	7.54	8.38	
ปูนซีเมนต์ (ล้านตัน)	32.94	37.39	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.41	0.24	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	200.15	149.58	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	346	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	498	อันดับที่ 10 ในจีน
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	366.59	433.38	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	-	-	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	10.72	10.70	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	2.60	3.38	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	1,036.08	1,146.87	
มูลค่าที่ใช้จริง	659.25	582.09	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	242	155	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	NA	NA	
10. การค้าภายในประเทศ			

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลช็ยชวน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาติทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	188.72	209.10	อันดับที่ 10 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	5,413	5,759	
อาหาร	2,156.0	2,241.0	
เครื่องนุ่งห่ม	-	536.43	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	399.59	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	425.14	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	586.77	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	823.72	
ที่พักอาศัย	-	580.46	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	44.69	56.38	อันดับที่ 13 ในจีน
การส่งออก	27.11	32.12	
การนำเข้า	17.57	24.25	
ดุลการค้า	9.54	7.87	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) อุปกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุโ			
อดีโ	1,129.76	1,179.04	
2) วัสดุสิ่งทอและผลิตภัณฑ์	470.46	534.41	
3) Base metal	279.33	428.30	
4) เคมีภัณฑ์	261.55	369.92	
5) สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์	57.30	104.23	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) อุปกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุโ			
อดีโ	1,050.31	1,285.06	
2) รถยนต์ เครื่องบิน เรือ และอุปกรณ์ขนส่ง	196.96	306.86	
3) อุปกรณ์การแพทย์ นาฬิกา เครื่องดนตรี	111.66	207.12	
4) สินแร่	80.44	145.05	
5) เคมีภัณฑ์	93.58	124.88	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) สหรัฐอเมริกา	1,290.66	1,103.21	
2) ญี่ปุ่น	609.72	767.31	
3) จีนฮ่องกง	316.57	407.02	
ไทย	56.42	115.55	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครเฉิงตู (Chengdu)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	10.44	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	187.09	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	18,052	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	8,231.86	8,823.38	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	77.15	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.2 เมืองเหมียนหยาง (Mianyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.27	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	39.65	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	7574	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	7,864.41	7,811.01	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	13.56	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.3 เมืองเต๋อหยาง (Deyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.80	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	35.53	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	9,344	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	10.90	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.4 เมืองอี้ปิน (Yibin)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.15	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	29.10	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	5,665	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	9.57	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Sichuan Statistical Yearbook 2004.

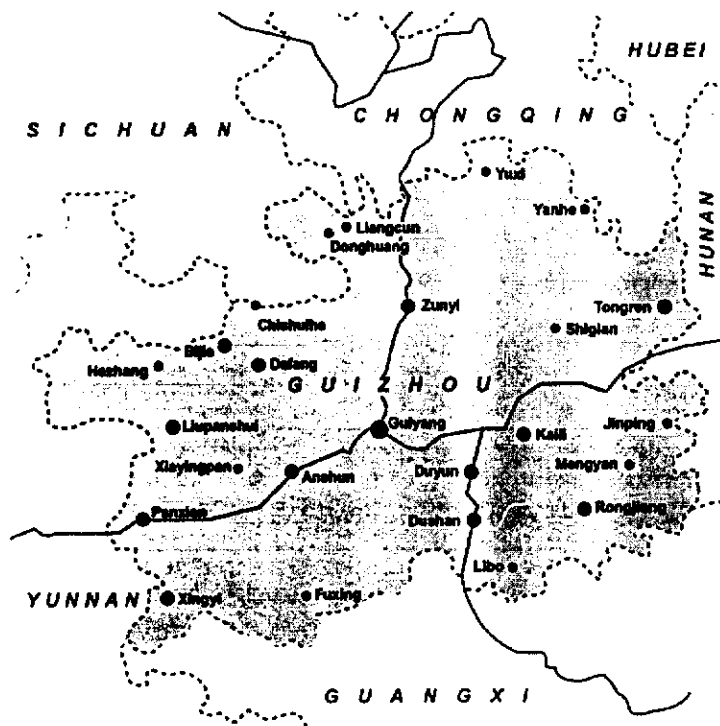
บทที่ 3

เศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว (Guizhou Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	176,200 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแนวเทือกเขาและที่ราบสูง
เมืองเอก	นครกุ้ยหยาง มีประชากร 3.5 ล้านคน
จำนวนประชากร	38.7 ล้านคน (มากเป็นอันดับ 15 ของจีน)
กำลังแรงงาน	21.5 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	134.4 พันล้านหยวน เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 10.1
GDP เฉลี่ยต่อหัว	3,603 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.2
ในเขตเมือง	6,568.9 หยวน
ในเขตชนบท	1,564.7 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.2%
เกษตรกรรม	ข้าวโพด ข้าว ไบยาสูบ พืชหัว และเรพซิด
อุตสาหกรรม	ไฟฟ้า ไบยาสูบแปรรูป การหลอมโลหะผสม วัสดุก่อสร้าง
สินแร่	ปรอท ซิลิกา ผลึกคริสตัล ฟอสฟอรัส บ็อกไซต์ ถ่านหิน
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	0.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 33.2
การนำเข้า	0.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ. เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 58.8

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลกุ้ยโจวมีชื่อย่อว่า “เจี้ยน” เป็นมณฑลปิดไม่มีทางออกสู่ทะเล ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน มีพื้นที่ 176,167 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 16 ของจีน ทิศเหนือติดกับมณฑลชื้อชวนและมณฑลนครฉงชิ่ง ทิศตะวันออกติดกับมณฑลหูหนาน ทิศตะวันตกติดกับมณฑลยูนหนาน และทิศใต้ติดกับเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นแนวเทือกเขาและที่ราบสูง คิดเป็นร้อยละ 87 ของพื้นที่รวมทั้งมณฑล โดยตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของที่ราบสูงยูนหนาน-กุ้ยโจว (Yunnan-Guizhou Plateau) ส่วนทางด้านตะวันตกเป็นแนวเทือกเขาทอดตัวลงไปทางทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ของมณฑล โดยอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร

มณฑลกุ้ยโจวมีแม่น้ำหยาชือ (Yachi River) ไหลผ่าน โดยมีต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาทางด้านตะวันตกของมณฑล ซึ่งจะไหลไปรวมกับแม่น้ำฉางเจียงทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และยังมีแม่น้ำอู่ (Wu River) ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาสายใหญ่ที่สุดทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำฉางเจียง ไหลผ่านอีกด้วย

อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ระหว่าง 1-10 องศาเซลเซียส และสูงสุด 17-28 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลกุ้ยโจวรวมเข้าเป็นส่วนเดียวกับจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น (Han Dynasty) ระหว่างปี 206 ก่อนคริสตกาล ถึงปี ค.ศ. 220 โดยแบ่งเป็นเขตปกครองหนึ่งของจีน แต่ประชากรที่อาศัยอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนเผ่าต่างๆ ที่ไม่ใช่ชาวจีน จนกระทั่งญี่ปุ่นได้เข้ามายึดครองพื้นที่จีนตอนเหนือในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ส่งผลให้ชาวจีนอพยพลงมาสู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ และเริ่มต้นงานสร้างเส้นทางไปยังมณฑลข้างเคียงในขณะนั้นด้วย

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลกุ้ยโจวยังมีแหล่งทรัพยากรสินแร่อยู่เป็นจำนวนมากกว่า 110 ชนิด โดยมีปรอท ซิลิกา และผลึกคริสตัลมากที่สุดในประเทศ และยังมีแหล่งสำรองฟอสฟอรัสคิดเป็นร้อยละ 44 และแหล่งสำรองบ็อกไซต์ร้อยละ 38 ของประเทศ มากเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ในจีนตามลำดับ และมีการตรวจสอบแหล่งทองคำสำรองอยู่ใน 4 อันดับต้นๆ ของจีน และในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวสามารถผลิตโลหะที่ไม่มีเหล็กผสมได้มากถึง 250,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 20 ในเดือนมกราคม 2003 สำนักงานธรณีวิทยาประจำมณฑลกุ้ยโจว (Guizhou Provincial Geological Bureau) ได้สำรวจพบแหล่งแร่ทองคำหลายแห่งทางตะวันตกของมณฑลกุ้ยโจว ในปี ค.ศ. 2002 ก็สำรวจพบแหล่งแร่สังกะสีผสมดีบุกขนาด

ใหญ่ทางตะวันตกเฉียงเหนือ ตลอดจนการสำรวจพบแหล่งสำรองแร่แมงกานีสปริมาณ 58 ล้านตัน และคาดว่าจะยังมีแร่แมงกานีสอยู่อีก 100 ล้านตัน

มณฑลกุ้ยโจวยังมีแหล่งสำรองถ่านหินมากที่สุดในจีนตอนใต้และมากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ โดยมีมากถึง 241 พันล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 15 ของทั้งประเทศ แต่เนื่องจากขาดแคลนระบบโครงสร้างพื้นฐาน การขนย้ายทรัพยากรเหล่านี้จึงมีค่าใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะที่ผานหนาน (Pannan) และโหลวเซีย (Louxia) ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลกุ้ยโจวซึ่งเป็นที่ขุดพบถ่านหินแห่งใหม่และคาดว่าจะมีปริมาณถ่านหินมาก ซึ่งหากมณฑลกุ้ยโจวดำเนินการปรับปรุงเส้นทางขนส่งเรียบร้อยแล้วก็จะทำให้มณฑลกุ้ยโจวกลายเป็นแหล่งถ่านหินสำคัญสำหรับมณฑลอื่นๆ อย่างมณฑลกวางตุ้ง กว่างซี และฝูเจี้ยนด้วย เนื่องจากในปัจจุบันมณฑลตอนใต้เหล่านี้ไม่มีแหล่งสำรองถ่านหินของตัวเองจึงต้องพึ่งพิงถ่านหินที่ขนส่งมาจากทางตอนเหนือ

มณฑลกุ้ยโจวยังเป็นมณฑลที่อุดมไปด้วยทรัพยากรพลังงานเป็นจำนวนมาก เป็นมณฑลที่มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยสูงที่สุดในจีนและมีแม่น้ำอยู่ ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาสายใหญ่ที่สุดทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำฉางเจียง จึงทำให้มณฑลกุ้ยโจวมีแหล่งทรัพยากรน้ำอยู่มาก ด้วยเหตุนี้มณฑลกุ้ยโจวจึงได้ถูกกำหนดให้เป็นฐานการผลิตพลังงานที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยในเดือนกันยายน 2004 ภายหลังที่ได้มีการวางสายส่งไฟฟ้าระหว่างมณฑลกุ้ยโจวและกวางตุ้ง รวมระยะทาง 882 กิโลเมตรเสร็จสมบูรณ์แล้ว ทำให้สามารถเพิ่มการผลิตพลังงานไฟฟ้าและส่งไปยังกวางตุ้งได้เป็น 10,000 เมกะวัตต์ โดยถือเป็นส่วนสำคัญในแผนการกระตุ้นปริมาณขนส่งไฟฟ้าจากมณฑลในภาคตะวันตกเฉียงใต้ที่มีทรัพยากรพลังงานอุดมสมบูรณ์ไปยังมณฑลฝั่งตะวันออกซึ่งกำลังประสบปัญหาขาดแคลนพลังงาน

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีประชากร 38.7 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 15 ของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่ของมณฑลกุ้ยโจวเป็นชาวยัน และยังมีชนกลุ่มน้อยหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่อีกร้อยละ 38 หรือประมาณ 49 กลุ่ม คิดเป็น 1 ใน 4 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของมณฑลเช่น แม้ว/ม้ง (Miao) ปูยี (Buyi) ดง (Dong) หยี้ (Yi) สุย (Shui) ฮุย (Hui) จ้วง (Zhuang) ไบ่ (Bai) และ ตูเจีย (Tujia)

1.5 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีสถาบันวิจัยและพัฒนาของรัฐ 210 แห่ง และนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร 19,069 คน สาขาที่ได้รับเงินสนับสนุนโดยมากจัดอยู่กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่งและอุตสาหกรรมกรรมการหลอมและรีดโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของมณฑล โดยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนได้จากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและจากรัฐบาล

ปัจจุบันบริษัท China Zhenhua Electronics Group ได้สร้างฐานการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นในเขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ซินเทียนไห้ (Xintianzhai) ในนครกุ้ยหยาง ซึ่งเป็นฐานการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก ด้วยมูลค่าการลงทุน 1 พันล้านบาท โดยเสร็จสมบูรณ์ในปลายปี ค.ศ. 2003 และสามารถผลิตชิ้นส่วนได้ 18 พันล้านชิ้นต่อปี รวมมูลค่า 5 พันล้านหยวน

มณฑลกุ้ยโจวยังมีแผนร่วมมือกับมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (University of Science and Technology of China) ในการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงที่นครกุ้ยหยาง บนพื้นที่ขนาด 4 ตารางกิโลเมตร โดยจะเน้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเวชภัณฑ์ ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีด้านการป้องกันสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. การปกครอง

มณฑลกุ้ยโจวแบ่งเขตปกครองออกเป็น 9 เมือง/จังหวัด (6 จังหวัดและ 3 จังหวัดปกครองตนเอง) 87 อำเภอ (ในจำนวนนี้แบ่งเป็น 11 อำเภอปกครองตนเอง และ 2 เขตพิเศษ) และ 760 เทศบาลตำบล โดยมีนครกุ้ยหยาง (Guiyang) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการมณฑลกุ้ยโจวคนปัจจุบัน คือ นายซือ ชิวซือ (Shi Xiushi)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นแนวเทือกเขา ทำให้การสื่อสารไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 134.4 พันล้านหยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 26 ของจีน คิดเป็นร้อยละ 1 ของมูลค่า GDP ทั้งหมดทั้งประเทศ ขณะที่จำนวนประชากรคิดเป็นร้อยละ 3 ของประชากรรวม โดยมีอัตราเติบโตของ GDP สูงที่สุดถึงร้อยละ 10.1 นับแต่ปี ค.ศ. 1998 เป็นต้นมา และด้วยลักษณะที่ตั้งภูมิประเทศที่อยู่ห่างไกลและการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้มณฑลกุ้ยโจวเป็นมณฑลที่ยากจนที่สุดในจีนในแง่ของมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัว ซึ่งคิดเป็น 3,601 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.2 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนก็ต่ำกว่ามณฑลเพื่อนบ้านอย่างเขตปกครองตนเองกว่างซีและมณฑลยูนหนานในเดือนมกราคม 2003 มีจำนวนประชากรในเขตชนบทที่ยากจนประมาณ 3 ล้านคน ลดลงจาก 10 ล้านคนเมื่อสิบปีก่อน แต่ตัวเลขดังกล่าวก็ยังนับว่าสูง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรรวมทั้งประเทศและส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยต่างๆ ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่า GDP รวม 159.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2003 ร้อยละ 11.4

ตาราง 3-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกุ้ยโจว

ดัชนี	ปี 1993	ปี 1998	ปี 2003
รายได้ประชาชาติ			
GDP (พันล้านหยวน)	41.6	81.2	134.4
สัดส่วนต่อทั้งประเทศ (%)	1.2	1.1	1.1
สัดส่วนภาคเกษตรต่อ GDP (%)	NA	NA	21.9
สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP (%)	NA	NA	42.5
สัดส่วนภาคบริการต่อ GDP (%)	NA	NA	35.6
GDP เฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	1,221	2,302	3,474
ประชากร แรงงาน			
อัตราเติบโตประชากร 5 ปี (%)	1.5	1.1	0.9
อัตราจ้างงานในเขตเมือง (%)	NA	NA	4.1*
ค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อปี (หยวน)	NA	NA	9810
เศรษฐกิจในประเทศ			
อัตราเติบโตการค้าปลีก 5 ปี (%)	NA	13.7**	9.6
อัตราเติบโตการลงทุนสินทรัพย์คงที่ 5 ปี (%)	17.7	22.5	22.3
การค้าระหว่างประเทศ			
อัตราเติบโตการส่งออก 5 ปี (%)	NA	16.2	14.7
อัตราเติบโตการนำเข้า 5 ปี (%)	NA	8.4	28.6
สัดส่วน FDI ต่อทั้งประเทศ (%)	0.1	0.1	0.1

* ข้อมูลปี 2002; ** อัตราเติบโตเฉลี่ยระหว่างปี 1996-1998.

ที่มา: Morgan Stanley Research, 2004.

สัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรคิดเป็นเพียงร้อยละ 22 ของ GDP ของมณฑลเนื่องจาก
ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา
พื้นที่ภายในมณฑล

ตาราง 3-2 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลกุ้ยโจว (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2003	ปี 2004
อุตสาหกรรมเกษตร	41.1	21.9	20.9
อุตสาหกรรม	35.2	42.5	44.9
ภาคอุตสาหกรรม	30.2	33.5	-
อุตสาหกรรมบริการ	23.8	35.6	34.1

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

มูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่มีอยู่ 75.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.2
โดยกว่าครึ่งหนึ่งเป็นการลงทุนด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภค และอีกร้อยละ 14 เป็นการลงทุน
ด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การขยายขยายอุปกรณ์ติดตั้งโรงผลิตไฟฟ้า

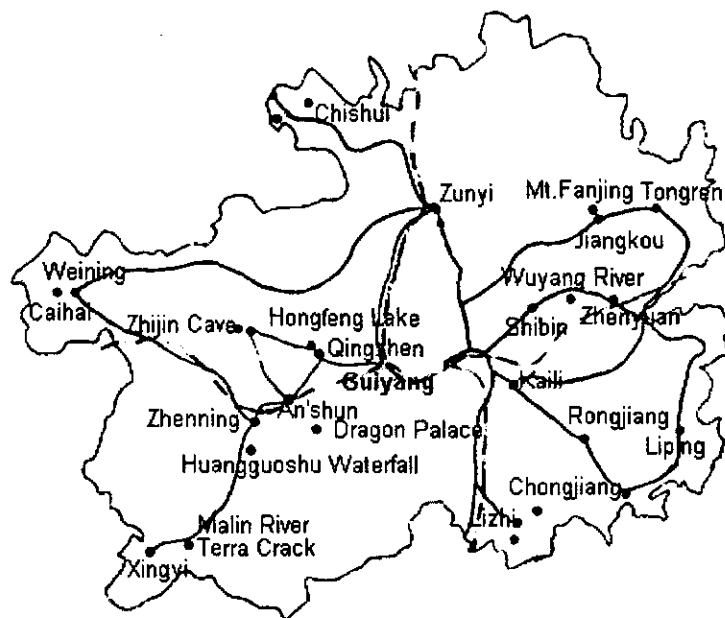
ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ด้วยความช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง มณฑลกุ้ยโจวได้ทุ่มเงินกว่า 9.3 พันล้านหยวนในการดำเนินโครงการลดปัญหาความยากจน เช่น การก่อสร้างถนนหนทาง การจัดระบบไฟฟ้าและน้ำประปา และโทรคมนาคม เป็นต้น ซึ่งทำให้ประชากรในพื้นที่ที่ยากจนลดจำนวนลงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา แต่ก็ยังมีปัญหาสังคมอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการเลิกจ้างพนักงานเป็นจำนวนมากอันเนื่องมาจากการปฏิรูปองค์กรให้เป็นของภาคเอกชนและการปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจ

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 3-3 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	2,999	92.0
เส้นทางถนน	45,304	128.9
เส้นทางน้ำ	3,715	3.7
เส้นทางการบิน	NA	NA

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://chinahighlights.com>

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

แม้ว่ามณฑลกุ้ยโจวจะมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแนวเทือกเขาตลอดพรมแดน แต่มณฑลกุ้ยโจวก็มีการสร้างเส้นทางรถไฟเชื่อมตรงกับมณฑลเพื่อนบ้านทั้ง 5 มณฑล อันได้แก่

มณฑลหยุนหนาน ชื่อชว่น หูหนาน ฉงชิ่ง และกว่างซี โดยมีนครกุ้ยหยางเป็นชุมทางหลักของมณฑล มณฑลกุ้ยโจวยังได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างเส้นทางหยูฮ่วย (Yuhuai railway) ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง โดยคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 2006 และเมื่อผนวกกับเส้นทางสายต่างๆ ที่มีอยู่เดิม เช่น เส้นทางเนย์คุน (Neikun line) เส้นทางจูหลิว (Zhuliu line) และเส้นทางส่วยกั๋ว (Shuiguo line) ก็จะกลายเป็นส่วนสำคัญของเส้นทางสู่ทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน (Southwest Sea Passage) ซึ่งเชื่อมมณฑลทุกมณฑลในบริเวณดังกล่าวไปยังท่าเรือออกสู่ทะเล

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2003 ได้มีการสร้างเส้นทางรถไฟรางคู่ระหว่างเมืองจูโจว (Zhuzhou) และลิ่วผานซาน (Liupanshan) และวางเส้นทางรถไฟโดยเริ่มวางสายไฟฟ้าซึ่งเชื่อมระหว่างมหานครฉงชิ่ง ผ่านมณฑลกุ้ยโจว ไปจนถึงเมืองหวายฮว่า (Huaihua) ในมณฑลหูหนาน ระยะทางทั้งสิ้น 625 กิโลเมตร คาดว่าจะเสร็จสิ้นภายในปี ค.ศ. 2005 ด้วยมูลค่าการลงทุนเกือบ 20 พันล้านหยวน ตลอดเส้นทางส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างสะพานและอุโมงค์เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาไฟและแนวเทือกเขา

มณฑลกุ้ยโจวยังได้รับเงินช่วยเหลือจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟระหว่างส่วยเฉิง (Shuicheng) และไป๋กั๋ว (Baiguo) ทางด้านตะวันตกของมณฑลกุ้ยโจว เป็นจำนวนร้อยละ 40 ของมูลค่าการก่อสร้าง 381 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นการก่อสร้างเส้นทางรถไฟรางเดี่ยวในพื้นที่ที่ขรุขระที่สุดในมณฑลอีกด้วย

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

มณฑลกุ้ยโจวมีถนนระดับประเทศ 5 สายตัดผ่านเป็นเส้นทางเดินรถในมณฑล ที่สำคัญได้แก่ ถนนสายเซี่ยงไฮ้-คุนหมิง-วันดิง (Shanghai-Kunming-Wanding) และสายฉงชิ่ง-หนานหนิง (Chongqing-Nanning) ซึ่งเชื่อมมณฑลกุ้ยโจวไปยังท่าเรือต่างๆ ในเซี่ยงไฮ้และเป่ย์ไห่ นอกจากนี้ยังมีถนนสายกุ้ยซิน (Guixin highway) ซึ่งเริ่มลงมือก่อสร้างเมื่อไม่นานมานี้ ก็จะเป็นเส้นทางส่วนสำคัญของเส้นทางสู่ทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้

และเพื่อเป็นการพัฒนาระบบการขนส่งทางรถยนต์ รัฐบาลมณฑลกุ้ยโจวจึงได้จัดสรรเงินลงทุนจำนวน 48.3 พันล้านหยวนภายใต้แผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ในการก่อสร้างถนนหนทางต่างๆ ซึ่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก็ได้มีการก่อสร้างเส้นทางหลายเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างมณฑลกุ้ยโจวและมณฑลต่างๆ เช่น มณฑลชื่อชว่นทางตอนเหนือ มณฑลหยุนหนานทางตะวันตก และเขตปกครองตนเองกว่างซีทางตอนใต้โดยเสร็จสมบูรณ์แล้ว

ทั้งนี้โครงการก่อสร้างถนนบางส่วนยังได้รับเงินช่วยเหลือจากญี่ปุ่นและธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย โดยธนาคารฯ ได้ช่วยเหลือในการก่อสร้างทางด่วนฉงจุ่น (Chongzun) และทางด่วนสายกุ้ยหยาง-ซินไจ้ (Xinzai) เมืองชายแดนในเขตปกครองตนเองกว่างซี ระยะทาง 260 กิโลเมตร ในปี ค.ศ. 2004 ธนาคารเพื่อการพัฒนาของจีน (China Development Bank) ยังได้อนุมัติเงินกู้มูลค่า 16 พันล้านหยวนเพื่อก่อสร้างทางด่วนในมณฑลด้วย

4.3 การขนส่งทางอากาศ

นครกุ้ยหยางมีท่าอากาศยานหลงดงเป่า (Longdongbao Airport) ซึ่งให้บริการเที่ยวบินภายในประเทศกว่า 30 เส้นทาง รวมทั้งเส้นทางบินตรงไปฮ่องกงด้วย และได้เปิดให้บริการท่าอากาศยานชิงอี้ (Xingyi) เมื่อเดือนมิถุนายน 2004 ด้วยต้นทุนการก่อสร้างรวม 460 ล้านหยวน โดยให้บริการเส้นทางบินไปยังนครคุนหมิง และหนานหนิง และขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างท่าอากาศยานแห่งใหม่อีกแห่งคือ ท่าอากาศยานต้าชิง (Daxing Airport) ที่เมืองตงเหริน (Tongren) นอกจากนี้ ในเดือนสิงหาคม 2005 กลุ่มบริษัทการทำอากาศยานกรุงปักกิ่ง (Beijing Airport Group) ได้เข้าควบรวมกิจการท่าอากาศยาน 5 แห่งในมณฑลกุ้ยโจวตามแผนการปรับโครงสร้างและเสริมสร้างภาคการบินของจีนให้แข็งแกร่งขึ้น

การเดินทางระหว่างมณฑลกุ้ยโจว-ไทย

ไม่มีเที่ยวบินตรงจากกรุงเทพ ผู้โดยสารต้องต่อเครื่องที่นครเฉิงตูหรือนครคุนหมิง หรือเมืองอื่นๆ		
เฉิงตู-กุ้ยหยาง	มีเที่ยวบินวันละ 4-5 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
คุนหมิง-กุ้ยหยาง	มีเที่ยวบินวันละ 2-3 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 50 นาที

4.5 การสื่อสาร

เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่ของมณฑลกุ้ยโจวร้อยละ 90 เป็นแนวเทือกเขา ทำให้การสื่อสารไม่ค่อยมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ดี ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมากระบวนการให้บริการด้านโทรคมนาคมที่มณฑลกุ้ยโจวเจริญก้าวหน้ามาก โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีจำนวนผู้ติดตั้งเลขหมายโทรศัพท์ทั้งสิ้น 3.3 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 3.3 ล้านคน และผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 0.6 ล้านคน

5. เกษตรกรรม

ภายหลังที่มณฑลกุ้ยโจวได้พัฒนาระบบชลประทานและการทำเกษตรกรรมแบบขั้นบันไดมาโดยตลอด ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรมของมณฑลมีศักยภาพมาก โดยเฉพาะในการผลิตใบยาสูบสามารถผลิตได้มากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 16 ของปริมาณส่งออกทั้งหมด และยังผลิตใบชาและผลไม้ที่ไม่ใช่ของในท้องถิ่น เช่น มะเฟือง ซึ่งเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังผลิตสมุนไพรยามากกว่า 3,700 ชนิด ถือเป็นแหล่งผลิตยาจีนที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน

ผลผลิตหลักทางการเกษตรของมณฑลคิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าการผลิตรวม ที่สำคัญ ได้แก่ พืชผลเขตร้อนและผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ เช่น ข้าวโพด ข้าว ไบยาสูบ พืชหัว และเรพซิด เป็นต้น และยังมีผลผลิตที่สำคัญอื่นๆ อีก เช่น ข้าวสาลี ข้าวฟ่าง มันฝรั่ง ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วลันเตา ส้ม สับปะรด มะพร้าว กล้วยหอม วอลนัท ผ้าย โหม ไม้ซุง เป็นต้น

นอกจากนี้ ในส่วนของการกสิกรรมก็มีการทำฟาร์มสัตว์และการปลูกพืชเศรษฐกิจของมณฑลซึ่งมีอัตราเติบโตขึ้นเรื่อยๆ โดยผลผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.7 และร้อยละ 8.6 ในปี ค.ศ. 1999 เป็นร้อยละ 47.7 และร้อยละ 12.6 ในปี ค.ศ. 2003 ปัจจุบันมณฑลกุ้ยโจวมีการทำฟาร์มสุนัขมากที่สุดในจีนเพื่อสนองความต้องการของชาวกุ้ยโจวซึ่งนิยมบริโภคเนื้อสุนัขเป็นหลัก

6. อุตสาหกรรม

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีภาคอุตสาหกรรมหนักคิดเป็นร้อยละ 71 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจากวิสาหกิจของรัฐร้อยละ 74 ขณะที่ผลผลิตจากวิสาหกิจต่างชาติดมีเพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น ทั้งนี้อุตสาหกรรมการผลิตพลังงานไฟฟ้าถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าผลผลิตรวมมากที่สุด เพราะมณฑลกุ้ยโจวเป็นฐานการผลิตพลังงานที่สำคัญแห่งหนึ่งในจีนตอนใต้ ซึ่งมีการส่งไปยังมณฑลต่างๆ ในภาคตะวันออก ในปี ค.ศ. 2002 สามารถผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้ร้อยละ 8 ของการผลิตรวมทั่วทั้งประเทศ

โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่นครกุ้ยหยางและเมืองจุนอี้ (Zunyi) ในปี ค.ศ. 2004 มณฑลกุ้ยโจวมีสัดส่วนผลผลิตรวมจากอุตสาหกรรมแปรรูปไบยาสูบร้อยละ 14.9 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม ขณะที่อุตสาหกรรมการหลอมและรีดโลหะที่มีโลหะและไม่มีโลหะผสมมีสัดส่วนอยู่ร้อยละ 18.2 โดยมีอุตสาหกรรมการทำเหมืองถ่านหินและการผลิตไฟฟ้าเป็นกลไกสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของมณฑลกุ้ยโจว และในอนาคตอันใกล้นี้ มณฑลกุ้ยโจวมีแผนที่จะมุ่งเน้นการปรับปรุงการใช้ประโยชน์จากถ่านหินที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือ และการปรับค่าไฟฟ้าให้ลดลงเพื่อเป็นฐานพลังงานสำหรับจีนตอนใต้ รวมถึงการพัฒนาปรับปรุงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง อาทิ ปูนซีเมนต์ กระฉก และเครื่องสุขภัณฑ์เคลือบอีกด้วย

ตาราง 3-4 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การผลิตพลังงานไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา	16.2
การแปรรูปไบยาสูบ	10.9
การหลอมและรีดโลหะที่มีเหล็กผสม	10.6
การหลอมและรีดโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม	9.6
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	9.5
การทำเหมืองแร่	6.8

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

มณฑลกุ้ยโจวถือเป็นฐานการผลิตไฟฟ้าที่มีศักยภาพแห่งหนึ่งของจีน โดยมีผลผลิตจากอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้าสูงถึงร้อยละ 16.4 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของมณฑล ทั้งนี้ มณฑลกุ้ยโจวมีโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนและพลังน้ำเป็นจำนวนมาก และมณฑลกุ้ยโจวยังมีโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่เมืองหลงถาน (Longtan Hydroplant) ซึ่งคาดว่าหากโครงการเสร็จสมบูรณ์ก็จะสามารถผลิตไฟฟ้าป้อนไปยังโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในมณฑลได้อย่างพอเพียง

มณฑลกุ้ยโจวยังมีบทบาทสำคัญร่วมกับมณฑลซือชวนและหยุนหนานในโครงข่ายพลังงานในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน และยังประสานความร่วมมือกับมณฑลหยุนหนาน หูเป่ย์ กว่างซี และฉีฉิงในโครงการส่งพลังงานไฟฟ้าไปยังจินตงได้จำนวน 16 โครงการ รวมมูลค่าการลงทุน 81.5 พันล้านหยวนภายในปี ค.ศ. 2015 โดยคาดว่าจะสามารถติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าขนาด 13,000 เมกะวัตต์ได้ในภายในปี ค.ศ. 2001-2005 ที่สำคัญคือการสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังน้ำแห่งใหม่จะช่วยลดสัดส่วนการพึ่งพิงพลังงานถ่านหินและลดมลภาวะทางอากาศบริเวณแม่น้ำเมาเถียว (Maotiao River) และทะเลสาบหงเฟิงและไป๋ฮวา (Hongfeng and Baihua lakes) อันเกิดจากการเผาไหม้ถ่านหินได้มากด้วย

ในเดือนพฤษภาคม 2003 มณฑลกุ้ยโจวได้เริ่มดำเนินการผลิตไฟฟ้าที่สถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำอินจือตู (Yinzidu) ซึ่งเป็น 1 ในจำนวนสถานีผลิตไฟฟ้า 11 แห่งบนแม่น้ำอู่ และถือเป็นส่วนหนึ่งในโครงการขนส่งพลังงานไฟฟ้าจากภาคตะวันตกสู่ภาคตะวันออก มูลค่า 1.6 พันล้านหยวน ด้วยกำลังการผลิตรวม 360 เมกะวัตต์ โดยมณฑลกุ้ยโจวเป็นผู้ลงทุน 9.5 พันล้านหยวนในสองปีแรกถึงปี ค.ศ. 2003

ในเดือนกันยายน 2003 ธนาคารเพื่อการพัฒนาของจีนได้ให้เงินกู้จำนวน 7 พันล้านหยวนแก่บริษัท Wujiang Water Electricity Development ของมณฑลกุ้ยโจวเพื่อก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ Goupitan บริเวณแม่น้ำอู่ มูลค่า 13.8 พันล้านหยวน และยังได้รับเงินกู้เพิ่มเติมอีก 4 พันล้านหยวนจาก Citic อีกด้วย ทั้งนี้เมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะกลายเป็นสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลกุ้ยโจว ด้วยกำลังการผลิตขนาด 3,000 เมกะวัตต์

(2) อุตสาหกรรมใบยาสูบ

ในปี ค.ศ. 2004 มณฑลกุ้ยโจวสามารถแปรรูปใบยาสูบได้คิดเป็นร้อยละ 14.9 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ดี จากสถิติพบว่าแม้ว่ามณฑลกุ้ยโจวจะสามารถผลิตใบยาสูบได้มากเป็นอันดับ 2 รองจากมณฑลหยุนหนานเนื่องจากมีแหล่งทรัพยากรใบยาสูบอยู่มาก แต่มีปริมาณการผลิตบุหรี่ยุอยู่ในอันดับ 7 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการผลิตบุหรี่ยังผิดกฎหมายในมณฑลกุ้ยโจว ซึ่งผลิตบุหรี่ยุเลียนแบบบุหรี่ยุที่มีชื่อเป็นจำนวนมาก และทั่วทั้งประเทศก็

มีปริมาณบุหรี่ปลอมอยู่มาก ซึ่งทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษีประมาณ 10 พันล้านหยวนต่อปี

(3) อุตสาหกรรมเหล้าเบียร์

นอกจากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและไบโอสูปซึ่งเป็นอุตสาหกรรมสำคัญของมณฑลแล้ว อุตสาหกรรมที่สำคัญอีกอย่างของมณฑลกุ้ยโจวซึ่งสร้างชื่อให้กับจีนก็คือ การผลิตเหล้าเหมาโต (Maotai) ซึ่งเป็น 1 ในเหล้าที่มีชื่อ 8 ชนิดของจีน ถือเป็นสินค้าส่งออกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของมณฑลกุ้ยโจว ผลิตขึ้นในเมืองที่มีชื่อเดียวกับเหล้าทางตอนเหนือของมณฑลในอำเภอเหรินฮ่วย (Renhuai County) ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท Guizhou Maotai ผู้ผลิตเหล้าเหมาโต มีผลประกอบการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 56 เป็น 586 ล้านหยวน แบ่งเป็นมูลค่ายอดขายภายในประเทศ 2.3 พันล้านหยวนและในต่างประเทศ 124 พันล้านหยวน และนอกเหนือไปจากเหล้าเหมาโตที่มีชื่อแล้ว ยังมีเบียร์เยียนโต (Yantai) ซึ่งก็เป็นสินค้ามีชื่อเช่นกัน ซึ่งบริษัท Kweichow Moutai ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิต มีมูลค่าเงินทุนสะสมในตลาดหลักทรัพย์ ประเภท A รวม 11.6 พันล้านหยวน

(4) อุตสาหกรรมเหมืองแร่

เนื่องจากมณฑลกุ้ยโจวมีสินแร่ต่างๆ มากกว่า 110 ชนิด จึงทำให้มีบริษัททั้งในและต่างประเทศเข้ามาลงทุนอยู่มาก ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Yanzhou Coal Mine ซึ่งเป็นผู้ผลิตถ่านหินชั้นนำของจีนได้ประกาศลงทุนก่อสร้างเหมืองถ่านหิน 6 แห่งในมณฑลกุ้ยโจว รวมมูลค่า 5.5 พันล้านหยวน และคาดว่าจะสามารถผลิตถ่านหินได้ 16.6 ล้านตันต่อปี และยังร่วมพัฒนาโครงการจัดตั้งโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังถ่านหินอีก 3 แห่ง โดยปัจจุบันบริษัทฯ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการที่เฉียนซี (Qianxi) แล้วโดยจะทำการติดตั้งเครื่องเผาไหม้ถ่านหินขนาด 300 เมกะวัตต์ จำนวน 4 เครื่องที่โรงงานดังกล่าว

ในปีเดียวกันมณฑลกุ้ยโจวได้สำรวจพบแหล่งสำรองก๊าซถ่านหินปริมาณ 3,150 พันล้านลูกบาศก์เมตร มากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ที่เมืองลิ่วผานส่วย (Liupanshui) จื่อหนาน (Zhinan) และเฉียนเป่ย์ (Qianbei) และมีปริมาณก๊าซมีเทนอยู่เป็นจำนวนมาก บริษัท Guiyang Liquefied Gas Company ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างมหานครเทียนจินและสหรัฐอเมริกา จึงได้เข้ามาทำการก่อสร้างสถานีจัดเก็บก๊าซ ซึ่งสามารถป้อนไปตามครัวเรือนต่างๆ ได้ถึง 1.6 ล้านครัวเรือน

นอกจากนี้ บริษัท Panjiang Coal and Power Group ซึ่งเป็นบริษัทท้องถิ่นของมณฑลกุ้ยโจวและเป็นผู้ดำเนินกิจการเหมืองแร่ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ได้มีการลงนามข้อตกลงกับบริษัท Far East Energy ของสหรัฐอเมริกา ในการทำการสำรวจแหล่งสำรองก๊าซถ่านหินที่เมืองผานเจียงจนถึงปี ค.ศ. 2022 โดยบริษัท Far East Energy จะเป็นผู้ลงทุนด้านเงินทุนและเทคโนโลยี ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานผลิตของบริษัท Panjiang และลดปัญหาเหมืองระเบิดที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ปัญหาเหมืองถ่านหินระเบิดนั้นเป็นปัญหาสำคัญต่อ

อุตสาหกรรมการทำเหมืองอันเนื่องมาจากมาตรการรักษาความปลอดภัยในอุตสาหกรรมนั้นยัง
หละหลวมมาก โดยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2003 ได้เกิดการระเบิดขึ้นที่เหมืองแห่งหนึ่งทำให้แรงงาน
ในเหมืองเสียชีวิต 162 คน แต่กลับไม่มีการดำเนินคดีใดๆ และในปี ค.ศ. 2004 ก็เกิดเหมืองถ่าน
หินระเบิดที่เหมืองเหม่าหลง (Maolong) มีผู้เสียชีวิตกว่า 12 ราย

มณฑลกุ้ยโจวยังถือเป็นแหล่งผลิตแร่บ็อกไซต์รายใหญ่ของจีน กว่า 200 ล้านตัน แต่
ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาสัดส่วนการผลิตได้ลดลงเนื่องจากกระแสกดดันด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหา
การขนส่งที่ค่อนข้างแออัด โดยเมื่อเดือนพฤษภาคม 2003 บริษัท Guizhou Aluminum ซึ่งเป็น
ผู้ผลิตอะลูมิเนียมชั้นนำของจีน ได้คาดว่า บริษัทฯ อาจจะไม่สามารถผลิตอะลูมิเนียมได้ตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้คือ 240,000 ตันเนื่องจากขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ทั้งนี้บริษัทดังกล่าวยังเป็น
บริษัทถลุงแร่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของบริษัท Chalco ของฮ่องกง โดยในปี ค.ศ. 2002 สามารถผลิต
อะลูมิเนียมได้ถึง 238,000 ตัน

ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Zunyi Ferro-Alloy Works ซึ่งเป็นโรงงานผลิตโลหะผสมเหล็ก
ขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน ได้ร่วมทุนกับบริษัท Guizhou Longteng Ferrous Alloy จัดตั้ง
บริษัท Guizhou Zunlong Ferrous Alloy ขึ้น ซึ่งมีกำลังการผลิตโลหะผสมเหล็กประมาณ
550,000 ตันต่อปี และถือเป็นบริษัทภายในประเทศแห่งแรกที่จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือกันของ
รัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน

สำหรับอุตสาหกรรมเหมืองทองคำ บริษัท Sino Gold ของออสเตรเลีย ซึ่งมีบริษัท China
National Non-Ferrous Metals Industry Corp ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 35 แต่ต่อมาได้กลายเป็นบริษัท
ต่างชาติผู้ผลิตทองคำเพียงแห่งเดียวในจีน ยังได้เริ่มทำการพัฒนาเหมืองทองคำ Lannigou ซึ่ง
ตั้งอยู่ในพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยชาวปวยและชาวมัง คาดว่าเหมืองดังกล่าวอาจมีแหล่งทองคำสำรอง
อยู่ถึง 100 ล้านตัน ถือเป็นเหมืองทองคำที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชีย และในเดือนสิงหาคม 2004
บริษัทฯ ยังได้อนุมัติโครงการพัฒนาเหมืองทองคำอีกแห่งที่เมืองจินเฟิง (Jinfeng) มูลค่าประมาณ
70 ล้านดอลลาร์ สรอ. คาดว่าจะสามารถผลิตทองคำได้ถึงปีละ 180,000 ออนซ์ นานกว่า 12 ปี
มากเป็นอันดับ 2 ของจีน โดยบริษัทถือหุ้นอยู่ในโครงการดังกล่าวร้อยละ 82 ร่วมกับบริษัทท้องถิ่น
อีก 3 ราย

โครงการสำรวจทองคำที่ลงทุนโดยต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดในจีน ได้แก่ โครงการจัดตั้งบริษัท
ร่วมทุนระหว่างบริษัท Apac Minerals ของแคนาดาและบริษัทท้องถิ่นในมณฑลกุ้ยโจวอีก 2 ราย
เมื่อเดือนสิงหาคม 2003 โดยได้เริ่มลงมือสำรวจทองคำที่เหมืองหนี่เป่า (Nibao) ในอำเภอผู้นัน
(Puan) ในปี ค.ศ. 2004 แล้ว และ Apac ยังได้ลงนามจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับหน่วยงานหนึ่งใน
สังกัดของสำนักงานธรณีวิทยาและแหล่งทรัพยากรแร่ของมณฑลกุ้ยโจว (Guizhou Bureau of
Geology and Minerals Resources) เพื่อพัฒนาโครงการเหมืองทองคำในเขตเหลียนฮวา
(Lianhua) ห่างจากเหมืองหนี่เป่าไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 40 กิโลเมตรด้วย

(5) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

มณฑลกุ้ยโจวยังมีความก้าวหน้าในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีด้วย โดยในช่วงทศวรรษที่ 60 และ 70 บริษัทผลิตอุปกรณ์การทหารที่ทันสมัยหลายบริษัทได้โยกย้ายโรงงานผลิตจากภาคกลางและตะวันออกมายังพื้นที่ที่เป็นแนวเทือกเขาในมณฑลกุ้ยโจวแทนและในปัจจุบันโรงงานเหล่านี้กำลังแสวงหาความร่วมมือกับต่างชาติเพื่อพัฒนาการผลิตในเชิงพาณิชย์มากขึ้น มีหลายบริษัทที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เช่น บริษัท Jiangnan Aviation Industrial Corporation ซึ่งเป็นบริษัทผลิตยานยนต์หลากหลายประเภท แต่เดิมบริษัทฯ เคยแต่พึ่งพิงการนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันวัตถุดิบที่ใช้อยู่ประมาณร้อยละ 80 เป็นวัตถุดิบที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

อีกบริษัทที่ประสบความสำเร็จได้แก่ บริษัท China Jiangnan Space Industry เดิมเป็นบริษัทผลิตอาวุธที่ใช้ในการป้องกันประเทศ แต่ปัจจุบันหันมาผลิตสินค้าในครัวเรือนกว่า 300 ชนิด และยังได้ร่วมทุนกับบริษัท Mitsui Mining and Smelting ของญี่ปุ่นจัดตั้งบริษัทผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย

นอกจากนี้ ด้วยความต้องการแบตเตอรี่ลิเทียมสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เพิ่มขึ้นเกิน 100 ล้านหน่วยต่อปีทั่วประเทศ รัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ 2 แห่ง จึงร่วมมือกันสร้างโรงงานผลิตแบตเตอรี่ลิเทียมขึ้นในมณฑลกุ้ยโจว ซึ่งเริ่มกิจการแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 โดยจำหน่ายแบตเตอรี่ดังกล่าวเพียงครึ่งราคาของแบตเตอรี่นำเข้าเท่านั้น

นอกจากนี้ มณฑลกุ้ยโจวยังมีศักยภาพอีกหลายด้าน เช่น บริษัท Xiyang Fireproof Materials จากมณฑลเหอหนานได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทผลิตปุ๋ยที่มณฑลกุ้ยโจว มูลค่า 300 ล้านหยวน ด้วยกำลังการผลิตปุ๋ยชนิดต่าง ๆ 1 ล้านตันต่อปี และเมื่อไม่กี่ปีมานี้ มณฑลกุ้ยโจวยังได้ก่อสร้างโรงงานคัดแยกอะลูมิเนียมด้วยไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่สุดในจีน ตลอดจนฐานการผลิตปุ๋ยฟอสเฟตที่ใหญ่ที่สุด และฐานการผลิตวัสดุสำหรับขัดและเพชรเทียมที่ใหญ่ที่สุดด้วย

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

มณฑลกุ้ยโจวเป็นมณฑลที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวอีกมณฑลหนึ่ง ในปี ค.ศ. 2002 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มณฑล 0.08 ล้านคน ก่อนที่ลดลงร้อยละ 71.6 เหลือเพียง 0.02 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2003 และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 29 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 63.7 อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (SARS)

ตาราง 3-5 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
77,000	24,000	29	-

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

มณฑลกุ้ยโจวมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 142 แห่ง ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 12 แห่ง ที่เหลือเป็นบริษัทนำเที่ยวในประเทศจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 2,532 คน

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 112 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจ 106 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยฮ่องกงมาเก๊า และไต้หวันมีเพียง 1 แห่ง และลงทุนโดยชาวต่างชาติ 1 แห่ง

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

มณฑลกุ้ยโจวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมอีกแห่งหนึ่งของจีน เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ 8 แห่งและป่าสงวนอีก 4 แห่ง เช่น น้ำตกหวงกั๋วชู่ (Huangguoshu Waterfall) ซึ่งเป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงระดับโลก พระราชวังมังกร (Dragon's Palace) ถ้ำจื่อจิน (Zhijin Cave) ทะเลสาปหงเฟิง (Hongfeng Lake) เป็นต้น และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวระดับมณฑลอีกหลายแห่ง เช่น แม่น้ำอู๋หยางเหอ (Wuyanghe River) และแม่น้ำจางเจียง (Zhangjiang River) ในอำเภอหลี่โป (Libo County) เป็นต้น

7.3 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

มณฑลกุ้ยโจวมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจเปิดของภาคตะวันตก โดยจะมีเส้นทางด่วนฉงชิ่ง-กุ้ยหยาง-คุนหมิง ซึ่งเป็นเส้นทางที่มหานครฉงชิ่งกำหนดให้เป็นเส้นทางมุ่งลงจีนตอนใต้ ดัดผ่าน และมีกำหนดแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006 รวมระยะทางประมาณ 1,200 กิโลเมตร คาดว่าจะกลายเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่จะนำความเจริญด้านการท่องเที่ยวมาสู่มณฑลกุ้ยโจวได้มาก

นอกจากนี้ ธนาคารโลกได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่มณฑลกุ้ยโจวในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในขณะที่มณฑลกุ้ยโจวเองก็ได้ร่วมมือกับองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ 20 ปี พร้อมทั้งกระตุ้นนักลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาลงทุนให้มากขึ้น

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

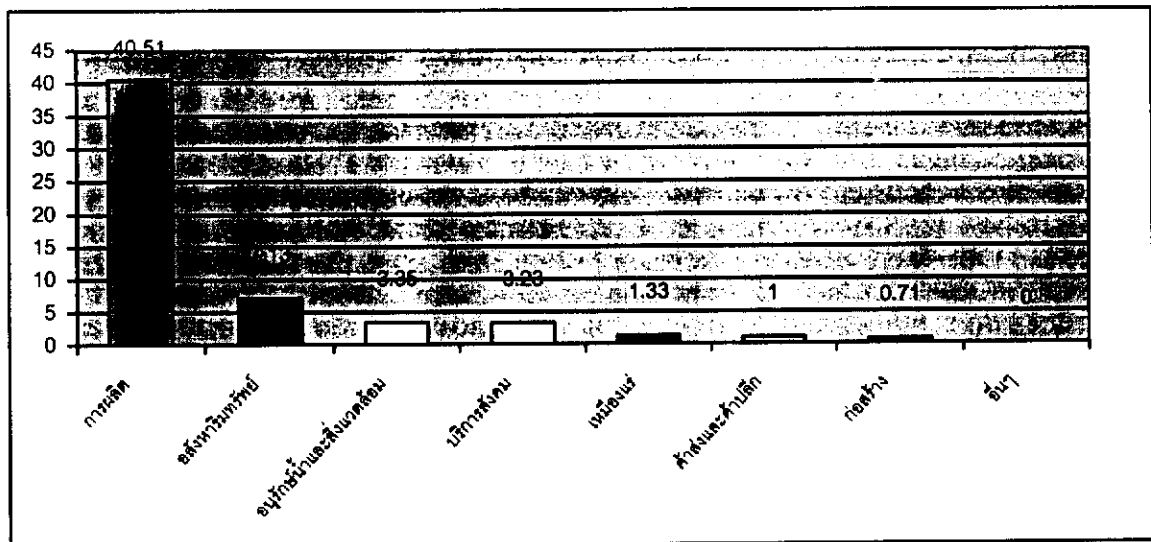
มณฑลกุ้ยโจวยังเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติที่สำคัญ ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 0.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมูลค่าที่ใช้จริง 0.06 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 48.5 และ 51.4 ตามลำดับ หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.1 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั่วทั้งประเทศ และในปี ค.ศ. 2004 มณฑลกุ้ยโจวมีเงินลงทุนต่างชาติที่ใช้จริง 65.3 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ซึ่งมากกว่าปีก่อนร้อยละ 16.1

กลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรสินแร่ และการก่อสร้าง เป็นต้น โดยในปี ค.ศ. 2004 เป็นครั้งแรกที่บริษัทต่างชาติได้เข้ามาลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตและจัดหาพลังงานไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา ไปรษณีย์ และโทรคมนาคม

นักลงทุนส่วนใหญ่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ ท่อแก๊ส และอุตสาหกรรมเบา โดยเฉพาะสิ่งทอ การแปรรูปอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลกุ้ยโจวยังได้ร่วมมือกับนักลงทุนต่างชาติในการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมให้ทันสมัย ได้แก่ การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง การปรับปรุงอุตสาหกรรมดั้งเดิมภายในท้องถิ่นและการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยเมื่อเดือนเมษายน 2004 บริษัท Veolia Environment ของฝรั่งเศสได้เข้าซื้อสัมปทานสิทธิ์ดำเนินงานด้านการประปาที่เมืองจุนอี้ มูลค่า 152 ล้านหยวน

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

8.2 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

มณฑลกุ้ยโจวได้พยายามกระตุ้นนักลงทุนต่างชาติให้หันมาลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมขึ้นส่วนยานยนต์ การท่องเที่ยว และกลุ่มอุตสาหกรรมเบา เช่น สิ่งทอ การแปรรูปอาหาร เวชภัณฑ์ และสินค้าเพื่อสุขภาพ เป็นต้น พร้อมทั้งยังร่วมมือกับนักลงทุนต่างชาติในการปรับปรุงวิสาหกิจอุตสาหกรรมสำคัญๆ รวมทั้งพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การปฏิรูปเขตเมืองเก่าในมณฑลให้ทันสมัย และการปรับปรุงสาธารณูปโภคในพื้นที่ต่างๆ ด้วย โดยล่าสุดมณฑลกุ้ยโจวได้เปิดให้บริษัทลงทุนจากต่างชาติได้ลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม 13 กลุ่ม ได้แก่ อุตสาหกรรมข้าว การสร้างถนน ส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ สมุนไพรที่ใช้ผลิตยาจีน และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยปราศจากการเรียกเก็บภาษีนำเข้ากับอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวกับการนำเข้า และภาษีอื่นๆ ด้วย

และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาภาคกลางและภาคตะวันตกตามนโยบายของรัฐ รัฐบาลกลางยังได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่บริษัทของต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในจีน ปัจจุบันบริษัทต่างชาติเหล่านี้จะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเป็นระยะเวลา 3 ปี แต่ภายใต้นโยบายสิทธิประโยชน์ฉบับใหม่นี้ บริษัทต่างชาติโดยเฉพาะที่เข้ามาลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีนจะได้รับการลด/งดเว้นภาษีเพิ่มอีก 3 ปีนับตั้งแต่สิทธิทางภาษีในปัจจุบันสิ้นสุดลง นอกจากนี้ หากบริษัทสามารถส่งออกสินค้าได้เกินร้อยละ 70 ของผลิตรวมที่ผลิตได้ต่อปี ก็จะได้รับ การลดการจัดเก็บภาษีลงเหลือร้อยละ 10 อีกด้วย

นอกจากนี้ มณฑลกุ้ยโจวยังได้เริ่มดำเนินการเพื่อลดความยุ่งยากในขั้นตอนการลงทุน โดยในปี ค.ศ. 2001 รัฐบาลนครกุ้ยหยางได้ยกเลิกขั้นตอนในการดำเนินการขออนุมัติและออกใบอนุญาตต่างๆ ออก 13 ขั้นตอน ดังนั้น โครงการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันและไม่มีการลงทุนของรัฐบาลเข้ามาเกี่ยวข้องจึงอาศัยแค่เพียงความเห็นชอบของรัฐบาลในระดับเมืองเท่านั้น

และด้วยแรงงานต้นทุนต่ำที่มีอยู่ ทำให้มณฑลกุ้ยโจวคาดหวังว่าจะสามารถดึงดูดบริษัทต่างๆ จากเมืองตามชายฝั่งให้โยกย้ายมาที่กุ้ยโจวให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่ารัฐบาลจะได้มอบสิทธิพิเศษในการดำเนินธุรกิจต่างๆ แต่บางครั้งหลายบริษัทก็ยังไม่มีความรู้สึกสนใจที่จะเข้ามาลงทุน ทั้งนี้เนื่องจากมณฑลกุ้ยโจวไม่มีแรงงานที่มีทักษะ แรงงานในหลายสาขาอาชีพที่ต้องอาศัยทักษะในการทำงานส่วนมากมีการศึกษาดำและขาดความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยี ส่วนพวกที่มีความรู้ความสามารถต่างก็อพยพกันไปทำงานในพื้นที่ที่เจริญกว่า

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลกุ้ยโจวถือเป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าผู้บริโภคของมณฑลกุ้ยโจวรวม 45.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี

ก่อนร้อยละ 10.2 ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการค้าปลีกเพิ่มขึ้นเป็น 51.8 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.8 โดยกว่าร้อยละ 60 เป็นการบริโภคในเขตเมือง

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ศูนย์กลางผู้บริโภคที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครกุ้ยหยาง คิดเป็นร้อยละ 30 ของปริมาณการบริโภครวมทั้งมณฑล รองลงมาได้แก่เมืองจุนอี้ โดยมีสัดส่วนการบริโภคร้อยละ 15 ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้าที่สำคัญได้แก่ ศูนย์การค้ามณฑลกุ้ยโจว (Guizhou Department Store) และศูนย์การค้านครกุ้ยหยาง (Guiyang Department Store) เป็นต้น

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการใช้จ่ายต่อครัวเรือนของประชาชนในเขตเมืองคิดเป็น 4,947.6 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.6 สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภค เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2002 กับปี ค.ศ. 2003 (ตาราง 3-6) พบว่า ชาวกุ้ยโจวยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นสัดส่วนที่สูง รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา การพักผ่อนบันเทิง และวัฒนธรรม ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางและติดต่อสื่อสารได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ตาราง 3-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	2002	2003
อาหาร	38.9	39.8
เสื้อผ้า	10.5	10.6
เครื่องใช้ในครัวเรือน	6.1	5.8
ยาและบริการทางการแพทย์	5.8	5.9
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	10.0	11.3
การศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ	14.7	14.4
ที่อยู่อาศัย	10.4	8.5

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกุ้ยโจวมีมูลค่าการค้ารวม 9.8 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 42.4 คิดเป็น มูลค่าการส่งออกสูงถึง 5.9 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 33.2 คิดเป็นร้อยละ 3.6 ของ GDP ของมณฑล และมูลค่าการนำเข้าของมณฑลกุ้ยโจวเพิ่มขึ้นเป็น 3.9 ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 58.8

ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการค้ารวมของมณฑลกุ้ยโจวยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็น 8.7 ร้อยล้านดอลลาร์ ขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 6.5 ร้อยล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2003 ร้อยละ 47.4 และ 63.3 ตามลำดับ

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

มณฑลกุ้ยโจวมีสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ (ร้อยละ 30) สินแร่ (ร้อยละ 18) โลหะ (ร้อยละ 13) และอาหารและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 11) ตลาดส่งออกที่สำคัญคือฮ่องกง ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ วัตถุดิบ เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการเพาะปลูก โดยมีสหรัฐอเมริกา ฮ่องกง ออสเตรเลีย เยอรมนี และอินเดีย เป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญอันดับหนึ่งของมณฑลกุ้ยโจว ได้แก่ ภูมิภาคเอเชีย โดยในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการส่งออกในภูมิภาคเอเชียมีประมาณ 416.5 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 70.8 ของการส่งออก รวมของมณฑล มูลค่าการนำเข้ามีประมาณ 257.9 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 65.1 ของการนำเข้ารวม รองลงมา ได้แก่ อเมริกาเหนือ และยุโรป

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

นอกเหนือไปจากนครกุ้ยหยางซึ่งเป็นเมืองเอกและเป็นเมืองที่มีศักยภาพมากที่สุด ในมณฑลแล้ว มณฑลกุ้ยโจวยังมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจอีกหลายแห่ง ได้แก่ เมืองจุนอี้ (Zunyi) เมืองลิ่วผานส่วย (Liupanshui) เมืองอันซุน (Anshun) เมืองปี้เจีย (Bijie) และเมืองตงเหริน (Tongren)

ตาราง 3-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
กุ้ยหยาง	38.09	NA	10,924	35.69	15.37
จุนอี้	30.75	NA	4,191	16.93	7.62
ปี้เจีย	15.8	NA	2,223	5.70	2.60
ลิ่วผานส่วย	11.71	NA	3,936	10.08	2.45
อันซุน	7.88	NA	3,029	6.89	2.83

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครกุ้ยหยาง

นครกุ้ยหยางมีประชากร 3.5 ล้านคน ตั้งอยู่ตรงกลางของมณฑลกุ้ยโจว จึงเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมและการคมนาคมขนส่งที่สำคัญของเมืองต่างๆ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมต่างๆ ในนครกุ้ยหยางได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น อุตสาหกรรมอะลูมิเนียม เหล็กและเหล็กกล้า เคมี ปุ๋ย สิ่งทอ ยาและเวชภัณฑ์ และเครื่องมือสำหรับเครื่องจักร และยังสะดวกในการหาแหล่งสำรองถ่านหินและบ็อกไซต์ได้จากเมืองใกล้เคียงอีกด้วย

อุตสาหกรรมหลักของนครกุ้ยหยาง ได้แก่ อุตสาหกรรมอะลูมิเนียม เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ปุ๋ย สิ่งทอ เวชภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องจักร เป็นต้น ทั้งยังมีแหล่งสำรองถ่านหินและแร่บ็อกไซต์ในบริเวณใกล้เคียงอยู่มาก บริษัทต่างชาติรายใหญ่ที่เข้ามาลงทุนในนครกุ้ยหยาง เช่น บริษัท Mitsui ของญี่ปุ่นได้ร่วมทุนกับบริษัท Hanyang Electrical Factory จัดตั้งบริษัทผลิตกลอนประตูลูกเหล็กกับบริษัทผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั่วประเทศ ด้านธุรกิจค้าปลีกในนครกุ้ยหยางก็มีการแข่งขันกันสูง โดยมีห้างวอลมาร์ตมาเปิดบริการในเดือนพฤษภาคม 2004

นครกุ้ยหยางมีน้ำตกหวงกั๋วชวูอันลือชื่อซึ่งเป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในจีน และยังมีถ้ำพระราชวังมังกร (Dragon Palace Caves) ซึ่งมีน้ำไหลผ่านภายในถ้ำและเข้าที่เขี้ยวขมได้ทางเรือเท่านั้น และทะเลสาบหงเฟิง (Hongfeng Lake) ห่างจากตัวเมือง 32 กิโลเมตร มีเกาะเล็กเกาะน้อยหลายร้อยเกาะและมีน้ำสีฟ้าใส เป็นต้น อาหารพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อที่สุดของมณฑลกุ้ยหยางก็คือก๋วยเตี๋ยวฉางหวาง (Changwang noodle) เปาะเปี๊ยะ Siwawa และเนื้อวัวชาวม้ง

11.2 เมืองจูนอ๋อ

เมืองจูนอ๋อตั้งอยู่ทางทิศเหนือของนครกุ้ยหยาง ห่างกันประมาณ 160 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 30,762 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 7.3 ล้านคน เป็นพื้นที่สำคัญของการพัฒนาลุ่มน้ำฉางเจียงตอนบนแบบครบวงจรตามแผนดำเนินการของรัฐบาล และอยู่ในเขตอุตสาหกรรมการผลิตตอนกลางของมณฑลกุ้ยโจว

แม้จะไม่ได้เป็นเมืองอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เทียบเท่านครกุ้ยหยาง แต่เมืองจูนอ๋อก็เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ในเดือนมกราคม 1935 กองทัพ Red Army ได้เดินทัพทางไกลมาถึงเมืองจูนอ๋อและจัด “การประชุมจูนอ๋อ” อันโด่งดังเมื่อครั้งที่มีการแต่งตั้งเหมา เจ๋อตงเป็นหนึ่งในคณะกรรมการประจำคณะกรรมการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์และเป็นผู้ช่วยด้านการทหารของโจว เอินไหล ซึ่งนักวิชาการหลายท่านมองว่าเป็นก้าวแรกของการขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองของเหมาในอีกไม่กี่ปีถัดมา และในเดือนมิถุนายน 1997 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกเขตจูนอ๋อและจัดตั้งขึ้นเป็นระดับจังหวัด นับเป็นการเปิดหน้าใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของจูนอ๋อ เมืองแห่งประวัติศาสตร์การปฏิวัติของจีน (แม่น้ำโขง, ธันวาคม 2004)

เมืองจูนอ๋อได้เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมมานานแล้ว เป็น 1 ใน 24 เมืองแรกที่รัฐบาลกลางจีนประกาศให้เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมหลังการปฏิรูปและการเปิด

สู่ภายนอก เมืองจุนอี้ได้รับการยกย่องเป็น “เมืองแบบอย่างระดับชาติในการสนับสนุนกองทัพและครอบครัวทหาร” “เมืองตั้งทางวัฒนธรรมเหล่าของจีน” “เมืองก้าวหน้าทางความสะอาดอนามัยระดับชาติ” “เมืองดีเด่นสิบประการในการปลูกต้นไม้สร้างพื้นที่สีเขียวระดับชาติ” “เมืองสาธิตแบบอย่างสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัยของชาวจีน” และ “เมืองพื้นที่สีเขียวระดับมณฑล”

เมืองจุนอี้มีวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ หัตถนิยาภานิเวศวิทยา เขตทิวทัศน์ระดับชาติ อุทยานทะเลไฟแห่งชาติ ป่าไม้ดึกดำบรรพ์ เขตอนุรักษ์ไม้จำปาเงิน เขตอนุรักษ์ธรรมชาติป่าไม้ยืนต้นใบใหญ่สีเขียวในเขตร้อนเอเชียกลางระดับชาติ เป็นต้น เมืองจุนอี้ยังเป็นส่วนหนึ่งของแนวปกป้องระบบนิเวศน์ของแม่น้ำฉางเจียงตอนกลางและตอนล่าง ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินโครงการแนวป่าไม้ป้องกันแม่น้ำฉางเจียง โครงการอนุรักษ์ป่าไม้ธรรมชาติ และโครงการคืนที่นาเป็นป่าไม้ตามลำดับ ปัจจุบันเมืองจุนอี้มีพื้นที่ป่าไม้ครอบคลุมพื้นที่สูงถึงร้อยละ 37.8

เมืองจุนอี้มีแผนการพัฒนาการเกษตรในระยะยาวให้เป็น “ยังชีพตอนเหนือของมณฑลกุ้ยโจว” และเป็นเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งของกุ้ยโจว เมืองจุนอี้ยังมีเหล่าติระดับชาติที่มีชื่อเสียงโด่งดังทั้งในและต่างประเทศ เช่น เหล้าเหมาโกกุ้ยโจว เหล้าต่งจิว เหล้าเหมยเจี๋ย เหล้าเจินจิว ตลอดจนวัฒนธรรมเหล่าที่มีมาช้านานซึ่งแฝงด้วยสาระมากมาย เมืองจุนอี้จึงได้สมญานามว่าเป็น “แหล่งเหล้าดัง” ด้วย

เมืองจุนอี้มีอาคารบ้านเรือนตามแบบสถาปัตยกรรมจีนสมัยโบราณอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น คฤหาสน์ของอดีตพ่อค้าใบชาและพ่อค้าใบยาสูบ เป็นต้น และยังมีโบสถ์ในนิยายคาทอลิกซึ่งครั้งหนึ่งเคยใช้เป็นฐานบัญชาการของกองทัพ Red Army และปัจจุบันได้กลายมาเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ใช้จัดแสดงประวัติของกองทัพด้วย

11.3 เมืองลั่วผานสุ่ย

เมืองลั่วผานสุ่ยอยู่ห่างจากนครกุ้ยหยางทางด้านตะวันตกประมาณ 189 กิโลเมตร ใกล้กับพรมแดนระหว่างมณฑลกุ้ยโจวและหยุนหนานทางทิศตะวันตก มีประชากรรวม 3.0 ล้านคน

11.4 เมืองอันซุ่น

เมืองอันซุ่นตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของนครกุ้ยหยางประมาณ 80 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในหุบเขาและมีบ้านไม้เก่าแก่ที่เป็นเอกลักษณ์ ครั้งหนึ่งเมืองนี้เคยเป็นศูนย์กลางการปลูกฝิ่น แต่ปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันในด้านผ้าบาติกและเป็นที่ตั้งของวัด Wen Miao ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่มาตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิง

11.5 เมืองปี้เจีย

เมืองปี้เจียอยู่ห่างจากนครกุ้ยหยางทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 150 กิโลเมตร ใกล้กับพรมแดนระหว่างมณฑลกุ้ยโจวและหยุนหนานทางทิศเหนือ มีประชากรรวม 7.1 ล้านคน

11.6 เมืองกงเหริน

เมืองกงเหรินเป็นเมืองเล็กๆ อยู่ห่างจากนครกุ้ยหยางไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 275 กิโลเมตร ใกล้กับพรมแดนระหว่างมณฑลกุ้ยโจวและหูหนาน ถือเป็นจุดเริ่มต้นเดินทางในการปีนเขาผานจิง (Fanjing Shan) ซึ่งสูงประมาณ 2,500 เมตรและมีชื่อเสียงในด้านความหลากหลายของต้นไม้และสัตว์นานาชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์หายากอย่างลิงสีทอง เมืองกงเหรินยังอาจถือเป็นที่ตั้งของวัด Nuo ซึ่งเป็นศาสนิกายที่นับถือผีและวิญญาณอันเก่าแก่ (animistic religious) เพียงแห่งเดียวในจีน และยังคงหลงเหลือการประกอบพิธีกรรมให้เห็นอยู่บ้าง ตามงานประเพณีท้องถิ่นต่างๆ

11.7 เมืองไคหลี่ (Kaili)

เมืองไคหลี่อยู่ห่างจากนครกุ้ยหยางไปทางทิศตะวันออก 4 ชั่วโมง เป็นศูนย์กลางชนกลุ่มน้อยชาวม้งในจีนจำนวน 7.5 ล้านคน ซึ่งเคยเป็นทาสรับใช้ชาวฮั่นในสมัยก่อน ทางตอนเหนือของเมืองไคหลี่เป็นหมู่บ้านชาวม้งสือปิง (Shibing) และเป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางล่องแม่น้ำอู่หยาง เมืองไคหลี่มีหมู่บ้านชาวม้งกว่า 20 หมู่บ้าน ซึ่งยังคงประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ที่มักจัดขึ้นในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ ต้นฤดูร้อน และปลายฤดูใบไม้ร่วง เช่น การสู้ควาย การเดินร่ำ การประกวดร้องเพลง การแข่งม้าและแข่งเรือ การต่อสู้ และการปีนยอดเสา เป็นต้น ปัจจุบันมีชาวม้งอาศัยอยู่กว่า 50,000 คน แต่ละคนจะแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายพื้นเมืองหลากสีสัน แต่อย่างไรก็ดี การเดินทางเข้าออกหมู่บ้านยังไม่สะดวกสบายนัก เนื่องจากเวลาเดินทางประจำทางระหว่างหมู่บ้านยังไม่ค่อยมีความแน่นอน

11.8 เขตพัฒนาพิเศษต่าง ๆ

มณฑลกุ้ยโจวมีเขตพัฒนาพิเศษ ได้แก่

- **เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครกุ้ยหยาง (Guiyang Economic and Technological Development Zone)** จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1993 มีบริษัทเข้ามาลงทุนในเขตฯ รวม 800 ราย แต่เป็นบริษัทต่างชาติเพียง 15 ราย ในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลมณฑลกุ้ยโจวได้ประกาศแผนการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรม 2 เขตใกล้กับนครกุ้ยหยางและเมืองจุนอี้ซึ่งเป็นเมืองที่เจริญที่สุด โดยมีโรงงานผลิตอุปกรณ์การทหารเดิมหลายแห่งตั้งอยู่ที่นี้ด้วย รวมมูลค่าการลงทุน 1.5 พันล้านหยวน

- **เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงนครกุ้ยหยาง (Guiyang Hi-tech Industrial Development Zone)** ซึ่งเป็นเขตพัฒนาฯ ระดับประเทศเพียงแห่งเดียวในมณฑล มุ่งเน้นที่การพัฒนาด้านวิศวกรรมและเครื่องจักรผลิตไฟฟ้า เทคโนโลยีสารสนเทศและไมโครอิเล็กทรอนิกส์ สารเคมีบริสุทธิ์ วิศวกรรมชีวภาพ เครื่องใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบยานยนต์ ปัจจุบันมีบริษัทต่างๆ ในเขตฯ กว่า 60 ราย รวมเงินลงทุนจากต่างชาติกว่า 5 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกเหนือจากเขตพัฒนาดังกล่าวแล้ว มณฑลกุ้ยโจวยังมีเขตพัฒนาอื่นๆ อีก ได้แก่

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองจุนอี้ (Zunyi Economic and Technological Development Zone) เน้นอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ เครื่องจักรกล และไฟฟ้า
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองอันซุ่น (Anshun Economic and Technological Exploitation and Development Zone) เป็นแหล่งขุมทิวทัศน์ที่สวยงามของประเทศและมีอัตราการพัฒนาอุตสาหกรรมเบาและอุตสาหกรรมเครื่องจักรที่รวดเร็ว
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจฉงเจียง (Tongjiang Economic Development Zone) เน้นอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตร
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจไป๋หยุน (Baiyun Economic Development Zone) เป็นฐานอุตสาหกรรมอะลูมิเนียมที่ใหญ่ที่สุดของมณฑล
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจหงกั่ว (Hongguo Economic Development Zone) เป็นเขตที่มีการผลิตถ่านหินได้มากในจีนตอนใต้
- เขตใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจดิงเซี่ยว (Dingxiao Economic Exploitation Zone) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะฟอสซิลที่ขุดพบที่นี่

มณฑลกุ้ยโจวกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ

แม้ในขณะที่มณฑลกุ้ยโจวจะเป็นมณฑลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำที่สุดในจีนและมีการลงทุนจากต่างชาติในอัตราค่อนข้างต่ำ หากแต่มณฑลกุ้ยโจวยังคงมีศักยภาพในการพัฒนาต่อไป เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ฟอสฟอรัส และ บ็อกไซต์ มีปริมาณมากอยู่ในอันดับ 2 และ 3 ของจีนตามลำดับ มีแร่อะลูมิเนียมมากเป็นอันดับต้นๆ ในจีน และมีถ่านหินและแหล่งพลังงานจากน้ำอยู่มาก ด้านการเกษตร มณฑลกุ้ยโจวสามารถผลิตยาสูบมากอันดับ 2 รองจากมณฑลหยุนหนานและมีสมุนไพรจีนมากกว่า 3,700 ชนิด ทำให้กุ้ยโจวเป็นแหล่งผลิตยาจีนที่สำคัญแห่งหนึ่งที่น่าสนใจ คือ มีการเลี้ยงฟาร์มสุ่นขามากที่สุดในจีนเพื่อสนองความต้องการของชาวกุ้ยโจว ซึ่งนิยมบริโภคเนื้อสุ่นขเป็นหลัก

มณฑลกุ้ยโจวมีชื่อเสียงในการผลิตเหล้าขาวที่รู้จักกันทั่วไปในจีนและต่างประเทศ คือ เหมาได และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงมากที่สุด คือ น้ำตกหวงกั๋วซู่ และด้วยภูมิประเทศที่มีภูเขาสูงจำนวนมาก ในการพัฒนาตามแผนพัฒนาจีนตะวันตก รัฐบาลจีนจึงให้ความสำคัญกับการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงผ่านมณฑลกุ้ยโจวเพื่อหวังให้มีการพัฒนามากขึ้น ได้แก่ เส้นทางด่วนเชื่อมฉง-กุ้ยหยาง-คุนหมิง ระยะทางประมาณ 1,200 กิโลเมตร ซึ่งจะเป็นเส้นทางที่นำความเจริญมาสู่กุ้ยโจวมากขึ้น

ตาราง 3-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกุ้ยโจว ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ.)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
กุ้ยโจว	16.2	434.9	38.7	176,000

ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกุ้ยโจว (Guizhou Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	176,200	176,200	อันดับที่ 16 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	-	490.35	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	543	543	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	-	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ (ล้านตัน)			
ถ่านหิน	-	49,212	
แร่เหล็ก	-	741	
บารีไทต์	-	2,687	
หินปูน	-	1,641	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	38.37	38.70	อันดับที่ 15 ในจีน
ในเขตเมือง	9.32	9.58	
ในเขตชนบท	29.05	29.11	
ชนกลุ่มน้อย	-	9.16	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษ			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	4.84	4.77	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	2.13	2.35	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.12	0.15	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	21.06	21.45	อันดับที่ 13 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	-	-	
อุตสาหกรรม	-	-	
อุตสาหกรรมบริการ	-	-	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	9,810	11,037	อันดับที่ 25 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	7,027	6,499	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	59,900	59,300	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	19,048	19,069	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	230	210	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	1.53	1.55	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	9	เมืองเอก ไค่แก่ กุ้ยหยาง (Guiyang)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	87	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	760	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกุ้ยโจว
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	118.50	135.61	อันดับที่ 26 ในจีน เพิ่มขึ้น 10.1%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	28.08	29.84	
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	47.47	57.93	
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	42.95	47.84	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	3,153	3,603	อันดับที่ 31 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	5,944.02	6,568.91	อันดับที่ 30 ในจีน
ในเขตชนบท	1,489.91	1,564.70	อันดับที่ 31 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	63.24	75.41	
Capital Construction	31.26	38.48	
Innovation	12.08	14.05	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	8.30	10.49	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	20.30	23.66	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	31.67	33.23	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	2,491	2,999	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.4 (เป็นรางคู่ 553 กิโลเมตร)
เส้นทางรถยนต์	44,220	45,304	
เส้นทางน้ำ	2,132	3,715	เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.3
เส้นทางการบิน	-	-	
5.2 จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	-	-	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	212.30	224.55	อันดับที่ 27 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	569.16	560.45	อันดับที่ 12 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	2.46	3.31	เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.8
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)	2.74	3.33	เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.3
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	0.30	0.64	เพิ่มขึ้นร้อยละ 114.8
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	43.14	46.67	อันดับที่ 22 ในจีน
ผลผลิตรวมจากกสิกรรม	27.89	27.55	
ผลผลิตรวมจากการป่าไม้	1.82	2.59	
ผลผลิตรวมจากการปศุสัตว์	12.88	13.95	
ผลผลิตรวมจากการประมง	0.55	0.61	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	10.34	11.04	
พืชน้ำมัน	0.72	0.72	(แบ่งเป็นเรพซิด 0.64 ล้านตัน)

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกุ้ยโจว
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุระทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
ผลไม้	0.40	0.44	(จำพวกส้มและมะนาว 0.15 ล้านตัน)
ใบยาสูบ	0.31	0.29	
อ้อย	0.74	0.76	
เนื้อสัตว์	1.45	1.57	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.07	0.08	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	109.04	131.24	เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.4
อุตสาหกรรมเบา	37.58	41.67	
อุตสาหกรรมหนัก	71.46	89.56	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	50.01	78.02	
การผลิตไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	547.12	636.60	
เหล็กกล้า (ล้านตัน)	1.78	1.93	
ยางรถ (ล้านชิ้น)	2.74	3.02	
ฟอสฟอรัส (ล้านตัน)	7.29	7.84	
บุหรื (ล้านซอง)	1.78	1.83	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.08	0.02	ลดลงร้อยละ 71.6
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	80	29	ลดลงร้อยละ 63.6
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	229	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	142	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	155.30	189.86	เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.3
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	140.39	171.40	เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	2,492.04	2,979.50	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	772.74	876.68	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
มูลค่าตามสัญญา	189.43	199.47	เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.5
มูลค่าที่ใช้จริง	37.0	56.26	เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.4
จำนวนโครงการ (โครงการ)	54	69	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	NA	NA	
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	41.61	45.88	อันดับที่ 26 ในจีน เพิ่มขึ้น 10.2%

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกุ้ยโจว
โดย วันวัชร มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อครัวเรือนของประชาชน ในเขตเมือง (หยวน)	4,598.30	4,947.62	
อาหาร	1,788.61	1,967.67	
เครื่องนุ่งห่ม	483.88	524.81	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	280.90	286.63	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	265.29	291.75	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	460.92	561.03	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	675.33	713.91	
ที่พักอาศัย	476.10	422.01	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	6.91	9.85	อันดับที่ 28 ในจีน เพิ่มขึ้น 42.4%
การส่งออก	4.42	5.88	เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.2
การนำเข้า	2.50	3.96	เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.8
ดุลการค้า	1.92	1.92	ลดลงร้อยละ 0.2
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) เคมีภัณฑ์	133.61	189.88	
2) เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	45.83	110.78	
3) สินแร่	78.33	90.88	
4) เหล็กและผลิตภัณฑ์	58.26	73.25	
5) อาหาร เครื่องดื่ม เหล้า บุหรี่	48.19	45.51	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	88.64	191.38	
2) สินแร่	67.25	107.72	
3) เหล็กและผลิตภัณฑ์	41.74	30.73	
4) พลาสติก ยาง และผลิตภัณฑ์	20.27	35.10	
5) อุปกรณ์ภาพถ่าย เครื่องมือแพทย์ นาฬิกา เครื่องดนตรี	16.50	14.11	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) เอเชีย	454.42	674.38	
2) อเมริกาเหนือ	84.35	141.32	
3) ยุโรป	84.70	108.78	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครกุ้ยหยาง (Guiyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.49	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	38.09	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	10,924	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,984	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	15.37	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	9,336	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	-	8.07	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
12.2 เมืองจุนอี้ (Zunyi)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	7.34	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	30.75	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	4,191	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	6,526	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	7.62	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	250	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	0.24	
12.3 เมืองลิ่วผานซุย (Liupanshui)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	2.98	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	11.71	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	3,936	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	6,108	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	2.45	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	700	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	0.51	
12.4 เมืองอันซุ่น (Anshun)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	2.60	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	7.88	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	3,029	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	6,265	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	2.83	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	1,584	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	41.80	

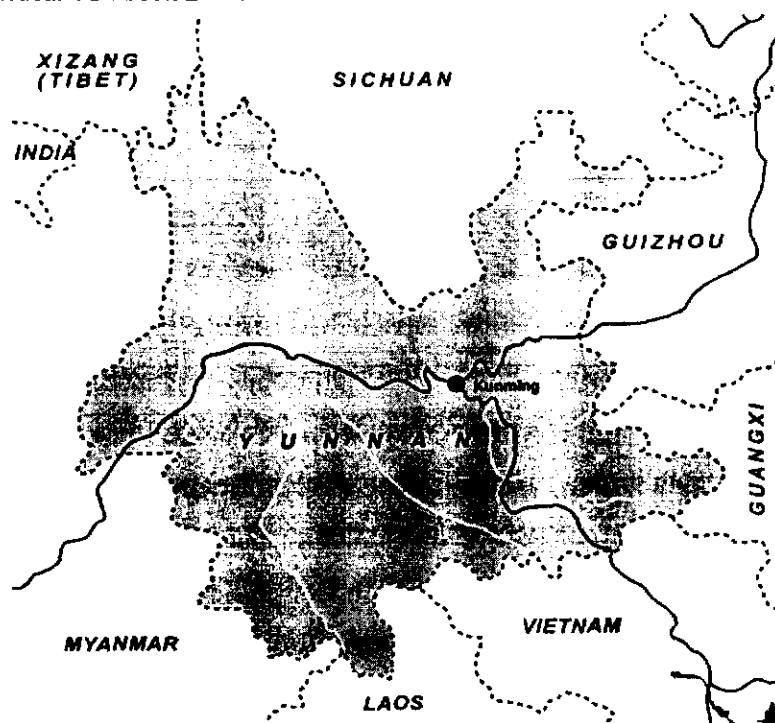
ที่มา: Guizhou Statistical Yearbook 2004.

บทที่ 4

เศรษฐกิจมณฑลยูนหนาน (Yunnan Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003	
พื้นที่	394,139 ตารางกิโลเมตร (อันดับ 8 ของจีน)
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
เมืองเอก	นครคุนหมิง มีประชากร 5.01 ล้านคน
จำนวนประชากร	43.76 ล้านคน (อันดับ 12 ของจีน) มีชนกลุ่มน้อยร้อยละ 33.5
การจ้างงาน	23.53 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	246.53 พันล้านหยวน (อันดับ 19 ของจีน)
GDP เฉลี่ยต่อหัว	5,662 หยวน (อันดับ 29 ของจีน)
ในเขตเมือง	7,643.6 หยวน
ในเขตชนบท	1,697.1 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.2%
เกษตรกรรม	ไผ่ยาสูบ อ้อย ชา ยางพารา ถั่วเหลือง
อุตสาหกรรม	การหลอมโลหะผสม เคมีภัณฑ์ อาหารแปรรูป
สินแร่	สังกะสี ดีบุก ทองแดง ตะกั่ว อะลูมิเนียม
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	1.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3
การนำเข้า	1.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.4

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลหยุนหนานมีพื้นที่ 394,000 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 8 ของจีน ทิศเหนือติดกับมณฑลชื้อชวนและมณฑลนครฉงชิ่ง ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลกุ้ยโจว ทิศตะวันออกติดกับเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับเวียดนาม ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต ทิศตะวันตกติดกับพม่า และทิศใต้ติดกับลาว

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา โดยภาคตะวันตกเฉียงเหนือจะยกตัวสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงใต้ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกของมณฑล ส่วนทางภาคตะวันตกส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง สามารถวัดระดับจากยอดเขาที่สูงสุดมายังหุบเขาที่เป็นแม่น้ำเบื้องล่างได้ถึง 3,000 เมตร

มณฑลหยุนหนานมีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำนู่ (Nu) หรือแม่น้ำสาละวิน แม่น้ำหลานซาง (Lancang) หรือแม่น้ำโขง แม่น้ำหยวน (Yuan) และแม่น้ำหนานผาน (Nanpan)

อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ระหว่าง 8-17 องศาเซลเซียส และสูงสุด 11-29 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลหยุนหนานรวมเข้าเป็นส่วนเดียวกับจีนในสมัยราชวงศ์ฮั่น (ระหว่างปี 206 ก่อนคริสตกาล-ปี ค.ศ. 220) แต่ถูกยึดเป็นที่ตั้งอาณาจักรน่านเจ้าของไทยในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 8 จนในคริสต์ศตวรรษที่ 13 ชาวมองโกลได้เข้ามาบุกยึดพื้นที่และแต่งตั้งแม่ทัพของตนเข้าปกครอง แคว้นจนกระทั่งปี ค.ศ. 1930 เมื่อญี่ปุ่นได้เข้ามายึดครองพื้นที่จีนตอนเหนือในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ส่งผลให้ชาวจีนต้องอพยพลงมาสุมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ รวมทั้งมณฑลหยุนหนานด้วย

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลหยุนหนานอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรสินแร่เป็นจำนวนมากและยังเป็นการผลิตทองแดง ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก และอะลูมิเนียมที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน เนื่องจากมีแหล่งสำรองแร่เหล่านี้มากที่สุดในประเทศ เช่น เมืองเก้อจีว (Gejiu) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าเป็น “อาณาจักรแห่งสังกะสี” (“the Kingdom of Zinc”) เพราะมีปริมาณสังกะสีสำรองมากที่สุดในประเทศ ประมาณ 20 ล้านตัน หรือร้อยละ 22 ของจีน และคาดว่าจะสามารถผลิตสังกะสีได้มากถึง 310,000 ตันต่อปี ภายในปี ค.ศ. 2005 และยังมีสินทรัพย์สำคัญอย่างดีบุกบริสุทธิ์ชื่อ “หยุนซี” (Yunxi) ซึ่งได้รับการจดทะเบียนไว้ที่ London Nonferrous Metal Exchange นอกจากนี้ หยุนหนานยังมีแหล่งแร่สำรองชนิดอื่นๆ อีกมาก เช่น เจอร์เมเนียม อินเดียม เซอร์โคเนียม ทองคำขาว เหล็กแกง ซิลิโคน นิกเกิล ฟอสฟอรัส มิวราไบไลต์ สารหนู และแร่ใยหินสีน้ำเงิน (blue asbestos) เป็นต้น

ด้านทรัพยากรป่าไม้ มณฑลหยุนหนานจัดเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรป่าไม้หนาแน่นพื้นที่หนึ่งของจีน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 24 ของพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ และยังเป็นฐานการปลูกไม้หอมและดอกไม้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยพืชที่มีน้ำมันหอมกว่า 300 ชนิดและไม้ดอกไม้ประดับอีก 2,500 ชนิด

นอกจากนี้ มณฑลหยุนหนานยังมีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งทรัพยากรน้ำ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของแหล่งทรัพยากรน้ำทั่วประเทศ เช่น ทะเลสาบเจียนฉือ (Dianchi Lake) ใกล้กับนครคุนหมิง ถือเป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นแหล่งน้ำดื่มสำคัญของนครคุนหมิง และทำให้มณฑลหยุนหนานสามารถผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้เป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของการผลิตรวมทั่วประเทศ

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลหยุนหนานมีประชากร 43.76 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 12 ของประเทศ คิดเป็นจำนวนประชากรในภาคเกษตร 36.62 ล้านคนอยู่นอกภาคเกษตร 7.13 ล้านคน

สำหรับทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถของมณฑลหยุนหนานส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเมือง ในจำนวนนี้มีคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความรู้และความสามารถที่ก้าวหน้ามากขึ้น เช่น การใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษาไทย

มณฑลหยุนหนานมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ร้อยละ 33.53 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีประมาณ 25 กลุ่ม ถือว่าเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยมากที่สุดในจีน ส่วนใหญ่เป็นชาวหุย (Yi) ไป๋ (Bai) ฮาหนี (Hani) จ้วง (Zhuang) ไต (Dai) และม้ง/แม้ว (Miao) ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมโดยการแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่ข้าวเลี้ยงสัตว์หรือตัดไม้เพื่อนำไปทำเป็นเชื้อเพลิง ก่อสร้างบ้านเรือน และนำไปขายเพื่อแลกเงิน

1.5 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลหยุนหนานมีสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมด 986 แห่ง และบุคลากร 32,964 คน มณฑลหยุนหนานมีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น Yunnan University และมีสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐ เช่น ด้านการศึกษาวิจัยยาจีนแผนโบราณ ทั้งนี้ รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์และยา โดยลงทุนสร้างห้องทดลองและมีโครงการพิเศษต่างๆ ส่งเสริมนักวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาชนิดใหม่ โดยจะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ถือหุ้นด้วยโดยใช้ผลงานวิจัยของตนเป็นทุนจดทะเบียน และการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักวิจัยต่างประเทศที่ตั้งใจจะจัดตั้งโครงการวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในมณฑล

2. การปกครอง

มณฑลหยุนหนานแบ่งเขตปกครองออกเป็น 26 จังหวัด/เมือง 109 อำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง และ 762 เทศบาลตำบล โดยมีนครคุนหมิง (Kunming) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการมณฑลหยุนหนานคนปัจจุบัน คือ นายสิ่ว หรงข่าย (Xu Rongkai)

ที่มา: <http://chinahighlights.com>

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลหยุนหนานเป็นมณฑลเกษตรกรรม อุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรสินแร่เป็นจำนวนมาก ด้านอุตสาหกรรม การผลิตในมณฑลหยุนหนานส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเบา มีอุตสาหกรรมปิยาสูบเป็นแหล่งรายได้หลัก รวมทั้งอุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและการท่องเที่ยวที่ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและเติบโตอย่างรวดเร็ว

มณฑลหยุนหนานมีขนาดเศรษฐกิจเกือบเทียบเท่าเศรษฐกิจมาเลเซีย ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 246.5 พันล้านหยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 19 ของจีน หรือคิดเป็นร้อยละ 2 ของ GDP ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 8.6 นับเป็นอัตราเติบโตสูงที่สุดนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 292.0 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.8 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 5,662 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 29 ของจีน โดยมีการค้าชายแดนเป็นสัดส่วนสำคัญ

ตาราง 4-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลยูนหนาน (%)

GDP	ปี 1985	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	41.1	21.1	20.7
อุตสาหกรรม	35.2	40.6	41.5
ภาคอุตสาหกรรม	30.2	31.8	32.5
อุตสาหกรรมบริการ	23.8	38.3	37.8

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่ในมณฑลยูนหนานมีรวม 102.4 พันล้าน หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.5 แบ่งเป็นการลงทุนก่อสร้างและซ่อมบำรุงสาธารณูปโภค ร้อยละ 62 ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างสาธารณูปโภคสำหรับโครงการขนส่งพลังงานไฟฟ้าจาก ภาคตะวันตกสู่ภาคตะวันออก และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 11

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

รัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑลยูนหนานได้ให้ความสำคัญกับการเป็นประตูสู่ภาคใต้ของ มณฑลยูนหนาน และเน้นพัฒนาศักยภาพของมณฑลยูนหนานให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคม และการขนส่งที่สำคัญของจีนตอนในทั้งทางน้ำ ทางอากาศ และทางบก โดยเฉพาะเส้นทาง North-South Corridor ที่จะเชื่อมนครคุนหมิงมาจนถึงกรุงเทพฯ เป็นโครงการภายใต้การสนับสนุนโดย ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียหรือ ADB

ตาราง 4-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เส้นทางรถไฟ	1,984
เส้นทางถนน	166,133
เส้นทางน้ำ	1,810
เส้นทางการบิน	145,498

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลยูนหนานมีเส้นทางรถไฟหลักหลายสายที่เชื่อมโยงกับเมืองเอกของมณฑล ข้างเคียง ได้แก่

- เส้นทางเจิ้งตู-คุนหมิง (Chengdu-Kunming)
- เส้นทางกุ้ยหยาง-คุนหมิง (Guiyang-Kunming)
- เส้นทางคุนหมิง-เหอโข่ว (Kunming-Hekou) ซึ่งสามารถเชื่อมไปจนถึงชายแดนเวียดนาม
- เส้นทางหนานหนิง-คุนหมิง (Nanning-Kunming)

ที่สำคัญคือ เส้นทางเนย์เจียง-คุนหมิง (Neijiang-Kunming) ซึ่งสร้างเสร็จไปเมื่อเดือนตุลาคม 2001 เป็นรางรถไฟไฟฟ้าเชื่อมระหว่างเมืองเนย์เจียงในมณฑลชื้อชวกับนครคุนหมิง และเมืองอื่นๆ ในมณฑลกุ้ยโจว รวมระยะทางทั้งสิ้น 872 กิโลเมตร และเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเลียบทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Sea Passage) ด้วย

ในเดือนกรกฎาคม 2003 มณฑลหยุนหนานได้ก่อสร้างสถานีรถไฟหลักที่นครคุนหมิงขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจ่ายกระแสไฟในรางบนเส้นทางระหว่างคุนหมิง-เจิ้งตู โดยได้รื้อสถานีรถไฟหลักอันเก่าทิ้ง การก่อสร้างได้แล้วเสร็จในปลายปี ค.ศ. 2004 ด้วยเงินลงทุน 4 พันล้านหยวน สถานีรถไฟใหม่นี้ประกอบด้วยชานชาลาผู้โดยสาร 5 แห่ง และทางรถไฟ 12 ราง สามารถรองรับผู้โดยสารได้ 115,000 คนในแต่ละวัน

นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางภายในมณฑลสายอื่นๆ เช่น เส้นทางกว่างตง-ฉู่ซง (Guangtong-Chuxiong) กว่างตง-ต้าหลี่ (Guangtong-Dali) และคุนหมิง-ยวีซี (Kunming-Yuxi) และโครงการก่อสร้างเส้นทางใหม่เพื่อเชื่อมต่อไปยังประเทศพม่าและเส้นทางเชื่อมต่อไปลาว เพื่อเข้าสู่ประเทศไทยต่อไป

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

มณฑลหยุนหนานเป็นมณฑลที่มีเส้นทางถนนระยะทางยาวที่สุดในประเทศ รวม 164,000 กิโลเมตร และมีทางด่วนรวมระยะทางประมาณ 517 กิโลเมตร ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางบกของมณฑลหยุนหนานอยู่ที่นครคุนหมิงและเมืองต้าหลี่ และเมื่อเดือนมกราคม 2003 ได้มีการเปิดใช้เส้นทางด่วน 8 ช่องทางสายแรกของมณฑล พร้อมทั้งมีการปรับปรุงและก่อสร้างเส้นทางใหม่อีกหลายสาย เช่น โครงการทางด่วนระหว่างนครคุนหมิงและเมืองท่องเที่ยวซือหลิน (Shilin) หรือป่าหิน รวมระยะทาง 78 กิโลเมตร เป็นต้น

มณฑลหยุนหนานมีเส้นทางเชื่อมกับมณฑลใกล้เคียงหลายเส้นทาง ที่สำคัญ เช่น เส้นทางสายหยุนหนาน-กุ้ยโจว (Yunnan-Guizhou) สายหยุนหนาน-กว่างซี (Yunnan-Guangxi) สายหยุนหนาน-ชื้อชว (Yunnan-Sichuan) และสายหยุนหนาน-ทิเบต (Yunnan-Tibet) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางหลวงสำคัญซึ่งเชื่อมมณฑลหยุนหนานกับประเทศเพื่อนบ้านอีก 3 เส้นทาง เช่น พม่า ลาว และเวียดนาม บางเส้นทางกำลังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงถนนและก่อสร้างใหม่ ปัจจุบันมณฑลหยุนหนานมีแผนที่จะปรับปรุงทางหลวงระหว่างประเทศคุนหมิง-กรุงเทพฯ ด้วยเงินลงทุน 360 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในส่วนเส้นทางของมณฑลหยุนหนานมีระยะทางทั้งสิ้น 688 กิโลเมตร แบ่งเป็นการขยายเส้นทางถนนบนแนวเขาระหว่างซือเหมา (Simao) และเสี่ยวเหมิงยาง (Xiaomengyang) ระยะทาง 97 กิโลเมตร

4.3 การขนส่งทางน้ำ

มณฑลหยุนหนานมีแม่น้ำหลานชาง (แม่น้ำโขง) เป็นเส้นทางน้ำสายสำคัญซึ่งไหลไปยังประเทศพม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม และไหลออกสู่ทะเลจีนใต้ อย่างไรก็ดี เนื่องจาก

มณฑลยูนหนานเป็นมณฑลตอนในและไม่มีทางออกสู่ทะเล การคมนาคมขนส่งส่วนใหญ่ นอกจากจะขนส่งสินค้าโดยผ่านท่าเรือสุยฝู (Shuifu port) ในเขตเจาตง (Zhaotong) เพื่อขนส่งสินค้าไปออกทะเลที่เซี่ยงไฮ้แล้ว ในปัจจุบันเริ่มนิยมใช้วิธีการขนส่งทางรถไฟเพื่อลำเลียงสินค้าไปที่ท่าเรือทะเลน้ำลึกของเมืองเป่ย์ไห่ในเขตปกครองตนเองกว่างซีและท่าเรืออื่นๆ ทางตอนใต้ด้วย

4.4 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลยูนหนานมีท่าอากาศยาน 10 แห่ง ตั้งอยู่ตามเมืองสำคัญต่างๆ เช่น คุณหมิง ด้าหลี่ เป้าซาน (Baoshan) สิบสองปันนา (Xishuangbanna) ซื่อเหม่า เจาตง ลี่เจียง (Lijiang) และตี้ชิ่ง (Diqing) โดยเฉพาะที่ท่าอากาศยานนานาชาติฉู่เจียปา (The Kunming Wujiaaba International Airport) ที่นครคุนหมิงมีให้บริการเส้นทางบินระหว่างประเทศไปยังฮ่องกง ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ อย่างกัวง และเชียงใหม่ เป็นต้น

ในขณะนี้ ท่าอากาศยานคุนหมิงถือเป็น 1 ใน 6 ท่าอากาศยานของจีนที่จอแจมากที่สุด และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขยายแหล่งเงินทุนให้มากขึ้น ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลมณฑลยูนหนานจึงได้นำท่าอากาศยานทั้ง 10 แห่งเข้าร่วมการประมูล และในขณะเดียวกันสายการบินยูนหนาน (Yunnan Airlines) ได้ลงนามกับบริษัท Bombardier Aerospace ของแคนาดาเพื่อสั่งซื้อเครื่องบินเจ็ท 50 ที่นั่ง จำนวน 6 ลำ มูลค่า 184 ล้านดอลลาร์ สรอ. และเปิดเส้นทางบินใหม่ระหว่างนครคุนหมิงและเมืองโฮจิมินห์ซิตี้ในเวียดนามเมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 ด้านสายการบินไชน่า เซาเทิร์น แอร์ไลน์ (China Southern Airlines) ก็ได้เปิดเส้นทางบินไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ หลายเส้นทางในปี ค.ศ. 2002 และได้เริ่มให้บริการเที่ยวบินจากเซินเจิ้นมายังต้าหลี่เป็นประจำทุกวัน รวมทั้งเที่ยวบินอื่นๆ ระหว่างนครกว่างโจวมายังลี่เจียงและสิบสองปันนา โดยผ่านนครคุนหมิงด้วย

การเดินทางระหว่างมณฑลยูนหนาน-ไทย		
กรุงเทพ-คุนหมิง	มีเที่ยวบินวันละ 2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง
เชียงใหม่-คุนหมิง	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง 35 นาที

4.5 การสื่อสาร

ในช่วงที่ผ่านมาระบบโทรคมนาคมที่มณฑลยูนหนานได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 มณฑลยูนหนานมีการขุดติดตั้งโทรศัพท์ในเขตเมืองทั้งสิ้น 4.8 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 35.3

5. เกษตรกรรม

มณฑลยูนหนานเป็นอีกมณฑลหนึ่งที่มีภาคเกษตรกรรมที่มีศักยภาพมาก ด้วยข้อดีในด้านสภาพภูมิอากาศมรสุมบนพื้นที่สูงของมณฑลยูนหนานทำให้สามารถเพาะปลูกพืชและ

เลี้ยงสัตว์ได้หลายชนิด ผลผลิตหลักทางการเกษตรของมณฑล ได้แก่ เกษตรกรรมเขตร้อนและผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ เช่น ไบยาสูบ อ้อย ชา ยางพารา และกล้วยหอม ที่สำคัญคือ เป็นแหล่งผลิตไบยาสูบได้มากที่สุดในจีน และยังมีสินค้าเกษตรที่สำคัญอื่นๆ อีก ได้แก่ ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มันฝรั่ง ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วลันเตา เรพซิด ส้ม สับปะรด มะพร้าว วอลนัท ฝ้าย ไหม ไม้ซุง พืชเขตร้อน เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลยูนหนานมีผลิตผลทางอุตสาหกรรมรวม 217.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.8 โดยกว่าร้อยละ 87 ยังเป็นผลผลิตของรัฐวิสาหกิจ ผลผลิตทางอุตสาหกรรมที่สำคัญของมณฑล ได้แก่ เคมีภัณฑ์ โลหะผสม อาหาร พลังงานไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่โลหะ เป็นต้น โดยมีอุตสาหกรรมไบยาสูบเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญที่สุด อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่นครคุนหมิง เมืองยวีซี ชวีจิง (Qujing) และหงเหอ (Honghe หรือ Red River)

มณฑลยูนหนานมีภาคอุตสาหกรรมเบาที่เข้มแข็งมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีผลิตผลรวมจากภาคอุตสาหกรรมเบามูลค่า 101.5 พันล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 46.6 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของมณฑล ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปจากกสิกรรมและผลิตผลจากธรรมชาติ สำหรับภาคอุตสาหกรรมหนักซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ การแปรรูปวัตถุดิบ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมากกว่าภาคอุตสาหกรรมเบา โดยเติบโตขึ้นจากปี ค.ศ. 1990 ถึง 4.3 เท่าตัวในขณะที่อุตสาหกรรมเบาโตขึ้นเพียง 2.3 เท่า

ในด้านการผลิตนี้มณฑลยูนหนานมีผลิตผลทางอุตสาหกรรมมากเป็นอันดับ 4 ของภาคตะวันตก แต่ในด้านโครงสร้างทางอุตสาหกรรมของมณฑลยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร จากข้อมูลทางสถิติประจำปี ค.ศ. 2004 พบว่า มณฑลยูนหนานยังไม่สามารถผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลัก 7 ชนิดจาก 36 ชนิดได้ ได้แก่ เครื่องซักผ้า โทรทัศน์สี ไมโครคอมพิวเตอร์ และแผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น ขณะที่สินค้าหลักของมณฑลยูนหนาน ได้แก่ น้ำตาล บุหรี่ ไฟฟ้าพลังน้ำ กรดกำมะถัน และปุ๋ยเคมี ซึ่งสามารถผลิตได้มากอยู่ในอันดับต้นๆ ของจีน

ตาราง 4-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003

กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การผลิตไบยาสูบ	32.6
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	11.7
การหลอมและรีดโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม	10.2
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	9.1
การหลอมและรีดโลหะที่มีเหล็กผสม	7.5

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

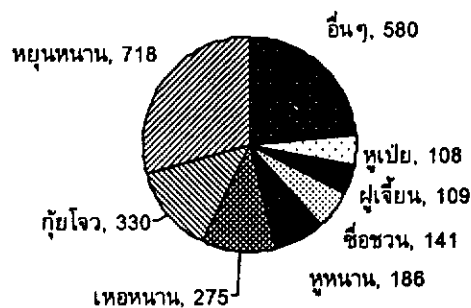
6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมใบยาสูบ

อุตสาหกรรมใบยาสูบเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของมณฑลหยุนหนาน คิดเป็นร้อยละ 32.6 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมในปี ค.ศ. 2003 และร้อยละ 17.6 ของประเทศซึ่งผลิตได้มากที่สุดในจีน ถือเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่สุดและเป็นรายได้หลักของมณฑล (2 ใน 3 ของรายได้รวม) ใบยาสูบและบุหรี่ที่ผลิตจากมณฑลหยุนหนานจึงถือว่าเป็นสินค้าที่มีชื่อ โดยเฉพาะยี่ห้อ “หงถ่าซาน” (Hongtashan) “อาสีอหมา” (Ashima) “หยุนเยียน” (Yunyan) และ “หงเหมย์” (Hongmei) ซึ่งเป็นที่รู้จักและมีคุณภาพดีที่สุดในจีน ฐานการผลิตใบยาสูบที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งอยู่ที่เมืองยวี่ซี โดยมีกลุ่มบริษัทหงถ่า (Hongta Group) ซึ่งเป็นผู้ผลิตบุหรี่ที่ใหญ่ที่สุดในจีนก็ตั้งอยู่ที่เมืองนี้ด้วย

ปริมาณใบยาสูบที่ผลิตได้ในแต่ละมณฑล ปี 2002

หน่วย: พันตัน

แม้ว่าอุตสาหกรรมใบยาสูบจะเป็นอุตสาหกรรมที่ผูกขาดโดยรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนใหญ่ แต่ในระยะหลังเริ่มมีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับต่างชาติหลายแห่งเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ เช่น วัสดุกรองควันบุหรี่คุณภาพสูง และกระดาษมวนบุหรี่ เป็นต้น ตัวอย่างบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เช่น บริษัท Hoechst ได้ลงทุนก่อสร้างโรงงานเคมีที่นครคุนหมิงมูลค่า 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อผลิตไฮเซลลูโลสสำหรับวัสดุกรองควัน และในเดือนพฤศจิกายน 2003 บริษัท Yuxi Hongta Tobacco ผู้ผลิตบุหรี่ยี่ห้อฉินยี่ห้อ “หงถ่าซาน” (Hongtashan) ได้มีการลงนามข้อตกลงกับบริษัท Imperial Tobacco ของอังกฤษเป็นเวลา 10 ปีเพื่อผลิตและจัดจำหน่ายบุหรี่ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน

(2) อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

มณฑลหยุนหนานมีบทบาทสำคัญมากในโครงการขนส่งพลังงานไฟฟ้าจากภาคตะวันตกสู่ภาคตะวันออก (“West-East Electricity Transmission Project”) เนื่องจากมีสถานผลิตไฟฟ้าพลัง

ความร้อนขนาดใหญ่ 7 แห่ง สถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่รวม 6 แห่ง (บางแห่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง) และกำลังก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำอีกหลายแห่งบริเวณตอนกลางและตอนล่างของแม่น้ำหลานชาง

ในปัจจุบัน มณฑลหยุนหนานยังเป็นผู้ผลิตและผู้ขายไฟฟ้ารายใหญ่ให้กับมณฑลที่ความต้องการไฟฟ้าอย่างมากอย่างมณฑลกว่างตง (ระยะทางประมาณ 2,200 กิโลเมตร) โดยเมื่อปี ค.ศ. 2003 ทั้งสองมณฑลได้ลงนามความตกลงร่วมกัน โดยมณฑลหยุนหนานจะทำการผลิตไฟฟ้าให้ได้ 8,000 เมกะวัตต์เพื่อป้อนให้กับมณฑลกว่างตงภายในปี ค.ศ. 2015 ขณะเดียวกันมณฑลหยุนหนานก็มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกโดยเฉพาะพื้นที่ในชนบท โดยในปลายปี ค.ศ. 2002 มีผู้หันมาใช้ก๊าซมีเทนสำหรับหุงต้มอาหารและให้แสงสว่างแล้วเกือบ 1 ล้านครัวเรือนในมณฑลหยุนหนาน

ที่สำคัญ กลุ่มสหุยนีเยนจากไทยก็ได้เข้าไปลงทุนสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินในมณฑลหยุนหนาน โดยตั้งเป็นบริษัท Union Energy (China) Co., Ltd. ขึ้นในปี ค.ศ. 1993 ปัจจุบันมีโรงไฟฟ้ารวมทั้งหมด 11 แห่งอยู่ในมณฑลเจ้อเจียง เจียงซู และหยุนหนาน

อุตสาหกรรมไฟฟ้าพลังน้ำ

ในปัจจุบัน มณฑลหยุนหนานสามารถผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้ประมาณร้อยละ 10 ของกำลังการผลิตภายในประเทศ และมีศักยภาพที่จะผลิตไฟฟ้าได้สูงถึงร้อยละ 24 เนื่องจากรัฐบาลมณฑลหยุนหนานมีโครงการสร้างเขื่อนเพื่อป้อนโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำทั้งสิ้น 14 แห่ง ซึ่งเขื่อนทั้ง 14 แห่งนี้หากสร้างเสร็จจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้รวม 22,740 เมกะวัตต์ โครงการก่อสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าที่สำคัญของมณฑล มีดังนี้

- เขื่อนและโรงไฟฟ้ามานหวาน (Manwan) สร้างขึ้นในปลายปี ค.ศ. 1993 ด้วยเงินทุนประมาณ 1,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. สามารถผลิตไฟฟ้าได้ 1,200 เมกะกิโลวัตต์

- เขื่อนและโรงงานไฟฟ้าต้าเฉาซาน (Dachaoshan) โดยใช้แหล่งน้ำจากแม่น้ำโขง ในเดือนมิถุนายน 2003 ได้เริ่มเดินเครื่องผลิตไฟฟ้า 5 เครื่องจากทั้งหมด 6 เครื่อง มูลค่ารวมทั้งโครงการ 8.9 พันล้านหยวน ถือเป็นโครงการก่อสร้างที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันตกของจีน คาดว่าจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้รวม 1,350 เมกะวัตต์

- โครงการก่อสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าเสี่ยวหวาน (Xiaowan) สร้างขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2003 โดยบริษัท Yunnan Huaneng Lancangjiang Hydropower ด้วยเงินลงทุนรวม 27.7 พันล้านหยวน ซึ่งจะเป็นเขื่อนที่ใหญ่ที่สุดของมณฑลและเป็นโครงการใหญ่เป็นอันดับสองในจีนตะวันตก รองจากโครงการเขื่อนซานเสี (Three Gorges Dam) ด้วยกำลังการผลิต 4,200 เมกะวัตต์ คาดว่าจะสามารถเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าส่วนแรกได้ในปี ค.ศ. 2010

- โครงการก่อสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าจิ่งหง (เชียงรุ่ง) ซึ่งจะมีกำลังการผลิตทั้งสิ้น 1.5 ล้านกิโลวัตต์ ตัวเขื่อนตั้งอยู่ห่างจากเมืองเชียงรุ่งไปทางเหนือ 5 กิโลเมตร และห่างจากชายแดนไทยที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ประมาณ 350 กิโลเมตร

- โครงการก่อสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าน้ำจั่วตู (Nuozhadu) ซึ่งจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้ถึง 5 ล้านกิโลวัตต์ และคาดว่าโครงการก่อสร้างจะเริ่มก่อสร้างหลังปี ค.ศ. 2010

(3) อุตสาหกรรมกาแฟ เป็นอีกอุตสาหกรรมที่สำคัญของมณฑลยูนหนาน โดยถือเป็นฐานการปลูกและแปรรูปกาแฟที่ใหญ่ที่สุดของจีน คิดเป็นร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตรวมทั่วประเทศ โดยกว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตที่ได้จะส่งขายให้กับบริษัทผลิตกาแฟสำเร็จรูปทั่วประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อส่งออก ขณะเดียวกันบริษัทผลิตกาแฟต่างชาติดอย่างแมกซ์เวล (Maxwell) และเนสท์เล่ (Nestle) ก็มีการลงนามในข้อตกลงกับมณฑลยูนหนานเพื่อรับซื้อเมล็ดกาแฟปีละ 10,000 ตันด้วย

(4) อุตสาหกรรมมันฝรั่งแปรรูป

มณฑลยูนหนานมีการเพาะปลูกมันฝรั่งมากที่สุดในจีน ในปี ค.ศ. 2003 สามารถผลิตได้ 7.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 28 ในปีเดียวกันบริษัท AVEBE ของเนเธอร์แลนด์ซึ่งเป็นผู้ผลิตแป้งมันฝรั่งที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้เปิดโรงงานผลิตแป้งมันฝรั่ง 2 แห่งขึ้นที่นครคุนหมิง ด้วยมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 9 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อจำหน่ายในตลาดภายในประเทศและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมามณฑลยูนหนานยังได้เป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมสภามันฝรั่งโลก ครั้งที่ 5 (The 5th World Potato Congress) โดยในที่ประชุมฯ รองผู้ว่ามณฑลยูนหนานได้ประกาศให้อุตสาหกรรมมันฝรั่งเป็นพืชเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหลักของมณฑล ทั้งยังส่งเสริมให้มีการปลูกมันฝรั่งแบบปลอดเชื้อโรคให้มากขึ้น และได้ตั้งเป้าการผลิตมันฝรั่งให้ได้ 12 ล้านตันในปี ค.ศ. 2010

(5) อุตสาหกรรมดอกไม้สด

มณฑลยูนหนานเป็นฐานการผลิตดอกไม้สดที่ใหญ่ที่สุดในจีน ในปี ค.ศ. 2003 สามารถผลิตดอกไม้ได้ 3 พันล้านดอก คิดเป็นมูลค่า 506 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยประมาณร้อยละ 10 ของดอกไม้ที่ผลิตได้จะส่งไปขายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่เหลือบางส่วนส่งออกไปขายในยุโรป อเมริกาเหนือ และตะวันออกกลาง และเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมดอกไม้ รัฐบาลมณฑลยูนหนานจึงได้จัดตั้งบริษัทเงินทุนประกันความเสี่ยงขึ้นเพื่อเชิญชวนบริษัททั้งในและต่างประเทศเข้ามาลงทุนและร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการพัฒนาอื่นๆ ด้วย เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์ซื้อขายดอกไม้นานาชาตินครคุนหมิง (Kunming International Flower Exchange Center) ฐานเพาะพันธุ์ไม้ดอกมณฑลยูนหนาน (Yunnan Flower Breeding Base) และเขตจัดแสดงไม้ดอกมณฑลยูนหนาน (Yunnan Flower Demonstration Zone) เป็นต้น

(6) อุตสาหกรรมยาจีนแผนโบราณ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมยาจีนแผนโบราณในมณฑลหยุนหนานกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากเป็นแหล่งพืชสมุนไพรหายากถึงเกือบร้อยละ 70 ของพืชหายากทั้งหมด นอกจากนี้รัฐบาลยังมีแผนการสร้างฐานการผลิตยาที่ทันสมัยขึ้นที่นี่ ประกอบด้วยพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร 5 แห่ง ศูนย์การแปรรูป 5 ศูนย์ และเขตจัดแสดง 3 เขต และคาดว่าอุตสาหกรรมยาจีนของมณฑลหยุนหนานจะเติบโตขึ้นด้วยมูลค่าการผลิตถึง 10 พันล้านหยวนภายในปี ค.ศ. 2007

(7) อุตสาหกรรมยางพารา

มณฑลหยุนหนานผลิตยางพารามากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ (รองจากมณฑลไห่หนาน) บนพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 100,000 เฮกตาร์ และเริ่มมีการผลิตยางพาราคุณภาพสูงมากขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตลาดโลก ในเดือนกันยายน 2004 มณฑลหยุนหนานได้ตั้งเป้าขยายพื้นที่การผลิตเป็น 266,667 เฮกตาร์ ด้วยปริมาณการผลิตยางพาราแห่งปีละ 300,000 ตันภายในปี ค.ศ. 2010

(8) อุตสาหกรรมป่าไม้

ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ปลูกป่าไม้ในหยุนหนานเพิ่มขึ้นเกือบ 2.1 ล้านเฮกตาร์ จำนวนบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป่าไม้เพิ่มขึ้นกว่า 4,000 บริษัท ประกอบด้วยโรงเลื่อย 850 แห่งและโรงงานเฟอร์นิเจอร์อีก 2,900 แห่ง เป็นต้น ที่สำคัญ รัฐบาลท้องถิ่นในหลายพื้นที่ยังคงพึ่งพิงอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ ทั้งนี้ มูลค่าผลผลิตรวมของอุตสาหกรรมป่าไม้ คิดเป็นเพียงร้อยละ 3 ของ GDP ของมณฑล

(9) อุตสาหกรรมแร่ธาตุ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมแร่ธาตุมีความสำคัญมากขึ้น มีการลงนามข้อตกลงร่วมกับนักลงทุนจากประเทศต่างๆ เช่น แคนาดา ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ในการสำรวจสินแร่ต่างๆ ในมณฑลมากกว่า 50 โครงการ เช่น โครงการสำรวจเหมืองสังกะสีและดีบุกหลานผิง (Lanping) ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลหยุนหนาน มูลค่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นบริษัทร่วมทุนกับกลุ่มบริษัท Billiton Group ของอังกฤษ และเป็นโครงการสำรวจแร่ร่วมทุนเงินกับต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดในจีนในพื้นที่ที่มีแหล่งสังกะสีและดีบุกสำรองที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลกด้วย นอกจากนี้ มณฑลหยุนหนานยังได้ตั้งเป้าที่จะเป็นฐานอุตสาหกรรมเคมีฟอสเฟตชั้นนำของจีนขึ้นในปี ค.ศ. 2005 และปัจจุบันมีการส่งออกแร่ฟอสฟอรัสที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ไปญี่ปุ่น

รัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ผูกขาดในการผลิตในอุตสาหกรรมเหล่านี้ ได้แก่

- บริษัท Yunnan Petrochemical ผู้นำอุตสาหกรรมเคมีฟอสเฟตรายใหญ่ของมณฑล สามารถผลิตปุ๋ยฟอสเฟตปีละ 900,000 ตัน ถ่านโค้ก 700,000 ตัน และเคมีภัณฑ์อื่น 400,000 ตัน

- บริษัท Yunnan Aluminium ผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ติดอันดับประเทศและได้จดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์เป็นหุ้นประเภท A (หุ้นที่รัฐบาลขายให้กับประชาชน)
- บริษัท Yunnan Copper Industry ผู้ผลิตทองแดงรายใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจีน
- บริษัท Yunnan Zinc-Germanium ผู้ผลิตแท่งสังกะสีรายใหญ่ของมณฑลและเป็นผู้ผลิตหัวแร่สังกะสีรายใหญ่เป็นอันดับ 5 ของจีน
- บริษัท Golden Crest Zinc ผู้ผลิตสังกะสีรายใหม่ก่อตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม 2003 โดยมีบริษัท Hongda Chemical Industry ของมณฑลซื้อชาวเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่และวางแผนที่จะนำแร่สังกะสีจากเหมืองหลานผิงไปป้อนในโครงการผลิตสังกะสีแห่งใหม่ให้สามารถผลิตได้ 200,000 ตันต่อปี
- บริษัท Yunnan Tin ผู้ผลิตและส่งออกดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในจีน และมีผลผลิตมากจนทำให้จีนกลายเป็นผู้ผลิตโลหะรายใหญ่ของโลก ด้วยสัดส่วนการส่งออกดีบุกบริสุทธิ์ไปยังประเทศในแถบตะวันตกร้อยละ 30 ของดีบุกรวมที่ใช้ได้

นอกจากนี้ มณฑลยูนหนานยังเป็นผู้ผลิตน้ำตาลที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีนอีกด้วย คิดเป็นร้อยละ 15 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ และยังมีชาผู่เออร์ (Puer Tea) ซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ และมีอุตสาหกรรมที่สำคัญอื่นๆ อีก เช่น ผลิตภัณฑ์กระดาษ เคมีภัณฑ์ วัสดุก่อสร้าง และเครื่องจักร เป็นต้น ทั้งนี้ ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) รัฐบาลมณฑลยูนหนานจะทุ่มงบประมาณ 150 ล้านหยวนในการจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อพัฒนาการส่งออกสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างเช่น เทคโนโลยีชีวภาพ ยา ข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ การปกป้องสิ่งแวดล้อม และงานด้าน optical-electro mechanic ด้วย

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลยูนหนานถือเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการพัฒนา มากที่สุดในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มณฑล 0.66 ล้านคน มากเป็นอันดับ 7 ของประเทศ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 23.28 โดยเป็นชาวญี่ปุ่นมาก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ ไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร มีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 340.14 ล้านดอลลาร์ สรอ. มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 18.85 หรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของ GDP ของมณฑลยูนหนาน

ตาราง 4-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	จำนวนสถานที่ ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
1,000,101 อันดับ 7 ของจีน	657,101 อันดับ 7 ของจีน	340.14 อันดับ 8 ของจีน	2 แห่ง

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลยูนหนานมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 572 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของหน่วยลงทุนในประเทศ 297 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 10 แห่ง และลงทุนโดยชาวต่างชาติ 5 แห่ง ทั้งนี้ มณฑลยูนหนานจัดว่าเป็นมณฑลที่มีจำนวนโรงแรมติดดาวมากที่สุดในภาคตะวันตก โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 6 แห่ง ส่วนโรงแรมในระดับสี่ดาวมีอยู่ 14 แห่ง

ในอดีตนักธุรกิจไทยเคยเข้ามาลงทุนธุรกิจโรงแรมในมณฑลยูนหนานหลายราย แต่ในขณะนี้เหลืออยู่เพียง 1 รายเท่านั้น เหตุผลที่นักธุรกิจไทยต้องม้วนเสือกกลับบ้านก็มีทั้งเรื่องของปัญหากับหุ้นส่วนจีน การคุกคาม การโกง ตลอดจนปัญหาในส่วนของการที่ชาดความพร้อมทั้งด้านภาษา ประสพการณ์ และการไม่ศึกษาข้อมูลให้รอบคอบก่อนตัดสินใจร่วมลงทุนกับฝ่ายจีน (อักษรศรี, 2548)

มณฑลยูนหนานมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 422 แห่ง ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 40 แห่ง ที่เหลือเป็นบริษัทนำเที่ยวในประเทศจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยวประมาณ 10,872 คน มากเป็นอันดับ 7 ในจีน

ที่สำคัญ โภคินำเที่ยวในมณฑลยูนหนานจะนิยมเรียนภาษาไทยกันมากขึ้น เพื่อเตรียมรองรับนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมามณฑลยูนหนานเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ในขณะนี้มีคนจีนในมณฑลยูนหนานที่พูดภาษาไทยได้มากกว่า 4,000 คน และมีจำนวนไม่น้อยที่นิยมเดินทางไปเรียนภาษาไทยในจังหวัดทางภาคเหนือของไทย

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

มณฑลยูนหนานมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามกระจายอยู่ตามเมืองต่างๆ ทั่วมณฑล เช่น เมืองต้าหลี่ ลี่เจียง ชางกรีล่า และจังหวัดปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา เป็นต้น รวมทั้งมีความหลากหลายของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ตลอดจนวิถีชีวิตและการแสดงเชิงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ทำให้มณฑลยูนหนานเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวสำคัญของจีนตอนใต้ และมีสถิตินักท่องเที่ยวหลั่งไหลเข้ามาที่มณฑลยูนหนานมากกว่ามณฑลอื่นๆ ในภาคตะวันตกของจีน

ปัจจุบัน มณฑลยูนหนานมีแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ 10 แห่ง ระดับมณฑล 30 แห่ง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระดับชาติ 5 แห่ง ระดับมณฑล 4 แห่ง โบราณสถานระดับชาติ 17 แห่ง ระดับมณฑล 102 แห่ง เขตอนุรักษ์ธรรมชาติระดับชาติ 5 แห่ง และเขตอุทยานป่าไม้ระดับชาติ 17 แห่ง

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก ได้แก่

(1) เมืองโบราณลี่เจียง ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในปี ค.ศ. 1997 ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 2,600 เมตรและมีชื่อเสียงด้านความงามทางทัศนียภาพที่เป็นเอกลักษณ์ การสร้างบ้านจากดินและไม้ ตลอดจนวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชาวนาซี (Naxi) ด้วย และเพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและความงดงามดังกล่าว รัฐบาลมณฑลยูนหนานจึงได้โยกย้ายประชาชนและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ออกจากพื้นที่ไปยังเมืองใหม่ซึ่งอยู่ใกล้เคียงโดยใช้เงินลงทุนกว่า 6 พันล้านหยวน ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาที่ลี่เจียงประมาณ 47,418 คน

(2) ดินแดนแม่น้ำสามสาย (Sanjiang Sanctuary) ได้รับยกย่องให้เป็นมรดกโลก เมื่อเดือนกรกฎาคม 2003 ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนหนาน มีพื้นที่ที่ครอบคลุมแม่น้ำ 3 สาย รวมทั้งหมด 41,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยแม่น้ำหลานชาง (แม่น้ำโขง) แม่น้ำนุ (สาละวิน) และแม่น้ำจินซา (แม่น้ำสาขาของแม่น้ำฉางเจียง)

7.3 นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นับแต่ปี ค.ศ. 1993 รัฐบาลมณฑลยูนหนานได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวปีละ 100 ล้านหยวนเพื่อก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญและเขตพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและมุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมการลงทุนและดึงดูดเงินลงทุนจากภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในมณฑล และได้จัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปดำเนินงานกิจการต่าง ๆ ได้แก่ ร้านจำหน่ายสินค้าปลอดภาษี สนามกอล์ฟ สวนสนุก แหล่งบันเทิง เป็นต้น

ปัจจุบัน มีการลงทุนด้านการท่องเที่ยวจากต่างชาติรวม 57 โครงการ มูลค่าการลงทุน 1,890 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อพัฒนาเขตสหนาการด้านการท่องเที่ยวระดับชาติ ทะเลสาบเตียนฉือที่นครคุนหมิง และระดับมณฑลอีก 6 แห่ง ได้แก่

1. ทะเลสาบหยางจงไห่ (อำเภออีเหลียง ในนครคุนหมิง)
2. เมืองต้าหลี่ (ทะเลสาบเอ๋อว์ไห่ และตัวเมืองเก่า-เขตต้าหลี่)
3. ภูเขาหิมะอยู่หลงเส่วซาน (เขามังกรหยก) (เมืองลี่เจียง-เขตลี่เจียง)
4. ทะเลสาบฝูซาน (เมืองยวี่ซี-เขตยวี่ซี ห่างจากนครคุนหมิงประมาณ 70 กิโลเมตร)
5. จังหวัดปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา
6. เขตท่องเที่ยวแม่น้ำฟูร่อนอำเภอเถิงชง (เขตเป่าซาน)

ล่าสุด รัฐบาลมณฑลยูนหนานยังมีแผนพัฒนาเน้นสร้างจุดขายใหม่ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การสร้างสนามกอล์ฟตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และการจัดงานประชุม นิทรรศการ เทศกาลระดับประเทศปีละประมาณ 5-6 ครั้ง ตลอดจนการจัดงานแสดงสินค้าในระดับนานาชาติ เป็นต้น รัฐบาลมณฑลยูนหนานยังมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวของภาคเอกชนรายย่อย ส่งเสริมการรวมตัวและสร้างเครือข่ายระหว่างบริษัททัวร์จีน เน้นความเป็นมืออาชีพ และผลักดันการสร้างระบบแฟรนไชส์ของโรงแรม ตลอดจนการส่งเสริมให้มีระบบเก็บข้อมูลสถิติ และการประเมินผลและสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติของมณฑลยูนหนานมีไม่สูงนักหรืออาจจะเรียกได้ว่าน้อยที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 0.54 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าที่ใช้จริง 0.17 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 63.2 และ 50.0 ตามลำดับ

ตาราง 4-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลยูนหนาน

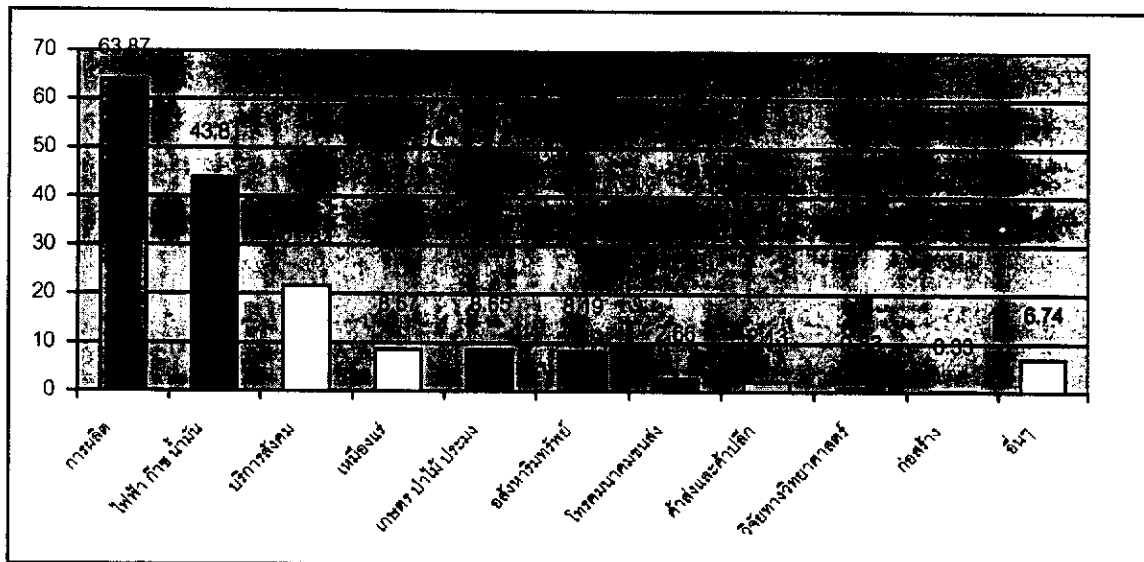
	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	6,488	414	167
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	10.90	1.0	0.54
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	4.88	0.66	0.17

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

กลุ่มอุตสาหกรรมที่ต่างชาติให้การลงทุนมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 46 ของมูลค่าการลงทุนรวม รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการเกษตร บริการสังคม และ อุตสาหกรรมการทำเหมืองแร่ เป็นต้น

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

แหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดในมณฑลยูนหนานคือ ช่งกง โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการลงทุนรวม 50.8 ล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 30.3 ของมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงรวมในมณฑล ตัวอย่างบริษัทช่งกงที่เข้ามาลงทุน เช่น บริษัท New World ได้เข้ามาลงทุนในการพัฒนา ยาจินแผนโบราณ เป็นต้น

สำหรับนักลงทุนประเทศอื่นๆ ได้แก่ สิงคโปร์ ซึ่งในแง่ของบริษัทต่างชาติที่ถือว่ามีมูลค่าการลงทุนมากที่สุดแห่งหนึ่ง ได้แก่ บริษัท Kunlun Film Industries ตั้งอยู่ที่นครคุนหมิง เป็นบริษัทผลิตฟิล์มสำหรับบรรจุภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอาหาร ยา และบุหรี่ ด้วยกำลังการผลิต 10,000 ตันต่อปี โดยมีบริษัท Jefflyne Golden Holding ของสิงคโปร์เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ร้อยละ 63 นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนรายอื่นๆ อีก ได้แก่ หมู่เกาะเคย์แมน หมู่เกาะเวอร์จิน มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และพม่า เป็นต้น

ตาราง 4-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเทศ	มูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง	
	ปี 2002	ปี 2003
จีนฮ่องกง	47.20	50.77
หมู่เกาะเคย์แมน	1.20	28.07
หมู่เกาะเวอร์จิน	1.90	19.88
สิงคโปร์	-	18.01

ประเทศ	มูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง	
	ปี 2002	ปี 2003
มาเลเซีย	1.08	16.28
แคนาดา	0.90	7.18
สหรัฐอเมริกา	14.93	7.56
พม่า	7.27	4.40
ไทย	3.57	2.86
สหราชอาณาจักร	12.20	2.71
จีนไต้หวัน	6.98	1.68
เกาหลี	2.41	0.38
ญี่ปุ่น	2.52	0.31
เนเธอร์แลนด์	14.67	0.24

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

รัฐบาลมณฑลยูนหนานได้จัดให้มีการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการต่างๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนและสร้างบรรยากาศทางธุรกิจ เช่น งานคุนหมิงแฟร์ งานสิบสองปันนาแฟร์ เป็นต้น สำหรับงานคุนหมิงแฟร์ เป็นงานแสดงสินค้าและนิทรรศการประจำปีที่สำคัญของนครคุนหมิง จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 สำหรับการจัดงานล่าสุดในปี ค.ศ. 2004 ถือเป็นปีแรกที่มีการเปิดเป็น "หอแสดงสินค้าอาเซียน" มีบริษัทห้างร้านจากกลุ่มอาเซียนไปร่วมงานถึง 237 ร้าน และมีนักธุรกิจจากอาเซียนและกลุ่มเอเชียใต้ราว 4,000 คนไปร่วมงาน

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลยูนหนานถือเป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าผู้บริโภคของมณฑลยูนหนานพุ่งสูงถึง 88.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.1 โดยศูนย์กลางผู้บริโภคที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครคุนหมิง คิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณการค้าปลีกรวมทั้งมณฑล

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้าที่สำคัญ ได้แก่ Kunming Department Store ซึ่งเป็นห้างค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในมณฑล Kunming Wuhua Shopping Arcade, Kunming Cherry Shopping Centre และ Kunming Yuandong Shopping Centre เป็นต้น โดยมีห้างวอลมาร์ทของสหรัฐอเมริกา เป็นนักลงทุนรายใหญ่ในศูนย์การค้านี้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีศูนย์การค้าและห้างค้าปลีกอื่นๆ อีก เช่น Kunming Sakura Shopping Centre, Kunming Southwest Commercial

Building เป็นต้น และมีศูนย์ประมูลและซื้อขายไม้ดอกนานาชาติ (Kunming International Flower Trade and Auction Centre) ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดในจีนด้วย

ด้วยตลาดผู้บริโภคที่กำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้บริษัทค้าปลีกต่างชาติหลายบริษัทได้เข้ามาลงทุนในมณฑลหยุนหนานกันมากขึ้น ซึ่งนอกเหนือไปจากห้างวอลมาร์ทของสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังมีห้างไพร์สมาร์ท (Price-mart) และห้างทรัสต์มาร์ท (Trust-mart) จากไต้หวัน ห้างโรเมท (Romate) และคาร์ฟูร์จากฝรั่งเศส โดยเฉพาะห้างคาร์ฟูร์ได้ลงนามข้อตกลงกับศูนย์การค้านครคุนหมิงเป็นเวลา 40 ปี เพื่อเปิดสาขาในคุนหมิง โดยได้เปิดสาขาแรกไปแล้วเมื่อปลายปี ค.ศ. 2002 นอกจากนี้ ยังมีห้าง B&Q จากอังกฤษ ซึ่งจำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับบ้าน และเป็นสาขาแรกที่เข้ามาเปิดในมณฑลตอนในของจีนด้วย

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมผู้บริโภค

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมืองคิดเป็น 6,023.6 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.4 สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภค เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 1996 กับปี ค.ศ. 2003 พบว่า ชาวหยุนหนานยังคงให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินในสัดส่วนที่สูง รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา การพักผ่อนบันเทิง และวัฒนธรรม ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางและการติดต่อสื่อสารได้ขยายเพิ่มขึ้นถึงเท่าตัว

ตาราง 4-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	1996	2003
อาหาร	49.2	41.6
เสื้อผ้า	12.8	9.9
เครื่องใช้ในครัวเรือน	7.1	4.5
ยาและบริการทางการแพทย์	4.5	9.0
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	5.2	12.7
การศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ	9.1	12.2
ที่อยู่อาศัย	7.3	7.4

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2004 มณฑลหยุนหนานมีมูลค่าการค้ารวม 3.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.0 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 2.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี

ก่อนร้อยละ 28.0 คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของ GDP และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 1.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 46.5

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ไปยาสูบ บุหรี่ ผัก ผลไม้ และธัญพืช โดยมีตลาดส่งออกสำคัญอยู่ที่กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะพม่า เวียดนาม ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย รวมทั้งฮ่องกง ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และบังกลาเทศ

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ต่างๆ เช่น ทองแดง เหล็ก อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า และเครื่องมือสื่อสาร โดยมีพม่า แคนาดา ฮ่องกง ออสเตรเลีย ชิลี อินเดีย เยอรมนี เม็กซิโก เวียดนาม และอินโดนีเซียเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ โดยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศในแถบละตินอเมริกาเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วกว่าภูมิภาคอื่นๆ

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

เนื่องจากข้อได้เปรียบด้านที่ตั้ง ทำให้อาเซียนกลายเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับหนึ่งของมณฑลยูนหนาน โดยประเทศที่มีมูลค่าการค้ารวมมากที่สุด ได้แก่ พม่า โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกไปพม่าประมาณ 356.83 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 21.3 ของการส่งออกรวมของมณฑล และมูลค่าการนำเข้าประมาณ 135.96 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 13.7 ของการนำเข้ารวม แชนไห่คู่ค้าสำคัญอย่างฮ่องกง เวียดนาม และญี่ปุ่น

การค้าระหว่างประเทศของมณฑลยูนหนานส่วนหนึ่งมาจากการค้าชายแดน ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลยูนหนานมีมูลค่าการค้าระหว่างชายแดนรวม 3.47 พันล้านหยวน หรือร้อยละ 15 ของมูลค่าการค้ารวม แบ่งเป็นการส่งออก 2.09 พันล้านหยวน และการนำเข้า 1.37 พันล้านหยวน และเนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีพรมแดนติดประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน จึงทำให้มณฑลยูนหนานเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างจีนและอาเซียน โดยรัฐบาลได้กำหนดให้มณฑลยูนหนานกลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียนด้วย

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

นอกเหนือจากนครคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองเอกและเป็นเมืองที่มีศักยภาพมากที่สุดในมณฑลแล้ว มณฑลยูนหนานยังมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจอีกหลายแห่ง ได้แก่ เมืองยวีซี (Yuxi) เมืองชวีจิ่ง (Qujing) ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของมณฑล และเมืองหงเหอ (Red River) เมืองต้าหลี่ (Dali) และเมืองฉู่ซ่ง (Chuxiong) อยู่ทางฝั่งตะวันตก

ตาราง 4-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
คุนหมิง	81.4	11.5	16,352	58.1	32.8
ยวีชี	28.6	4.8	13,900	26.9	4.1
ชวีจิ่ง	28.2	11.0	5,041	22.0	6.0
หงเหอ	20.7	65.6	5,174	7.2	5.0
ต้าหลี่	17.5	10.0	5,239	0.7	4.7
ฉู่สง	14.0	12.0	5,512	0.8	3.7

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครคุนหมิง

นครคุนหมิงตั้งอยู่ตรงกลางก่อนไปทางเหนือของมณฑล ติดกับทะเลสาบเดียนฉือ (Lake Dianchi) เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 2,000 ปี และเคยเป็นเมืองเอกอันดับสองแห่งอาณาจักรน่านเจ้า (เมืองเอกอยู่ที่เมืองต้าหลี่) อุตสาหกรรมการผลิตของนครคุนหมิงค่อนข้างหลากหลาย ส่วนหนึ่งมาจากลักษณะที่ตั้งของมณฑลที่ห่างไกลกว่ามณฑลอื่นๆ ของจีน

11.2 เมืองยวีชี

เมืองยวีชีอยู่ห่างจากนครคุนหมิงไปทางใต้ประมาณ 80 กิโลเมตร และเป็นศูนย์กลางการปลูกใบยาสูบของมณฑล

11.3 เมืองชวีจิ่ง

เมืองชวีจิ่งอยู่ห่างจากนครคุนหมิงไปทางตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 120 กิโลเมตร

11.4 เมืองหงเหอ

เมืองหงเหอหรือแม่น้ำแดง มีแม่น้ำหงเหอไหลผ่านจากทางตอนใต้ของนครคุนหมิงแล้วไหลไปยังฝั่งเวียดนาม ผ่านกรุงฮานอย ไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ที่เมือง Nam Dinh ชุมชนเมืองส่วนใหญ่ได้แก่ประชาชนในเขตเมืองที่อาศัยอยู่สองฟากฝั่งแม่น้ำ โดยมีชุมชนเก้อจิ๋ว (Gejiu) เป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุด ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม

11.5 เมืองต้าหลี่

เมืองต้าหลี่ตั้งอยู่บริเวณทะเลสาบเอ๋อร์ไห่ ห่างจากนครคุนหมิงไปทางด้านตะวันตกประมาณ 260 กิโลเมตร ลักษณะเมืองทั่วไปยังคงบรรยายกาศอย่างสมัยโบราณ ซึ่งแตกต่างจากเมืองส่วนใหญ่อื่นๆ ในจีนและกล่าวกันว่าเมืองต้าหลี่เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 3,000 ปีแล้ว

11.6 เมืองฉู่สุง

เมืองฉู่สุงอยู่ห่างจากนครคุนหมิงไปทางตะวันตกประมาณ 110 กิโลเมตร

11.7 เขตพัฒนาพิเศษต่าง ๆ

มณฑลหยุนหนานมีเขตพัฒนาพิเศษหลายแห่ง ได้แก่

(1) ด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับประเทศนครคุนหมิง (Kunming Economic and Technological Development Zone) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2000 เน้นการพัฒนาด้านการค้า อสังหาริมทรัพย์ ภายในมีเขตนวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและเขตอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ ปัจจุบันมี บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาฯ ประมาณ 200 บริษัท

- เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงนครคุนหมิง (Kunming New & Hi-Tech Industrial Development Zone) จัดตั้งโดยรัฐบาลกลางตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 เน้นการพัฒนา วิศวกรรมชีวภาพ วิศวกรรมยาชีวภาพ การผสมผสานเทคนิควิศวกรรมด้าน optical, mechanical และ electrical การผลิตวัสดุก่อสร้างแบบใหม่ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมกลุ่ม อุตสาหกรรมหลักที่เกี่ยวข้อง 10 อุตสาหกรรม เช่น เกษตรกรรม ชีววิทยา ไบยาซูบ เทคโนโลยี สารสนเทศ และพลังงาน

(2) ด้านการท่องเที่ยว

- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวและพักผ่อนเดียนฉี (Kunming Dianchi Tourism & Vacation Zone) ในนครคุนหมิง จัดตั้งโดยรัฐบาลกลางตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 เป็น 1 ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและพักผ่อนระดับประเทศ 12 แห่ง

- สำหรับเขตพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่ เขตท่องเที่ยวภูเขาหิมะยูหลงเสว่ชาน (เขามังกรหยก) ในลี่เจียง (Lijiang Yulong Snow Mountain Tourism Zone) เขตท่องเที่ยวและพักผ่อนเขาชางชานและทะเลสาบเอ๋อร์ไห่ที่ต้าหลี่ (Cangshan Mountain & Erhai Lake Tourism and Vacation Zone at Dali) เขตท่องเที่ยวและพักผ่อนสิบสองปันนา (Xishuangbanna Tourism and Vacation Zone) เขตท่องเที่ยวและพักผ่อนเถิงชง (Tengchong Tourism and Vacation Zone) เขตท่องเที่ยวและพักผ่อนทะเลสาบหยางจงไห่ (Yangzonghai Lake Tourism and Vacation Zone) และเขตท่องเที่ยวและพักผ่อนทะเลสาบฝูเซียน (Fuxian Lake Tourism and Vacation Zone)

(3) ด้านความร่วมมือกับเพื่อนบ้าน

- เขตความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างชายแดนรุ่ยลี่ (Ruili Border Trade Economic Cooperation Zone) และเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนว่านติง

(Wandering Boundary Economic Cooperation Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลางในปี ค.ศ. 1992 เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างชายแดนกับประเทศพม่า

- เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนเหอโข่ว (Hekou Boundary Economic Cooperation Zone)

นอกจากนี้ ยังมีเขตพัฒนาพิเศษในเมืองและท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชวีจิง (Qujing Economic and Technological Development Zone) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยียวีซี (Yuxi Economic and Technological Development Zone) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีต้าหลี่ (Dali Economic and Technological Development Zone) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีฉู่ซง (Chuxiong Economic and Technological Development Zone) เขตพัฒนาพิเศษทดลองในอำเภอและเทศบาลตำบลหยางหลิน ช่งหมิง (Songming Yanglin Experimental Zone for County & Township Industries) และเขตการค้าและเศรษฐกิจระหว่างชายแดนเจียเกา (Jiegao Border Trade Economic Zone)

มณฑลหยุนหนาน และโอกาสจากการท่องเที่ยว

ในนครคุนหมิง เมืองเอกของมณฑลหยุนหนาน แม้จะไม่มีตึกสูงระฟ้ามากมายเหมือนในหลายเมืองใหญ่ตามมณฑลแถบชายฝั่ง แต่ก็มีความทันสมัย ปัจจุบันมีนักเรียนไทยมาเรียนภาษาจีนที่คุนหมิงราว 600 กว่าคน โดยเฉพาะในช่วงปิดเทอม มีนักเรียนไทยจำนวนไม่น้อยที่มาเรียนภาษาจีนแบบระยะสั้นที่นครคุนหมิง ทั้งแบบกลุ่มคณะที่จัดเป็นคอร์สพิเศษโดยสถาบันการศึกษาต่างๆ ในไทย และทั้งที่ติดต่อมาเอง สาเหตุที่นักเรียนไทยกลุ่มนี้เลือกมาเรียนภาษาจีนที่นครคุนหมิง ส่วนใหญ่เห็นว่าคุนหมิงอยู่ไม่ห่างจากไทยมากนัก ใช้เวลาเดินทางไม่ถึง 3 ชั่วโมง ค่าครองชีพในคุนหมิงก็ไม่สูงมาก และยังมีอากาศดีสมกับที่เป็นเมืองแห่งฤดูใบไม้ผลิ (spring city) นอกจากนี้ ยังมีคนจีนในนครคุนหมิงจำนวนไม่น้อยที่พูดภาษาไทยได้ จึงง่ายต่อการติดต่อกับ เช่น อาจารย์ใหญ่สถาบันสอนภาษาจีนของมหาวิทยาลัยมณฑลหยุนหนานสามารถพูดภาษาไทยได้คล่องและมีลูกศิษย์เป็นคนไทยหลายรุ่น เป็นต้น

ชาวเมืองคุนหมิงยังมีความเป็นมิตรกับคนไทยเพราะจากสภาพที่ตั้งจึงให้ความรู้สึกเหมือนเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด โดยเฉพาะชาวคุนหมิงที่เป็นชนกลุ่มน้อยเชื้อสายไต มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับไทย เช่น มีประเพณีสาดน้ำในวันสงกรานต์ หรือที่คนจีนเรียกว่า “โพ่ ลู่ย เจีย” (แปลตามตัวว่า เทศกาลสาดน้ำ) ซึ่งถือเป็นวันปีใหม่ของชนชาวไตเช่นกัน ซึ่งมีผู้คนมาร่วมงานและเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนาน โดยจะสาดน้ำจากขันหรือภาชนะมั่งมากกว่าใช้ปืนฉีดน้ำเหมือนคนไทย และมีการแพร่ภาพในสื่อโทรทัศน์ท้องถิ่นของมณฑลหยุนหนานหลายช่อง

รัฐบาลมณฑลหยุนหนานให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว เพราะเป็นรายได้สำคัญของมณฑล (สัดส่วนร้อยละ 13 ของ GDP มณฑล และเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลหยุนหนานจัดอยู่ในอันดับ 7 ของประเทศ ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งจากจีนและจากต่างประเทศมาเยือนมณฑลหยุนหนานรวมประมาณ 50 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2005 ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน - 10 พฤษภาคม นครคุนหมิงยังเป็นเจ้าภาพจัดงาน Kunming International Culture and Tourism Festival 2005 ซึ่งเป็นเทศกาลท่องเที่ยวระดับประเทศด้วย ทั้งนี้ไทยเองน่าจะแสวงหาโอกาสที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มาเยือนมณฑลหยุนหนานเพื่อเชื่อมต่อกับนักท่องเที่ยวในเมืองไทยเพื่อกระตุ้นจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในไทย (ปัจจุบันไทยรับนักท่องเที่ยวต่างชาติตลอดทั้งปีเฉลี่ย 10 ล้านคน) และเพื่อเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวไทย-จีนตอนใต้ให้มากขึ้น

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, “หนัฟ้าว จากคุนหมิง,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 21 เมษายน.

ตาราง 4-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลยูนหนาน ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ยูนหนาน	29.7 (อันดับ 19 ในจีน)	682.0	43.76 (อันดับ 12 ในจีน)	394,139 (อันดับ 8 ในจีน)

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลหยุนหนาน (Yunnan Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	394,139	394,139	อันดับที่ 8 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเอเคอร์)	-	405.76	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเอเคอร์)	-	-	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	-	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	25,016	
แร่แมงกานีส (ล้านตัน)	-	3,529	
แร่ฟอสเฟต (ล้านตัน)	-	3,926	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	43.31	43.76	อันดับที่ 12 ในจีน
ในเขตเมือง	11.27	11.64	
ในเขตชนบท	32.06	32.11	
ชนกลุ่มน้อย	-	14.67	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	4.50	4.41	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	2.15	2.28	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.14	0.17	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	23.41	23.53	อันดับที่ 12 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	17.16	17.09	
อุตสาหกรรม	2.06	2.10	
อุตสาหกรรมบริการ	4.19	4.34	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	11,987	12,870	อันดับที่ 13 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	8,541	9,804	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	96,633	98,388	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	-	32,964	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	986	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	2.71	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	26	เมืองเอก ได่กัน นครคุนหมิง (Kunming)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	109	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	762	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลยูนหนาน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	223.23	246.53	อันดับที่ 19 ในจีน เพิ่มขึ้น 8.6%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	47.05	50.28	
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	95.15	106.92	
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	81.03	89.31	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,179	5,662	อันดับที่ 29 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	7,240.62	7,643.57	อันดับที่ 13 ในจีน
ในเขตชนบท	1,608.77	1,697.12	อันดับที่ 27 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	82.86	102.11	
Capital Construction	42.15	49.65	
Innovation	11.40	14.72	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	9.67	11.49	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	46.60	51.00	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	52.69	58.73	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	2,016	1,984	
เส้นทางรถยนต์	164,852	166,133	
เส้นทางน้ำ	1,824	1,810	
เส้นทางการบิน	148,114	145,498	
5.2 จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	106	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ทำเรือ (ล้านตัน)	-	-	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	550.13	586.64	อันดับที่ 11 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	388.79	351.56	อันดับที่ 19 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	-	-	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	3.57	4.83	
ในชนบท	-	-	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	-	-	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	73.75	79.93	อันดับที่ 16 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	44.53	43.39	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	5.35	7.32	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	22.35	24.25	
ผลิตรวมจากการประมง	1.52	1.66	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	14.24	14.71	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลหูหนาน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	0.27	0.29	
ผลไม้	0.85	0.96	
ใบยาสูบ	0.66	0.63	
ชา	0.08	0.08	
เนื้อสัตว์	2.18	2.34	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.19	0.20	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	185.05	217.64	
อุตสาหกรรมเบา	95.43	101.47	
อุตสาหกรรมหนัก	89.62	116.17	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
ผ้า (ล้านเมตร)	41.62	26.28	
น้ำตาล (ล้านตัน)	1.47	1.91	
บุหรี่ยาสูบ (ล้านซอง)	6.10	6.14	
เหล็กกล้า (ล้านตัน)	2.74	2.94	
ถ่านหินดิบ (ล้านตัน)	30.66	40.59	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.78	0.65	อันดับที่ 7 ในจีน
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	419	340	อันดับที่ 8 ในจีน
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	572	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	422	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	150.02	176.65	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	-	-	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	-	7.56	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	-	2.13	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	332.98	543.51	
มูลค่าที่ใช้จริง	111.66	167.52	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	150	167	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) จีนฮ่องกง	47.20	50.77	
2) หมู่เกาะเคย์แมน	1.20	28.07	
3) หมู่เกาะเวอร์จิน	1.90	19.88	
ไทย	3.57	2.86	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลยูนหนาน
โดย วันวิทย์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	71.12	78.25	อันดับที่ 22 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	5,828.06	6,023.56	
อาหาร	-	2,506.62	
เครื่องนุ่งห่ม	-	594.50	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	269.57	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	545.78	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	763.59	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	735.88	
ที่พักอาศัย	-	445.46	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	22.26	26.67	อันดับที่ 23 ในจีน
การส่งออก	14.29	16.76	
การนำเข้า	7.96	9.91	
ดุลการค้า	6.33	6.85	
11.2 มูลค่าการค้าชายแดน (พันล้านหยวน)	307.43	347.44	
การส่งออก	191.64	209.57	
การนำเข้า	115.79	137.87	
11.3 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) Inorganic chemical cements	169.03	172.19	
2) ปุ๋ยเคมี	93.87	136.32	
3) ดีบุก	79.99	113.21	
4) ไบโอสูป	81.77	96.65	
5) ผักสดและแช่แข็ง	58.82	80.74	
11.4 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) แร่ทองแดง	102.08	204.63	
2) แร่เหล็ก	47.28	100.03	
3) Sulfur and iron pyrites	23.81	70.29	
4) ไม้ซุง	47.24	67.59	
5) แร่โลหะอื่นๆ	28.75	40.12	
11.5 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) พม่า	406.78	492.79	
2) จีนฮ่องกง	382.72	339.15	
3) เวียดนาม	162.66	221.14	
ไทย	43.60	87.29	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครคุนหมิง (Kunming)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.01	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	81.40	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	16,352	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,979.43	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	32.84	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	24	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	426,667	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	113.25	
12.2 เมืองยวี่ซี (Yuxi)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	2.06	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	28.64	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	13,900	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,773	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	4.07	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	1135	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	0.30	
12.3 เมืองชวีจิง (Qijiang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.61	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	28.16	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	5,041	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,820	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	5.98	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	18,004	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	1.14	
12.4 เมืองต้าหลี่ (Dali)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.36	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	17.53	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	5,239	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	8,339.25	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	4.72	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	76,458	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Yunnan Statistical Yearbook 2004.

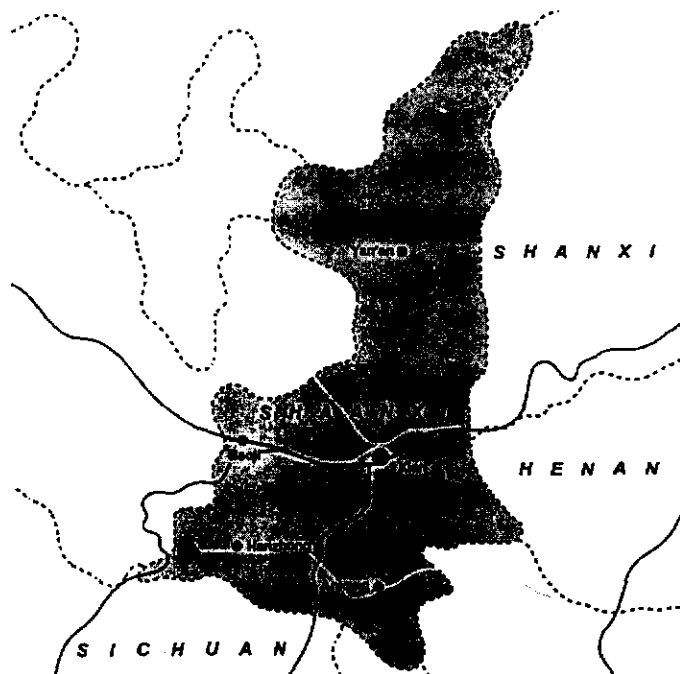
บทที่ 5

เศรษฐกิจมณฑลส่านซี (Shaanxi Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	205,800 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบสูง
เมืองเอก	นครซีอาน มีประชากร 7.2 ล้านคน
จำนวนประชากร	36.9 ล้านคน (มากเป็นอันดับ 17 ของจีน)
การจ้างงาน	19.1 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	239.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.9
GDP เฉลี่ยต่อหัว	6,480 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.4
ในเขตเมือง	6,806.4 หยวน
ในเขตชนบท	1,675.7 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.7%
เกษตรกรรม	เมล็ดข้าว ธัญพืช ฝ้าย และผลไม้
อุตสาหกรรม	ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล ยา เคมีภัณฑ์ พลังงาน
สินแร่	แร่โพลีเมทัลลิก ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	1.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 26.0
การนำเข้า	1.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.6

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลซานซีมีชื่อย่อว่า “ส่าน” หรือ “ฉิน” ตั้งอยู่ใจกลางประเทศแถบลุ่มแม่น้ำหวงเหอ (Yellow River) ตอนกลาง ครอบคลุมเนื้อที่ 205,800 ตารางกิโลเมตร จากเหนือจรดใต้ยาว 1,000 กว่ากิโลเมตร ตะวันออกจรดตะวันตกกว่า 360 กิโลเมตร ถือเป็นเมืองหน้าด่านที่จะเข้าสู่ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน เชื่อมภูมิภาคตะวันออกและภาคกลางเข้ากับภาคตะวันตกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้เข้าด้วยกัน อีกทั้งยังเป็นเส้นทางเศรษฐกิจเอเชีย-ยุโรปที่สำคัญอีกด้วย ทิศเหนือติดกับเขตปกครองตนเองหนิงเซี่ยและมองโกเลียใน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลซานซี ทิศตะวันออกติดกับมณฑลเหอหนาน ทิศตะวันตกติดกับมณฑลกานซู และทิศใต้ติดกับมณฑลชื้อชวนและหูเป่ย์

พื้นที่ของมณฑลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ ที่ราบสูงซานซีทางตอนเหนือหรือส่านเป่ย์ (Northern Shaanxi Plateau or Shaanbei) ที่ราบก่วนจง (Guanzhong Plain) และแนวเทือกเขาฉินหลิงหรือส่านหนาน (Qin Ling Mountain Range or Shaannan) โดยภูมิประเทศทางทิศใต้หรือส่านหนานจะมีระดับสูงกว่า เนื่องจากเป็นแนวเทือกเขาและเนินเขาเป็นส่วนใหญ่ สูงจากระดับน้ำทะเล 1,000-2,000 เมตร จึงไม่เหมาะสำหรับทำเกษตรกรรมและเป็นพื้นที่หนึ่งที่ค่อนข้างยากจน ส่วนทางตอนกลางของมณฑลเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำมีแม่น้ำไหลผ่าน จึงเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นที่ตั้งของเมืองสำคัญๆ เช่น นครซีอาน (Xi'an) เสียนหยาง (Xianyang) และเป่าจิ (Baoji)

มณฑลซานซีมีแม่น้ำหวงเหอไหลผ่านเป็นแนวพรมแดนทางตอนเหนือของมณฑล และยังมีแม่น้ำอีกหลายสายไหลผ่านพื้นที่ด้านใน เช่น แม่น้ำลั่ว (Luo River) แม่น้ำจิน (Jin River) และแม่น้ำเว่ย (Wei River) ซึ่งไหลไปทางตะวันออกลงสู่แม่น้ำหวงเหอ

ภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นลักษณะมรสุมใกล้เขตร้อนชื้น เกิดฝนแล้งและน้ำท่วมบ่อยครั้ง โดยเฉพาะทางส่านเป่ย์ซึ่งมีพรมแดนติดกับทะเลทรายของเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ทำให้อากาศค่อนข้างแห้งแล้งและมีฤดูหนาวที่ยาวนาน ถือเป็นพื้นที่ที่ยากจนที่สุด ส่วนทางใต้อากาศชื้นและไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ที่ -11-4 องศาเซลเซียส และสูงสุด 21-28 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลซานซีมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอยู่หลายพื้นที่ เนื่องจากเคยเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมต่างๆ มาหลายยุคสมัย โดยเฉพาะบริเวณแม่น้ำเว่ย ซึ่งเป็นต้นกำเนิดราชวงศ์ที่สำคัญๆ เช่น ราชวงศ์โจว (Zhou) ฉิน (Qin) ฮั่น (Han) และถัง (Tang) ตัวอย่างเช่น สุสานจักรพรรดิและราชวงศ์ 72 แห่งในนครซีอาน ที่สำคัญและมีชื่อเสียง เช่น กองทัพทหารดินเผาของจักรพรรดิฉินซี (Qinshihuang's terra-cotta army) และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อื่นๆ เช่น สถานที่ขุดพบบรรพบุรุษมนุษย์ที่หลานเถียน (Lantian Ape Man) ป่านคร

ซีอาน (Xi'an Forest of Steles) เจดีย์ห่านป่า (Wild Goose Pagoda) วัดฝ่าเหมิน (Famen Temple) และสระน้ำหัวฉิง (Huaqing Pool) เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ มณฑลซานซีจึงมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างมากและถือเป็นหัวใจสำคัญทางวัฒนธรรมของจีน

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันมีการสำรวจพบทรัพยากรแร่ธาตุต่างๆ กว่า 91 ชนิด โดยมีกว่า 58 ชนิดที่มีมากจนติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศ เช่น ทองคำ มีมากเป็นอันดับ 5 ของจีน และมีปริมาณการผลิตเป็นอันดับ 4 แร่โมลิบดีนัมมีปริมาณการผลิตครึ่งหนึ่งของทั้งประเทศ เป็นต้น ทางตอนเหนือของมณฑลซานซียังมีแหล่งสำรองถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมันอยู่ในปริมาณมาก และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของมณฑล

สำหรับทรัพยากรแร่ธาตุที่มีมากที่สุดที่มณฑลได้แก่ ถ่านหิน โดยเฉพาะที่เมืองหยูหลิน (Yulin) ถือเป็นแหล่งผลิตถ่านหินมากเป็นอันดับ 2 ของจีน รองจากเมืองออดอส (Ordos) ในเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน และที่เมืองเสินมู่ (Shenmu) และเมืองฝู่กู่ (Fugu) เป็นฐานการผลิตถ่านหินที่มีคุณภาพมากแห่งหนึ่งของประเทศ ด้วยปริมาณการผลิตกว่า 160 พันล้านตัน ทั้งนี้ ถ่านหินที่ผลิตจากมณฑลซานซีถือเป็นถ่านหินที่มีคุณภาพสูง มีกรดกำมะถันต่ำ แต่มีสารฟลูรีนค่อนข้างสูง ด้วยปริมาณถ่านหินที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือนี้ รัฐบาลท้องถิ่นจึงวางแผนที่จะแปลงสภาพถ่านหินให้เป็นเชื้อเพลิงเหลว โดยในปี ค.ศ. 2003 ได้อนุญาตให้บริษัท Shenhua Group ซึ่งเป็นผู้ผลิตถ่านหินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเข้ามาก่อสร้างโรงงานสกัดก๊าซถ่านหินที่เมืองหยูหลิน ขณะที่บริษัท Shaanxi Coal Chemical Group ก็ได้เริ่มลงมือก่อสร้างโรงงานผลิตก๊าซเมทานอลเช่นกัน

นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท Shaanxi Dorun Group ได้ประกาศที่จะลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตถ่านโค้ก มูลค่า 4 พันล้านหยวน ขึ้นในเมืองเป่าจี ห่างจากนครซีอานไปทางตะวันตกประมาณ 150 กิโลเมตร โดยคาดว่าจะสามารถดำเนินการผลิตในส่วนแรกได้ในปี ค.ศ. 2005 ด้วยกำลังการผลิต 600,000 ตันต่อปี ในปี ค.ศ. 2004 บริษัท Sasol ผู้ผลิตน้ำมันดีเซลและเบนซินจากถ่านหินของแอฟริกาใต้ได้ประกาศที่จะศึกษาความเป็นไปได้การดำเนินโครงการยักษ์ใหญ่ 2 โครงการในมณฑลซานซีและเขตปกครองตนเองหนิงเซี่ย รวมมูลค่า 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ และเผยที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีในการสกัดก๊าซจากถ่านหินให้แทนการถือหุ้นในการผลิต และในเดือนสิงหาคมปีเดียวกัน บริษัท Anglo American Plc ได้ลงนามข้อตกลงกับสำนักงานธรณีวิทยาและทรัพยากรถ่านหินมณฑลซานซี (Shaanxi Coalfield Geology Bureau) เพื่อสำรวจถ่านหินที่เหมืองถ่านหินยู่เชิน (Yushen) ซึ่งคาดว่าจะสามารถผลิตถ่านหินได้ปีละ 10-15 ล้านตัน ทั้งนี้ แหล่งถ่านหินดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแหล่งถ่านหินสำรองในเมืองออดอสซึ่งเป็นแหล่งสำรองถ่านหินที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง

ส่วนก๊าซธรรมชาติ มณฑลซานซีมีแหล่งก๊าซธรรมชาติสำรองถึง 586 พันล้านลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะบริเวณที่ลุ่มออดอส ซึ่งกินอาณาบริเวณไปจนถึงมณฑลทางตอนเหนือของจีนถือเป็นแหล่งสำรองก๊าซธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 2 ของ PetroChina และยังเป็นแหล่งสำรอง

ไฮโดรคาร์บอนที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง พื้นที่ดังกล่าวยังมีสถานียุดเจาะก๊าซ Sulige ซึ่งมีการค้นพบแหล่งสำรองก๊าซในปี ค.ศ. 2002 อยู่ถึง 600 พันล้านลูกบาศก์เมตร ในปีต่อมารัฐบาลจึงได้ประกาศทุ่มงบประมาณ 1.2 พันล้านหยวนในโครงการพัฒนาด้านพลังงานในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งรวมไปถึงการก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าพลังถ่านหินขนาด 1,200 เมกะวัตต์ ทั้งนี้ในแต่ละปีพื้นที่ดังกล่าวสามารถจัดส่งก๊าซธรรมชาติปริมาณ 4.8 พันล้านลูกบาศก์เมตรไปตามท่อไปยังเมืองต่างๆ 15 เมือง รวมทั้งกรุงปักกิ่งและเทียนจิน และล่าสุดรัฐบาลได้ดำเนินการก่อสร้างเส้นทางท่อส่งก๊าซแห่งที่สองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำให้สามารถเพิ่มปริมาณการส่งก๊าซจากมณฑลซานซีไปยังกรุงปักกิ่ง รวมทั้งมหานครเซี่ยงไฮ้เป็น 5 พันล้านลูกบาศก์เมตรนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ มณฑลซานซียังเป็นหัวใจสำคัญของโครงการจัดส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งสำรองก๊าซทางภาคตะวันตกไปยังตลาดทางภาคตะวันออกของจีน โดยรัฐได้ดำเนินโครงการก่อสร้างเส้นทางท่อส่งก๊าซซินเจียง-เซี่ยงไฮ้ขึ้น รวมระยะทางถึง 536 กิโลเมตร โดยตัดผ่านเมืองจิงเปียน (Jingbian) ไปยังเมืองจินเฉิง (Jincheng) มณฑลซานซี ซึ่งเป็นช่วงก่อสร้างที่ยากลำบาก

บริษัท Changqing Petroleum Corp. ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่าง PetroChina กับบริษัท Royal Dutch/Shell และ ExxonMobil และ Gazprom ได้เข้ามาพัฒนาสถานีก๊าซธรรมชาติฉางเป่ย์ (Changbei) ประกอบด้วยการก่อสร้างเส้นทางท่อส่งก๊าซ การสกัด และการผลิตพลังงานไฟฟ้ารวมมูลค่ารวมถึง 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 เป็นต้นมา บริษัทฯ สามารถส่งก๊าซธรรมชาติจากสถานีดังกล่าวไปยังมณฑลทางภาคเหนือและตะวันออกได้ถึงปีละ 3 พันล้านลูกบาศก์เมตรภายในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย 20 ปี แต่ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2004 บริษัท Royal Dutch/Shell รวมทั้ง ExxonMobil และ Gazprom ได้พร้อมใจกันถอนตัวออกจากโครงการดังกล่าว เพราะต่างก็ไม่พอใจกรอบข้อตกลงของโครงการฯ

มณฑลซานซีมีสัตว์ป่ามีกระดูกสันหลังกว่า 750 ชนิด ในจำนวนนี้เป็นสัตว์หายาก 79 ชนิด และมีสัตว์สงวนที่สำคัญ 12 ชนิด ได้แก่ หมีแพนด้า ลิงสีทอง เสือดาวลายเมฆ เป็นต้น

มณฑลซานซียังมีป่าไม้ครอบคลุมเนื้อที่ 59,300 ตารางกิโลเมตร กระจายอยู่ตามแนวเขาต่างๆ เช่น เทือกเขาฉินปาซาน เขากวนซาน หวงหลงซาน และเฉียนซาน คิดเป็นสัดส่วนป่าไม้ร้อยละ 28.8 ของพื้นที่รวม มีพืชพรรณไม้ป่าอยู่กว่า 3,300 ชนิด แบ่งเป็นพืชพันธุ์หายาก 37 ชนิด พืชสมุนไพรกว่า 800 ชนิด รวมทั้งพืชเศรษฐกิจส่งออกอย่างลูกจ๊อแดง วอลนัท และน้ำมันจากต้นถั่วด้วย

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีมีประชากร 36.9 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 17 ของประเทศ ประชากรกว่าร้อยละ 60 อาศัยอยู่บริเวณทางตอนกลางของมณฑลหรือกว่านจง ประชากรส่วนใหญ่ของมณฑลซานซีร้อยละ 99.4 เป็นชาวจีน ที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อยหลากหลายเชื้อชาติ ได้แก่ ฮุย (Hui) แมนจู (Manchu) และมองโกล (Mongol) เป็นต้น

1.5 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มณฑลซานซีมีศักยภาพในงานวิจัยและพัฒนามากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจาก ปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ และมีสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกว่า 50 แห่งที่จัดว่าเป็น สถาบันวิจัยที่ทันสมัยและก้าวหน้าระดับประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่นครซีอาน มีห้องทดลอง แห่งชาติ 10 แห่ง และอุปกรณ์พิเศษที่ใช้ในการวิจัยของรัฐกว่า 50 ชิ้น นอกจากนี้ มณฑลซานซียัง จัดว่าเป็นมณฑลที่มีมูลค่าการใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาสูงที่สุดในประเทศ และมีจำนวน บริษัทด้านเทคโนโลยีของเอกชนมากเป็นอันดับ 2 ของจีน

มณฑลซานซียังได้รับเลือกให้จัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ระดับประเทศขึ้นเป็นแห่งแรกในภาคตะวันตก โดยตั้งอยู่บริเวณที่ราบก่วนจง (Guanzhong) ซึ่ง เป็นการยกระดับเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงกว่าจงเจิมที่จัดตั้งขึ้นมากว่า 10 ปีแล้ว และเป็นการกระตุ้นการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเศรษฐกิจในมณฑล ปัจจุบันมีบริษัท ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องบินและยานอวกาศ ซอฟต์แวร์ เวชภัณฑ์ เทคโนโลยีชีวภาพ และการป้องกันสิ่งแวดล้อม ได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทขึ้นในเขต พัฒนามากมายหลายบริษัท

สาขาวิจัยที่มีศักยภาพของมณฑลซานซี ได้แก่ ด้านการทหาร อวกาศ และ เทคโนโลยีการเกษตร โดยในปี ค.ศ. 2000 มีผลิตผลจากอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงถึง 10.2 พันล้านหยวน และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 รัฐบาลมณฑลจึงจะเร่งสร้างฐานการวิจัยและการผลิตขึ้น 5 แห่ง โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ อันได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าดิจิทัล ผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และเน็ตเวิร์ค ระบบโทรคมนาคมเคลื่อนที่ อุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และสินค้า อิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ร่วมมือกับสถาบันวิจัยต่าง ๆ ในมณฑล เช่น มหาวิทยาลัยเจียวทง ในนครซีอาน (Xi'an Jiaotong University) มหาวิทยาลัยสารพัดช่างภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwest Polytechnic University) และมหาวิทยาลัยประจำภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwest University) ในการสร้างศูนย์ซอฟต์แวร์ขึ้นในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี ขั้นสูงซีอาน (Xi'an High-tech Industrial Development Zone) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ในมณฑลอีกด้วย

2. การปกครอง

มณฑลซานซีแบ่งเขตปกครองออกเป็น 10 เมือง และ 107 อำเภอ โดยมีนครซีอาน (Xi'an) เป็นเมืองเอกและมีสิทธิพิเศษเทียบเท่าเมืองในมณฑลชายฝั่งอื่นๆ โดยเฉพาะนครซีอาน เพียงแห่งเดียวมีผลิตผลทางอุตสาหกรรมรวมถึงร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 30 ของ GDP ของ มณฑล ดังนั้น กว๋านจงจึงถือเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สำคัญของมณฑลซานซี

ผู้ว่าการมณฑลซานซีคนปัจจุบัน คือ นายเจีย จื่อป๋าง (Jia Zhibang)

3. ผลกระทบมวลรวมในประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่า GDP รวม 239.9 พันล้านหยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 21 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 10.9 ในช่วงเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 189.4 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 12.7 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 6,480 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.4

ตาราง 5-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลส่านซี (%)

GDP	ปี 1980	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	30.0	14.9	13.3
อุตสาหกรรม	50.3	45.5	47.3
ภาคอุตสาหกรรม	44.5	33.9	34.8
อุตสาหกรรมบริการ	19.7	39.6	39.4

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

ในช่วงทศวรรษที่ 60 และ 70 มณฑลส่านซีเคยเป็นศูนย์กลางการปฏิวัติและเป็นประตูสู่ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาภูมิภาคตามนโยบายการพัฒนา “มณฑลแนวหน้าที่สาม” ภายใต้ระบบเศรษฐกิจการบริหารจากส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการทหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ และวัสดุก่อสร้าง ส่งผลให้มณฑลส่านซีมีผลิตผลรวมทางอุตสาหกรรมต่อทั้งประเทศโดยรวมสูงมาก

อย่างไรก็ดี การปฏิรูปเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1978 ได้ทำให้สถานะความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของมณฑลส่านซีภายใต้การวางแผนจากส่วนกลางเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากรัฐบาลกลางหันมาเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจมณฑลตามแนวชายฝั่งแทน ด้วยนโยบายกระตุ้นการลงทุนและการนำเข้าเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้เศรษฐกิจในมณฑลตามแนวชายฝั่งเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โรงงานและทักษะการผลิตที่มีของมณฑลส่านซีดูล้าสมัยและต้องหันมาแสวงหาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่มีอยู่เพื่อมาแข่งขันกับมณฑลชายฝั่งโดยเร็ว

ในด้านที่ตั้งและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แม้ว่าปัญหาขาดแคลนปริมาณน้ำทางตอนบนของมณฑลจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เพราะมีน้อยกว่าความต้องการถึงร้อยละ 20 แต่ทางตอนใต้หรือส่านหนานกลับมีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้า แต่ก็ติดปัญหาด้านเงินทุน เช่นเดียวกับปัญหาการคมนาคมขนส่งที่ขาดแคลนเงินลงทุน เนื่องจากตั้งติดกับแม่น้ำหวงเหอทางตะวันออกและแนวเทือกเขาทางตอนใต้ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมเข้าออกมณฑลและติดต่อกับมณฑลชายฝั่ง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาด้านพลังงานกลับมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากภายหลังที่มีการขุดพบถ่านหินทางตอนบนของมณฑล ทำให้หลายบริษัทยักษ์ใหญ่สนใจเข้ามาลงทุนหรือร่วมกิจการกับบริษัทท้องถิ่นมากขึ้น

ในด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเพื่อเน้นความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของมณฑลส่านซีส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมทหารเป็นหลัก เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของภาครัฐในระบบเศรษฐกิจของมณฑลส่านซียังมีสัดส่วนสูงอยู่ ส่งผลให้มณฑลส่านซีเป็นมณฑลอุตสาหกรรมทางการทหารที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน แต่ในขณะเดียวกัน การขาดแคลนภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจก็ทำให้มณฑลส่านซีต้องพึ่งพิงเงินทุนสนับสนุนและนโยบายการให้สิทธิพิเศษต่างๆ จากรัฐบาลกลางในการกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติและการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในเป็นส่วนใหญ่

ข้อจำกัดต่างๆ เหล่านี้ทำให้มณฑลส่านซีไม่สามารถตอบสนองนโยบายการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและการกระจายอำนาจจากส่วนกลางได้เท่าที่ควร ตรงกันข้ามกับมณฑลตามแนวชายฝั่งซึ่งมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วและมีสัดส่วนของธุรกิจอยู่ต่ำกว่ามาก ดังนั้น ในช่วงปี ค.ศ. 1992-1995 ภายหลังที่เติ้ง เสี่ยวผิงดำเนินนโยบาย “รุกรองได้” มณฑลส่านซีจึงได้เริ่มดำเนินนโยบายเพื่อเป็นการกระตุ้นการปฏิรูปทางโครงสร้างและเปิดมณฑลมากขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมและสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นสำคัญ และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจและสัดส่วนของภาคเอกชน ตลอดจนการทำการค้ากับต่างประเทศให้มากขึ้นตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2001-2005) และเป้าหมายการพัฒนาประเทศปี ค.ศ. 2010

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 5-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	3,464	75.7
เส้นทางถนน	50,019	281.6
เส้นทางน้ำ	1,065	1.1
เส้นทางการบิน	485,438	0.04

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลส่านซีมีเส้นทางรถไฟเชื่อมกับมณฑลต่างๆ หลายสาย เช่น เส้นทางหลานโจว-เหลียนหยุนกัง (Lanzhou-Lianyungang) เส้นทางเป่าจี-เฉิงตู (Baoji-Chengdu) เส้นทางหยางผิงกวาน-อันคัง (Yangpingguan-Ankang) เส้นทางเป่าจี-จงเว่ย (Baoji-Zhongwei) และเส้นทางซีอาน-อันคัง (Xi'an-Ankang) นอกจากนี้ สถานีขนส่งสินค้าทางรถไฟในนครซีอานยังเป็นสถานีขนส่งที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของจีน สามารถรองรับสินค้าขนส่งได้ปีละ 36 ล้านตัน

และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน จึงยังได้มีการสร้างเส้นทางรถไฟสายใหม่ขึ้นอีกหลายเส้นทาง เช่น เส้นทางซีอาน-เหอเฟย์ (Xi'an-Hefei) และเส้นทางเป่าจี-

หลานโจว (Baoji-Lanzhou) โดยเฉพาะเส้นทางเป่าจี-หลานโจว ซึ่งจะช่วยย่นระยะเวลาในการเดินทางระหว่างมณฑลส่านซีและกานซู่จากเดิม 9 ชั่วโมงเหลือเพียง 5 ชั่วโมงครึ่ง ส่วนเส้นทางรถไฟเส้นทางแควระหว่างซีอาน-เหอเฟย เมืองเอกของมณฑลอานฮุย รวมระยะทาง 955 กิโลเมตร ได้ดำเนินการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วในเดือนมิถุนายน 2003 และกำลังก่อสร้างเส้นทางรถไฟส่วนที่เหลือไปยังเมืองหนานจิง

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ลงมือจ่ายกระแสไฟฟ้าในเส้นทางรถไฟสายเสินมู่-ซัวโจวในมณฑลชานซี รวมระยะทาง 267 กิโลเมตร ด้วยมูลค่าการลงทุน 236 ล้านดอลลาร์ เส้นทางดังกล่าวนี้จะสามารถรองรับปริมาณการขนส่งสินค้าระหว่างเหมืองถ่านหินทางตอนเหนือของมณฑลส่านซีและท่าเรืออ่าวโปไห่ (Bohai Bay) ในเมืองหวงฮวา (Huanghua) มณฑลเหอเป่ย์ได้ปีละ 68 ล้านตัน และยังสามารถเชื่อมต่อไปยังเส้นทางย่อยจากเมืองเหยียนอัน (Yan'an) อันเป็นเส้นทางตรงจากนครซีอานไปยังเมืองเปาโถว (Baotou) ในเขตปกครองตนเองมองโกเลียในได้

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ศูนย์กลางการขนส่งทางบกของมณฑลส่านซีอยู่ที่นครซีอาน ประกอบด้วยเส้นทางสำคัญหลายสาย ได้แก่ เส้นทางซีอาน-หลินตง (Xi'an-Lintong) เส้นทางซีอาน-เป่าจี (Xi'an-Baoji) และเส้นทางซีอาน-ตงฉวน (Xi'an-Tongchuan) และกำลังก่อสร้างเส้นทางใหม่ระหว่างตงกั่ว-เป่าจี (Tonggua-Baoji)

ในปี ค.ศ. 2003 ส่านซีมีแผนลงทุนก่อสร้างถนนรวมมูลค่า 12 พันล้านหยวน แบ่งเป็นการลงทุนก่อสร้างทางหลวงเส้นใหม่มูลค่า 8.6 พันล้านหยวน และยังได้กำหนดตารางงานก่อสร้างถนน รวมระยะทางทั้งสิ้น 3,400 กิโลเมตรในปีนั้นด้วยเช่นกัน ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียยังได้อนุมัติเงินกู้จำนวน 270 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อใช้ในการก่อสร้างถนนวงแหวนยาว 71 กิโลเมตรและปรับปรุงระบบการจราจรในนครซีอาน โดยจะแล้วเสร็จในปลายปี ค.ศ. 2007

ในเดือนมกราคม 2003 มณฑลส่านซียังได้รับเงินกู้จำนวน 35 ล้านดอลลาร์ สรอ. จากกองทุนคูเวตเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาหรับ (Kuwait Fund for Arab Economic Development) เพื่อใช้ในการก่อสร้างทางด่วนระหว่างหฺยูหลิน-จิ้งเปียนทางตอนเหนือของมณฑลส่านซี รวมระยะทางทั้งสิ้น 116 กิโลเมตร โดยได้เปิดใช้เส้นทางดังกล่าวแล้วในเดือนสิงหาคมปีเดียวกัน

เพื่อเป็นการพัฒนาเส้นทางเข้าออกในมณฑลโดยทั่วไป รัฐบาลมณฑลส่านซียังได้เตรียมที่จะลงทุนก่อสร้างและปรับปรุงถนนด้วยมูลค่าการลงทุน 52.3 พันล้านหยวน ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ซึ่งจะส่งผลให้ส่านซีมีเส้นทางถนนเพิ่มขึ้น 4,000 กิโลเมตร เป็น 48,000 กิโลเมตร ภายในปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ก่อสร้างเส้นทางถนนสายต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ชาวจีนจากเมืองต่างๆ ทั่วประเทศสามารถเข้ามายังมณฑลส่านซีได้สะดวกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางเชื่อมโยงซีอาน-อันโจว ทางหลวงชวงหลิง-เหยียนอัน และอุโมงค์ฉางต้า

(Changda) ทะลุผ่านเขาจงหนาน (Zhongnan) เป็นต้น โดยสามารถลดระยะเวลาการเดินทางไปยังเมืองต่างๆ อาทิ เจิ้งโจว หลานโจว ฉงชิ่ง ไท่หยวน และอุ๋นไห่เหลือเพียง 8 ชั่วโมง

4.3 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลส่านซีมีท่าอากาศยานสำคัญอย่างท่าอากาศยานนานาชาติเสียนหยางที่นครซีอาน (Xi'an Xianyang International Airport) เปิดให้บริการทั้งเส้นทางบินภายในและระหว่างประเทศกว่า 95 เส้นทาง ไปยังเมืองต่างๆ ในประเทศและเส้นทางบินตรงไปยังฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น ไทย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย และประเทศในยุโรปบางประเทศ สามารถรองรับผู้โดยสารได้มากขึ้นถึง 10 ล้านคนและรองรับปริมาณสินค้าในคลังสินค้าได้ 130,000 ตันต่อปี ทั้งนี้ รัฐบาลยังมีแผนที่จะปรับปรุงและขยายท่าอากาศยานตามเมืองต่างๆ เช่น เมืองฮั่นจง (Hanzhong) อันคังเหยียนอัน และหยูหลินเพื่อปรับปรุงระบบขนส่งทางอากาศในมณฑลอีกด้วย

การเดินทางระหว่างมณฑลส่านซี-ไทย		
กรุงเทพ-ซีอาน	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 4 ชั่วโมง 20 นาที

4.5 การสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมในมณฑลส่านซีได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 มณฑลส่านซีมีจำนวนผู้ขอติดตั้งโทรศัพท์ทั้งเส้น 6.7 ล้านเลขหมาย ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 6.1 ล้านคน และผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 1.6 ล้านคน

รัฐบาลได้ดำเนินการติดตั้งสายโทรศัพท์ใยแก้วนำแสงในทุกอำเภอและตำบลส่วนใหญ่แล้วประกอบด้วยเสาโทรศัพท์ใยแก้วนำแสงหลัก 9 ต้น ความยาวรวม 7,319 กิโลเมตร และยังมีระบบและสถานีเปลี่ยนถ่ายดาวเทียมด้วย ในปี ค.ศ. 2002 China Mobile ได้ลงนามข้อตกลงกับบริษัท Nortel Networks ให้ดำเนินการขยายเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัลระบบ GSM ครอบคลุมทั้งมณฑล โดยเฉพาะพื้นที่ที่ห่างไกลทั้งสิ้น 7 โครงการ ด้วยมูลค่าการลงทุน 27 ล้านดอลลาร์ สรอ. และในปี ค.ศ. 2004 บริษัท Shaanxi Asia Telecom ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมชั้นนำในภาคตะวันตกของจีนยังมีแผนจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ Nasdaq ด้วย โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาบริษัทฯ มีอัตราผลประกอบการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25 ทุกปี

5. เกษตรกรรม

เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นดิน โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำทางตอนกลางของมณฑล ทำให้มณฑลส่านซีสามารถปลูกพืชผลทางการเกษตรได้หลายชนิด เช่น เมล็ดข้าว ธัญพืช ผัก และผลไม้ เป็นต้น และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมามณฑลส่านซีได้กลายเป็นฐานการผลิตเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชีวภาพรายใหญ่ของจีน ด้วยมูลค่ายอดขายเกินกว่า 400 ล้านหยวน ในปี ค.ศ. 2002 โดยกว่า 320 ชนิดเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อส่งออก และมีผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้นกว่า

60 ชนิดในแต่ละปี ในปัจจุบันรัฐบาลกำลังเน้นไปที่การผลิตแอปเปิ้ลบนพื้นที่กว่า 700,000 เฮกตาร์และการก่อสร้างโรงงานผลิตน้ำแอปเปิ้ลที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ดุลการค้าที่เกินดุลของ มณฑลซานซีส่วนใหญ่ก็มาจากการส่งออกน้ำแอปเปิ้ล และถือเป็นผู้ผลิตน้ำแอปเปิ้ลเข้มข้นกว่า 1 ใน 3 ของปริมาณการผลิตทั่วโลก โดยในปี ค.ศ. 2004 สามารถผลิตน้ำแอปเปิ้ลได้ถึง 276,000 ตัน และกว่าร้อยละ 90 เป็นสินค้าส่งออก นอกจากนี้ มณฑลซานซียังมีมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรและป่าไม้หยางหลิง (Yangling University of Agriculture and Forest Science and Technology) เป็นศูนย์เพาะเลี้ยงแกะจากการเลียนแบบทางพันธุกรรมอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีได้ประสบกับอุทกภัยครั้งใหญ่จากแม่น้ำเว่ย คร่าชีวิตผู้คนไปอย่างน้อย 64 ราย ทำให้รัฐบาลต้องสั่งโยกย้ายประชาชนจำนวน 600,000 คนออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยดังกล่าว ผลจากอุทกภัยครั้งนี้ยังได้สร้างความเสียหายให้กับ พื้นที่กสิกรรม 139,000 เฮกตาร์ คิดเป็นมูลค่าความเสียหายประมาณ 6 พันล้านหยวน ก่อนหน้านี้นี้ 3 ปีมณฑลซานซีเคยประสบกับภาวะฝนแล้งทำให้พืชผลเสียหายมหาศาลและเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในอุตสาหกรรมท้องถิ่น

ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาดังกล่าว ในแต่ละปีรัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน 2 พันล้านหยวนในการดำเนินโครงการปรับปรุงพื้นที่ปลูกป่าและดำเนินมาตรการอื่นๆ เพื่อต่อสู้กับปัญหาพื้นที่ทะเลทรายและอุทกภัย และในเดือนสิงหาคม 2004 รัฐบาลมณฑลซานซีได้ริ้วโครงการก่อสร้างต่างๆ 151 โครงการขึ้นมาพิจารณาใหม่และได้สั่งยกเลิกไป 86 โครงการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในมาตรการยกเลิกการใช้ที่ดินอย่างผิดกฎหมายและใช้เงินลงทุนสูงเกินไป

6. อุตสาหกรรม

มณฑลซานซีมีอุตสาหกรรมหนักคิดเป็นร้อยละ 69 ของผลิตผลทางอุตสาหกรรม อันได้แก่ อุตสาหกรรมถลุงแร่และเครื่องจักร และการหลอมและรีดโลหะ เป็นต้น ขณะที่อุตสาหกรรมเบา อันได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อาหารและเครื่องดื่ม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม และเวชภัณฑ์ ก็กำลังมีความสำคัญมากขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มณฑลซานซีจะมุ่งเน้นที่การพัฒนา 5 กลุ่มอุตสาหกรรม อันได้แก่ อุตสาหกรรมไฮเทค การผลิต และแปรรูปผลไม้ พลังงาน เทคโนโลยีการทหาร และการท่องเที่ยว

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีแหล่งสำรองถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมันเป็นจำนวนมาก มณฑลซานซีจึงเป็นฐานการผลิตพลังงานที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน ในปี ค.ศ. 2003 ทั้งมณฑลมีผลผลิตจากอุตสาหกรรมถ่านหิน ปีโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และเคมีรวมกันร้อยละ 24 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของมณฑล

ตาราง 5-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การสกัดปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	16.1
อุปกรณ์และเครื่องจักรการขนส่ง	10.6
เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	7.0
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	6.6
การผลิตอุปกรณ์เฉพาะอย่าง	4.2
การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า	4.1

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

ปัจจุบัน มณฑลส่านซีมีการติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้ากำลัง 0.67 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง และเนื่องจากเป็นมณฑลที่มีแหล่งสำรองถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และพลังงานน้ำเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงมีแผนที่จะก่อสร้างสถานผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าได้ถึง 1.0 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมงในปี ค.ศ. 2005 โดยจะก่อสร้างสถานผลิตไฟฟ้าจากถ่านหิน พลังน้ำ และก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น 9 แห่ง และวางแผนที่จะก่อสร้างฐานการผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนในอำเภอหยูหลิน โดยจะติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าขนาด 3,000 เมกะวัตต์ในปี ค.ศ. 2005 เพิ่มจากกำลังการผลิตที่มีอยู่เพียง 600 เมกะวัตต์ โดย 1 ใน 3 ส่วนของไฟฟ้าที่ผลิตได้จะส่งออกไปยังมณฑลใกล้เคียง ในขณะที่เดียวกันก็กำลังวางแผนก่อสร้างโครงข่ายสายส่งไฟฟ้าไปยังมณฑลซานตงและมณฑลทางภาคเหนืออีกด้วย

โครงการลงทุนในอุตสาหกรรมไฟฟ้าที่สำคัญ เช่น

- บริษัท Huaneng Enterprises ซึ่งเป็นผู้ผลิตพลังงานไฟฟ้าอิสระของจีนและได้จดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์นิวยอร์ก (New York Stock Exchange) ถือเป็นนักลงทุนรายใหญ่รายหนึ่งที่ร่วมลงทุนในโครงการก่อสร้างสถานผลิตไฟฟ้าขนาดใหญ่ในเมืองฝูกุทางตอนเหนือของมณฑลส่านซี มูลค่า 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้าถึง 3,000 เมกะวัตต์ โดยแบ่งการก่อสร้างออกเป็น 3 ระยะ

- ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Shaanxi Investment Development ได้ลงนามข้อตกลงก่อสร้างสถานผลิตไฟฟ้าพลังน้ำซีเหอ (Xihe) ทางตอนบนของแม่น้ำอัน ด้วยมูลค่าการลงทุน 1.3 พันล้านหยวน ซึ่งเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จจะกลายเป็นสถานผลิตไฟฟ้าแห่งที่ 3 บนแม่น้ำอัน

- บริษัท Xi'anfeng Precious Metals ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนที่มีสินทรัพย์รวม 30 ล้านหยวน ได้สร้างสายการผลิตซิลเวอร์ในเครทและโปแตสเซียมไซยาไนด์เพื่อขยายขอบเขตของผลิตภัณฑ์ โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างในเดือนพฤษภาคม 2002 นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีสายการผลิตซิลเวอร์ และได้ลงนามข้อตกลงจัดหาซิลเวอร์กับบริษัท Eastman Kodak ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตฟิล์มถ่ายรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกอีกด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีการวางท่อขนส่งน้ำมันระหว่างหลานโจว-เฉิงตู-ฉงชิ่ง เพื่อขนส่งน้ำมันจากพื้นที่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือไปยังภาคตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านอำเภอและเมือง

ต่างๆ ในมณฑลกานซู ส่านซี และมหานครฉงชิ่ง 30 แห่ง ด้วยประสิทธิภาพการขนส่งน้ำมันปีละกว่า 5 ล้านตัน ซึ่งได้ก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน 2002 ที่ผ่านมา

(2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในมณฑลส่านซี ด้วยมูลค่าการผลิตในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศรวม 31.1 พันล้านหยวนในปี ค.ศ. 2001 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 33.6 โดยมีนครซีอานเป็นแหล่งรวบรวมเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีนนับตั้งแต่ที่รัฐได้ดำเนินนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจ โดยมีบริษัทซอฟต์แวร์กว่าร้อยละ 90 ได้เข้ามาเปิดกิจการในเมือง ส่งผลให้ผลิตผลจากอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.9 เป็น 4.62 พันล้านหยวน นอกจากนี้ นครซีอานยังได้กลายมาเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ด้วยจำนวนผู้ให้บริการกว่า 1,000 แห่ง และมูลค่าการลงทุนประมาณ 5 ล้านหยวนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

(3) อุตสาหกรรมเวชภัณฑ์

อุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ของส่านซีกำลังเติบโตขึ้นเช่นกัน โดยมีสินค้าแบรนด์เนมที่มีชื่อเสียง เช่น ยาของบริษัท Xi'an-Janssen Pharmaceutical Ltd. ยาเม็ดจำพวก erythromycin ethylsuccinate จากบริษัท Xi'an Pharmaceutical Factory ยาจำพวก gynostemma pentaphylla จากกลุ่มบริษัท 505 Group และบริษัท Sanbao Shuangxi Group เครื่องดื่มทรงชื่อ (Rongshi) และผลิตภัณฑ์อาหารของ Sun foodstuffs เป็นต้น

(4) อุตสาหกรรมเครื่องบิน

มณฑลส่านซีถือเป็นศูนย์กลางการประกอบเครื่องบินที่สำคัญของจีน นำโดยบริษัท Xi'an Aircraft Manufacturing Corporation ของเซินเจิ้น ซึ่งมีฐานออกแบบที่สำนักงานใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ถึง 80,000 ตารางเมตร ปัจจุบันบริษัทฯ เป็นผู้ผลิตเครื่องบินขนส่ง Y-7 และ Y-8 และจัดส่งปีกและอุปกรณ์รักษาเสถียรภาพ (stabiliser) ของเครื่องบินให้กับบริษัทโบอิง รุ่น B-737 มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993

มณฑลส่านซีมีบริษัทร่วมทุนกับต่างชาติผลิตชิ้นส่วนเครื่องบินหลายบริษัท เช่น บริษัทร่วมทุนระหว่าง Rolls-Royce และบริษัท Xi'an Aero Engine ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1997 เป็นบริษัทผลิตชิ้นส่วนสำหรับเครื่องบินหลายรุ่น เช่น Gulfstream IV และ V, Fokker 100 และโบอิง 717 เป็นต้น และบริษัท Shaanxi Airplane ซึ่งมีโรงงานประกอบชิ้นส่วนขั้นสุดท้ายที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย และบริษัท Hangzhou Aircraft เป็นต้น

ในเดือนมิถุนายน 2003 จีนได้เปิดสถาบันวิจัยออกแบบการบินแห่งแรกขึ้นที่นครซีอาน มีบุคลากรทั้งหมด 2,800 คน โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาเครื่องบินทิ้งระเบิด เครื่องบินขนส่งและ

พลเรือน นอกจากนี้ บริษัทที่ปรึกษาของสิงคโปร์ CPG ยังมีแผนที่จะจัดตั้ง “อุทยานการบินหยางหลิงในนครซีอาน” (Xi'an Yangling Aviation Park) มูลค่า 6 พันล้านหยวน บนพื้นที่กว่า 10 ตารางกิโลเมตร ติดกับท่าอากาศยานหยางหลิง โดยจะเป็นเขตพัฒนาการบินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ และจะพัฒนาให้กลายเป็นศูนย์การบินแห่งชาติแบบจุดเดียว (a national one-stop aviation hub) ตลอดจนงานด้านวิจัยและพัฒนาและการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการบินทุกประเภทด้วย

ปัจจุบัน มณฑลส่านซีมีแผนที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ กระตุ้นการพัฒนาในภาคเอกชน พัฒนาอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพิ่มประสิทธิภาพผลงานทางเทคโนโลยี และการกระตุ้นความต้องการภายในมณฑล เป็นต้น และในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลมณฑลส่านซีได้ประกาศแผนที่จะปฏิรูปรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ของมณฑลกว่าร้อยละ 80 ให้แล้วเสร็จภายในอนาคตอันใกล้ ปัจจุบันมีวิสาหกิจภายใต้การกำกับดูแลของรัฐประมาณ 1,000 แห่ง มูลค่าสินทรัพย์รวมกว่า 100 พันล้านหยวน โดยในปีเดียวกันนั้นรัฐบาลได้ตกลงขายหุ้นในบริษัท Xi'an Qinchuan Automobile ให้แก่บริษัทผู้ผลิตแบตเตอรี่ BYD ของฮ่องกงด้วยมูลค่า 270 ล้านหยวน ทำให้บริษัท BYD กลายเป็นบริษัทเอกชนรายแรกที่มีหุ้นส่วนในบริษัทผลิตรถยนต์ของรัฐมากที่สุดในแผ่นดินใหญ่ด้วย

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ด้วยความสำคัญของมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมาเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการท่องเที่ยวตลอดมา ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑลส่านซีเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่มณฑล 0.46 ล้านคน มีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 198 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 45.21 และ 43.59 อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (SARS) โดยเฉพาะในช่วงฤดูใบไม้ผลิปีนั้น ทำให้ต้องปิดมณฑลจากโลกภายนอกและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้กับมณฑลเป็นจำนวนมากต้องหยุดชะงักลง

ตาราง 5-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
465,800	307,800	198	1 แห่ง

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

มณฑลซานซีมีจำนวนบริษัทที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 307 แห่ง ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทที่เกี่ยวข้องระหว่างประเทศเพียง 33 แห่ง ที่เหลือเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 6,286 คน

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 229 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจ 181 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยฮ่องกง มาเก๊า และได้หวันมีเพียง 8 แห่ง และลงทุนโดยชาวต่างชาติ 1 แห่ง

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

มณฑลซานซีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมอีกแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะนครซีอานซึ่งเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมและถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของมณฑลซานซี เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น สุสานจักรพรรดิฉินที่มิกองทัพทหารที่ทำจากดินเผาหลายหมื่นนาย จนถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์อันดับที่ 8 ของโลก และยังได้รับยกย่องให้เป็นมรดกโลก สถานที่ขุดพบบรรพบุรุษมนุษย์ที่หลานเถียน (Lantian Ape Man) ป่านครซีอาน (Xi'an Forest of Steles) เจดีย์ห่านป่า (Wild Goose Pagoda) สระน้ำฮัวจิ่ง (Huaqing Pool) วัดฝ่าเหมิน (Famen Temple) ห่างจากนครซีอานทางตะวันตกประมาณ 120 กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ (นิ้ว) ของพระศรีศากยมุนี และสุสานเฉียนหลิง (Qianling) ซึ่งเป็นสถานที่ฝังพระศพของจักรพรรดิถัง เกาจงและพระนางอู่ เจื่อเทียน (Emperor Tang Gaozong and Empress Wu Zetian) เป็นต้น นอกจากนี้ มณฑลซานซียังมีทัศนียภาพที่สวยงามตลอดแนวเทือกเขา เช่น เขาไท่ไป่ (Taibai Mountain) เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์หายากอย่างหมีแพนด้าและลิงสีทอง เขาหัวซาน (Huashan Mountain) และเขาหลี่ซาน (Lishan Mountain) เป็นต้น

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 0.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.8 และมูลค่าที่ใช้จริง 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.5

ตาราง 5-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลซานซี

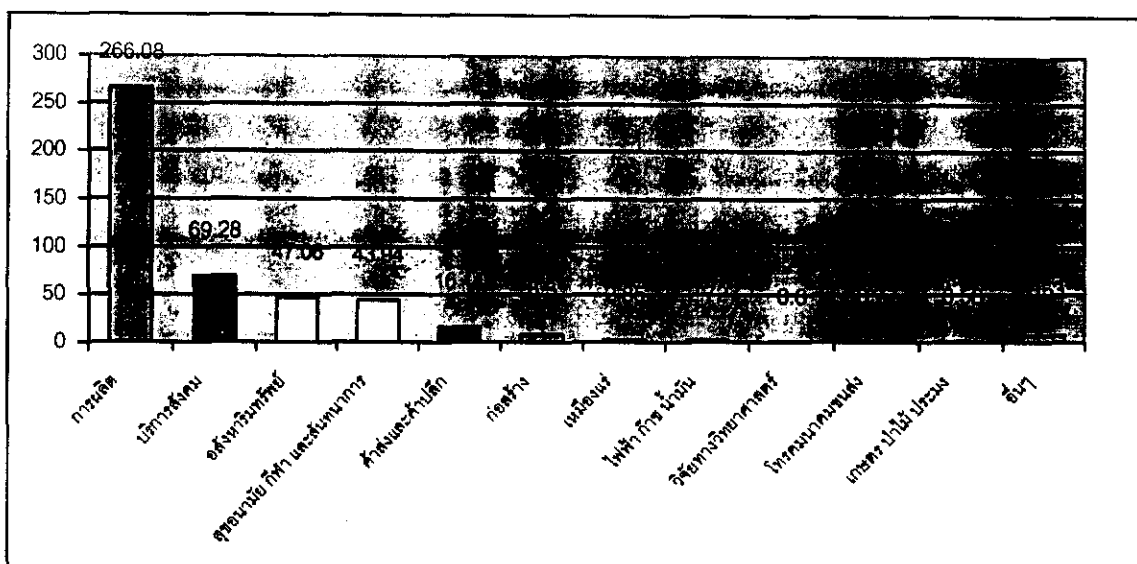
	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	3,851	203	229
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	8.15	0.74	0.83
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	4.23	0.36	0.47

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

ในปลายปี ค.ศ. 2004 มีบริษัทต่างชาติชั้นนำ 29 แห่งได้เข้ามาลงทุนทำธุรกิจในมณฑลส่านซี เช่น Nissan, Toshiba, Metro, Pepsi, McDonald's และ Nestle เป็นต้น โดยร้อยละ 57.1 เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ที่เหลือได้แก่ ภาคบริการสังคมและอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมในภาคบริการกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

ฮ่องกงถือเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดในมณฑลส่านซี จวบจนในปี ค.ศ. 2003 มีการลงนามการลงทุนแล้วทั้งสิ้น 1,834 โครงการ ด้วยมูลค่าเงินลงทุนตามสัญญา 4.58 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 52.6 ของมูลค่าการลงทุนรวมในมณฑลส่านซี และมูลค่าที่ใช้จริง 2.13 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนรายอื่นๆ อีก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา หมู่เกาะเวอร์จิน ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสิงคโปร์ สำหรับการลงทุนของไทยในส่านซี ในปี ค.ศ. 2003 มีสัดส่วนสูงขึ้นจากปี ค.ศ. 2002 เป็น 13.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 106.1 จัดอยู่ในอันดับที่ 7 ของนักลงทุนจากทั่วโลกที่มาลงทุนที่มณฑลส่านซี

ตาราง 5-6 เปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)

ประเทศ	มูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง	
	ปี 2002	ปี 2003
จีนฮ่องกง	111.9	179.5
สหรัฐอเมริกา	30.6	65.2
หมู่เกาะเวอร์จิน	117.4	54.3
ญี่ปุ่น	13.7	28.9
สหราชอาณาจักร	6.9	17.5
สิงคโปร์	NA	14.7
ไทย	6.6	13.6
จีนไต้หวัน	20.1	12.5
เยอรมนี	6.1	11.7
ออสเตรเลีย	0.8	10.7
แคนาดา	5.0	9.0
เกาหลี	1.2	2.3
เบลเยียม	1.8	2.1
จีนมาเก๊า	12.5	2.1
มาเลเซีย	1.9	0.9

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน รัฐบาลกลางจึงได้ให้สิทธิทางภาษีแก่บริษัทต่างชาติที่มาลงทุนในจีน ปัจจุบันบริษัทเหล่านี้จะได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีเป็นเวลา 3 ปี แต่ภายใต้นโยบายฉบับใหม่นี้ บริษัทต่างชาติโดยเฉพาะบริษัทที่ลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกจะได้รับการเรียกเก็บอัตราภาษีพิเศษร้อยละ 15 ของสิทธิพิเศษทางภาษีที่มีอยู่เดิมเป็นเวลาอีก 3 ปีเมื่อสิทธิภาษีเดิมสิ้นสุดลง (ยกเว้นภาษีที่เก็บจากผลกำไรใน 2 ปีแรกและภาษีที่ได้รับลดหย่อนลงครึ่งหนึ่งใน 3 ปีต่อมา) นอกจากนี้ หากบริษัทสามารถส่งออกสินค้าได้เกินร้อยละ 70 ของผลิตรวมที่ผลิตได้ต่อปี ก็จะได้รับส่วนลดการจัดเก็บภาษีลงเหลือร้อยละ 10 อีกด้วย

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลซานซีถือเป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันตกของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าผู้บริโภคของมณฑลซานซีมีรวม 85.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี

ก่อนร้อยละ 17.2 ศูนย์กลางผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครซีอาน คิดเป็นร้อยละ 51.6 ของการค้าปลีกรวมในมณฑล

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าสำคัญ ๆ ในส่านซี ได้แก่ Xi'an Minsheng Group และ Xi'an Jiefang Department Store เป็นต้น ด้วยมูลค่ายอดขาย 859 ล้านหยวน และ 725 ล้านหยวน ตามลำดับ ในปี ค.ศ. 1999

นอกเหนือไปจากศูนย์การค้าโดยทั่วไปแล้ว รูปแบบการค้าอื่นๆ เช่น ร้านค้าแบบเชนส์โดร์ (chain stores) หรือระบบร้านค้าปลีกที่มีการเปิดร้านค้าบริหารภายใต้การกำกับดูแลของบริษัทแม่ เพื่อให้การดำเนินงานมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน และซูเปอร์มาร์เก็ต ก็กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 2000 ห้าง Shaanxi Haixing Supermarket ได้เปิดซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วมณฑลแล้ว 46 แห่ง ด้วยรายรับรวม 179 ล้านหยวน มากเป็นอันดับที่ 34 ในบรรดาร้านซูเปอร์มาร์เก็ตสาขาในจีน นอกจากนี้ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ระบบการกระจายสินค้าบริโภคในนครซีอานได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว นอกเหนือไปจากการพัฒนาศูนย์การค้าแห่งใหม่หลายแห่งแล้ว บริษัทค้าปลีกต่างชาติอย่างห้างเมโทรของเยอรมนี และห้างคาร์ฟูร์ของฝรั่งเศสยังได้เข้ามาลงทุนในนครซีอานด้วย

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมืองคิดเป็น 5,666.6 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.4 ปัจจุบันรูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภคก็เปลี่ยนแปลงไป ประชาชนในมณฑลส่านซีมีการใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าอาหารลดลง ขณะที่ค่าใช้จ่ายในสินค้าบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางขนส่งและโทรคมนาคม ยาและบริการทางการแพทย์ และที่พักอาศัยกำลังเพิ่มสูงขึ้น

ตาราง 5-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	1996	2003
อาหาร	45.5	34.6
เสื้อผ้า	13.3	9.9
เครื่องใช้ในครัวเรือน	NA	6.8
ยาและบริการทางการแพทย์	4.5	8.7
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	5.2	16.8
ที่อยู่อาศัย	8.2	10.7

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีมีมูลค่าการค้ารวม 2.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 25.2 ส่วนในเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2004 มูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ 3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 2.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. รูปแบบการค้าส่วนใหญ่เป็นการค้าปกติ (Ordinary trade) คิดเป็นร้อยละ 77.3 ของการนำเข้าและร้อยละ 85.2 ของการส่งออก

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลซานซีมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 1.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 85.2 สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ อุปกรณ์ไฟฟ้า AV และชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์สินแร่ เคมีภัณฑ์ สิ่งทอ และเหล็กกล้า เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นฮ่องกง และเนเธอร์แลนด์

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

มูลค่าการนำเข้าของมณฑลซานซีเพิ่มขึ้นเป็น 1.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.6 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ อุปกรณ์ไฟฟ้า AV และชิ้นส่วน อุปกรณ์การแพทย์ เคมีอินทรีย์ เหล็กกล้าและโลหะ เป็นต้น แหล่งนำเข้าส่วนใหญ่ ได้แก่ ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา และเบลเยียม

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญอันดับหนึ่งของมณฑลซานซี ได้แก่ สหรัฐอเมริกา โดยในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการส่งออกไปสหรัฐอเมริกามีประมาณ 271.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 42.2 มูลค่าการนำเข้ามีประมาณ 148.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.9 คู่ค้าสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป ฮ่องกง และเนเธอร์แลนด์

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

มณฑลซานซียังมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจหลายแห่งทางตอนกลางและตอนเหนือของมณฑล ได้แก่ นครซีอาน เมืองเว่ยหนาน (Weinan) นครเสียนหยาง (Xianyang) เมืองฮั่นจง (Hanzhong) เมืองเป่าจี (Baoji) เมืองเหยียนอัน (Yan'an) เมืองตงฉวน (Tongchuan) และเมืองหยูหลิน (Yulin)

ตาราง 5-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
ซีอาน	92.8	12.1	12,952.1	64.8	44.0
เสียนหยาง	28.8	11.9	5,944.1	19.2	8.0
เป่าจี้	26.1	12.6	7,112.5	20.4	8.3
เว่ยหนาน	20.7	8.2	3,885.5	16.9	6.1
อันจง	16.3	9.1	4,392.1	10.2	5.0
เหยียนอัน	14.3	13.9	6,943.2	19.2	2.9
ถงฉวน	4.9	11.5	5,797.8	4.2	1.8

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครซีอาน

นครซีอานเป็นเมืองหลวงของจีนมาถึง 11 ราชวงศ์ในช่วงระหว่าง 1,000 ปีก่อนคริสตกาล ถึงปี ค.ศ. 1000 มีความสำคัญในฐานะที่เป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเมืองหนึ่งของโลกเช่นเดียวกับกรุงโรมและกรุงคอนสแตนติโนเปิลในอดีตจวบจนกระทั่งปัจจุบัน และเป็นจุดหมายปลายทางของเส้นทางสายไหมทางด้านตะวันออกเชื่อมกับกรุงปักกิ่งและเมืองสำคัญๆ ทางตะวันตกอย่างมณฑลกานซู ชิงเจียง ซิงไห่ และทิเบต และประเทศในแถบเอเชียกลางด้วย

ปัจจุบัน นครซีอานเป็นฐานทางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความเข้มแข็งมาก และกำลังเติบโตขึ้นจนกลายเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยในปี ค.ศ. 2000 พบว่ากว่าร้อยละ 90 ของบริษัทซอฟต์แวร์ที่มณฑลตั้งอยู่ที่นครซีอาน ด้วยรายรับรวม 3.2 พันล้านหยวน นอกจากนี้ นครซีอานยังเป็นศูนย์รวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน

มูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมกว่าครึ่งหนึ่งของมณฑลส่านซีมาจากนครซีอาน โดยอุตสาหกรรมที่มีความเชี่ยวชาญในนครซีอาน ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องบิน อุตสาหกรรมออปติกส์ ยานยนต์ และสิ่งทอ บริษัทร่วมทุนที่จัดตั้งขึ้นและมีอายุยาวนานที่สุด ได้แก่ บริษัท Xi'an Janssen ของบริษัทสาขาของ Johnson & Johnson ในเบลเยียม โดยจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1983 ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 190 ล้านดอลลาร์ สรอ. กลายเป็นบริษัทร่วมทุนด้านเวชภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดในจีนสามารถผลิตยาได้กว่า 100 ล้านแพ็คในแต่ละปีภายใต้ชื่อสินค้า "Janssen-Cilag"

นครซีอานยังเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่าเป็นเมืองแห่งเทคโนโลยี (technology-intensive city) มีมหาวิทยาลัย 36 แห่ง วิทยาลัยด้านซอฟต์แวร์ 3 แห่ง และบริษัทซอฟต์แวร์อีก 400 แห่ง รวมบุคลากรกว่า 300,000 คน ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลมณฑลยังได้ประกาศแผนพัฒนานครซีอานให้กลายเป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านซอฟต์แวร์ที่ใหญ่ที่สุดในจีนภายในระยะเวลา 5 ปี โดยเพิ่มการจ้างงานวิศวกรด้านซอฟต์แวร์ในเขตพัฒนาซอฟต์แวร์นครซีอาน (Xi'an Software Park) เป็น

100,000 คน และเพิ่มยอดขายต่อปีเป็น 20 พันล้านหยวน ปัจจุบันเขตพัฒนาดังกล่าวมีบริษัท
ซอฟต์แวร์กว่า 30 แห่งได้ร่วมมือกับบริษัทในไต้หวันและญี่ปุ่นในการพัฒนาซอฟต์แวร์ต่าง ๆ

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มูลค่าการลงทุนจากไต้หวันในนครซีอานได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก
รัฐบาลได้อนุมัติการจัดตั้งบริษัทที่ลงทุนโดยไต้หวันกว่า 536 บริษัทในด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
ขั้นสูง อิเล็กทรอนิกส์ และการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการจัดงานแสดงสินค้าจาก
ไต้หวันในเดือนเมษายน 2003 ที่ผ่านมา โดยผู้จัดงานฯ เห็นว่าผลจากการจัดงานดังกล่าวทำให้
เกิดการลงนามข้อตกลงด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 2 พันล้านหยวน

ด้านคมนาคมขนส่ง ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลนครซีอานได้เริ่มลงมือก่อสร้างระบบรถไฟใต้
ดินระยะทาง 20 กิโลเมตร ด้วยมูลค่าเงินลงทุนถึง 7.1 พันล้านหยวน โดยต้องหาจากแหล่งเงินทุน
ต่างชาติ 3.4 พันล้านหยวน แต่อย่างไรก็ดี ภายหลังที่รัฐบาลกลางได้มีมติให้หยุดการก่อสร้าง
รถไฟใต้ดินทุกโครงการทั่วประเทศในปีถัดมา ทำให้รัฐต้องประกาศการอนุมัติแก่นครซีอานเป็น
กรณีพิเศษเพื่อให้โครงการก่อสร้างรถไฟใต้ดินในนครซีอานดำเนินการต่อไปได้

ด้านธุรกิจการเงิน รัฐบาลกำลังพัฒนานครซีอานให้กลายเป็นศูนย์กลางการเงินใน
ภูมิภาค โดยในปี ค.ศ. 2002 รัฐได้อนุญาตให้ธนาคารเอเชียตะวันออก (Bank of East Asia) ของ
ฮ่องกงเข้ามาจัดตั้งสาขาในนครซีอานเพื่อเปิดให้บริการเงินตราต่างประเทศ นับเป็น 1 ใน 7 สาขา
ของธนาคารที่ได้เปิดให้บริการด้านนี้บนจีนแผ่นดินใหญ่ และในปีเดียวกัน บรรษัทการเงินระหว่าง
ประเทศ (International Finance Corporation) ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการเงินภาคเอกชนของ
ธนาคารโลก และ Bank of Nova Scotia ของแคนาดาได้เข้าถือหุ้นส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์
นครซีอาน (Xi'an City Commercial Bank) ซึ่งนับเป็นครั้งที่ 2 ที่ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติสามารถ
ถือหุ้นในสถาบันการเงินของจีนแผ่นดินใหญ่ ภายหลังที่ธนาคารเซี่ยงไฮ้ได้ขายหุ้นให้กับ HSBC
และธนาคารพาณิชย์เซี่ยงไฮ้ของฮ่องกงในปี ค.ศ. 2001

ด้านการท่องเที่ยว นครซีอานมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมาก ได้แก่ กองทัพพันกระบุดึกดา
ดินเผา รวมทั้งม้าและราชรถอีกหลายตัว ตั้งอยู่ทางตะวันออกของนครซีอานประมาณ 30
กิโลเมตร กองทัพดินเผาเหล่านี้ถูกฝังอยู่ในสุสานจักรพรรดิฉินซี (Qin Shihuang) เพื่อพิทักษ์
รักษาสถานขององค์จักรพรรดิปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ฉิน โดยถูกขุดพบในปี ค.ศ. 1974 ขณะที่
ฝังพระศพจริงของจักรพรรดิยังไม่ได้ถูกขุดขึ้นมา

โดยในเดือนพฤษภาคม 2003 สำนักงานการท่องเที่ยวประจำมณฑลได้วางแผนที่จะ
ก่อสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่ในบริเวณเดียวกันเพื่อใช้จัดเก็บและอนุรักษ์ตุ๊กตาดังกล่าว
รวมมูลค่า 520 ล้านหยวน และเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ในปี ค.ศ. 2001 มี
นักท่องเที่ยวเข้ามาที่นครซีอานทั้งสิ้น 17.5 ล้านคน มีรายรับจากการท่องเที่ยว 11.3 พันล้าน
หยวน คิดเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติกว่า 672,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ส่วนใหญ่มาจากทวีป
อเมริกาเหนือมากกว่าเอเชียและยุโรป ในช่วงเก้าเดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มีนักท่องเที่ยวจีนเข้า
มาที่นครซีอานทั้งสิ้น 18.8 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 5.2

นครซีอานยังได้จัดตั้งเขตพัฒนาสำคัญหลายแห่ง ได้แก่

(1) **เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงนครซีอาน (Xi'an High-tech Industrial Development Zone)** จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1991 และเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุดแห่งหนึ่งของจีน มีบริษัทด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 2,400 แห่งให้เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนา และเป็นเขตพัฒนาระดับประเทศและเป็นเขตพัฒนา 1 ใน 4 แห่งของจีนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายทางอุตสาหกรรมระหว่างสมาชิกเขตเศรษฐกิจในเอเปก กลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในเขต ได้แก่ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (electromechanical integration) เทคโนโลยีเครื่องทำความเย็นที่มีประสิทธิภาพสูงและประหยัดพลังงาน และเทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์ และในเดือนเมษายน 2003 รัฐบาลยังได้ก่อสร้างเขตพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมสื่อสารประจำภาคตะวันตก (China West Telecommunications Industry Park) ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 4 พันล้านหยวน โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006

(2) **เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครซีอาน (Xi'an Economic and Technological Development Zone)** โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมเบา การแปรรูปอาหาร การผลิตเครื่องจักร และเวชภัณฑ์ มีบริษัทต่างชาติอีกหลายรายที่เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนา เช่น Coca Cola, GM, Siemens, Rolls-Royce และ ABB เป็นต้น

11.2 เมืองเว่ยหนาน

เมืองเว่ยหนานมีเขตพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ เขตทดลองพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Weinan High-tech Development Experimental Zone) โดยเน้นที่การพัฒนาเคมีภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เช่น เครื่องช่วยประกอบสารเคมีที่ไม่เข้ากัน (catalysts) สารเคมีที่ใช้เปลี่ยนแปลงสภาพธาตุอื่น (reagents) ยาที่มีความอ่อนไหว เม็ดพลาสติก และอื่นๆ

11.3 เมืองเสียนหยาง

รัฐบาลได้พัฒนาเมืองเสียนหยางซึ่งอยู่ทางตะวันตกของนครซีอานให้กลายเป็นศูนย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน โดยจะเน้นที่การพัฒนาทางอุตสาหกรรมตามแผนที่วางไว้ตลอดเส้นทางคมนาคมออก-ตกสายสำคัญของมณฑล โดยจะร่วมมือกับนครซีอาน เมืองเป่าจิ หยางหลิง และเว่ยหนาน และยังได้จัดตั้งเมืองเสียนหยางให้เป็นเขตทดลองพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Xianyang High-tech Development Experimental Zone) เพื่อผลิตสินค้าประเภทสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ นอกจากนี้ เมืองเสียนหยางยังเป็นที่ตั้งของปิรามิดโบราณเกือบ 100 แห่ง แต่เนื่องจากยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ปิรามิดเหล่านี้จึงยังคงความสมบูรณ์และเป็นของหายากสำหรับนักท่องเที่ยว และยังมีน้ำตกโฮโข่ว (Hokou Waterfall) ในอำเภออี้ชว่น (Yichuan County) ซึ่งเป็นน้ำตกเพียงแห่งเดียวบนแม่น้ำหวงเหอและเป็นน้ำตกที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน

11.4 เมืองฮั่นจง

เมืองฮั่นจงถือเป็นพื้นที่ที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจมากที่สุดทางตอนใต้ของมณฑลซานซี โครงสร้างทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นการทำเกษตรกรรมแม้พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกจะมีอยู่น้อยเพราะส่วนใหญ่จะเป็นแนวเทือกเขา แต่ก็มีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ มาโดยตลอด อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ โดยเฉพาะที่เป็นของรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง ยา การแปรรูปอาหาร เครื่องจักร และสิ่งทอ เป็นต้น

ปัจจุบันเมืองฮั่นจงกำลังมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ชีววิทยา และแหล่งน้ำ ซึ่งมีปริมาณมากเมื่อรวมกับเมืองใกล้เคียงอื่นๆ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแหล่งชีววิทยา เช่น เห็ด ใบบัว และยาจีน โดยจะเน้นการพัฒนาด้านคุณภาพจนกลายเป็นอุตสาหกรรมหลักอีกอุตสาหกรรมหนึ่งของเมือง ส่วนการพัฒนาเหมืองแร่ยังคงติดกับปัญหาการขาดแคลนระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อนำมาผลิตไฟฟ้ายังติดปัญหาด้านเงินทุนซึ่งเกินกำลังของมณฑลและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

11.5 เมืองเป่าจิ

เมืองเป่าจิมิเขตพัฒนาสำคัญที่สำคัญ ได้แก่ เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (Baoji High-tech Industrial Development Zone) ซึ่งเป็นเขตพัฒนาระดับประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุที่ประกอบขึ้นจากโลหะหายาก และวัสดุแม่เหล็ก เป็นต้น

11.6 เมืองถงฉวน

อุตสาหกรรมสำคัญของเมืองถงฉวน ได้แก่ ถ่านหิน วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องดินเผาและเครื่องลายคราม สิ่งทอ ยา อาหาร และอุตสาหกรรมเคมี โดยสามารถผลิตถ่านหินได้ปีละ 11 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของการผลิตรวมทั้งมณฑล และยังสามารถผลิตปูนซีเมนต์ได้ร้อยละ 35 ของการผลิตรวมทั้งมณฑล ส่วนสินค้าเครื่องดินเผาและเครื่องลายครามที่มีชื่อจนเป็นที่รู้จักไปทั่ว ได้แก่ สินค้าจากเตาเผาเยาโจว (Yaozhou Kiln)

นอกจากนี้ ด้วยลักษณะภูมิอากาศที่เหมาะสม ยังทำให้ถงฉวนสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลายชนิด เช่น แอปเปิ้ล พริกไทย กระเทียม ใบบัวสูบ วอลนัท และสมุนไพรยาจีนที่มีราคาแพง และยังมีสินค้าที่แปรรูปมาจากแอปเปิ้ล เช่น ไวน์ น้ำส้มสายชู และน้ำอัดลม โดยมีสินค้าอย่างพริกไทยและวอลนัทเป็นสินค้ามีชื่อและสามารถส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ด้วย

11.7 เมืองเหียนอัน

เมืองเหียนอันห่างจากนครซีอานไปทางเหนือประมาณ 250 กิโลเมตร เคยเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์ในช่วงปี ค.ศ. 1930 ถึง 1940 เป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งการปฏิวัติ (Revolutionary Museum) ตลอดจนอดีตอาคารสำนักงานใหญ่ในยุคปฏิวัติ และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของมนุษย์ในสมัยโบราณหลายแห่ง ใกล้กับเมืองเหียนอันยังมีเจดีย์เจียหลิงซาน (Jialingshan Pagoda) ซึ่งสร้างขึ้นมาตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ถัง เป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม 9 ชั้น สูงจากเนินเขา 44 เมตร ใกล้กันนั้นก็ยังมีระฆังขนาดใหญ่ซึ่งหล่อขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง เมืองเหียนอันจึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของจีนอีกแห่งหนึ่ง และมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากได้หลงใหลเข้ามาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950

11.8 เมืองหยูหลิน

เมืองหยูหลินตั้งอยู่ทางตอนบนสุดของมณฑลส่านซี โครงสร้างทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม แต่ด้วยภูมิอากาศที่แห้งแล้ง พื้นดินเป็นดินทราย และขาดแคลนแหล่งน้ำ ทำให้การทำเกษตรกรรมที่นี่ได้ผลเกือบไม่คุ้มทุน และพืชผลไม่สวยงาม จนกระทั่งปลายทศวรรษที่ 80 รัฐบาลได้หันมาเน้นที่การพัฒนาแหล่งพลังงาน ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี อุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ มีการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นอุตสาหกรรมหลักของเมือง และสามารถดึงดูดเงินลงทุนเข้ามาได้เป็นอย่างมาก

มณฑลส่านซี อู่อารยธรรมจีน

มณฑลส่านซีมีความโดดเด่นด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากเคยเป็นฐานทางการทหารของจีนมาตั้งแต่สมัยของผู้นำเหมา เจ๋อตง ทำให้มีการคิดค้นและวิจัย ตลอดจนผลิตนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ และวิศวกรจำนวนมาก ในขณะนั้น มณฑลส่านซีถือเป็นศูนย์กลางของการวิจัยที่ใหญ่ที่สุดของจีนและมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาสูงเป็นอันดับ 3 ของจีน รองจากปักกิ่ง และเซี่ยงไฮ้ มีสถาบันค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า 2,000 แห่ง ในจำนวนนี้มีมากกว่า 50 สถาบันที่อยู่ในระดับก้าวหน้าของประเทศ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเมืองเอกของมณฑล คือ นครซีอานซึ่งได้กลายเป็น “หมู่บ้านไอที” ของจีน โดยมีต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจซอฟต์แวร์ สร้างรายได้จากการส่งออกซอฟต์แวร์คิดเป็นสัดส่วนระดับนำของประเทศ นครซีอานยังเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ ที่มีมรดกทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก ได้แก่ สุสานกongsหวู่บู๊ป๋น ทหารฉินซี เป็นต้น สำหรับภาคเกษตร ส่านซีเป็นแหล่งผลิตผลไม้เมืองหนาวที่สำคัญของจีน โดยผลิตแอปเปิ้ลมากเป็นอันดับ 2 รองจากซานตง ส่วนสาส์ผลิตได้มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ

ตาราง 5-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลส่านซี ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ส่านซี	28.9	782.6	36.9	206,000

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฮานซี
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลส่านซี (Shaanxi Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	205,800	205,800	อันดับที่ 11 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเอเคอร์)	-	514.05	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเอเคอร์)	-	636.81	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	12.8	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	28,560.0	
แร่แมงกานีส (ล้านตัน)	-	420.0	
ปิโตรเลียม (ล้านตัน)	-	151.04	
ก๊าซธรรมชาติ (ร้อยล้านลูกบาศก์เมตร)	-	3,611.70	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	36.74	36.90	อันดับที่ 17 ในจีน
ในเขตเมือง	29.94	30.14	
ในเขตชนบท	6.80	6.76	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษ (ล้านคน)			
ระดับประถมศึกษา	4.33	4.01	
ระดับมัธยมศึกษา	3.17	3.41	
ระดับอุดมศึกษา	0.41	0.50	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	18.74	19.11	อันดับที่ 15 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	10.03	9.97	
อุตสาหกรรม	3.08	3.64	
อุตสาหกรรมบริการ	5.63	5.51	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	10,351	11,461	อันดับที่ 20 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	5,240	5,039	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	94,900	95,600	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	82,712	86,696	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	1,010	744	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	6.71	6.80	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	10	เมืองเอก ได้แก่ นครซีอาน (Xi'an)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	107	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1,744	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	210.16	239.86	อันดับที่ 21 ในจีน เพิ่มขึ้น 10.9%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	28.86	32.0	
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	94.78	113.36	
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	86.52	94.50	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,701.0	6,480.0	อันดับที่ 26 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	6,330.89	6,806.38	อันดับที่ 25 ในจีน
ในเขตชนบท	1,596.25	1,675.66	อันดับที่ 29 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	97.46	127.87	
Capital Construction	40.51	52.97	
Innovation	8.78	11.18	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	4.88	4.86	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	25.23	32.69	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	40.49	41.82	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	3,462	3,464	
เส้นทางรถยนต์	46,564	50,019	
เส้นทางน้ำ	1,033	1,065	
เส้นทางการบิน	251,274	485,438	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือชายฝั่ง (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ทำเรือ (ล้านตัน)	-	-	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	352.30	358.47	อันดับที่ 17 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	318.57	312.07	อันดับที่ 20 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	4.81	6.11	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)	5.24	6.72	
ในเมือง	3.44	4.57	
ในชนบท	1.80	2.15	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	1.10	1.59	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	50.19	51.13	อันดับที่ 20 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	35.32	33.44	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	2.66	2.68	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	12.51	14.56	
ผลิตรวมจากการประมง	0.41	0.45	
6.2 ปริมาณผลผลิตด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	10.06	9.68	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	0.41	0.41	
ผลไม้	5.77	6.21	
ผัก	6.60	7.09	
นม	0.08	1.07	
ฝ้าย	0.04	0.05	
เนื้อสัตว์	1.06	1.14	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	0.06	0.07	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	204.34	246.99	
อุตสาหกรรมเบา	69.55	134.79	
อุตสาหกรรมหนัก	76.20	170.80	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
ผ้า (ล้านเมตร)	727	740	
โทรทัศน์ (ล้านเครื่อง)	0.81	1.36	
เหล็กกล้า	0.88	1.74	
ถ่านหิน	58.59	73.93	
น้ำมัน	10.64	12.67	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.72	0.31	
รายรับจากการท่องเที่ยว (พันล้านหยวน)	350.0	198.43	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	229	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	307	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	379.83	459.31	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	295.01	354.96	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	6.18	7.49	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	1.34	1.43	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	840.64	834.28	
มูลค่าที่แท้จริง	410.64	466.02	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	203	229	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) จีนฮ่องกง	111.87	179.49	
2) สหรัฐอเมริกา	30.60	65.22	
3) หมู่เกาะเวอร์จิน	117.39	54.25	
ไทย	6.58	13.61	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลसानซี
โดย วันวัชร มีงมณีนาถิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุทธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	72.82	85.32	อันดับที่ 20 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	5,378.06	5,666.61	
อาหาร	1,832.89	1,960.31	
เครื่องนุ่งห่ม	508.34	559.07	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	436.81	383.48	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	444.20	491.17	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	485.05	528.62	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	881.48	950.85	
ที่พักอาศัย	622.39	609.05	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	22.25	27.83	อันดับที่ 22 ในจีน เพิ่มขึ้น 25.10%
การส่งออก	13.77	17.35	เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.0
การนำเข้า	8.48	10.48	เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.60
ดุลการค้า	5.29	6.87	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์เครื่องจักรกลและอิเล็กทรอนิกส์	179.29	271.54	เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.10
2) อุปกรณ์หม้อน้ำและชิ้นส่วน	169.91	218.17	เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.40
3) สินแร่และแร่บริสุทธิ์	87.25	112.25	เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.70
4) ผ้า	93.56	102.82	เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.90
5) ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	76.16	89.17	เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.10
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์ตามปฏิกรณ์ปรมาณู	252.52	344.52	เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.40
2) อุปกรณ์เครื่องจักรกลและอิเล็กทรอนิกส์	131.15	154.29	เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.60
3) สารอินทรีย์	94.76	121.81	เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.50
4) อุปกรณ์และเครื่องมือแพทย์และกล้องถ่ายรูป	76.65	91.63	เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.50
5) สารอนินทรีย์	6.66	42.33	เพิ่มขึ้นร้อยละ 535.40
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) สหรัฐอเมริกา	335.34	420.15	เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.29
2) ญี่ปุ่น	280.23	366.10	เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.64
3) สหภาพยุโรป	158.99	228.56	เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.76
ไทย	24.62	27.99	เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.68
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครซีอาน (Xi'an)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	7.17	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	92.81	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	12,952.08	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,749.44	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	44.01	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.2 เมืองเสียนหยาง (Xianyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	4.84	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	28.76	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	5,944.08	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,585.87	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	8.02	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.3 เมืองเป่าจิ (Baoji)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.67	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	26.11	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	7,112.47	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,047.97	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	8.26	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.4 เมืองเว่ยหนาน (Weinan)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.34	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	20.75	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	3,885.46	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	6.06	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Shaanxi Statistical Yearbook 2004.

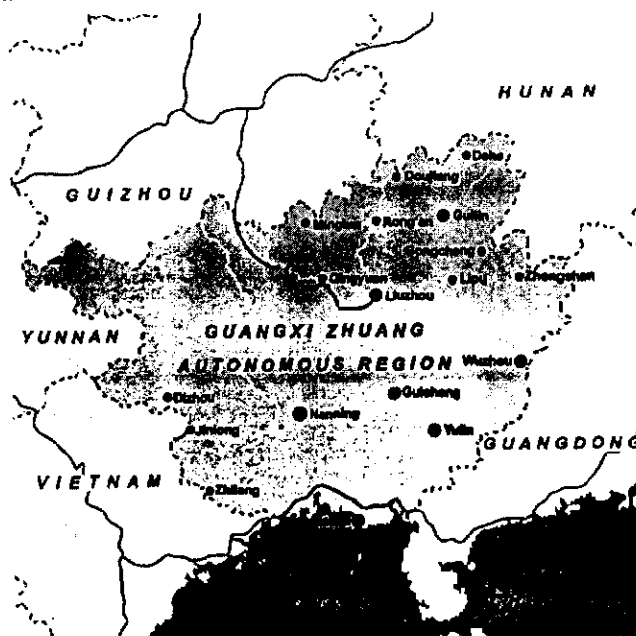
บทที่ 6

เศรษฐกิจเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี (Guangxi Zhuang Autonomous Region)

ภาพรวมเศรษฐกิจเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	236,661 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำและดินปน
เมืองเอก	นครหนานหนิง มีประชากร 6.41 ล้านคน
จำนวนประชากร	48.57 ล้านคน (มากเป็นอันดับ 10 ของจีน) มีชนกลุ่มน้อยร้อยละ 40
การจ้างงาน	26.01 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	273.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.2
GDP เฉลี่ยต่อหัว	5,966 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.4
ในเขตเมือง	7,785 หยวน
ในเขตชนบท	2,095 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.1%
เกษตรกรรม	อ้อย น้ำตาล น้ำมันสน ลำไย สินค้าประมง หอยมุก
อุตสาหกรรม	โลหะที่ไม่มีเหล็กผสม เครื่องจักร รถยนต์
สินแร่	ดีบุก แมงกานีส พลวง ปูนขาว
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	1.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.3
การนำเข้า	1.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.8

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซีมีชื่อย่อว่า “ก๊วย” มีพื้นที่ 236,661 ตารางกิโลเมตร จัดอยู่ในอันดับ 9 ของประเทศ ตั้งอยู่ทางตะวันตกบริเวณชายฝั่งอ่าวเป่ย์ปู้ (Beibu Bay หรืออ่าวตังเกี๋ย) มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลเป็นระยะทาง 1,595 กิโลเมตร และเป็นมณฑลเดียวในภาคตะวันตกของจีนที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล จึงมีความสำคัญมากตามนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นศูนย์กลางการขนส่งและท่าเรือนำเข้าและส่งออกสินค้า รัฐบาลกลางจึงมีนโยบายผลักดันให้กว่างซีมีบทบาทในการเป็น “ประตูสู่อาเซียน”

ทิศเหนือและทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับมณฑลก๊วยโจว ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลหูหนาน ทิศตะวันออกติดกับมณฑลกวางตุ้ง ทิศตะวันตกติดกับมณฑลยูนหนาน ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับเวียดนาม (637 กิโลเมตร) และทิศใต้ติดกับอ่าวเป่ย์ปู้

ภูมิประเทศทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือจะมีระดับสูงและลดต่ำลงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งล้อมรอบไปด้วยเทือกเขาทั้งสามด้าน ทางตอนกลางและตอนใต้ของมณฑลมีแม่น้ำสาขาของแม่น้ำจูเจียงซึ่งไหลมาทางตะวันตกไหลผ่าน

ภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นลักษณะมรสุมใกล้เขตร้อนชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมอยู่ที่ 6-16 องศาเซลเซียส และสูงสุด 25-29 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม เป็นอีกพื้นที่หนึ่งของจีนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดโดยเฉพาะระหว่างเดือนเมษายนถึงกันยายน ส่วนฤดูหนาวจะเป็นช่วงสั้นๆ ขณะที่ฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนชื้นเป็นเวลาหลายเดือน

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

เขตปกครองตนเองกว่างซีกลายเป็นส่วนหนึ่งของจีนนับตั้งแต่ปี 214 ก่อนคริสตกาล เมื่อกองทัพราชวงศ์ฉินเข้ายึดครองพื้นที่ต่างๆ ทางตอนใต้ รวมถึงมณฑลกวางตุ้งด้วย และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “กว่างซี” ในสมัยราชวงศ์ซิง (ค.ศ. 1644-1911) ต่อมาในปี ค.ศ. 1958 รัฐบาลจีนจึงจัดตั้งกว่างซีขึ้นเป็น “เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี” และเป็น 1 ใน 5 เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อยของจีน

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

เขตปกครองตนเองกว่างซีมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก มีสินแร่ต่างๆ 96 ชนิด โดยเฉพาะดีบุก แมงกานีส ปูนขาว และพลวง ซึ่งพบมากที่สุดในประเทศ จึงทำให้กว่างซีกลายเป็นฐานการผลิตโลหะที่ไม่มีเหล็กผสมที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน และยังคงอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรป่าไม้ และพืชสมุนไพรที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ไม้จำปา สน ต้นชาน้ำมัน ต้นน้ำมันงา ต้นปาเจียว และไผ่กู่ย

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีประชากร 48.57 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 10 ของประเทศ ในด้านทรัพยากรมนุษย์ กว่างซีมีการจ้างงาน 26.01 ล้านคน แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกร โดย 2 ใน 3 เป็นชาวนา และยังเป็นพื้นที่ที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งของจีน มีประชากรจำนวน 3 ล้านคนที่ยังอยู่ต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจน (Poverty line)

เขตปกครองตนเองกว่างซีประกอบด้วยคนชนกลุ่มน้อยต่างๆ 12 ชนชาติ ได้แก่ จ้วง (Zhuang) ซึ่งมีมากกว่า 17 ล้านคน และมีชาวฮั่น (Han) เย้า (Yao) ม้ง/แม้ว (Miao) และฮุย (Hui) เป็นต้น ชนกลุ่มน้อยของกว่างซีแม้จะไม่หลากหลายมากกลุ่มเหมือนในมณฑลหยุนหนาน แต่สัดส่วนของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรทั้งหมด และมีชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรสูงสุด คือ ชนเผ่าจ้วง ซึ่งตามกฎหมายของประเทศจีน รัฐบาลจะอนุญาตให้ชนกลุ่มน้อยที่เป็นประชากรส่วนใหญ่นั้นเป็นผู้ว่าการเขตฯ ดังนั้น ผู้ว่าการเขตฯ ของกว่างซีจึงเป็นคนจากชนเผ่าจ้วง ชาวจ้วงส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทางทิศตะวันตก และมีภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทย

1.5 การศึกษา

ในปี ค.ศ. 2003 กว่างซีมีจำนวนนักเรียนนักศึกษาอยู่ 8.17 ล้านคน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 4.92 ล้านคน ระดับมัธยมศึกษา 3.03 ล้านคน ระดับอุดมศึกษา 0.22 ล้านคน และศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีมหาวิทยาลัย 10 แห่ง และวิทยาลัยต่างๆ อีกกว่า 12 แห่ง

1.6 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เขตปกครองตนเองกว่างซีจัดเป็นแนวทางในด้านการวิจัยสำคัญในหลายสาขาของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งกว่างซีสามารถจัดตั้งธนาคารยีนส์ของเมล็ดยี่หระและพืชจำพวก golden camellia เป็นแห่งแรกได้สำเร็จในปี ค.ศ. 2000 รวมทั้งการศึกษาวิจัยด้านสมุนไพรและยาจีน

2. การปกครอง

เขตปกครองตนเองกว่างซีแบ่งเขตปกครองออกเป็น 11 เมือง 65 อำเภอ และ 12 อำเภอปกครองตนเอง โดยมีนครหนานหนิง (Nanning) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของเขตปกครองตนเองกว่างซีคนปัจจุบัน คือ นายลู่ บิง (Lu Bing)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีมูลค่า GDP รวม 273.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.2 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 5,964 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.4 ถือเป็นพื้นที่ที่มีมูลค่า GDP ต่อหัวต่ำมากพื้นที่หนึ่ง ยกเว้น นครหนานหนิงซึ่งมีรายได้ต่อหัวสูงกว่าอัตราโดยเฉลี่ยของจีน ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่า GDP รวม 332.0 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.8

โครงสร้างของ GDP แบ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่า 62.8 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.0 อุตสาหกรรมมูลค่า 100.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.5 และอุตสาหกรรมบริการ 109.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.0 ทั้งนี้ กว่างซีมีประชากรที่ยังคงพึ่งพิงภาคเกษตรกรรมอยู่กว่าร้อยละ 80 ของประชากรรวม ขณะที่ภาคเกษตรกรรมของกว่างซีมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 23 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำรงชีวิตที่ยังคงยากลำบากอยู่

ตาราง 6-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของเขตปกครองตนเองกว่างซี (%)

GDP	ปี 1980	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	45.1	23.0
อุตสาหกรรม	31.6	36.8
ภาคอุตสาหกรรม	28.5	29.7
อุตสาหกรรมบริการ	23.3	40.2

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

พื้นฐานเศรษฐกิจของกว่างซีส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกอ้อยจำนวนมาก ซึ่งทำให้กว่างซีมีผลผลิตน้ำตาลมากที่สุดในจีน และการทำอุตสาหกรรมประมง เนื่องจากมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลเอื้อต่อการทำประมง โดยส่วนแบ่งของผลิตภัณฑ์รวมของอุตสาหกรรมประมงในภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8 ในปี ค.ศ. 1995 เป็นร้อยละ 11.4 ในปี ค.ศ. 2002 และมีผลผลิตจากการทำประมงน้ำเค็มคิดเป็นร้อยละ 6.3 ของการทำประมงรวมทั้งประเทศ

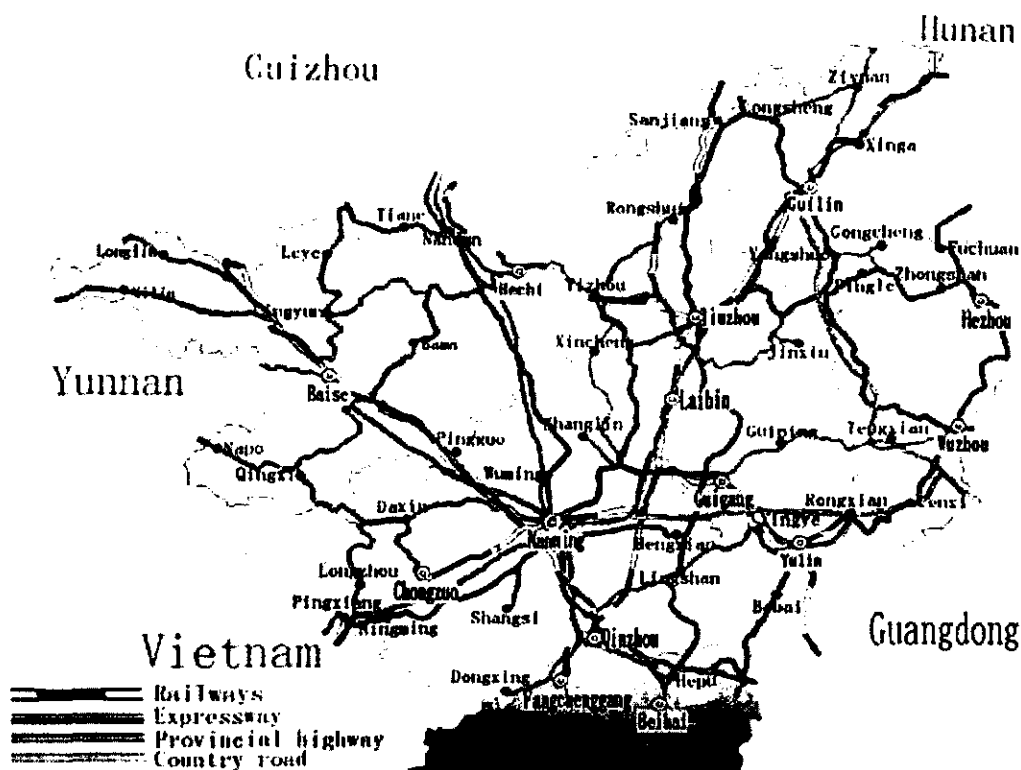
รัฐบาลกว่างซีกำลังเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อชักชวนให้บริษัทผู้ผลิตจากมณฑลกว่างตงหันมาลงทุนที่กว่างซีมากขึ้น ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่ในกว่างซีมีรวม 98.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.2 คิดเป็นร้อยละ 53 ของอัตราเติบโตของ GDP คิดเป็นการลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคร้อยละ 45 ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้า และการขยายขยายท่าเรือขนส่งสินค้า ซึ่งคาดว่าจะช่วยเร่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกว่างซีได้ในระยะยาว

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 6-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เส้นทางรถไฟ	3,235
เส้นทางถนน	58,451
เส้นทางน้ำ	6,157
เส้นทางการบิน	-

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.gxtravel.com>.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

เขตปกครองตนเองกว่างซีมีเส้นทางรถไฟสายสำคัญหลายสาย เช่น

- เส้นทางเซียงกู่ย (Xianggui line) เชื่อมระหว่างมณฑลหูหนานและกว่างซี
- เส้นทางเจียนกู่ย (Qiangui line) เชื่อมมณฑลกุ้ยโจว
- เส้นทางหนานคุน (Nankun line) เชื่อมระหว่างนครหนานหนิงและคุนหมิง
- เส้นทางหลี่จ้าน (Lizhan line) เชื่อมระหว่างเมืองหลี่ต้งไปยังบริเวณแม่น้ำจ้านเจียง

(Litang-Zhanjiang)

- เส้นทางจือลิว (Zhiliu line) เชื่อมระหว่างเมืองผานจื่อชวและลิวโจว

- เส้นทางเจียวลิว (Jiaoliu line) เชื่อมระหว่างเมืองเจียวจั่วและลิวโจว (Jiaozuo-Liuzhou)
- เส้นทางชินเป่ย์ (Qinbei line) เชื่อมระหว่างเมืองชินโจวและเป่ย์ไห่ (Qinzhou-Beihai)
- เส้นทางหลี่ชิน (Liqin line) เชื่อมระหว่างเมืองหลี่ถ้งและชินโจว

โดยมีเส้นทางหนานหนิง-ฝางเจิงกั๋ง และเส้นทางชินโจวและเป่ย์ไห่ เป็นเส้นทางเชื่อมไปยังท่าเรือสำคัญ 3 แห่งในกว่างซี

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ศูนย์กลางการขนส่งทางบกของกว่างซีจะอยู่ที่นครหนานหนิง ลิวโจว และกู่ยหลิน เส้นทางด่วนที่สำคัญ ได้แก่

- ทางด่วนกู่ยหลิน-เป่ย์ไห่
- ทางด่วนลิวกู่ย (Liugui Expressway) เชื่อมระหว่างเมืองลิวโจวและกู่ยหลิน
- ทางด่วนหนานลิว (Nanliu Expressway) เชื่อมระหว่างนครหนานหนิงและลิวโจว
- ทางด่วนเหลียงเจียง (Liangjiang Expressway) เชื่อมระหว่างใจกลางเมืองกู่ยหลินไปยัง

ท่าอากาศยานนานาชาติกู่ยหลิน

- ทางด่วนลิวจ้าย-จิงเจิง-หนานหนิง (Liuzhai-Jingcheng-Nanning Expressway)
- ทางด่วนหนานหนิง-เป่ย์ไห่ เชื่อมต่อจากนครหนานหนิงไปยังท่าเรือเป่ย์ไห่และท่าเรือ

โก๊ตเคียง เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลกว่างซีมีโครงการก่อสร้างทางหลวงเลียบชายฝั่งระยะทางทั้งสิ้น 267 กิโลเมตร ซึ่งคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. 2005 ด้วยมูลค่าการลงทุน 3.3 พันล้านหยวน และในปี ค.ศ. 2000 กว่างซีได้กู้เงินจากธนาคารโลก 200 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อก่อสร้างทางหลวงระยะทาง 238 กิโลเมตรจากนครหนานหนิงไปยังเมืองส่วยเหริน (Shuiren) ทางตอนเหนือของกว่างซี ด้วยมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้นรวม 567 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. 2005 และจะช่วยกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้มาก

สำหรับเส้นทางหลวงจากนครหนานหนิงถึงด่านชายแดนโก๊ตเวียคนาม หรือด่านมิตรภาพ (Youyiguan) เพื่อเชื่อมกับทางหลวงหมายเลขหนึ่งของเวียคนาม มีระยะทางเพียง 179.2 กิโลเมตร ซึ่งจะก่อสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 2006 และจะช่วยย่นระยะเวลาเดินทางจากนครหนานหนิงไปกรุงฮานอยของเวียคนามจากเดิม 8 ชั่วโมงให้เหลือเพียง 4 ชั่วโมง

และเพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาตามแผนการพัฒนาคะวันตกของจีน รัฐบาลกว่างซียังจะเร่งการก่อสร้างถนนเส้นทางต่าง ๆ ในกว่างซี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเลียบทะเลทางตะวันตกเฉียงใต้ เชื่อมกับมณฑลต่าง ๆ ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยจะเป็นเส้นทางผ่านตรงของมหานครฉงชิ่งและมณฑลชื้อชวนในการขนส่งสินค้าออกสู่ทะเล

4.3 การขนส่งทางน้ำ

เขตปกครองตนเองกว่างซีมีท่าเทียบเรือน้ำลึกทั้งหมดมากกว่า 30 แห่ง ซึ่งสามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้กว่า 25 ล้านตัน สำหรับท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญและมีทางรถไฟเชื่อมต่อมาจากมณฑลใกล้เคียงต่างๆ ตรงมาถึงท่าเรือที่สำคัญมีด้วยกัน 3 แห่ง ได้แก่

1) ท่าเรือเป่ย์ไห่ (Beihai) เป็นท่าเรือน้ำลึกสำคัญ มีท่าเทียบเรือกว่า 23 แห่งสำหรับเรือขนาด 10,000 ตัน ระยะทางเดินเรือจากท่าเรือไปยังฮ่องกงประมาณ 425 ไมล์ทะเล (No. 75 Hai Jiao Road, Beihai City, Guangxi โทร. 0779-334011)

2) ท่าเรือชินโจว (Qinzhou) มีท่าเทียบเรือน้ำลึก 5 แห่งและท่าเทียบเรือขนาดเล็กอีก 2 แห่ง ระยะทางเดินเรือจากท่าเรือชินโจวไปสิงคโปร์ประมาณ 1,338 ไมล์ทะเล

3) ท่าเรือฝางเจิงกั่ง (Fangcheng) อยู่ใกล้ชายแดนติดกับเวียดนาม มีท่าเทียบเรือ 25 แห่ง โดยในจำนวนนี้ สามารถรองรับเรือขนาด 10,000 ตันได้ถึง 10 แห่ง และเพื่อเป็นการขยายพื้นที่ของท่าเรือ รัฐบาลท้องถิ่นจึงได้โยกย้ายที่ตั้งใจกลางเมืองออกไปจากที่ตั้งเดิมอีก 10 กิโลเมตร เพื่อตั้งเมืองใหม่ที่เขตซาตานเจียง (Shatanjiang) ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่มากกว่า 660 เฮกตาร์เพื่อเป็นพื้นที่ของท่าเรือและอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์มากขึ้น สำหรับระยะทางเดินเรือจากท่าเรือฝางเจิงกั่งไปเมืองไห่เฟิงในเวียดนามมีระยะทาง 151 ไมล์ทะเล ส่วนจากท่าเรือฝางเจิงกั่งไปท่าเรือกรุงเทพฯ มีระยะทาง 1,439 ไมล์ทะเล (No. 22 Gangkou Qu, You Yi Road, Fangcheng City, Guangxi โทร. 0770-2820970)

นอกจากนี้ กว่างซียังมีท่าเรือเทียบแม่น้ำ เช่น ท่าเรือหนานหนิง ท่าเรืออู่โจว (Wuzhou) และ ท่าเรือกู่กั่ง (Guigang) ซึ่งสามารถรองรับเรือบรรทุกสินค้าขนาด 1,000 ตันที่ล่องมาจากนครกว่างโจว มีคลังเก็บสินค้าที่สามารถรองรับสินค้าได้ 10 ล้านตันต่อปี และมีสะพานข้าม สถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และประตูเรือด้วย

ปัจจุบัน รัฐบาลกว่างซีมีโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือแห่งใหม่สำหรับเรือขนาด 10,000 ตัน เพิ่มอีก 8 แห่ง บริเวณท่าเรือเป่ย์ไห่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรองรับสินค้าขนส่งให้ได้อีก 20 ล้านตัน ส่วนบริเวณท่าเรือฝางเจิงกั่งก็กำลังก่อสร้างท่าเทียบเรือหมายเลข 9 และ 10 และโครงการเดินเรือแม่น้ำซีเจียง (Xijiang Sailing Project) ในระยะที่สอง รวมทั้งโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพในการรองรับสินค้าของท่าเรือน้ำลึกเพิ่มขึ้นจาก 18 ล้านตัน เป็น 31 ล้านตันภายในปี ค.ศ. 2005 และปรับปรุงช่องทางเดินเรือจากเมืองฝางเจิงกั่งและอู่โจวไปยังฮ่องกงให้ได้ภายใน 3 วัน

4.4 การขนส่งทางอากาศ

เขตปกครองตนเองกว่างซีมีท่าอากาศยานหลายแห่งตั้งอยู่ในนครหนานหนิง เมืองกู่หลิน ลีวโจว เป่ย์ไห่ และอู่โจว ที่สำคัญได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติเมืองกู่หลิน ซึ่งเปิดให้บริการเมื่อปี ค.ศ. 1997 ทั้งเส้นทางบินภายในและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางบินระหว่างประเทศซึ่ง

ให้บริการใน 2 เส้นทางไปยังเมืองฟูกูโอะกะในญี่ปุ่น กรุงโซลในเกาหลีใต้ และกรุงเทพฯ ปัจจุบันกว่างซีสามารถให้บริการเที่ยวบินทั้งภายในและระหว่างประเทศกว่า 100 เส้นทาง

การเดินทางระหว่างเขตปกครองตนเองกว่างซี-ไทย		
กรุงเทพ-กัวหลิน	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน	ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง 40 นาที

4.5 การสื่อสาร

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา เขตปกครองตนเองกว่างซีได้ทุ่มเงินลงทุนอย่างมากเพื่อพัฒนาระบบโทรคมนาคมในพื้นที่ โดยในปลายปี ค.ศ. 2003 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 6.49 ล้านเลขหมาย และใช้อินเทอร์เน็ต 1.48 ล้านคน

5. เกษตรกรรม

ด้วยลักษณะภูมิอากาศใกล้มรสุมเขตร้อนและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นดิน ทำให้เขตปกครองตนเองกว่างซีสามารถผลิตพืชเศรษฐกิจได้มากมายหลายชนิด เช่น อ้อย เมล็ดน้ำมันปาล์ม ถั่วลิสง สับปะรด และยางสน เป็นต้น โดยเป็นฐานการผลิตน้ำตาลที่ใหญ่ที่สุดในจีน ในปี ค.ศ. 2002 สามารถผลิตน้ำตาลได้ 6.01 ล้านตัน หรือกว่าร้อยละ 50 ของการผลิตรวมทั้งประเทศ และร้อยละ 70 ของการผลิตอาหารแปรรูปของกว่างซี และยังเป็นผู้ผลิตน้ำมันสนรายใหญ่ที่สุดของประเทศอีกด้วย สินค้าเกษตรอื่นๆ เช่น ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด มันฝรั่ง ข้าวฟ่าง เรพซิด ถั่วลิสง มันสำปะหลัง ชา ถั่วเหลือง หน่อไม้ฝรั่ง ส้ม ลิ้นจี่ ลำไย ยาง กาแฟ พริกไทย ป่าน ตะไคร้ เมล็ดยี่ห่วย เป็นต้น และด้วยความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ถูกน้ำพัดพามาบริเวณหุบเขาจึงทำให้สามารถปลูกข้าวได้ปีละสองครั้ง ส่วนพื้นที่ตอนบนทางตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์น้อยกว่าก็ใช้เป็นที่เพาะปลูกข้าวโพดและมันเทศ

นอกจากนี้ อ่าวเป่ย์ยังเป็นที่ทำประมงเขตร้อนที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีน เพราะอุดมไปด้วยสัตว์น้ำต่างๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นกุ้ง หอย ปู ปลาหมึก หอยมุก และหอยนางรม และยังมีแหล่งทำประมงเป่ย์ไห่ (Beihai) และเหอบู (Hebu) เป็นแหล่งประมงสำคัญของกว่างซีเหมาะแก่การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำที่นำมาทำเป็นอาหารทะเล นอกจากนี้ กว่างซียังสามารถผลิตไข่มุกที่ดีที่สุดในโลกด้วย

ปัจจุบัน รัฐบาลกว่างซีได้ดำเนินโครงการพัฒนาหลายโครงการเพื่อพัฒนารายได้ของเกษตรกร และมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุน เช่น บริษัท Archer Daniels Midland ของสหรัฐอเมริกา และบริษัท Wilmar ของสิงคโปร์ได้ร่วมทุนกันเปิดบริษัทกลั่นน้ำมันถั่วเหลืองและบรรจุภัณฑ์ที่เมืองฝางเจิงกั่ง นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เนื่องจากกว่างซีตั้งอยู่ในเขตตอนบนทางตอนใต้ของประเทศ จึงเหมาะแก่การเพาะปลูก เพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปอาหาร เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารกระป๋อง โดยเฉพาะมีการส่งเสริมการส่งออก

อาหารกระป๋องที่ทำจากสับปะรด ถั่วเขียว และลีนจี เร่งพัฒนาอาหารแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์ปปรุงรส และอาหารพร้อมรับประทาน

สำหรับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล กว่างซีถือเป็นฐานการผลิตน้ำตาลที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยมีผลผลิตเกินกว่าครึ่งของผลผลิตรวมทั่วประเทศ รัฐบาลกว่างซีได้กระตุ้นให้มีการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมน้ำตาลมากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขัน ปัจจุบันนักลงทุนต่างชาติรายใหญ่ที่สุด ได้แก่ กลุ่มบริษัทน้ำตาลมิตรผลของไทย โดยเข้ามาร่วมลงทุนกับรัฐบาลท้องถิ่นตั้งบริษัท East Asia Sugar มีโรงงานผลิตน้ำตาลในเครือประมาณ 5 โรง มีผลผลิตน้ำตาลรวมในแต่ละปีเกือบ 1 ล้านตัน และกลุ่มบริษัท British Sugar (Overseas) ของอังกฤษได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนขึ้น 3 บริษัทนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 โดยมีผลผลิตน้ำตาลในฤดูการผลิต 2002/20003 รวมประมาณ 430,000 ตัน

อุตสาหกรรมป่าไม้ กว่างซีมีแหล่งทรัพยากรไม้และป่าไม้จำนวนมาก แต่ศักยภาพการนำไม้มาใช้ยังต่ำอยู่ รัฐบาลได้พยายามกระตุ้นให้มีการลงทุนปลูกต้นไม้คุณภาพดีที่เจริญเติบโตได้เร็ว พร้อมทั้งประกาศแผนที่จะพัฒนาป่าปลูกดีบนพื้นที่กว่า 660,000 เฮกตาร์ภายในปี ค.ศ. 2005 โดยมีบริษัท Jinguang Group ของอินโดนีเซียได้เข้ามาพัฒนาการเลี้ยงดูต้นไม้ปลูกดีขนาดเล็กที่เมืองซินโจว และในปี ค.ศ. 2003 บริษัท Stora Enso ซึ่งเป็นผู้ผลิตกระดาษของฟินแลนด์ มีแผนก่อสร้างโรงงานผลิตเยื่อกระดาษและพัฒนาพื้นที่ป่าเชิงพาณิชย์กว่า 60,000 เฮกตาร์ใกล้เมืองเป่ย์ไห่ รวมมูลค่า 14 พันล้านหยวน

อุตสาหกรรมสมุนไพรและยาจีน เป็นอีกอุตสาหกรรมที่กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากกว่างซีอุดมไปด้วยทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตยาจีนโบราณมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ มีการพัฒนางานวิจัยและคิดค้นปรับปรุงมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น สำหรับผลิตภัณฑ์ยาที่มีชื่อเสียงของกว่างซีได้แก่ San Jin ยาผงจากแดงโม พลาสติก และยาป้าย Tian He ยาเม็ดจีนแก้ฟกช้ำและกล้ามเนื้อตึง

6. อุตสาหกรรม

ในปี ค.ศ. 2003 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีผลผลิตทางอุตสาหกรรมรวมมูลค่า 141.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.6 คิดเป็นอุตสาหกรรมหนักร้อยละ 63 กวาร์ร้อยละ 63 เป็นผลผลิตของรัฐวิสาหกิจและร้อยละ 18 เป็นของบริษัทต่างชาติ อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ โลหะที่ไม่มีเหล็กผสม รถยนต์ และเครื่องจักร

ตาราง 6-3

สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การผลิตและแปรรูปอาหาร	19.6
การผลิตอุปกรณ์การขนส่ง	15.9
การถลุงและอัดโลหะที่มีเหล็กผสม	7.6
วัตถุระเบิดเคมีและเคมีภัณฑ์	7.4
เครื่องจักรกล	6.1
การถลุงและอัดโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม	5.7
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.7

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม

ส่วนแบ่งทางการตลาดของผลิตผลทางอุตสาหกรรมของกว่างซีส่วนใหญ่มาจากสินแร่ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ในปี ค.ศ. 2002 กว่างซีมีผลิตผลรวมจากอุตสาหกรรมการผลิตแร่ที่ไม่มีโลหะ และการหลอมและรีดโลหะทั้งที่มีและไม่มีเหล็กผสมรวมกันกว่าร้อยละ 16 ของผลิตผลทางอุตสาหกรรม คิดเป็นการผลิตปูนซีเมนต์ถึงร้อยละ 60 ของการผลิตแร่ที่ไม่มีโลหะ นอกจากนี้เนื่องจากกว่างซีเป็นแหล่งแร่ดีบุกและแมงกานีสที่ใหญ่ที่สุดในจีนและเป็นฐานการผลิตโลหะที่ไม่มีเหล็กผสมที่สำคัญ รัฐบาลกลางจึงมีแผนพัฒนากว่างซีให้กลายมาเป็นฐานการผลิตออกไซด์อะลูมิเนียมที่สำคัญแห่งหนึ่งภายในปี ค.ศ. 2007

การลงทุนของภาคธุรกิจให้อุตสาหกรรมนี้ที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท China Aluminum Corp (Chalco) ซึ่งเป็นผู้ผลิตออกไซด์อะลูมิเนียมที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกและเป็นซัพพลายเออร์อะลูมิเนียมเพียงแห่งเดียวในจีน ได้เข้ามามีหุ้นร่วมกับบริษัทค้าโลหะของรัฐบาลกว่างซี คือ China Minmetals และ Guangxi Investment เพื่อก่อสร้างโรงงานผลิตออกไซด์อะลูมิเนียม นอกจากนี้ Chalco ยังได้ร่วมทุนกับบริษัท Alcoa ของสหรัฐอเมริกา เพื่อดำเนินการ Guangxi Aluminum ของตน โดยจะถือหุ้นส่วนร้อยละ 50 ด้วยเงินลงทุนมูลค่า 500 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และล่าสุด ในเดือนพฤศจิกายน 2003 บริษัท Chalco บริษัท Guangxi Investment และบริษัท China Minmetals ได้เริ่มงานสร้างฐานผลิตอะลูมิเนียมในระยะที่หนึ่งมูลค่า 9.4 พันล้านหยวนในเขตไป่เซ่อ (Baise) ซึ่งคาดว่าจะสามารถผลิตอะลูมิเนียมได้ 1.6 ล้านตันต่อปี หรือร้อยละ 10 ของความต้องการอะลูมิเนียมทั่วประเทศ และจะสามารถเพิ่มการผลิตได้ถึง 3.2 ล้านตันเมื่อการก่อสร้างในระยะที่สองเสร็จสมบูรณ์

(2) อุตสาหกรรมเคมี

อุตสาหกรรมเคมีของกว่างซีก็เป็นอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งมาก ผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ Liuzhou Engineering Machine Shareholding Company ซึ่งเป็นผู้ผลิตเครื่องจักรทางวิศวกรรมรายใหญ่ที่สุดจีน และ Guangxi Yuchai Machine Shareholding Company สามารถผลิตเครื่องยนต์เผาไหม้ได้มากที่สุด

(3) อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

อุตสาหกรรมเครื่องจักรเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ ประกอบด้วยการผลิตรถยนต์ เครื่องจักรกลขนาดใหญ่ อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ชิ้นส่วนและส่วนประกอบ เครื่องจักรบรรจุหีบห่อ ส่วนประกอบโลหะ เครื่องจักรทางการเกษตร และปั้นจั่น เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันสัดส่วนการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องจักรของกว่างซีกำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผลผลิตจากมณฑลใกล้เคียงอย่างมณฑลยูนหนาน กุ้ยโจว และหูหนาน

สำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์ กว่างซีกำลังกลายเป็นแหล่งผลิตรถยนต์ที่มีความสำคัญมากขึ้นของจีน มีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงระดับมณฑลที่เมืองลี้โจว ซึ่งเป็นเมืองอุตสาหกรรมสำคัญที่สุดของกว่างซี โดยกลุ่มผลิตรถยนต์อู่หลิง (Wu Ling) ได้ร่วมทุนกับอีก 3 บริษัทพันธมิตร คือ 1) บริษัท General Motors (GM) จากสหรัฐอเมริกา 2) บริษัทเซียงไฮ้ออโต้ และ 3) บริษัทรถยนต์ท้องถิ่นของกว่างซี ทำให้ผลผลิตและยอดขายรถยนต์ขึ้นมามีอันดับ 7 ของประเทศ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 20 ของตลาดรถยนต์ขนาดเล็ก (minicar) ภายในประเทศ ที่นิยมใช้กันในเขตชนบท

(4) อุตสาหกรรมพลังงาน

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งทรัพยากรน้ำต่างๆ ทำให้กว่างซีมีแหล่งน้ำมากเป็นอันดับ 5 ของประเทศ โดยมีแหล่งกำเนิดมาจากแม่น้ำต่างๆ ทั้งในมณฑลและนอกมณฑล 937 สาย ปริมาณน้ำทั้งหมดในกว่างซีมีประมาณ 1.880 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร แม่น้ำสายหลักได้แก่สาขาของแม่น้ำจูเจียง ซีเจียง ฉางเจียง กุ้ยหนาน รวมถึงทะเลสาบต่งตึงหู ทำให้กว่างซีมีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำถึง 17.52 ล้านกิโลวัตต์ โดยสามารถนำไปใช้ได้ 16.09 ล้านกิโลวัตต์ คิดเป็นร้อยละ 6 ของปริมาณไฟฟ้าพลังน้ำที่ผลิตได้ทั่วประเทศ โดยมีการติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าในกว่างซีรวม 7,400 เมกะวัตต์ ซึ่งมากเป็นอันดับ 6 ของจีน รัฐบาลกว่างซีมีการพัฒนาโครงสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าและอ่างเก็บน้ำเพื่อการสาธารณูปโภคเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำของภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม มีการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกั้นน้ำ ฝายทดน้ำ เขื่อนอนุรักษ์น้ำและดิน และเพื่อทดน้ำมาใช้ในการเกษตร ขณะนี้มีโครงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำรวมอยู่ถึง 290,000 กว่าแห่งกระจายอยู่ทั่วเขตปกครองตนเองกว่างซี

สถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำของกว่างซีที่สำคัญ ได้แก่

- เขื่อนหลงถาน (Longtan Dam) มูลค่า 2.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างสำคัญตามนโยบายการส่งพลังงานจากภาคตะวันตกไปยังภาคตะวันออก เขื่อนหลงถานนี้จะมีขนาดสูง 216 เมตร ถือเป็นจุดศูนย์กลางของเขื่อนทั้งหมด 10 แห่งบนแม่น้ำหงส์ (Hongshui River) และเป็นเขื่อนที่สูงที่สุด คาดว่าจะสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 2009 โดยสามารถผลิตไฟฟ้าได้ถึง 4,200 เมกะวัตต์

- โครงการปรับปรุงสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเอ๋อถาน (Etan) ที่หงตู (Hongdu) มูลค่า 4 พันล้านหยวน โดยได้เริ่มดำเนินการปรับปรุงแล้วเมื่อเดือนเมษายน 2003

- โครงการก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติที่เมืองซินโจว

- โครงการก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำไปเซ่อ

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งพลังงาน รัฐบาลจีนจึงได้กำหนดให้มณฑลกว่างซีเป็นฐานสำหรับโครงการขนส่งพลังงานจากภาคตะวันตกไปสู่ภาคตะวันออก และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้ามาลงทุนและร่วมทุนในโครงการผลิตพลังงานต่างๆ ทำให้มีหลายบริษัทขนาดใหญ่ได้สนใจเข้ามาลงทุนที่กว่างซี เช่น

- บริษัท CLP Power Asia ของฮ่องกงได้ร่วมมือกับบริษัทพลังงานของจีนอีก 4 บริษัท ลงทุนก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าพลังเชื้อเพลิงและสถานีผลิตไฟฟ้าพลังน้ำหลายแห่งรวมมูลค่า 40.5 พันล้านหยวน

- กลุ่ม Sinopec ซึ่งเป็นบริษัทปิโตรเคมีรายใหญ่ของจีน มีโครงการก่อสร้างโรงกลั่นขนาด 8 ล้านตันต่อปีที่เขตเถียนกั่ง (Tieshangang) อยู่ห่างจากเป่ย์ไห่ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือราว 40 กิโลเมตร รวมมูลค่าลงทุนทั้งสิ้น 11 พันล้านหยวน คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จและดำเนินการได้ภายในปี ค.ศ. 2008 กลุ่ม Sinopec ยังมีแผนที่จะก่อสร้างสถานที่ตั้งถังบรรจุน้ำมันดิบ (crude oil tank farm) ที่ท่าเรือเว่ย์โจว (Weizhou) เมืองเป่ย์ไห่เพื่อรองรับการนำเข้าน้ำมันดิบในอนาคตด้วย

- บริษัท China National Offshore Corp. มีโครงการก่อสร้างท่อก๊าซธรรมชาติเชื่อมระหว่างกว่างซีและเซี่ยงไฮ้ ระยะทางทั้งสิ้น 2,100 กิโลเมตร มูลค่ารวม 20 พันล้านหยวน และคาดว่าจะสร้างเสร็จภายในปี ค.ศ. 2008 โครงการนี้จะเป็นโครงการคู่แข่งกับโครงการของบริษัท PetroChina ที่จะเชื่อมเส้นทางขนส่งพลังงานจากภาคตะวันตกสู่ตะวันออก

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทท้องถิ่นของกว่างซี ที่สำคัญ ได้แก่ Guangxi Guiguan Electric Power ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเภท A ที่ใหญ่ที่สุดของกว่างซี ด้วยเงินทุนหมุนเวียน 6.5 พันล้านหยวน

(5) อุตสาหกรรมเบา

อุตสาหกรรมเบาของกว่างซีที่กำลังพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีโรงงานผลิตปูนซีเมนต์เมืองลิ่วโจว (Liuzhou Cement Factory) เป็นผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดในจีน ในขณะที่จีนเองก็เป็นผู้ผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ที่สุดของโลก

ปัจจุบัน กว่างซีมีแผนที่จะพัฒนาภาคบริการด้วย โดยเฉพาะการวางตำแหน่งกว่างซีให้เป็นศูนย์กลางระบบการขนส่งสินค้า (logistics hub) ในเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน ทั้งนี้ กว่างซีสามารถสร้างแบรนด์เนมสินค้าจนติดตลาดทั่วประเทศได้อย่างมากมาย อาทิ "Wuling Light Automobiles" และยาสีฟันเฮย์เม่ย ("Heimei" (Black-Girl) Toothpaste) จากเมืองลิ่วโจว และลิ้นจีเซียงซาน ("Xiangshan" Lychee) จากเมืองกู่ยี่หลิน เป็นต้น

แม้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของภาคธุรกิจท้องถิ่นในกว่างซียังไม่โดดเด่น เพราะชาวกว่างซีส่วนใหญ่ทำการเกษตร ไม่ค่อยมีประสบการณ์ทางธุรกิจมากนัก หากแต่กว่างซีมีข้อได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจตามนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลาง และการสนับสนุนเชิงนโยบายจากรัฐบาลกลางเพื่อใช้การเป็น "ประตูสู่อาเซียน" จึงเป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นสร้างความตื่นตัวทางธุรกิจให้กับคนในพื้นที่ และดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติสามารถซื้อหุ้นของรัฐวิสาหกิจได้เป็นบางส่วน โดยไม่ต้องรับผิดชอบปัญหาหนี้สิน

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอีกอุตสาหกรรมที่สำคัญของเขตปกครองตนเองกว่างซี ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวทั้งสิ้น 0.65 ล้านคน มากเป็นอันดับ 10 ในจีน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 164 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 52.31 และ 48.91 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (SARS) จึงทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง รายรับจากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 8 ของ GDP ของมณฑล แต่เริ่มฟื้นตัวขึ้นในปี ค.ศ. 2004 โดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสิ้น 55.2 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 คิดเป็นนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง มาเก๊า และได้หวันร้อยละ 74.4

ตาราง 6-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และได้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
650,200 อันดับ 10 ของจีน	329,300	164	-

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 กว่างซีมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 293 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจสูงถึง 139 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และได้หวันรวม 7 แห่ง และอีก 2 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ โดยมีโรงแรมระดับห้าดาวรวม 7 แห่ง และระดับสี่ดาว 15 แห่ง

กว่างซีมีจำนวนบริษัทนำเข้าทั้งสิ้น 340 แห่ง ในจำนวนนี้มีจำนวนบริษัทนำเข้า
ต่างชาติ 50 แห่ง มากเป็นอันดับ 7 ในจีน ที่เหลือเป็นบริษัทนำเข้าในประเทศจีน มีการจ้างงาน
พนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 8,635 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ด้วยทัศนียภาพที่สวยงามและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยอันหลากหลาย ทำให้กว่างซีเป็น
สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ปัจจุบันกว่างซีมีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งชาติ
ทางด้านทัศนียภาพมากกว่า 3 แห่ง และด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์อีก 7 แห่ง
เช่น แม่น้ำลีเจียง (Lijiang Scenes) ในเมืองกุ้ยหลิน และถ้ำหินงอกหินย้อยอีกหลายแห่งในเมือง
กุ้ยหลินและลิ่วโจว ซึ่งถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามที่สุด และสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ อีกมาก
เช่น หมู่บ้านชนกลุ่มน้อย และป่าสงวนแห่งชาติอีก 11 แห่ง เป็นต้น

สำหรับการท่องเที่ยวชายทะเล กว่างซียังมีชายหาดที่สวยงามอย่างชายหาดสีเงินที่เป่ย์ไห่
(Beihai Silver Beach) ซึ่งเป็นสถานที่พักผ่อนอากาศแห่งชาติที่มีชื่อเสียง ดังนั้น สำนักงานการ
ท่องเที่ยวแห่งชาติของจีน (China National Tourism Administration: CNTA) ได้กำหนดให้
เป่ย์ไห่เป็นเมืองตากอากาศสำคัญระดับประเทศจากจำนวน 12 แห่งในจีน มีการสร้าง Ocean
World เพื่อแสดงพันธุ์ปลาใต้ทะเลนานาชนิด ทำให้เป่ย์ไห่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากที่ต่างๆ ได้กว่า
3.5 ล้านคนต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนเอง

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้น ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Guilin Tourism
Corporation ได้เข้ามาลงทุนพัฒนาพื้นที่ทางทัศนียภาพบริเวณเซียงซาน (Xiangshan) มูลค่า 30
ล้านหยวน ขณะที่บริษัท New Hope Group ของมณฑลชื้อชวนก็ยื่นขอสิทธิในการบริหารจัดการ
และปรับปรุงวนอุทยานทางธรรมชาติสำคัญ 2 แห่ง บริเวณหยางชัว (Yangshuo) ชานเมืองกุ้ย
หลินเป็นเวลา 50 ปี ด้วยมูลค่าการลงทุน 1 พันล้านหยวน และในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลกว่างซีเอง
ได้สร้างรถถนนอาคารชุดและสิ่งก่อสร้างที่จะทำลายระบบนิเวศน์บริเวณชายหาดสีเงินของเป่ย์ไห่ด้วย

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติของเขตปกครองตนเองกว่างซีได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
โดยเฉพาะในช่วงต้นจนถึงกลางทศวรรษที่ 90 แต่สัดส่วนของมูลค่าการลงทุนได้เริ่มลดลง โดย
ลดลงจากร้อยละ 3.3 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั่วประเทศในปี ค.ศ. 1993 เหลือเพียงร้อยละ 0.9
ในปี ค.ศ. 2003 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้นักลงทุนต่างชาติเริ่มชะลอ
การลงทุนในกว่างซี ซึ่งรัฐบาลคาดหวังว่าการจัดงานแสดงสินค้าจีน-อาเซียนจะช่วยเร่งการลงทุน
จากต่างชาติให้เพิ่มขึ้น

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต อสังหาริมทรัพย์ และการก่อสร้าง และได้รับการกระตุ้นให้ลงทุนกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งโครงการพัฒนาเกษตรกรรมแบบครบวงจร และการยกระดับเทคโนโลยีการผลิตในปัจจุบัน

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

แหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุด ได้แก่ ช่งกง ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าเงินลงทุนที่ใช้จริงจาก ช่งกงรวม 209 ล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 46 ของมูลค่าการลงทุนรวมในกว่างซี นักลงทุนรายอื่น ได้แก่ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และมาเก๊า สัดส่วนการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ที่นครหนานหนิง กุ้ยหลิน และฉู่โจว

ในปี ค.ศ. 2003 มีบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่กว่า 40 บริษัทมาลงทุนที่กว่างซี อาทิ NEC, Coca-Cola, Daewoo, Niconnico และ Hengo สำหรับการลงทุนของบริษัทต่างชาติในเขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในนครหนานหนิง เมืองกุ้ยหลิน และฉู่โจว รวมมีบริษัทเข้ามาตั้งกิจการทั้งสิ้นกว่า 1,300 บริษัท เช่น

- บริษัท Degussa AG ของเยอรมนีได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัท Nanning Only Time Pharmaceuticals มูลค่า 22 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี ค.ศ. 2001 โดยบริษัท Degussa เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในบริษัทและผลิตกรดอะมิโนสำหรับยาหลายประเภท

- บริษัท Taiwan Cement และบริษัท Liuzhou Iron and Steel ได้ร่วมทุนกันจัดตั้งบริษัทเพื่อก่อสร้างโรงงานที่ผลิตวัสดุก่อสร้างที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมมูลค่า 15 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะเป็นการแปรรูปของเสียจากเตาหลอมเหล็กของบริษัทแม่มาผลิตเป็นวัสดุก่อสร้างอันใหม่ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

- ด้านโทรคมนาคมสื่อสาร บริษัท Alcatel ได้ลงนามข้อตกลง 2 ฉบับกับบริษัท Guangxi Unicom เพื่อสร้างเครือข่าย GSM มูลค่า 10 ล้านดอลลาร์ สรอ. ครอบคลุมผู้ใช้บริการ 280,000 คน และบริษัท Nanjing Ericsson ได้ลงนามข้อตกลงกับบริษัท Guangxi Mobile รวมมูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการให้เป็น 4.5 ล้านคน

สำหรับการลงทุนของไทยในกว่างซีที่โดดเด่น คือ กลุ่มน้ำตาลมิตรผล ซึ่งได้เข้าไปลงทุนทำโรงงานน้ำตาลในกว่างซีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 ด้วยการร่วมทุนกับรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูโรงงานน้ำตาลของรัฐบาลจีนที่มีปัญหาในขณะนั้น ปัจจุบันจึงจัดให้กลุ่มมิตรผลเลือกลงทุนในกว่างซี เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีการปลูกอ้อยมากที่สุดที่สุดในจีน จนถึงขณะนี้ กลุ่มมิตรผลมีโรงงานน้ำตาลรวม 5 โรง โดยเฉพาะโรงงานฝูหนานของกลุ่มฯ ถือเป็นโรงงานน้ำตาลที่มีกำลังผลิตมากที่สุดที่สุดในจีน และปัจจุบันกลุ่มมิตรผลได้ขยายไปลงทุนในสายธุรกิจที่ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมอ้อย ได้แก่ โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียวที่ทำจากชานอ้อย และโครงการร่วมทุนสร้างโรงงานผลิตเอทานอล เป็นต้น ทั้งนี้ปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มฯ คือ การให้ความสำคัญกับการเลือกพื้นที่ที่จะเข้าลงทุนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มฯ นั่นเอง

ตาราง 6-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003
(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮ่องกง	1,041	2,334.25	1,935.82
สหรัฐอเมริกา	115	229.78	267.86
ญี่ปุ่น	73	60.44	174.38
สิงคโปร์	64	65.89	154.04
ฟิลิปปินส์	173	204.36	119.28
เยอรมนี	5	5.71	49.56
จีนมาเก๊า	78	115.95	48.97
แคนาดา	31	70.15	37.42
สหราชอาณาจักร	5	18.80	35.09
อินโดนีเซีย	12	27.49	34.01
มาเลเซีย	19	13.53	27.03
ออสเตรเลีย	27	68.05	21.05
ไทย	12	36.17	15.97
ฝรั่งเศส	3	5.98	1.93

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

(1) การผ่อนคลายกฎระเบียบด้านการลงทุน

ปัจจุบัน รัฐบาลจีนผ่อนคลายกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสัดส่วนการลงทุนสำหรับการลงทุนโดยต่างชาติ ในหลายโครงการ เช่น โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและอุตสาหกรรมที่ทางการส่งเสริมและโครงการพัฒนาทรัพยากรทางด้านเกษตรกรรม การชลประทาน ระบบนิเวศ การคมนาคมขนส่ง ระบบเทศบาล การรักษาสิ่งแวดล้อม เหมืองแร่ การท่องเที่ยว และการสร้างศูนย์วิจัยและพัฒนาเป็นต้น โดยบริษัทต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในธุรกิจเหล่านี้จะได้รับสิทธิพิเศษทางด้านภาษี

ตามแผนการพัฒนากาตะวันตกของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการพัฒนาในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน รัฐบาลกลางจึงได้ให้สิทธิแก่บริษัทต่างชาติที่มาลงทุนในจีนด้วยการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) พร้อมทั้งสิทธิทางภาษีอื่นๆ ปัจจุบันบริษัทเหล่านี้จะได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีเป็นเวลา 3 ปี แต่ภายใต้นโยบายฉบับใหม่นี้ บริษัทต่างชาติโดยเฉพาะที่ลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกจะได้รับการเรียกเก็บอัตราภาษีพิเศษเป็นเวลาอีก 3 ปีเมื่อสิทธิภาษีเต็มสิ้นสุดลง นอกจากนี้ หากบริษัทฯ สามารถส่งออกสินค้าได้เกินร้อยละ 70 ของผลิตรวมที่ผลิตได้ต่อปี ก็จะได้รับ การลดการจัดเก็บภาษีลงเหลือร้อยละ 10 อีกด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลกว่างซียังอนุญาตให้ต่างชาติใช้สิทธิในที่ดินได้เป็นเวลาสูงสุดถึง 70 ปี และจะได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษเพิ่มเติมจากที่รัฐบาลกลางได้กำหนดไว้อีกหลายประการ เช่น การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบในระยะเวลาที่กำหนด และสิทธิประโยชน์พิเศษอื่นๆ ตามลักษณะของโครงการที่ลงทุน เช่น ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นต้น

(2) การจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการต่าง ๆ

ด้วยข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์และมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียนทั้งทางบกและทางทะเล และด้วยสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นธรรมชาติ รัฐบาลกลางของจีนจึงได้เลือกจัดงาน **China-ASEAN Expo** ณ นครหนานหนิง ขึ้นทุกปี เพื่อเปิดกว้างสู่สายตานักลงทุนและนักการค้าทั่วโลก โดยความร่วมมือของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงสินค้าของแต่ละประเทศ การจับคู่ร่วมทุน การสัมมนาเผยแพร่โอกาสการค้าและการลงทุนของกว่างซีและของกลุ่มประเทศอาเซียน และการประชุม China-ASEAN Business and Investment Summit สำหรับงาน China-ASEAN Expo ครั้งแรก จัดขึ้นระหว่างวันที่ 3-6 พฤศจิกายน 2004 โดยมีนักลงทุนทั้งจากจีนและต่างประเทศกว่า 18,000 คน และบุคคลทั่วไปอีกประมาณ 3 แสนคน เข้าร่วมงาน มีบริษัทจีนและต่างชาติอื่นๆ รวบรวม 1,500 ราย (เป็นของต่างชาติ 516 ราย) เข้าร่วมแสดงสินค้ากว่า 2,500 บูท

(3) นโยบายกว่างซี “ประตูสู่อาเซียน”

กว่างซีได้อาศัยข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ ในการสร้างเส้นทางทางการค้าเชื่อมระหว่างจีนและอาเซียน โดยเฉพาะความพร้อมทั้งทางน้ำและทางบก และการดำเนินมาตรการ 4 อย่าง ได้แก่ 1) ใช้โครงข่ายทางหลวงอันทันสมัยที่มีอยู่ และเร่งสร้างทางหลวงใหม่ เช่น เส้นทางเชื่อมสู่ด่านโหยวอีซึ่งเป็นประตูสู่เวียดนาม 2) เร่งการก่อสร้างท่าเรือทางทะเลและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 3) เร่งออกกฎระเบียบความร่วมมือระหว่างชายแดนเพื่อพัฒนาด่านโลจิสติกส์บริเวณดังกล่าว และ 4) เร่งกระชับความสัมพันธ์กับเมืองชายแดนของประเทศเวียดนามและประเทศอื่นๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีความสะดวกในการแลกเปลี่ยนการค้า สำหรับนโยบายร่วมมือกับเพื่อนบ้าน รัฐบาลกว่างซีได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการค้าไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1) การสร้างเครือข่ายคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างกว่างซีกับอาเซียน ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการก่อสร้างทางด่วนระหว่างนครหนานหนิงกับด่านมิตรภาพบริเวณแนวพรมแดนของกว่างซีกับเวียดนาม และทางหลวงระดับหนึ่งเชื่อมระหว่างท่าเรือเมืองฝางเจิงกั๊งกับเมืองตงซิง (Dongxing) เส้นทางทั้งสองจะช่วยลดระยะทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างจีนกับอาเซียน

2) การสร้างนิคมอุตสาหกรรม เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และเขตความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดน ซึ่งมีนโยบายให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุน เพื่อทำให้กว่างซีเป็น

ศูนย์กลางการผลิตระดับภูมิภาคและเป็นศูนย์รวมความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญแห่งหนึ่ง
ระหว่างจีนกับอาเซียน

3) การสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดี โดยการเปิดเสรีมากขึ้นตามข้อผูกพันต่อ WTO
ตลอดจนปฏิรูประบบการทำงานของหน่วยงานราชการและปรับเปลี่ยนนโยบายและกฎระเบียบที่จะ
ก่อให้เกิดความเป็นธรรม ความโปร่งใส และควมมีประสิทธิภาพในการให้บริการนักลงทุนและ
นักลงทุน

4) การส่งเสริมปัจจัยเกื้อหนุนและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างจีน-
อาเซียนจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน ซึ่งจะเป็นรูปแบบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
และการค้าระหว่างจีน-อาเซียนที่เป็นรูปธรรมและเข้มข้นมากขึ้น ประกอบกับการมีทำเลที่ตั้ง
ติดต่อกัน มีสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน และมีทรัพยากรและโครงสร้างเศรษฐกิจทั้ง
ภาคอุตสาหกรรม การผลิต และการเกษตรที่เกื้อกูลกัน ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ได้เกื้อหนุนและส่งเสริม
ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างสองฝ่าย

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

เนื่องจากความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาทางอุตสาหกรรมระหว่างพื้นที่ในเขตเมืองและ
ชนบท ทำให้ภาพรวมตลาดผู้บริโภคของเขตปกครองตนเองกว่างซีมีสัดส่วนสูงมาก ในปี ค.ศ.
2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภคของกว่างซีเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 เป็น 112.4 พันล้านหยวน หรือ
ร้อยละ 1,770 หยวนต่อคน ศูนย์กลางผู้บริโภคส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่นครหนานหนิงและกุ้ยหลิน คิด
เป็นร้อยละ 18 และ 13 ของการค้าปลีกรวมในมณฑลตามลำดับ

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าสำคัญๆ ในกว่างซี ได้แก่ Nanning Department Store,
Guilin Department Store Shareholding Corp. Ltd., Liuzhou Baixin Shareholding Corp. Ltd.
และ Liuzhou Industrial & Commerce Building Shareholding Corp. Ltd. เป็นต้น ส่วนบริษัทค้า
ปลีกยักษ์ใหญ่ของจีนที่มาลงทุนในกว่างซี ได้แก่ ปักกิ่งฮวาลิน (Beijing Hualin) และ
Wangfujing Department Store รวมทั้งห้างสรรพสินค้าของต่างชาติ เช่น ห้างวอลมาร์ทของ
สหรัฐอเมริกา และห้างพาร์คสันของมาเลเซีย เป็นต้น

นอกจากนี้ รูปแบบร้านค้าปลีกสินค้าบริโภคก็เปลี่ยนไป นอกเหนือไปจากศูนย์การค้าปกติ
โดยทั่วไปแล้ว ก็ยังมีรูปแบบการค้าอื่นๆ เช่น ร้านค้าแบบเชนส์โตร์ (chain stores) หรือระบบ
ร้านค้าปลีกที่มีการเปิดร้านค้าบริวารภายใต้การกำกับดูแลของบริษัทแม่เพื่อให้การดำเนินงานมี
รูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน และยังมีซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านสะดวกซื้อ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมอย่าง
มากต่อนักลงทุนจีนและนักลงทุนต่างชาติในกว่างซี

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ด้วยรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการปฏิรูปเศรษฐกิจที่รัฐบาลลดบทบาทในการให้บริการทางสังคมและที่פקอาศัยลง ทำให้รูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภคในกว่างซีเปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันสัดส่วนค่าใช้จ่ายในส่วนของการสินค้าอาหารได้ลดลง ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการสินค้าบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางและการติดต่อสื่อสาร และที่פקอาศัยกลับเพิ่มขึ้น

ตาราง 6-6 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (%)

รายการ	1995	2003
อาหาร	51.0	40.0
เสื้อผ้า	8.8	6.5
ยาและบริการทางการแพทย์	2.5	5.6
การเดินทางและการติดต่อสื่อสาร	5.2	10.6
การศึกษา วัฒนธรรม สันทนาการ	11.2	13.8
ที่อยู่อาศัย	8.1	13.9

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

9.4 ระบบโลจิสติกส์

จากการที่กว่างซีเป็นมณฑลเดียวภายใต้นโยบายพัฒนาจีนตะวันตกที่มีทางออกทะเล รวมทั้งมีพรมแดนติดเวียดนามและมีเส้นทางหลวงและทางรถไฟเชื่อมไปเวียดนามได้ รัฐบาลกลางและรัฐบาลกว่างซีจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างเมืองมณฑล และประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศของกว่างซีเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการกระจายและลำเลียงสินค้าที่สำคัญของจีนตะวันตกที่อยู่ตอนใน นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางรถไฟจากมณฑลต่างๆ ทางตอนในของจีนเชื่อมโยงต่อไปถึงท่าเรือน้ำลึกสำคัญของมณฑล ดังนั้น กว่างซีจึงมีศักยภาพในการเป็นเส้นทางขนส่งกระจายสินค้าที่ผลิตจากมณฑลตอนใต้ของจีนมาออกสู่ตลาดโลกโดยผ่านท่าเรือน้ำลึกดังกล่าว

สำหรับเส้นทางและช่องทางกระจายสินค้าโดยผ่านการค้าชายแดนกับเวียดนามเพื่อกระจายต่อไป รัฐบาลกว่างซีได้จัดให้มีงานแสดงสินค้าเป็นประจำทุกปีเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างชายแดน และยังร่วมมือกับเวียดนามจัดตั้งเขตเศรษฐกิจตามพรมแดนด้วย พร้อมอนุญาตให้ประชาชนจากทั้งสองประเทศเข้าออกผ่านพรมแดนได้โดยไม่ต้องยื่นขอวีซ่า

เมืองด่านชายแดนของกว่างซีที่สำคัญ ได้แก่ เมืองตงซิงและผิงเสียง (Pingxiang) โดยเฉพาะเมืองผิงเสียงซึ่งถือเป็นจุดส่งออกรถจักรยานยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน ขณะนี้มีการสร้างถนนเชื่อมมาจากนครหนานหนิง ซึ่งหากการก่อสร้างแล้วเสร็จจะช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางจากนครหนานหนิงไปกรุงฮานอยของเวียดนามได้มาก รัฐบาลกว่างซียังมีแผนก่อสร้างจุดซื้อขายสินค้า

ขนาดใหญ่ที่ด้านมิตรภาพเพื่อรองรับความต้องการการค้าระหว่างชายแดนที่เพิ่มขึ้น และมีบริษัท
ท้องถิ่นของกว่างซีหลายบริษัทได้เข้าไปลงทุนในเวียดนามกันอย่างคึกคัก

สำหรับโครงการพัฒนาการคมนาคม ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005)
รัฐบาลกว่างซีมีแผนที่จะลงทุนก่อสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ เพิ่มขึ้นรวมมูลค่า 300 พันล้านหยวน
ได้แก่ ถนน 5 เส้นทาง และท่าเรือ 3 แห่ง แบ่งเป็นเงินลงทุนก่อสร้างถนนในเขตชนบทมูลค่า 6
พันล้านหยวน เชื่อมไปยังเมืองต่างๆ กว่า 50 เมืองและเป็นการยกระดับและปรับปรุงระยะทาง
4,000 กิโลเมตร ล่าสุด มีการก่อสร้างถนนระยะทางทั้งสิ้น 2,735 กิโลเมตร ทำให้สามารถเข้าถึง
หมู่บ้านต่างๆ ได้กว่า 1,800 หมู่บ้าน

นอกจากนี้ กว่างซีได้พัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของท่าเรือในการรองรับสินค้าให้เพิ่มขึ้น
จาก 18 ล้านตันเป็น 31 ล้านตันภายในปี ค.ศ. 2005 และปรับปรุงช่องทางเดินเรือจากเมืองฝาง
เจิงกั๋งและอู่โจวไปยังฮ่องกงให้ได้ภายใน 3 วัน และนอกเหนือไปจากเส้นทางเดินเรือแล้ว ยังมี
เส้นทางรถไฟซึ่งเป็นเส้นทางรถไฟเลียบชายฝั่งเพียงเส้นเดียวระหว่างเมืองเป่ย์ไห่ ชินโจว และ
ฝางเจิงกั๋ง และแผนที่จะก่อสร้างถนนเลียบชายฝั่งด้วย ระยะทางทั้งสิ้น 267 กิโลเมตร ซึ่งคาดว่าจะ
เสร็จสมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. 2005 ด้วยมูลค่าการลงทุน 3.3 พันล้านหยวน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีมูลค่าการค้ารวม 3.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.
เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 31.4 แบ่งเป็นการส่งออกสูงถึง 1.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือร้อยละ 6
ของ GDP ของมณฑล และการนำเข้า 1.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.3
และ 27.8 ตามลำดับ

ในปี ค.ศ. 2004 เขตปกครองตนเองกว่างซีมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 2.4 พันล้านดอลลาร์
สหรัฐ. และการนำเข้า 1.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 21.1 และ 55.5
ตามลำดับ โดยเป็นมูลค่าการส่งออกของบริษัทต่างชาติถึง 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เสื้อผ้า อาหาร ปูนซีเมนต์ สิ่งทอ อุปกรณ์ไฟฟ้า โลหะผสม
สังกะสี โลหะผสมดีบุก และวัสดุก่อสร้าง ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ เวียดนาม ซึ่งเป็นตลาดส่งออก
ที่ใหญ่ที่สุด รองลงมา ได้แก่ ฮ่องกง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน และเนเธอร์แลนด์

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินแร่ หนังกบ เครื่องจักร และอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ เป็นต้น ส่วน
ใหญ่นำเข้าจากเวียดนาม สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย และฮ่องกง

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

เวียดนามถือเป็นคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของกว่างซี ด้วยมูลค่าการค้ารวม 6.65 ล้านดอลลาร์ หรือร้อยละ 20.8 ของการค้ารวมของกว่างซีในปี ค.ศ. 2003 รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ด้วยสัดส่วนการค้าร้อยละ 16.9 และ 11.5

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

เขตปกครองตนเองกว่างซียังมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจหลายแห่งทางตอนกลางของมณฑล ได้แก่ นครหนานหนิงและลิ่วโจว ทางด้านตะวันออกซึ่งมีพรมแดนเชื่อมติดกับมณฑลกว่างตงและหูหนาน ได้แก่ เมืองกุ้ยหลินและอู๋โจว และทางตอนใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล ได้แก่ เมืองจินโจว เป่ย์ไห่ และฝางเจิงกั๋ง

ตาราง 6-7 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
หนานหนิง	50.3	10.9	7,847	20.8	20.8
ลิ่วโจว	32.7	11.9	9,337	42.7	9.1
กุ้ยหลิน	38.8	9.8	7,940	16.1	10.4
อู๋โจว	16.2	9.5	5,538	7.0	6.2
จินโจว	15.5	5.8	4,636	3.1	5.5
ยู่หลิน	24.5	8.3	4,160	10.7	9.7

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครหนานหนิง

นครหนานหนิงมีสมญานามว่า “เมืองสี่เขียว” เป็นเมืองเอกของกว่างซีและเป็นศูนย์กลางการเดินทางและการขนส่งสินค้าสู่ทะเลในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ได้รับเลือกให้เป็นเมืองนำร่องในการร่วมมือกับกลุ่มอาเซียน นครหนานหนิงมีประชากร 6.4 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2003 ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 9,162 หยวน

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 รัฐบาลนครหนานหนิงได้เร่งปรับปรุงผังเมืองและโครงสร้างสาธารณูปโภคของเมือง ปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิม สร้างโรงบำบัดน้ำเสีย สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจของเมือง และสวนสาธารณะ ส่งเสริมให้เขตอุตสาหกรรมต่างๆ ย้ายเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมในตัวเมืองและเขตอุตสาหกรรมในอำเภอสำคัญๆ เพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรมและทำให้หนานหนิงกลายเป็นเมืองที่ทันสมัย ปัจจุบันนี้มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ ที่มีชื่อเสียง

อุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม อาหารแปรรูป ปุ๋ย และเครื่องจักร รัฐบาลกว่างซีมุ่งปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น พัฒนาการผลิต

อะลูมิเนียม การกลั่นน้ำตาล และการผลิตกระดาษ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิต เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และไอที การสื่อสาร เวชภัณฑ์ธรรมชาติสมัยใหม่ การปกป้องสิ่งแวดล้อมและการผลิตวัสดุใหม่ๆ เป็นต้น พัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร ด้วยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และสร้างเครื่องหมายการค้าให้กับสินค้าเกษตรต่างๆ และให้สินค้าเกษตรจีนแสดงเอกลักษณ์ของนครหนานหนิง

ในด้านการลงทุน รัฐบาลนครหนานหนิงส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติร่วมมือกับบริษัทท้องถิ่นในหลายๆ ทาง ทั้งการให้สิทธิประโยชน์จากนโยบายการลงทุนในเมืองท่าและเมืองชายแดน และนโยบายการลงทุนในเมืองทางตะวันตกและในเขตปกครองตนเองชนกลุ่มน้อยนครหนานหนิงมีเขตพัฒนาต่างๆ ดังนี้

1. Nanning New & Hi-tech Industrial Development Zone
2. Nanning Economic and Technology Development Zone
3. Nanning Investment Zone for Oversea Chinese (China-ASEAN Economic Park)
4. Nanning Liujing Industrial Park
5. Nanning Yiling Economic & Technological Development Park Zone
6. Yongning Coastal Economic Corridor & Development Zone
7. Nanning Xianhu Economic Development Zone
8. Nanning Dashatian Economic Development Zone
9. Nanning National New & Hi-tech Zone

11.2 เมืองลิ่วโจว (Liuzhou)

เมืองลิ่วโจวตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของนครหนานหนิง 200 กิโลเมตร บริเวณโค้งแม่น้ำลิ่ว (Liu River) มีประชากรรวม 3.5 ล้านคน ปัจจุบันได้กลายเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกว่างซีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา รวมทั้งมีเส้นทางเชื่อมต่อทั้งรถไฟและถนนสำคัญๆ หลายเส้นทาง จึงทำให้กลายเป็นศูนย์กลางสำคัญของกว่างซี

อุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเคมี นอกจากนี้ ยังมีสินค้าพื้นเมืองที่ทำจากไม้และกระดาษ ซึ่งเป็นสินค้าหัตถกรรมสำคัญและเป็นที่ยู่อัก

บริษัทท้องถิ่นรายใหญ่ของลิ่วโจว ได้แก่ บริษัท Liuzhou Wuling Auto Group เป็นผู้ผลิตรถมินิบัส และเริ่มมีการส่งออกมาขายในตลาดประเทศไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 บริษัท Liuzhou Engineering Machinery เป็นผู้ผลิตเครื่องจักรขุดตัก (shovel loaders) และบริษัท Liuzhou Yufeng Cement Group ด้านการผลิตซีเมนต์

11.3 เมืองกุ้ยหลิน

เมืองกุ้ยหลินตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเขตปกครองตนเองกว่างซี ห่างจากมณฑลหูหนานประมาณ 80 กิโลเมตร มีประชากรรวม 4.9 ล้านคน คนทั่วไปมักรู้จักเมืองกุ้ยหลินในฐานะเมืองท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความงดงามของหินงอกหินย้อยซิงกิวและนักวาดภาพชาวจีนสมัยโบราณได้พรรณนาไว้จนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก เมืองกุ้ยหลินยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและอุตสาหกรรมที่สำคัญอีกด้วย

อุตสาหกรรมสำคัญของกุ้ยหลิน ได้แก่ การทำประมง การแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมการผลิตปุ๋ย ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ เครื่องจักร และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และยังมีการทำเหมืองทั้งสแตนเลสและดีบุกในบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย

11.4 เมืองอู๋โจว

เมืองอู๋โจวตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำจูเจียง อยู่ห่างจากนครหนานหนิงไปทางเหนือเพียงเล็กน้อย และห่างจากมณฑลกว่างตงเพียงไม่กี่กิโลเมตร มีประชากรรวม 2.9 ล้านคน ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถือเป็นเมืองการค้าที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสินค้าใบยาสูบและสมุนไพรต่างๆ

11.5 เมืองเป่ย์ไห่

เมืองเป่ย์ไห่ตั้งอยู่บริเวณปลายแหลมทางตะวันออกเฉียงใต้ของกว่างซี ห่างจากแหลมเลย์โจว (Leizhou) และตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างฮ่องกงและกรุงฮานอย ในปี ค.ศ. 1984 ได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลกลางให้มีสถานะพิเศษเป็น 1 ใน 14 “เมืองเปิดชายฝั่งทะเล” (open coastal city) ที่จะให้สิทธิพิเศษดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับเมืองเปิดฯ อื่นๆ เช่น เมืองหนิงโป (Ningpo) ของมณฑลเจ้อเจียงแล้ว เมืองเป่ย์ไห่ยังคงล้าหลังอยู่มาก

เมืองเป่ย์ไห่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวว่าเป็นเมืองชายทะเลและการเลี้ยงหอยมุก รวมทั้งการทำอุตสาหกรรมน้ำมันและการประมงบริเวณอ่าวเป่ย์ไห่ ปัจจุบันเป็นเมืองที่มีท่าเรือน้ำลึก และท่าเรือเฟอร์รี่เชื่อมไปเกาะไห่หนาน และเป็นจุดการเดินทางเรือท่องเที่ยวทางทะเลสำหรับนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตงและเมืองอื่นๆ ที่ไปยังเวียดนาม ยังเป็นท้องถิ่นที่มีชาวเวียดนามอพยพมาอาศัยอยู่มาก

ล่าสุด มีการก่อสร้าง “อุทยานการศึกษามหาวิทยาลัย” (university park) ในเมืองเป่ย์ไห่ด้วยแหล่งเงินทุนจากภาคเอกชนประมาณ 10 พันล้านหยวน เพื่อเป็นแหล่งรวมสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยการไปรษณีย์และโทรคมนาคมสื่อสารปักกิ่ง (Beijing University of Posts and Telecommunications) มหาวิทยาลัยการต่างประเทศปักกิ่ง (Beijing Foreign Studies University) และสมาคมเพื่อการพัฒนาและแลกเปลี่ยนการศึกษาจีน-ฝรั่งเศส (Sino-French Association for the Development and Exchange of Education) โดยการก่อสร้างเพิ่งเสร็จสิ้นเมื่อเดือนเมษายน 2004

11.6 เมืองฝางเจิงกั๋ง

เมืองฝางเจิงกั๋งตั้งอยู่บนแหลมทางตะวันตกของเมืองเป่ย์ไห่ ห่างจากเมืองชินโจวไปทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 50 กิโลเมตร มีท่าเรือน้ำลึกที่กำลังทวีความสำคัญมากขึ้น

11.7 เขตพัฒนาพิเศษที่สำคัญ

กว่างซีมีเขตพัฒนาเทคโนโลยีชั้นสูงแห่งชาติ 2 แห่ง เขตสถานที่พักตากอากาศในช่วงวันหยุด (Holiday Resort Zone) แห่งชาติ 1 แห่ง เขตพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างชายแดน (Border-trade Economic Development Zones) 2 แห่ง และเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับมณฑล (provincial-level ETDZs) อีก 29 แห่ง ที่สำคัญ ได้แก่

(1) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงใหม่หนานหนิง (Nanning High and New-Tech Industrial Development Zone) ตั้งอยู่บริเวณชานเมืองนครหนานหนิง จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลางในปี ค.ศ. 1992 เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพิ่มมูลค่าและใช้ทุนสูง และกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติในการพัฒนาสาขาชีววิศวกรรม การคิดค้นวัสดุก่อสร้างแบบใหม่ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

(2) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงใหม่กุ้ยหลิน (Guilin High and New-Tech Industrial Development Zone) เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงระดับประเทศแห่งแรกของกว่างซี นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติได้เกิน 56.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ และมีบริษัทต่างชาติที่มีชื่อเสียงอย่าง NEC ของญี่ปุ่น และ Nokia ของฟินแลนด์เข้ามาลงทุนในเขตนี้

(3) เขตท่องเที่ยวหาดสีเงินเป่ย์ไห่ (Beihai Silver Beach Tourist Holiday Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลางในปี ค.ศ. 1992 และเป็นหนึ่งในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและสถานพักผ่อนแห่งชาติ 12 แห่งของจีน

(4) เขตพัฒนาเศรษฐกิจชายฝั่งทะเลหูหนิง (Huning Seaboard Economic Corridor Development Zone) จัดตั้งขึ้นในเดือนมิถุนายน 1993 ตั้งอยู่ระหว่างนครหนานหนิงและเมืองชินโจว ซึ่งต่อมาจะรู้จักกันในชื่อเขตเศรษฐกิจนครหนานหนิง-ชินโจว

(5) เขตผลิตสินค้าส่งออกอู๋โจว (Wuzhou Export Goods Processing Area) จัดตั้งขึ้นในเดือนกันยายน 1991 เพื่อพัฒนาสินค้าไฮเทคเพื่อการส่งออก รวมทั้งส่วนประกอบรถยนต์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

(6) เขตพัฒนาการค้าระหว่างชายแดนผิงเสียง (Pingxiang Border Trade Development Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลางในเดือนกันยายน 1992 เพื่อพัฒนาการค้าระหว่างกว่างซีและเวียดนาม

(7) เขตพัฒนาการค้าระหว่างชายแดนตงซิง (Dongxing Border Trade Development Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลางในเดือนกันยายน 1992 เพื่อพัฒนาการค้าระหว่างกว่างซีและเวียดนามเช่นเดียวกับเขตพัฒนาการค้าระหว่างชายแดนผิงเสียง

อีกหนทางแก้ปัญหาผลไม้ไทยในตลาดจีน

ปัญหาการค้าไทย-จีน โดยเฉพาะปัญหาของผลไม้ไทยในการเข้าสู่ตลาดจีนเป็นปัญหาสำคัญต่อการส่งออกผลไม้ไทย ซึ่งในขณะนี้ตลาดนำเข้าผลไม้ที่สำคัญของจีนมี 2 แห่ง คือ ตลาดกลางชายฝั่งผลไม้ที่นครกว่างโจว มณฑลกว่างตง และตลาดชายฝั่งผลไม้ที่นครเซี่ยงไฮ้ โดยปกติ ผลไม้ไทยจะถูกส่งไปยังสองเมืองนี้ก่อนที่จะมีการกระจายต่อ หากส่งไปนครกว่างโจวโดยทางเรือผ่านฮ่องกงก็ใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน ส่วนการขนส่งตรงไปยังเซี่ยงไฮ้ก็จะใช้เวลานานกว่าราวๆ 12 วัน แล้วค่อยกระจายสินค้าเหล่านั้นต่อไปยังมณฑลอื่นๆ โดยอาจจะใช้เส้นทางรถไฟ หรือรถยนต์ ซึ่งต้องใช้ระยะทางและระยะเวลาในการกระจายต่อไปนานพอสมควร ขึ้นอยู่กับวิธีการและเส้นทางในการลำเลียงและขนส่ง

ด้วยข้อจำกัดของแหล่งกระจายผลไม้ของไทยในตลาดจีนที่เป็นอยู่ดังกล่าว การร่วมลงทุนระหว่างนักธุรกิจจีนกับฝ่ายไทยในการสร้างศูนย์กระจายสินค้าเกษตรจากไทยที่นครหนานหนิง กว่างซี จึงเป็นเรื่องน่าสนใจ ทั้งนี้ กว่างซีมีศักยภาพและมีข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่จะเป็นตัวเชื่อมให้กับไทยในการเข้าสู่ตลาดจีน ด้วยเหตุผล 2-3 ประการ ดังนี้

ประการแรก กว่างซีถือเป็นศูนย์กลางทางด้านการลำเลียงและขนส่งสินค้าหรือที่เรียกว่า ศูนย์โลจิสติกส์ทางตอนใต้ของจีน และตำแหน่งที่ตั้งของกว่างซีก็อยู่ไม่ห่างจากไทยมากนักเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ถ้าเทียบจากท่าเรือหลักสำคัญของกว่างซี คือ ท่าเรือเป่ย์ไห่แล้วดูจะมีระยะเส้นทางเดินเรือที่ใกล้กว่าท่าเรือที่กว่างโจวหรือฮ่องกง (ไม่ถึง 2,800 กิโลเมตร) นอกจากนี้ กว่างซียังมีท่าเรือหลักขนาดใหญ่อีก 2 แห่ง คือ ท่าเรือฝางเจิงกั๋ง และท่าเรือชินโจว ซึ่งรวมกันแล้วสามารถรองรับสินค้าได้ถึง 20 ล้านตัน ล่าสุด รัฐบาลกว่างซียังมีแผนการที่จะขยายความสามารถในการรองรับสินค้าถึง 50 ล้านตัน ภายในปี ค.ศ. 2010 ด้วยแล้วยังมีเส้นทางรถไฟและถนนไฮเวย์ที่สะดวกในการขนส่งและกระจายสินค้าไปยังมณฑลอื่นๆ ของจีนต่อไป โดยเฉพาะเส้นทางรถไฟระหว่างหนานหนิง-คุนหมิง หรือเรียกชื่อย่อว่า เส้นทางหนาน-คุน ถือเป็นเส้นทางสำคัญในการเชื่อมเมืองเอกของกว่างซีและหยุนหนาน ทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นปัจจัยเอื้อให้กว่างซีกลายเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าที่สำคัญของจีน

ประการต่อมา ศักยภาพของกว่างซีเองในการเป็นตลาดสำหรับสินค้าของไทย ด้วยจำนวนประชากรประมาณ 48 ล้านคน และมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ต่อปี มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเมื่อปีกลายเพิ่มสูงขึ้นเกือบร้อยละ 37 นำเข้าเพิ่มสูงขึ้นราวร้อยละ 55 และส่งออกเพิ่มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 33 จึงเป็นมณฑลที่กำลังเติบโตและเปิดกว้างสู่โลกภายนอกมากขึ้น คนกว่างซีส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าไทยว่าเป็นสินค้าคุณภาพ เช่น ข้าวหอมมะลิหรือผลไม้ของไทยบางชนิดที่กว่างซีผลิตเองไม่ได้ เช่น ทุเรียน ด้วยภาพลักษณ์ที่ดีดังกล่าว คนจีนที่มณฑลนี้บางส่วนจึงนิยมซื้อสินค้าไทยให้เป็นของขวัญของฝากกับญาติมิตร หรือของกำนัลแก่ผู้ใหญ่ในเมืองจีนอีกด้วย

ประการสุดท้าย รัฐบาลจีนได้วางตำแหน่งของกว่างซีให้เป็นประตูสู่อาเซียน โดยมีนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้รัฐบาลระดับมณฑลของกว่างซีได้มีบทบาทและร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้น ประกอบกับการจัดงาน China-ASEAN Expo ขึ้นทุกปีในช่วงเดือนพฤศจิกายนที่เมืองหนานหนิงก็ยังเป็นการสร้างโอกาสทางการค้าให้แก่จีนและประเทศสมาชิกในอาเซียน

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอของนักธุรกิจจีนในการสร้างศูนย์กระจายสินค้าเกษตรจากไทยในนครหนานหนิง น่าจะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการแก้ปัญหาอุปสรรคของผลไม้ไทยในตลาดจีน เพราะจะเป็นการเพิ่มทางเลือกของศูนย์กระจายผลไม้ไทยในตลาดจีน และจะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ตลาดจีนอย่างล้นหลามขึ้น ช่วยอำนวยความสะดวกในการลำเลียงกระจายต่อไปยังเมืองต่างๆ รวมทั้งช่วยรองรับและกระตุ้นปริมาณการค้าสินค้าเกษตรไทย-จีนในอนาคต นอกจากนี้ อาจจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการส่งผ่านพ่อค้าคนกลางอื่นๆ ที่ไม่ใช่ฝ่ายไทยหรือจีน ซึ่งในขณะนี้เป็นนักธุรกิจชาวฮ่องกง

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, "อีกหนทางในการแก้ปัญหาผลไม้ไทยในตลาดจีน," กรุงเทพธุรกิจ, 20 มีนาคม.

ตาราง 6-8 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและเขตปกครองตนเองกว่างซี ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
กว่างซี	33.0 (อันดับ 17 ในจีน)	720.3	48.57 (อันดับ 10 ในจีน)	236,660 (อันดับ 9 ในจีน)

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี (Guangxi Zhuang Autonomous Region)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	236,700	236,700	อันดับที่ 9 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (ล้านเฮกตาร์)	2.63	2.55	
พื้นที่ป่าไม้ (ล้านเฮกตาร์)	9.82	9.82	
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	1,595	1,595	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	21.08	21.4	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
พลังงาน (ถ่านหิน, น้ำมัน ฯลฯ) (ล้านตัน)	7.70	-	
แร่แมงกานีส (ล้านตัน)	223.38	220.84	
แร่อะลูมิเนียม (ล้านตัน)	452.38	-	
แร่บ็อกไซต์	-	511.46	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	48.22	48.57	อันดับที่ 10 ในจีน
ในเขตเมือง	13.65	14.11	
ในเขตชนบท	34.57	34.46	
ชนกลุ่มน้อย	18.39	18.54	
- ชาวจ้วง	15.76	-	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา (ล้านคน)			
ระดับประถมศึกษา	5.10	4.92	
ระดับมัธยมศึกษา	2.98	3.03	
ระดับอุดมศึกษา	0.18	0.22	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	25.89	26.01	
อุตสาหกรรมเกษตร	15.70	15.56	
อุตสาหกรรม	2.70	2.79	
อุตสาหกรรมบริการ	7.48	7.65	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	10,774	11,953	อันดับที่ 19 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	10,107	7,966	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	88,159	89,291	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	4.87	4.60	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	584	532	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	2.76	3.62	
2. การปกครอง			

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี
โดย วันวัณษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	14	14	เมืองเอก ได้แก่ นครหนานหนิง (Nanning)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	69	69	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	1,327	1,324	
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	245.54	273.51	อันดับที่ 17 ในจีน เพิ่มขึ้น 10.5%
อุตสาหกรรมเกษตร	59.57	65.22	
อุตสาหกรรม	86.39	100.79	
อุตสาหกรรมบริการ	99.57	107.49	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,099	5,696	อันดับที่ 29 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	7,315.3	7,785	อันดับที่ 11 ในจีน
ในเขตชนบท	2,012.6	2,095	
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	83.50	98.73	
Capital Construction	37.25	44.88	
Innovation	10.55	14.27	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	7.53	12.03	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	18.67	20.36	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	41.98	44.36	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	3,236	3,235	
เส้นทางรถยนต์	56,297	58,451	
เส้นทางน้ำ	5,582	6,157	
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	-	-	
5.2 จำนวนท่าเรือ (แห่ง)			
ท่าเรือชายฝั่ง	72	-	
ท่าเรือแม่น้ำ	327	-	
5.3 ปริมาณการจัดการคลังสินค้าที่ทำเรือ (ล้านตัน)	37.29	44.09	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	333.92	334.57	
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	458.68	435.95	
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	4.31	6.49	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	0.98	1.48	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	-	103.09	
ผลิตรวมจากกสิกรรม	46.54	50.08	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	3.98	5.38	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
ผลิตผลรวมจากการปศุสัตว์	30.65	34.28	
ผลิตผลรวมจากการประมง	10.47	11.55	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	15.49	14.84	อันดับที่ 13 ในจีน
พืชน้ำมัน	0.56	0.55	อันดับที่ 15 ในจีน
ผลไม้	4.55	4.62	
อ้อย	45.93	48.61	มากที่สุดไนจีน
เนื้อสัตว์	3.29	3.53	อันดับที่ 12 ในจีน
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	2.55	2.64	อันดับที่ 8 ในจีน เป็นแหล่งอาหารทะเลของมณฑลจินตอไน
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตผลรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	203.65	235.42	
อุตสาหกรรมเบา	97.61	108.15	
อุตสาหกรรมหนัก	106.05	127.27	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมด้านอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
น้ำตาล	4.80	6.01	
ถ่านหิน	4.36	4.43	
เหล็กและผลิตภัณฑ์	3.49	4.34	
ปูนซีเมนต์	24.01	26.65	
พลังงานไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	307.7	363.67	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	1.30	0.65	อันดับที่ 10 ในจีน
รายรับจากการท่องเที่ยว (พันล้านหยวน)	2.18	1.09	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	361	293	
ระดับสามดาว	80	97	
ระดับสี่ดาว	14	15	
ระดับห้าดาว	5	7	
จำนวนบริษัทบริการท่องเที่ยว (บริษัท)	331	348	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	278.41	317.53	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	194.11	232.06	
8.3 การประกันภัย (ประกันชีวิต)			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	3.34	4.00	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	0.58	0.53	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	492.33	671.98	อันดับที่ 15 ในจีน
มูลค่าที่ใช้จริง	524.66	456.19	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนโครงการ (โครงการ)	279	340	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) จีนฮ่องกง	202.04	209.45	แหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุด
2) หมู่เกาะเวอร์จิน	68.15	65.79	
3) สหรัฐอเมริกา	12.82	35.19	
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	102.55	85.77	อันดับที่ 19 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)			
อาหาร	2,201.40	2,305.92	
เครื่องนุ่งห่ม	408.96	373.56	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	362.76	376.80	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	241.68	322.68	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	606.96	608.28	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	869.16	797.76	
ที่พักอาศัย	552.00	801.12	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	24.30	31.92	
การส่งออก	15.08	19.70	อันดับที่ 20 ในจีน
การนำเข้า	9.22	12.22	อันดับที่ 21 ในจีน
ดุลการค้า	5.85	7.48	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า	-	392.89	
2) เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ตกแต่งเสื้อผ้า	-	185.83	
3) เครื่องเคลือบและเครื่องปั้นดินเผาใช้ในครัวเรือน	-	86.86	
4) ด้ายกรอ ผ้า และผลิตภัณฑ์	-	53.47	
5) ดิบูกและดิบูกผสมที่ยังไม่ได้กลึง	-	49.41	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า	-	335.93	
2) แร่เหล็ก	-	52.63	
3) แร่แมงกานีส	-	50.02	
4) น้ำมันพืชประกอบอาหาร	-	35.50	
5) เครื่องจักรทำกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	-	25.86	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) เวียดนาม	4.86	6.65	
2) สหภาพยุโรป	3.72	5.42	
3) สหรัฐอเมริกา	2.71	3.66	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครหนานหนิง (Nanning)			

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุราทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนประชากร (ล้านคน)	2.97	6.41	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	35.60	50.25	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	12,024	7874	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	8,796	9,162	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	18.31	18.17	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	41	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	36,695	34,940	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	122.48	67.82	
12.2 เมืองลั่วโจว (Liuzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	3.48	3.51	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	28.52	32.66	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	8,207	9,337	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	8,369	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	10.28	6.76	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	24	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	4,875	12,973	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.3 เมืองกุ้ยหลิน (Guilin)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	4.87	4.90	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	35.77	38.83	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	7,358	7,940	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	8,246	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	13.60	5.47	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	487,792	445,659	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	1,852.49	893.95	
12.4 เมืองเป่ย์ไห่ (Beihai)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	1.45	1.46	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	13.62	14.01	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	9,398	9,590	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	7,692	8,007	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	4.07	2.31	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	23	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	7,294	6,913	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	33.80	14.15	

ที่มา: Guangxi Statistical Yearbook 2004.

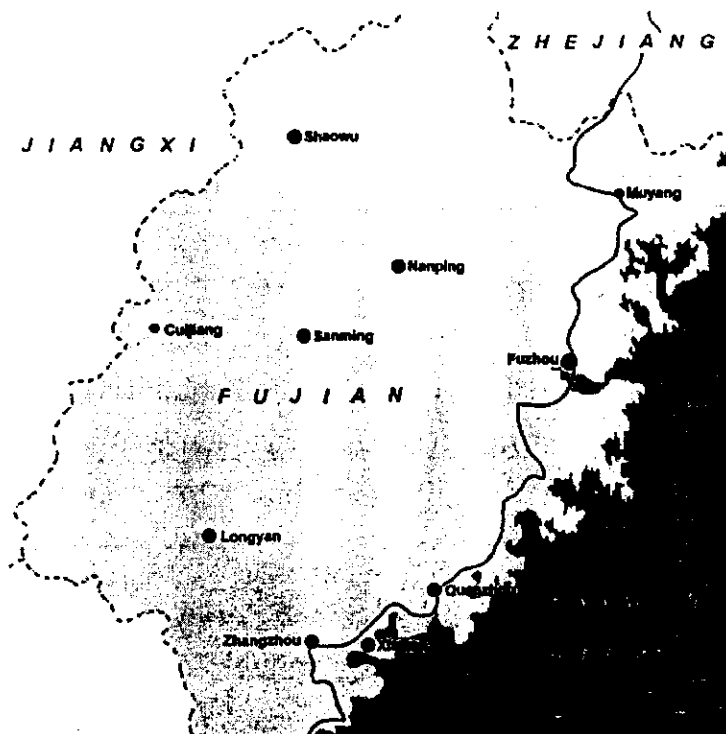
บทที่ 7

เศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	121,400 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ร้อยละ 80 เป็นเนินเขาเตี้ยๆ
เมืองเอก	นครฝูโจว มีประชากร 1.7 ล้านคน
จำนวนประชากร	34.9 ล้านคน
การจ้างงาน	17.6 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	523.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.7
GDP เฉลี่ยต่อหัว	14,979 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.0
ในเขตเมือง	10,000 หยวน
ในเขตชนบท	3,734 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	0.8%
เกษตรกรรม	ข้าว ข้าวสาลี มันเทศ กล้วย ชา ลิ้นจี่ สับปะรด ไม้ยาสูบ
อุตสาหกรรม	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เครื่องแต่งกาย อาหารกระป๋อง
สินแร่	เหล็ก ถ่านหิน แร่โมลิบดีนัม แมงกานีส เกลือแกง และกราไฟต์
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	21.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.7
การนำเข้า	14.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.3

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลฝูเจี้ยนมีชื่อเรียกสั้นๆ ว่า “หมิ่น” ตั้งอยู่ทางแนวชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของจีน มีพื้นที่ทั้งหมด 121,400 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 23 ของจีน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลเจ้อเจียง ทิศตะวันออกเป็นแนวชายฝั่งทะเล ตรงข้ามกับไต้หวัน ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับมณฑลเจียงซี และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับมณฑลกวางตุ้ง

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นเนินเขาเตี้ยๆ ส่วนพื้นที่ทางตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะลดหลั่นลงไปเป็นชั้นๆ ทำให้เกิดที่ราบแคบๆ ตลอดแนวชายฝั่งของมณฑล มีชายฝั่งทะเลยาว 3,324 กิโลเมตร ยาวเป็นอันดับ 2 ของประเทศ มีเกาะเล็กเกาะน้อยถึง 1,202 เกาะ อ่าวธรรมชาติมากมาย 125 อ่าว เช่น บริเวณนครฝูโจว (Fuzhou) เซี่ยเหมิน (Xiamen) หมิงเต๋อ (Ningde) อ่าวเหมย์โจว (Meizhou) อ่าวซานตู (Shandu) เป็นต้น มณฑลฝูเจี้ยนตั้งอยู่บนจุดยุทธศาสตร์การคมนาคมทางทะเลที่สำคัญ เนื่องจากอยู่กึ่งกลางระหว่างทะเลตะวันออกและตะวันตก เป็นทางออกของจีนสู่เอเชียอาคเนย์ เอเชียตะวันตก แอฟริกาตะวันออก และกลุ่มประเทศแถบทวีปออสเตรเลีย ที่สำคัญมณฑลฝูเจี้ยนมีพื้นที่บริเวณชายฝั่งแบบมรสุมเขตร้อนและมีไหลทวีปแคบ มีกระแสน้ำอุ่นและน้ำเย็นไหลเวียน จึงทำให้มีสัตว์น้ำทั้งกุ้ง หอย ปู ปลา อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเอื้อต่อการทำอุตสาหกรรมประมง และถือเป็นพื้นที่ประมงที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน

มณฑลฝูเจี้ยนมีแม่น้ำ 663 สาย ความยาวรวม 13,569 กิโลเมตร โดยมีแม่น้ำหมิ่นเจียง (Min River) เป็นเส้นทางน้ำสายหลัก ซึ่งเป็นพื้นที่ระบายน้ำกว่าครึ่งหนึ่งของมณฑล และยังมีแม่น้ำที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ แม่น้ำจินเจียง (Jinjiang) จิวหลงเจียง (Jiulongjiang) ทิงเจียง (Tingjiang) ซ้ายเจียง (Saijiang) และมู่หลาน (Mulan) ซึ่งรวมเรียกว่า “5 แม่น้ำ 1 กระแส” (Five Rivers One Stream)

สภาพภูมิอากาศของมณฑลฝูเจี้ยนเป็นแบบมรสุมเขตร้อน อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 5-13 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 25-30 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลฝูเจี้ยนเดิมคือ อำเภอจงหมิ่น (Zhong Min County) ก่อตั้งขึ้นในสมัยราชวงศ์ฉิน และได้รับการสถาปนาเป็นอาณาจักรหมิ่นและเย่ (Min and Ye) ในต้นราชวงศ์ฮั่น ต่อมาในรัชสมัยจักรพรรดิไคหยวน จึงได้ก่อตั้งเมืองฝูโจวขึ้น และมีการขนานนามเมืองหมิ่นว่า “ฝูเจี้ยน” เป็นครั้งแรก ในสมัยราชวงศ์ซ่งได้ได้มีการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 8 เขต (1 ฝู 5 โจว และ 2 จุน) มณฑลฝูเจี้ยนจึงเรียกอีกชื่อว่า “8 หมิ่น” และต่อมาจึงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมณฑลหนึ่งของจีน ภายหลังการปฏิวัติซินไห่ (Xin Hai Revolution)

เนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ตามแนวชายฝั่งที่ไม่ธรรมดา ซึ่งอยู่ติดกับช่องแคบไต้หวัน และมีช่องทางในการเข้าออกพื้นที่มากมาย ทำให้มณฑลฝูเจี้ยนกลายเป็นศูนย์กลางการค้าไหม และใบชาที่สำคัญมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 นอกจากนี้ มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นภูมิลำเนาของชาวจีน

โพ้นทะเลเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานในประเทศใกล้เคียงต่างๆ เช่น สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลฝูเจี้ยนอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่มากมายหลายชนิดและกระจายอยู่ตามบริเวณต่างๆ ปัจจุบันมีการขุดพบแร่ต่างๆ กว่า 100 ชนิด และมีการตรวจพิสูจน์แล้ว 86 ชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแร่เหล็ก ซึ่งเป็นแหล่งสำรองมากที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และยังมีถ่านหิน โมลิบดีนัม แมงกานีส เหล็กกล้า และกราไฟต์ เป็นต้น ทรัพยากรทางทะเลก็อุดมสมบูรณ์ มีฟาร์มปลาน้ำลึก 5 แห่งริมทะเล สัตว์ทะเลกว่า 3,000 ชนิด ในจำนวนนี้เป็นปลาทะเล 750 ชนิด เป็นแหล่งผลิตผลทางทะเลที่หลากหลาย และมีปริมาณมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ

มณฑลฝูเจี้ยนยังมีสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของพรรณไม้ และสัตว์ป่านานาชนิด มณฑลฝูเจี้ยนมีพื้นที่ป่าไม้มากถึง 9.09 ล้านเฮกตาร์ หรือร้อยละ 60.5 ของพื้นที่รวมของมณฑล มากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ จึงได้รับการขนานนามว่าเป็น “Green Treasure” และเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ที่สำคัญ เช่น ไม้ซุง ไม้ยาง ยางสน และน้ำมันชา เป็นต้น

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีประชากร 34.9 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 18 ของประเทศ และยังเป็นภูมิสำเนาเดิมของชาวจีนโพ้นทะเลกว่า 10.9 ล้านคนทั่วโลก แบ่งเป็นชาวฮ่องกงและมาเก๊า 1.2 ล้านคน และมีชาวไต้หวันอีกกว่าร้อยละ 80 เดินทางมาเยี่ยมบ้านเกิดที่มณฑลฝูเจี้ยน

นอกเหนือจากชาวฮั่นแล้ว มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หลายกลุ่ม เช่น เซอ (Se) ฮุย (Hui) แมนจู (Manchu) ม้ง/แม้ว (Miao) และเกาซาน (Gaosan) เป็นต้น ภาษาที่ใช้เป็นทางการคือ ภาษาจีนกลาง และมีการใช้ภาษาท้องถิ่นมากมาย ภาษาท้องถิ่นที่สำคัญภาษาหนึ่งของมณฑล ได้แก่ หมิ่นหนานฮว่า (Minnanhua) ซึ่งหมายถึง ดอนใต้ของแม่น้ำหมิ่นเจียง บางครั้งก็เรียกกันว่า ภาษาฮกเกี้ยน (Hokkien) เป็นภาษาท้องถิ่นที่ใกล้เคียงกับภาษาท้องถิ่นของไต้หวันมากที่สุด นอกจากนี้ ยังมีภาษาฝูโจว ภาษาเค่อกาน (Kegan) ภาษาฝูเจี้ยน (Puxian) และภาษาเจี้ยนโอ่ว (Jian'ou)

มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นจุดที่มีผู้อพยพเข้ามาอย่างผิดกฎหมายมากที่สุดแห่งหนึ่งโดยแก๊ง “snakehead” แม้ว่ารัฐบาลจะได้พยายามดำเนินมาตรการป้องกันการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายอย่างเข้มงวดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาแล้วก็ตาม คดีที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่ การจับตัวผู้อพยพลักลอบเข้าเมือง 42 คน เมื่อปี ค.ศ. 2003 โดยมีนายเฉิน เหวินชู่ (Chen Wenshu) หัวหน้าแก๊งลักลอบนำคนเข้าเมืองรวมอยู่ด้วย โดยทั้งหมดได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต

1.5 การศึกษา

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาประเภทต่างๆ อยู่ถึง 64 แห่ง มหาวิทยาลัยที่สำคัญและมีชื่อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน และมหาวิทยาลัยจีเหมิน เป็นโรงเรียนทั่วไป 39 แห่ง โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ 15 แห่ง สถาบันการศึกษาของเอกชน 10 แห่ง มีนักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวะ 257,400 คน นักศึกษาระดับปริญญาโทกำลังศึกษาอยู่มี 13,266 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่ 108,600 คน

มหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน (Xiamen University)

ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1921 เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ก่อตั้งโดยชาวจีนโพ้นทะเลชื่อเฉิน เจียเกิง ตั้งอยู่ทางตอนใต้ตามแนวชายฝั่งของเมืองเซี่ยเหมิน มีพื้นที่ประมาณ 2,200 ไร่ และกำลังก่อสร้างวิทยาเขตแห่งใหม่ที่เมืองจางโจว ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยสหสาขา ประกอบด้วย 17 คณะ 33 ภาควิชา 61 สาขาวิชา อาทิ สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สาขามนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ แพทยศาสตร์ เป็นต้น มีนักศึกษากว่า 20,000 คน คณาจารย์และเจ้าหน้าที่กว่า 4,000 ท่าน ในส่วนแผนกนักศึกษาต่างชาติ (Overseas Education College: OEC) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1956 รับสมัครและบริหารการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่เข้าเรียนทั้งในระดับปริญญา หลักสูตรภาษาจีน เวชศาสตร์แผนจีน ปัจจุบันมีนักศึกษากว่า 500 คน จาก 80 กว่าประเทศ

1.6 การเงินการธนาคาร

มณฑลฝูเจี้ยนได้มีการจัดตั้งธนาคารด้วยเงินลงทุนต่างชาติขึ้นเป็นแห่งแรกในมณฑล ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์เซี่ยเหมิน (Xiamen Commerical Bank) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1985 ด้วยความร่วมมือระหว่างธนาคารจีนและต่างชาติ และได้มีการจัดตั้งธนาคารระหว่างประเทศเซี่ยเหมิน (Xiamen International Bank) เป็นธนาคารร่วมทุนแห่งแรกในจีนเช่นกัน โดยในเพียงห้าเดือนแรกในปีเดียวกัน ธนาคารต่างชาติ 9 ใน 11 แห่งในเมืองเซี่ยเหมินมีผลกำไรจากการประกอบธุรกรรมแล้ว และในเดือนกรกฎาคม 2004 ธนาคารฮั่งเส็ง (Hang Seng Bank) สาขานครฝูโจว ได้เปิดให้บริการธุรกรรมเงินหยวนแล้ว

1.7 ความสัมพันธ์กับไต้หวัน

มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางการทหารที่สำคัญ เนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ซึ่งตั้งตรงข้ามกับเกาะไต้หวัน โดยมีเมืองเซี่ยเหมินตั้งประจันหน้ากับเกาะจินเหมิน (Jinmen) ของไต้หวัน ห่างกันเพียง 3 กิโลเมตร ในช่วงเกิดภาวะตึงเครียดจากการโจมตีโต้ตอบจากกลุ่มชาตินิยมในทศวรรษที่ 50 และ 60 ซึ่ง ทำให้รัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ชะลอการลงทุนในมณฑลฝูเจี้ยน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างไต้หวันและมณฑลฝูเจี้ยนก็ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดในปี ค.ศ. 2001 ไต้หวันได้มีการส่งเรือจากไต้หวันเข้ามาเทียบท่าที่เมืองเซี่ยเหมิน นับเป็นเรือลำแรกตลอดระยะเวลา 51 ปีที่รัฐบาลทั้งสองตัดขาดการเดินทางโดยตรงระหว่างกัน

นอกจากนั้น รัฐบาลไต้หวันยังได้ตัดสินใจเปิดทำการค้า การขนส่งทางเรือ และการไปรษณีย์ โดยตรงระหว่างไต้หวันและมณฑลฝูเจี้ยน หรือที่รู้จักว่า “3 Links” เป็นครั้งแรกในรอบ 51 ปีด้วย เมืองเซี่ยเหมินได้รับจัดตั้งให้เป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ในปี ค.ศ. 1980 เพื่อกระตุ้นการลงทุนจากไต้หวัน รวมทั้งในเขตหยิงหลิน ไช่ซาง และจินเหมย์ ใกล้เมืองเซี่ยเหมิน และเขตหมาเหว่ย ใกล้กับนครฝูโจวด้วย จนในปี ค.ศ. 2001 ไต้หวันได้กลายเป็นประเทศที่มีมูลค่าเงินลงทุนมากที่สุดในจีน สำหรับในมณฑลฝูเจี้ยนจวบจนกระทั่งปี ค.ศ. 2004 ได้รับมูลค่าเงินลงทุนที่ใช้จริงจากไต้หวันแล้วกว่า 10 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

แต่อย่างไรก็ดี นักลงทุนจากไต้หวันส่วนใหญ่มักเลือกลงทุนในพื้นที่ของมณฑลที่ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำจูเจียงและฉางเจียงมากกว่า เนื่องจากด้วยลักษณะตลาดที่มีขนาดใหญ่กว่าและความสะดวกสบายในการขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ ทำให้รัฐบาลกลางหันมาดำเนินกลยุทธ์ระดับสูงในการพัฒนามณฑลฝูเจี้ยน ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของเขตเศรษฐกิจชายฝั่งตะวันออก โดยเสนอให้มีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟทางด่วนเชื่อมโยงเกาะไต้หวันและเขตเศรษฐกิจบริเวณปากแม่น้ำจูเจียง และฉางเจียงมายังมณฑลฝูเจี้ยนเมื่อเดือนกรกฎาคม 2004 ที่กรุงปักกิ่ง

ภายหลังที่ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไต้หวันได้ลดความตึงเครียดลงอย่างมากนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 เป็นต้นมา บริเวณท่าเรือข้ามฟากระหว่างท่าเรือเมืองเซี่ยเหมินและเกาะจินเหมินของไต้หวันเริ่มมีผู้คนสัญจรไปมามากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลตรุษจีนปี ค.ศ. 2004 ได้เปิดให้บริการถึง 4 เที่ยวบินต่อวัน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไต้หวันโดยเฉพาะ โดยในปี ค.ศ. 2004 มีจำนวนนักท่องเที่ยวสัญจรไปมาระหว่างช่องแคบมากถึง 350,000 คน เปรียบเทียบกับปีก่อนซึ่งมีอยู่เพียง 160,000 คน ขณะเดียวกันเกาะจินเหมินก็ได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของชาวจีนแผ่นดินใหญ่ด้วย นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งแผนกจีนไต้หวันศึกษาขึ้นที่มหาวิทยาลัยเซี่ยเหมินเมื่อเดือนเมษายน 2004 โดยเชิญนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ 26 แห่ง รวมถึงสถาบันทางวิชาการจากไต้หวัน 15 แห่ง ทำงานร่วมกัน และยังมีสถาบันค้นคว้าวิจัย 5 แห่งและศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับไต้หวันศึกษา 1 แห่ง

2. การปกครอง

มณฑลฝูเจี้ยนแบ่งเขตปกครองออกเป็น 8 จังหวัด 1 เขตบริหารตามแผนพัฒนาแห่งชาติ 45 อำเภอ 14 เมือง และ 26 เขต โดยมีนครฝูโจว (Fuzhou) เป็นเมืองเอก หรือมีอีกชื่อหนึ่งว่า “หลงเจิง (Rong City)” หรือเมืองตันมะเตี๋ย

ผู้ว่าการของมณฑลฝูเจี้ยนคนปัจจุบัน คือ นายลู จ้านกง (Lu Zhongong)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

เศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของเขตเศรษฐกิจบริเวณปากแม่น้ำจูเจียง ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีมูลค่า GDP รวม 523.21 พันล้านหยวน มากเป็นอันดับที่ 11 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 11.7 ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 605.3

พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.1 โดยรัฐบาลได้วางแผนที่จะกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจให้ได้ถึง 1,700 พันล้านหยวน ภายในปี ค.ศ. 2017 ซึ่งเทียบเท่าเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซียเมื่อปี ค.ศ. 2003 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 14,979 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 7 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.0 และสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของทั้งประเทศมาก โดยเฉพาะเมืองเซี่ยเหมิน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ของมณฑล มีมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2002 คิดเป็น 47,270 หยวน สูงกว่าเมืองเซินเจิ้นและมหานครเซี่ยงไฮ้

ตาราง 7-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลฝูเจี้ยน

ดัชนี	ปี 1993	ปี 1998	ปี 2003
รายได้ประชาชาติ			
GDP (พันล้านหยวน)	113.3	328.7	524.2
สัดส่วนต่อทั้งประเทศ (%)	3.3	4.2	4.3
สัดส่วนภาคเกษตรต่อ GDP (%)	22.5	18.6	13.5
สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP (%)	41.1	42.6	47.6
สัดส่วนภาคบริการต่อ GDP (%)	36.3	38.8	38.9
GDP เฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	3,633	10,066	15,006
ประชากร แรงงาน			
อัตราเติบโตประชากร 5 ปี (%)	1.7	0.7	1.0
อัตราจ้างงานในเขตเมือง (%)	NA	NA	4.1
ค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อปี (หยวน)	NA	NA	13,306*
เศรษฐกิจในประเทศ			
อัตราเติบโตการค้าปลีก 5 ปี (%)	18.0	24.1	9.0
อัตราเติบโตการลงทุนสินทรัพย์คงที่ 5 ปี (%)	35.5	21.8	7.6
การค้าระหว่างประเทศ			
อัตราเติบโตการส่งออก 5 ปี (%)	NA	17.7	18.1
อัตราเติบโตการนำเข้า 5 ปี (%)	NA	8.2	15.8
สัดส่วน FDI ต่อทั้งประเทศ (%)	10.5	9.9	7.7

* ข้อมูลปี 2002.

ที่มา: Morgan Stanley Research, 2004.

สัดส่วนโครงสร้างของ GDP เกือบครึ่งหนึ่งอยู่ในภาคการผลิตและการก่อสร้าง ขณะที่ภาคการเกษตรลดลงจากร้อยละ 23 ในปี ค.ศ. 1993 เหลือเพียงร้อยละ 14 ในปี ค.ศ. 2003 ทั้งนี้แม้ว่าประชากรส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 86 ของมณฑลจะอาศัยอยู่ในเขตเมือง แต่ประชากรกว่าร้อยละ 60 ยังคงพึ่งพิงการทำเกษตรกรรม

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มณฑลฝูเจี้ยนมีมูลค่าการลงทุนสินทรัพย์คงที่ในปี ค.ศ. 2003 รวม 150.8 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.5 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในการก่อสร้างสาธารณูปโภคร้อยละ 32

และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 24 เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3 และ 45.4 ตามลำดับ โดยเน้นที่การขยายเครื่องมือการผลิต การก่อสร้างท่าอากาศยานเหลียนเฉิง (Liancheng) และระบบเส้นทางหลวงทางฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑล

ตาราง 7-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	1,561	32.06
เส้นทางถนน	54,876	238.84
เส้นทางน้ำ	3,955	63.24
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	118	0.08

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลฝูเจี้ยนมีเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงไปยังมณฑลทางตอนเหนือและมณฑลตอนกลางของจีน และยังเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟสายปักกิ่ง-เกาสุน ผ่านเส้นทางสายหยิงตัน-เซียเหมิน (Yingtian-Xiamen) แต่ปัจจุบันเส้นทางเชื่อมโยงทางรถไฟของมณฑลฝูเจี้ยนยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพและเป็นเส้นทางอ้อม เช่น เส้นทางรถไฟเชื่อมโยงนครกว่างโจวและมหานครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งตัดผ่านนครฝูโจวและเมืองเซียเหมิน และยังไม่มียังมีเส้นทางรถไฟตัดผ่านเมืองเฉียนโจวด้วย ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้เร่งสร้างเส้นทางรถไฟสายใหม่ เช่น เส้นทางรถไฟสายเวินโจว-ฝูโจว ผ่านทางตอนใต้ของมณฑลเจ้อเจียง ระยะทาง 360 กิโลเมตร และเส้นทางสายหลงเหยียน-ก้านโจว มณฑลเจียงซี ระยะทาง 277 กิโลเมตร ด้วยมูลค่าการก่อสร้างรวม 6 พันล้านหยวน ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2004 เป็นต้น

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

เส้นทางรถยนต์สายสำคัญ ได้แก่ สายฝูโจว-คุนหมิง สายปักกิ่ง-ฝูโจว สายเซียเหมิน-เฉิงตู และสายฝูโจว-หลานโจว โดยมีเส้นทางหลวงระดับที่หนึ่ง ได้แก่ สายฝูโจว-ฉวงโจว-เซียเหมิน-จางโจว ปัจจุบันมีโครงการก่อสร้างเส้นทางใหม่อีก 3 เส้นทาง ได้แก่ สายเวินโจว-ฝูโจว สายจางโจว-หลงเหยียน ทางหลวงระดับประเทศซึ่งเชื่อมกรุงปักกิ่งและนครฝูโจว และทางด่วนอีกหลายเส้นทาง ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 43 พันล้านหยวน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2010 โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคเหล่านี้ยังส่งผลดีต่อตลาดค้าขายวัสดุก่อสร้างและบริการขนส่งสินค้า ทำให้ขยายตัวและเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น บริษัท Taiwan Cement Group ได้เข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขึ้นที่มณฑลฝูเจี้ยน และมณฑลใกล้เคียงอื่นๆ รวมมูลค่า 2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ด้วย

4.3 การขนส่งทางน้ำ

มณฑลฝูเจี้ยนมีชายฝั่งทะเลยาวที่สุดเป็นอันดับ 2 ของจีน มีท่าเรือขนส่งสินค้าหลายร้อยแห่ง ซึ่งสามารถรองรับการขนส่งได้กว่า 69 ล้านตันต่อปี ท่าเรือที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ท่าเรือหม่าเหว่ย (Mawei) ในนครฝูโจว ท่าเรือตงตู (Dongdu) และท่าเรือเหมยโจวที่เมืองเซียเหมิน ด้วยท่าเทียบเรือน้ำลึกที่สามารถรองรับเรือขนาด 50,000-100,000 ตัน ได้ถึง 6 ท่าชาเจิง (Shacheng Bay) ท่าซานตู (Sandu Bay) ท่าหลัวหยวน (Luoyuan Bay) ท่าเหมยโจว (Meizhou Bay) ท่าเซียเหมิน (Xiamen Port) และท่าตงซาน (Dongshan Bay) นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางเดินเรือระหว่างฝูโจวหรือเซียเหมินไปยังท่าเรือจินเหมิน (Jinmen) ของไต้หวันแล้วนับตั้งแต่เดือนมกราคม 2001 ท่าเรือสำคัญในมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่

1. ท่าเรือนครฝูโจว

No. 3 Ma Wei Gang Kou Road, Fuzhou City, Fujian โทร. 0591-3682312

2. ท่าเรือเมืองเซียเหมิน

No. 127 Dong Sou Road, Xiamen City, Fujian

3. ท่าเรือเมืองเฉียนโจว

Xin Zhai Qiao Beize, Quanzhou City, Fujian

ในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการเปิดใช้ท่าเรือขนส่งสินค้าแห่งใหม่สำหรับเรือบรรทุกสินค้าขนาด 100,000 ตัน บริเวณท่าเรือเจียงหยิน (Jiangyin) ใกล้นครฝูโจว ส่วนท่าเรือหม่าเหว่ยก็มีท่าเทียบเรือสำหรับเรือขนาด 10,000 ตัน ทั้งหมด 13 แห่ง ซึ่งรวมถึงท่าเทียบเรือบรรทุกสินค้าอีก 3 แห่ง แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่แม่น้ำตื้นเขิน ทำให้บริเวณดังกล่าวไม่สามารถสร้างท่าเทียบเรือที่มีขนาดใหญ่กว่านี้ได้ โดยท่าเทียบเรือที่มีขนาดใหญ่ได้แก่ ท่าเทียบเรือเมืองฝูซิง ซึ่งสามารถรองรับเรือขนาด 30,000 ตัน

นอกจากนี้ เมื่อเดือนตุลาคม 2004 การท่าเรือแห่งประเทศไทยสิงคโปร์ บริษัท Henderson China ของฮ่องกง และบริษัท Pacific Industries and Development ของอินโดนีเซีย สาขาฮ่องกง ได้เข้าถือหุ้นบริษัทบริหารจัดการท่าเรือบรรทุกสินค้าที่ทำเรือฉิงโจวและท่าเรือต้าเจียง รวมทั้งเข้าบริหารจัดการท่าเรือน้ำลึกแห่งใหม่บริเวณแม่น้ำหมิ่นเจียง โดยมีหุ้นส่วนรวมกันร้อยละ 49 รวมมูลค่าเงินลงทุน 20 พันล้านหยวน

4.4 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลฝูเจี้ยนมีท่าอากาศยานที่สำคัญ 4 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติฉางเล่อ (Changle) ในนครฝูโจว ท่าอากาศยานนานาชาติเมืองเซียเหมิน และท่าอากาศยานในประเทศเมืองอู่ชาน (Wuyishan) ในเมืองหนานมิง รวมให้บริการเส้นทางบินทั้งในและระหว่างประเทศกว่า 118 เส้นทาง เชื่อมโยงมณฑลต่างๆ กว่า 40 มณฑล รวมทั้งฮ่องกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และไทย

ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท Xiamen International Airport Group ได้เข้าซื้อกิจการท่าอากาศยานนานาชาตินครฝูโจว ด้วยเงินทุนมูลค่า 450 ล้านหยวน เนื่องจากท่าอากาศยานฯ มีหนี้สินติด

ค้างรวม 3 พันล้านหยวน ประกอบกับมีผู้โดยสารมาใช้บริการน้อยมาก ทำให้ท่าอากาศยานฯ ประสบภาวะขาดทุน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้ประกาศแผนการขยายพื้นที่ท่าอากาศยานฯ โดยจะเพิ่มช่องรันเวย์พิเศษและเพิ่มประสิทธิภาพในการรองรับผู้โดยสารจาก 10 ล้านคนเป็น 17 ล้านคนต่อปี

การเดินทางระหว่างมณฑลฝูเจี้ยน-ไทย		
กรุงเทพ-ฝูโจว	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 5 ชั่วโมง
กรุงเทพ-เซี่ยเหมิน	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 6 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

4.5 การสื่อสาร

ภาคการสื่อสารและโทรคมนาคมของมณฑลฝูเจี้ยนถือว่าทันสมัยมากที่สุดแห่งหนึ่งในจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนผู้ขอติดตั้งสายโทรศัพท์ประมาณ 11.3 ล้านเลขหมาย ขณะที่จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นจาก 7.9 ล้านเลขหมายในปี ค.ศ. 2002 เป็น 9.6 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 2.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 2.5 ล้านคนเมื่อปีก่อนหน้า

5. เกษตรกรรม

มณฑลฝูเจี้ยนมีกำลังการผลิตพืชผลเกษตรกรรมเขตร้อนอยู่มาก ที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันเทศ ใบชา และผลไม้เมืองร้อน และยังมีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญอื่นๆ คือ ข้าวสาลี เรพซิด ถั่วเหลือง งา ลิ้นจี่ สับปะรด ส้มโอ กล้วยหอม เม็ดบัว หน่อไม้ เห็ด ปอกระเจา ใบยาสูบ ยางสน สมุนไพร น้ำมันชา น้ำมันดองอิ้ว และต้นน้ำมันจิ้น ทั้งนี้ สินค้าที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ส้มของ นครฝูโจว ลำไยเมืองฝูเถียน ลิ้นจี่เมืองจางโจว และส้มโอเมืองเซี่ยเหมิน นอกจากนี้ พื้นที่แนวชายฝั่งของมณฑลฝูเจี้ยนยังเอื้อต่อการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งมีมูลค่าผลผลิตมากเป็นอันดับ 3 ของจีน

ตัวอย่างบริษัทด้านเกษตรกรรมยักษ์ใหญ่ในมณฑลฝูเจี้ยน

ด้วยทำเลที่ตั้งซึ่งติดกับพื้นที่ชายฝั่งทำให้มณฑลฝูเจี้ยนมีข้อได้เปรียบด้านอุตสาหกรรมการเกษตร ในช่วงปลายทศวรรษที่ 90 บริษัท Chaoda และ China Green สองบริษัทผู้ส่งออกผักและผลไม้ยักษ์ใหญ่ของจีนได้เข้ามาลงทุนผลิตสินค้าเกษตรซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยบริษัท Chaoda สามารถผลิตผักและผลไม้ได้ถึง 600,000 ตันต่อปี ขณะที่บริษัท China Green สามารถผลิตได้ 70,000 ตันต่อปี และด้วยปริมาณการผลิตที่ผลิตได้มาก ทำให้บริษัท China Green มีการส่งออกสินค้าของตนถึงร้อยละ 80 ของผลผลิตที่ผลิตได้ไปยังตลาดญี่ปุ่น และอีกร้อยละ 2 ไปยังตลาดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และยุโรป ส่วนที่เหลือเป็นสินค้าส่งขายภายในประเทศ ส่วนบริษัท Chaoda มีสัดส่วนการส่งสินค้าออกประมาณร้อยละ 35 พอๆ กับส่งขายในประเทศ ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่นฮ่องกง ไต้หวัน และเกาหลีใต้

ปัจจุบัน บริษัท Chaoda มีการเช่าซื้อที่ดินสำหรับทำการเพาะปลูกผักและผลไม้รวม 36 แปลงใน 13 มณฑล พื้นที่รวม 11,000 เฮกตาร์ และยังมีร้านค้าขายส่งและปลีกของตัวเองกระจายอยู่ทั่วประเทศ ส่วนบริษัท China Green มีการเช่าซื้อที่ดินสำหรับทำการเพาะปลูกรวม 23 แปลงใน 2 มณฑล (มณฑลฝูเจี้ยนและเจ้อเจียง) พื้นที่รวม 2,000 เฮกตาร์ นอกจากนี้ ทั้งสองบริษัทยังมีการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาด้วย เช่น บริษัท China Green ซึ่งร่วมมือกับญี่ปุ่นและบริษัทท้องถิ่นในพื้นที่ และต่อมาทั้งสองบริษัทจึงได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของฮ่องกง โดยบริษัท Chaoda เข้าตลาดในปี ค.ศ. 2000 และบริษัท

China Green เข้าในเดือนมกราคม 2004 และทันทีที่เข้าตลาด มูลค่าของบริษัท Chaoda พุ่งสูงขึ้นกว่า 80 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่มูลค่าของบริษัท China Green เพิ่มขึ้น 28 ล้านดอลลาร์ สรอ. ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้น
ด้วยเหตุนี้ ทั้งสองบริษัทจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของมณฑลฝูเจี้ยน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างงานให้กับเกษตรกร การแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การยกระดับเศรษฐกิจพื้นที่ในชนบทให้ทันสมัย และการร่วมผลิตกับภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม

ภาคการผลิตของมณฑลฝูเจี้ยนแบ่งเป็นอุตสาหกรรมเบาร้อยละ 47 และอุตสาหกรรมหนักร้อยละ 53 เป็นของบริษัทต่างชาติถึงร้อยละ 59 ขณะที่มูลค่าผลผลิตของรัฐวิสาหกิจมีเพียงร้อยละ 29 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมของมณฑลฝูเจี้ยนที่โดดเด่นและมีส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศสูง ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เครื่องจักรและอุปกรณ์ สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย อาหาร เครื่องหนัง และพลังงานไฟฟ้า เป็นต้น โดยมีสินค้ากระดาศ นาฬิกาข้อมือและตั้งโต๊ะ เครื่องกระป๋อง รองเท้าและกระเป๋าหนัง เฟอร์นิเจอร์และงานฝีมือ และผลไม้จำพวกส้มและมะนาว เป็นสินค้าหลักของมณฑล ซึ่งแต่ละชนิดสามารถผลิตได้มากใน 3 อันดับต้นๆ ของจีน

ตาราง 7-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์	18.2
เครื่องหนัง ขนสัตว์ และผลิตภัณฑ์	5.7
อุปกรณ์การขนส่ง	5.6
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	5.5
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	5.4
เครื่องแต่งกาย รองเท้า และหมวก	5.3
สินค้าแร่ที่ไม่ใช่โลหะ	5.1

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

มณฑลฝูเจี้ยนถือเป็นศูนย์กลางการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของมณฑล ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการผลิตรวม 160.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 50.8 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.5 ของมูลค่าการผลิตรวมทางอุตสาหกรรม ทั้งนี้ มณฑลฝูเจี้ยนถือเป็นผู้ผลิตไมโครคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของจีน ด้วยสัดส่วนการผลิตร้อยละ 12 ของผลผลิตรวมในปี ค.ศ. 2002

บริษัทที่เข้ามาลงทุน ได้แก่ บริษัท Hitachi and Toei Shoko ได้ร่วมทุนกับบริษัท Fujian Electronics and Information Group จัดตั้งบริษัทผลิตสินค้าไฮเอ็น เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ ในปี

ค.ศ. 2002 รวมมูลค่า 34 ล้านดอลลาร์ สรอ. ก่อนหน้านี บริษัท Hitachi เพิ่งจะถอนตัวออกจาก บริษัท Fujian Hitachi Television ซึ่งร่วมทุนกับบริษัทผลิตโทรทัศน์ท้องถิ่นเนื่องจากขาดทุนอย่างหนักและมีการแข่งขันกันสูงขึ้น และบริษัท TPV Technology ซึ่งเป็นผู้ผลิตหลอดภาพโทรทัศน์ที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกของฮ่องกงได้ตั้งกิจการผลิตจอ LCD ที่เมืองฝูชิง ด้วยกำลังการผลิตสูงถึง 6 ล้านชิ้นต่อปี แต่เดิมบริษัทนี้วางแผนที่จะโยกย้ายโรงงานไปยังมหานครเซี่ยงไฮ้ แต่ก็ยังไม่ได้ย้ายไปเนื่องจากได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีที่รัฐบาลมณฑลฝูเจี้ยนให้เป็นเวลา 5 ปี

ปัจจุบันมณฑลฝูเจี้ยนมีฐานอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ 4 แห่ง ได้แก่ นครฝูโจว เขตพัฒนาหมาเหว่ย (Mawei Development Zone) เขตพัฒนาหรงเจียวในเมืองฝูชิง (Fuqing Rongqiao Development Zone) และเขตเศรษฐกิจพิเศษเซียเหมิน (Xiamen Special Economic Zone) โดยคิดเป็นผลผลิตรวมของบริษัทสินค้าไฮเทคต่างชาตรวมกว่าร้อยละ 25 ของมณฑลฝูเจี้ยน และยังเป็นกำลังสำคัญต่อฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 4 แห่ง นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลยังมีแผนที่จะจัดตั้งฐานอุตสาหกรรมไฮเทคใหม่ที่เมืองจางโจว เฉียนโจว และฝูเถียน พร้อมกับฐานอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งใหม่ที่นครฝูโจวและเซียเหมินด้วย

(2) อุตสาหกรรมป่าไม้

เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุดในประเทศ มณฑลฝูเจี้ยนจึงเป็นผู้ผลิตสินค้าจากไม้รายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากมณฑลเหอหลองเจียง ด้วยสัดส่วนการผลิตร้อยละ 10 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศในปี ค.ศ. 2002

(3) อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้า

มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าพลังน้ำรายใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกของประเทศ เนื่องจากมีแหล่งสำรองพลังงานไฟฟ้าพลังน้ำเป็นจำนวนมาก ด้วยกำลังการผลิตกว่า 610 ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมงต่อปี หรือร้อยละ 8 ของปริมาณไฟฟ้าพลังน้ำรวมทั่วประเทศ สถานีผลิตไฟฟ้าที่สำคัญตั้งอยู่ที่เขตสยู่โข่ว (Shuikou) เขตซาซีโข่ว (Shaxikou) นครฝูโจว เมืองจางผิง (Zhangping) และเมืองหย่งอัน (Yong'an) และกำลังก่อสร้างสถานีผลิตไฟฟ้าอีกแห่งที่เขตซ่งหยู่ (Songyu) ในเมืองเซียเหมิน และยังมีโรงผลิตไฟฟ้าเหมยโจวหวาน (Meizhouwan) ใกล้เมืองเซียเหมินซึ่งเป็นโรงผลิตไฟฟ้าแห่งแรกในจีนที่ลงทุนโดยต่างชาติ 100% และเป็นโครงการแรกที่ใช้เงินสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) น้อยมาก นอกจากนี้ ยังมีแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าอื่นๆ เช่น โรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาด 600 เมกะวัตต์ที่เมืองเมียนหัวถาน (Mianhuatan) และขนาด 330 เมกะวัตต์ที่เมืองมู่หยางซี (Muyangxi) และโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโหวซือ (Houshi) ขนาด 2,400 เมกะวัตต์ ในระยะที่ 2 ที่เมืองจางโจว อย่างไรก็ดี เนื่องด้วยเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ความต้องการพลังงานไฟฟ้าในมณฑลฝูเจี้ยนเพิ่มสูงขึ้นจนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตัวอย่างเช่น ในช่วง 4 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มี

การบริโภคพลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 17 ขณะที่ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 6 เท่านั้น

ด้านอุตสาหกรรมพลังงานอื่นๆ ในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลมณฑลฝูเจี้ยนได้ประกาศแผนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติขนาด 1,500 เมกะวัตต์ในเมืองเจวียนโจว มูลค่า 7 พันล้านหยวน โดยในอีก 5 ปีข้างหน้า จะมีการก่อสร้างโรงก๊าซเหลวแห่งที่ 2 ของจีนขึ้นโดยความร่วมมือของบริษัทจีนและฮ่องกง นำโดย China National Offshore Oil Corp และ BP ด้วยกำลังการผลิต 2-3 ล้านตันต่อปี และจะมีการนำเข้าก๊าซเหลวจากอินโดนีเซียประมาณ 2.6 ล้านตันต่อปีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006 เป็นต้นไป เป็นระยะเวลา 25 ปี รวมมูลค่า 8.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงงานด้วย และจะลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้าแห่งที่ 2 ที่เมืองเซียเหมิน และแห่งที่ 3 ทางใต้ของเมืองเจวียนโจว รวมมูลค่าเงินลงทุน 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีแผนพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังลมที่เมืองฝูเถียน มูลค่า 900 ล้านหยวน ในปี ค.ศ. 2008 ขณะที่กลุ่มบริษัท Longyuan Power Group ก็มีแผนก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังลมขนาด 100 เมกะวัตต์ ในอำเภอผิงถาน (Pingtan) ด้วยเงินลงทุน 780 ล้านหยวน ปัจจุบัน มณฑลฝูเจี้ยนมีโรงไฟฟ้าพลังลมนำร่องขนาด 6 เมกะวัตต์ ซึ่งดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ทั้งนี้ บริษัท Fujian Power ยังได้ประกาศแผนการลงทุนปรับปรุงเครือข่ายพลังงานไฟฟ้าให้ทันสมัย มูลค่า 36 พันล้านหยวน ในอีก 5 ปีข้างหน้า และจะทำการพัฒนาโครงข่ายพลังงานทางเลือกอื่นๆ ตามแนวชายฝั่งโดยเฉพาะในพื้นที่ที่ขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าด้วย

(4) อุตสาหกรรมรถยนต์

เมืองชิงโจว (Qingkou) มณฑลฝูเจี้ยนยังได้ถูกกำหนดให้เป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีนด้วย โดยตั้งเป้าหมายการผลิตรถยนต์ให้ได้ 300,000 คัน ภายในปี ค.ศ. 2010 ปัจจุบันเมืองชิงโจวมีบริษัทผลิตรถยนต์ของไต้หวันเข้ามาตั้งกิจการแล้วกว่า 30 บริษัท นำโดยบริษัท Fujian Auto Industry Group และ China Motor Corporation ของไต้หวัน ซึ่งมีบริษัท Mitsubishi ถือหุ้นอยู่ในบริษัท China Motor อยู่ร้อยละ 25 โดยทั้งสองบริษัทได้ร่วมทุนกันจัดตั้งบริษัท Southeast (Fujian) Motor Corporation ขึ้นในปี ค.ศ. 1995 ด้วยมูลค่าเงินลงทุนรวม 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. ผลิตรถมินิแวน และรถเก๋งยี่ห้อ "Lioncel" ซึ่งจำลองแบบมาจากรถยนต์ Mitsubishi Lancer ทั้งนี้บริษัท Southeast (Fujian) Motor และ Xiamen Golden Dragon Van สามารถครองตลาดรถยนต์ในมณฑลฝูเจี้ยนรวมกันได้เกือบร้อยละ 70 นอกจากนี้ บริษัท Fujian Auto Industry และ China Motor ยังได้ร่วมทุนกับบริษัท Daimler Chrysler ตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ที่นครฝูโจวเมื่อเดือนพฤษภาคม 2004 รวมมูลค่าเงินลงทุน 235 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยบริษัท Fujian Motor ถือหุ้นร้อยละ 50 และวางเป้าหมายการผลิต Mercedes-Benz Sprinter, Vito และรถ Viano ไว้ที่ 40,000 คันต่อปี

(5) อุตสาหกรรมกระดาษ

มณฑลฝูเจี้ยนถือเป็นผู้ผลิตสินค้ากระดาษรายใหญ่ของจีน โดยเป็นผู้ผลิตกระดาษพิมพ์หนังสือพิมพ์และเจ้าของโรงพิมพ์กระดาษที่ใหญ่ที่สุดในจีน บริษัทผู้ผลิตกระดาษที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ได้แก่ บริษัท Nanping Paper Industry ซึ่งได้ก่อสร้างโรงล้างสีใยกระดาษที่ใช้แล้ว โดยมีบริษัท Andritz AG Graz ของเยอรมนีเป็นผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี

นอกจากนี้ มณฑลฝูเจี้ยนยังมีอุตสาหกรรมหลักอื่นๆ ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วไม่แพ้กัน คือ อุปกรณ์เพื่อการใช้สอยเฉพาะอย่าง และการแปรรูปยาสูบ เป็นต้น

มณฑลฝูเจี้ยนยังมีภาคเอกชนที่เข้มแข็ง ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการผลิตของรัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.6 ของมูลค่าการผลิตรวม ลดลงจากร้อยละ 17.1 ในปี ค.ศ. 2000 ที่สำคัญวิสาหกิจเอกชนยังสามารถสร้างสินค้าจนมีชื่อเสียงติดตลาดอยู่มากมาย เช่น Heng-an, Seven Wolf, Qi'pai, An'ta, Nan Fu และ Fu Gui Niao เป็นต้น

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวทั้งสิ้น 0.46 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 914.87 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.2 และ 16.8 ตามลำดับ

ตาราง 7-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
1,497,200 อันดับ 6 ของจีน	459,400 อันดับ 10 ของจีน	914.87 อันดับ 4 ของจีน	1 แห่ง

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 305 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจถึง 119 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 17 แห่ง และอีก 30 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ มีโรงแรมระดับ 5 ดาว รวม 8 แห่ง

มณฑลฝูเจี้ยนมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 470 แห่ง ในจำนวนนี้มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 38 แห่ง มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 9,598 คน มากเป็นอันดับ 10 ของจีน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเนินเขาและหุบเขา ประกอบกับมีพื้นที่เขียวขจีตลอดปีและสิ่งที่น่าสนใจทางประวัติศาสตร์ ทำให้มณฑลฝูเจี้ยนมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่มาก ได้แก่

- เมืองท่องเที่ยวชั้นนำเยี่ยมของจีน 7 เมือง
- เมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระดับประเทศ 4 เมือง
- แหล่งชมทิวทัศน์ที่สำคัญระดับประเทศ 11 แห่ง
- ป่าสงวนแห่งชาติ 9 แห่ง
- สวนอุทยานแห่งชาติ 15 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ระดับประเทศ 45 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวระดับ A 28 แห่ง (แบ่งเป็นระดับ 4A 22 แห่ง)
- เขตธรณีวิทยากระดับประเทศ 2 แห่ง
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจทางการท่องเที่ยวระดับมณฑล 8 แห่ง
- แหล่งชมทิวทัศน์ที่สำคัญระดับมณฑล 28 แห่ง
- ป่าสงวนระดับมณฑล 29 แห่ง
- สวนอุทยานระดับมณฑล 21 แห่ง
- แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ระดับมณฑล 248 แห่ง

นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านชนบประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญและสวยงาม เช่น พิธีแต่งงานของชาวเซ่อ และธรรมเนียมการแต่งกายของหญิงชาวฮัวอัน (Hua'an) เป็นต้น

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกโดยยูเนสโก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเขาอู่อี้ซาน (Wuyi Shan) เมื่อปี ค.ศ. 1999 ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมืองอู่อี้ซาน กั้นแนวชายแดนทางตอนเหนือระหว่างมณฑลฝูเจี้ยนและมณฑลเจียงซี ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 70 ตารางกิโลเมตร อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 300-2,148 เมตร ประกอบด้วยยอดเขาสูง 36 แห่ง ในสมัยก่อนเทือกเขาอู่อี้ซานยังเป็นสถานที่แสวงบุญและจำศีลของนักพรต นักบวชลัทธิเต๋า และพระในศาสนาพุทธด้วย ด้วยชื่อเสียงด้านความงดงามและประวัติศาสตร์อันยาวนานทำให้เทือกเขาอู่อี้ซานได้รับขนานนามว่าเป็นเทือกเขาที่สวยงามที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของจีน ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวจีนและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวเอเชียมาเที่ยวที่เทือกเขาอู่อี้ซานประมาณ 20,000 คนต่อปี การคมนาคมมายังเทือกเขาอู่อี้ซานค่อนข้างสะดวกสบายทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน ที่เมืองอู่อี้ซานยังมีชาด้าหงเผา (Big Red Robe) ซึ่งเป็นชาชั้นชื่อของเมืองอู่อี้ซานและมีราคาแพงมาก น้ำหนักกล่อง 100 กรัม ราคา 160 หยวน โดยปกติเป็นเครื่องดื่มชาโบราณที่ใช้เลี้ยงรับรองผู้นำประเทศระดับรัฐมนตรีขึ้นไปเท่านั้น

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติได้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วของมณฑลฝูเจี้ยน เนื่องจากมณฑลฝูเจี้ยนมีอัตราค่าจ้างแรงงานโดยเฉลี่ยต่ำกว่ามณฑลใกล้เคียงอย่างมณฑลกวางตุ้งและเจ้อเจียงถึงร้อยละ 20-30 จึงทำให้บริษัทข้ามชาติต่าง ๆ โยกย้ายการลงทุนมาในมณฑลกันมาก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 4.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมูลค่าที่ใช้จริงรวม 4.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.4 และ 5.2 ตามลำดับ ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่าการลงทุนตามสัญญาเพิ่มขึ้นเป็น 7.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และ 5.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 57.1 และ 29.7 ตามลำดับ ถือเป็นมณฑลที่มีมูลค่าเงินลงทุนจากต่างชาติมากเป็นอันดับ 6 ของจีน

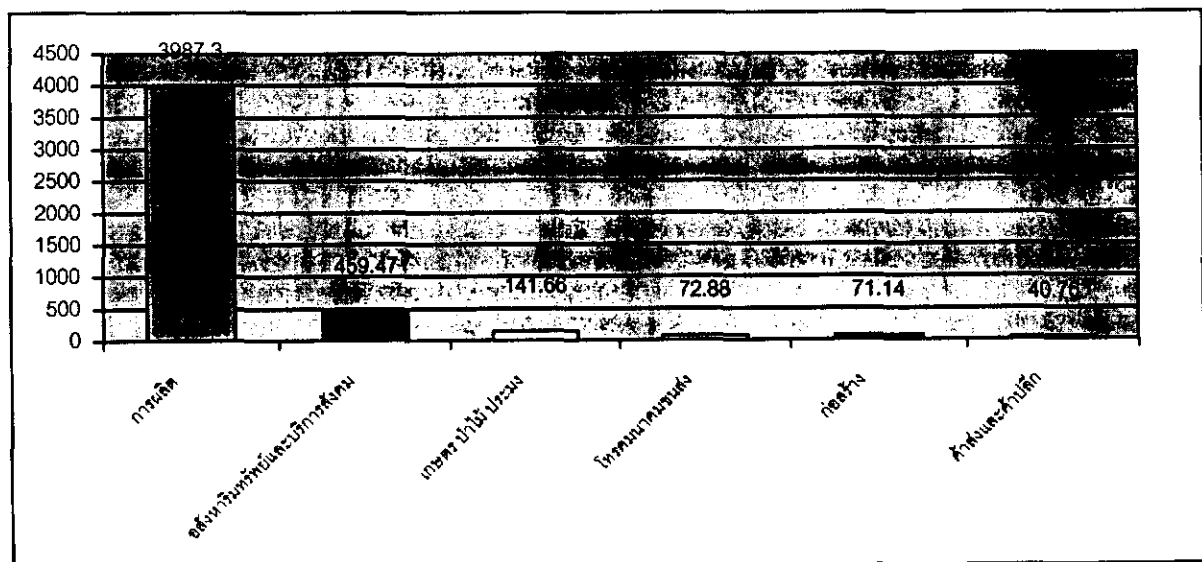
ตาราง 7-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลฝูเจี้ยน

	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	33,513	1,825	2,274
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	80.6	3.9	4.8
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	46.3	3.88	4.1

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย คิดเป็นร้อยละ 72 ของมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง และอสังหาริมทรัพย์อีกร้อยละ 20 ที่เหลือเป็นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้าง

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

แหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดของมณฑลฝูเจี้ยน คือ ฮองกง ในปี ค.ศ. 2003 มีการลงทุนที่ใช้จริงทั้งสิ้น 1.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 59.2 ของมูลค่าการลงทุนรวมที่ใช้จริงในมณฑล โครงการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ โรงแรมเซี่ยงกี้ล่า โดยกลุ่มบริษัท Kerry และโครงการต่างๆ ในเมืองจางโจว โดยกลุ่มบริษัท China Merchants เป็นต้น

แหล่งเงินทุนอื่น ได้แก่ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ในปี ค.ศ. 2003 ประเทศเหล่านี้มีมูลค่าการลงทุนรวมในมณฑลฝูเจี้ยนเพิ่มขึ้นเป็น 0.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 21.9 ของมูลค่าการลงทุนรวมที่ใช้จริงในมณฑล นอกจากนี้ มูลค่าการลงทุนจากประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน เช่น ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการลงทุนตามสัญญาของสหราชอาณาจักรและอิตาลีได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1.15 และ 1.63 เท่า ตามลำดับ

ทั้งนี้บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในมณฑลฝูเจี้ยนถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของมณฑลอย่างมาก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.1 ของมูลค่าการผลิตรวมทางอุตสาหกรรมและร้อยละ 63.7 ของมูลค่าการส่งออกในปี ค.ศ. 2003 ปัจจุบันมีบริษัทข้ามชาติชั้นนำของโลกได้เข้ามาลงทุนตั้งกิจการในมณฑลฝูเจี้ยนแล้วกว่า 40 ราย ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองเซี่ยเหมินหรือในนครฝูโจว ที่สำคัญ ได้แก่ Mitsui, Marubeni, BP Amoco, Siemens, Compaq, Alstom, Kodak, Dell, Can'kun, Swire, TDK, ABB และ Panasonic ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มสาธารณูปโภค เกษตรกรรม อสังหาริมทรัพย์ โครงการที่อาศัยเงินทุนและเทคโนโลยีขั้นสูง อาหารแปรรูป เวชภัณฑ์ เครื่องจักรกล โทรคมนาคม สิ่งทอ และอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้คาดว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้ามูลค่าการลงทุนในภาคบริการจะเพิ่มสูงขึ้นมากเช่นกันอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีภาคบริการของจีนตามข้อผูกพันของ WTO

ตาราง 7-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003
(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮองกง	1,041	2,334.25	1,935.82
สหรัฐอเมริกา	115	229.78	267.86
สิงคโปร์	64	65.89	154.04
ญี่ปุ่น	73	60.44	174.38
ฟิลิปปินส์	173	204.36	119.28
เยอรมนี	5	5.71	49.56

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนมาเก๊า	78	115.95	48.97
แคนาดา	31	70.15	37.42
สหราชอาณาจักร	5	18.80	35.09
อินโดนีเซีย	12	27.49	34.01
มาเลเซีย	19	13.53	27.03
ออสเตรเลีย	27	68.05	21.05
ไทย	12	36.17	15.97
ฝรั่งเศส	3	5.98	1.93

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภครวม 174.04 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.8 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.9 ของมูลค่าการค้าปลีกทั่วประเทศ ส่วนในปี ค.ศ. 2004 เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.7 เป็น 199.6 พันล้านหยวน เนื่องจากประชากรมีรายได้สูง จึงทำให้มณฑลฝูเจี้ยนมีมูลค่าการค้าปลีกเฉลี่ยต่อหัวสูงมากเป็นอันดับ 2 ของเขตเศรษฐกิจบริเวณ ปากแม่น้ำจูเจียง โดยมีนครฝูโจวเป็นตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุด ด้วยสัดส่วนมูลค่าการค้าปลีก ร้อยละ 28.2 ของมูลค่าการค้าปลีกรวมของมณฑล รองลงมา ได้แก่ เมืองเจียนโจว เซี่ยเหมิน และจางโจว

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

ปัจจุบันแหล่งค้าปลีกในมณฑลฝูเจี้ยนมีความหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือไปจาก ห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้ารูปแบบเดิมแล้ว แหล่งจับจ่ายสินค้าแห่งใหม่จะอยู่ในรูปของร้านค้า แบบเชนสโตร์ (chain store) ซูเปอร์มาร์เก็ต ไฮเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ซึ่งกำลังเป็นที่ นิยมและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเป็นยอดขายจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านค้าเฉพาะอย่าง ร้อยละ 5.3 ซึ่งมีอัตราเติบโตสูงถึงร้อยละ 72 ในปี ค.ศ. 2003

ในนครฝูโจว มีการแบ่งเขตการค้าออกเป็น 3 เขต ได้แก่ เขตตงเจียโข่ว (Dongjiiekou) จัตุรัสอู่อี้ (Wuyi Square) และท่าเรือไทเจียง (Taijiang Pier) ห้างสรรพค้าที่สำคัญในมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่ Xiamen Commercial Group, Fujian General Merchandise Department Store, Fuzhou Huadu General Merchandise Co., Fuzhou Xin Huadu Department Store Co., Ltd., Xiamen Xindeco Duty-free Market, Xiamen Friendship Store Co., Ltd., Fuzhou Dongjiiekou Department Store, Xiamen No. 1 Department Store, Zhangzhou Department Store และ Quanzhou Department Store

อุตสาหกรรมการค้าปลีกของมณฑลฝูเจี้ยนกำลังมีการแข่งขันสูงมาก ปัจจุบันมีบริษัทค้าปลีกต่างชาติเข้ามาลงทุนเปิดกิจการกันอย่างคึกคัก ที่สำคัญ ได้แก่ ห้างวอลมาร์ทจากสหรัฐอเมริกา ห้างเมโทรจากเยอรมนี ห้างคาร์ฟูร์และห้าง Osun จากฝรั่งเศส และห้างทรัสต์-มาร์ทจากไต้หวัน

นอกจากนี้ เมืองเซี่ยเหมินยังเป็นเมืองบุกเบิกเมืองหนึ่งในจำนวน 11 เมืองทั่วประเทศ ที่รัฐบาลอนุญาตให้จัดตั้งห้างค้าปลีกร่วมทุนระหว่างจีนและต่างชาติได้ พร้อมทั้งสิทธิในการนำเข้าและส่งออกสินค้า และยังได้มีการจัดตั้งตลาดค้าขายกับไต้หวันระดับประเทศขึ้นเป็นแห่งแรกที่เมืองเซี่ยเหมินด้วยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 1999

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมผู้บริโภค

สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวมณฑลฝูเจี้ยนเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1996 และ 2003 (ตาราง 7-7) พบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก แต่มีสัดส่วนลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางขนส่งและโทรคมนาคมสื่อสาร การศึกษาและบันเทิง และที่พักอาศัยมีสัดส่วนสูงขึ้นมาก

ตาราง 7-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1996	ปี 2003
อาหาร	61.4	42.2
เสื้อผ้า	10.0	7.8
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	5.9	6.0
ยาและบริการทางการแพทย์	1.8	4.7
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	4.5	11.8
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	5.8	12.2
ที่พักอาศัย	7.3	11.9

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

มณฑลฝูเจี้ยนถือเป็นฐานทางอุตสาหกรรมชั้นนำและศูนย์กลางการค้าเพื่อการส่งออกที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 35.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. มากเป็นอันดับ 7 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 24.4 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 21.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.7 คิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่า GDP และมูลค่าการนำเข้า 14.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.3 ทำให้การค้าเกินดุล 6.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการส่งออกของมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.1 เป็น 29.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วนใหญ่เป็นการค้ากับไต้หวัน แต่เนื่องด้วยการโยกย้ายสายการผลิตจากไต้หวันมายังจีนแผ่นดินใหญ่ ประกอบกับเศรษฐกิจของไต้หวันที่ซบเซาลงทำให้ความต้องการสินค้าจากจีนแผ่นดินใหญ่น้อยลง ส่งผลให้มณฑลฝูเจี้ยนขาดดุลการค้ากับไต้หวันนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา โดยในปี ค.ศ. 2003 มณฑลฝูเจี้ยนมีการนำเข้าจากไต้หวันรวม 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 ขณะที่ส่งออกมี 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 ทำให้มณฑลฝูเจี้ยนขาดดุล 2.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่ สินค้าไฮเทค (ร้อยละ 22 เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์) เครื่องจักรไฟฟ้าและชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์แร่ที่ไม่ใช่โลหะ เครื่องแต่งกาย และรองเท้า เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญของมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และเยอรมนี

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เม็ดพลาสติก เหล็กกล้า อุปกรณ์เฉพาะทางสำหรับบางอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อุปกรณ์และเครื่องมือควบคุมทางเทคนิค เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญของมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

นอกจากไต้หวันแล้ว คู่ค้าสำคัญของมณฑลฝูเจี้ยน ได้แก่ ญี่ปุ่น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกไปญี่ปุ่นประมาณ 117.50 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือร้อยละ 7.41 ของการส่งออก รวมของมณฑล ส่วนมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นมีประมาณ 427.84 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือร้อยละ 42.37 ของการนำเข้ารวม รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

การค้าระหว่างประเทศของมณฑลฝูเจี้ยนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกของรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 49.9 ของมูลค่าการค้ารวม ลดลงจากส่วนแบ่งตลาดเดิมร้อยละ 50 เป็นครั้งแรก ส่วนของวิสาหกิจเอกชนและต่างชาติในช่วงเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 72.8 และร้อยละ 34.7 ตามลำดับ ดังนั้น สัดส่วนการค้ากับต่างประเทศของรัฐวิสาหกิจกำลังเริ่มลดจำนวนลงให้กับวิสาหกิจเอกชน

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

มณฑลฝูเจี้ยนประกอบด้วยเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจหลายเมือง โดยเฉพาะเมืองทางตะวันออกเฉียงใต้ 5 เมือง อันได้แก่ นครฝูโจว เมืองเซี่ยเหมิน ฝูเถียน เจียวโจว และจางโจว ซึ่ง

ถือเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจของมณฑล คิดเป็นร้อยละ 83.2 ของ GDP รวมของมณฑลในปี ค.ศ. 2003

ตาราง 7-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลฝูเจี้ยน ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
ฝูโจว	134.8	14.1	20,520	128.6	49.0
เจวียนโจว	138.0	14.0	18,414	114.0	40.9
เซี่ยเหมิน	76.0	17.0	35,009	132.0	23.0
จางโจว	60.3	11.0	12,973	33.5	18.0
ฝูเถียน	26.3	12.4	9,513	21.9	8.7

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครฝูโจว (ผู้จัดการออนไลน์, 2548)

นครฝูโจวตั้งอยู่บริเวณที่แม่น้ำหมินเจียงไหลผ่านลงสู่ทะเล มีอายุเก่าแก่มากมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 1,137 กิโลเมตร คิดเป็น 1 ใน 3 ส่วนของความยาวของชายฝั่งทะเลทั้งหมดในมณฑลฝูเจี้ยน จึงเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกกว่า 100 ท่า สภาพอากาศเป็นแบบร้อนชื้น ชายฝั่งทะเล ซึ่งเอื้อต่อการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด โดยเฉพาะส้มและดอกมะลิซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเมืองและมีผลผลิตตลอดทั้งปี และที่สร้างชื่อเสียงให้แก่นครฝูโจว คือ ชามะลิ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ลิ้นจี่ ลำไย ลูกสมอ ส้มฝูเจี้ยน (ส้มชกเกี้ยน)

นครฝูโจวก็เป็นศูนย์กลางการค้าทางเรือของชาวจีนกับชาวต่างชาติมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก และได้เจริญขึ้นถึงขั้นเป็นเมืองท่าเรือใหญ่ของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง และในยุคที่การค้าทางทะเลกับประเทศตะวันตกเริ่มรุ่งเรืองขึ้น นครฝูโจวก็มีความสำคัญในการเป็นช่องทางหนึ่งของเส้นทางสายไหมทางทะเลด้วย

นครฝูโจวยังมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อีกประการหนึ่งคือ การเป็นที่หยุดพักระหว่างการเดินทางของแม่ทัพเจิ้งเหอ (ชาปองก) ซึ่งเป็นผู้นำกองเรือขององค์จักรพรรดิหย่งเล่อในสมัยราชวงศ์หมิง ไปเจริญสัมพันธไมตรีกับเยือนประเทศต่างๆ ในดินแดนตะวันตก 30 ประเทศ ถึง 7 เทียว ซึ่งถือเป็นการเดินเรือครั้งยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์จีน โดยใช้ท่าเรือนครฝูโจวเป็นที่ซ่อมแซมเรือและรวบรวมเสบียงอาหารก่อนออกเดินทางต่อไป ท่าเรือประวัติศาสตร์ที่แม่ทัพเจิ้งเหอมาแวะพักกองเรือในนครฝูโจวคือ ท่าเรือมาเหว่ยและท่าเรือฉางเล่อ ซึ่งในสมัยราชวงศ์ซ่งได้กลายเป็นอยู่ต่อเรือและฐานทัพเรือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีนอีกด้วย

ปัจจุบันนครฝูโจวมีประชากรอาศัยในเขตเมืองประมาณ 1.6 ล้านคน และยังเป็นภูมิสำเนาเดิมของชาวจีนโพ้นทะเลกว่า 2.5 ล้านคนในกว่า 50 ประเทศทั่วโลก ในจำนวนนี้เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ ทั้งวงการวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะใน

วงการวิสาหกิจระดับโลก ตัวอย่างเช่น เจ้าพ่อการเงินและการคลัง หลิน เส้าเหลียง (Lin Saoliang) เจ้าพ่อน้ำตาลโลก กัว เซ่อเหี้ยน (Guo Henian) ราชาบุหรี ไช่ หยวนฮุย (Cai Yuanhui) และพ่อค้าไม้ผู้ยิ่งใหญ่ หวง ชวงอัน (Huang Shuang'an)

ด้านคมนาคมขนส่ง นครฝูโจวกำลังพัฒนาระบบเส้นทางคมนาคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการก่อสร้างทางด่วนไปยังเมืองเซี่ยเหมิน ซึ่งช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางระหว่างทั้งสองเมืองเหลือเพียง 3 ชั่วโมง มีการก่อสร้างสะพานใหม่ 3 แห่ง ได้แก่ ซานเซียนโจว (Sanxianzhou) จินซาน (Jinshan) และฉิงโจว (Qingzhou) รวมมูลค่า 276 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยได้ดำเนินการก่อสร้างสะพานซานเซียนโจวระยะทาง 1.5 กิโลเมตร เสร็จเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายฝูโจว-หางโจว มณฑลเจ้อเจียง ซึ่งช่วยลดการจราจรแออัดในเมืองได้ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมารัฐบาลนครฝูโจวได้เกิดข้อพิพาทกับบริษัท Xiuming International ของฮ่องกง ซึ่งเป็นผู้ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำหมิ่นเจียงมูลค่า 101 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยรัฐบาลนครฝูโจวได้ยินยอมให้บริษัท Xiuming รับสัมปทานเก็บค่าผ่านทางด้านทิศใต้ของเมืองเป็นเวลา 8 ปี เมื่อเกิดกรณีพิพาทคณะอนุญาโตตุลาการได้มีมติให้จ่ายค่าชดเชยตามข้อกล่าวหาเมื่อเริ่มเปิดใช้ทางในเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ซึ่งทำให้รถส่วนใหญ่ใช้เส้นทางใต้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ปัจจุบันนครฝูโจวกำลังเน้นที่ยุทธศาสตร์การพัฒนา “เขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำหมิ่นเจียง” และโครงการพัฒนา “นครฝูโจวในทะเล” เพื่อผลักดันให้เศรษฐกิจในแถบนี้เจริญรุดหน้าเป็นหัวขบวนของภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ของแม่น้ำหมิ่นเจียง โดยนโยบายการส่งเสริมและปฏิรูประบบเศรษฐกิจเพื่อรับนักลงทุนจากต่างชาติ โดยมีการเปิดเขตเสรีทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ การจัดตั้งเขตบุกเบิกและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เขตปลอดภาษี เขตส่งเสริมการลงทุนในระดับต่างๆ อุทยานวิทยาศาสตร์ รวมถึงการปล่อยเสรีและปฏิรูประบบการเงินและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะนักลงทุนชาวไต้หวัน ที่สำคัญ ได้แก่

(1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีฝูโจว (Fuzhou ETDZ) ตั้งอยู่ในเขตหมาเหว่ยทางตอนล่างของแม่น้ำหมิ่นเจียง มีเนื้อที่รวม 10 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศ เขตการลงทุนของชาวไต้หวัน เขตการค้าเสรี และเขตพัฒนาทางอุตสาหกรรม นักลงทุนรายใหญ่ ได้แก่ บริษัท JVC, Hitachi, Mitsubishi และ Epson และยังมีบริษัท Air Products ของสหรัฐอเมริกาซึ่งเข้ามาลงทุนเปิดโรงงานเคมีเพื่อผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วย

(2) เขตพัฒนาวิทยาศาสตร์เพื่อการพาณิชย์ เป็นแหล่งลงทุนของเหล่าชาวจีนโพ้นทะเลที่ได้นำเงิน เทคโนโลยี วัตถุดิบ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ กลับมาลงทุนและสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจให้กับบ้านเกิดของตนด้วย

ในปี ค.ศ. 2001 นครฝูโจวยังเป็นเมืองที่มีการเปิดใช้ระบบ General Packet Radio Services หรือ GPRS เป็นแห่งแรกในโลก โดยบริษัท Fujian Mobile Communications เพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลาและสามารถใช้อินทราเน็ตหรือ WAP ได้

สะดวกขึ้น นอกจากนี้ บริษัท Fujian Telecom ยังได้ลงทุนวางเครือข่ายโทรคมนาคมเพิ่มขึ้นภายในระยะเวลา 5 ปี รวมมูลค่า 200 พันล้านหยวน คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2006

ด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมหลักของนครฝูโจว ได้แก่ เคมีภัณฑ์ สิ่งทอจำพวกผ้าไหมและผ้าใย เหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมประมง และอาหารกระป๋อง และยังมีชื่อด้านสินค้าหัตถกรรม โดยเฉพาะเครื่องถม เช่น งานแกะสลักหินโศ่วซาน (Shoushan Stone Carving) ซึ่งมีชื่อเสียงไปทั่วโลก พัดและร่ม การค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม

ด้านการลงทุนจากต่างชาติ ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนกว่า 3,000 ราย ส่วนใหญ่เป็นชาวไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์ ซึ่งเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเบา โดยเฉพาะชาวไต้หวันมีบริษัทเข้ามาจดทะเบียนในเมืองฝูชิงรวม 211 บริษัท คิดเป็นสัดส่วนการลงทุนสูงถึงร้อยละ 77 ของมูลค่าผลผลิตรวมในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อาหาร เคมีภัณฑ์ และสิ่งทอ ด้วยผลตอบแทนรวมกัน 2.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

นครฝูโจวยังเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนจากบริษัทค้าปลีกยักษ์ใหญ่ของโลก อย่างวอลมาร์ต คาร์ฟูร์ และเมโทร โดยเฉพาะวอลมาร์ตได้มีการลงทุนก่อสร้างคลังสินค้าของซูเปอร์มาร์เก็ต Sam's Club รวมมูลค่าการลงทุน 20 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

ด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากนครฝูโจวตั้งอยู่ใจกลางบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำพุร้อนใหญ่ที่สุด 1 ใน 3 แห่งของจีน ตามโรงแรมใหญ่ๆ จึงมีการเปิดให้บริการห้องอาบน้ำพุร้อน เช่น โรงแรม Hot Spring Hotel ซึ่งถือเป็นโรงแรมที่ดีที่สุดในเมือง อาหารขึ้นชื่อที่สุดของฝูโจวคือ “โฝเถี่ยวเซียง” (fotiaoqiang) เป็นสัตว์เนื้อต่างๆ เช่น เนื้อวัวและปลา นอกจากนี้ นครฝูโจวยังมีชื่อเสียงด้านงานศิลปะพื้นเมือง เครื่องเซรามิก และรูปแกะสลักหินโศ่วซานอายุกว่า 1,500 ปี มีตลาดดอกไม้สดและสัตว์เลื้อย และสนามกอล์ฟในเมืองอีก 4 แห่ง และเมื่อเดือนกรกฎาคม 2004 ที่ผ่านมา บริษัทสร้างภาพยนตร์ยักษ์ใหญ่ Warner Brothers ได้ประกาศแผนที่จะสร้างโรงภาพยนตร์เต็มรูปแบบที่นครฝูโจวและเมืองเซี่ยเหมินด้วย

นครฝูโจวได้ชื่อว่าเป็นดินแดนเชื่อมสัมพันธ์สองจีน (ไต้หวันกับจีนแผ่นดินใหญ่) เพราะเป็นเขตในจีนแผ่นดินใหญ่ที่มีอาณาเขตทางทะเลติดกับเกาะไต้หวันมากที่สุด โดยใช้เวลาเดินทางโดยเครื่องบินเพียง 20 นาที ทั้งสองเมืองยังมีการติดต่อสัมพันธ์ทางการค้าและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งแน่นหนา ซึ่งชาวไต้หวันกว่า 600,000 คน ยังมีบ้านเดิมมาจากนครฝูโจวด้วย ด้านชาวนครฝูโจวก็มีการเดินทางเข้าไปทำธุรกิจในไต้หวันจำนวนไม่น้อยเช่นกัน

11.2 เมืองเจวียนโจว

เมืองเจวียนโจวตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองเซี่ยเหมิน ห่างกันประมาณ 70 กิโลเมตร กล่าวกันว่าเมืองเจวียนโจวอาจจะเป็น (หรืออยู่ใกล้กับ) ท่าเรือโบราณไจ้ตัน (Zaiton Ancient Port) ซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางการค้าผ้าไหมและใบชาที่สำคัญในอดีต และเมื่อครั้งที่มารโคโปโลมาถึงเมืองนี้เมื่อศตวรรษที่ 13 ยังกล่าวว่าเมืองนี้เป็นท่าเรือ 1 ใน 2 แห่งที่มีการติดต่อค้าขายมากที่สุดในโลก

ในอดีตเมืองเจวียนโจวเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางการค้าของมณฑลฝูเจี้ยนอย่างมาก และยังเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางสายไหมทางทะเลสำหรับส่งออกผ้าไหม ผ้าชาติน น้ำตาล และเครื่องเทศไปขายยังประเทศอินเดียและอาระเบีย และเนื่องจากเป็นจุดที่มีการติดต่อค้าขายจากหลายประเทศ จึงเชื่อว่าเป็นจุดที่ทำให้ความรู้ในการประดิษฐ์คิดค้นวงเวียน ดินปืน และการพิมพ์ของจีนรั่วไหลไปยังประเทศตะวันตกโดยผ่านเรือค้าขายสินค้าของอาระเบียด้วย

ปัจจุบันเมืองเจวียนโจวยังคงเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่ง และกำลังกลายเป็นศูนย์กลางการขนถ่ายสินค้าทางเรือระหว่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดในจีนแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะภายหลังที่รัฐบาลได้เข้ามาพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในมณฑลฝูเจี้ยน ภายใต้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่เมื่อปี ค.ศ. 2003 ที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วยการจัดตั้งโรงงานร่วมทุนผลิตปิโตรเคมีมูลค่า 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ของบริษัท Exxon, Arabian-American Oil, Sinopec และ Fujian Petroleum and Chemical ด้วยกำลังการผลิตสินค้าน้ำมัน 12 ล้านตันต่อปี และโรงแยกเอทิลีน 600,000 ตันต่อปี และยังมีแผนเปิดสถานบริการน้ำมันอีก 600 แห่งทั่วมณฑล รวมมูลค่า 3.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. นอกจากนี้ บริษัท PetroChina และ BP Amoco ก็ได้ร่วมทุนจัดตั้งและเปิดสถานบริการน้ำมันเบนซินอีก 800 แห่งในมณฑลฝูเจี้ยนเช่นกัน

เมืองเจวียนโจวมีแผนพัฒนาสถานีผลิตก๊าซเหลวและการพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก เช่น การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าและเคมีภัณฑ์ เป็นต้น และยังถือเป็นพื้นที่ที่มีมูลค่าการลงทุนจากอินโดนีเซียอยู่มาก ส่วนใหญ่เป็นเพราะเป็นภูมิสำเนาเดิมของชาวจีนในอินโดนีเซีย เช่น นาย Mochtar Riady ผู้ก่อตั้งกลุ่มบริษัท Lippo ซึ่งก็ได้เข้ามาลงทุนที่เมืองเจวียนโจวเช่นกัน เป็นต้น

ด้านการท่องเที่ยว เมืองเจวียนโจวเป็นเมืองที่มีชีวิตชีวา และยังมีอาคารบ้านเรือนและร้านอาหารที่ก่อสร้างจากไม้ สถานที่ท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อ ได้แก่

- วัดไคหยวน (Kaiyuan Temple) สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 17 ด้านในมีพิพิธภัณฑ์เก็บรวบรวมเรือไม้ตั้งแต่ศตวรรษที่ 12-13 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของช่างต่อเรือจีนสมัยก่อน
- วัดเจ้ออัน (Caoan Temple) สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นวัดในลัทธิ "Manichaeism" ซึ่งเป็นลัทธิผสมระหว่างลัทธิบูชาไฟ คริสต์ และลัทธิเถียน เพียงแห่งเดียวที่เหลืออยู่ในจีน
- มัสยิดฉิงเจิน (Qingzhen Mosque) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1009 เป็นมัสยิดที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในภาคตะวันออกของจีน และยังมีมัสยิดที่สวยงามอีกแห่งตั้งอยู่บนเขาชิงหยวน (Qingyuanshan) ทางตอนเหนือของเมือง มีรูปปั้นของเล่าจื้อ ผู้ก่อตั้งลัทธิเต๋า อายุกว่า 700 ปี
- สะพานหลัวหยาง (Luoyang Bridge) อยู่ห่างจากตัวเมืองด้านตะวันออกออกไป 10 กิโลเมตร ถือเป็นงานสถาปัตยกรรมชิ้นเอกสมัยราชวงศ์ซ่ง
- สะพานอันผิง (Anping Bridge) ระยะทางยาว 2 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองทางทิศใต้ 30 กิโลเมตร เป็นสะพานเดินเท้าเก่าแก่อายุประมาณ 800 ปี

- เกาะเหมยโจวเป็นเกาะเล็ก ๆ อยู่ระหว่างเมืองเจวีньโจวและนครฝูโจว กล่าวกันว่า เป็นบ้านเกิดของเจ้าแม่ทับทิม (Mazu) หรือเจ้าแม่แห่งท้องทะเล ซึ่งคอยปกป้องและคุ้มครองชาวประมงและนักเดินเรือในท้องทะเล ชาวฮกกิงเรียก “เทียนโฮ่ว (Tian Hou)”

11.3 เมืองเซี่ยเหมิน

เมืองเซี่ยเหมินตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของนครฝูโจว ห่างออกไปประมาณ 225 กิโลเมตร มีเส้นทางเชื่อมโยงทั้งทางรถไฟและรถยนต์ไปจนถึงมณฑลทางตอนเหนือสุดของจีน และมีท่าเรือขนาดใหญ่และยังเป็นอยู่ต่อเรือ ที่สำคัญยังคงเคยเป็นเมืองท่าที่มีความสำคัญบดบังท่าเรือกว่างโจวในสมัยศตวรรษที่ 19 ด้วย

เมืองเซี่ยเหมินถือเป็นศูนย์กลางการค้ากับโปรตุเกสมาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1516 และเริ่มทำการค้าไหมดิบกับสเปนในระยะต่อมา ตามด้วยการค้ากับชาวดัตช์และอังกฤษในศตวรรษที่ 17 และได้เปิดทำการค้ามากขึ้นเมื่อสงครามฝิ่นสิ้นสุดลงช่วงปี ค.ศ. 1840-42 ในเวลาเดียวกันนั้น เมืองเซี่ยเหมินยังเป็นที่มั่นของแม่ทัพเจิ้ง เจิงกง (Zheng Chenggong หรือ Koxinga) ในการฟื้นฟูราชวงศ์หมิง แต่ถูกขับไล่ออกจากเมืองเซี่ยเหมินในปี ค.ศ. 1661 และภายหลังยังเป็นผู้ที่สามารถเอาชนะกองทัพอังกฤษและเรียกเกาะไต้หวันกลับคืนมาได้

ปัจจุบัน เมืองเซี่ยเหมินเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจและเติบโตอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่รัฐบาลได้จัดตั้งเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ในปี ค.ศ. 1980 เพื่อกระตุ้นการลงทุนจากไต้หวัน ที่สำคัญเมืองเซี่ยเหมินยังมีความพร้อมด้านท่าเรือและการขนส่งมาก ถือเป็นท่าเรือชายฝั่งที่จอแจมากที่สุดเป็นอันดับ 6 ของจีน สามารถเป็นประตูการค้าแห่งใหม่ที่สำคัญของไทยนอกเหนือจากนครกว่างโจวเพื่อลดการติดราคากันเองระหว่างผู้ส่งออกไทยในช่องทางเดิม และใช้เป็นจุดกระจายสินค้าเข้าสู่ตลาดจีนทางตอนกลาง ได้แก่ มณฑลเจียงซี หูหนาน อันฮุย และเจ้อเจียง ซึ่งไทยควรเจรจากับรัฐบาลมณฑลให้อำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากรแก่สินค้าไทยมากขึ้น

ตลาดขายส่งผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ Xiamen Bridge Fruits Wholesale Market เป็นตลาดขายส่งผลไม้ใหม่ที่เพิ่งสร้างเสร็จ มีมูลค่าการขายประมาณรายละ 10,000 หยวนต่อวัน และมีโครงการแปรรูปผลไม้ในอนาคต ผลไม้ที่มีวางจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ทุเรียน ซึ่งนำเข้าผ่านทางนครกว่างโจวโดยยังไม่ได้มีการนำเข้าโดยตรง ลำไยอบแห้งมีการนำเข้าผ่านทางนครฝูโจว ส่วนมังคุดและเงาะไม่ใช่ของไทยแต่นำเข้ามาจากมณฑลไห่หนานซึ่งนำพันธุ์จากไทยมาปลูก ราคาขายส่งลำไยอยู่ที่ประมาณ 150 หยวนต่อ 10 กิโลกรัม (ประมาณกิโลกรัมละ 75 บาท) ราคาขายปลีกอยู่ที่ประมาณ 18 หยวนต่อกิโลกรัม ราคาขายปลีกทุเรียนอยู่ที่ 18 หยวนต่อกิโลกรัม (คู่มือการเจาะตลาดจีน, 2547)

ปัจจุบันการค้าระหว่างเมืองเซี่ยเหมินและไทยกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว มูลค่าการนำเข้าจากประเทศไทยมีประมาณ 19,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร เคมีภัณฑ์ และยางพารา ขณะที่มูลค่าการส่งออกไป

ยังไทยมีประมาณ 61 ล้านดอลลาร์ สรอ. สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ ตู้คอนเทนเนอร์ ก๊อกร้า เคมีภัณฑ์ และแผ่นอะลูมิเนียมฟอยล์

อุตสาหกรรมหลักของเมืองเซียเหมิน ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ อาหาร เคมีภัณฑ์ ยางพารา และพลาสติก มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของเมืองเซียเหมินจัดอยู่ในอันดับที่ 4 ของจีน รองจากเมืองเซินเจิ้น เซี่ยงไฮ้ และนครกว่างโจว เมืองเซียเหมินถือเป็นเมืองส่งออกชั้นนำเมืองหนึ่งของจีน โดยมีฮ่องกง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุด และมีมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปคิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกรวมของเมืองในไตรมาสแรกของปี ค.ศ. 2003 และเพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้จัดงานแสดงสินค้าและการลงทุนขึ้นที่เมืองเซียเหมินในเดือนกันยายนของทุกปี ซึ่งถือเป็นเมืองแรกของจีนที่มีการจัดงานลักษณะนี้ โดยมีนักธุรกิจจากต่างชาติกว่า 10,000 คนมาร่วมงานในปี ค.ศ. 2003

เมืองเซียเหมินยังได้มีการจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษต่างๆ เช่น

(1) เขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่เซียเหมิน (Xiamen Torch High-Tech Development Zone) จัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (State Science and Technology Commission) และรัฐบาลเมืองเซียเหมิน ถือเป็นเขตพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ระดับชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน โดยเน้นการดำเนินงานด้านวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ในเชิงพาณิชย์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

เขตพัฒนาฯ ยังเป็นที่ตั้งโรงผลิตไฟฟ้า 1 ใน 5 โรงของเมืองเซียเหมิน สำหรับใช้ภายในเขตฯ โดยเฉพาะ จึงมีต้นทุนค่าเช่าใช้ที่ดินและแรงงานถูกกว่าที่เซี่ยงไฮ้ ทำให้เป็นแหล่งดึงดูดผู้ประกอบการผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เช่น

- บริษัท Dinyang Specialty Resin ได้เข้ามาลงทุนสร้างสายการผลิต 2 แห่ง มูลค่า 243 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีบริษัท Formosa Plastics ของไต้หวันลงทุนตั้งโรงงานผลิตท่อพีวีซี มูลค่า 80 ล้านดอลลาร์ สรอ.
- โดยมีบริษัท Philips ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตหลอดไฟที่เมืองเซียเหมิน ภายใต้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตหลอดไฟของเมืองเซียเหมิน ซึ่งคาดว่าจะได้ผลตอบแทนกว่า 30 พันล้านหยวนภายในปี ค.ศ. 2010
- บริษัท ABB ซึ่งเป็นบริษัทวิศวกรรมจากยุโรปได้เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานผลิต switchgear มูลค่า 25 ล้านดอลลาร์ สรอ.

(2) เขตส่งเสริมการลงทุนไห่ซาง (Haicang investment zone) ตั้งอยู่ทางตะวันตกของเมืองเซียเหมิน บนเนื้อที่กว่า 85 ตารางกิโลเมตร ในปี ค.ศ. 2002 สามารถดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติได้กว่า 1.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แบ่งออกเป็น 4 พื้นที่ ได้แก่ เขตท่าเรือซึ่งมีเส้นทางเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟสายหยิงตัน-เซียเหมิน (Yingtian-Xiamen) เขตอุตสาหกรรมซินหยาง

(Xinyang industrial area) สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะ เขตอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และเขตที่พักอาศัย

สัดส่วนการลงทุนในเขตฯ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการสาธารณูปโภค เช่น การก่อสร้างสะพานให้ชาวเลียบชายฝั่งไปยังใจกลางเมืองเซี่ยเหมินระยะทาง 6 กิโลเมตร ใช้เวลาเพียง 20 นาที โดยถือเป็นสะพานแห่งแรกในเอเชียที่ก่อสร้างโดยใช้สะพาน 3 ช่วงต่อกัน ระบบน้ำ-ไฟในเขตฯ ก่อนข้างเพียบพร้อม แต่ยังมีประชากรอาศัยอยู่เพียง 60,000 คน

ตัวอย่างบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเขตฯ ได้แก่

- บริษัท Tuntex ของไต้หวันเข้ามาตั้งโรงงานผลิตโยโพลีเอสเตอร์
- บริษัท Eastman Kodak ของสหรัฐอเมริกา เข้ามาตั้งโรงงานผลิตฟิล์มและกระดาษสีมูลค่า 1.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี ค.ศ. 1999 และยังร่วมทุนกับ Xiamen International ก่อสร้างโรงงานผลิตกล้องถ่ายรูปที่เมืองเซี่ยเหมินแห่งแรกในจีน รวม 20 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะเป็นฐานผลิตกล้องถ่ายรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลก และยังได้ประกาศแผนเพิ่มกำลังการผลิตกล้องเป็น 120 ล้านตัว มูลค่า 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อปี เมื่อเดือนมีนาคม 2003 นอกจากนี้ Kodak ยังเข้าควบกิจการบริษัท Xiamen Fuda Photographic Materials มูลค่า 137 ล้านดอลลาร์ สรอ. และวิสาหกิจของรัฐอีก 2 แห่งในเมืองชานโถว มณฑลกว่างตง และเมืองอู่ซี มณฑลเจียงซู โดย Kodak คาดว่าจีนจะเป็นตลาดรายใหญ่ในอีก 10 ปีข้างหน้า
- บริษัท Hutchison Whampoa เข้ามาร่วมทุนกับบริษัท Xiamen Haicang Port จัดตั้งบริษัทจัดการท่าเรือขนส่งสินค้า Xiamen International Container Terminals ประกอบด้วยท่าเทียบเรือคลังสินค้าเอนกประสงค์ 3 แห่ง

(3) เขตเศรษฐกิจทัณฑ์บนเซี่ยงหยู่ จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2004 มีเนื้อที่ประมาณ 2 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ที่เขตเซี่ยงหยู่ (Xiangyu) โดยถือเป็นเขต Zone-Port Interactive Area (ZPIA) นำร่อง 1 ใน 7 เขตของจีน (ที่เหลือ ได้แก่ ด้าเหลียน หนิงโป ชิงไห่ เซินเจิ้น เทียนจิน และจางเจี๋ยกั่ง) มุ่งเน้นที่การพัฒนาาระบบโลจิสติกส์และภาษีของบริษัทในเขตพัฒนานี้ตามแบบอย่างของเขต ZPIA ที่ไวกาเจียว มหานครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งได้เปิดดำเนินงานเมื่อเดือนเมษายนปีเดียวกัน

นอกจากนี้ ตามแผนพัฒนา 5 ปี ฉบับปัจจุบันของมณฑลฝูเจี้ยนยังได้กำหนดให้มีการพัฒนาเขตปิโตรเคมีที่เหมยโจวหวานในเขตไห่ซาง เช่น โครงการจัดตั้ง Fujian Refinery Chemical และ Meizhou Bay Chloro-Alkali ผลิตทั้งสินค้าต้นน้ำและปลายน้ำ อย่างน้ำมันกลั่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเหลว ยางโพลีเอทิลีนและยางสังเคราะห์ ส่งผลให้เขตฯ เป็นฐานการผลิตวัตถุดิบปิโตรเคมีที่สำคัญแห่งหนึ่ง

ด้านสิ่งแวดล้อม เมืองเซี่ยเหมินยังได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่สะอาดที่สุดเมืองหนึ่งของจีน โดยเป็นเมืองที่มีมลพิษทางอากาศน้อยที่สุดและมีการจัดการบำบัดสิ่งปฏิกูลถึงครึ่งหนึ่งทั่วทั้งเมือง เปรียบเทียบกับเมืองใหญ่อื่นๆ ซึ่งมีการจัดการไปเพียงร้อยละ 10 ของสิ่งปฏิกูลเท่านั้น ที่สำคัญเมืองเซี่ยเหมินยังได้รับการจัดอันดับให้เป็นเมืองที่มีสภาพแวดล้อมโดยรวมดีที่สุดในประเทศในปี

ค.ศ. 2004 โดยพิจารณาจากความหลากหลายทางชีวภาพ ขนาดพื้นที่สีเขียว แหล่งทรัพยากรน้ำ การทำลายพื้นที่ดิน และปัญหามลภาวะ นอกจากนี้ เมืองเซี่ยเหมินยังได้ดำเนินแผนงานทำความสะอาดบริเวณน่านน้ำชายฝั่ง โดยได้ลงนามความร่วมมือร่วมกับเกาะจินเหมินเมื่อเดือนกรกฎาคม 2004 โดยจะเริ่มจากแม่น้ำจิวหลงเจียงในแผ่นดินใหญ่ ซึ่งเป็นงานใหญ่เพราะแหล่งที่มีมลภาวะสะสมอยู่ถึงร้อยละ 85 จากทั่วทั้งบริเวณช่องแคบ

ด้านการขนส่งทางเรือ เมื่อไม่นานนี้รัฐบาลยังได้ทำการพัฒนาและขยายท่าเรือตงตู (Dongdu) ในเมืองเซี่ยเหมิน ซึ่งเป็นท่าปล่อยตู้บรรทุกสินค้าที่ใหญ่เป็นอันดับ 6 ของจีน ประกอบด้วยท่าเทียบเรือขนาด 50,000 ตัน 2 แห่ง ท่าเทียบเรือขนาด 30,000 ตัน 2 แห่ง และท่าเทียบเรือขนาด 10,000 ตัน 4 แห่ง และในปี ค.ศ. 2000 มีการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) มูลค่า 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทำให้สามารถก่อสร้างท่าเทียบเรือได้เพิ่มอีก 5 แห่ง โดยในปีนั้นสามารถขนส่งสินค้าส่งออกได้รวม 13 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

เมืองเซี่ยเหมินมีเส้นทางเดินเรือเชื่อมตรงไปยังท่าเรือต่างๆ 60 แห่งทั่วโลก และมีบริษัทขนส่งเข้ามาดำเนินกิจการอยู่มาก เช่น บริษัท OOCL ได้เข้ามาเปิดกิจการขนส่งสินค้าจากจีนและเกาหลีไปยังทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้เวลาขนส่งต่อไปยังลอสแอนเจลิส 16 วัน และไปยังซีแอตเติล 13 วัน นอกจากนี้ ยังมีบริษัทจากฮ่องกง 3 บริษัทได้เข้าซื้อหุ้นกิจการท่าเรือหุ้ยเจียน (Huijian) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษบนเซี่ยงหยู รวมกันร้อยละ 60 จึงกลายเป็นบริษัทต่างชาติ 1 ใน 3 แห่งแรกที่ได้เข้าดำเนินกิจการท่าเรือหรือต่อเรือของจีน

ด้านการขนส่งทางอากาศ ภายหลังที่ได้ดำเนินการขยายอาคารผู้โดยสารและปรับปรุงท่าอากาศยานเกาซี (Gaoqi) เมืองเซี่ยเหมินเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อปี ค.ศ. 2000 ด้วยงบกว่า 2.2 พันล้านหยวน โดยถือเป็นตัวอย่างให้กับท่าอากาศยานอื่นๆ ในการระดมเงินผ่านเงินกู้ธนาคารและการออกพันธบัตรแทนการขอเงินช่วยเหลือจากรัฐ ในปี ค.ศ. 2003 สายการบิน Cathay Pacific ของฮ่องกงจึงได้เปิดให้บริการเส้นทางบินไปยังจีนแผ่นดินใหญ่เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 ไปยังกรุงปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และเมืองเซี่ยเหมิน และในปีเดียวกัน สายการบิน Xiamen Airlines และ SilkAir ก็ได้เปิดให้บริการเส้นทางบินระหว่างฝูโจว-สิงคโปร์เป็นครั้งแรกด้วยเช่นกัน นอกเหนือไปจากเส้นทางบินระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิมที่ไปยังไคเกี้ยว กรุงเทพฯ โซล โอซาก้า และกัวลาลัมเปอร์

ท่าอากาศยานนานาชาติเซี่ยเหมินได้เปิดใช้อาคารคลังสินค้าแห่งใหม่เมื่อปี ค.ศ. 2003 คิดเป็นเงินลงทุน 220 ล้านหยวน โดยเป็นการร่วมทุนระหว่างรัฐบาลเมืองเซี่ยเหมินกับบริษัทการบินจากไต้หวันอีก 4 บริษัท และคาดว่าจะสามารถรองรับสินค้าได้ปีละ 150,000 ตัน และในปีเดียวกัน บริษัท Taikoo Aircraft Engineering ได้ก่อสร้างโรงซ่อมเครื่องบินขึ้นที่เมืองเซี่ยเหมินอีกเป็นแห่งที่ 3 ทำให้เมืองเซี่ยเหมินกลายเป็นศูนย์กลางการซ่อมเครื่องบินที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ปัจจุบันบริษัทดังกล่าวสามารถซ่อมเครื่องบินได้ถึงปีละ 70 ลำ รวมทั้งเครื่องบินโบอิง 737, 747 และ 757

ด้านการท่องเที่ยว ด้วยลักษณะสถาปัตยกรรมของอาคารต่างๆ ที่ตั้งเรียงรายในเมือง ทำให้เมืองเซี่ยเหมินเป็นเมืองที่มีเสน่ห์ สถานที่ที่น่าสนใจ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ชาวจีนโพ้นทะเล ก่อตั้ง

โดยนาย Tan Kah-Kee เป็นที่เก็บรวบรวมของเก่าของมณฑลจากทั่วโลก รวมทั้งเครื่องประดับทองแดงสมัยราชวงศ์ซาง (Shang Dynasty) อายุ 3,000 ปีและภาพถ่ายแสดงวิถีชีวิตของชาวจีนโพ้นทะเล เมืองเซี่ยเหมินยังเป็นต้นแบบเมืองที่มีการถ่ายโอนเทคโนโลยีในยุคแรกๆ ดังจะเห็นได้จากการนำเข้าปืนใหญ่โบราณของเยอรมนีในศตวรรษที่ 19 ในสมัยราชวงศ์หมิง ซึ่งยังคงตั้งอยู่ที่ป้อมปืนใหญ่เขาฮิลลี่ (Hilli Mountain Cannon Platform) ทางทิศใต้ของมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน และบริเวณป้อมใกล้เคียงกันนั้นก็เป็นที่ตั้งปืนใหญ่สมัยศตวรรษที่ 12 ซึ่งเชื่อว่าเป็นปืนใหญ่ที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในโลก

สถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่น่าสนใจของเมืองเซี่ยเหมิน ได้แก่

- วัดหนานผู่ถั่ว (Nanputuo Temple) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมืองเซี่ยเหมิน สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ถัง
- เกาะกู่ล้งยวี่ (Gulangyu) มีความหมายว่า “สวนบนทะเล” ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองเซี่ยเหมิน มีบริการเรือข้ามฟากใช้เวลาเพียง 5 นาที ขึ้นชื่อว่าเป็นสถานที่ผลิตนักเปียโนมีชื่อ และยังมีพิพิธภัณฑ์เปียโนและห้องแสดงดนตรีด้วย บนเกาะมีอาคารบ้านเรือนเก่าแก่ที่สวยงาม เช่น Gulangyu Gethouse ก่อสร้างตามสไตล์ทศวรรษที่ 1920s ซึ่งอดีตประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาพักค้างแรมที่นี่เมื่อครั้งเยือนจีนปี ค.ศ. 1972 เกาะกู่ล้งยวี่ไม่มีรถยนต์วิ่ง แต่มีบริการรถไฟฟ้าวิ่งรอบเกาะ นอกจากนี้ ยังเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์เมืองเซี่ยเหมินเป็นที่เก็บรวบรวมงานขามกระเบื้องเคลือบ และเครื่องประดับที่ทำจากหยกกว่า 1,000 ชิ้น ทางใต้ของเกาะกู่ล้งยวี่ยังมีสวนชู่จวง (Shuzhuang Garden) เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดยอดนิยม และผาแสงอาทิตย์ (Sunshine Rock) ตั้งอยู่บนยอดเขาที่สูงที่สุดของเกาะเป็นสัญลักษณ์ของเมืองเซี่ยเหมิน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาที่นี่สามารถมองเห็นทัศนียภาพทั่วเกาะ รวมถึงเกาะจินเหมินด้วย ส่วนบนเนินเขาด้านล่างก็มีหอประชุม Koxinga Memorial Hall เพื่อรำลึกถึงแม่ทัพผู้ยิ่งใหญ่ด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ส่งเสริมให้เมืองเซี่ยเหมินกลายเป็น “เมืองท่องเที่ยวบนเส้นทางเรือสำราญนานาชาติ” (International Cruise City) ภายในปี ค.ศ. 2006 ด้วยเงินลงทุนกว่า 200 ล้านดอลลาร์ สรอ. ประกอบด้วยท่าเรือซึ่งสามารถรองรับเรือสำราญขนาด 150,000 ตัน อย่างเรือควีน แมรี ที่ 2 ของบริษัท Cunard ซึ่งเป็นบริษัทนำเที่ยวทางเรือที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้ และยังมีท่าเรือข้ามฟากภายในประเทศอีก 4 แห่ง นอกจากนี้ ในพื้นที่ยังแบ่งเป็นที่ตั้งโรงแรม สำนักงาน ศูนย์การประชุม อาคารพักอาศัย ร้านค้า แหล่งบันเทิง โรงเรียน และสวนสาธารณะ

โครงการดังกล่าวได้รับการออกแบบโดยบริษัท Aedas ของฮ่องกง ร่วมกับบริษัท Scott Wilson ของสหราชอาณาจักรและบริษัทที่ปรึกษา MVA เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านวิศวกรรมการก่อสร้างและด้านวิจัยตลาด ตามลำดับ โดยคาดว่าจะในปี ค.ศ. 2010 เมืองเซี่ยเหมินจะสามารถรับนักท่องเที่ยวและผู้โดยสารเรือข้ามฟากได้ถึง 1.5 ล้านคน ขณะเดียวกันก็มีการก่อสร้างท่าจอดเรือ

ยอร์ชความจุ 900 ลำ โดยจะเป็นท่าเรือยอร์ชที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ พร้อมด้วยโรงแรมระดับห้าดาวและสิ่งอำนวยความสะดวกหรูหราอื่นๆ ด้วย

11.4 เมืองจางโจว

เมืองจางโจวตั้งอยู่ทางโค้งน้ำตอนเหนือของอ่าวหลิงซี (Lingxi creek) ห่างจากเมืองเซี่ยเหมินประมาณ 40 กิโลเมตร ปัจจุบันถือเป็นเมืองเปิด (Open City) เช่นเดียวกับเมืองอื่นๆ ในมณฑลฝูเจี้ยน มีประชากรอาศัยอยู่ราว 4.2 ล้านคน ถือเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เช่น ผลไม้ อาหารทะเล เปิดไก่ และผัก นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีแผนจัดตั้งเขตเศรษฐกิจสำหรับการค้าภัณฑ์บนและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงบนเนื้อที่ 20 ตารางกิโลเมตร

11.5 เมืองฝูเถียน

เมืองฝูเถียนตั้งอยู่ทางใต้ของนครฝูโจว ห่างออกไปประมาณ 84 กิโลเมตร เป็นแหล่งผลิตลำไยที่สำคัญของจีนมาตั้งแต่อดีต และได้กลายเป็นศูนย์กลางการค้าลำไยอบแห้งของจีน โดยเฉพาะลำไยแห้งที่ผลิตในเมืองฝูเถียนถือว่ามีคุณภาพสูงเป็นที่นิยมยอมรับของชาวจีนโดยทั่วไป สมาคมผู้ค้าลำไยเมืองฝูเถียนรายงานว่า ในปี ค.ศ. 2004 เมืองฝูเถียนมีผลผลิตลำไยแห้งถึง 60,000 ตัน ใกล้เคียงกับปริมาณการนำเข้า ประมาณ 4,000 ตัน หรือ 60,000 ตัน ลำไยทั้งที่ผลิตได้ในเมืองฝูเถียนและที่นำเข้าจากต่างประเทศผ่านเมืองฝูเถียนจะถูกส่งต่อไปยังตลาดค้าส่งเมืองอื่นๆ ในมณฑลต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะส่งไปยังมหานครเซี่ยงไฮ้ ในปี ค.ศ. 2003 มีการนำเข้าลำไยอบแห้งจากไทยประมาณ 20,000 ตัน เพื่อส่งไปยังเมืองอู่ มณฑลเจ้อเจียง เพื่อกระจายต่อไปยังเมืองสำคัญในแต่ละมณฑล เช่น นครหนานจิง (มณฑลเจียงซู) มหานครเซี่ยงไฮ้ นครเหอเผย์ (มณฑลอานฮุย) เมืองชิงเต่า (มณฑลซานตง) เมืองเวินโจว (มณฑลเจ้อเจียง) นครฉางซา (มณฑลหูหนาน) และนครอู่ฮั่น (มณฑลเหอหนาน) ตามลำดับ

สำหรับลำไยอบแห้งเมืองฝูเถียนที่จำหน่ายในมหานครเซี่ยงไฮ้ส่วนใหญ่เป็นลำไยอบแห้งที่มีคุณภาพสูง เนื่องจากชาวเซี่ยงไฮ้มีรายได้สูงขึ้นมาก อย่างไรก็ดี สมาคมผู้ค้าลำไยเมืองฝูเถียนได้หยิบยกประเด็นปัญหาลำไยอบแห้งที่ไทยเสนอขายในตลาดเซี่ยงไฮ้มีราคาต่ำกว่าลำไยแห้งเมืองฝูเถียนมาก ทำให้ตลาดเสียหายรุนแรง กล่าวคือ ราคาลำไยอบแห้งเมืองฝูเถียนในตลาดเซี่ยงไฮ้ กิโลกรัมละ 40 หยวน แต่มีการนำเข้ลำไยแห้งไทยขายตัดราคาต่อกิโลกรัมละ 18 หยวน เป็นต้น (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ทำธุรกิจผักและผลไม้ไทยในตลาดจีนให้สำเร็จได้อย่างไร, 2547)

11.6 เมืองหนานผิง

เมืองหนานผิงตั้งอยู่ทางตอนเหนือของมณฑลฝูเจี้ยน ขึ้นชื่อว่ามีชาวเมืองที่เป็นช่างประดิษฐ์คิดค้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดค้นกระดาษและเทคโนโลยีการพิมพ์ และเป็นที่ตั้งของบริษัท Fujian Nanping Nanfu Battery ผู้ผลิตแบตเตอรี่ที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยบริษัท Gillette ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาซื้อหุ้นใหญ่ของบริษัทฯ เมื่อปี ค.ศ. 2003 ปัจจุบันบริษัทครองตลาดถ่านอัล

คาไลน์กว่าร้อยละ 40 ของทั่วประเทศ ขณะที่ Gillette ซึ่งผลิตถ่านอัลคาไลน์ยี่ห้อ Duracell ครองอยู่เพียงร้อยละ 10 แต่ภายหลังที่ซื้อหุ้น ทำให้ Gillette สามารถเข้าถึงเครือข่ายกระจายสินค้าในประเทศไปยังร้านค้าต่างๆ กว่า 3 ล้านแห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและสวยงามมากแห่งหนึ่ง ได้แก่ เขาอู่อี้ (Wuyi Shan) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลฝูเจี้ยน ประกอบด้วยพื้นที่เนินเขา หน้าผาสูง แม่น้ำ และป่าไม้มากมาย นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมความงามของเขานี้ได้โดยการล่องแพไม้ไผ่ไปตาม “ธารน้ำเก้าโค้ง (Jiuqu River)” ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง และด้วยความงดงามทางทัศนียภาพและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของเขานี้จึงได้รับยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การยูเนสโกด้วย นอกจากนี้ ยังมีสินค้าขึ้นชื่อของเขานี้ ได้แก่ ชาอู่อี้เหียน (Wuyi Yan) และชาต้าหงผา (Da Hong Pao) เป็นต้น

11.7 เมืองตงชาน

เมืองตงชานอยู่ติดกับพรมแดนมณฑลกวางตุ้ง และเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแห่งหนึ่งของจีน มีบริษัท General Instrument ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาลงทุนจำนวนมหาศาลร่วมกับบริษัท Beijing Guanghai Cable and Satellite จัดตั้งโรงงานผลิตอุปกรณ์แปลงสัญญาณดาวเทียมระบบดิจิตอล

มณฑลฝูเจี้ยนวันนี้

มณฑลฝูเจี้ยนมีขนาดเศรษฐกิจเทียบเท่ากับขนาดเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย (ในแง่ของ GDP) ทั้งที่มีขนาดของพื้นที่และจำนวนประชากรน้อยกว่ามาก ผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมเบา เช่น กลุ่มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ตลอดจนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ฝูเจี้ยนยังเป็นศูนย์กลางการค้าเพื่อการส่งออกที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน มีมูลค่าการค้ามากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ สินค้าส่งออกสำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เครื่องแต่งกายและรองเท้า และมีมูลค่าผลผลิตจากอุตสาหกรรมประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำมากเป็นอันดับ 3 ของจีน

มณฑลฝูเจี้ยนมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจของหลายเมือง ได้แก่ นครฝูโจว เมืองเอกของมณฑล เมืองเซี่ยเหมิน เมืองหนานผิง ที่ตั้งของเทือกเขาอู่อี้ซาน แหล่งท่องเที่ยวระดับมรดกโลกทางธรรมชาติจากยูเนสโก และสุดท้ายคือ เมืองฝูเถียน แหล่งผลิตสำลียที่สำคัญและมีชื่อเสียงด้านการทำสำไลยอบแห้งของจีน สำหรับเมืองเซี่ยเหมิน เป็นเมืองที่มีความสำคัญในแง่ของการขนส่งและกระจายสินค้าเพราะมีความพร้อมด้านท่าเรือและระบบคมนาคม โดยเฉพาะท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ คือท่าเรือตงตุ่ และท่าเรือเหมยโจว ซึ่งสามารถใช้เป็นประตูการค้าแห่งใหม่ของสินค้าไทย นอกเหนือจากท่าเรือในนครกวางโจวที่ไทยใช้เป็นเมืองหลักในการส่งสินค้าไปยังประเทศจีนมานาน ที่สำคัญเมืองเซี่ยเหมินยังมีตลาดขายส่งผลไม้ชื่อ Xiamen Bridge Fruits Wholesale Market ที่เพิ่งสร้างเสร็จ ผลไม้จากไทยที่มีวางจำหน่าย เช่น ลำไยสด และทุเรียน ส่วนใหญ่นำเข้าผ่านทางนครกวางโจวในมณฑลกวางตุ้ง แต่ยังไม่มีการขนส่งจากไทยตรงไปยังท่าเรือของเมืองเซี่ยเหมินมากนัก ยกเว้นลำไยอบแห้งบางส่วนที่มีการนำเข้าผ่านทางท่าเรือของนครฝูโจวบ้าง โดยส่งต่อไปยังศูนย์กลางลำไยอบแห้งที่เมืองฝูเถียนก่อนที่จะมีการกระจายต่อไปยังตลาดของมณฑลอื่นๆ ที่สำคัญชาวจีนในเมืองเซี่ยเหมินยังมีศักยภาพในการเป็นตลาดผู้บริโภคที่สำคัญสำหรับไทย ด้วยรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศ (ราว 35,000 หยวน) แซงหน้าเมืองเซินเจิ้น

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, “ฮกเกี้ยน (ฝูเจี้ยน) วันนี้,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 24 มีนาคม.

ตาราง 7-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลฝูเจี้ยน (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ฝูเจี้ยน	63.2	1,809.1	34.88	121,400

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	121,400	121,400	อันดับที่ 23 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	1,160.88	1,149.20	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	908.70	ขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	-	3324	อันดับที่ 2 ในจีน มีเกาะ 1,546 เกาะ
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	15.2-21.8	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	-	
แร่แมงกานีส (ล้านตัน)	-	-	
แร่อะลูมิเนียม (ล้านตัน)	-	-	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	34.66	34.88	อันดับที่ 18 ในจีน
ในเขตเมือง	-	-	
ในเขตชนบท	-	-	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	3.39	3.12	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	0.13	0.38	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.19	0.26	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	17.11	17.57	อันดับที่ 17 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	7.66	7.45	
อุตสาหกรรม	4.46	4.88	
อุตสาหกรรมบริการ	4.99	5.24	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	13,306	14,310	อันดับที่ 9 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	8,714	8,525	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	87,000	86,634	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	67,508	71,504	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	-	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	4.80	6.92	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	9	เมืองเอก ได้แก่ นครฝูโจว (Fuzhou)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	85	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	-	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฝูเจี้ยน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	468.20	523.21	อันดับที่ 11 ในจีน เพิ่มขึ้น 11.7%
อุตสาหกรรมเกษตร	66.48	69.29	ร้อยละ 13.3
อุตสาหกรรม	215.99	249.27	ร้อยละ 47.6
อุตสาหกรรมบริการ	185.73	204.65	ร้อยละ 39.1
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	13,497	14,979	อันดับที่ 7 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	9,189	10,000	อันดับที่ 6 ในจีน
ในเขตชนบท	3,539	3,733.9	อันดับที่ 7 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	123.11	150.79	
Capital Construction	40.85	48.33	
Innovation	19.45	22.68	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	24.90	36.21	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	27.29	30.47	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	39.76	45.23	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	1,454	1,561	
เส้นทางรถยนต์	54,155	54,876	
เส้นทางน้ำ	3,701	3,955	
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	119	118	มีท่าอากาศยาน 4 แห่ง
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ ขนาด 50,000-100,000 ตัน (แห่ง)	-	6	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	102.01	124.95	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	318.37	334.22	อันดับที่ 18 ในจีน ส่วนใหญ่เป็นการขนส่งทางรถยนต์ 71.5% การขนส่งทางน้ำ 18.9% และการขนส่งทางรถไฟ 9.6%
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	491.34	480.97	อันดับที่ 15 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	7.92	9.65	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)			
ในเมือง	5.37	6.98	
ในชนบท	4.00	4.27	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	2.51	2.96	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	108.87	115.08	อันดับที่ 12 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	45.07	46.68	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	7.85	7.93	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	21.31	23.73	
ผลิตรวมจากการประมง	33.29	35.19	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฝูเจี้ยน
โดย วันวัชร มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	7.63	7.13	
พืชน้ำมัน	0.26	0.26	
ผลไม้	4.25	4.42	
อ้อย	11.79	11.81	
ชา	0.14	0.15	
เนื้อสัตว์	1.31	1.38	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	5.59	5.73	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตผลรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	-	495.4	
อุตสาหกรรมเบา	-	230.0	
อุตสาหกรรมหนัก	-	265.3	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
เส้นชด (ล้านชด)	320.37	441.10	
ปูนซีเมนต์ (ล้านตัน)	16.99	21.16	
พลังงานไฟฟ้า (ล้านตัน)	533.08	610.70	
แผ่นกระจก (ล้าน weight cases)	5.08	5.12	
เหล็กกล้าม้วน (ล้านตัน)	3.68	4.53	
เครื่องกระป๋อง (ล้านตัน)	0.05	0.08	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.53	0.46	อันดับที่ 10 ในจีน
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	1,100.22	914.87	อันดับที่ 4 ในจีน
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	305	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	470	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	425.31	517.83	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	311.01	383.75	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	18.98	23.34	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	9.66	11.37	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	3,900.89	4,773.21	
มูลค่าที่ใช้จริง	3,874.92	4,075.06	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	1,825	2,274	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) จีนฮ่องกง	1,692.68	1,935.82	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฝูเจี้ยน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
2) สหรัฐอเมริกา	371.95	267.86	
3) ญี่ปุ่น	83.22	174.38	
ไทย	12.82	15.97	
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	166.33	174.04	อันดับที่ 13 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	6,632	7,356.26	
อาหาร	-	3,104.80	
เครื่องนุ่งห่ม	-	576.18	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	440.43	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	348.81	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	867.82	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	898.57	
ที่พักอาศัย	-	878.94	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สรอ.)	283.99	353.26	อันดับที่ 7 ในจีน
การส่งออก	173.71	211.32	
การนำเข้า	110.28	141.94	
ดุลการค้า	63.42	69.37	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
1) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	-	9,162.16	
2) ผลิตภัณฑ์ไฮเทค	-	4,634.50	
3) คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	-	3,409.32	
4) เครื่องนุ่งห่ม	-	2,417.94	
5) รองเท้า	-	2,319.85	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
1) อุปกรณ์เครื่องจักรและไฟฟ้า	-	7,928.69	
2) IC และชิ้นส่วนไมโครอิเล็กทรอนิกส์	-	961.68	
3) เม็ดพลาสติก	-	776.85	
4) เหล็กกล้าม้วน	-	677.96	
5) คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	-	601.67	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ร้อยล้านดอลลาร์ สรอ.)			
1) ญี่ปุ่น	5,077.43	6,551.11	
2) สหรัฐอเมริกา	4,959.93	6,433.68	
3) จีนฮ่องกง	2,087.64	2,459.23	
ไทย	231.55	420.47	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครฝูโจว (Fuzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	1.66	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	134.76	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลฝูเจี้ยน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุทธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	20,520	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	10,183	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	49.0	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	328,003	281,762	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	260.94	238.90	
12.2 เมืองเจียวโจว (Quanzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	0.98	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	138.01	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	18,414	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	12,691	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	40.9	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	521,675	395,018	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	323.99	301.16	
12.3 เมืองเซี่ยเหมิน (Xiamen)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	1.42	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	75.97	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	35,009	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	12,915	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	23.03	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	673,718	399,895	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	383.40	301.53	
12.4 เมืองฝูเถียน (Putian)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	2.02	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	26.28	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	9,513	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	8,977	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	8.7	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	99,063	70,159	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	33.01	15.47	

ที่มา: Fujian Statistical Yearbook 2004.

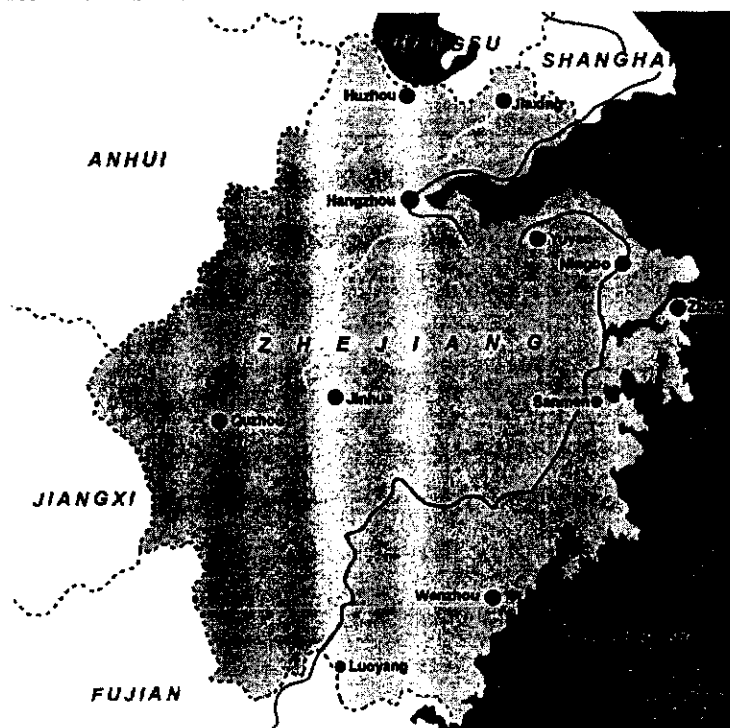
บทที่ 8

เศรษฐกิจมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	101,800 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ร้อยละ 70 เป็นภูเขา
เมืองเอก	นครหางโจว มีประชากร 6.4 ล้านคน
จำนวนประชากร	45.5 ล้านคน
การจ้างงาน	29.2 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	939.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.5
GDP เฉลี่ยต่อหัว	20,147 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.7
ในเขตเมือง	13,180 หยวน
ในเขตชนบท	5,431 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.9%
เกษตรกรรม	เมล็ดข้าว น้ำมันประกอบอาหาร ฝ้าย ไบโหม่อน ชา ผลไม้
อุตสาหกรรม	สิ่งทอ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ยาสมุนไพร
สินแร่	ถ่านหิน สารส้ม หินปูน ฟลูโอไรท์ ดินสอพูนแปรรูป
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	41.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 41.5
การนำเข้า	19.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 58.0

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลเจ้อเจียง ชื่อย่อ “เจ้อ” ตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนและทางใต้ของสามเหลี่ยมแม่น้ำฉางเจียง มีพื้นที่ทั้งหมด 101,800 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 25 ของจีน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลเจียงซูและมณฑลเหอเป่ย์ ทิศตะวันออกเป็นแนวชายฝั่งติดกับทะเลจีนตะวันออก ทิศตะวันตกติดกับมณฑลอานฮุยและเจียงซี และทิศใต้ติดกับมณฑลฝูเจี้ยน

ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาขนาดเล็กถึงขนาดกลาง หรือประมาณร้อยละ 70.4 ของพื้นที่ ที่เหลือเป็นพื้นที่ราบร้อยละ 23.2 และทะเลสาบและแม่น้ำร้อยละ 6.4 พื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้สูงกว่าและลาดเอียงไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเป็นขั้นบันได ทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นเขตภูเขา มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 800 เมตร และมียอดเขาที่มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลมากกว่า 1,500 เมตรอยู่มาก ยอดเขาที่สูงที่สุดคือยอดหวงเหมาเจียน (Huang Mao Jian) ในอำเภอหลงเฉวียน สูงเหนือระดับน้ำทะเล 1,929 เมตร ตอนกลางของมณฑลมีลักษณะเป็นภูเขาเล็กๆ และมีพื้นที่ราบบางส่วนกระจายอยู่ระหว่างตีนเขา แต่ละเทือกเขาทอดลงสู่ทะเลตงไฮ่ มีชายฝั่งทะเลยาวที่สุดในประเทศถึง 6,486 กิโลเมตร มีเกาะมากที่สุดถึง 3,061 เกาะ และบริเวณน่านน้ำเจ้อเจียงยังมีฟาร์มปลาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีพื้นที่สามารถเพาะพันธุ์สัตว์ทะเลน้ำจืดกว่า 400 ตารางกิโลเมตร

สภาพภูมิอากาศของมณฑลเจ้อเจียงเป็นแบบมรสุมเขตร้อน มีช่วงแดดสดใสเกือบตลอดทั้งปีและแบ่งได้เป็น 4 ฤดูกาลชัดเจน อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 15-18 องศาเซลเซียส ฝนตกชุกที่สุดในเดือนพฤษภาคมและมีกุนายน

1.2 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลเจ้อเจียงอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรสินแร่สำคัญที่ไม่ใช่โลหะ โดยมีถึง 12 ชนิดที่มีปริมาณสำรองมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ เช่น ถ่านหิน สารส้ม ถ้ำภูเขาไฟใช้ในงานก่อสร้างและงานปูน แร่ฟลูโอไรต์ ดินสหาร่ายเปลือกแข็ง เป็นต้น

1.3 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีประชากร 45.5 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.7 เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 11 ของประเทศ และเป็นมณฑลที่มีประชากรหนาแน่นแห่งหนึ่งของจีน โดยมีสัดส่วนประชากร 439 คนต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร อยู่ในภาคเกษตร 33.9 ล้านคนและนอกภาคเกษตร 11.6 ล้านคน และมีเมืองที่มีประชากรมากกว่า 5 ล้านคนหลายเมือง เช่น นครหางโจว (Hangzhou) เมืองเวินโจว (Wenzhou) เมืองหนิงโป (Ningbo) เป็นต้น

นอกเหนือจากชาวฮั่นแล้ว มณฑลเจ้อเจียงยังเป็นพื้นที่ที่มีหลากหลายเชื้อชาติ มีชนกลุ่มน้อยทั้งหมด 49 กลุ่ม รวมประชากรเกือบ 400,000 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของประชากรรวม ใน

จำนวนนี้เป็นชาวเซอ (Se) 200,000 คน และชาวฮุย (Hui) 20,000 คน ในมณฑลเจ้อเจียงมีเขตปกครองตนเองของชนชาติเซอ (ในระดับอำเภอ) ที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวในประเทศด้วย

1.4 การเงินและธนาคาร

มณฑลเจ้อเจียงได้เปิดทำการธนาคารพาณิชย์ที่เป็นของเอกชนแห่งแรกในนครหางโจว เมื่อเดือนสิงหาคม 2004 คือ ธนาคาร Zheshang Bank ด้วยเงินทุนกว่า 1.5 พันล้านหยวน โดยเน้นที่บริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ธนาคารแห่งนี้มีผู้ก่อตั้งและถือหุ้นใหญ่ 3 ราย รายละ 10.3% ได้แก่ บริษัท Zhejiang Traffic Investment Group บริษัท Wanxiang Group และบริษัท Traveler Auto Group ซึ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ในจำนวนผู้ถือหุ้นรวม 15 ราย มี 13 รายที่เป็นบริษัทเอกชนและมีเงินทุนตามที่ปรากฏในราคาหุ้นรวมกันคิดเป็นร้อยละ 86 ของเงินทุนรวม นอกจากนี้ มณฑลเจ้อเจียงยังได้เปิดทำการธนาคาร Sumitomo Mitsui Bank ซึ่งเป็นธนาคารต่างชาติแห่งแรกในนครหางโจวในเดือนเดียวกันด้วย

2. การปกครอง

มณฑลเจ้อเจียงแบ่งเขตปกครองออกเป็น 11 จังหวัด 90 อำเภอ และ 1,598 ตำบล โดยมีนครหางโจว (Hangzhou) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลเจ้อเจียงคนปัจจุบัน คือ นายลู จูซาน (Lu Zushan)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลเจ้อเจียงเป็นมณฑลที่มั่งคั่งที่สุดมณฑลหนึ่งของจีนและเป็นมณฑลสำคัญในสามเหลี่ยมเศรษฐกิจฉางเจียง ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่า GDP รวม 939.5 พันล้านหยวน มากเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 20.5 คิดเป็นมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัว 20,147 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 4 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 19.7 ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่า GDP อยู่ที่ 1,124.3 พันล้านหยวน และมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัว 23,942 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.3 และ 13.5 ตามลำดับ ในปี ค.ศ. 2003 สัดส่วนโครงสร้างของ GDP เกือบครึ่งหนึ่งอยู่ในภาคการผลิตและการบริการ ขณะที่ภาคการเกษตรลดลงจากร้อยละ 36 ในปี ค.ศ. 1980 เหลือเพียงร้อยละ 7.7

ตาราง 8-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเจ้อเจียง (%)

GDP	ปี 1980	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	36.0	7.7
อุตสาหกรรม	46.8	52.6
ภาคอุตสาหกรรม	41.0	46.6
อุตสาหกรรมบริการ	17.2	39.7

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 8-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	1,212	26.6
เส้นทางถนน	46,193	709.1
เส้นทางน้ำ	10,539	296.0
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	174	NA

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

ชุมทางการคมนาคมเส้นทางรถไฟของมณฑลเจ้อเจียงอยู่ที่นครหางโจว มีเส้นทางรถไฟสายสำคัญ 3 สาย เชื่อมต่อนครหางโจวกับ 3 เมืองใหญ่ ได้แก่ มหานครเซี่ยงไฮ้ มณฑลเจียงซี และเมืองหนิงโป นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางย่อยอีก 2 สาย คือ สายหางโจว-ชานเจิง มณฑลอานฮุย และสายจินหัว-เวินโจว รวมระยะทาง 1,185 กิโลเมตร

ทั้งนี้ เครือข่ายเส้นทางรถไฟในมณฑลเจ้อเจียงส่วนใหญ่ได้มีการวางระบบมาตั้งแต่ในสมัยก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จะเข้ามาบริหารปกครองจีน และในปัจจุบันรัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงก็มีแผนที่จะพัฒนาเครือข่ายเส้นทางรถไฟดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในปี ค.ศ. 2004 ได้เริ่มมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟ 3 สาย เช่น สายเวินโจว-ฝูโจว ระยะทาง 321 กิโลเมตร เป็นต้น และได้ดำเนินการจ่ายกระแสไฟฟ้าลงในรางรถไฟสายเจียงซี มูลค่า 9 พันล้านหยวน ซึ่งแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงยังมีแผนพัฒนาปรับปรุงเครือข่ายเส้นทางรถไฟทั้งหมดในระหว่างปี ค.ศ. 2004-2010 ด้วยเงินลงทุนมูลค่า 100 พันล้านหยวน เพื่อให้เป็นเครือข่ายเส้นทางรถไฟที่ทันสมัยที่สุดในประเทศด้วย

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

เส้นทางหลวงสำคัญในมณฑลเจ้อเจียงประกอบด้วยทางหลวงระดับประเทศ 6 สาย และทางหลวงของมณฑล 66 สาย รวมระยะทาง 46,193 กิโลเมตร โดยเป็นทางด่วน 770 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อมต่อเมืองสำคัญในเขตเศรษฐกิจฉางเจียง เช่น เซี่ยงไฮ้ หางโจว หนิงโป ไถโจว (Taizhou) เวินโจว จินหัว (Jinhua) นานจิง (Nanjing) เป็นต้น ซึ่งสามารถเดินทางถึงกันได้ภายใน 4 ชั่วโมง

มณฑลเจ้อเจียงกำลังก่อสร้างสะพานข้ามอ่าวหางโจว (Hangzhou Bay Bridge) หรือสะพานข้ามอ่าวสายหนิงโป-เจียซิง (Ningbo-Jiaxing) รวมระยะทาง 36 กิโลเมตร มูลค่าเงินลงทุน 16 พันล้านหยวน คาดว่าจะเป็นสะพานข้ามทะเลที่ยาวที่สุดในโลก โดยในปี ค.ศ. 2003 ได้เริ่มลงมือก่อสร้างสะพาน 6 ช่องทางจากอำเภอซือซี (Cixi) ในเมืองหนิงโปไปยังท่าเรือจำผู่ (Zhapu) ใน

เมืองเจียงชิ่งแล้ว คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2008 และสามารถย่นระยะเวลาเดินทางระหว่างเมืองหนิงโปและมณฑลเจียงไฮ้จากปัจจุบัน 4 ชั่วโมงเหลือเพียง 2 ชั่วโมง ในขณะที่ตัวกันมณฑลเจียงไฮ้ซึ่งก็อาศัยท่าเรือน้ำลึกเมืองหนิงโปในการติดต่อค้าขายก็ได้เลือกที่จะสร้างสะพานข้ามอ่าวหางโจวอีกแห่งเช่นกัน โดยจะเชื่อมตรงไปยังท่าเรือน้ำลึกหยางซาน (Yangshan) รวมระยะทาง 31 กิโลเมตร ด้วยมูลค่าการก่อสร้าง 7.1 พันล้านหยวน นอกจากนี้ ยังมีการก่อสร้างสะพานข้ามอ่าวหางโจวอีกแห่งเชื่อมโยงทางด่วนซางหยู (Shangyu) ทางตอนใต้ของอ่าวกับทางด่วนเจียงชิ่งในอำเภอไห่หนิง (Haining) (สะพานข้ามอ่าวสายซางหยู-เจียงชิ่ง) รวมระยะทาง 13.6 กิโลเมตร มูลค่ากว่า 6 พันล้านหยวน ซึ่งจะทำให้การเดินทางจากมณฑลเจียงไฮ้มายังเมืองซางหยูใช้เวลาเพียง 90 นาที โดยมีกำหนดเปิดใช้ภายในปี ค.ศ. 2008

มณฑลเจ้อเจียงยังมีแผนก่อสร้างโครงข่ายทางด่วนรวมระยะทาง 2,000 กิโลเมตรภายในปี ค.ศ. 2005 ประกอบด้วยทางด่วน 12 เส้นทางกระจายไปสู่มณฑลต่างๆ และถนนวงแหวนทางโจวซึ่งเชื่อมกับทางด่วนต่างๆ ในภูมิภาค ระยะทางรวม 112 กิโลเมตร ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท การทางพิเศษมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Expressway Co.) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บค่าผ่านทางที่ใหญ่ที่สุด 1 ใน 5 แห่งของจีน ได้ลงทุนเงิน 3 พันล้านหยวนเพื่อขยายเส้นทางด่วนทางโจว-เจียงไฮ้ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้รายได้ใหญ่ที่สุดของบริษัท โดยจะทำการขยายส่วนเชื่อมโยงใกล้เมืองเจียงชิ่ง ระยะทาง 96 กิโลเมตร และคาดว่าจะเปิดให้บริการในส่วนแรกได้ในปลายปี ค.ศ. 2005

4.3 การขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากเป็นมณฑลติดชายฝั่งทะเลและมีชายฝั่งทะเลยาวที่สุดในจีน มณฑลเจ้อเจียงจึงมีการใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำ 10,539 กิโลเมตร มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ มีท่าเรือ 105 แห่ง มีการขนถ่ายสินค้า 210 ล้านตัน ท่าเรือที่สำคัญโดยเฉพาะใน 5 เมือง ได้แก่ ท่าเรือหนิงโปโจวซาน (Zhoushan) จำฝู ไหล่เหมิน และเวินโจว ซึ่งมีท่าเทียบเรือที่สามารถรองรับการขนถ่ายสินค้าน้ำหนัก 10,000 ตันขึ้นไปถึง 44 จุด สามารถขนถ่ายสินค้าได้ถึง 270 ล้านตันต่อปี และยังมีเส้นทางเดินเรือเชื่อมต่อกับท่าเรือใหญ่ 400 แห่ง ในกว่า 70 ประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฮองกง เป็นต้น

ปัจจุบันท่าเรือหนิงโปถือเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดและดีที่สุดในประเทศ สามารถรองรับการขนถ่ายสินค้าได้สูงสุดถึง 300,000 ตัน รองลงมาคือ ท่าเรือโจวซานเอ้าชานในเมืองโจวซานซึ่งได้มาตรฐานท่าเรือขนาดใหญ่ระดับประเทศ สามารถรองรับการขนถ่ายสินค้าของเรือบรรทุกน้ำมัน 250,000 ตัน

มณฑลเจ้อเจียงและมณฑลเจียงไฮ้ยังได้รับอนุมัติจากรัฐบาลกลางให้ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกแห่งใหม่ชื่อว่า ท่าเรือหยางซาน (Yangshan) โดยตั้งฐานอยู่บริเวณเกาะเล็ก ๆ 2 เกาะในหมู่เกาะในอ่าวหางโจว ด้วยความลึก 15 เมตรและท่าเทียบเรือกว่า 50 แห่ง สามารถรองรับปริมาณสินค้าขนส่งรวม 25 ล้านตันต่อปี คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2020 สำหรับการก่อสร้างระยะที่

หนึ่งคาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ในปลายปี ค.ศ. 2005 ซึ่งสามารถรองรับเรือขนส่งสินค้า
ขนาด 8,000 ทีอียูได้ ด้วยมูลค่าลงทุน 14.3 พันล้านหยวน

4.4 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลเจ้อเจียงมีท่าอากาศยานสำคัญ 7 แห่งในเมืองใหญ่ ได้แก่ นครหางโจว หิงโป
เวินโจว หวงเหยียน (Huangyan) อี้วู (Yiwu) โจวซาน และฉีวโจว (Quzhou) ให้บริการเส้นทางบิน
ทั้งในและระหว่างประเทศ 174 เส้นทาง รวมทั้งฮ่องกง ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ และไทย

การเดินทางระหว่างมณฑลเจ้อเจียง-ไทย		
กรุงเทพ-หางโจว	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 4 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 4 ชั่วโมง 50 นาที

4.5 การสื่อสาร

ภาคการสื่อสารและโทรคมนาคมของมณฑลเจ้อเจียงถือว่าพัฒนาไปมากที่สุดแห่งหนึ่งใน
ประเทศ และเป็นตลาดโทรคมนาคมเคลื่อนที่ที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน รองจากมณฑลกวางตุ้ง
มีบริษัท Zhejiang Mobile เป็นเจ้าของเครือข่าย GSM ระดับมณฑลที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน
ในปี ค.ศ. 2003 บริษัทฯ ได้ลงนามข้อตกลงกับ Alcatel เพื่อพัฒนาและยกระดับเครือข่าย
GSM/GPRS ในมณฑลเจ้อเจียง มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สรอ. สามารถให้บริการได้กว่า 16 ล้าน
เลขหมาย นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Ningbo Bird เป็นผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใหญ่ที่สุดในจีนและ
เป็นเจ้าของตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่กว้างร้อยละ 12 ของตลาดจีน ในครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004
บริษัทมีผลประกอบการรวม 111 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.1 แต่เนื่องจากประสบ
ปัญหาการแข่งขันกันด้านราคาจากบริษัทคู่แข่งในตลาดภายในประเทศจึงทำให้ยอดขายตลาด
ภายในประเทศลดลงร้อยละ 31 แต่สำหรับตลาดต่างประเทศพบว่ามียอดขายพุ่งสูงขึ้นถึง 18 เท่า
เป็น 87 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15.5 ของผลประกอบการรวมของบริษัทฯ และคาด
ว่ายอดขายในตลาดต่างประเทศตลอดทั้งปีน่าจะเพิ่มเป็น 200 ล้านดอลลาร์ สรอ.

ในเดือนกรกฎาคม 2004 บริษัทฯ ยังได้กำไรจากการถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้
ประเภท A มูลค่า 457 ล้านหยวนและจะนำเงินที่ได้ไปลงทุนในแผนงานยกระดับการผลิต CDMA
เพิ่มยอดขายและขยายเครือข่ายให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้บริษัทฯ ยังได้ร่วมทุน
กับบริษัท Sagem ของฝรั่งเศสจัดตั้งโรงงานผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ปีละ 15 ล้านเครื่อง และได้
ลงนามหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับบริษัท Siemens ในปี ค.ศ. 2004 โดย Siemens จะเป็นผู้จัดหา
ชิ้นส่วนและเทคโนโลยีให้กับ Ningbo Bird และให้ Ningbo Bird จำหน่ายอุปกรณ์แฮนด์เซ็ทของ
Siemens ตามร้านค้าปลีกของบริษัทฯ ทั่วประเทศ ที่สำคัญทั้งสองบริษัทยังได้ขยายความร่วมมือ
โดยลงนามความตกลงจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อจำหน่ายและให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กับบริษัท
ยักษ์ใหญ่รายอื่นอย่าง China Mobile Communications, Eastern Communications, Huawei
Technology และ Digital China Holdings เมื่อเดือนกรกฎาคม 2004 ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทโทรคมนาคมอื่นๆ อีก ได้แก่ บริษัท Eastcom หรืออีกชื่อหนึ่งคือ Hangzhou Oriental ซึ่งเริ่มจากการนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี ค.ศ. 1990 เป็นผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัลภายใต้ตราสินค้าจีนเป็นรายแรกเมื่อปี ค.ศ. 1998 และในปัจจุบันได้มีการลงนามข้อตกลงร่วมทุนและนำเข้าลิขสิทธิ์กับบริษัท Motorola เพื่อผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ พร้อมทั้งให้บริการด้านโทรคมนาคมด้วย

5. เกษตรกรรม

พื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมากและในมณฑลเจ้อเจียงคือพื้นที่ทางตอนเหนือของที่ราบไท่หู (Taihu) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุด สินค้าเกษตรที่สำคัญของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ ธัญพืชจำพวกข้าว เมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ น้ำมันประกอบอาหาร ฝ้าย ใบหม่อน ชา ผลไม้ และผลิตภัณฑ์จากฟาร์ม โดยมณฑลเจ้อเจียงถือเป็นฐานการผลิตปลาน้ำเค็ม น้ำผึ้ง และไหมอันดับหนึ่งของจีน และยังเป็นแหล่งผลิตใบชาและผลไม้จำพวกส้มและมะนาวมากเป็นอันดับ 2 และ 3 ของจีน ตามลำดับ โดยพืชผลที่มีกำไรค่อนข้างสูง 3 อันดับ ในจำนวนพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ พืชผักจำพวกแตง พืชสมุนไพร และไม้ดอก และในปี ค.ศ. 2003 การผลิตยาสมุนไพร ดอกไม้และกล้าไม้ ปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำก็มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ที่ผ่านมา รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงได้มีการปรับโครงสร้างภาคเกษตรกรรมและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร เช่น การเพาะปลูกพืชจำพวกเห็ดที่มีราคาสูง ผลิตภัณฑ์จากทะเล วัตถุดิบปิโตรเคมี และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง เป็นต้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการลงทุนสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ และปัจจุบันมีบริษัทเวชภัณฑ์จากต่างชาติเข้ามาลงทุนในมณฑลเจ้อเจียงแล้วกว่า 70 บริษัท

6. อุตสาหกรรม

มณฑลเจ้อเจียงจัดเป็นฐานทางอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 4 ของจีน รองจากมณฑลกวางตุ้ง เจียงซู และซานตง ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ทางตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความทันสมัยกว่าภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้ ฐานทางอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ที่นครหางโจว เมืองหนิงโป เวินโจว เจียซิง หูโจว เส้าซิง (Shaoxing) จินหัว ฉิวโจว โจวซาน ไถโจว และลี่สู่ย (Lishui)

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของมณฑลเจ้อเจียงเป็นอุตสาหกรรมเบา คิดเป็นร้อยละ 51.3 ของมูลค่าการผลิตรวมในปี ค.ศ. 2003 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมหนักก็มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยในปีนั้นมีสัดส่วนการเติบโตสูงกว่าภาคอุตสาหกรรมเบาเป็นครั้งแรก อุตสาหกรรมที่มณฑลเจ้อเจียงมีความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย โยเคมี เครื่องหนัง เฟอร์นิเจอร์ไม้ พลาสติก ผลิตภัณฑ์โลหะ และกระดาษ เป็นต้น โดยสามารถผลิตอาหารกระป๋อง เครื่องดื่ม โยเคมี ผ้าไหม เสื้อผ้า กระดาษ ปูนซีเมนต์ แผงวงจรไฟฟ้า ยาฆ่าแมลง

เครื่องปรับอากาศ และเครื่องจักรอื่นๆ ได้มากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ โดยเฉพาะผ้าไหม สามารถผลิตได้มากถึง 1 ใน 3 ของการผลิตรวมทั่วประเทศ

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมมีสัดส่วนการเติบโตสูงที่สุด รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น ผลิตภัณฑ์โลหะ อุปกรณ์เฉพาะอย่าง อุปกรณ์การขนส่ง เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า ใบยาสูบแปรรูป ก็เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ขณะที่อุตสาหกรรมดั้งเดิม เช่น เครื่องแต่งกาย อาหาร เป็นต้น เริ่มมีสัดส่วนลดลง

ตาราง 8-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	13.6
เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า	8.6
เครื่องจักรกลทั่วไป	6.6
อุปกรณ์การขนส่ง	5.7
เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากใยอื่นๆ	5.7
วัตถุพลาสติกและเคมีภัณฑ์	5.2

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย

นอกเหนือจากการเป็นแหล่งผลิตไหมมากที่สุดในจีนแล้ว มณฑลเจ้อเจียงยังเป็นแหล่งผลิตใยสังเคราะห์และขนสัตว์รายใหญ่ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ขนนกและฝ้ายด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ อุตสาหกรรมสิ่งทอของจีนถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีผลกำไรมากที่สุด ด้วยผลกำไรสุทธิ 10.8 พันล้านหยวนในปี ค.ศ. 2002 ในเดือนสิงหาคม 2003 Morgan Stanley ธนาคารเพื่อการลงทุนของสหรัฐอเมริกาได้เปิดเจรจาขอซื้อหุ้นร้อยละ 25-35 ของบริษัท Zhejiang Hengyi Group ซึ่งเป็นผู้ผลิตสิ่งทอเอกชนรายใหญ่ที่สุดของจีน นอกจากนี้ ในอุตสาหกรรมผลิตถุงเท้าที่เมืองด้าถัง (Datang) ซึ่งถือเป็นฐานการผลิตถุงเท้าที่ใหญ่ที่สุดของจีนในตลอดช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมา มีโรงงานผลิตถุงเท้ารวม 8,000 ราย รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงได้มีการให้สิทธิพิเศษมากมายแก่บริษัทที่เข้ามาลงทุนเพื่อกระตุ้นและขยายอุตสาหกรรมผลิตถุงเท้า รวมทั้งการมอบเงินรางวัล 1 พันล้านหยวนให้กับโรงงานที่สามารถสร้างชื่อเสียงสินค้าจนติดตลาดภายในประเทศได้

(2) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศของมณฑลเจ้อเจียงกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีพื้นที่บริเวณอ่าวหางโจว (Hangzhou Bay) เป็นฐานอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญที่สุดของมณฑลเจ้อเจียง เป็นที่ตั้งของบริษัทอิเล็กทรอนิกส์กว่าร้อยละ 70 จากทั่วทั้งมณฑล รวมถึงผู้ผลิตสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศและบริษัทพัฒนาซอฟต์แวร์ร้อยละ 80 และ 90 จากทั่วทั้ง

มณฑล และถือเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมไมโครอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์การสื่อสารของมณฑลอีกด้วย ด้วยอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็ว คาดว่าจะมีมูลค่ายอดขายกว่า 250 พันล้านหยวนในปี ค.ศ. 2007 และกลายเป็นฐานอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

มณฑลเจ้อเจียงยังมุ่งเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะเทคโนโลยีชีวภาพ เวชภัณฑ์ นวัตกรรมใหม่ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอื่นๆ ด้วย รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงจึงพยายามกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติและเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจต่างๆ ในมณฑลให้มากยิ่งขึ้น ภายใต้แผนพัฒนายาระยะ 5 ปี ฉบับปัจจุบัน มณฑลเจ้อเจียงได้ทุ่มงบประมาณ 24 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและฝึกอบรมบุคลากรด้านนี้กว่า 1 ล้านคน และยังมีแผนจะสร้างแรงจูงใจทั้งในด้านการเงิน การลดหย่อนภาษี การส่งออกและการจัดหาวัตถุดิบเพื่อกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และแผงวงจรไฟฟ้าท้องถิ่นด้วย โดยในปี ค.ศ. 2003 ได้มีบริษัทเทคโนโลยีบรอดแบนด์ Versa Technology Inc ของสหรัฐอเมริกาและบริษัท Softbank ของญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ขึ้นในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมผาเจียง เมืองเส้าซิง (Shaoxing Paojiang Industrial Zone) เป็นต้น

(3) อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของมณฑลเจ้อเจียงกำลังเฟื่องฟูอย่างมาก โดยปัจจุบันมณฑลเจ้อเจียงถือเป็นฐานการผลิตเบียร์อันดับ 4 ของจีน ในปี ค.ศ. 2004 บริษัท Interbrew ของเบลเยียมได้ประกาศที่จะเข้าซื้อหุ้นร้อยละ 70 ของกิจการโรงกลั่นของบริษัท Zhejiang Shilliang ซึ่งเป็นเจ้าของโรงกลั่นอันดับ 2 ของจีนและมีส่วนแบ่งร้อยละ 50 ของตลาดในมณฑลเจ้อเจียง

(4) อุตสาหกรรมยานยนต์

บริษัทผลิตรถยนต์ที่สำคัญในมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ บริษัท Hangzhou Wanxiang ซึ่งเป็นเจ้าของธุรกิจรถยนต์หรือมีหุ้นอยู่ในบริษัทผลิตรถยนต์ประมาณ 100 รายทั่วประเทศและทั่วโลก ล่าสุดได้ซื้อกิจการของบริษัทผลิตรถยนต์แห่งหนึ่งในมลรัฐอิลลินอยส์เพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิต และบริษัท Hebei Zhongxing Automobile ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัท Unite Leading ของไต้หวัน บริษัท Huaxing Group บริษัทท้องถิ่นของหนิงโป และบริษัท Hebei Tianye Automobile Group ประกอบด้วยโรงงานประกอบรถยนต์ขนาดใหญ่ 3 แห่ง ผลิตรถปิกอัพและรถสปอร์ต ด้วยบุคลากรกว่า 3,500 คน

นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Geely Automobile Holdings ซึ่งเป็นการร่วมทุนของบริษัท Gourun Holdings และบริษัท Zhejiang Geely Auto ซึ่งเป็นผู้ผลิตรถยนต์ของเอกชนรายใหญ่ที่สุดในจีน จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2003 ในเมืองหนิงโป ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 200 ล้านหยวนเพื่อผลิตรถยนต์ขนาดกลาง 2 รุ่นสำหรับตลาดล่าง โดยในครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 บริษัทฯ มีผล

ประกอบารรวม 58 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียง 1 ล้านหยวน ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2004 บริษัท จึงมีแผนปรับโครงสร้างเครือข่ายกระจายสินค้าและลดจำนวนพนักงาน พร้อมทั้งเปิดตัวรถยนต์รุ่นใหม่เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเพื่อตอบรับตลาดรถยนต์ที่กำลังอ่อนตัวลง ปัจจุบัน บริษัท ผลิตรถยนต์ภายใต้ชื่อสินค้าของตัวเอง ได้แก่ Merrie, Haoqing, Maple และ Ulion ซึ่งมียอดขายรวมกันเพียง 80,000 คัน และรถสปอร์ตยี่ห้อ Meirenbao เป็นต้น ในเดือนสิงหาคม 2004 บริษัท ยังได้ทุ่มเงินลงทุนจำนวน 350 ล้านหยวนเพื่อจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการออกแบบรถยนต์ในศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ในบริษัท เพื่อคิดค้นรถยนต์ใหม่สู่ตลาดรถยนต์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

(5) อุตสาหกรรมกระดาษ

มณฑลเจ้อเจียงถือเป็นฐานการผลิตกระดาษรายใหญ่ของจีน โดยเฉพาะที่เมืองหนิงโปซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตกระดาษแข็งที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียแห่งหนึ่ง ได้แก่ บริษัท Ningbo Zhonghua Paperboard ของบริษัท Asian Paper Industrial ของสิงคโปร์ และเพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมกระดาษในมณฑลเจ้อเจียง รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงจึงได้สร้างฐานการผลิตกระดาษขึ้น 3 แห่งในเมืองหนิงโป เจียชิ่ง และฟู่หยาง (Fuyang) พร้อมผู้ประกอบการรายใหญ่ 15 ราย โดยจะเน้นที่การเพิ่มผลผลิตปริมาณกระดาษและกระดาษแข็งให้ได้ 5 ล้านตันต่อปี ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงถึง 2.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

(6) อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

มณฑลเจ้อเจียงเป็นมณฑลหนึ่งที่กำลังประสบกับปัญหาขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าเข้าชั้นวิกฤติที่สุดในภาคตะวันออกของจีน โดยมีการสั่งซื้อพลังงานไฟฟ้ามากถึงร้อยละ 30 ของปริมาณความต้องการรวม ในต้นปี ค.ศ. 2004 รัฐบาลมณฑลจึงได้ดำเนินมาตรการเพื่อประหยัดพลังงาน โดยมีการขึ้นค่าไฟที่พักอาศัยและขอให้ประชาชนลดอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศลง 1 องศาเซลเซียส เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงกลางปีพบว่ามณฑลเจ้อเจียงประสบปัญหาพลังงานไฟฟ้าขาดแคลนถึงร้อยละ 34 และมีการใช้เครื่องยนต์ดีเซลขนาด 7,000 เมกะวัตต์สำหรับผลิตไฟฟ้าสำรอง ทั้งนี้คาดว่าจะการลดกำลังการใช้ไฟฟ้านี้จะทำให้ปริมาณการผลิตทางเศรษฐกิจลดลงถึง 36.6 พันล้านหยวน และอาจส่งผลให้แรงงานในนครหางโจวร้อยละ 42 อพยพออกไปหางานทำที่อื่นเนื่องจากนายจ้างลดวันทำงานและค่าจ้างลง

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลได้มีการดำเนินมาตรการและโครงการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาพลังงานไฟฟ้าขาดแคลนระยะยาว เช่น โครงการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แห่งแรกของมณฑลเจ้อเจียงที่เมืองจินซาน (Qinshan) ซึ่งขณะนี้อยู่ในระยะที่ 2 และ 3 ของการก่อสร้าง โดยสามารถเริ่มผลิตไฟฟ้าได้แล้วเมื่อเดือนมีนาคม 2004 ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้ารวม 1,800 เมกะวัตต์ ต่อมาในเดือนกรกฎาคม รัฐบาลกลางได้อนุมัติการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แห่งที่สองขึ้นในเมืองไทโจว โดยในการก่อสร้างระยะที่หนึ่งจะมีการติดตั้งเตาปฏิกรณ์ปรมาณู

ขนาด 1,000 เมกะวัตต์ จำนวน 2 เครื่อง และเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2010 จะสามารถผลิตไฟฟ้าได้รวม 12,000 เมกะวัตต์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของปริมาณการผลิตไฟฟ้ารวมของมณฑลเจ้อเจียง

รัฐบาลยังมีแผนก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังความร้อน 2 แห่งที่เมืองหนิงโป บริเวณท่าเรือเซียงซาน (Xiangshan) และเซียงเจียว (Qiangjiao) ในอำเภอหนิงไห่ (Ninghai) ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 20 พันล้านหยวน สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าที่ทำเรือเซียงซานจะมีบริษัทพัฒนาพลังงานไฟฟ้าในท้องถิ่น 2 แห่งร่วมลงทุนมูลค่า 11 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ประกอบด้วยการติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าขนาด 600 เมกะวัตต์ จำนวน 4 เครื่อง

ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Huaneng Power International ซึ่งเป็นผู้ผลิตพลังงานไฟฟ้าอิสระที่ใหญ่ที่สุดในจีนได้ลงนามความตกลงร่วมกับคณะกรรมการวางแผนและพัฒนาประจำมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Provincial Development and Planning Commission) และการไฟฟ้าประจำมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Provincial Electric Power) ซึ่งได้มอบหมายให้บริษัท Huaneng เป็นผู้รับผิดชอบการก่อสร้างและดำเนินการโรงผลิตไฟฟ้าพลังถ่านหินขนาด 2,400 เมกะวัตต์ ที่อำเภอยูฮวน (Yuhuan) รวมมูลค่า 10 พันล้านหยวน แต่เพียงผู้เดียว

ในปี ค.ศ. 2003 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลเจ้อเจียง (Zhenjiang Southeast Electric Power) ได้อนุมัติข้อเสนอเงินลงทุนมูลค่า 2.6 พันล้านหยวน ในโครงการลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังก๊าซในภาคตะวันออกของมณฑลเจ้อเจียง โดย 2 ใน 3 ของเงินลงทุนจัดหามาจากแหล่งเงินทุนจากภาคเอกชนหรือต่างชาติ ทั้งนี้ ในปี ค.ศ. 2002 มณฑลเจ้อเจียงได้มีการอนุมัติโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังก๊าซแล้ว 2 แห่ง โครงการแรกคือ โรงไฟฟ้าป่านซาน (Banshan) ด้วยกำลังการผลิต 900 เมกะวัตต์ โดยจะใช้ก๊าซที่ลำเลียงมาจากเขตปกครองตนเองซินเจียงผ่านท่อขนส่งจากตะวันตกสู่ตะวันออกที่มหานครเซี่ยงไฮ้ ระยะทางรวม 4,200 กิโลเมตร คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2005 และอีกโครงการคือ โรงไฟฟ้าเซี่ยวซาน (Xiaoshan) ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้า 600 เมกะวัตต์ ภายในปี ค.ศ. 2006

ที่ผ่านมาได้มีการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งน้ำตื้น 6 แห่งใกล้กับเมืองจีวเปา (Jiubao) เซี่ยวซาน ยูฮาง (Yuhang) ไหเหยียน (Haiyan) และหวงกู๋ (Huanggu) คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตรวม 343 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งมากกว่าปริมาณการบริโภคก๊าซต่อปีในนครหางโจวถึง 10 เท่า แต่หากพิจารณาปัญหาขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าในปัจจุบันแล้ว ปริมาณแหล่งสำรองดังกล่าวกลับเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก คิดเป็นเพียงร้อยละ 4 ของปริมาณการผลิตก๊าซต่อปีของมณฑลซีอชวน นอกจากนี้ มณฑลเจ้อเจียงก็ยังไม่มีความพร้อมแหล่งสำรองพลังงานอื่นๆ เช่น ถ่านหินหรือน้ำมันด้วย

โดยสรุป การเติบโตทางเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียงส่วนใหญ่มาจากการเติบโตของภาคเอกชนภายในมณฑลที่เข้มแข็งขึ้น โดยเฉพาะบริษัทท้องถิ่นของมณฑลเจ้อเจียงติดอันดับบริษัทเอกชนที่มีมูลค่าการผลิต ยอดขาย และมูลค่าการค้าปลีกในอันดับต้นๆ ของประเทศ

ปัจจุบัน มณฑลเจ้อเจียงมีบริษัทเอกชนรวมประมาณ 300,000 ราย ซึ่งมีมูลค่าผลผลิตรวมคิดเป็นร้อยละ 52 ของ GDP ในปี ค.ศ. 2003 และในกลางปี ค.ศ. 2004 คาดว่ามีชาวเมืองมณฑลเจ้อเจียงที่เป็นเจ้าของกิจการหรือทำงานในบริษัทเอกชนรวม 7.2 ล้านคน

ทั้งนี้ ตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียงในอนาคตจะมุ่งเน้นที่การรวมกลุ่มพื้นที่เศรษฐกิจ 3 พื้นที่ด้วย ได้แก่ (1) พื้นที่บริเวณเป่ย์หลุนไปจนถึงนครหนิงโปและเมืองอื่นๆ ตลอดเส้นทางด่วนสายเซี่ยงไฮ้-หางโจว-หนิงโป เช่น เมืองเส้าชิง เจียชิ่ง และหูโจว (2) พื้นที่ชายฝั่งของเมืองเวินโจว และ (3) พื้นที่ตามเส้นทางรถไฟสายเจ้อเจียง-เจียงซี และสายเวินโจว-ไท่โจว

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในมณฑลราว 1.1 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 870.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.6 และ 6.2 ตามลำดับ

ตาราง 8-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
1,808,300 อันดับ 5 ของจีน	1,069,300 อันดับ 5 ของจีน	870.39 อันดับ 5 ของจีน	-

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 733 แห่ง มากเป็นอันดับ 2 ของจีน ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจถึง 298 แห่ง โรงแรมที่ลงทุนโดยต่างชาติ 11 แห่ง และมีโรงแรมที่เป็นของบริษัทเอกชนมากที่สุดในจีนคือ 45 แห่ง แต่ไม่มีโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงได้เริ่มก่อสร้างโรงแรมระดับห้าดาวแห่งใหม่ที่นครหางโจว ได้แก่ โรงแรม World Leisure Exposition Garden ด้วยมูลค่าเงินลงทุนรวม 3.5 พันล้านหยวน ซึ่งออกแบบโดยนายเวลดอน ซิมป์สัน (Veldon Simpson) ผู้ออกแบบโรงแรม MGM Grand และโรงแรม Luxor ในเมืองลาสเวกัส โดยจะใช้เป็นที่จัดงานมหกรรมเพื่อการพักผ่อนระดับโลก (World Leisure Expo) ที่จะมาถึงในปี ค.ศ. 2006 นอกจากนี้ หลายโรงแรมในนครหางโจวยังได้จัดแพ็คเกจกอล์ฟที่สนามเวสต์เลค กอล์ฟคลับ ซึ่งออกแบบโดยนักกอล์ฟชื่อดังแจ็ก นิกลอสด้วย

มณฑลเจ้อเจียงมีจำนวนบริษัทนำเข้าทั้งสิ้น 855 แห่ง มากเป็นอันดับที่ 3 ของจีน ในจำนวนนี้มีบริษัทนำเข้าระหว่างประเทศเพียง 46 แห่ง และมีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 14,556 คน มากเป็นอันดับ 5 ของจีน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

มณฑลเจ้อเจียงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย เช่น นครหางโจว ซึ่งเดิมเคยเป็นเมืองหลวงในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้และเป็นหนึ่งในเมืองหลวงเก่าแก่ 7 แห่งของจีน ปัจจุบันถือเป็นเมืองที่มีทัศนียภาพงดงามที่สุดเมืองหนึ่งของจีน สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเมือง ได้แก่

- พิพิธภัณฑ์ประจำมณฑลเจ้อเจียง เป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุและเครื่องสัมฤทธิ์ซึ่งมีอายุเก่าแก่ตั้งแต่ปี 11-8 ก่อนคริสตกาล
- ร้านขายยาโบราณ Hu Qingyu Tang จัดแสดงประวัติความเป็นมาของยาจีนและกรรมวิธีการเตรียมยาสมุนไพรตามตำรับโบราณซึ่งมีอายุเป็นร้อยปี โดยตัวอาคารเองเป็นการก่อสร้างตามสถาปัตยกรรมของนครหางโจวในสมัยโบราณ
- ทะเลสาบตะวันตก (West Lake) ซึ่งสวยงามตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในฤดูหนาว เป็นที่ที่เหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ เดินเล่น ขี่จักรยาน นั่งเรือ หรือพายเรือแคนู และมีสะพานคนเดินข้ามชื่อว่า "Su Causeway" ที่สร้างทดแทนสะพานเดิมที่ถูกรื้อเมื่อปี ค.ศ. 1932 เกาะที่ใหญ่ที่สุดในทะเลสาบคือ เกาะกู่ชาน (Gushan Island) ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือ ปัจจุบันนครหางโจวได้ทุ่มเงินกว่า 200 ล้านหยวนเพื่อขุดลอกตะกอนทรายใต้ท้องทะเลสาบ
- สุสานนายพลเยว่เฟย (General Yuefei) ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลสาบ นายพลเยว่เฟยเป็นวีรบุรุษผู้ขับไล่ชาว Jurchen ที่บุกรุกเข้ามาทางตอนเหนือในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้และได้ถูกเสนอประดิษฐาน (Qinhui) ศัตรูขายชาติสังหารและเสียชีวิตที่นครหางโจว
- พิพิธภัณฑ์ชาจีน (Chinese Tea Museum) เป็นสถานที่จัดแสดงและจัดประชุมหัวข้อที่เกี่ยวข้องชา โดยเฉพาะชาหลงจิ่ง (Longjing) ซึ่งเป็นชาขึ้นชื่อของนครหางโจว
- วัดหลิงหยิง (Ling Ying Temple) เป็นวัดในพุทธศาสนาและมีพระพุทธรูปแกะสลักที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในจีน ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลสาบตะวันตก ห่างจากใจกลางเมือง 9 กิโลเมตร
- พิพิธภัณฑ์ไหม (Silk Museum) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทะเลสาบตะวันตก จัดแสดงเครื่องทอผ้าไหมที่เก่าแก่ที่สุดในจีน และมีตลาดค้าส่งผ้าไหมในนครหางโจวด้วย

นครหางโจวมีส่วนริมน้ำ 2 แห่ง ได้แก่ "เมืองแห่งอนาคต (Future World)" ซึ่งได้มีการก่อสร้างปรับปรุงโบสถ์ตามแบบศิลปะเยอรมันและเจดีย์แบบไทย อีกแห่งหนึ่งคือ "เมืองสมัยราชวงศ์ซ่ง (Song Dynasty Town)" ซึ่งเป็นการจำลองความเจริญรุ่งเรืองในสมัยกลางของราชวงศ์ซ่งใต้ขึ้นมาใหม่ เป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

จุดที่น่าสนใจอีกแห่งคือปรากฏการณ์น้ำเซียวบริเวณปากแม่น้ำเซียงตัง (Qiantang River) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมากกว่า 2,000 ปีมาแล้วและจะเกิดขึ้นวันละ 2 ครั้ง โดยเมื่อน้ำขึ้นสูงจะพัดพาน้ำทะเลเข้าสู่ฝั่งตอนในตลอดแนวแม่น้ำ แต่เนื่องจากลำแม่น้ำค่อนข้างแคบจึงทำให้เกิดกำแพงคลื่นขนาดใหญ่ตั้งสนั่นหวั่นไหวทางทิศตะวันตกสู่นครหางโจว โดยระดับน้ำจะขึ้นสูงสุดถึงประมาณ 3.8 เมตร ในวันที่ 18 เดือนแปดตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี

นอกจากนครหางโจว มณฑลเจ้อเจียงยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเมืองอื่นๆ เช่น ในเมืองหนิงโปมีห้องสมุดเทียนอี้เก้อ (Tianyige Library) ซึ่งเป็นห้องสมุดที่เก่าแก่ที่สุดในจีน ก่อสร้างในปี ค.ศ. 1516 และวัดเป้ากั๋ว (Baoguo Si) ซึ่งเป็นวัดในศาสนาพุทธที่สร้างจากไม้และมีอายุเก่าแก่มากที่สุดแห่งหนึ่ง ก่อสร้างมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1013 ในเมืองเวินโจวมีร้านศิลปหัตถกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Artifacts Shop) จำหน่ายอุปกรณ์สำหรับงานศิลปะ อาทิ แปรงทาสี พู่กัน และหมึกกระดาษที่ผลิตขึ้นเองในท้องถิ่น และโบสถ์ในศาสนาคริสต์แบบกอซิกที่มีรูปลักษณ์แปลกตา ก่อสร้างขึ้นจากอิฐสีดำโดยหมอสอนศาสนาชาวอังกฤษในปี ค.ศ. 1778 และในเมืองโจวซานมีเกาะผู่ถัวซาน (Putuosan) ซึ่งว่ากันว่าเป็นต้นกำเนิดของเจ้าแม่กวนอิม เป็นต้น

อาหารพื้นเมืองขึ้นชื่อของนครหางโจว เช่น “ไก่ขอลาน” (Beggar's Chicken) ซึ่งอบด้วยดินเหนียว และเมนูปลาน้ำจืดที่ตกจากทะเลสาบปรงรสด้วยน้ำส้มสายชู และยังมีร้านอาหารต่างชาติมากมายในย่านธุรกิจและท่องเที่ยว รวมทั้งร้านอาหารไทย Banana Leaf ด้วย

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มณฑลเจ้อเจียงมีความได้เปรียบในการดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติเทียบเท่าหรืออาจจะสูงกว่าเมืองใกล้เคียงอย่างมหานครเซี่ยงไฮ้ โดยเฉพาะนครหางโจว ซึ่งมีต้นทุนที่ดินและแรงงานต่ำกว่าและในปัจจุบันรัฐบาลก็ได้มีการพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น อีกเมืองหนึ่งที่มีศักยภาพไม่ด้อยไปกว่ามหานครเซี่ยงไฮ้และตั้งอยู่ตรงข้ามกับเซี่ยงไฮ้โดยมีอ่าวหางโจวกัน ก็ได้แก่ เมืองหนิงโป เนื่องจากมีท่าเรือน้ำลึกตามธรรมชาติที่มีศักยภาพสูง

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญา รวม 12.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าที่ใช้จริงรวม 5.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 77.5 และ 72.4 ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 9.3 ของมูลค่าเงินลงทุนต่างชาติที่ใช้จริงของจีน ตลอดปี ค.ศ. 2003 มีบริษัทต่างชาติได้รับอนุมัติให้ก่อตั้งบริษัทในมณฑลเจ้อเจียงทั้งสิ้น 4,442 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.1 และมีมูลค่าการส่งออกร้อยละ 31.5 ของมูลค่าการส่งออกรวม การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ และเคมีภัณฑ์

ตาราง 8-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเจ้อเจียง

	ปี 1979-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	28,455	3,364	4,442
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	48.3	6.8	12.1
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	22.3	3.2	5.4

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

แหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ ฮ่องกง ในปี ค.ศ. 2003 มีการลงทุนทั้งสิ้น 1,573 โครงการ คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุนตามสัญญา 4.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 38.8 ของมูลค่าการลงทุนรวมในมณฑล ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค โลจิสติกส์ สิ่งทอ และปิโตรเคมี เป็นต้น โครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตแม่พิมพ์ขึ้นรูปของบริษัท China Resources Group ที่เมืองจินหัว และการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน Wenzhou Tung Fong Light Industrial เป็นต้น

สำหรับแหล่งเงินทุนอื่น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการลงทุนจากไต้หวันได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีบริษัทที่ลงทุนโดยไต้หวันในมณฑลเจ้อเจียงรวม 3,750 ราย รวมมูลค่าการลงทุนรวม 90 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และยังมีบริษัทที่ลงทุนโดยญี่ปุ่นอีก 2,100 ราย โดยประเทศที่มีสัดส่วนการลงทุนเติบโตขึ้นสูงที่สุดในปี ค.ศ. 2003 ได้แก่ อิตาลี (เพิ่มขึ้นร้อยละ 230) ออสเตรเลีย (ร้อยละ 214) และสหราชอาณาจักร (ร้อยละ 124) ส่วนบริษัทต่างชาติรายใหญ่ที่เข้ามาลงทุนในมณฑลเจ้อเจียง เช่น Motorola, Toshiba และ Siemens เป็นต้น

ตาราง 8-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003
(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮ่องกง	1,573	4743.0	2,019.8
สหรัฐอเมริกา	497	1119.5	420.2
ญี่ปุ่น	255	581.5	411.2
จีนไต้หวัน	522	911.4	386.9
เกาหลี	175	284.5	165.0
อิตาลี	113	252.1	139.5
สหราชอาณาจักร	70	221.5	108.7
ฝรั่งเศส	73	142.0	87.2
สิงคโปร์	62	166.5	78.1
ออสเตรเลีย	90	199.9	62.6

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
แคนาดา	103	143.9	56.1
ไทย	NA	NA	NA

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

เพื่อกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติ รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงได้ประกาศให้สิทธิพิเศษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นภาษีให้กับอุตสาหกรรมหลากหลายประเภททั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และยังให้สิทธิพิเศษอื่นๆ เพิ่มเติมในภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย นอกจากนี้ ยังได้เปิดให้บริษัทต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจในภาคบริการมากขึ้น และเพื่อให้การลงทุนในมณฑลเจ้อเจียงง่ายขึ้น รัฐบาลจึงได้ลดระเบียบขั้นตอนยุ่งยากต่างๆ และปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการให้บริการที่ดีขึ้น ลดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมถึงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น เป็นต้น

ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมในอนาคตอันใกล้นี้ ได้แก่ อุตสาหกรรมการแปรรูปโลหะ วัสดุสังเคราะห์ ปิโตรเคมี วัสดุก่อสร้าง สิ่งทอ เครื่องจักรกล อิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสาร วิศวกรรมชีวภาพ การแปรรูปสินค้าเกษตร เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูง และอุตสาหกรรมบริการที่ยังล่าช้า เป็นต้น

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภครวม 315.7 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.9 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.1 ของมูลค่าการค้าปลีกรวมทั้งประเทศ ในปี ค.ศ. 2004 เพิ่มขึ้นเป็น 364.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อก็เพิ่มขึ้นเป็น 3.9% ตลาดผู้บริโภคส่วนใหญ่อยู่ที่นครหางโจว หิงโป เวินโจว เส้าชิง ไถโจว และเจียซิง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.1 ของมูลค่าการค้าปลีกทั้งหมดของมณฑล

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

บริษัทเอกชนในมณฑลเจ้อเจียงมีบทบาทสำคัญมากในภาคการค้าปลีก และในปัจจุบัน แหล่งค้าปลีกในมณฑลเจ้อเจียงมีความหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือไปจากห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้ารูปแบบเดิมแล้ว ร้านค้าประเภทที่ขายสินค้าใดเป็นพิเศษ (Specialty store) และร้านค้าแบบลูกโซ่ (chain store) กำลังเป็นที่นิยมและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วมาก

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงได้มีการเปิดศูนย์รวมแหล่งจำหน่ายสินค้าและร้านอาหารแห่งใหม่ภายใต้ชื่อ "Xihu Tiandi" ของบริษัท Shui On Group ของฮ่องกง รวมมูลค่าการก่อสร้าง 1 พันล้านหยวน บนพื้นที่ 50,000 ตารางเมตร เทียบเท่ากับย่าน "Xintiandi" ของมหานครเซี่ยงไฮ้

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการค้าปลีก

สำหรับโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของชาวมณฑลเจ้อเจียงเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1995 และ 2003 (ตาราง 8-7) พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก แต่มีสัดส่วนลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางขนส่งและโทรคมนาคมสื่อสาร การศึกษาและบันเทิงมีสัดส่วนสูงถึงเท่าตัว

ตาราง 8-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1995	ปี 2003
อาหาร	47.0	36.6
เสื้อผ้า	11.5	8.6
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	12.1	6.1
ยาและบริการทางการแพทย์	3.7	7.6
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	5.8	12.6
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	8.0	15.3
ที่พักอาศัย	7.1	9.8

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่าการค้ารวม 61.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. มากเป็นอันดับ 5 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 46.4 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 41.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมูลค่าการนำเข้า 19.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 41.5 และ 57.9 ตามลำดับ ทำให้การค้าเกินดุล 21.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกและนำเข้าสินค้าเครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ และคิดเป็นสัดส่วนการส่งออกและนำเข้าของบริษัทต่างชาติร้อยละ 33.2 ของมูลค่าการค้ารวม

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

มณฑลเจ้อเจียงถือเป็นเมืองส่งออกอันดับ 4 ของจีน สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องแต่งกายและสิ่งทอ รองเท้า เครื่องทอ สินค้าจากทะเล และเม็ดพลาสติก เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง และสหรัฐอเมริกา ในจำนวนนี้คิดเป็นมูลค่าการส่งออกโดยบริษัทต่างชาติร้อยละ 29 โดยเป็นการส่งออกโดยบริษัทเอกชนร้อยละ 36

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ เครื่องจักรกล เครื่องทอ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ ญี่ปุ่น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกไปญี่ปุ่นประมาณ 4,897.08 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 11.8 ของการส่งออกรวมของมณฑล ส่วนมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นมีประมาณ 4,567.01 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 23.0 ของการนำเข้ารวม รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และอาเซียน เป็นต้น

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียง ได้แก่ นครหางโจว เจียชิ่ง เล้าชิ่ง และหนิงโป โดยมีมูลค่าผลผลิตทางเศรษฐกิจรวมกันคิดเป็น 3 ใน 4 ของมูลค่าผลผลิตรวมของมณฑล และมีมูลค่าการลงทุนที่หลังไหลเข้ามากกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการลงทุนรวม

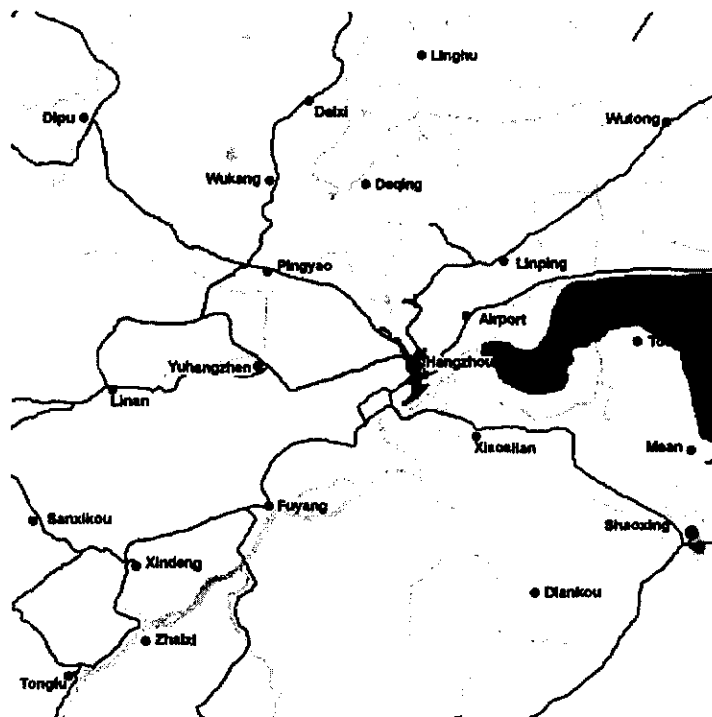
ตาราง 8-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)	การส่งออก (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)
หางโจว	210.0	32819	94.9	58.8	10.9
หนิงโป	178.7	32639	89.3	52.2	12.1
เจียชิ่ง	85.8	25792	44.1	27.9	3.6
หูโจว	49.1	19102	22.9	18.2	1.0
เล้าชิ่ง	108.9	25115	57.2	29.2	4.5
เวินโจว	122.6	16558	63.5	52.3	3.4
ไทโจว	99.5	18041	52.0	26.2	2.7

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครหางโจว

นครหางโจวเป็นเมืองเอกของมณฑลเจ้อเจียง อยู่ห่างจากมหานครเซี่ยงไฮ้ทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 180 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม 16,596 ตารางกิโลเมตร มีประชากรรวม 6.4 ล้านคน เป็นเมืองที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของมณฑลเจ้อเจียง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 ถึง 2002 เศรษฐกิจของนครหางโจวเติบโตขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.1 ต่อปีและมีมูลค่า GDP และ GDP เฉลี่ยต่อหัวสูงกว่าเมืองใดๆ ในมณฑล

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

ด้านคมนาคมขนส่ง นครหางโจวมีเส้นทางด่วนเชื่อมโยงไปยังเมืองใหญ่ต่างๆ หลายเส้นทาง เช่น ขบวนรถด่วนสายหางโจว-เซี่ยงไฮ้ ซึ่งใช้เวลาเดินทางเพียง 2 ชั่วโมง เป็นต้น ด้านการขนส่งทางน้ำ นครหางโจวมีท่าเรือซึ่งสามารถรองรับเรือลำเล็กๆ ไปจนถึงเรือขนาด 1,500 ตัน มีคลองขุดระหว่างปักกิ่ง-หางโจว (Beijing-Hangzhou Canal) ระยะทาง 1,800 กิโลเมตร สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ได้และในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการขุดคลองขยายไปยังเมืองหนิงโปด้วย นอกจากนี้ ยังอยู่ห่างจากท่าเรือทางทะเลเจ้าฝูเพียง 70 กิโลเมตร ซึ่งสามารถรองรับเรือขนาด 10,000 ตันได้ แต่บริษัทในนครหางโจวส่วนใหญ่นิยมใช้บริการท่าเรือที่มหานครเซี่ยงไฮ้หรือเมืองหนิงโปมากกว่าแม้ว่าจะอยู่ห่างออกไปถึง 200 กิโลเมตร

ด้านอุตสาหกรรม นครหางโจวเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลเจ้อเจียง โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมการผลิต มีบริษัทด้านอุตสาหกรรมรวม 65,000 ราย อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของนครหางโจว ได้แก่ สิ่งทอ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เครื่องจักรกล และเครื่องดื่ม เป็นต้น โดยถือเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าเครื่องแต่งกายที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียและยังเป็นฐานการผลิตเครื่องแต่งกายจากไคเม่ คิดเป็น 1 ใน 3 ของการผลิตรวมทั่วประเทศ ที่สำคัญยังเป็นตลาดค้าปลีกและค้าส่งสินค้าจากใหม่ที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่งด้วย และยังมีอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การแปรรูปเคมี และเวชภัณฑ์ ซึ่งกำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

ตัวอย่างอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่

(1) อุตสาหกรรมผ้าไหม นครหางโจวถือเป็นแหล่งผลิตไหมมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันมีบริษัทผลิตไหมราว 300 รายและมีจำนวนโรงงานผลิตมากที่สุดในประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 สามารถผลิตผ้าไหมได้ 2,246 ตัน คิดเป็นร้อยละ 7 ของผลผลิตรวมทั้งมณฑล

(2) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายของนครหางโจวมีความเข้มแข็งมาก จนได้รับขนานนามว่าเป็น “เมืองแห่งชุดแต่งกายสตรี” ปัจจุบันรัฐบาลนครหางโจวมีความพยายามที่จะพัฒนานครหางโจวให้เป็นศูนย์การออกแบบ ผลิต และการค้าชุดแต่งกายสตรีด้วย ในปี ค.ศ. 2002 มีบริษัทผลิตชุดแต่งกายสตรีรวม 2,456 ราย รวมมูลค่าการผลิต 9 พันล้านหยวน ส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชน ลักษณะเด่นของอุตสาหกรรมชุดแต่งกายสตรีของนครหางโจวก็คือ การผลิตในปริมาณมากและการพัฒนาตราสินค้ากว่า 260 ชื่อจนติดตลาดทั่วประเทศ โดยเฉพาะชุดสไลด์เรียบง่ายและสไลด์ ซึ่งเป็นแบบที่โดดเด่นและขายดีมากที่สุด

ทั้งนี้ ที่นครหางโจวมีสถาบันอบรมนักออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีคุณภาพสูง 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang University of Science and Technology) และสถาบันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Institute of Science and Technology) โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนานักออกแบบเครื่องแต่งกายระดับมืออาชีพ บางส่วนออกมาเปิดบริษัทผลิตชุดแต่งกายสตรีตามสไตล์ของตัวเอง ทำให้การบริหารและดำเนินกิจการมีความยืดหยุ่นตามแนวโน้มการแต่งกายที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

(3) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายและสิ่งทอแล้ว อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศของนครหางโจวก็มีศักยภาพเช่นกัน โดยเฉพาะการพัฒนาซอฟต์แวร์ มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเทคโนโลยีชั้นสูงนครหางโจว (Hangzhou High Technology Development Zone) ซึ่งเป็น 1 ใน 53 เขตพัฒนาฯ ระดับประเทศของจีน มีบริษัทเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาลงทุนรวม 1,200 ราย มูลค่าการผลิตสินค้าที่ได้คิดเป็น 1 ใน 3 ของผลผลิตรวมทั้งมณฑล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าซอฟต์แวร์และการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ทำให้มณฑลเจ้อเจียงมีมูลค่าการผลิตด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากเป็นอันดับ 4 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่ง เซินเจิ้น และเซี่ยงไฮ้

ผลงานซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นในเขตพัฒนาฯ ได้แก่ ซอฟต์แวร์ CAD สิ่งทอ ซอฟต์แวร์เกี่ยวกับการเงินและหลักทรัพย์ และซอฟต์แวร์การควบคุมเครื่องจักรกลในอุตสาหกรรม ซึ่งมีประสิทธิภาพและมีสัดส่วนตลาดภายในประเทศสูง เช่น ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาโดยบริษัท Sing Lee Software, Hangzhou Sunyard System Engineering และ Handsome Electronics มีสัดส่วนในตลาดซอฟต์แวร์เกี่ยวกับการเงินและหลักทรัพย์รวมกันถึงร้อยละ 70 ของตลาดในประเทศ ขณะที่ Echo CAD ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์สำหรับบริษัทผลิตเครื่องแต่งกายก็สามารถครองตลาดในประเทศได้ร้อยละ 30 มากเป็นอันดับ 2 ของจีน

ด้วยศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศข้ามชาติหลายรายได้ลงนามความตกลงการลงทุนในเขตพัฒนาฯ เพื่อพัฒนาซอฟต์แวร์

และการให้บริการต่างๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น บริษัท Microsoft ของสหรัฐอเมริกา พยายามเข้ามาเจาะตลาดจีนโดยการเข้ามาพัฒนาสถานีบริการส่งถ่ายข้อมูลของจีน และบริษัท Front Range Solutions ได้เข้ามาพัฒนาซอฟต์แวร์การบริหารจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (Customer Relationship Management (CRM) software) ของเขตพัฒนา ด้วยมูลค่าการลงทุนกว่า 10 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Toshiba ของญี่ปุ่นได้มีการจัดตั้งโรงงานผลิตคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กขนาดใหญ่ในเขตแปรรูปเพื่อการส่งออกนครหางโจว (Hangzhou Export Processing Zone) ด้วยกำลังการผลิตกว่า 2 ล้านเครื่องต่อปี โดยในเดือนเมษายน 2004 บริษัทฯ ได้สั่งหยุดสายการผลิตที่ญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์ไว้ชั่วคราวเพื่อหันมาใช้ประสิทธิภาพการผลิตที่นครหางโจวแทน

ด้านสิ่งแวดล้อม นครหางโจวยังเป็นเมืองเอกระดับมณฑลเมืองแรกที่ได้รับการกำหนดให้เป็น “เมืองสิ่งแวดล้อมตัวอย่าง” จากรัฐบาลกลางในปี ค.ศ. 1998 โดยติดอันดับเมืองที่มีค่าคุณภาพในอากาศดีที่สุดและมีสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเมืองสูง คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตารางเมตรต่อประชากรหนึ่งคน ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 เป็นต้นมา รัฐบาลมณฑลเจ้อเจียงได้ทุ่มงบประมาณกว่า 50 พันล้านหยวนในการดำเนินโครงการด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ อาทิ โครงการก่อสร้างโรงงานบำบัดน้ำเสีย 24 แห่ง เป็นต้น

ด้านตลาดผู้บริโภค นครหางโจวถือเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าที่สำคัญในภูมิภาค มีตลาดค้าส่งและค้าปลีกสินค้ากว่า 700 แห่ง และมีมูลค่าการค้าปลีกสูงกว่าเมืองใดๆ ในมณฑล รูปแบบร้านค้าที่กำลังมาแรงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาคือ ร้านค้าแบบลูกโซ่ ในครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกในร้านดังกล่าวเติบโตขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 57.7 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งมณฑล ร้านค้าแบบลูกโซ่ที่สำคัญ เช่น เหลียนฮวา (Lianhua) ฮวาเหลียน (Hualian) ไฮมาร์ท (Hymart) เมโทร (Metro) และโลตัส (Lotus) เป็นต้น

ด้านการค้าระหว่างประเทศ นครหางโจวพึ่งพิงการค้าระหว่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 61 ของ GDP สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าไฮเทค เครื่องแต่งกาย สิ่งทอ และไหม เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฮองกง เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ อิตาลี เกาหลี และฝรั่งเศส

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ นครหางโจวมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติค่อนข้างสูง โดยในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงถึง 4.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคการผลิต การค้าในภาคเกษตรกรรม การขนส่ง พลังงาน การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การท่องเที่ยว และสาธารณูปโภค ในช่วง 11 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2003 นครหางโจวมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญาและที่ใช้จริงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 90.5 และ 50.3 ตามลำดับ แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากฮองกง ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส มีบริษัทยักษ์ใหญ่จากต่างชาติเข้ามาลงทุนกว่า 4,000 ราย เช่น General Motors, Merck, Motorola, Bosch, Siemens, French Liquid-Air, Panasonic และ Toshiba เป็นต้น

โครงการลงทุนที่สำคัญ เช่น โครงการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัท Rhône-Poulenc ของฝรั่งเศสกับบริษัท General Pesticide Plant ของนครหางโจว มูลค่า 88 ล้านดอลลาร์ สรอ. ผลิตยาฆ่าแมลงที่พัฒนาขึ้นโดยบริษัท Rhône-Poulenc เพื่อใช้ในการกำจัดแมลงที่มากัดกินข้าว กะหล่ำปลี และพืชเศรษฐกิจอื่นๆ โครงการก่อสร้างฐานการผลิตอุปกรณ์ในอุตสาหกรรมไฟฟ้าพลังน้ำของบริษัท General Electric Power System โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตเครื่องสำอางแห่งที่สองของบริษัทผลิตเครื่องสำอางยักษ์ใหญ่ Mary Kay มูลค่า 100 ล้านหยวน โดยสถานที่ตั้งแห่งใหม่นี้จะเอื้อประโยชน์ทางด้านเทคนิคและโลจิสติกส์ด้วย นอกจากนี้ บริษัท Samsung และ Nokia ก็ได้เข้ามาจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาขึ้นที่นี่เช่นกัน

นครหางโจวได้มีการจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

(1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครหางโจว (Hangzhou ETDZ) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของนครหางโจวห่างจากใจกลางเมืองประมาณ 20 กิโลเมตร ถือเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของนครหางโจวและมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนกว่า 100 ราย ในเดือนตุลาคม 2004 บริษัท Mitsushita ได้ตัดสินใจที่จะลงทุนก่อสร้างโรงงาน 2 แห่งขึ้นในเขตฯ รวมมูลค่า 1.9 พันล้านหยวน เพื่อผลิตเครื่องปรับอากาศสำหรับเครื่องปรับอากาศและเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน และยังมีแผนโยกย้ายโรงงานผลิตเครื่องซักผ้าที่มีอยู่เดิมมาที่เขตพัฒนาฯ ภายในปี ค.ศ. 2006 ด้วย โดยบริษัทฯ ตั้งใจที่จะกำหนดให้นครหางโจวเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนของบริษัทฯ ในตลาดจีน

(2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเฉียวซาน (Xiaoshan ETDZ) ตั้งอยู่ใกล้กับใจกลางเมืองนครหางโจวและห่างจากท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่เพียง 10 กิโลเมตร ซึ่งจะเน้นที่อุตสาหกรรมเบา อิเล็กทรอนิกส์ และเคมีภัณฑ์ โดยมีบริษัท Yamaha ของญี่ปุ่นเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดรายหนึ่ง ที่ท่าอากาศยานแห่งใหม่มีให้บริการเที่ยวบินไปยังสิงคโปร์และกรุงโซล และในเดือนมีนาคม 2004 สายการบิน All Nippon Airways ก็ได้เปิดบริการเที่ยวบินตรงระหว่างนครหางโจวและเมืองคันไซที่ญี่ปุ่นเพิ่มด้วย

นอกจากนี้ นครหางโจวยังมีเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่และขั้นสูง (HTDZ) ตั้งกระจายกัน 3 แห่ง แต่ทั้งหมดมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ ในนครหางโจวเช่นเดียวกัน

11.2 เมืองหนิงโป

เมืองหนิงโปเป็นเมืองเศรษฐกิจขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของมณฑลเจ้อเจียง มีประชากรจำนวน 5.5 ล้านคน ในอดีตเคยเป็นศูนย์กลางด้านการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งและเป็นหนึ่งในเมืองท่าที่เปิดทำการค้าขายกับต่างประเทศตามสนธิสัญญาในปี ค.ศ. 1842 ปัจจุบันท่าเรือเมืองหนิงโปถือเป็นท่าเรือที่จอแจมากเป็นอันดับที่ 20 ของโลก และมีท่าเรือน้ำลึกตามธรรมชาติต่างกับท่าเรือในมหานครเซี่ยงไฮ้ที่ต้องขุดลอกอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการตื้นเขิน

เมืองหนิงโปครอบคลุมพื้นที่อ่าวบริเวณเป่ย์หลุน เจิ้นไห่ และหนิงโป ถือเป็นเมืองท่าที่มีอัตราเติบโตสูงกว่าเมืองท่าชายฝั่งอื่นๆ เมืองหนึ่งและยังเป็นหนึ่งในเมืองท่าของจีนเพียงไม่กี่แห่งที่สามารถรองรับสินค้าขนส่งในคลังสินค้าได้มากกว่า 100 ล้านตันต่อปี ในปี ค.ศ. 2003 มีการขนส่งตู้สินค้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 48 เป็น 2.7 ล้านที่อู่ และยังมีมูลค่าการส่งออกสูงกว่า 8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ เครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องแต่งกาย โดยเฉพาะท่าเรือเป่ย์หลุน (Beilun Port) เป็นท่าเรือน้ำลึกนานาชาติชั้นนำของจีน สามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้กว่า 150 ล้านตันต่อปี และเป็นท่าเรือขนถ่ายตู้บรรทุกสินค้าขนาดใหญ่อันดับที่ 6 ของจีน ด้วยกำลังการผลิตเกือบ 2 ล้านที่อู่ ที่สำคัญเมืองหนิงโปยังเป็นแหล่งกำเนิดสินค้าชื่อดังหลายยี่ห้อ เช่น เครื่องแต่งกายบุรุษและเด็กยี่ห้อ "Youngor" "Firs" "Romon" "Yixiu" เครื่องเขียน "BinBin" และหลอดด้าย "Dunhuang" เป็นต้น

เมืองหนิงโปได้ดำเนินการพัฒนาท่าเรืออย่างต่อเนื่อง ในปี ค.ศ. 2001 บริษัท Hutchison Port Holdings ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการการทำเรือที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทร่วมทุนดำเนินกิจการบริหารจัดการท่าเรือขนถ่ายตู้สินค้านี้ระหว่างประเทศที่ท่าเรือเป่ย์หลุน (Ningbo Beilun International Container Terminal) ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 242 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. โดยบริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 49 นอกจากนี้ Citic หน่วยงานการลงทุนของรัฐบาลกลางยังได้ทุ่มเงินลงทุน 2 พันล้านหยวนในการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ (Super-port) ประกอบด้วยท่าเทียบเรือน้ำลึกจำนวน 40 ท่า พร้อมทั้งจัดตั้งเขตการค้าแห่งใหม่บนเกาะต้าเซี่ย (Daxie) ซึ่งอยู่ห่างจากชายฝั่งเมืองหนิงโปประมาณ 600 เมตร และมีความพร้อมในการเป็นท่าจอดเรือด้วยระดับความลึกของน้ำ 20-46 เมตร โดยมีบริษัท China Merchant Holdings ได้ลงนามร่วมกับ Citic และการท่าเรือเมืองหนิงโป (Ningbo Port Authority) ในการก่อสร้างท่าเทียบเรือ 4-5 ท่าด้วย ทั้งนี้ท่าเรือต้าเซี่ยจะใช้เป็นท่าเปลี่ยนถ่ายสินค้าที่นำเข้ามาในตู้ขนส่งตู้หรือถึงน้ำมันหรือถึงวัตถุดิบขนาดใหญ่เพื่อใส่ในเรือขนาดเล็กให้สามารถขนส่งเข้าไปยังท่าเรือชายฝั่งขนาดเล็กและท่าเรือบนแม่น้ำฉางเจียงได้

เมืองหนิงโปยังมีการพัฒนาประสิทธิภาพในด้านการคมนาคมอย่างรวดเร็วมาก เช่น การยกระดับท่าอากาศยานในพื้นที่และการก่อสร้างทางด่วน 4 เส้นทางและคลอง 1 สาย เป็นต้น รวมมูลค่ากว่า 20 พันล้านหยวน และยังมีการให้บริการขนส่งบนผิวน้ำไปยังมหานครเซี่ยงไฮ้ด้วยการคมนาคมขนส่งทางบกสู่นครหางโจวที่สะดวกสบายและรวดเร็วภายหลังที่ได้มีการเปิดใช้ทางด่วนหางโจว-เซี่ยงไฮ้ไปเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งสะพานข้ามอ่าวหางโจว 6 ช่องทางจากอำเภอซือซีในเมืองหนิงโปไปยังท่าเรือเจ้าผู่ในเมืองเจี๋ยชิ่ง ทำให้การเดินทางไปยังนครหางโจวและเซี่ยงไฮ้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ด้านอุตสาหกรรม เมืองหนิงโปเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งในมณฑลเจ้อเจียง อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญและสามารถครองตลาดสินค้าภายในประเทศสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรในอุตสาหกรรม และแบบพิมพ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรม เป็นต้น มีจำนวนบริษัทที่มียอดขายสูงกว่า 5 ล้านหยวนต่อปีทั้งหมด 4,060 ราย

และเป็นเมืองที่มีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมมากเป็นอันดับ 2 รองจากนครหางโจว นอกเหนือไปจากอุตสาหกรรมหลักดังกล่าวแล้ว ยังมีอุตสาหกรรมใหม่ที่กำลังมาแรงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ วัสดุก่อสร้าง และเวชภัณฑ์ เป็นต้น โดยล่าสุด บริษัท ABB ซึ่งเป็นบริษัทขั้วพลายเออร์ด้านพลังงานและเทคโนโลยีเครื่องจักรในอุตสาหกรรมของโลกได้ลงนามข้อตกลง 2 ฉบับร่วมกับบริษัท Ningbo Baoxin Stainless Steel รวมมูลค่า 21 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพื่อสร้างสายผลิตและแปรรูปเหล็กกล้าไร้สนิมที่ใหญ่ที่สุดในโลกและเพิ่มปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้าไร้สนิมขึ้นเป็น 2 เท่าหรือ 700,000 ตันต่อปี

เมืองหนิงโปยังมีแผนปรับปรุงเขตพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี (Ningo Petrochemical Area) โดยจะดำเนินการก่อสร้างฐานการผลิตปิโตรเคมีขนาดใหญ่ บนเนื้อที่กว่า 70 ตารางกิโลเมตรให้แล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2020 ดำเนินการโดยบริษัท Zhenghai Refinery ของ Sinopec ซึ่งเป็นบริษัทกลั่นน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดในจีน และมีแผนที่จะก่อสร้างโรงงานแยกก๊าซ ethane รวมมูลค่ากว่า 20 พันล้านหยวนด้วย

ด้านการค้าระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับนครหางโจว เมืองหนิงโปพึ่งพิงการค้าระหว่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68 ของ GDP และมีอัตราการเติบโตสูงมาก สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ด้ายดิบ สินค้าถักทอ ผลิตภัณฑ์พลาสติก อุปกรณ์ไฟฟ้า แผงกระเป๋าดำเนินทาง รองเท้า ของเล่น และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญอยู่ที่ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฮองกง เยอรมนี สหราชอาณาจักร และเกาหลี สำหรับสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ วัสดุพลาสติก เยื่อกระดาษ เศษทองแดง ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า อุปกรณ์โทรทัศน์ วิทยุ และอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย ส่วนประกอบแผงวงจรไฟฟ้า และไมโครอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีญี่ปุ่น เกาหลีใต้ หวัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนีเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติของเมืองหนิงโปเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยในเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2003 มีมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 54 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคการผลิต (ร้อยละ 80) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมสิ่งทอ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์โทรคมนาคม แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากฮองกง ใต้หวัน ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา บริษัทข้ามชาติรายใหญ่ที่เข้ามาลงทุน เช่น Esso, Xerox, Metro, LG และ Samsung เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทต่างชาติดำรงมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองหนิงโปมาก ด้วยผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 26 และสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 30 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมและมูลค่าการส่งออกรวมของเมืองหนิงโป

นักลงทุนรายใหญ่ที่สุดในเมืองหนิงโปคือ ฮองกง คิดเป็นร้อยละ 39 ของมูลค่าการลงทุนรวม ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนภาคการผลิต เช่น ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ วัสดุก่อสร้าง และเครื่องเขียน และในภาคธุรกิจโรงแรม สถานบันเทิง และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น บริษัทที่เข้ามาลงทุน ได้แก่ บริษัท Hutchison Whompoo โดยร่วมทุนกับ

บริษัท Beilun Container Co. ภายใต้สังกัดการทำเรือเมืองหนิงโปเพื่อพัฒนาท่าเรือตู้บรรจุสินค้าเป่ยหลุน เป็นต้น

นอกเหนือจากโครงการลงทุนเหล่านี้แล้ว โครงการลงทุนจากต่างชาติในเมืองหนิงโปส่วนใหญ่จะมีขนาดค่อนข้างเล็กแม้ว่าเมืองหนิงโปจะมีฐานต้นทุนต่ำ นักลงทุนเป็นจำนวนมากมาจากฮ่องกง ไต้หวัน ยุโรป และอเมริกาซึ่งเข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทร่วมทุนขนาดเล็กในแถบชานเมืองทำธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมเบาเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ อาทิ ของเด็กเล่น เสื้อผ้า ชุดกีฬา และอาหารแปรรูป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักลงทุนเหล่านี้จะไม่นิยมลงทุนในเขตส่งเสริมการลงทุนระดับประเทศทั้ง 3 แห่งในเมืองหนิงโป มีจำนวนมากที่ลงทุนแบบข้ามเขตไปมาเพื่อต้องการสิทธิพิเศษทางภาษี จึงทำให้มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติจากทั้ง 3 เขตรวมกันมีเพียง 5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือ 1 ใน 3 ของมูลค่าการลงทุนรวม และในจำนวนบริษัททั้งหมด 9,000 รายที่ลงทุนในเขตฯ เป็นบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติเพียงร้อยละ 10

เมืองหนิงโปมีเขตพัฒนาพิเศษที่สำคัญ ได้แก่

(1) **เขตพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ระหว่างประเทศ (Ningbo International Software Park)** เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เพื่อการส่งออกแห่งแรกของจีน จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2000 โดยกำหนดให้บริษัทซอฟต์แวร์ที่ตั้งขึ้นไม่ต้องชำระภาษีและขอใบอนุญาต ทั้งยังสามารถเช่าอาคารสำนักงานและที่พักอาศัยโดยไม่ต้องชำระค่าเช่าเป็นเวลา 3 ปี รวมทั้งได้รับเงินอุดหนุนเพื่อกระตุ้นการพัฒนาและสิทธิในการชำระค่าเช่าสัญญาเช่าโทรคมนาคมเพียงครึ่งหนึ่งเป็นเวลา 2 ปีด้วย นักลงทุนรายใหญ่ ได้แก่ บริษัท China Top Group ซึ่งเป็นบริษัทซอฟต์แวร์ชั้นนำของจีน และยังมีบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก เช่น Yofor International, Pacific Technologies และ China United Online เป็นต้น

(2) **เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองหนิงโป (Ningbo ETDZ)** ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1984 อยู่ห่างจากท่าอากาศยานหลิเชอ (Lishe) ในเมืองหนิงโปประมาณ 43 กิโลเมตร มีเส้นทางเชื่อมโยงมายังเมืองหนิงโปด้วยถนนคู่ขนานระยะทาง 18 กิโลเมตร ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจประมาณ 400 ราย รวมมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริงเกินกว่า 1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ที่สำคัญ ได้แก่ Concord Oil, Exxon, Dow Chemical, Shell, Chia Tai, Marubeni และ Itochu เป็นต้น โดย Concord Oil มีการก่อสร้างโรงงานปิโตรเคมีมูลค่า 1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ขณะที่ Exxon ลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตก๊าซเหลวมูลค่า 29 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ และติดตั้งเครื่องแปรรูปน้ำมันหล่อลื่น

(3) **เขตสินค้าทัณฑ์บนเมืองหนิงโป** ซึ่งเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยบริษัทที่เปิดตัวใหม่มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและบริษัทที่ลงทุนโดยไต้หวันอีกจำนวนหนึ่ง ที่สำคัญเมืองหนิงโปยังได้ยื่นข้อเสนอหนังสือเช่าที่ดินขนาดใหญ่ 2 ฉบับ รวม 200 ตารางกิโลเมตร ให้กับสิงคโปร์เพื่อให้พัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับที่เมืองซูโจว มณฑลเจียงซูด้วย

(4) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงต้าเซี่ย (Daxie HTDZ) บนเนื้อที่ 30 ตารางกิโลเมตร โครงการลงทุนจากต่างชาติที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่ โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตก๊าซปิโตรเลียมเหลวของบริษัท BP รวมมูลค่า 97 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ซึ่งได้เริ่มมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 ขณะที่เขตพัฒนาฯ เพิ่งเปิดอนุญาตให้เรือจากต่างชาติเข้ามาจอดเทียบท่าได้อย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 2003 และเปิดรับการขนส่งทางเรือในปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมา ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2003 มีการรับส่งสินค้ากว่า 10.1 ล้านตัน ส่วนใหญ่เป็นน้ำมันดิบ ก๊าซหุงต้ม และน้ำมันเชื้อเพลิง นอกจากโครงการของ BP แล้ว ในปีเดียวกันยังมีบริษัท Steel Pipe Group ของฟิลิปปินส์ได้เข้ามาร่วมทุนกับบริษัท Ningbo Kexing Corrosion Control Project เพื่อจัดตั้งโรงงานผลิตท่อเหล็กกล้าและท่อเคลือบเรซินสำหรับใช้ได้น้ำ มูลค่า 60 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ด้วยกำลังการผลิต 300,000 ตันต่อปี เป็นต้น

11.3 เมืองเวินโจว

เมืองเวินโจวตั้งอยู่บนชายฝั่งทะเลทางตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลเจ้อเจียง หรือทางใต้ของมหานครเซี่ยงไฮ้ห่างมาประมาณ 350 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม 11,784 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว 7.42 ล้านคน เมืองเวินโจวถือเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมเบาและการค้าขาย ภาคเอกชนของเมืองเวินโจวมีความเข้มแข็งมากแม้แต่ในช่วงที่ตกอยู่ภายใต้ภาวะกดดันอย่างหนักจากการดำเนินนโยบายการครองกรรมสิทธิ์ร่วมกัน (Collectivism) จากรัฐบาลกลาง มาตามเจียง ซิง ภรรยาของเหมา เจ๋อตงก็เคยกล่าวไว้ว่าหากชาวจีนอยากรู้ว่าทุนนิยมคืออะไร ให้ไปดูที่เมืองเวินโจว

ด้วยความที่ชาวเมืองเวินโจวได้ชื่อว่าเป็นคนหัวการค้าและมีความเชี่ยวชาญในการทำการค้าขายสิ่งของเครื่องใช้ขนาดย่อม ทั้งยังเป็นกลุ่มที่เริ่มรวมตัวกันเป็นภาคเอกชนทันทีที่จีนเปิดประเทศและปฏิรูประบบเศรษฐกิจ จนชาวจีนโดยทั่วไปต่างก็รู้จักเมืองเวินโจวว่า “สินค้าเล็ก แต่ตลาดใหญ่” (“small commodities, but large markets”) เมืองเวินโจวจึงได้กลายเป็นต้นแบบการพัฒนากลไกของภาคเอกชนในจีน หรือที่เรียกว่า “แบบจำลองเวินโจว” (“Wenzhou Model”) ซึ่งบางครั้งยังหมายถึงการพัฒนาธุรกิจขนาดเล็กในครัวเรือนและระบบการกระจายสินค้าโดยตรงระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคด้วย

“แบบจำลองเวินโจว” (The “Wenzhou” Economic Model)

เมืองเวินโจวเป็นเมืองบุกเบิกในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจมาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบตลาด “แบบจำลองเวินโจว” จึงหมายถึงกระบวนการพัฒนาบริษัทเอกชนหรือบริษัทที่เป็นเจ้าของให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง บริษัทเหล่านี้จะมีแหล่งเงินทุนของตัวเองและมีระบบการบริหารจัดการและการตลาดเป็นของตัวเองเช่นกัน ในปี ค.ศ. 2002 เมืองเวินโจวมีจำนวนบริษัทดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็น 28,430 และ 202,458 ราย ตามลำดับ และมีผลผลิตรวมกันร้อยละ 90.1 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 ของ GDP ขณะที่รัฐวิสาหกิจมีมูลค่าผลผลิตรวมเพียงร้อยละ 2.5 และบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติร้อยละ 5.4 เท่านั้น มีบริษัทที่มีชื่อหลายราย เช่น บริษัท CHINT ผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอุปกรณ์ และบริษัท Delixi ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น

เมืองเวินโจวยังได้ถูกเลือกให้มีการทดลองใช้ระบบธนาคารของรัฐ โดยรัฐบาลกลางคาดหวังที่จะให้ประชาชนเกิดแรงจูงใจในการฝากเงินออมหรือกู้ยืมเงินจากธนาคารมากขึ้นเมื่อธนาคารปล่อยลอยตัวอัตราดอกเบี้ยและกระตุ้นการกู้ยืมเงินในจำนวนน้อยให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ดี การประกอบกิจกรรมต่างๆ ของภาคเอกชนในเมืองเวินโจวส่วนใหญ่จะกระทำกันอย่างไม่เป็นทางการ ยกเว้นกิจกรรมบางอย่างที่รัฐมีการกำหนดหรือสั่งห้าม ซึ่งหมายความว่าแม้ว่าธนาคารท้องถิ่นของรัฐในเมืองเวินโจวจะมีสัดส่วนหนี้เสียหรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่ำกว่าที่อื่นๆ แต่ธนาคารเหล่านี้กลับไม่ได้มีผลประกอบการมากเทียบเท่ากับจำนวนที่น่าจะได้จากเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วของเมืองเวินโจว ดังนั้น เป้าหมายอีกประการหนึ่งของการทดลองระบบธนาคารของรัฐในเมืองเวินโจวก็คือการลดปริมาณการเงินนอกระบบ เช่น การกู้เงินดอกเบี้ยสูง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นการกระตุ้นกิจการเข้าถึงเงินทุนของบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กและการให้สินเชื่อขนาดย่อมด้วย

เมืองเวินโจวมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ของมณฑลเจ้อเจียงและยังมีอัตราการเติบโตสูงมากในช่วงที่ผ่านมา ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1996-2002 เมืองเวินโจวมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยปีละ 14.6% สูงกว่าอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของมณฑลเจ้อเจียงซึ่งเติบโตขึ้นปีละ 11% ตลอดระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา โดยกว่าร้อยละ 90 มาจากภาคเอกชน ในปี ค.ศ. 2003 ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 16,035 หยวน กว่า 1.5 ล้านคนทำงานในภาคเอกชน โครงสร้างอุตสาหกรรมของเมืองเวินโจวส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตซึ่งค่อนข้างมีศักยภาพ ขณะที่อุตสาหกรรมบริการก็กำลังเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นเมืองที่มีการค้าขายสินค้าขนาดย่อมเป็นส่วนใหญ่ เมืองเวินโจวจึงเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเบาชั้นนำของจีน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมือง และได้รับการขนานนามว่าเป็น “ฐานการผลิตกุญแจล็อก” “ฐานการผลิตรองเท้าและถุงเท้า” “ฐานการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า” “ฐานการผลิตไฟแช็คที่ทำจากโลหะ” และ “ฐานการผลิตมิดโกน” ของจีน สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ รองเท้าและถุงเท้า (คาดว่ามีส่วนร้อยละ 20 ของตลาดภายในประเทศ) เสื้อผ้า (ร้อยละ 10) ไฟแช็คที่ทำจากโลหะ (ร้อยละ 90) กรอบรูปภาพ (ร้อยละ 80) มิดโกน (ร้อยละ 60) กุญแจล็อก (ร้อยละ 65) ผลิตภัณฑ์พลาสติก (ร้อยละ 56) ลายพิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ (ร้อยละ 20) และปากกาลูกกลิ้งและดินสอกด (ร้อยละ 30) นอกจากนี้ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา คุณภาพและภาพลักษณ์ของสินค้าที่ผลิตจากเมืองเวินโจวได้พัฒนาขึ้นอย่างมาก จนทำให้สินค้าหลายชนิดมีชื่อติดตลาดภายในประเทศ เช่น รองเท้าและถุงเท้ายี่ห้อ “Kangnai” “Dongyi” และ “Jierda” ชุดแต่งกายยี่ห้อ “Baoxiniao” “Judger” “Charmant” “Fapai” และ “Rose Garment” และเครื่องเขียนยี่ห้อ “Aihao” และ “Wentai” เป็นต้น ตัวอย่างอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่

(1) อุตสาหกรรมรองเท้าและเครื่องหนัง เมืองเวินโจวถือเป็นศูนย์กลางการผลิตรองเท้าและเครื่องหนัง และปัจจุบันหลายบริษัทได้ขยายไปสู่ตลาดสินค้าระดับบน เช่น ในตลาดเครื่องหนังของกรุงปารีส อิตาลี และบางประเทศในเอเชียตะวันออก ตะวันออกกลาง และเวียดนาม ตัวอย่าง

สินค้ารองเท้าภายใต้ยี่ห้อที่มีชื่อของจีน เช่น “Kangnai” ด้วยมูลค่ายอดขายประมาณ 400 ล้านหยวนต่อปีและร้านค้าปลีกทั่วประเทศจำนวน 2,000 ร้าน ปัจจุบันบริษัท กำลังต้องการพัฒนาตราสินค้าให้กลายเป็นตราสินค้าที่มีชื่อเสียงระดับโลก เป็นต้น

(2) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย เมืองเวินโจวมีชื่อเสียงด้านการผลิตเครื่องแต่งกายและเป็นที่ตั้งของบริษัทผู้ผลิตชั้นนำ เช่น บริษัท Sharmoon ซึ่งทำธุรกิจร่วมกับบริษัทผลิตเครื่องแต่งกายชายชั้นนำของอิตาลีอย่าง Emenegildo Zegna บริษัทผู้ผลิตเครื่องแต่งกายโดดเด่นอีกรายได้แก่ บริษัท Fapai Group ซึ่งมีมูลค่ายอดขายในปี ค.ศ. 2003 เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เป็น 1.3 พันล้านหยวน มีข่าวว่าในอดีตบริษัท เคยพยายามว่าจ้างนายบิล คลินตัน อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาให้มาเป็นแบบตัดชุดสูทด้วย

อุตสาหกรรมท้องถิ่นที่สำคัญอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องจักรกล ปีโตรเคมี และเวชภัณฑ์ ส่วนในเมืองไถ่เฉียวอย่างเฉียวไถว (Qiaotou) ก็เป็นผู้ผลิตกระดุมเสื้อมาแต่ดั้งเดิม ขณะที่เมืองลิ่วซือ (Liushi) ก็เป็นฐานการผลิตสวิทช์ไฟฟ้าความดันโวลต์ต่ำ นำโดยบริษัท CHINT Group ซึ่งเป็นผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าความดันโวลต์ต่ำที่ใหญ่ที่สุดในจีน ด้วยผลประกอบการรวม 5 พันล้านหยวน

ลักษณะเด่นของอุตสาหกรรมการผลิตของเมืองเวินโจวคือ การแบ่งงานหรือการมีความชำนาญพิเศษในแต่ละขั้นตอนการผลิตที่แตกต่างกัน ทำให้อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเสริมอุตสาหกรรมนั้นจึงพัฒนาไปด้วยกัน เช่น ในการผลิตรองเท้าจำเป็นต้องอาศัยอุตสาหกรรมผลิตวัตถุดิบหนังและวัสดุอื่นๆ ทุกชนิด ซึ่งมีสมาคมการค้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรองเท้ารวมกว่า 10 สมาคม นอกจากนี้ บริษัทส่วนใหญ่ยังมีการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมการค้าตามแต่ละประเภทสินค้าที่ตนผลิต ซึ่งเป็นการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นๆ ควบคู่ไปด้วย

ด้านตลาดผู้บริโภค นอกจากภาคการผลิตแล้ว เมืองเวินโจวยังเป็นตลาดหรือศูนย์กลางการค้าขายที่มั่งคั่งและเจริญมาก ในปี ค.ศ. 2002 มีตลาดสินค้าทั้งปลีกและส่งทั้งหมด 499 แห่ง ในจำนวนนี้ มี 68 แห่งที่มีมูลค่าการซื้อขายเกิน 100 ล้านหยวนต่อปี มีร้านค้าแผงลอยเพิ่มขึ้นเป็น 88,108 ร้าน ในตลาดที่ใหญ่ที่สุดมีอยู่ถึง 4,600 ร้าน เมืองเวินโจวจึงถือเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าที่มีศักยภาพมากแห่งหนึ่งของจีน

ความสำเร็จของเมืองเวินโจวในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการค้าขายสินค้าขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งมาจากชาวเมืองเวินโจวที่ชอบเดินทางไปติดต่อธุรกิจกับเมืองอื่นๆ ทั่วประเทศ จากการศึกษาของรัฐบาลเมืองเวินโจวพบว่า ในปี ค.ศ. 2001 มีชาวเมืองเวินโจวประมาณ 15.4 ล้านคนหรือร้อยละ 20.8 ของประชากรทั้งหมดในเมืองเวินโจวที่ออกเดินทางไปติดต่อเจรจาธุรกิจทั่วประเทศ คิดเป็นมูลค่า GDP 56.3 พันล้านหยวน หรือร้อยละ 60.4 ของ GDP รวมของเมือง คิดเป็นมูลค่ายอดขายทั้งสิ้น 240 พันล้านหยวน และมีการจัดตั้งโรงงานต่างๆ ทั่วประเทศกว่า 15,700 แห่ง นอกจากนี้ชาวเมืองเวินโจวอีกจำนวนมากที่เดินทางไปติดต่อธุรกิจยังต่างประเทศด้วย เช่น มีชาวเวินโจวประมาณ 0.5 ล้านคนอาศัยอยู่ในทวีปยุโรปและได้มีการจัดตั้งสหพันธ์สมาคมชาวจีนโพ้น

ทะเลจากเมืองเวินโจว (Wenzhou Overseas Chinese Associations Federation) ขึ้นที่เมือง
รอตเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อเดือนมกราคม 2003

ด้านการค้าระหว่างประเทศ แม้ว่าธุรกิจส่วนใหญ่ของเมืองเวินโจวจะเน้นการเจาะตลาด
ภายในประเทศ แต่การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศของเมืองเวินโจวก็เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
ในช่วงปี ค.ศ. 1998-2002 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 39 ต่อปี ส่วนในปี ค.ศ. 2002
มูลค่าการส่งออกคิดเป็น 2.65 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 31.9 คิดเป็นการ
ส่งออกของบริษัทเอกชนถึงร้อยละ 54.7 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ รองเท้า ถุงเท้า และเสื้อผ้า ซึ่ง
คิดเป็นกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออกรวมของเมือง ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา
รัสเซีย อังกฤษ ฮองกง ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาบริติชเอมิเรตส์ ส่วนแหล่งนำเข้า ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น
สหรัฐอเมริกา ซาอุดีอาระเบีย และเยอรมนี

ปัจจุบันเมืองเวินโจวมีการติดค้าขายกับประเทศต่างๆ กว่า 170 ประเทศ และกำลังเร่ง
เจาะตลาดใหม่อย่างแอฟริกาและสหรัฐอเมริกาบริติชเอมิเรตส์ โดยในปี ค.ศ. 2002 มูลค่าการส่งออกไป
ประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 79 และ 90.2 ตามลำดับ และที่สำคัญผู้ผลิตในเมืองเวินโจวห
ลายรายพยายามเจาะตลาดต่างประเทศด้วยสินค้าภายใต้ตราสินค้าของตัวเอง ตัวอย่างเช่น
บริษัทผู้ผลิตรองเท้าชั้นนำชื่อ "Kangnai" กำลังขยายสาขาร้านค้าในตลาดต่างประเทศหรือ
จำหน่ายผ่านบริษัทตัวแทนในตลาดต่างประเทศต่างๆ กว่า 9 แห่ง เป็นต้น

ปริมาณการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัวขึ้นนี้ยังส่งผลดีต่อการพัฒนาท่าเรือต่างๆ ใน
เมืองเวินโจวด้วย ทั้งนี้ ในปี ค.ศ. 2002 มีการขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือเวินโจวสูงเป็น 150,264 ตัน
เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 50.1 ปัจจุบันท่าเรือเมืองเวินโจวสามารถรองรับเรือขนาด 10,000
ตันและกำลังเร่งพัฒนาท่าเทียบเรือน้ำลึกเพื่อให้สามารถรองรับเรือขนาด 100,000 ตัน

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ เมืองเวินโจวยังไม่ถือเป็นแหล่งเงินทุนโดยตรงจาก
ต่างชาติรายใหญ่ของจีน ในปี ค.ศ. 2002 เมืองเวินโจวมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงรวม
0.67 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ
ของเมืองอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจบริเวณแม่น้ำฉางเจียง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ผลิตเมืองเวินโจวจะเน้นที่
การขายในตลาดภายในประเทศมากกว่า และในช่วงแรกที่มีการเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ
โครงสร้างสาธารณูปโภค โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่งในเมืองเวินโจวยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร
และที่สำคัญอุตสาหกรรมการผลิตของเมืองเวินโจวส่วนใหญ่เป็นการผลิตสินค้าไฮเอ็นมากกว่า

แผนการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองเวินโจว ปัจจุบันรัฐบาลเมืองเวินโจวกำลังพัฒนา
เมืองเวินโจวให้กลายเป็นเมืองอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเบาระดับโลก และเพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงได้ตั้งเป้าการพัฒนาทางอุตสาหกรรมไว้ที่ 10 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มวางแผนและพัฒนาอุตสาหกรรม
- กลุ่มจัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม
- กลุ่มพัฒนาบริษัทผู้ผลิตชั้นนำในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ โดยตั้งเป้าที่จะจด
ทะเบียนบริษัทผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเบา 5 บริษัทเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ภายใน

2-3 ปีข้างหน้า ปัจจุบันมีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อยู่เพียงบริษัทเดียว คือ บริษัท Donggrippe

- กลุ่มพัฒนาตราสินค้าที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ
- กลุ่มพัฒนาศูนย์วิจัยและสารสนเทศ
- กลุ่มพัฒนาผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคและการบริหารจัดการ
- กลุ่มพัฒนาโรงเรียนช่างสำหรับอุตสาหกรรมเบา
- กลุ่มพัฒนาเครือข่ายการตลาด
- กลุ่มพัฒนาศูนย์ทดสอบทางเทคนิค และ
- กลุ่มพัฒนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (intermediaries) ได้แก่ การให้บริการแบบมืออาชีพ และสมาคมการค้าต่างๆ เป็นต้น

และตามแผนพัฒนาระยะ 10 ปีของเมืองเวินโจว รัฐบาลจะมุ่งเน้นที่การดำเนินงาน ดังนี้

- ยกระดับการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งเป็นรูปแบบการประกอบการแบบดั้งเดิมและส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดเล็กให้ทันสมัย โดยเฉพาะการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ
 - ยกระดับการวางการตลาดและระบบการกระจายสินค้าแบบเดิมให้ทันสมัย ไม่เพียงแต่การจัดระบบบริหารจัดการการผลิต แต่รวมไปถึงการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารต่างๆ และการจัดแสดงสินค้าเพื่อเจาะตลาดใหม่ๆ
 - เพิ่มขีดความสามารถและเทคโนโลยีการผลิต
 - พัฒนากลไกสำหรับการลงทุนที่มีความเสี่ยง ปัจจุบันคาดว่าจะมีเงินทุนของภาคเอกชนที่ยังไม่ได้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ถึง 30 พันล้านหยวน ซึ่งหากมีการพัฒนากลไกทางการเงินสำหรับการลงทุนที่มีความเสี่ยงหรือกลไกอื่นๆ ที่เหมาะสมก็จะทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและ
 - เพิ่มมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงให้มากขึ้น
- ทั้งนี้ ในปี ค.ศ. 2002 มีการจัดงานแสดงสินค้าอุตสาหกรรมเบาของจีนขึ้นเป็นครั้งแรกที่เมืองเวินโจว (Chinese Light Industrial Products (Wenzhou) Fair) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองเวินโจวให้กลายเป็นเมืองอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเบาระดับโลก

11.4 เมืองเส้าชิง

เมืองเส้าชิงเป็นเมืองที่ขึ้นชื่อว่ามีแม่น้ำสาครลงที่น้ำดีดึงดูดใจและมีสะพานโค้งที่ทำจากหินอยู่เป็นจำนวนมาก มีพิพิธภัณฑสถานหรือแหล่งที่ทำจากข้าวสาลีเหลือง และอุปรากรจีนที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง และยังมีบุคคลที่มีชื่อเสียงที่เป็นชาวเส้าชิงหลายท่าน อาทิ กวีเอกหลู่ ซุน (Lu Xun) อดีตนายกรัฐมนตรีโจว เอินไหล (Zhou Enlai) และสตรีนักปฏิวัติฉิว จิน (Qiu Jin) ในตอนปลายสมัยราชวงศ์ชิง เป็นต้น อาหารพื้นเมืองเส้าชิงก็มีชื่อเสียง โดยเฉพาะความสดใหม่ของส่วนผสมในอาหารจนได้มีการบันทึกไว้ในบทประพันธ์ของหลู่ ซุนด้วย

11.5 เมืองโจวซาน

เมืองโจวซานเป็นเกาะที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุด ประกอบด้วยเกาะต่างๆ 1,390 เกาะ บางเกาะมีท่าเรือน้ำลึก ตั้งอยู่ทางใต้ตรงข้ามกับเมืองหนิงโป เป็นที่ตั้งของสถานีขนส่งน้ำมันระหว่างประเทศ ซึ่งรับส่งน้ำมันจากตะวันออกกลางไปยังเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เมืองโจวซานยังเป็นเมืองที่มีแหล่งพลังงานน้ำขึ้นน้ำลง (tidal energy) มากที่สุดในโลก เมืองหนึ่ง และมีการสร้างสถานีไฟฟ้าพลังน้ำขึ้นน้ำลงขึ้นเป็นแห่งที่ 3 ของโลก และยังมีทรัพยากรทางทะเลอย่างอุดมสมบูรณ์ โดยมีการส่งออกปลา ปู และกุ้งสดไปยังมหานครเซี่ยงไฮ้โดยเที่ยวบินขนส่งสินค้าทางอากาศจากท่าอากาศยานในเมืองโจวซานด้วย

สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของเมืองโจวซาน ได้แก่ ผู้ถั่วซาน ซึ่งว่ากันว่าเป็นบ้านเกิดของเจ้าแม่กวนอิม โดยทุกวันหยุดสุดสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวจากมหานครเซี่ยงไฮ้เดินทางมาลัการะเป็นจำนวนมาก

11.6 เมืองอู่ (Yiwu) (ข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, คู่อู่ ย้อนดูไทย, 2547)

เมืองอู่เป็นเมืองขนาดเล็ก ตั้งอยู่ตรงกลางของมณฑลเจ้อเจียง ใช้เวลาเดินทางจากนครหางโจวโดยรถยนต์ประมาณ 2 ชั่วโมง และใช้เวลาจากมหานครเซี่ยงไฮ้ประมาณ 3 ชั่วโมง ปัจจุบันเมืองอู่ได้กลายเป็นศูนย์กลางตลาดขายส่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใหญ่ที่สุดของจีน (The China Commodity City) ที่กระจายสินค้าไปทั่วประเทศ และมีชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าต่างๆ มากมาย ที่สำคัญตลาดอู่ยังจัดเป็นตลาดส่งออกที่มีระบบการส่งออกแบบครบวงจร (One Stop Service) โดยผู้ที่ต้องการซื้อสินค้าจากเมืองอู่เพื่อส่งออกสามารถดำเนินพิธีการทางศุลกากร ธุรกรรมด้านการเงินการธนาคาร และการออกเอกสารใบรับรองส่งออกด้านมาตรฐานและคุณภาพสินค้าได้เบ็ดเสร็จที่ในเมืองอู่

เมืองอู่เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยบรรยากาศการค้าที่โดดเด่นมากที่สุดเมืองหนึ่ง เนื่องจากได้รับอิทธิพลด้านการค้ากับต่างประเทศมาตั้งแต่สมัยเส้นทางสายไหมตะวันออกซึ่งเริ่มจากนครซีอานมาออกทะเลที่เมืองหนิงโป ปัจจุบันชาวเมืองอู่จึงได้ชื่อว่าเป็นพ่อค้าแม่ค้าที่ค้าขายเก่งที่สุดเมืองหนึ่ง และส่งผลให้มีการกำหนดเมืองอู่เป็นศูนย์กลางค้าส่งสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในจีนและได้พัฒนาระบบตลาดเข้าสู่ระดับสากลอย่างรวดเร็ว เพียงไม่ถึง 10 ปีก็ทำให้เมืองอู่กลายเป็นตลาดระดับโลกได้ เปรียบเทียบกับระบบตลาดค้าส่งช่วงแรกๆ ที่มีผู้ซื้อจากต่างประเทศมาหาซื้อสินค้าและซื้อสินค้าติดตัวกลับไป ซึ่งเป็นลักษณะแบบเดียวกับตลาดโบ๊เบ๊ของไทยนั่นเอง

เมืองอู่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งสินค้าขนาดเล็ก (Chinese Small-commodity City) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยศูนย์กลางการค้าและธุรกิจระหว่างประเทศ ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ 3 แห่ง และตลาดค้าขายสินค้าเฉพาะอย่างอีกกว่า 10 แห่ง และยังมีย่านซื้อขายสินค้าแต่ละชนิดกว่า 30 แห่ง รวมพื้นที่ประกอบการกว่า 1 ล้านตารางเมตร ปัจจุบันมีผู้ประกอบการ 400,000 ราย มีการจ้างงานกว่า 80,000 คน ค้าขายสินค้าจำนวนกว่า 200,000 ชนิดให้แก่ลูกค้าจำนวนกว่า 200,000 คนในแต่ละวัน เนื่องจากเป็นเมืองค้าขายสินค้าขนาดเล็กของจีน เมืองอู่จึงได้มีการจัดงาน

นิทรรศการแสดงสินค้าขนาดเล็ก (Chinese Small Commodity Exposition) ขึ้นทุกปีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 และได้ขยายขอบเขตการจัดงานมาเป็นงานแสดงสินค้านานาชาติมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002

ตลาดค้าขายสินค้าสำคัญในเมืองอู่ ได้แก่

- ตลาดฮวงหยวน (Huangyuan Market) ประกอบด้วยร้านค้าจำนวน 16,000 ร้าน ค้าขายสินค้าต่างๆ กว่า 80,000 รายการ เช่น ฮาร์ดแวร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า นาฬิกา เข็ม ด้าย ซิป เครื่องเขียน และสินค้าในชีวิตประจำวัน เช่น กระเป๋า และชุดกันฝน เป็นต้น
- แหล่งซื้อขายและติดต่อธุรกิจนานาชาติเมืองอู่ (Chinese Yiwu international business and trade city) เปิดบริการในปี ค.ศ. 2002 ถือเป็นตลาดซื้อขายสินค้าระดับ 5 ดาวเพียงแห่งเดียวในมณฑลเจ้อเจียง บนพื้นที่ใช้สอยประมาณ 340,000 ตารางเมตร มีร้านค้าขายสินค้านับรวม 7,000 ราย มีนักธุรกิจมาซื้อสินค้าเข้าคลังสินค้ากว่า 220 ราย และผู้ค้าส่งเข้ามาติดต่อซื้อขายสินค้ากว่า 8,600 ราย ปัจจุบันตลาดแห่งนี้จึงถือเป็นแหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าโดยเฉพาะสินค้าจำพวกของประดับตกแต่ง งานฝีมือ ของเด็กเล่น และดอกไม้ที่ใหญ่ที่สุดในจีน
- ตลาดปินหวาง (Binwang Market) ครอบคลุมพื้นที่ใช้สอย 320,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยแผนกติดต่อธุรกิจรายใหญ่ 5 แผนก และพื้นที่ค้าขายสินค้าแบ่งตามประเภทสินค้า 7 โซน และศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ปัจจุบันมีผู้ประกอบการรวม 8,300 ราย ค้าขายสินค้าประเภทต่างๆ เช่น เนคไท ชุดชั้นใน ผ้าเช็ดตัว เครื่องนอน ส่วนประกอบอาหาร และเครื่องสำอาง เป็นต้น

ปัจจุบันมีนักธุรกิจในตลาดอู่เฉลี่ยวันละ 200,000 คน ทำธุรกิจค้าส่งสินค้าและมีเงินทุนหมุนเวียนในตลาดเฉลี่ยวันละ 287 ล้านหยวน ประเภทสินค้าที่ซื้อค้ำมีถึง 320,000 รายการ เกือบทั้งหมดเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เข็มดัก ถุงเท้า นักกีฬา ผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น ลูกค้าที่มาทำธุรกิจในตลาดอู่จึงค่อนข้างหลากหลายทั้งจากมณฑลต่างๆ ทั่วประเทศและนักธุรกิจจากต่างประเทศ โดยปัจจุบันมีนักธุรกิจต่างชาติเข้ามาตั้งหลักปักฐานทำธุรกิจในเมืองอู่แบบถาวรมากกว่า 5,000 ราย และมีอีกกว่า 10,000 รายที่เดินทางเข้ามาซื้อสินค้าที่เมืองอู่ทุกปีโดยมีการเปิดบัญชีกับธนาคารท้องถิ่นในเมืองอู่กว่า 6,000 ราย ซึ่งรวมถึงบริษัทข้ามชาตินัยใหญ่อย่างห้างวอลมาร์ต และคาร์ฟูร์ ที่มีหน่วยจัดซื้อสินค้าของตัวเองในเมืองอู่ด้วย ตัวอย่างการซื้อขายจากบริษัทต่างชาติอื่นๆ เช่น บริษัท Cana Import ของแคนาดาได้เข้ามาที่เมืองอู่ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2002 ปัจจุบันมีการสั่งซื้อสินค้าจากเมืองอู่ทุกเดือน ครั้งละ 6 ตู้คอนเทนเนอร์ และบริษัท Alasmoum ของซีเรียได้ซื้อสินค้าจากเมืองอู่ปีละ 10 ตู้คอนเทนเนอร์ โดยในช่วงครึ่งปีหลังของปี ค.ศ. 2004 มีการสั่งซื้อสินค้าอัญมณีและของเด็กเล่นจากเมืองอู่ รวมมูลค่า 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ เป็นต้น ทั้งนี้เมืองอู่มีการส่งออกสินค้าโดยเฉลี่ยสูงถึงวันละ 1,000 ตู้คอนเทนเนอร์

เมืองอู่ยังเป็นจุดนัดพบระหว่างนักธุรกิจจีนจากทุกมณฑลกับนักธุรกิจจากประเทศต่างๆ 188 ประเทศ รัฐบาลเมืองอู่ยังได้คาดการณ์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า เมืองอู่จะกลายเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภค ตลอดจนเป็นแหล่งผลิตและการศึกษาวิจัย

รวมทั้งการพัฒนาตลาดของสินค้าดังกล่าวด้วย ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้ทั้งนักธุรกิจจีนและต่างชาติที่มาติดต่อธุรกิจ เมืองอู่ฮั่นไม่ได้เป็นเพียงตลาดขายเฉพาะสินค้าจีนเท่านั้น แต่ยังเป็นตลาดซื้อขายสินค้าจากประเทศต่างๆ กว่า 20 ประเทศด้วย รวมทั้งสินค้าจากไทย โดยเฉพาะลำไยอบแห้งด้วย โดยเมืองอู่ฮั่นถือเป็นศูนย์กลางค้าส่งลำไยอบแห้งที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน เช่นเดียวกับเมืองฝูเถียน มณฑลฝูเจี้ยน ทั้งลำไยอบแห้งจากไทยและเวียดนามและของจีนเองเพื่อกระจายไปยังเมืองต่างๆ โดยในปี ค.ศ. 2003 เมืองอู่ฮั่นมีการนำเข้าลำไยอบแห้งจากไทยประมาณ 75,000 ตัน หรือประมาณร้อยละ 80 ของปริมาณลำไยอบแห้งไทยทั้งหมดที่ส่งออกไปยังจีน

นอกจากนี้ รัฐบาลเมืองอู่ฮั่นยังมีแผนเชิญชวนจัดตั้งซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่ที่สุดของโลกขึ้นที่เมืองอู่ฮั่น บนเนื้อที่ 1.2 ล้านตารางเมตร เพื่อให้เป็นแหล่งจัดจำหน่ายสินค้าของนักช้อปปิ้งและตลาดค้าส่งที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยร้านค้าถึง 23,000 ร้าน นอกจากการขายตลาดค้าส่งแล้ว รัฐบาลเมืองอู่ฮั่นยังกำหนดให้มีการปรับปรุงการผลิต ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าในตลาดอู่ฮั่น โดยเปลี่ยนจากสินค้าคุณภาพต่ำหรือสินค้าเลียนแบบให้มีแต่สินค้าคุณภาพ ซึ่งในที่สุดจะไม่มีสินค้าคุณภาพต่ำวางจำหน่ายในเมืองอู่ฮั่นอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะนักธุรกิจในเมืองอู่ฮั่นมีทัศนคติหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตลาดอู่ฮั่นให้เข้าสู่ตลาดการค้าระดับโลกที่สูงมาก ประกอบกับนักธุรกิจส่วนใหญ่มีคุณภาพสูง มีความรับผิดชอบ ขยันขันแข็ง และมีความซื่อสัตย์ในการทำมาค้าขาย การพัฒนาตลาดอู่ฮั่นจึงไม่ใช่เรื่องยาก

ระบบการขนส่งทางบกในเมืองอู่ฮั่นค่อนข้างทันสมัยและครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางทางหลวงและทางด่วนสายต่างๆ ที่สำคัญ เช่น ทางด่วนอันจินชวี (Hanjinqu motorway) และถนนสายหางจิน (Hangjin) เชื่อมเขตต่างๆ ทั่วเมืองอู่ฮั่น และยังมีบริการขนส่งผู้โดยสารกว่า 330 เส้นทางไปยังมณฑลและเมืองต่างๆ กว่า 10 แห่งทั่วประเทศ สำหรับการขนส่งทางรถไฟนั้นก็มีเส้นทางรถไฟรางคู่เจ้อกััน (Zhegan) วังและจอดรับส่งผู้โดยสารที่สถานีรถไฟเมืองอู่ฮั่นทุกวัน นอกจากนี้ เมืองอู่ฮั่นยังมีท่าอากาศยานที่เปิดให้บริการเที่ยวบินไปยังเมืองต่างๆ 19 เส้นทาง อาทิ ปักกิ่ง กว่างโจว เซี่ยงไฮ้ ชิงเต่า และเซี่ยเหมิน เป็นต้น

เช่นเดียวกับเมืองอู่ฮั่น ไทยถือว่าได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์มากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เนื่องด้วยลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางระหว่างอาเซียนและจีน ดังนั้น การพัฒนาและผลักดันให้ไทยมีระบบการค้าการส่งออกสินค้าและค้าส่งแบบตลาดอู่ฮั่น โดยจัดตั้งศูนย์กลางตลาดค้าส่งและส่งออกไว้ในบริเวณใกล้เคียงสนามบินสุวรรณภูมิ ก็จะช่วยทำให้ไทยกลายเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ในภูมิภาคเอเชีย สามารถจูงใจให้ผู้ซื้อจากทั่วโลกมาสั่งซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยและของประเทศต่างๆ ซึ่งรวมอยู่ที่ศูนย์กลางการค้าส่งและส่งออกของไทยที่สมบูรณ์แบบได้

มณฑลเจ้อเจียง อีกหนึ่งมณฑลมังกรของจีน

มณฑลเจ้อเจียงเป็นมณฑลที่มีภาคเอกชนที่มีบทบาทที่โดดเด่น ในขณะนี้มีขนาดเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับ 4 ของประเทศ (รองจากมณฑลกวางตุ้ง เจียงซู และซานตง) ด้วยจำนวนประชากรกว่า 46 ล้านคน และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 4 ของจีน (รองจากเซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง และเทียนจิน) ที่น่าสนใจคือ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของชาวเจ้อเจียง "สูงกว่า" รายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้ง

ประเทศ นักธุรกิจของมณฑลเจ้อเจียงได้รับการกล่าวถึงว่าเป็น "นักการค้า" ที่ทำธุรกิจเก่งที่สุดในจีน และยังได้ออกไปลงทุนในมณฑลอื่นๆ และในประเทศเพื่อนบ้านเช่นไทยด้วย

ด้วยข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์จากการอยู่ไม่ห่างจากเซี่ยงไฮ้มากนัก หากแต่ต้นทุนที่ดินและแรงงานต่ำกว่าและมีท่าเรือน้ำลึกที่สำคัญ เช่น ท่าเรือหนิงโป ทำให้มีการลงทุนจากต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในมณฑลเจ้อเจียงมากขึ้น (อันดับ 5 ของจีน) โดยเฉพาะนครหางโจว เมืองเอกของมณฑลเจ้อเจียงซึ่งเปรียบเสมือนเมืองบริวารของเซี่ยงไฮ้มาช้านาน และรัฐบาลได้มีการพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและเชื่อมต่อไปยังเซี่ยงไฮ้ได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ มณฑลเจ้อเจียงยังมีเมืองอู่ชิงซึ่งเป็นศูนย์กลางตลาดขายส่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใหญ่ที่สุดในจีนและในภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยเป็นจุดนัดพบระหว่างนักธุรกิจจีนจากทุกมณฑลกับนักธุรกิจจากประเทศต่างๆ 188 ประเทศ ที่สำคัญตลาดอู่ชิงยังจัดเป็นตลาดส่งออกที่มีระบบการส่งออกแบบครบวงจร (One Stop Service) ผู้ที่ต้องการซื้อสินค้าเพื่อส่งออกสามารถดำเนินพิธีการทางศุลกากร ธุรกิจด้านการเงินการธนาคาร และการออกเอกสารใบรับรองส่งออกด้านมาตรฐานและคุณภาพสินค้าได้อย่างเบ็ดเสร็จ ในแต่ละวันมีนักธุรกิจในตลาดอู่ชิงเฉลี่ย 2 แสนคน มีสินค้าที่ซื้อขายกันกว่า 3 แสนรายการ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เชื้อเพลิง อุปกรณ์กีฬา ผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น

ตาราง 8-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเจ้อเจียง ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
เจ้อเจียง	111.1	2,382.8	45.5	101,800

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	101,800	101,800	อันดับที่ 25 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	159.91	159.21	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	554.0	คิดเป็นร้อยละ 59.4 ของพื้นที่รวม
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	-	6,486	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	17.9	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
แร่หินปูน (ล้านตัน)	-	2,550.31	
แร่ซีโอไลท์ (ล้านตัน)	-	127.04	
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	94.98	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	45.36	45.52	อันดับที่ 11 ในจีน
ในเขตเมือง	21.82	21.39	ร้อยละ 53.0
ในเขตชนบท	23.54	24.13	ร้อยละ 47.0
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษ (ล้านคน)			
ระดับประถมศึกษา	3.44	3.40	
ระดับมัธยมศึกษา	2.70	2.70	
ระดับอุดมศึกษา	0.41	0.50	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	28.59	29.19	อันดับที่ 9 ในจีน
อุตสาหกรรมการเกษตร	8.85	8.26	
อุตสาหกรรม	10.70	12.01	
อุตสาหกรรมบริการ	9.03	8.91	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	18,227	20,853	อันดับที่ 4 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	10,708	11,177	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	119,522	126,678	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	18,258	21,289	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	405	421	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	1.13	1.36	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	11	เมืองเอก ได้แก่ นครหางโจว (Hangzhou)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	90	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1,598	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเจ้อเจียง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	779.60	939.50	อันดับที่ 4 ในจีน เพิ่มขึ้น 20.5%
อุตสาหกรรมเกษตร	69.40	72.80	
อุตสาหกรรม	398.20	494.10	
อุตสาหกรรมบริการ	312.0	372.60	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	16,838	20,147	อันดับที่ 4 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	11,716	13,180	อันดับที่ 3 ในจีน
ในเขตชนบท	4,940	5,431	อันดับที่ 3 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	359.63	499.36	
Capital Construction	-	-	
Innovation	-	-	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	72.88	98.01	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	56.68	70.65	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	74.99	89.68	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	1,212	1,212	รางคู่ 608 กิโลเมตร
เส้นทางรถยนต์	45,646	46,193	
เส้นทางน้ำ	10,408	10,539	
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	165	174	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	255.03	322.16	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	905.07	1,031.63	อันดับที่ 3 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	1,359.95	1,406.99	อันดับที่ 1 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	14.68	19.80	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)	13.82	16.56	
ในเมือง	7.15	9.37	
ในชนบท	6.66	7.19	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	-	4.51	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	110.19	116.52	อันดับที่ 11 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	51.14	52.94	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	6.10	6.57	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	20.51	23.30	
ผลิตรวมจากการประมง	32.45	33.71	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	9.42	7.93	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเจ้อเจียง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	0.47	0.44	
ผลไม้	5.01	5.68	ส้ม 1.77 ล้านตัน
ฝ้าย	0.02	0.02	
ผัก	17.65	17.80	
ชา	0.14	0.13	
เนื้อสัตว์	1.19	1.22	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	4.81	4.83	จากทะเล 4.06 ล้านตัน
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	977.90	1,286.42	
อุตสาหกรรมเบา	537.43	665.47	
อุตสาหกรรมหนัก	440.47	620.98	
7.2 ปริมาณผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
ใยเคมี	3.07	4.07	
ผ้า (ล้านเมตร)	3,194.0	4,277.0	
เครื่องจักรผ้า (ล้านเครื่อง)	3.76	5.26	
ปูนซีเมนต์	57.43	71.27	
น้ำมันดีเซล	4.89	5.50	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	1.21	1.07	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	927.63	870.39	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	733	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	855	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	1,124.28	1,475.81	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	861.28	1,201.43	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	21.03	26.03	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	4.60	6.0	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
มูลค่าตามสัญญา	6,789.12	12,050.14	
มูลค่าที่ใช้จริง	3,160.02	5,449.36	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	3,364	4,442	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)			
1) จีนฮ่องกง	1,096.72	2,019.80	
2) สหรัฐอเมริกา	292.04	420.22	
3) ญี่ปุ่น	319.58	411.20	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเจ้อเจียง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	287.75	315.71	อันดับที่ 4 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	8,713.0	9,712.89	
อาหาร	3,474.0	3,558.41	
เครื่องนุ่งห่ม	744.0	830.03	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	283.0	592.61	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	668.0	738.49	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	899.0	1,223.95	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	1,407.0	1,486.63	
ที่พักอาศัย	739.0	953.10	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	419.57	614.23	
การส่งออก	294.11	416.03	
การนำเข้า	125.45	198.20	
ดุลการค้า	168.65	217.83	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักร	9,683.86	14,323.44	
2) เครื่องแต่งกาย	6,721.22	9,140.74	
3) สิ่งทอและสินค้าที่เกี่ยวข้อง	4,089.20	6,387.20	
4) สินค้าไฮเทค	1,174.21	2,095.84	
5) รองเท้า	1,132.06	1,534.10	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักร	5,063.40	7,982.48	
2) สินค้าไฮเทค	2,383.76	3,943.39	
3) ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	812.71	2,138.23	
4) เครื่องทอผ้าและสินค้าที่เกี่ยวข้อง	864.10	1,126.22	
5) เม็ดพลาสติก	850.14	1,083.13	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) สหรัฐอเมริกา	6,801.49	9,789.73	
2) ญี่ปุ่น	6,729.15	9,464.09	
3) อาเซียน	2,367.97	3,898.23	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครหางโจว (Hangzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	6.43	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	209.98	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	32,819	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	12,898	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	58.75	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	482,073	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	422.44	
12.2 เมืองหนิงโป (Ningbo)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.49	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	178.68	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	32,639	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	14,277	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	52.15	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	76	ขนาด 10,000 ตัน มี 23 แห่ง
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	136,400	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	99.76	
12.3 เมืองเวินโจว (Wenzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	7.42	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	122.64	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	16,558	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	16,035	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	52.25	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	79,087	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	47.70	
12.4 เมืองเส้าซิง (Shaoxing)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	4.34	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	108.93	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	25,115	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	13,152	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	29.20	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	58,559	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	-	34.58	

ที่มา: Zhejiang Statistical Yearbook 2004.

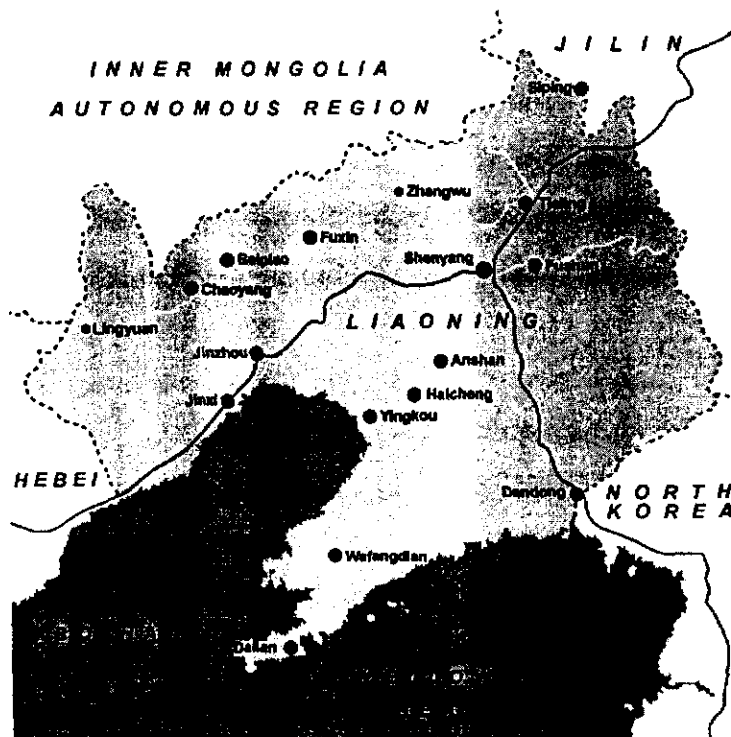
บทที่ 9

เศรษฐกิจมณฑลเหลียวหนิง (Liaoning Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	147,500 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
เมืองเอก	นครเลิ่นหยาง มีประชากร 6.9 ล้านคน
จำนวนประชากร	41.62 ล้านคน
การจ้างงาน	18.6 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	600.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.5
GDP เฉลี่ยต่อหัว	14,258 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3
ในเขตเมือง	7,240 หยวน
ในเขตชนบท	2,934 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	1.7%
เกษตรกรรม	ข้าว มันฝรั่ง ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ผลเรพ งา ฝ้าย โสม
อุตสาหกรรม	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี เหล็กกล้า อุปกรณ์ขนส่ง สิ่งทอ
สินแร่	ปิโตรเลียม เหล็ก ถ่านหิน และถลัคัม
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	14.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.3
การนำเข้า	11.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.3

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลเหลียวหนิงมีชื่อย่อว่า "เหลียว" ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน มีพื้นที่ 147,500 ตารางกิโลเมตร เป็นหนึ่งใน 3 มณฑลจีนอีสานคือ มณฑลเหลียวหนิง จีหลิน และเฮยหลงเจียง ทิศเหนือติดมณฑลจีหลินและเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ทิศตะวันออกเฉียงใต้มีแม่น้ำยาลู่เจียง (Yalu River) เป็นพรมแดนกั้นกับประเทศเกาหลีเหนือ ทิศตะวันตกติดมณฑลเหอเป่ย์ และทางใต้ติดกับทะเลเหลืองและทะเลโปไห้ (Bo Hai)

เขตภูเขาทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ป่าที่สำคัญของมณฑล บริเวณที่ราบติดทะเลทางตะวันตกของมณฑล ถูกเรียกตามความคุ้นเคยว่า "ระเบียงเหลียวซี" เป็นเส้นทางติดต่อระหว่างจีนทางเหนือและจีนอีสาน ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเหลียวเหอ (Liao River) และแม่น้ำสาขาทางตอนกลางของมณฑลก็เป็นแหล่งดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นเขตเพาะปลูกและฐานผลิตผลทางเกษตรที่สำคัญของมณฑลเหลียวหนิง บริเวณใต้สุดทางทิศตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่แผ่นดินส่วนหนึ่งยื่นลงไประหว่างทะเลเหลืองและทะเลโปไห้ คล้ายกับว่าแผ่นดินครึ่งหนึ่งเป็นเกาะ เรียกว่า "เหลียวตงบันเต้า" (Liaodong Peninsula)

มณฑลเหลียวหนิงมีชายฝั่งทะเลยาว 2,920 กิโลเมตร มีแม่น้ำถึง 392 สาย โดยมีแม่น้ำเหลียวเหอเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่ 1 ใน 7 ของประเทศไหลผ่าน มีความยาว 512 กิโลเมตร เป็นแหล่งทรัพยากรประมงที่อุดมสมบูรณ์ และมีพื้นที่ทำประมงน้ำเค็มใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน

ภูมิอากาศของมณฑลเป็นแบบมรสุมภาคพื้นทวีปทางเหนือแบบอบอุ่น มีฤดูหนาวอันยาวนาน ฤดูร้อนที่อบอุ่น และฤดูใบไม้ผลิ-ใบไม้ร่วงช่วงสั้นๆ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 4-10 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวอากาศหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย -15-5 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 22-26 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลเหลียวหนิงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของจีนในสมัยราชวงศ์ฮั่น (ระหว่าง 206 ปีก่อนคริสตกาลถึงปี ค.ศ. 220) และต่อมาได้กลายมาเป็นมณฑลที่เจริญและมั่งคั่งที่สุดมณฑลหนึ่งของจีน

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลเหลียวหนิงมีแหล่งสินแร่สำรองอยู่ถึง 64 ชนิด เช่น ถ่านหิน เหล็ก โบรไรต์ แมกนีไซต์ เพชร หยก หินปูน เป็นต้น ซึ่งมีอยู่ปริมาณมาก โดยถือเป็นผู้ผลิตเหล็กกล้ารายใหญ่อันดับ 2 ของจีน ในช่วงเก้าเดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 สามารถส่งออกเหล็กและเหล็กกล้าได้ 1.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนกว่า 2 เท่าตัว และยังเป็นผู้ผลิตเหล็กหลอมและน้ำมันดิบรายใหญ่อันดับ 3 และ 4 ของจีน ตามลำดับ โดยเป็นที่ตั้งของสถานีน้ำมันเหลียวเหอ (Liaohe Oilfield) ซึ่งเป็น

สถานีน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และยังมีแหล่งสำรองก๊าซธรรมชาติอยู่ร้อยละ 15 ของประเทศด้วย

นอกจากนี้ ตลอดแนวชายฝั่งของมณฑลเหลียวหนิงยังมีเกลือแกงอยู่เป็นจำนวนมาก และยังเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณท่าเรือหลู่ซุน (Lüshun) ซึ่งถือเป็นท่าเรือประมงที่มีชื่อเสียงที่สุดของจีน เพราะเป็นแหล่งจับปลาและหอยทะเลขนาดใหญ่สำหรับส่งขายทั้งในและต่างประเทศ โดยเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเหลียวหนิงมีประชากรทั้งสิ้น 41.62 ล้านคน อาศัยอยู่ในเขตเมือง 37.84 ล้านคน และในเขตชนบท 3.77 ล้านคน นอกเหนือจากชาวจีนเชื้อสายฮั่นแล้ว มณฑลเหลียวหนิงยังมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่อีก 43 กลุ่ม ได้แก่ แมนจู (Manchu) มองโกล (Mongol) ฮุย (Hui) เกาหลี (Korean) ซิโบ (Sibo) เป็นต้น รวม 6.55 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16 ของประชากรรวม

1.5 การศึกษา

มณฑลเหลียวหนิงมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด 69 แห่ง ในปี ค.ศ. 2003 รับสมัครนักเรียนใหม่ 164,000 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 13,000 คน กำลังศึกษาอยู่จำนวน 514,000 คน และจบการศึกษา 99,000 คน มีสถาบันที่มีการเปิดสอนระดับปริญญาโท 44 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมปลาย 456 แห่ง และโรงเรียนอาชีวศึกษา 490 แห่ง

2. การปกครอง

มณฑลเหลียวหนิงแบ่งเขตปกครองออกเป็น 19 เมือง 34 อำเภอ 5 อำเภอปกครองตนเอง โดยมีนครเสียนหยาง (Shenyang) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลเหลียวหนิงคนปัจจุบัน คือ จาง เหวินเยว่ (Zhang Wenye)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลเหลียวหนิงมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าสูงถึง 600.3 พันล้านหยวน สูงเป็นอันดับ 8 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.5 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวคิดเป็น 14,258 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 8 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3 ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่า GDP เพิ่มขึ้นเป็น 687.3 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.8

ตาราง 9-1 สัดส่วนโครงสร้าง GDP ของมณฑลเหลียวหนิง (%)

GDP	ปี 1980	ปี 2002	ปี 2003
อุตสาหกรรมเกษตร	16.4	10.8	10.3
อุตสาหกรรม	68.4	47.8	48.3
ภาคอุตสาหกรรม	65.4	42.7	42.6
อุตสาหกรรมบริการ	15.2	41.4	41.4

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 9-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	3,939	132.1
เส้นทางถนน	50,095	659.8
เส้นทางน้ำ	813	36.5
เส้นทางการบิน	238,429	0.09

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลเหลียวหนิงเป็นมณฑลแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 โดยยังคงใช้เป็นเส้นทางขนส่งหลักของมณฑลมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นมณฑลที่มีเครือข่ายเส้นทางรถไฟหนาแน่นที่สุดมณฑลหนึ่งในปี ค.ศ. 2003 มีเส้นทางคมนาคมที่ใช้รวม 3,939.3 กิโลเมตร เป็นรกรางไฟฟ้า 1,050.1 กิโลเมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.8 เส้นทางรถไฟที่สำคัญ ได้แก่

- สายฮาด้า (Hada line) เชื่อมระหว่างนครฮาเอ๋ร์ปิ่น (Harbin) มณฑลเฮยหลงเจียง และเมืองต้าเหลียน (Dalian) ซึ่งเป็นเส้นทางรถไฟที่ใช้ระบบจ่ายกระแสไฟฟ้าลงในรางสายแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน เปิดใช้เมื่อปี ค.ศ. 2001

- สายจิงฮา (Jingha Line) เชื่อมระหว่างกรุงปักกิ่งและนครฮาเอ๋ร์ปิ่น
- สายเสิ่นต้า (Shenda Line) เชื่อมระหว่างนครเสิ่นหยางและเมืองต้าเหลียน
- สายเสิ่นจี (Shenji Line) เชื่อมระหว่างนครเสิ่นหยางและมณฑลจี๋หลิน
- สายเสิ่นดาน (Shendan Line) เชื่อมระหว่างนครเสิ่นหยางและเมืองดานตง (Dandong)

และเมื่อปี ค.ศ. 2003 มีการเปิดใช้เส้นทางรถไฟขนส่งผู้โดยสารระหว่างนครเสิ่นหยางและเมืองฉินหวงเต่า (Qinhuangdao) ในมณฑลเหอเป่ย์ ซึ่งเป็นเส้นทางสำหรับรถด่วนวิ่งด้วยความเร็วสูงสุด 160 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ระยะทาง 404 กิโลเมตร รวมมูลค่าการก่อสร้าง 15.7 พันล้านหยวน

โครงการพัฒนาเส้นทางรถไฟที่สำคัญ ได้แก่ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามอ่าวโป๋ไ่ ระยะทาง 147 กิโลเมตร เชื่อมระหว่างเมืองต้าเหลียนและเมืองเยียนไถ (Yantai) ในมณฑลซานตง ถือเป็นเส้นทางสำคัญเชื่อมโยงมณฑลทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับมณฑลบริเวณลุ่มแม่น้ำฉางเจียง ซึ่งจะใช้เวลาเดินทางน้อยกว่าเส้นทางที่ต้องอ้อมผ่านกรุงปักกิ่งหรือมหานครเทียนจิน โดยใช้เงินลงทุนรวม 3.1 พันล้านหยวน คิดเป็นมูลค่าการก่อสร้าง 2.2 พันล้านหยวน

นอกจากนี้ ยังมีโครงการขยายเส้นทางรถไฟจากนครฮาเอ๋อร์ปิ่นไปยังเมืองฉางชิ่ง (Changxing) ในมณฑลเจ้อเจียง ระยะทาง 2,200 กิโลเมตร โดยจะเชื่อมกับเส้นทางสายฮาด้าด้วย เส้นทางเรือข้ามฟากระยะทาง 170 กิโลเมตร จากเมืองต้าเหลียนไปยังเมืองเยียนไถ ในมณฑลซานตง แล้วต่อไปยังมณฑลเจ้อเจียง มหานครเซี่ยงไฮ้ และมณฑลเจียงซูต่อไป ซึ่งเมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้น จะเป็นการช่วยพัฒนาเครือข่ายเส้นทางรถไฟระหว่างมณฑลเฮยหลงเจียง จีหลิน เหลียวหนิง ซานตง เจียงซู และเจ้อเจียงได้เป็นอย่างดี

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเหลียวหนิงมีเส้นทางหลวงรวม 50,095 กิโลเมตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.3 เป็นทางด่วน 1,637 กิโลเมตร นับเป็นมณฑลที่มีเครือข่ายเส้นทางรถยนต์ครอบคลุมทั่วทั้งมณฑลมากที่สุดเป็นอันดับ 4 ของจีน เส้นทางที่สำคัญ ได้แก่

- ทางหลวงสายเส้นหยาง-ต้าเหลียน เชื่อมระหว่างนครเส้นหยาง ฝูซุ่น (Fushun) เป็นซี (Benxi) เกียหลิง (Tieling) และฮวนเฉิง (Huancheng)
- ทางด่วนสายเส้นหยาง-ซานไห่กวน (Shanhaiguan) ในมณฑลเหอเป่ย์
- ทางด่วนสายเส้นหยาง-ฮาเอ๋อร์ปิ่น

ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 รัฐบาลมณฑลเหลียวหนิงได้เร่งการก่อสร้างทางด่วนเชื่อมโยงเมืองต่าง ๆ 14 เมือง โดยได้ก่อสร้างเส้นทางหลัก 4 เส้นทาง อันได้แก่ สายตานตง-เป็นซี สายผานจิ้น-ไห่เฉิง (Panjin-Haicheng) สายจิ้นโจว-ฉาวยาง (Jinzhou-Chaoyang) และสายจิ้นโจว-ฝูซิน (Fuxin) ซึ่งเป็นเส้นทางหลักชุดสุดท้าย และแล้วเสร็จในปลายปี ค.ศ. 2002

ล่าสุดมณฑลเหลียวหนิงยังได้มีการขยายช่องทางเส้นทางด่วนระหว่างนครเส้นหยางและเมืองต้าเหลียน ระยะทาง 348 กิโลเมตร ซึ่งเป็นทางด่วนสายแรกของจีน สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1990 เดิมเป็นทางด่วน 4 ช่องทางขยายเป็น 8 ช่องทาง มูลค่า 7.2 พันล้านหยวน โดยได้เปิดใช้ในเดือนสิงหาคม 2004 ที่ผ่านมา และได้เปิดใช้เส้นทางใหม่อีก 2 เส้นทาง ได้แก่ ทางด่วนระหว่างนครเส้นหยางและกรุงปักกิ่ง ระยะทาง 658 กิโลเมตร ซึ่งเป็นเส้นทางด่วน 6 ช่องทางที่ยาวที่สุดในจีน และทางหลวงสายใหม่ระหว่างนครเส้นหยางและเมืองฝูซุ่น เป็นซี และเกียหลิงเมื่อไม่นานมานี้

4.3 การขนส่งทางน้ำ

มณฑลเหลียวหนิงมีท่าเรือขนส่งระหว่างประเทศถึง 5 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือต้าเหลียน หยิงโข่ว (Yingkou) หูลู่เต๋า (Huludao) ดานตง และจิ้นโจว โดยเฉพาะท่าเรือต้าเหลียนที่ตั้งอยู่

บนแหลมเหลียวตงซึ่งกั้นระหว่างอ่าวโป๋ไห่และทะเลเหลืองถือเป็นท่าเรือคลังสินค้าที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 4 ของจีน และยังเป็นจุดรับส่งสินค้าทางเรือที่สำคัญจากเมืองอื่นๆ เช่น เทียนจิน ซานตง และเกาหลี่ใต้ นอกจากนี้ ยังมีท่าเรือผานจิน (Panjin) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณอ่าวโป๋ไห่ เป็นท่าเรือที่ใช้ในการขนส่งสินค้าและน้ำมันจากสถานีน้ำมันเหลียวเหอ และยังเชื่อมต่อเข้าไปในตัวมณฑลโดยอาศัยแม่น้ำเหลียวเหอและยาลู่เจียงด้วย

ท่าเรือสำคัญในมณฑลเหลียวหนิง ได้แก่

1. ท่าเรือต้าเหลียน

Zhong Shan Qu Gang, Gan Wan Road, Dalian, Liaoning

โทร. 0411-2807147

2. ท่าเรือจินโจว

Jing Ji Kai Fa Qu, Jinzhou City, Liaoning

โทร. 0416-3127123

3. ท่าเรือหยิงโข่ว

Ba Yu Quan Qu, Xin Gang Road, Yinkou City, Liaoning

โทร. 0417-6251600

4. ท่าเรือดานตง

โทร. 0415-3129956

ทั้งนี้ ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 รัฐบาลมณฑลเหลียวหนิงยังมีแผนพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ในบริเวณท่าเรือสำคัญ เช่น การขยายพื้นที่ท่าเรือในเมืองต้าเหลียนและเมืองจินโจว เป็นต้น

4.4 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลเหลียวหนิงมีท่าอากาศยานนานาชาติ 2 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานเส้นหยางและท่าอากาศยานต้าเหลียน และท่าอากาศยานภายในประเทศอีก 4 แห่งที่เมืองดานตง ฉางหยาง จินโจว และฉางไห่ (Changhai) ให้บริการเส้นทางบินระหว่างประเทศไปยังเมืองสำคัญๆ กว่า 100 แห่ง เช่น โตเกียว ฟูกูโอกะ โซล ปyeongyang มอสโก และฮ่องกง เป็นต้น และบริการขนส่งสินค้าแบบเหมาลำไปยังประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา โรมานีเย ไทย เนเธอร์แลนด์ และแคนาดาด้วย

การเดินทางระหว่างมณฑลเหลียวหนิง-ไทย

ไม่มีเที่ยวบินตรงจากกรุงเทพ-เส้นหยาง ผู้โดยสารต้องต่อเครื่องที่กรุงปักกิ่งหรือมหานครเซี่ยงไฮ้หรือเมืองอื่นๆ		
ปักกิ่ง-เส้นหยาง	มีเที่ยวบินวันละ 4 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 15 นาที
เซี่ยงไฮ้-เส้นหยาง	มีเที่ยวบินวันละ 6 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

4.5 การสื่อสาร

มณฑลเหลียวหนิงมีการขอติดตั้งเลขหมายโทรศัพท์ในสัดส่วนที่สูงมาก ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนผู้ติดตั้งเลขหมายโทรศัพท์ประมาณ 12.8 ล้านเลขหมาย ขณะเดียวกันก็มีผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 9.6 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 3.8 ล้านคน

ในเดือนมิถุนายน 2003 บริษัท Liaoning Mobile ได้ลงทุนขยายบริการในเครือข่าย GSM ซึ่งเป็นโครงการลำดับที่ 8 ของบริษัทฯ มูลค่า 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยลงนามร่วมกับบริษัท Ericsson ของสวีเดนและให้บริษัท Nanjing Ericsson Panda Telecom ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนที่ใหญ่ที่สุดในจีนของสวีเดนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

5. เกษตรกรรม

มณฑลเหลียวหนิงเป็นหนึ่งในมณฑลเกษตรกรรมที่สำคัญของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรรวม 120.0 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.1 โดยได้มีการปรับลดพื้นที่เพาะปลูกธัญพืชลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.6 และมุ่งเน้นการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและคุณภาพของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากทะเลสวนผลไม้ ปศุสัตว์ และการกลั่นไหมให้ดีขึ้น

สินค้าเกษตรที่สำคัญของมณฑล ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ข้าว ข้าวสาลี มันฝรั่ง ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เรพซิด งา ฝ้าย ปอ ไหม ลิ้นจี่ แอปเปิ้ล สาลี่ องุ่น ส้ม ไข่ไก่ กุ้ง หอย และปู เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม

มณฑลเหลียวหนิงมีการพัฒนารากฐานทางอุตสาหกรรมมาอย่างยาวนาน จนกลายมาเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมหนักและการแปรรูปวัตถุดิบ อุตสาหกรรมหลักส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเสิ่นหยาง และเมืองในบริเวณใกล้เคียง

ตาราง 9-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
การปิโตรเคมีและถ่านโค้ก	10.2
การหลอมและรีดโลหะที่มีเหล็กผสม	14.6
อุปกรณ์การขนส่ง	8.0
Ordinary Machine	6.0
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	5.8
เครื่องมือสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์	5.7
การผลิตพลังงานไฟฟ้าและความร้อน	4.7

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมการผลิตวัตถุดิบ

มณฑลเหลียวหนิงเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 21.7 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม และยังมีอุตสาหกรรมวัตถุดิบอื่นๆ อีก ได้แก่ การขุดเจาะและสกัดปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งให้ผลผลิตถึง 28 ล้านตัน ผลผลิตสำคัญ คือ น้ำมันเบนซิน น้ำมันถ่านหิน ดีเซล เป็นต้น และอุตสาหกรรมหลอมโลหะ ซึ่งมีธุรกิจประกอบกิจการดังกล่าว 1,100 กว่าราย ผลิตผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบออกสู่ตลาด

(2) อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์

มณฑลเหลียวหนิงยังเป็นฐานอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยมีนครเสิ่นหยางและเมืองต้าเหลียนเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่สำคัญ ปัจจุบันมีธุรกิจในอุตสาหกรรมนี้อยู่ถึง 1,000 กว่าราย ที่สำคัญ ได้แก่

- Shenyang Jinbei Co., Ltd.
- Shenyang SIASUN Robot Co., Ltd.
- Daxian Group Co., Ltd.
- Shenyang Machine Tool Co., Ltd.
- Northeast Electric Transmission and Transformation Equipment group Corporation

ซึ่งล้วนเป็นบริษัทชั้นนำของมณฑล ผลิตสินค้าได้กว่า 2,000 ชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือไฟฟ้า รถยนต์ เครื่องจักร และเครื่องมือตัดโลหะ เป็นต้น

(3) อุตสาหกรรมสิ่งทอ

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่โดดเด่นของมณฑลเหลียวหนิง ซึ่งได้แก่การผลิตเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การปั่นฝ้ายและผ้าขน ไยเคมี ผ้าถัก ผ้าไหม และอุปกรณ์การผลิตสิ่งทอ โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการผลิตรวม 101.8 พันล้านหยวน มีเมืองต้าเหลียนเป็นศูนย์กลางแฟชั่นที่สำคัญของจีนและมีการจัดงานแสดงสินค้าเครื่องแต่งกายนานาชาติ (China Dalian International Garment Fair) เป็นประจำทุกปีเพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมสิ่งทอของจีน

(4) อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

มณฑลเหลียวหนิงสามารถผลิตไฟฟ้าได้คิดเป็น 1 ใน 5 ของปริมาณการผลิตรวมทั้งประเทศ รวมทั้งยังเป็นผู้ผลิตสายส่งและอุปกรณ์แปลงไฟฟ้ารายใหญ่ของจีนด้วย เมื่อเดือนตุลาคม 2004 บริษัท China National Offshore Oil Corp ได้ลงนามข้อตกลงในการก่อสร้างโครงข่ายขนส่งก๊าซเหลวที่มณฑลเหลียวหนิง เนื่องจากรัฐบาลมณฑลเหลียวหนิงกำลังมีนโยบายแสวงหา

แหล่งพลังงานอื่นๆ เพื่อใช้เป็นพลังงานทางเลือก ที่ผ่านมามีการติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าพลังลมที่ใหญ่ที่สุดในจีนบนเกาะเซียนเหรินเต่า (Xianrendao) และยังมีแผนก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าพลังลมแห่งที่สองในบริเวณใกล้เคียงด้วย

มณฑลเหอหนานได้ก่อตั้งโครงข่ายผลิตพลังงานไฟฟ้าที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และยังมีบทบาทสำคัญในการผลิตไฟฟ้าเพื่อป้อนไปยังมณฑลต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย ปัจจุบันได้มีการเดินสายไฟขนาด 500 กิโลวัตต์จากเมืองสุยจง (Suizhong) ในมณฑลเหอหนานไปยังเมืองเจียนซี (Qianxi) ในมณฑลเหอหนาน ซึ่งเป็นสายไฟสายแรกที่เชื่อมโยงโครงข่ายไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับโครงข่ายไฟฟ้าในกรุงปักกิ่ง-เทียนจิน-ถังชาน (Tangshan) โดยจะสามารถป้อนพลังงานไฟฟ้าส่วนหนึ่งไปยังกรุงปักกิ่ง-เทียนจิน-ถังชานด้วย

ปัจจุบันมณฑลเหอหนานกำลังดำเนินแผนการปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง และมุ่งเน้นการพัฒนา 4 อุตสาหกรรมสำคัญของมณฑล อันได้แก่ ปิโตรเคมี การหลอมโลหะ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกระตุ้นและพัฒนาเขตเศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ตามแผนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจของจีน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากมณฑลเหอหนานมีสัดส่วนของจำนวนพนักงานในรัฐวิสาหกิจมากกว่ามณฑลอื่น การปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจดังกล่าวจึงส่งผลให้มีการปลดพนักงานออกจากระบบมากด้วยเช่นกัน ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2004 พบว่า มณฑลเหอหนานมีอัตราการว่างงานสูงถึงร้อยละ 6.5 ซึ่งสูงมากเมื่อเทียบกับอัตราว่างงานทั้งประเทศที่มีอยู่ร้อยละ 4.3 จึงทำให้มณฑลเหอหนานมีการเดินประท้วงของคนว่างงานบนท้องถนนมากและบ่อยครั้งก็รุนแรงจนเกิดจลาจล

ดังนั้น มณฑลเหอหนานจึงได้ออกมาตรการต่างๆ มาเพื่อรับมือกับปัญหาการว่างงานด้วย ตัวอย่างเช่น โครงการจ้างงานพนักงานที่ถูกปลดให้มาทำงานในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ การตั้งงบประมาณให้กับรัฐบาลท้องถิ่นทั่วทั้งมณฑลปีละ 100 ล้านหยวนเพื่อนำไปสร้างงานให้กับพนักงานที่ถูกปลด และการเสนอเงินกู้ให้แก่พนักงานที่มีอายุไม่ถึง 60 ปี คนละ 20,000 หยวนเพื่อไปลงทุนทำธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น นอกจากนี้ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา นอกเหนือไปจากการเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของมณฑลให้เติบโตอย่างต่อเนื่องแล้ว วิสาหกิจเอกชนในมณฑลเหอหนานเองก็ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานให้กับพนักงานหลายพันคนที่ได้งานอันเป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจด้วยเช่นกัน

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเหอหนานมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวทั้งสิ้น 0.67 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 454.1 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 15.2 และ 17.5 ตามลำดับ

ตาราง 9-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
778,943 อันดับ 8 ของจีน	668,090 อันดับ 6 ของจีน	454.1 อันดับ 6 ของจีน	-

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเหลียวหนิงมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 379 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจถึง 183 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 25 แห่ง และอีก 32 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ มากเป็นอันดับ 2 ของจีน

มณฑลเหลียวหนิงมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 803 แห่ง มากเป็นอันดับ 4 ของจีน ในจำนวนนี้มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศเพียง 57 แห่ง มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 8,763 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

(ดูรายละเอียดที่หัวข้อเมืองสำคัญ)

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มณฑลเหลียวหนิงเป็นมณฑลที่มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการลงทุนตามสัญญาในโครงการต่างๆ รวม 9.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง 5.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.7 และ 43.6 ตามลำดับ ในช่วงเก้าเดือนแรกในปี ค.ศ. 2004 มณฑลเหลียวหนิงมีมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติรวม 2.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 96 ปัจจุบันมีจำนวนวิสาหกิจที่เป็นของนักลงทุนต่างชาติที่ขึ้นทะเบียนการค้าในมณฑลเหลียวหนิงทั้งหมด 13,814 แห่ง

ตาราง 9-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลเหลียวหนิง

	ปี 1980-2003	ปี 2002	ปี 2003
จำนวนโครงการ (โครงการ)	28,177	2,125	2,327
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	61.2	7.2	9.7
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	28.7	3.9	5.6

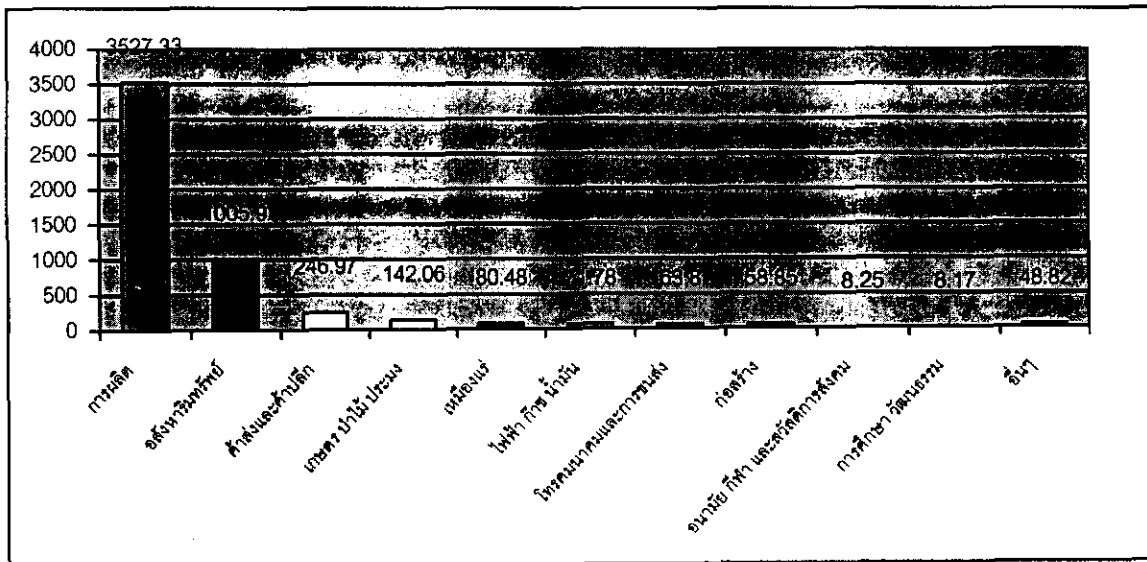
ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุดิบ สินค้าไฮเทค การแปรรูปสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่รัฐบาลมณฑลพยายามมุ่งเน้นและให้การสนับสนุน โดยในช่วง 7 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการลงทุนต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้มีสูงถึงร้อยละ 64 ของมูลค่าการลงทุนรวม สำหรับอุตสาหกรรมบริการของมณฑลเหลียวหนิง โดยเฉพาะภาคอสังหาริมทรัพย์และบริการสังคมนั้นก็กำลังเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติในช่วงที่ผ่านมา โดยในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการลงทุนในภาคบริการได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 46.1 เป็น 1.65 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ศูนย์กลางการลงทุนที่สำคัญที่สุดอยู่ที่นครเสิ่นหยางและเมืองต้าเหลียน คิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าการลงทุนรวมของมณฑล โครงการการลงทุนที่สำคัญมี 60 โครงการ ในจำนวนนี้เป็นการลงทุนประเภทเครื่องจักรกล 11 รายการ ซึ่งรวมถึงอุตสาหกรรมเครื่องมือต่าง ๆ แท่นกลิ้งน้ำมันดีเซล เป็นต้น ประเภทอุตสาหกรรมเบา 14 รายการ ที่สำคัญ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน จักรยาน อุปกรณ์ทำความเย็น เป็นต้น ประเภทการเกษตรและประมง เช่น การจับปลาในทะเลลึก การแปรรูปผลิตผลทางทะเล การบุกเบิกพัฒนาด้านเกษตรกรรม เป็นต้น

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003

(ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากฮ่องกง เกาหลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน โดยมีฮ่องกงเป็นแหล่งเงินทุนที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลเหลียวหนิง ในปี ค.ศ. 2003 ฮ่องกงมีการลงนามในโครงการลงทุนทั้งสิ้น 356 โครงการ มูลค่า 3.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งนอกเหนือไปจากการลงทุนในนคร

เหลียวหยางและเมืองต้าเหลียนแล้ว ยังได้ขยายการลงทุนไปยังเมืองอันซาน (Anshan) ดานตง และหยิงโจวด้วย บริษัทลงทุนชั้นนำ ได้แก่ กลุ่มบริษัท Cheung Kong และ New Hope เป็นต้น สำหรับเกาหลีใต้ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดและมีการขยายความสัมพันธ์ในการดำเนินธุรกิจระหว่างกันมากขึ้น ขณะนี้มีบริษัทเกาหลีเข้ามาลงทุนที่มณฑลเหลียวหนิงรวมกว่า 4,000 ราย ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 1.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เช่น บริษัท TriGem Computer ที่นครเหลียวหยาง ด้วยเงินทุน 25 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ถือเป็นผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

นอกจากนี้ ยังมีแหล่งเงินทุนสำคัญรายใหญ่อีกหลายแห่ง เช่น General Electric ของสหรัฐอเมริกา Siemens ของเยอรมนี Mitsubishi, Toshiba และ Sanyo ของญี่ปุ่น และ Pfizer เป็นต้น ส่วนใหญ่ลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตโทรทัศน์ เครื่องบันทึกภาพ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และรถยนต์ เป็นต้น

ตาราง 9-6 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจำแนกตามประเทศต่าง ๆ ปี ค.ศ. 2003
(ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)

ประเทศ	จำนวนโครงการ	มูลค่าตามสัญญา	มูลค่าที่ใช้จริง
จีนฮ่องกง	356	3076.4	1823.2
เกาหลี	762	1887.7	912.4
ญี่ปุ่น	446	1093.8	852.5
สหรัฐอเมริกา	249	1139.3	459.5
จีนไต้หวัน	112	328.5	163.8
เนเธอร์แลนด์	9	91.0	143.6
สิงคโปร์	41	123.3	118.9
ออสเตรเลีย	43	455.0	110.6
เยอรมนี	19	69.0	100.8
สหราชอาณาจักร	18	126.8	90.5
แคนาดา	76	244.8	58.1
ฝรั่งเศส	5	3.6	27.5
จีนมาเก๊า	15	86.9	24.5
มาเลเซีย	13	68.8	16.1
ฟิลิปปินส์	9	53.7	10.1
ไทย	6	69.0	9.3
อิตาลี	12	43.3	8.1

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภคของมณฑลเหลียวหนิงมีรวม 233.1 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.3 จัดอยู่ในอันดับ 7 ของจีน หรืออันดับที่ 1 ของมณฑลทางตอนเหนือ ทั้งทั้งมณฑลมีตลาดค้าขายสินค้าถึง 3,243 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปลายปีก่อน 16 แห่ง ศูนย์กลางการค้าที่สำคัญอยู่ที่นครเสิ่นหยางและเมืองต้าเหลียน ทั้งนี้นครเสิ่นหยางถือเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าที่สำคัญทางตอนเหนือของจีน โดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านมามีตลาดค้าส่งหลายแห่งในมณฑลได้เติบโตขึ้นอย่างมาก เช่น ตลาดอู๋ไ้ (Wu'ai Market) Shenyang Furniture City, Shenyang Shoes City และ Xiliu Clothing Center เป็นต้น

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

แหล่งค้าปลีกที่สำคัญในมณฑลเหลียวหนิง ได้แก่ ห้างท้องถิ่น Liaoning Dalian Department Store ซึ่งเป็นห้างค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลเหลียวหนิง และห้างอื่นๆ เช่น Tianhe Parkson Shopping Center, Dalian Shopping Center Shareholdings Co., Dashang Fushun Group, Jinzhou Zhongbai Group, Zhongxing-Shenyang Commercial Building, Zhongxing-Dalian Commercial Building และ Anshan No.1 Department Store Co. เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1992 รัฐบาลกลางได้คัดเลือกเมืองต้าเหลียนเป็น 1 ใน 11 เมืองนำร่องที่อนุญาตให้มีการจัดตั้งบริษัทค้าปลีกร่วมทุนระหว่างจีนและต่างชาติขึ้นพร้อมด้วยสิทธิการนำเข้าและส่งออกสินค้า อันได้แก่ บริษัท Dalian International Commercial Trade Shopping Arcade ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่าง Dalian Shopping Center กับ Nichii ของญี่ปุ่น และเป็น 1 ในจำนวน 18 บริษัทร่วมทุนนำร่องที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลกลาง

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทค้าปลีกต่างชาติได้เข้ามาลงทุนหลายราย เช่น ห้างวอลมาร์ทของสหรัฐอเมริกาลงทุนจัดตั้งห้าง Wal-Mart Dalian Supercentre โดยร่วมทุนกับ Dalian Friendship Group Corporation บนพื้นที่ขนาด 20,000 ตารางเมตร เป็นห้างลำดับที่ 7 ของวอลมาร์ทที่ได้มาลงทุนในจีนและเป็นห้างวอลมาร์ทที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง และห้างเมโทรซึ่งเป็นห้างค้าปลีกยักษ์ใหญ่อันดับ 3 ของโลกก็ได้เข้ามาร่วมทุนเปิดห้างค้าปลีกชื่อว่า Metro Jinjiang Cash and Carry ที่เมืองต้าเหลียนเมื่อเดือนพฤษภาคม 2004 มูลค่า 13 ล้านดอลลาร์ สรอ. และอีกแห่งหนึ่งในเขตโลจิสติกส์ซีกัง (Xigang) ทางตอนเหนือของเมือง โดยห้างเมโทรมีแผนที่จะใช้เมืองต้าเหลียนเป็นจุดขยายสาขาห้างค้าปลีกของตนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีนให้มากขึ้น

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมผู้บริโภค

สำหรับโครงสร้างการจับจ่ายบริโภคของชาวมณฑลเหลียวหนิงเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1996 และ 2003 (ตาราง 9-7) พบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่อง

อาหารการกินเป็นอันดับแรกแต่มีสัดส่วนลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางขนส่งและโทรคมนาคมสื่อสาร การศึกษาและบันเทิง และที่พักอาศัยมีสัดส่วนสูงขึ้นมาก

ตาราง 9-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1996	ปี 2003
อาหาร	50.1	39.4
เสื้อผ้า	17.5	10.5
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	4.8	4.2
ยาและบริการทางการแพทย์	3.9	8.8
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	4.4	10.4
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	8.7	12.3
ที่พักอาศัย	7.0	10.4

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

ทั้งนี้ มณฑลเหลียวหนิงเป็นมณฑลหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) แบบใหม่ซึ่งเป็นการโยกย้ายภาระทางภาษีจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค โดยเริ่มใช้ใน 8 อุตสาหกรรมหลัก เช่น อุตสาหกรรมน้ำมัน เคมีภัณฑ์ รถยนต์ และโลหะผสม เป็นต้น ตามกฎหมายภาษีฉบับใหม่ซึ่งประกาศใช้เมื่อปลายปี ค.ศ. 2004 ที่ผ่านมา

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลเหลียวหนิงมีมูลค่าการค้ารวม 26.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. มากเป็นอันดับ 9 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.2 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก 14.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมูลค่าการนำเข้า 11.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.3 และ 27.3 ตามลำดับ

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลเหลียวหนิง ได้แก่ สินค้าขั้นปฐม และผลิตภัณฑ์เครื่องจักรและไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 19.7 และ 39.7 ตามลำดับ แหล่งส่งสินค้าออกหลักๆ ของมณฑลเหลียวหนิง คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เกาหลี ฮองกง และเนเธอร์แลนด์ และยังมีมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดบัลแกเรีย โรมาเนีย รัสเซีย ออสเตรีย และตุรกี เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน ปุ๋ย วัตถุดิบเคมี และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญของมณฑลเหลียวหนิง ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา โดยมีมูลค่านำเข้าจากตลาดเกาหลี มาเลเซีย เบลเยียม ลิเบีย และเนเธอร์แลนด์ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

มณฑลเหลียวหนิงมีประเทศคู่ค้ารวมทั้งสิ้น 177 ประเทศ มีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในระดับต่างๆ กัน อาทิ การส่งออกไปสหรัฐอเมริกามีมูลค่ารวม 2,150 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 ส่งออกไปฮ่องกง 610 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.6 ญี่ปุ่น 5,170 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 เกาหลีใต้ 1,560 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.3 รัสเซีย 170 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.9

สัดส่วนมูลค่าการค้าระหว่างประเทศส่วนใหญ่เป็นของวิสาหกิจต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 21.5 ของมูลค่าการส่งออก และร้อยละ 24.8 ของมูลค่าการนำเข้าในปี ค.ศ. 2003 และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาวิสาหกิจเอกชนและรูปแบบอื่นๆ ก็ได้เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รัฐวิสาหกิจเองก็มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเช่นกัน

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

มณฑลเหลียวหนิงมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจหลายเมือง แบ่งออกเป็นเมืองทางเศรษฐกิจทางตอนกลางของมณฑล ได้แก่ นครเสิ่นหยาง เมืองอันชาน และฝูซุ่น เมืองทางเศรษฐกิจในเขตเศรษฐกิจอ่าวโป๋ไห่ ได้แก่ เมืองต้าเหลียน จินโจว และหยิงโข่ว และในเขตอุตสาหกรรมชายแดน ได้แก่ เมืองดานตง และยังมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับประเทศ 5 เขต เขตพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 1 เขต และเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับมณฑล 13 เขต

ตาราง 9-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
เสิ่นหยาง	160.3	14.2	23,271	106.4	72.1
ต้าเหลียน	163.3	15.2	29,206	154.7	56.9
อันชาน	79.0	13.1	22,909	63.4	17.1
ฝูซุ่น	31.5	12.6	13,912	43.1	14.0
จินโจว	28.2	14.3	9,167	26.7	10.6
ดานตง	23.3	13.1	9,655	14.4	9.2
หยิงโข่ว	25.3	16.1	11,074	29.4	8.2

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครเสิ่นหยาง

นครเสิ่นหยางเป็นเมืองขนาดใหญ่ลำดับที่ 6 ของจีน มีประชากรรวม 6.9 ล้านคน อยู่ห่างจากอ่าวโป๋ไห่ประมาณ 175 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางการค้ามาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 11 และยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของชาวแมนจูด้วย ในอดีตนครเสิ่นหยางเคยตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1931 และของรัสเซียในปลายศตวรรษที่ 19

ภาพรวมการพัฒนาโดยทั่วไปของเมืองโดยเฉพาะด้านการลงทุน ยังไม่ตื่นตัวเต็มที่ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงทำงานโดยยึดติดกับแนวการทำงานจากส่วนกลางและค่อนข้างเชื่องช้าเหมือนในช่วงทศวรรษที่ 50 ทำให้รัฐมีหนี้สินมากจนทำให้บริษัทหลายแห่งล้มละลายและก่อให้เกิดอัตราการว่างงานสูง โดยปัจจุบันคาดว่ามีความต้องการงานถึงร้อยละ 8 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศเกือบถึงสองเท่า

ด้านสิ่งแวดล้อม ในอดีตนครเสิ่นหยางเคยเป็นเมืองที่มีมลภาวะมากที่สุดเมืองหนึ่งในโลก แต่ด้วยการดำเนินนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลจึงสามารถลดปัญหามลภาวะได้มากจนได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติว่าเป็นเมืองต้นแบบแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปี ค.ศ. 1999 และภายใต้แผนพัฒนา 5 ปี ฉบับปัจจุบัน รัฐบาลนครเสิ่นหยางได้วางแผนโครงการปรับปรุงอีก 36 โครงการ มูลค่า 6.5 พันล้านหยวน ได้แก่ การปลูกต้นไม้ และการพัฒนาพื้นที่ชานเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้ก่อตั้งบริษัท Shenyang Special Environmental Protection Equipment ซึ่งเป็นบริษัทผลิตสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมแห่งแรกของจีน ปัจจุบันกำลังมีการทดลองสร้างอ่างน้ำเทียมเป็นอุปกรณ์บำบัดน้ำเสียโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในเขตหุนหนาน (Hunnan) มูลค่า 80 ล้านหยวน ซึ่งการบำบัดน้ำเสียวิธีนี้มีค่าใช้จ่ายคิดเป็นเพียง 1 ใน 5 ของการบำบัดน้ำเสียวิธีเก่าโดยใช้สารเคมี

ด้านการพัฒนาชุมชนเมือง ค่าเช่าที่ดินในนครเสิ่นหยางมีราคาถูกกว่าค่าเช่าที่ดินในเมืองต้าเหลียนและยังสามารถต่อรองราคาได้ง่าย ที่สำคัญรัฐบาลยังมีโครงการจัดตั้งเขตพัฒนาการเงินและการค้าเขตเป่ย์จั้นในนครเสิ่นหยาง (Shenyang Beizhan Trading and Banking Development Zone) ในอีกสิบปีข้างหน้า ประกอบด้วยการก่อสร้างอาคารสูง 60 คูหา บนเนื้อที่ 12 ตารางกิโลเมตรใกล้กับสถานีรถไฟสายเหนือ โดยใช้พื้นที่ 3 ล้านตารางเมตรสำหรับการค้า การธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศ การท่องเที่ยว อาหารการกิน และการพักผ่อน

โครงการพัฒนาอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่

- โครงการก่อสร้างอาคาร Northeast World Trade Center ของบริษัท Sun Hung Kai Properties ของฮ่องกง สูง 300 เมตร ตั้งอยู่ใกล้ใจกลางเมือง เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2007 จะมีความสูงเฉือนอาคารคู่แข่งที่กำลังก่อสร้างอยู่ที่เมืองต้าเหลียน ได้แก่ อาคารเพื่อการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเมืองต้าเหลียน (Dalian City Industrial and Commercial Building) ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงาน ร้านค้าปลีก โรงแรม และภัตตาคารต่างๆ เพียง 10 เมตร

- โครงการก่อสร้างอาคารเพื่อการพาณิชย์หว่านต้าในนครเสิ่นหยาง (Shenyang Wanda Commercial Building) ซึ่งเป็นโครงการอาคารพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดโครงการหนึ่งของจีน บนเนื้อที่ 187,000 ตารางเมตร มีห้างร้านใหญ่ๆ เข้ามาเช่าพื้นที่แล้ว เช่น ห้างคาร์ฟูร์ ห้างวอลมาร์ท ห้าง OBI Homecenter ห้างพาร์คสัน และศูนย์รวมโรงภาพยนตร์ Time Warner Cinema Complex เป็นต้น

ด้านคมนาคมขนส่ง ด้วยปัญหาการจราจรแออัดภายในนครเสิ่นหยาง รัฐบาลนครเสิ่นหยางจึงได้ทุ่มงบประมาณ 100 ล้านหยวนก่อสร้างสถานีรถไฟประจำทางอู๋ไ่ (Wu'ai) ซึ่งเป็นสถานีรถไฟประจำทางที่ใหญ่ที่สุดในจีนขึ้น โดยให้สามารถรองรับผู้โดยสารได้วันละ 300,000 คน ภายในตัวอาคารจะประกอบด้วยลานจอดรถใต้ดินและอาคารคลังสินค้าซึ่งสามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้ปีละ 200,000 ตัน

รัฐบาลนครเสิ่นหยางยังมีแผนก่อสร้างระบบรถไฟใต้ดิน มูลค่าประมาณ 10 พันล้านหยวน ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาจราจรทางอากาศที่กำลังรุนแรงในขณะนี้ ประกอบด้วยการก่อสร้างเส้นทางรถไฟระยะทาง 22 กิโลเมตร วิ่งจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจจางซือ (Zhangshi) ไปยังศูนย์วัฒนธรรมลี่หมิง (Liming Cultural Palace) ทางตะวันออกของเมือง รวม 18 สถานี เชื่อมไปยังศูนย์ธุรกิจ พื้นที่พักอาศัย และชุมทางสถานีต่างๆ แต่เนื่องจากคณะกรรมการวางแผนและพัฒนาแห่งชาติ (State Development and Planning Commission) ให้คงเรื่องการก่อสร้างรถไฟใต้ดินในทั้งหมด 20 เมืองไว้ก่อน ทำให้การก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการได้ แต่รัฐบาลนครเสิ่นหยางยังไม่เลิกล้มแผนการก่อสร้างและยังได้ประยุกต์ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้คณะกรรมการฯ ยกเลิกคำสั่ง

นครเสิ่นหยางมีเส้นทางรถไฟเชื่อมตรงไปยังกรุงปักกิ่ง เทียนจิน และเมืองใหญ่อื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน และกำลังเร่งขยายเส้นทางบินระหว่างประเทศ โดยในปัจจุบันมีการให้บริการเส้นทางบินตรงไปยังเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และได้หว่านมายังท่าอากาศยานนครเสิ่นหยาง โดยสายการบิน Korean Air และ China Southern Airlines ได้ร่วมกันให้บริการเที่ยวบินไปยังกรุงโซลและไทเปเมื่อเดือนสิงหาคม 2003 ขณะที่สายการบิน Air China ก็ได้เปิดบริการเส้นทางบินไปยังเมืองแฟรงเฟิร์ต ลอสแอนเจลิส และซิดนีย์ไปเมื่อเดือนมีนาคม 2004

ด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสำคัญของนครเสิ่นหยางส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมหนัก และอีกส่วนหนึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการซึ่งกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การดำเนินธุรกิจของนครเสิ่นหยางเป็นการผลิตสินค้าเพื่อส่งขายในประเทศและต่างประเทศ อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ รถยนต์ สิ่งทอ อาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น การดำเนินการมีทั้งนักธุรกิจดำเนินการเอง ร่วมทุนกับต่างชาติ และต่างชาติลงทุน 100%

(1) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง นครเสิ่นหยางมีความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง โดยสามารถผลิตเครื่องกลึงอัตโนมัติ (automatic lathes) เครื่องบินเจ็ท และหุ่นยนต์ได้ทะเลได้เป็นผลสำเร็จแห่งแรกของจีน ทำให้นครเสิ่นหยางเป็นฐานการผลิตและวิจัยหุ่นยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยมีสถาบันการใช้เครื่องจักรกลแทนคนในอุตสาหกรรมของนครเสิ่น

หยาง (Shenyang Automation Institution) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และเมื่อเดือนมิถุนายน 2004 ที่ผ่านมา บริษัท Airbus ของยุโรปได้ลงนามสัญญากับบริษัท China Aviation Industry Corp มูลค่า 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. ให้บริษัท Shenyang Aircraft Corp เป็นผู้รับช่วงผลิตชิ้นส่วนประตูและหน้าต่างสำหรับเครื่องบิน Airbus รุ่น A330 และ A340

ในปี ค.ศ. 2004 บริษัท Xinjiang Tebain Electric Apparatus ได้ชนะประมูลบริษัท Siemens ในการซื้อโรงงานผลิตหม้อแปลงไฟฟ้าของนครเลี่ยนหยาง (Shenyang Transformer Factory) มูลค่า 387 ล้านหยวน ซึ่งเป็นมูลค่าที่สูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานดังกล่าวมีมูลค่าสินทรัพย์เป็นจำนวนมากและมีข่าวว่าผู้ประมูลได้จะไม่ต้องแบกรับภาระหนี้เสียของบริษัทฯ ซึ่งมีอยู่ถึง 1.6 พันล้านหยวนด้วย

(2) อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมรถยนต์ในนครเลี่ยนหยางส่วนใหญ่เป็นของบริษัท Brilliance China Automotive Holdings ในปี ค.ศ. 2003 บริษัทฯ ได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนผลิตรถยนต์ซีดานยี่ห้อ BMW ขึ้น มูลค่า 549 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วยกำลังการผลิตรถ BMW ซีรีส์ 3 และ 5 จำนวน 30,000 คันต่อปี เริ่มดำเนินการผลิตในเดือนสิงหาคม 2005 ทั้งนี้ บริษัทฯ เคยประสบภาวะขาดทุนรวมกว่า 825 ล้านหยวนมาแล้วในปี ค.ศ. 2001 แต่ในปีต่อมามีผลประกอบการรวม 650 ล้านหยวน

บริษัทผลิตรถยนต์อีกราย ได้แก่ บริษัท Jinbei GM ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัทผลิตรถยนต์ยักษ์ใหญ่ General Motors กับบริษัทท้องถิ่น Jinbei Automobile แต่ปัจจุบันบริษัทฯ กำลังประสบกับภาวะขาดทุนอย่างหนักและไม่สามารถทำยอดขายเพิ่มนับตั้งแต่เริ่มการผลิตรถยนต์เมื่อปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 บริษัทฯ ขาดทุนไปแล้วกว่า 115 ล้านดอลลาร์ สรอ. บริษัท General Motors จึงได้สั่งปรับโครงสร้างบริษัทฯ ขนานใหญ่เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2004 โดย GM ได้ขายหุ้นของบริษัทครึ่งหนึ่งให้กับบริษัท Shanghai Automotive Industry Corp (SAIC) และให้บริษัท Shanghai GM บริษัทลูกของ GM ในเซี่ยงไฮ้ เข้าซื้อหุ้นที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งจากผู้ถือหุ้น 4 ราย และเปลี่ยนชื่อเป็น Shanghai GM (Shenyang) Norsom Motors ซึ่งจะรับช่วงการผลิตรถเก๋งรุ่น Buick GL8 จาก Shanghai GM และยกเลิกการผลิตรถยนต์ยี่ห้อ Chevrolet รุ่น Blazer SUV เนื่องจากมียอดขายต่ำและไม่มีเครือข่ายกระจายสินค้าอย่างทั่วถึง

มณฑลเหลียวหนิงยังเป็นที่ตั้งฐานการผลิตยางรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน นอกเหนือไปจากการลงทุนของบริษัท Goodyear ในเมืองต้าเหลียนแล้ว ยังมีบริษัท Michelin ได้เข้ามาร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่น Tyre Factory ในนครเลี่ยนหยาง ด้วยกำลังการผลิตยางรถยนต์ 4.8 ล้านชุดต่อปี และบริษัท Prime Stone and Mitsui ของญี่ปุ่นก็ได้เข้ามาจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทท้องถิ่น Shenyang No. 3 Rubber Plant ด้วย นอกจากนี้ ในเดือนตุลาคม 2004 บริษัท Bridgestone ของญี่ปุ่นก็ได้แสดงเจตจำนงจัดตั้งโรงงานผลิตเหล็กเส้นผสมคาร์บอนที่ใช้ในยางรถล้อรถบรรทุกและรถบัสเช่นกัน

นครเสี้ยนหยางยังมีแผนจัดตั้งฐานการผลิตรถยนต์ขนาดใหญ่แห่งใหม่ บนเนื้อที่ 30 ตารางกิโลเมตร รวมมูลค่า 20 พันล้านหยวน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 ด้วยกำลังการผลิต 100,000 คันต่อปี รวมมูลค่ายอดขายประมาณ 50 พันล้านหยวนและการสร้างงานถึง 100,000 ตำแหน่ง ในฐานดังกล่าวยังประกอบด้วยเขตวิจัยและพัฒนา เขตประกอบรถยนต์ เขตผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ และเขตการค้าและกระจายสินค้า นอกจากนี้ ยังมีแผนก่อสร้างศูนย์จัดแสดงรถยนต์มูลค่า 400 ล้านหยวนด้วย

(3) อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการรวมกิจการบริษัทผลิตเหล็กกล้าของมณฑลเหลียวหนิง 2 บริษัทและใช้ชื่อว่าบริษัท Xiyang Iron and Steel รวมมูลค่าการลงทุน 1 พันล้านหยวน โดยตั้งเป้าการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า 3 ล้านตันต่อปี ส่วนบริษัท Anshan Iron and Steel ซึ่งเป็นบริษัทผลิตเหล็กกล้าขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจีน ได้ทำข้อตกลงกับบริษัท Mitsubishi Heavy Industries ซึ่งได้ประมาณค่าส่งก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าขนาด 300 เมกะวัตต์ได้เมื่อเดือนสิงหาคม 2004 เพื่อก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าโดยจะใช้ก๊าซจากเตาหลอมเหล็กที่ใช้ลมเป่าจากบริษัทฯ ซึ่งคาดว่าจะเริ่มผลิตไฟฟ้าได้ในปลายปี ค.ศ. 2006

ปัจจุบัน บทบาทภาคเอกชนในนครเสี้ยนหยางกำลังทวีความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของนครเสี้ยนหยาง ซึ่งคิดเป็นครึ่งหนึ่งของ GDP โดยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาได้มีการขยายรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กให้กับบริษัทเอกชนไปแล้วหลายแห่ง

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในช่วง 2-3 ปีมานี้มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ โดยเฉพาะในภาคการผลิตได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากรัฐบาลได้พยายามลบภาพความไม่มีประสิทธิภาพของภาคอุตสาหกรรมหนัก พร้อมกับกระตุ้นการลงทุนจากบริษัทเทคโนโลยีชั้นสูงต่างๆ ให้เข้ามาลงทุนในเมืองมากขึ้น ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จดังจะเห็นได้จากปริมาณการจ้างงานในบริษัทผลิตซอฟต์แวร์ประมาณ 100 แห่งในนครเสี้ยนหยางซึ่งปัจจุบันมีการจ้างพนักงานสูงถึง 15,000 คนและมีการส่งออกสินค้าคิดเป็นร้อยละ 40 ของการส่งออกรวมของเมือง

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่เข้ามาลงทุนในปี ค.ศ. 1982 ปัจจุบันมีต่างชาติเข้ามาลงทุนทั้งหมด 78 ประเทศ รวมมากกว่า 3,000 บริษัท ประเทศที่มีการลงทุนมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ ฮองกง สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และหมู่เกาะไอร์แลนด์ ตามลำดับ สำหรับสินค้าที่ต่างชาติเข้ามาลงทุนมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ สินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ อสังหาริมทรัพย์ รถยนต์ สิ่งทอ อาหารและเครื่องดื่ม

สำหรับการลงทุนของไทย ที่ผ่านมานครเสี้ยนหยางมีนักธุรกิจไทยที่เข้ามาลงทุนดำเนินธุรกิจรวม 69 บริษัท แต่มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ร่วมทุนจีน ทำให้ปัจจุบันเหลือนักธุรกิจไทยที่ลงทุนในนครเสี้ยนหยางเพียง 11 บริษัทเท่านั้น (7 บริษัทเป็นการร่วมทุนกับนักธุรกิจนครเสี้ยนหยาง และอีก 4 บริษัทเป็นการลงทุนของคนไทย 100%) สินค้าที่เข้ามาลงทุน ได้แก่ เครื่องสำอาง เสื้อผ้า หัตถกรรม อาหารและเครื่องดื่ม อะไหล่รถยนต์ และเฟอร์นิเจอร์

ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการเปิดธุรกิจในนครเสิ่นหยาง

1. ธุรกิจบริการ เช่น

ก. **อยู่ซ่อมรถ** ขั้นตอนในการเปิดธุรกิจ ได้แก่ การขออนุญาตจากหน่วยงานคมนาคมของมณฑล เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วให้กระทรวงคมนาคมที่กรุงปักกิ่งพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งขออนุญาตการตั้งอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ ณ กรุงปักกิ่ง ที่สำคัญต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องกับการประกันภัยของเงินมาเป็นผู้ร่วมประกอบการเพื่อส่งลูกค้าให้กับผู้ที่ขอตั้ง เนื่องจากกฎหมายบังคับให้รถทุกคันต้องทำประกันภัยเมื่อเกิดอุบัติเหตุ บริษัทผู้รับประกันจะส่งรถซ่อมให้กับผู้ที่มิสัญญา หรือหาผู้ร่วมทุนในเงินเพื่อเป็นการสร้างเครือข่าย

ปัจจุบันจีนยังขาดอยู่ซ่อมรถขนาดใหญ่และได้มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด มีเพียงอยู่ซ่อมรถขนาดเล็กที่ดำเนินการโดยคนท้องถิ่น เมื่อรถยนต์เสียผู้ใช้จะนำเข้าซ่อมยังบริษัทผู้ขาย โดยบริษัทจะออกใบเสร็จรับเงินเป็นค่าขึ้นส่วนและอะไหล่ ซึ่งกฎหมายจะออกใบอนุญาตให้จำหน่ายรถยนต์กับชิ้นส่วนและอะไหล่รถยนต์แก่บริษัทผู้ขายเท่านั้น อย่างไรก็ตามกฎหมายยังไม่อนุญาตให้เปลี่ยนสีรถเว้นแต่จะมีการซื้อขายหรือโอนเปลี่ยนชื่อเจ้าของรถ แต่การประดับยนต์และล้างอัดฉีดรถสามารถทำได้โดยเสรี นอกจากนี้กฎหมายมีการกำหนดอายุการใช้งานสำหรับรถบริการสาธารณะ (แท็กซี่และรถเมล์) 8 ปี และรถส่วนบุคคล 10 ปี และสามารถขยายเวลาใช้งานได้ตามสภาพรถ

ข. **โรงพยาบาล** นักลงทุนควรร่วมทุนกับรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ เนื่องจากจีนกำลังขยายตัวทางเศรษฐกิจจะมีทั้งชาวต่างชาติและชาวจีน (ระดับกลางก่อนวัยสูงและระดับสูง) ต้องการใช้บริการที่มีคุณภาพจากรัฐบาล การดำเนินธุรกิจประเภทนี้ต้องขออนุญาตหน่วยงานด้านสาธารณสุขจากรัฐบาลกลางเพียงแห่งเดียว และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขโดยเคร่งครัด เช่น จำนวนแพทย์ ระดับการศึกษา หรือชื่อเฉพาะสายอาชีพแพทย์ ต้องมีมาตรฐานเดียวกัน เพราะเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

2. สินค้าอัญมณี

การทำธุรกิจอัญมณีในจีนยังมีข้อจำกัดบางประการในเรื่องการออกใบรับรองคุณภาพสินค้าอัญมณี เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าแต่ละพื้นที่ของจีนไม่ได้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน เช่น แหวนล้อมอัญมณีจากมณฑลหนึ่งกำหนดมาตรฐานไว้ เมื่อนำไปอีกมณฑลหนึ่งอาจเป็นอีกมาตรฐานหนึ่งได้ เป็นต้น

3. สินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที)

ปัจจุบันจีนได้จัดสรรงบประมาณร้อยละ 10-15 เพื่อใช้ลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า สินค้าที่โรงงานผลิตอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมหุนหนานผลิตซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เครื่องตรวจสุขภาพร่างกาย เต้านม สมอง และการตรวจสุขภาพด้วยคลื่นแม่เหล็ก เป็นต้น จะมีราคาถูกกว่าสินค้าที่สั่งซื้อจากยุโรปและสหรัฐอเมริกาถึง 3 เท่า สินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จึงเป็นการผลิตเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สเปน และอิหร่าน เป็นต้น

ที่มา: โครงการหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเจาะตลาดจีน, 2547, คู่มือการเจาะตลาดจีน, มีนาคม.

เขตพัฒนาพิเศษต่าง ๆ ในนครเสิ่นหยาง ได้แก่

(1) **เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเสิ่นหยาง (Shenyang Economic and Technical Development Zone)** จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลาง ในปี ค.ศ. 1988 มีเนื้อที่ 32 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ตั้งฐานทางอุตสาหกรรมหลัก 7 ประเภท เช่น ถ่านหิน เหล็กกล้า ปิโตรเลียม และเมล็ดข้าว เป็นต้น ในอีกสิบปีต่อมา มีบริษัทกว่า 900 รายจากประเทศต่าง ๆ 36 ประเทศได้เข้ามาลงทุนในเขตนี้ ด้วยมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวม 4.57 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โครงการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ โครงการลงทุนของบริษัท Coca-Cola มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โครงการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนผลิตแบตเตอรี่ของ Matsushita Electric's มูลค่า 25 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และโครงการจัดตั้งโรงงานผลิตวิตามินผสมอาหารสัตว์และวิตามินที่ใช้ในอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ของ BASF มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Bridgestone, Nissan, Oriental group และ ITT เข้ามาลงทุนในเขตฯ ด้วยเนื่องจากมีต้นทุนแรงงานถูกกว่าที่เมืองต้าเหลียน

(2) เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงนครเสิ่นหยาง (Shenyang Hi-Tech Industry Development Zone) รัฐบาลนครเสิ่นหยางได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เป็นอย่างมาก โดยให้มีการจัดตั้งซอฟต์แวร์ปาร์คขึ้นในเขตพัฒนาฯ โดยมีบริษัท STL ของเกาหลีใต้และบริษัท Keysi International ของสหรัฐอเมริกาได้ร่วมกันก่อสร้างโรงงานผลิตชิป รวมมูลค่า 78 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จกลางปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Royal Phillips Electronics ของเนเธอร์แลนด์เข้าร่วมทุนกับบริษัทซอฟต์แวร์ท้องถิ่น Neusoft ของนครเสิ่นหยางเมื่อเดือนเมษายน 2004 จัดตั้งโรงงานผลิตเครื่องโทโมกราฟ เครื่องเอกซเรย์ เครื่องอัลตราซาวด์ และอุปกรณ์ MRI (Magnetic Resonance Imaging) มูลค่า 245 ล้านหยวน

(3) เขตพัฒนาเกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (Shenyang Hi-Tech Agricultural Development Zone) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2002 ด้วยมูลค่าการลงทุนพัฒนา สาธารณูปโภค 2 พันล้านหยวน โดยตั้งเป้าที่จะพัฒนานครเสิ่นหยางให้กลายเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรชั้นนำแห่งหนึ่งของจีน

ด้านการท่องเที่ยว นครเสิ่นหยางมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมากมาย ได้แก่ พระราชวังอิมพีเรียล (Imperial Palace) ซึ่งจำลองรูปแบบสถาปัตยกรรมมาจากพระราชวังต้องห้าม (Forbidden City) ที่กรุงปักกิ่ง ในสมัยศตวรรษที่ 17 นครเสิ่นหยางเคยเป็นเมืองหลวงของรัฐหมาน (Man state) ซึ่งได้ขยายอาณาจักรมาถึงจีนและได้ก่อสร้างพระราชวังดังกล่าวขึ้น และเป็นสถานที่ที่มีการสถาปนาราชวงศ์ชิงซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายของจีนขึ้นในปี ค.ศ. 1644 สถานที่สำคัญอีกแห่งซึ่งก่อสร้างในสมัยเดียวกันคือ สุสานทิศเหนือ (North Tomb) ในสวนเป่ย์หลิง (Beiling Park) เป็นที่ฝังพระศพของพระเจ้าหวง ไทจี (Huang Taiji) ปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์ชิง ซึ่งเสด็จสวรรคตในปี ค.ศ. 1643 นอกจากนี้ ยังมีพิพิธภัณฑ์เครื่องจักรไอน้ำ (Stream Locomotive Museum) เขาเฉียนซาน (Qianshan) และอุทยานแห่งชาติถ้ำน้ำเป็นซี (Benxi Water Cave National Park) เป็นถ้ำน้ำที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย เป็นต้น

11.2 เมืองต้าเหลียน (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ต้าเหลียน: ประตูดูความมั่งคั่งแดนจีนอีสาน, 2547)

เมืองต้าเหลียนถือเป็นเมืองธุรกิจชั้นนำแห่งหนึ่งของจีนและมีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจีนอีสาน ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของแหลมเหลียวหนิง และมีเมืองท่าเล็กๆ ชื่อหลู่ซุ่น บางครั้งจึงมีการเรียกเมืองต้าเหลียนว่า เมืองหลู่ต้า (Lüda) เมืองต้าเหลียนมีประชากรประมาณ 6 ล้านคน มีพื้นที่รวม 12,570 ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งรวม 1,900 กิโลเมตร เป็นเมืองพัฒนาตะวันออกชายทะเล 1 ใน 14 เมืองของจีน ซึ่งเริ่มเปิดสู่ภายนอกในปี ค.ศ. 1981

เมืองต้าเหลียนจัดเป็นเมืองชั้นนำด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของจีน โดยได้เริ่มก่อสร้างพื้นที่พัฒนาเริ่มแรก 50 ตารางกิโลเมตรในเดือนตุลาคม 1984 ตามมาด้วยการเปิดพื้นที่สินค้าทัณฑ์บนแห่งแรกในเดือนพฤษภาคม 1992 และเขตพัฒนาการส่งออกต้าเหลียนในเดือนเมษายน 2000 สำหรับส่วนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง เมืองต้าเหลียนยังได้รับการอนุมัติ

จากรัฐบาลกลางจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 1992 มีพื้นที่รวม 8.2 ตารางกิโลเมตร ทำให้อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงกลายเป็นหัวใจสำคัญหนึ่งของเมือง
ต้าเหลียน จนในเดือนพฤษภาคม 2001 รัฐบาลกลางจึงได้พัฒนาเขตอุตสาหกรรมฯ นี้เป็น
ศูนย์กลางอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ชั้นนำของจีน ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคอีสานของจีน

ด้านการพัฒนาชุมชนเมือง ในปี ค.ศ. 2003 เมืองต้าเหลียนได้ประกาศแผนการขยาย
ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ภายใต้โครงการ "Bigger Dalian" ด้วยการวางโครงการพาณิชย์หลาย
โครงการบนพื้นที่อาคารเก่าเนื้อที่กว่า 8 ล้านตารางเมตร ด้วยเงินทุนขั้นต่ำ 500 พันล้านหยวน ซึ่ง
ส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนจากภายนอก ซึ่งจะทำให้การแข่งขันในตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่สูงอยู่แล้วให้
สูงขึ้นไปอีกในอนาคต ส่วนพื้นที่อ่าวซินไห่ (Xinhai Bay) ทางตะวันตกของเมืองเก่า รัฐบาลจะ
พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางการเงินและการค้า โดยการสนับสนุนของ Henderson Land, Sino
Land และธนาคารแห่งชาติของจีน (Bank of China) เนื่องจากเมืองต้าเหลียนมีธนาคารและบริษัท
ประกันภัยต่างชาติมาตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยในปี ค.ศ. 2002 ธนาคาร HSBC ได้เริ่มให้บริการ
เงินตราต่างประเทศแก่ชาวเมือง ขณะที่บริษัท ING Insurance International และบริษัท Beijing
Capital Group ได้ร่วมทุนกันจัดตั้งบริษัทประกันชีวิตขึ้นด้วยสัดส่วนการลงทุน 50-50

ปัจจุบันเมืองต้าเหลียนกลายเป็นศูนย์กลางการเงินของจีนในภาคอีสาน มีสาขา
ธนาคารและสถาบันการเงินต่างชาติตั้งสำนักงานในเมืองต้าเหลียนรวม 14 แห่ง ทำธุรกรรม
การเงินกับเครือข่ายประเทศต่างๆ 150 ประเทศทั่วโลก ขณะที่อุตสาหกรรมการประกันภัยใน
เมืองต้าเหลียนก็ได้เติบโตอย่างรวดเร็ว มีมูลค่าวงเงินประกันกว่า 600 พันล้านหยวน บริษัทแรกที่
จัดตั้งขึ้นในเมืองต้าเหลียน ได้แก่ บริษัท Shouchuang Antai Life Insurance

ด้านคมนาคมขนส่ง เมืองต้าเหลียนจัดเป็นศูนย์กลางระบบการคมนาคมขนส่งทั้งทาง
ทะเล ทางบก และทางอากาศที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีน

การขนส่งทางเรือ ท่าเรือเมืองต้าเหลียนเป็นท่าเรือน้ำลึก ปัจจุบันมีท่าเทียบเรือกว่า 70
แห่ง ในจำนวนนี้มี 40 แห่งสามารถรองรับเรือขนาดกว่า 10,000 ตันได้ มีการติดต่อกับท่าเรือกว่า
300 แห่งใน 160 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอินเดีย เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นการขนถ่าย
สินค้าธัญพืชและปิโตรเลียมซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในจีน สามารถรองรับสินค้ากว่า 11,000 ล้านตัน
นอกจากเป็นท่าเรือขนถ่ายสินค้าระหว่างประเทศแล้ว ยังเป็นท่าเรือโดยสารไปยังเซี่ยงไฮ้ เทียนจิน
เฉียนไถ และเวย์ไห่ (Weihai) ในมณฑลซานตงอีกด้วย

ปัจจุบันการบริหารงานท่าปล่อยตู้สินค้าท่าเรือเมืองต้าเหลียนเป็นของบริษัท Dalian
Container Terminal ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนของบริษัท PSA Corp ของสิงคโปร์กับการท่าเรือ
เมืองต้าเหลียน จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1996 และเมื่อเดือนสิงหาคม 2004 บริษัทจัดการตู้ขนส่งสินค้า
Modern Terminals ของฮ่องกงได้ลงนามความตกลงกับการท่าเรือแห่งเมืองต้าเหลียน (Dalian
Port Authority) เพื่อรับช่วงดำเนินการพัฒนาท่าเรือในเฟสที่ 3 ต่อ และเนื่องจากภาวะการแข่งขัน
จากท่าเรือที่มหานครเทียนจินซึ่งมีการเร่งขยายประสิทธิภาพในการรองรับสินค้า การท่าเรือฯ จึง
ได้ทุ่มเงินจำนวน 27 พันล้านหยวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับส่งสินค้าภายในท่าเรือขึ้นอีก

สองเท่า ทั้งนี้ในปี ค.ศ. 2003 ท่าเรือเมืองต้าเหลียนสามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้ 1.7 ล้านทีอียู เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23 ส่วนในครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 มีปริมาณการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 55

ในเดือนพฤษภาคม 2004 การท่าเรือเมืองต้าเหลียนได้ประกาศที่จะลงทุนก่อสร้างสถานีขนส่งน้ำมันดิบ มูลค่า 530 ล้านหยวน โดยจะสามารถรองรับเรือขนาด 300,000 ตันได้ และยังมีแผนที่จะลอยตัวหุ่นในตลาดหลักทรัพย์ที่ฮ่องกงโดยคาดว่าจะสามารถเพิ่มมูลค่าซื้อขายได้ถึง 2-4 พันล้านหยวน ก่อนหน้านี้การท่าเรือฯ เคยถูกปฏิเสธจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งชาติจากการยื่นขอจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์ ประเภท A เนื่องจากการท่าเรือฯ มีโครงสร้างที่ค่อนข้างซับซ้อน

ในเดือนสิงหาคม 2004 บริษัท Cosco Pacific ซึ่งเป็นบริษัทจัดการด้านโลจิสติกส์และท่าเรือของจีนได้มีการก่อตั้งบริษัท Dalian Port Container Terminal ขึ้น โดยถือหุ้นอยู่ร้อยละ 20 เพื่อบริหารจัดการและให้บริการเช่าท่าเทียบเรือตู้สินค้า 2 แห่งในเฟสที่ 2 ของโครงการ Dalian Dayaowan โดยจะเน้นที่การขนส่งรถยนต์ให้ได้ 250,000 คันต่อปี ส่วนผู้ร่วมทุนรายอื่น ได้แก่ บริษัท Dalian Port Container, PSA China และ APM Terminals Dalian

ในปลายปี ค.ศ. 2004 เมืองต้าเหลียนได้เร่งดำเนินงานพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือเมืองต้าเหลียนและเขตเศรษฐกิจก้นหอยเพื่อจัดตั้งเขตติดต่อเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือและเขตฯ (Zone-Port Interactive Areas: ZPIA) ครอบคลุมเขตเศรษฐกิจก้นหอยและท่าเรือต้าเยาหวาน (Dayaowan Port) และสถานีขนส่งน้ำมันดิบและสินแร่ 2 แห่งเข้าด้วยกัน ซึ่งจะลดการบริหารจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีการบริโภคลง

การขนส่งทางบก เมืองต้าเหลียนมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังเมืองต่างๆ ในมณฑลและอีก 2 มณฑลข้างเคียง ด้วยเส้นทางด่วนสายหลัก คือ ต้าเหลียน-เส้นหยาง ซึ่งเป็นทางด่วนสายแรกของจีน และทางด่วนอีก 2 สาย คือ ต้าเหลียน-จ้วงเหอ และต้าเหลียน-หลู่ซุ่น สำหรับการคมนาคมภายในตัวเมืองประกอบด้วยรถยนต์สาธารณะ รถเมล์เล็ก รถโดยสาร มีระบบควบคุมจราจรที่นับว่าทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก และมีตำรวจจราจรเป็นสุภาพสตรีแต่งชุดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองต้าเหลียน

แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าเมืองต้าเหลียนจะมีระบบการบริหารการจราจรที่ทันสมัยและมีโครงการขยายเส้นทางถนนอย่างต่อเนื่อง แต่การจราจรในเมืองก็ยังคงแออัดและเป็นปัญหาอยู่ ประกอบกับการยกเลิกแผนการสร้างทางรถไฟใต้ดินระยะทาง 22 กิโลเมตร มูลค่า 6.5 พันล้านหยวน เนื่องจากมีต้นทุนสูง เมืองต้าเหลียนจึงหันมาปรับปรุงเส้นทางรางที่ยังคงใช้อยู่ซึ่งปัจจุบันเหลืออยู่เพียง 3 แห่งทั่วประเทศ ระยะทาง 15 กิโลเมตร โดยมีโครงการขยายเส้นทางเพิ่มเป็น 30 กิโลเมตรและพัฒนาให้เป็นระบบขนส่งลำลอง (light rail) พร้อมทั้งมีแผนปรับโครงสร้างเส้นทางรถรางเดิม 3 เส้นทางและสร้างเส้นทางใหม่อีก 5 เส้นทางเพื่อทำเป็นเครือข่ายเส้นทางวงแหวนภายในเมือง

การขนส่งทางอากาศ เมืองต้าเหลียนมีท่าอากาศยานนานาชาติให้บริการเส้นทางบินระหว่างประเทศและในประเทศโดย 86 สายการบินไปยังญี่ปุ่น ฮองกง และเกาหลีใต้ และเปิดเส้นทางใหม่ไปยังเมืองคาบาร์อฟ (Khabarovsk) ของรัสเซียสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบินในเดือนกรกฎาคม 2004 นอกจากนี้ ยังมีการก่อสร้างท่าอากาศยานแห่งใหม่ห่างจากตัวเมืองไป 45 กิโลเมตร ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2008

ด้านเกษตรกรรม เมืองต้าเหลียนถือเป็นดินแดนแห่งแอปเปิ้ล ผัก ผลไม้ เช่น พืช เซอร์รี่ องุ่น ดอกไม้ ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์ประมง เช่น หอยเป่าฮื้อ กุ้งก้ามกราม ปลิงทะเล หอยแครง และปู และยังอุดมด้วยธัญพืช เช่น ข้าวเมล็ดสั้น Japonica ขณะเดียวกันก็มีแร่ธาตุอยู่มาก โดยเฉพาะเพชร ซึ่งเป็นเพชรที่มีคุณภาพและมีปริมาณมากอันดับหนึ่งในจีน เป็นต้น

สำหรับผลไม้ไทยที่มีศักยภาพทั้งด้านคุณภาพและราคาในตลาดเมืองต้าเหลียน โดยเฉพาะตลาดขายส่งผลไม้ต้าเหลียนช่วงชิงซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในจีนอีสาน ได้แก่ มังคุดทุเรียน ลำไย เงาะ โดยเมืองต้าเหลียนถือเป็นศูนย์กลางกระจายผลไม้ไทยไปยังตลาดอื่นๆ ในภาคอีสาน เช่น นครเสิ่นหยาง นครฉางชา (มณฑลจี๋หลิน) และนครฮาเอ๋อร์ปิน (มณฑลเฮยหลงเจียง) อีกทอดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การนำเข้าผลไม้สู่ตลาดค้าส่งผลไม้ต้าเหลียนต้องขนส่งผ่านนครกว่างโจว (มณฑลกว่างตง) โดยใช้เวลาขนส่งจากตลาดหลี่ซู่-หนานซาง (มณฑลเจียงซี)-หนานจิง-ฉีโจว (มณฑลซานตง) ลงเรือที่เมืองเยียนไท่ข้ามทะเลมายังเมืองต้าเหลียน รวมใช้เวลาขนส่งทางทะเลประมาณ 6-7 ชั่วโมง ส่วนการขนส่งผลไม้ทางอากาศปลายทางที่กรุงปักกิ่งก็ใช้เวลาขนส่งมายังเมืองต้าเหลียน 6-7 ชั่วโมง หรือส่งต่อไปยังนครเสิ่นหยางใช้เวลา 8-9 ชั่วโมง

ในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลได้ก่อสร้างคลังเก็บสินค้าจำพวกเมล็ดข้าวซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศที่เมืองต้าเหลียน ด้วยประสิทธิภาพการจัดเก็บ 1.1 ล้านตัน และโรงแปรรูปสินค้าจำพวกแป้งซึ่งนำเข้าจากสวีเดน 3 แห่ง ด้วยกำลังการแปรรูปแป้งสาลี 1,050 ตันต่อวัน และนอกจากการจัดตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้าสำหรับถั่วเหลืองมูลค่าถึง 2 ล้านล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 53 ของตลาดซื้อขายถั่วเหลืองล่วงหน้าทั้งประเทศแล้ว ในเดือนกันยายน 2004 เมืองต้าเหลียนจะเริ่มมีการขายข้าวโพดในตลาดล่วงหน้าด้วย

ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท PetroChina ได้ก่อสร้างสถานีแปลงน้ำเค็มเป็นน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มูลค่า 250 ล้านหยวน โดยจะสามารถถักน้้ำจืดได้ 20,000 ตันต่อวันเพื่อส่งไปยังโรงกลั่นของบริษัทฯ ที่อยู่ใกล้เคียง และเมื่อเดือนกันยายน 2004 บริษัท Hyflux ของสิงคโปร์ได้รับเลือกให้เป็นผู้ดำเนินโครงการก่อสร้างสถานีแปลงน้ำเค็ม (build-operate-own transfer: BOOT) มูลค่า 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยร่วมมือกับบริษัทท้องถิ่น Liaoning Zhengye Enterprise Corp. เพื่อส่งน้ำไปยังเมืองบนเกาะหูลู่เต่า ด้วยกำลังการผลิตเบื้องต้น 50,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวันเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006 และเพิ่มขึ้นอีกสองเท่าในปี ค.ศ. 2008 จากนั้นจึงจะโอนกรรมสิทธิ์ให้กับรัฐบาลท้องถิ่นเมื่อดำเนินการครบ 30 ปี

ด้านอุตสาหกรรม เมืองต้าเหลียนเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญของจีน โดยเฉพาะการผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องจักรกล อิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี อุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้าน สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้โลหะ อาหารสำเร็จรูป และเวชภัณฑ์

อุตสาหกรรมหนักที่สำคัญยิ่งของเมืองต้าเหลียน เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ เมืองต้าเหลียนมีบริษัทซัพพลายเออร์อุตสาหกรรมรถยนต์ที่สำคัญหลายราย เช่น โรงงานผลิตรายรถยนต์ประสิทธิภาพสูงของบริษัท Goodyear เป็นผู้ผลิตรายใหญ่และส่งขายไปยังบริษัทผลิตรายยนต์ชั้นนำของจีนหลายแห่ง เช่น บริษัท Shanghai Volkswagen, First Automotive Works และ Shenyang Jinbei เป็นต้น ล่าสุดบริษัท Goodyear ได้ประกาศเพิ่มเงินลงทุนมูลค่า 120 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อขยายปริมาณการผลิตรายยนต์ต่อปีจาก 2.2 ล้านเส้นเป็น 5.3 ล้านเส้นภายใน 5 ปีข้างหน้า

บริษัทซัพพลายเออร์อุตสาหกรรมรถยนต์ที่สำคัญรายอื่น เช่น บริษัท ThyssenKrupp Stahl ของเยอรมนีได้เข้ามาตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัท Angang New Steel ผลิตแผ่นเหล็กกล้าเคลือบสังกะสีสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมรถยนต์เมื่อเดือนมิถุนายน 2004 มูลค่า 180 ล้านดอลลาร์ สรอ. ด้วยกำลังการผลิต 400,000 ตันต่อปี และบริษัท Visteon ของสหรัฐอเมริกาได้ร่วมทุนกับบริษัท Halla Climate Control Dalian จัดตั้งโรงงานผลิตคอมเพรสเซอร์สำหรับระบบปรับอากาศในรถยนต์ มูลค่า 80 ล้านดอลลาร์ สรอ. เมื่อเดือนกันยายน 2004 เพื่อป้อนให้กับโรงงานผลิตรายยนต์ต่างๆ ทั่วประเทศและประเทศอื่นๆ ในเอเชีย-แปซิฟิก เป็นต้น

อุตสาหกรรมที่สำคัญอีกอย่างของเมืองต้าเหลียนคือ อุตสาหกรรมกีฬา โดยมีชื่อเสียงว่าเป็น “เมืองฟุตบอล” ของจีน อุตสาหกรรมกีฬาถือเป็นธุรกิจใหญ่ของเมืองต้าเหลียนซึ่งเป็นบ้านเกิดของทีมฟุตบอลชั้นนำของจีนคือทีม Dalian Shide ซึ่งสามารถครองแชมป์ในประเทศถึง 7 ครั้ง และในปี ค.ศ. 2002 สโมสรทีมฟุตบอลดังกล่าวได้ลงนามความตกลงร่วมมือกับทีมนิวคาสเซิลยูไนเต็ด ทีมพรีเมียร์ลีกของอังกฤษเพื่อขยายฐานตลาดของตนในตลาดฟุตบอลโลกให้มากขึ้นโดยร่วมมือกันในการจำหน่ายสินค้าทีม ฐานข้อมูลแฟนฟุตบอล การแลกเปลี่ยนตัวนักเตะ และการหาสปอนเซอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมอื่นๆ อีก เช่น อุตสาหกรรมต่อเรือ ด้วยสถิติการต่อเรือขนาดใหญ่ที่สุด ขนาดระวางน้ำ 300,000 ตัน อุตสาหกรรมผลิตหัวรถจักรด้วยพลังไอน้ำและเครื่องยก โดยบริษัทเครื่องไฟฟ้าต้าเหลียนจงกง อุตสาหกรรมการสื่อสารมีบริษัทขนาดใหญ่ เช่น กลุ่มบริษัทฮั่วหลู ผลิตเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องออดิโอวีซวล ไอที และยังมีบริษัทชั้นนำที่สำคัญ เช่น บริษัทต้าเหลียนปิโตรเคมี บริษัทปิโตรเคมีแปซิฟิกตะวันตก บริษัทเหล็กและเหล็กกล้าต้าเหลียน เป็นต้น ถือเป็นบริษัทผลิอุตสาหกรรมหนักที่อยู่ในระดับแนวหน้าของเมืองต้าเหลียน

ด้านการค้าปลีก เมืองต้าเหลียนเต็มไปด้วยบรรยากาศการค้าขายที่ทันสมัยมาก มีการจัดตั้งห้างร้านทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมากมายกระจายอยู่กว้างขวาง มีศูนย์ช้อปปิ้งมอลล์ ซูเปอร์มาร์เก็ต และเซนส์โตรับถนนสำคัญใจกลางเมือง โดยเฉพาะที่ถนนซินหวาเทียนจิน และถนนซื่ออัน มีร้านค้าประมาณ 15,500 ร้าน ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 50 แห่ง ถือเป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่

ใหญ่และทันสมัย 10 อันดับแรกในจีน รวมถึงห้างสำคัญที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศอย่าง
วอลมาร์ต คาร์ฟูร์ เมโทร พาร์คสัน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนารูปแบบการค้า
อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) หรือการบริโภคผ่านบัตรเครดิตด้วย

ขณะเดียวกัน เมืองต้าเหลียนยังได้ตั้งศูนย์การค้าชิงไห่ (Xinghai) ขึ้นในเมืองต้าเหลียน
ซึ่งเป็นศูนย์แสดงสินค้าที่ทันสมัย ใช้สำหรับจัดงานแสดงสินค้านำเข้าส่งออกเป็นประจำทุกปี ๆ ละ
2 ครั้ง คือ งานแสดงสินค้าเสื้อผ้า และงานแสดงอื่นๆ กว่า 300 ครั้ง ได้แก่ สินค้ายานยนต์
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เฟอร์นิเจอร์ ประมง อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสื่อสาร มีผู้เข้าร่วมงาน
แสดงสินค้าจาก 65 ประเทศและมีมูลค่าการซื้อขายสินค้าในงานกว่า 100 พันล้านหยวน

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในปลายปี ค.ศ. 2002 มีบริษัทต่างชาติเข้ามา
ลงทุนในเมืองต้าเหลียนรวม 8,630 ราย ด้วยมูลค่าการลงทุนตามสัญญารวมกว่า 23 พันล้าน
ดอลลาร์ สรอ. โดยเฉพาะญี่ปุ่นซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่ใหญ่ที่สุด เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ 30 และ
40 ญี่ปุ่นเคยเข้ามาครอบครองพื้นที่ของจีนรวมทั้งเมืองต้าเหลียน จึงมีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ที่เมืองต้า
เหลียนถึงเกือบ 300,000 คน และทำให้ในปัจจุบันมีนักลงทุนจากญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนที่เมืองต้า
เหลียนอยู่เป็นจำนวนมากและปัจจุบันมีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ในเมืองต้าเหลียนรวม 4,000 คน และอีก
ส่วนหนึ่งมาจากการสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นของอดีตนายเทศมนตรีเมืองต้าเหลียนเชื้อ
สายญี่ปุ่นกับบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่นอย่าง Matsushita, Toshiba, Canon, Sanyo และ Mabuchi เป็น
ต้น ในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่าการลงทุนรวมจากญี่ปุ่นถึง 5.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ
40 ของมูลค่าการลงทุนรวมจากต่างชาติ และมีบริษัทญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนรวม 2,500 ราย ทั้งนี้ญี่ปุ่น
มียอดการผลิตกว่าร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกรวมของเมืองต้าเหลียน

ตัวอย่างการลงทุนจากญี่ปุ่นที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท Matsushita Electric Industrial เข้ามา
ลงทุนเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตเครื่องเล่นดีวีดีและส่วนประกอบ ทำให้สัดส่วนตลาดเครื่องเล่นดีวีดี
ของญี่ปุ่นในตลาดโลกขยายตัวเป็นร้อยละ 15 และบริษัท Toshiba ซึ่งเข้ามาจัดตั้งบริษัทร่วมทุน
กับบริษัทท้องถิ่น Daxian Group ผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นดีวีดี และกล้องดิจิตอล และ
ร่วมทุนกับบริษัท Dalian Locomotive Works มูลค่า 400 ล้านหยวน ผลิตและซ่อมแซมอุปกรณ์
เกี่ยวกับการรถไฟ โดยเฉพาะเครื่องจักรไฟฟ้าและดีเซลที่ใช้กับรถไฟในเมือง เป็นต้น

เมืองต้าเหลียนยังมีมูลค่าการลงทุนจากเกาหลีเป็นจำนวนมากเช่นกัน เช่น บริษัท Hynix
ได้ลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตอุปกรณ์ฮาร์ดดิสก์ มูลค่า 150 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นโครงการลงทุน
ที่ใหญ่ที่สุดโครงการหนึ่งของเกาหลี และยังมีบริษัท LG Group ได้ร่วมทุนกับบริษัท Dalian
Wanda ผลิตลิฟต์ เครื่องจ่ายไฟ และหม้อแปลงไฟ รวมมูลค่า 29 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดย LG ถือ
หุ้นอยู่ร้อยละ 70 นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนจากฮ่องกงซึ่งส่วนใหญ่จะลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์
และการบริการ เช่น การค้าปลีก เป็นต้น และการลงทุนจากสหรัฐอเมริกา เช่น บริษัท Coca-Cola,
Goodyear และ Pfizer เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนรวมกว่า 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ปัจจุบัน บริษัทต่างชาติเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะจากฝั่งตะวันตกได้ทยอยเข้ามาจัดตั้ง
ศูนย์ให้บริการและติดต่อ (call centres) ของบริษัทในเมืองต้าเหลียนทั้งโดยทางตรงหรือผ่าน

คู่สัญญาเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เช่น บริษัท Dell Computers, GE และ Motorola เป็นต้น ขณะที่บริษัทจากเกาหลีใต้หลายรายก็กำลังพิจารณาจัดตั้งศูนย์ให้บริการและสำนักงานบริษัทขึ้นที่เมืองต้าเหลียนเช่นกัน

รัฐบาลเมืองต้าเหลียนมีแผนจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมใหม่หลายแห่ง เช่น ฐานการผลิตอุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ เขตอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ เขตอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและอุปกรณ์เพื่อสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ และอุทยานวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติ โดยเฉพาะญี่ปุ่นให้มากขึ้น

เขตพัฒนาพิเศษต่าง ๆ ในเมืองต้าเหลียน ได้แก่

(1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีต้าเหลียน (Dalian Economic and Technical Development Zone) เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแห่งแรกของจีน จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลาง ในปี ค.ศ. 1984 โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาโครงสร้างทางอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร สิ่งทอ และอุตสาหกรรมเบา วัสดุก่อสร้าง ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ ที่สำคัญมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างครบครัน แต่ก็มีต้นทุนที่ดินอุตสาหกรรมที่สูงมาก ซึ่งสูงกว่าที่เขตพัฒนาฯ ที่มหานครเทียนจิน และอัตราค่าจ้างแรงงานที่มีทักษะก็เริ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตฯ กว่า 1,400 ราย ส่วนใหญ่เน้นที่อุตสาหกรรมไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมชีวภาพ เวชภัณฑ์ และเคมีภัณฑ์ โดยมีมูลค่าการลงทุนต่างชาติที่ใช้จริงแล้วรวมกว่า 3.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนจากญี่ปุ่น รองลงมา ได้แก่ ฮองกง เกาหลีใต้ ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

(2) เขตแปรรูปเพื่อการส่งออกเมืองต้าเหลียน (Dalian Export Processing Zone) จัดตั้งเมื่อปี ค.ศ. 2000 เพื่อกระตุ้นการลงทุนและโยกย้ายฐานการผลิตมาที่เมืองต้าเหลียนให้มากขึ้น ปัจจุบันมีนักลงทุนจากต่างชาติต่าง ๆ เข้ามาลงทุนในเขตฯ กว่า 25 ราย เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวม 150 ล้านดอลลาร์ สรอ.

(3) เขตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเมืองต้าเหลียน (Dalian High-Tech Industrial Park) ตั้งอยู่ใจกลางเมืองตอนใต้ในเขตมหาวิทยาลัย มีพื้นที่รวม 16 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติหรือบริษัทผลิตสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงจริงอยู่เพียง 1,100 ราย

(4) เขตซอฟต์แวร์เมืองต้าเหลียน (Dalian Software Park) มีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตฯ ได้ 200 เช่น บริษัทยักษ์ใหญ่อย่าง GE, HP และ National Electric เป็นต้น ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการส่งออกถึง 120 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยส่งไปตลาดญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่

ด้านการค้าระหว่างประเทศ เมืองต้าเหลียนมีการทำการค้าและสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศกับหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร แคนาดา เป็นต้น และที่สำคัญยังมีการจัดงานแสดงสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปประจำปี และเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปกในปี ค.ศ. 2001 ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยในการเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างเมืองต้าเหลียนกับประเทศต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ด้านการท่องเที่ยว สภาพสิ่งแวดล้อมและทัศนียภาพของเมืองต้าเหลียนเป็นสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยวให้เติบโตขึ้นมาก เพราะมีทั้งภูเขา แม่น้ำ และชายทะเลที่สวยงาม สภาพอากาศก็เอื้อต่อการท่องเที่ยวฤดูหนาวไม่หนาวจัด ฤดูร้อนก็ไม่ร้อนจัด อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 10 องศาเซลเซียส พื้นที่สีเขียวในต้าเหลียนมีสูงถึงร้อยละ 41.5 นอกจากนี้ ยังมีการจัดงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ในเมืองต้าเหลียนซึ่งก็เป็นสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือนสูงมากในแต่ละปี เช่น เทศกาลแฟชั่นนานาชาติประจำปี (The annual International Fashion Festival) ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่ใหญ่ที่สุดงานเทศกาลจุดพลุไฟฤดูใบไม้ผลิ และการจัดวิ่งมาราธอน เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 2002 เมืองต้าเหลียนรับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติถึง 490,000 คนและมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 13.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22 ทำให้สำนักงานการท่องเที่ยวเมืองต้าเหลียนมีแผนทุ่มงบประมาณอย่างหนักในการปรับปรุงสาธารณูปโภคในปี ค.ศ. 2003 เพื่อกระตุ้นรายได้จากการท่องเที่ยวในปีนั้นโดยตั้งเป้าไว้ที่ 16 พันล้านหยวน หรือร้อยละ 10 ของ GDP แต่อย่างไรก็ดี สำนักงานฯ จำต้องชะลอแผนการลงทุนเนื่องจากเกิดวิกฤตโรคซาร์สซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวเลขการท่องเที่ยวในช่วงครึ่งปีแรกเป็นอย่างมาก

จุดขายด้านการท่องเที่ยวของเมืองต้าเหลียนซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในประเทศได้มากในแต่ละปีคือแหล่งท่องเที่ยวตามชายหาดและภัตตาคารอาหารทะเล รัฐบาลจึงได้จัดตั้งสถานที่พักตากอากาศชื่อว่า "Golden Pebble Beach" ห่างจากเขตชุมชนทางตอนเหนือราว 60 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่แหลม 2 แห่ง รวมเนื้อที่ 14 ตารางกิโลเมตร มูลค่าการลงทุน 2.1 พันล้านหยวน และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ปีละ 700,000 คน

เมืองต้าเหลียนยังมีชายหาดมีชื่ออีก 3 แห่ง ได้แก่ หาดปางชู่เต๋า (Bangchuidao) หาดเหลาหู่ตัน (Laohutan) หรือ "หาดเสือ" ซึ่งมีการจัดงานรีนเรจ และหาดฝูเจียจวง (Fujiazhuang) ซึ่งเป็นหาดที่เงียบสงบที่สุดและเหมาะสำหรับลงเล่นน้ำ และที่สวนชิงไห่ก็มี Sun Asia Ocean World ซึ่งมีอุโมงค์ใต้ทะเลที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับชีวิตสัตว์ใต้ทะเลด้วย

สถานที่ที่น่าสนใจอื่นๆ ได้แก่ จัตุรัสจงซาน (Zhongshan Square) จัตุรัสชิงไห่ (Xinghai Square) มีการแสดงน้ำพุดนตรีและว่ากันว่าเป็นจัตุรัสที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย สวนงู โดยนั่งเรือออกไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 25 ไมล์ทะเล เป็นสถานที่เก็บรวบรวมงูพิษประมาณ 1,300 ชนิด และหุบเขาปิงหยู (Bingyu Valley) ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองต้าเหลียนและดานตง ห่างจากเมืองจ้าวเหอ ราว 40 กิโลเมตร มีทัศนียภาพที่งดงามคล้ายเมืองกุ้ยหลิน เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างนครเสินหยางและเมืองต้าเหลียน

ความแตกต่างระหว่างเมืองใหญ่ 2 เมืองของมณฑลเหลียวหนิงอย่างนครเสินหยางและเมืองต้าเหลียนก็คือ ต่างก็เป็นตัวแทนภาพลักษณ์ทางเศรษฐกิจของจีนในแง่มุมต่างกัน กล่าวคือ ในบรรดาเมืองชายฝั่งตะวันออกของจีน เมืองต้าเหลียนถือเป็นเมืองที่ประสบความสำเร็จในการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติเป็นอย่างมาก ขณะที่นครเสินหยางเป็นตัวอย่างของเมืองในพื้นที่ตอนในซึ่งเน้นการทำอุตสาหกรรมหนักและกำลังได้รับผลกระทบจากการปฏิรูประบบเศรษฐกิจเนื่องจากกฎระเบียบด้านการลงทุนที่เข้มงวดและเงินกู้จากรัฐแบบมีเงื่อนไขผ่อนปรน (soft state loans)

ปัจจุบัน นครเสินหยางและเมืองต้าเหลียนต่างก็อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่อุตสาหกรรมการแปรรูปเพื่อการส่งออกของเมืองต้าเหลียนกำลังเติบโตอย่างเต็มที่ แต่ด้วยตำแหน่งที่ตั้งของเมืองบริเวณปลายแหลมเหลียวตงทำให้เกิดข้อจำกัดใน

การพัฒนาสู่ฐานการส่งสินค้าขายในตลาดในประเทศ ส่วนในนครเสิ่นหยาง รัฐบาลได้มีการยกเลิกการให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่รัฐวิสาหกิจในนครเสิ่นหยางหลายราย ส่งผลให้โรงงานหลายแห่งไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ แต่นครเสิ่นหยางยังมีนายหลี่ ฉางชุน (Li Changchun) ผู้มีอำนาจทางการเมืองและเป็นหนึ่งในสมาชิกถาวรของกรรมการเมืองจีน ซึ่งได้เข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเสิ่นหยางเมื่ออายุเพียง 39 ปีและได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการมณฑลเหลียวหนิงในเวลาต่อมา

11.3 เมืองอันซาน

เมืองอันซานตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างนครเสิ่นหยางและอ่าวโป๋ไห่ เป็นเมืองที่มีแหล่งแร่เหล็กสำรองอยู่เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาทางด้านตะวันออกของเมือง จึงทำให้เมืองอันซานกลายเป็นเมืองศูนย์กลางสินค้าเหล็กและเหล็กกล้าที่ทันสมัยที่สุด และเป็นอุตสาหกรรมหลักอุตสาหกรรมหนึ่ง นอกเหนือไปจากอุตสาหกรรมเคมีและเครื่องจักรกล

11.4 เมืองฝูชุ่น

เมืองฝูชุ่นอยู่ทางทิศตะวันออกของนครเสิ่นหยางห่างออกไปประมาณ 30 กิโลเมตร มีประชากรราว 2.3 ล้านคน เป็นเมืองที่อุดมไปด้วยทรัพยากรถ่านหินและหินเชลที่มีน้ำมัน (oil-shale) อยู่มาก โดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาหิงกาน (Hinggan Mountains) เมืองฝูชุ่นมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเป็นของตนเอง จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1993 และต่อมาได้มีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขึ้นในปี ค.ศ. 2003 มูลค่า 1.3 พันล้านหยวน บนเนื้อที่ 10 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นเฟสต่างๆ โดยเฟสแรกเป็นการก่อสร้างบนพื้นที่ 3 ตารางกิโลเมตร มูลค่า 450 ล้านหยวน ซึ่งแล้วเสร็จในปลายปี ค.ศ. 2004 ในต้นปี ค.ศ. 2004 เขตพัฒนาฯ ฝูชุ่นสามารถดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติรวม 320 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของเมือง ได้แก่ อะลูมิเนียม เหล็ก เหล็กกล้า ปิโตรเลียมกลั่น เครื่องจักรกล ปูนซีเมนต์ ยาง และปุ๋ย นอกจากนี้ ยังมีความชำนาญในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ เวชภัณฑ์ชีวภาพ และการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ด้วย

11.5 เมืองจินโจว (Jinzhou)

เมืองจินโจวอยู่ห่างจากอ่าวโป๋ไห่ประมาณ 25 กิโลเมตร และกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการขยายตัวของวิสาหกิจอุตสาหกรรมตามแนวชายฝั่งนับตั้งแต่บริเวณเมืองต้าเหลียนไปจนถึงเมืองกังซาน

11.6 เมืองตานตง (Dandong)

เมืองตานตงตั้งอยู่ตรงจุดที่แม่น้ำยาลูเจียงไหลไปออกสู่ทะเลเหลือง ซึ่งกั้นพรมแดนจีนและเกาหลีเหนือ จึงไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวจากตะวันตกมาที่นี่มากนัก เมืองตานตงมีสถานที่ที่สำคัญ ได้แก่ ซากสะพานข้ามแม่น้ำยาลูเจียงเก่า (Old Yalu Bridge) ซึ่งเหลืออยู่เพียงฝั่งเดียวและยังคงมีร่องรอยกระสุนปืนจากทหารอเมริกันในสมัยสงครามเกาหลีให้เห็นอยู่ ใกล้กันนั้นก็ยังมีสะพานข้ามรถไฟเป็นหนึ่งในเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างจีนและเกาหลีเหนือ อุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ การผลิตนาฬิกา ผ้าถัก ผ้าพิมพ์ และการแปรรูปอาหาร

เมืองดานดงมีเขตความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดนดานดง (Dandong Border Economic Cooperation Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลาง ในปี ค.ศ. 1992 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศกับเกาหลีและญี่ปุ่นในด้านการค้า การท่องเที่ยว การส่งออก ข้อมูลข่าวสาร คลังสินค้าทัณฑ์บน และการขนส่งสินค้าบริเวณท่าเรือ

11.7 เมืองหยิงโข่ว (Yingkou)

เมืองหยิงโข่วตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มที่มีน้ำท่วมถึงมากที่สุดของมณฑล ตรงบริเวณที่แม่น้ำเหลียวเหอแตกสาขาออกไปก่อนที่จะไหลลงสู่อ่าวโป๋ไห่ เป็นเมืองท่าที่อยู่ใกล้นครเสิ่นหยางมากที่สุดโดยใช้เวลาขับรถ 2 ชั่วโมง ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1836-1900 ท่าเรือหยิงโข่วเป็นท่าเรือเดินทะเลสำคัญของแคว้นแมนจูเรีย และเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการปรับปรุงขยายพื้นที่บริเวณท่าเรือนานใหญ่ อุตสาหกรรมหลักของเมืองหยิงโข่ว ได้แก่ สิ่งทอ การพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันกลั่น อาหารแปรรูป เคมีภัณฑ์ และการผลิตกระดาษ ปัจจุบันกำลังกลายเป็นเมืองศูนย์กลางทางการค้าและการติดต่อสื่อสารกันภายในมณฑลและระหว่างเมืองต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ท่าอากาศยานเมืองหยิงโข่วเป็นท่าอากาศยาน 1 ใน 4 แห่งของมณฑลเหลียวหนิง (เสิ่นหยางและดานดง) ซึ่งมีผลประกอบการไม่ติดนัก บริษัทแม่ซึ่งก็คือกลุ่มบริษัท Liaoning Province Airport Management Group มีแผนที่จัดระเบียบการทำอากาศยานเมืองหยิงโข่วเข้าตลาดหลักทรัพย์ที่ฮ่องกงในปลายปี ค.ศ. 2005 ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มทุนได้ 600 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง

เมืองหยิงโข่วมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติเป็นจำนวนมาก แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากสหรัฐอเมริกาหรือยุโรป เช่น บริษัท Veltsch-Radex ของออสเตรเลียได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตอิฐแมกนีเซียคาร์บอนสำหรับก่อสร้างเตาหลอมเหล็กในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเมืองหยิงโข่ว และในปี ค.ศ. 2003 บริษัทฯ ประกาศที่จะลงทุนอีก 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อก่อสร้างโรงงานแห่งที่สองที่เมืองต้าเหลียนเนื่องจากมณฑลเหลียวหนิงมีแหล่งสำรองแร่แมกนีไซต์อยู่ถึง 2 พันล้านตัน เป็นต้น

เมืองหยิงโข่วมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีหยิงโข่ว (Yingkou Economic and Technical Development Zone) จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลกลาง ในปี ค.ศ. 1992 โดยมุ่งเน้นที่การกระตุ้นการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

11.8 เมืองผานจิน (Panjin)

เมืองผานจินตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทางตะวันตกห่างจากเมืองหยิงโข่วประมาณ 70 กิโลเมตร และยังเป็นที่ตั้งของโรงแยกก๊าซเอทิลีนของบริษัท Liaohe Chemical ซึ่งมีแผนที่จะเพิ่มกำลังการผลิตให้ได้ 400,000 ตันต่อปี เมืองผานจินยังมีท่าเทียบเรือ 4 แห่ง ซึ่งออกแบบเพื่อให้สามารถรองรับการรับส่งสินค้าสำคัญและสินค้าน้ำมันจากสถานีน้ำมันเหลียวเหอ ปัจจุบันรัฐบาลท้องถิ่นยังมีแผนก่อสร้างทางด่วนเชื่อมโยงมายังท่าเรือผานจินหลายเส้นทาง ซึ่งเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ คาดว่าจะสามารถกระตุ้นการค้าขายในเมืองและเมืองใกล้เคียงทางตอนกลางของ

มณฑลได้มาก ขณะเดียวกันเมืองผานจิ่นยังพยายามกระตุ้นการใช้รถไฟ ("unit" trains) เพื่อกระตุ้นการคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีนไปจนถึงชายแดนมณฑลเฮยหลงเจียงและรัสเซียด้วย

11.9 เกาะหูหลูเต๋า (Huludao)

เกาะหูหลูเต๋าเป็นเมืองท่าตั้งอยู่บริเวณอ่าวเหลียวตง บริษัทอสังหาริมทรัพย์ Remas ของปักกิ่งได้วางแผนที่จะพัฒนาเมืองท่านี้ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและที่พักตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ บนเนื้อที่ 15 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยบ้านพักและโรงแรมสุดหรู ศูนย์การประชุม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาต่างๆ รวมมูลค่าการลงทุน 15 พันล้านหยวน โดยคาดว่าจะใช้เวลาก่อสร้าง 8 ปีและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ปีละ 3-5 ล้านคน นอกจากนี้รัฐบาลท้องถิ่นยังได้ให้สิทธิพิเศษทางภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนด้วย โดยในปี ค.ศ. 2004 มีบริษัทจากฝรั่งเศส สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมประมูลออกแบบโครงการแล้ว

เจาะตลาดจีนอีสาน

มณฑลเหลียวหนิงเป็นมณฑลที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในบรรดา 3 มณฑลในจีนอีสาน (มณฑลเหลียวหนิง มณฑลจี๋หลิน และมณฑลเฮยหลงเจียง) และใหญ่เป็นอันดับ 7 ของจีน เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบและฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนักที่สำคัญของจีน เมืองเอกของมณฑลเหลียวหนิง ได้แก่ นครเลิ่นหยาง มีประชากรประมาณ 7 ล้านคน เท่าๆ กับประชากรของฮ่องกง แต่มีเนื้อที่มากกว่าฮ่องกงถึง 3 เท่า ที่สำคัญประชากรชาวจีนเลิ่นหยางยังมีความสามารถในการทำธุรกิจ มีประสบการณ์ และมีความเป็นสากลกว่าเมืองอื่นๆ ในจีนอีสาน นครเลิ่นหยางยังถือเป็นศูนย์กลางของจีนอีสาน และมีศูนย์การค้าหลายแห่ง โดยเฉพาะตลาดอู๋ไฮ่ ถือว่าเป็นศูนย์ค้าส่งและกระจายสินค้าที่สำคัญของจีนอีสาน ซึ่งจะเปิดให้มีการซื้อขายเฉพาะช่วง 6 โมงเช้าถึงเที่ยงวัน ผู้ค้าขายส่วนใหญ่มาจากเมืองใกล้เคียง มีลูกค้าประมาณ 24 ล้านคน ที่ผ่านตลาดแห่งนี้ยังเคยจัดสัปดาห์สินค้าเกาหลีที่ประสบความสำเร็จ (นครเลิ่นหยางมีชุมชนชาวเกาหลีขนาดใหญ่ที่สุดในจีน)

แม้ว่ามณฑลเหลียวหนิงและมณฑลอื่นๆ ในจีนอีสาน ซึ่งมีพรมแดนใกล้กับรัสเซียและเกาหลีเหนือ จะอยู่ห่างจากไทยค่อนข้างมาก แต่ก็เป็ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพและมีกำลังซื้อในระดับหนึ่ง ดังนั้น ทางของไทยจึงอาจจะพิจารณาจัดงานสัปดาห์สินค้าไทย (Thailand Week) เพราะปัจจุบันยังไม่มีสินค้าไทยวางขายในจีนอีสานมากนัก ถือว่าเป็น "โอกาส" หากภาครัฐของไทยจะเข้ามาช่วยเปิดช่องทางและแสวงหาช่องทางการค้าโดยร่วมมือกับรัฐบาลมณฑลเพื่อส่งเสริมให้ชาวจีนในแถบนี้รู้จักสินค้าไทย ผู้ส่งออกไทยก็จะมีโอกาสทำการค้าขายกันได้ โดยเฉพาะผลไม้และอาหารแปรรูป เช่น มะม่วงสด และกล้วยฉาบ เป็นต้น

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, "ไปเจาะตลาดจีนอีสานกันเถอะ," กรุงเทพฯธุรกิจ, 7 เมษายน.

ตาราง 9-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลเหลียวหนิง ปี ค.ศ. 2003

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
เหลียวหนิง	72.5	1,721.9	41.6	146,000

ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลเหลียวหนิง (Liaoning Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	147,500	147,500	อันดับที่ 21 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	-	407.48	
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	570.9	
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	-	2,920	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	9.6	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	-	2,361.43	
แร่แมงกานีส (ล้านตัน)	-	3,262.98	
ทังสเตม (ล้านตัน)	-	12.62	
วัสดุซิลิกอนทำแก้ว (ล้านตัน)	-	214.91	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	41.55	41.62	อันดับที่ 14 ในจีน
ในเขตเมือง	37.54	37.84	
ในเขตชนบท	4.01	3.77	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	3.06	2.89	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	2.76	2.85	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.45	0.51	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	20.25	18.61	อันดับที่ 16 ในจีน
อุตสาหกรรมเกษตร	6.97	6.97	
อุตสาหกรรม	5.80	4.57	
อุตสาหกรรมบริการ	7.47	7.07	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	11,659	13,008	อันดับที่ 11 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	-	12,533	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	-	170,636	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (ล้านคน)	0.11	0.12	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	-	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	6.38	8.30	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	14	เมืองเอก ได้แก่ นครเสิ่นหยาง (Shenyang)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	100	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1,532	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเหลียวหนิง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาติทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	545.82	600.25	อันดับที่ 8 ในจีน เพิ่มขึ้น 11.5%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	59.02	61.58	
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	260.98	289.89	
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	225.82	248.78	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	12,986	14,258	อันดับที่ 8 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	6,524.60	7,240.60	อันดับที่ 16 ในจีน
ในเขตชนบท	2,751.30	2,934.40	อันดับที่ 9 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	160.56	208.27	
Capital Construction	52.90	68.32	
Innovation	36.54	46.20	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	38.83	48.64	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	39.97	44.70	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	69.09	78.44	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	3,565	3,939	
เส้นทางรถยนต์	48,051	50,095	
เส้นทางน้ำ	813	813	
เส้นทางการบิน	239,243	238,429	
5.2 จำนวนท่าเรือชายฝั่ง (แห่ง)	253	292	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ทำเรือ (ล้านตัน)	165.65	193.65	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	836.33	858.96	อันดับที่ 6 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	543.39	503.49	อันดับที่ 13 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	8.46	9.63	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)	10.16	12.79	
ในเมือง	7.12	9.07	
ในชนบท	3.04	3.71	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	3.36	3.83	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	113.25	121.50	อันดับที่ 10 ในจีน
ผลผลิตรวมจากกสิกรรม	54.01	49.73	
ผลผลิตรวมจากการป่าไม้	2.79	3.84	
ผลผลิตรวมจากการปศุสัตว์	36.13	42.20	
ผลผลิตรวมจากการประมง	20.32	22.40	
6.2 ปริมาณผลผลิตด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเหอหลิน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
เมล็ดข้าว	15.10	14.98	
พืชน้ำมัน	0.56	0.61	
ผลไม้	2.34	3.97	
ใบยาสูบ	-	0.03	
เนื้อสัตว์	2.70	2.92	
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	3.75	3.82	
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	488.80	611.30	
อุตสาหกรรมเบา	107.24	117.92	
อุตสาหกรรมหนัก	298.09	377.46	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
เครื่องมือตัดโลหะ (ล้านเครื่อง)	0.04	0.06	
ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	20.87	23.59	
เหล็กหล่อ	18.86	20.62	
พลาสติก	1.05	1.17	
Soda ash	0.83	0.80	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.79	0.67	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	550.21	454.10	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	379	
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	803	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	760.01	894.25	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	624.74	722.23	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	1,863.16	2,164.99	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกัน (พันล้านหยวน)	1,863.14	2,170.67	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
มูลค่าตามสัญญา	7,185.20	9,702.43	
มูลค่าที่ใช้จริง	3,915.61	5,582.62	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	2,125	2,327	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
1) จีนฮ่องกง	1,272.41	1,823.21	
2) เกาหลี	297.07	912.36	
3) ญี่ปุ่น	806.75	852.52	
ไทย	3.33	9.32	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลเหลียวหนิง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุชาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	225.84	233.08	อันดับที่ 7 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	-	6,077.92	
อาหาร	-	2,394.98	
เครื่องนุ่งห่ม	-	637.40	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	257.41	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	534.30	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	631.14	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	747.41	
ที่พักอาศัย	-	630.86	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	217.39	265.61	อันดับที่ 9 ในจีน เพิ่มขึ้น 22.2%
การส่งออก	123.66	146.31	เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3
การนำเข้า	93.73	119.30	เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.3
ดุลการค้า	29.92	27.00	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ			
1) ผ้าประกอบเบตา (เส้นชุด)	23.31	26.26	
2) น้ำมัน (ล้านตัน)	3.14	3.27	
3) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมกลั่น (ล้านตัน)	4.25	2.79	
4) ยางล้อรถ (ชุด)	2.31	2.72	
5) เหล็กกล้าม้วน (ล้านตัน)	0.65	0.76	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ			
1) เหล็กกล้าม้วน (ล้านตัน)	0.71	0.77	
2) ยางพารา (ตัน)	-	38,734	
3) รถยนต์ (ล้านคัน)	20,134	25,421	
4) รถเก๋งเล็ก (คัน)	8,626	15,463	
5) อะลูมิเนียม (ตัน)	12,145	13,552	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) ญี่ปุ่น	7,913.54	8,887.52	
2) เกาหลี	2,847.23	3,391.80	
3) สหรัฐอเมริกา	2,389.30	2,835.78	
ไทย	153.08	285.72	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครเลียวหยาง (Shenyang)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	6.89	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	160.34	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	23,271	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,960.97	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	72.15	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนท่าเทียบชายฝั่ง (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	237,627	184,255	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	137.02	111.02	
12.2 เมืองต้าเหลียน (Dalian)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	5.60	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	163.26	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	29,206	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	9,101.35	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	56.84	
จำนวนท่าเทียบชายฝั่ง (แห่ง)	136	206	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	491,100	373,000	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	330.00	251.20	
12.3 เมืองอันซาน (Anshan)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	3.45	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	79.04	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	22,909	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	7,434.33	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	17.11	
จำนวนท่าเทียบชายฝั่ง (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	45,812	46,726	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	31.89	32.02	
12.4 เมืองดานตง (Dandong)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	2.41	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	23.29	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	9,655	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	5,484.00	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	9.15	
จำนวนท่าเทียบชายฝั่ง (แห่ง)	14	14	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	75,508	68,489	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	26.29	24.14	

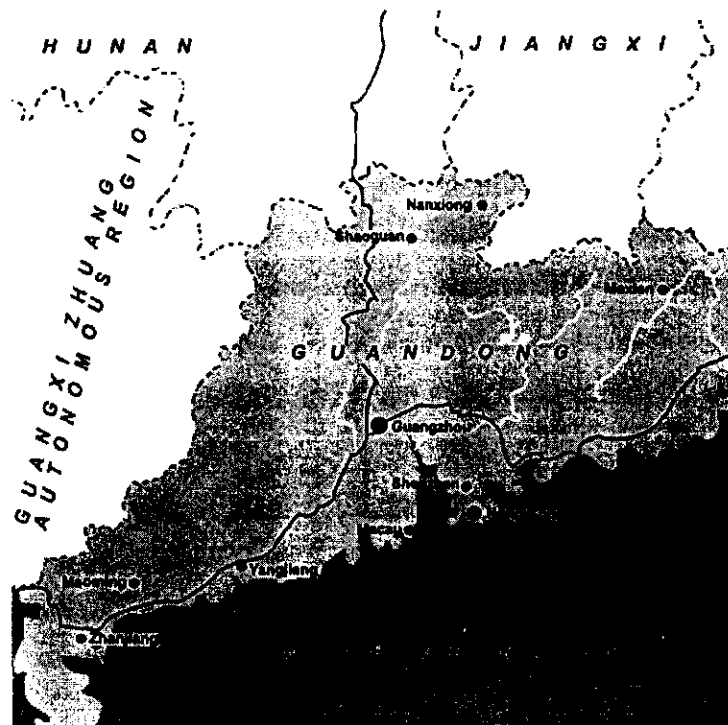
ที่มา: Liaoning Statistical Yearbook 2004.

บทที่ 10

เศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง (Guangdong Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลกวางตุ้ง ปี ค.ศ. 2003	
พื้นที่	179,756 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ร้อยละ 58 เป็นภูเขา ที่เหลือเป็นที่ราบและที่ราบสูง
เมืองเอก	นครกวางโจว มีประชากร 7.25 ล้านคน
จำนวนประชากร	77.23 ล้านคน
การจ้างงาน	42.10 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	1,345.0 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6
GDP เฉลี่ยต่อหัว	16,990 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.0
ในเขตเมือง	12,380.40 หยวน
ในเขตชนบท	4,054.60 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	0.6%
เกษตรกรรม	ข้าว ผัก ป่าน สับปะรด กล้วย ลิ้นจี่ ลำไย และส้ม
อุตสาหกรรม	เครื่องใช้ไฟฟ้า พลาสติก อาหาร เสื้อผ้า สิ่งทอ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
สินแร่	ดินขาว ถ่านหินร่วน เจอร์เมเนียม พลวง และซิลิคอน
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	152.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 29.1
การนำเข้า	130.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.4

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลกว่างตงมีชื่อย่อ “เยว่” (Yue) ตั้งอยู่ทางแนวชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของจีน มีพื้นที่ 179,756 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 15 ของจีน (มีพื้นที่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของประเทศไทย แต่มีประชากรมากกว่าประเทศไทยกว่าร้อยละ 50) ทิศเหนือติดกับมณฑลหูหนานและเจียงซี ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลฝูเจี้ยน ทิศตะวันตกติดกับเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี และตลอดแนวชายฝั่งทิศใต้ติดกับทะเลจีนใต้ ใกล้กับเกาะฮ่องกงและมาเก๊า และเป็นประตูสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ทางเหนือยกตัวสูงทางใต้ต่ำ มีเทือกเขาและภูเขาขนาดเล็กตัดสลับกับที่ราบ มีที่ราบเพียงร้อยละ 23 และที่ราบสูงร้อยละ 19 ของพื้นที่รวม ที่เหลือเป็นพื้นที่ภูเขา มีชายฝั่งทะเลยาว 4,310 กิโลเมตร

แม่น้ำสำคัญไหลผ่านมณฑลกว่างตง ได้แก่ แม่น้ำจูเจียง (Pearl River) ซึ่งเป็นแม่น้ำสายที่ยาวเป็นอันดับ 3 ของประเทศ ไหลผ่านเป็นระยะทาง 2,122 กิโลเมตร และยังแตกออกเป็นแม่น้ำสาขามากมาย ได้แก่ แม่น้ำซีเจียง (Xi River) ไหลไปทางตะวันตก แม่น้ำเป่ย์เจียง (Bei River) ไหลไปทางทิศเหนือ และแม่น้ำตงเจียง (Dong River) ไหลไปทางทิศตะวันออก

เนื่องจากมีพื้นที่ปากแม่น้ำจูเจียงที่เชื่อมกับฮ่องกงและมาเก๊า ทำให้มณฑลกว่างตงได้เปรียบในด้านการค้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์ที่เชื่อมกับตลาดโลกได้สะดวก ดังนั้นรัฐบาลของ 9 มณฑลจึงได้รวมตัวกันและกำหนดยุทธศาสตร์ให้ปากแม่น้ำจูเจียงของมณฑลกว่างตงเป็นประตูเชื่อมมณฑลอื่นๆ อีก 8 มณฑลทางตะวันตกและทิศใต้ เรียกว่า “เขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง” (Pearl River Delta Economic Zone) และต่อมาได้ขยายไปสู่ฮ่องกงและมาเก๊า โดยเรียกยุทธศาสตร์ส่วนขยายนี้ว่า “ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ 9+2” (Pan Pearl River Delta (Pan-PRD)) ซึ่งได้มีการลงนามความตกลงและกรอบความร่วมมือเมื่อเดือนมิถุนายน 2004

แต่ละมณฑลในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงได้แบ่งจุดเน้นกันดังนี้ มณฑลกว่างตงเป็นศูนย์ของอุตสาหกรรมและบริการด้านโลจิสติกส์ มณฑลหูหนานและเจียงซีเน้นด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร มณฑลไห่หนานเน้นด้านท่องเที่ยว เขตปกครองตนเองกว่างซีเน้นด้านท่องเที่ยวและเหมืองแร่กับพลังงาน มณฑลกุ้ยโจวเน้นด้านเหมืองแร่และพลังงาน มณฑลชื้อชวนเน้นด้านแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและด้านท่องเที่ยว เหมืองแร่และพลังงาน มณฑลยูนหนานเน้นด้านท่องเที่ยว มณฑลฝูเจี้ยนเน้นด้านการค้าและอุตสาหกรรม โดยในแผนพัฒนายุทธศาสตร์เศรษฐกิจ 9+2 จะเน้นที่การสร้างเครือข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งร่วมกันภายในภูมิภาคเป็นสำคัญ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อนชื้นทำให้มีฤดูร้อนที่ยาวนานและฤดูหนาวที่อบอุ่น มีฤดูฝนในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 8-17 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม และสูงสุด 27-29 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

มณฑลกว่างตงได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของจีนในสมัยราชวงศ์ซิงและฮั่น แต่เพิ่งจะมีชาวฮั่นอาศัยอยู่มากในศตวรรษที่ 12 โดยมีนครกว่างโจวเป็นเมืองสำคัญของจีนและเป็นประตูสำหรับติดต่อค้าขายทั้งในและต่างประเทศที่สำคัญมากของจีนในศตวรรษที่ 17

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลกว่างตงมีแหล่งสำรองสินแร่ต่างๆ 89 ชนิด ได้แก่ ถ่านหิน แร่เหล็ก ไฟไรต์ เพทาย ซิลิคอน ถ่านเลน ดินขาว เจอร์เมเนียม พลวง เป็นต้น โดยถือเป็นแหล่งสำรองดินขาว ถ่านหินร่วน (peat) เจอร์เมเนียม และพลวงมากที่สุดในประเทศ และสามารถผลิตเงิน ตะกั่ว บิสมัท แทลเลียม ยูเรเนียม โมนาไซต์ ซิลิคอนใส หินเซลที่มีน้ำมัน และหินอ่อนได้มากเป็นอันดับ 2 ของจีน และยังมี การขุดพบน้ำมันในปี ค.ศ. 1979 บริเวณแหลมเหลยโจว (Leizhou Peninsula) ทางตอนเหนือของ มณฑลไห่หนาน และทำให้มณฑลกว่างตงกลายเป็นฐานการผลิตน้ำมันดิบที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของ จีนในปี ค.ศ. 1999 ด้วยผลผลิตกว่า 12.8 ล้านตัน มณฑลกว่างตงยังมีทรัพยากรทางทะเลที่อุดม สมบูรณ์ มีพื้นที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำทะเล 7,800 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด 4,300 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ ยังมีไม้เศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้สน ไม้ฉำฉา และไม้จือ เป็นต้น

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงมีประชากร 77.23 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมาก เป็นอันดับที่ 4 ของจีน หรือร้อยละ 6 ของประชากรรวมทั้งประเทศ และยังเป็นภูมิสำเนาเดิมของ ชาวจีนโพ้นทะเลกว่าหลายล้านคนทั่วโลกซึ่งมีการเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านเกิดที่มณฑลกว่างตง เป็นระยะๆ

นอกเหนือจากชาวฮั่นแล้ว มณฑลกว่างตงยังเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ หลากหลายถึง 53 กลุ่ม นอกเหนือจากฮั่นแล้ว ยังมีจ้วง (Zhuang) เย้า (Yao) ฮุย (Hui) แมนจู (Manchu) อี้ (Yi) หลี (Li) ม้ง/แม้ว (Miao) เป็นต้น ภาษาที่ใช้เป็นทางการคือ ภาษาจีนกลาง และมีการใช้ภาษาท้องถิ่นมากมาย ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษากว่างตง ฉาวโจว (แต้จิ๋ว) เป็นต้น

1.5 ด้านสุขอนามัย

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงถูกเพ่งเล็งจากนานาประเทศว่าเป็นแหล่งกำเนิดของโรค ซาร์ส (SARS) ซึ่งมีผู้ติดเชื้อทั่วโลกรวม 8,000 ราย จากตัวเลขของกระทรวงสาธารณสุขจีนพบว่า มีผู้ติดเชื้อในมณฑลกว่างตง 1,500 ราย และเสียชีวิต 58 ราย นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลกว่างตงยัง ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากทั่วโลกว่าพยายามปกปิดโรคชนิดนี้เมื่อเกิดการแพร่ระบาดในระยะแรกและ ยังไม่ดำเนินการป้องกันโรคอย่างรวดเร็วเพียงพอ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้ทุ่มงบประมาณ 1.5 พันล้านหยวนเพื่อพัฒนาการสาธารณสุข โดยแบ่งเป็นการปรับปรุงศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (Centre for Disease Control and Prevention) มูลค่า 500 ล้านหยวน

1.6 ด้านสิ่งแวดล้อม

มณฑลกว่างตงและมณฑลอื่นๆ ใกล้เคียงกำลังประสบกับปัญหาน้ำในแม่น้ำจูเจียงเน่าเสียอย่างรุนแรง รัฐบาลมณฑลกว่างตงจึงได้ทุ่มงบประมาณจำนวน 250 พันล้านหยวนในการแก้ปัญหาภายในปี ค.ศ. 2004-2010 โดยจะต้องมีการบำบัดของเสียตามบ้านเรือนและโรงงานในเขตเมืองให้ได้ร้อยละ 75 ของของเสียทั้งหมดก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ

2. การปกครอง

มณฑลกว่างตงแบ่งเขตปกครองออกเป็น 21 เมืองใหญ่ 30 เมืองระดับอำเภอ 42 อำเภอ และ 3 เขตปกครองตนเอง โดยมีนครกว่างโจว (Guangzhou) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลกว่างตงคนปัจจุบัน คือ นายหวง หวู่หว่า (Huang Huahua)

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

มณฑลกว่างตงเป็นมณฑลแรกที่เปิดรับการลงทุนจากต่างชาติและยอมให้ภาคเอกชนเป็นเจ้าของธุรกิจมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 จนกลายเป็นมณฑลที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในจีนนับแต่ปี ค.ศ. 1990 โดยมีมูลค่า GDP คิดเป็นกว่า 1 ใน 10 ของจีน การพัฒนาส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำจูเจียง ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3 ใน 5 แห่งของจีน ในช่วงแรกที่มีการเปิดประเทศ แนวทางการพัฒนาจะมุ่งเน้นที่การผลิตเพื่อตลาดภายในประเทศ จนกระทั่งเมื่อรัฐบาลเริ่มมีการผ่อนผันกฎระเบียบต่างๆ ในด้านการค้าและลงทุนจากต่างชาติ มณฑลกว่างตงจึงได้กลายเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกเบอร์หนึ่งของจีน หรือคิดเป็นร้อยละ 35 ของมูลค่าการส่งออกรวมในปี ค.ศ. 2003 กลไกสำคัญที่เป็นแรงผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วนี้มาจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้กลายเป็นของภาคเอกชน ปัจจุบันกิจการรัฐวิสาหกิจในมณฑลลดลงเหลือเพียงตัวเลขหลักเดียวขณะที่สัดส่วนของบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงมีมูลค่า GDP รวม 1,345.0 พันล้านหยวน มากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 13.6 ถือเป็นมณฑลที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากที่สุดในบรรดามณฑลต่างๆ ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มณฑลกว่างตงมีมูลค่า GDP รวม 1,603.9 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 14.2 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 17,000 หยวน สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของจีนซึ่งอยู่ที่ 9,400 หยวน โดยมีเมืองเซินเจิ้น (Shenzhen) และนครกว่างโจวเป็นเมืองที่มั่งคั่งที่สุดในจีน และเนื่องจากเป็นมณฑลทางอุตสาหกรรมอันดับหนึ่งของจีน สัดส่วนโครงสร้างของ GDP ในภาคเกษตรกรรมของมณฑลกว่างตงจึงมีเพียงร้อยละ 7.8 เท่านั้น

ตาราง 10-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลกว่างตง

ดัชนี	ปี 1993	ปี 1998	ปี 2003
รายได้ประชาชาติ			
GDP (พันล้านหยวน)	322.5	791.9	1,345.0
สัดส่วนต่อทั้งประเทศ (%)	9.3	10.0	11.1
สัดส่วนภาคเกษตรต่อ GDP (%)	16.3	12.7	7.8
สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP (%)	49.6	50.4	52.4
สัดส่วนภาคบริการต่อ GDP (%)	34.1	36.9	39.8
GDP เฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	5,254	11,143	16,910
ประชากร แรงงาน			
อัตราเติบโตประชากร 5 ปี (%)	1.9	1.3	1.8
อัตราจ้างงานในเขตเมือง (%)	NA	2.3*	2.9
ค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อปี (หยวน)	5,327	10,233	20,100
เศรษฐกิจในประเทศ			
อัตราเติบโตการค้าปลีก 5 ปี (%)	19.8	19.6	11.1
อัตราเติบโตการลงทุนสินทรัพย์คงที่ 5 ปี (%)	39.2	8.1	13.8
การค้าระหว่างประเทศ			
อัตราเติบโตการส่งออก 5 ปี (%)	NA	16.3	15.5
อัตราเติบโตการนำเข้า 5 ปี (%)	NA	5.3	20.0
สัดส่วน FDI ต่อทั้งประเทศ (%)	27.5	28.7	29.1

* ข้อมูลปี 1999.

ที่มา: Morgan Stanley Research, 2004.

นอกจากนี้ มณฑลกว่างตงเป็นมณฑลหนึ่งที่ประชากรมีรายได้สูงที่สุดในจีนและถือเป็นตลาดที่มั่งคั่งที่สุดแห่งหนึ่ง ขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างระหว่างคนรวยและคนจนเช่นเดียวกับมณฑลอื่นๆ โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของมณฑลยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและยังถือเป็นพื้นที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในจีน

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

ตาราง 10-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	2112.50	63.91
เส้นทางถนน	110253.0	730.87
เส้นทางน้ำ	11843.0	210.87
เส้นทางการบิน (เส้นทาง)	NA	NA

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

แม้ว่ามณฑลกว่างตงจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ไปมาก แต่รัฐบาลมณฑลก็ยังคงเน้นการขยายขยายเส้นทางคมนาคมทั้งท่าเรือ ถนน และระบบพลังงานไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจให้เพิ่มสูงขึ้นและรองรับการแข่งขันจากเมืองอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงที่กำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

มณฑลกว่างตงเป็นชุมทางรถไฟสำคัญทางตอนใต้ของจีนและมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังเมืองต่างๆ ทั่วประเทศ เส้นทางรถไฟสายหลักที่ตัดผ่านกว่างตง ได้แก่ สายปักกิ่ง-กว่างโจว และสายปักกิ่ง-เกาสุน ซึ่งสามารถช่วยย่นระยะทางระหว่างกรุงปักกิ่งและนครกว่างโจวเหลือเพียง 27 ชั่วโมง และสายกว่างตง-ไห่หนาน ซึ่งวิ่งระหว่างเซดจาจิงในนครกว่างโจวไปยังเมืองซานย่า (Sanya) ในมณฑลไห่หนาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางภายในมณฑล เช่น สายกว่างโจว-เหมยโจว (Meizhou)-ซานโถว (Shantou) ซึ่งช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางจากนครกว่างโจวไปเมืองซานโถวเหลือเพียง 10 ชั่วโมง เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลมณฑลกว่างตงได้จัดสรรงบประมาณ 108 พันล้านหยวนในการก่อสร้างเครือข่ายเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมระหว่างนครกว่างโจว ช่งกง มาเก๊า เซินเจิ้น และเมืองสำคัญในพื้นที่ปากแม่น้ำจูเจียงและในมณฑลอื่นๆ ประกอบด้วยเส้นทางรถไฟระหว่างเมือง 9 เส้นทาง รวมระยะทางทั้งหมด 930 กิโลเมตร และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2020

นอกจากนี้ ยังมีโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายอื่นๆ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง เช่น สายกว่างโจว-จูไห่ (Zhuhai) และสายกว่างโจว-ฝอซาน (Foshan) ซึ่งมีระยะทางสั้นกว่า เป็นต้น และยังมีโครงการก่อสร้างเส้นทางรถไฟขนส่งผู้โดยสารความเร็วสูงระหว่างกรุงปักกิ่งและนครกว่างโจวซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาดำเนินงานก่อสร้าง ซึ่งจะสามารถย่นระยะเวลาการเดินทางกว่า 2,000 กิโลเมตรให้เหลือเพียง 10 ชั่วโมง

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

เครือข่ายเส้นทางรถยนต์ในมณฑลกว่างตงมีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่เปิดใช้ทางด่วนกว่างโจว-เซินเจิ้น และเส้นทางหลวงที่ใช้งบประมาณท้องถิ่นในการก่อสร้างอีกหลายเส้นทาง เช่น ทางด่วนเซินเจิ้น-ซานโถว รวมทั้งการเปิดใช้ “สะพานหู่เหมิน” (Humen Bridge) เชื่อมโยงระหว่างทางด่วนกว่างโจว-เซินเจิ้น และทางด่วนกว่างโจว-จูไห่ ซึ่งทำให้การจราจรและคมนาคมขนส่งค่อนข้างคล่องตัว

นอกจากนี้ ตามแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้มีการวางแผนการก่อสร้างทางด่วนเลียบชายฝั่งเชื่อมโยงเมืองทางภาคตะวันออกกับเมืองทางภาคตะวันตกของมณฑลกว่างตง และรัฐบาลมณฑลกว่างตงยังมีแผนงานก่อสร้างเครือข่ายถนนสายหลักอีก 25 สายเชื่อมโยงเมืองต่างๆ ภายในมณฑลกับช่งกงและมาเก๊าด้วย เช่น โครงการความร่วมมือระหว่างมณฑลกว่างตงและช่งกงในการก่อสร้างสะพานเชื่อมแห่งใหม่เพื่อลดปัญหาการจราจรระหว่างทั้งสองเมือง มูลค่า 3

พินลันหยวน โดยตั้งชื่อสะพานนี้ว่า “Shenzhen Western Corridor” เริ่มต้นจากอ่าวดีเพย์ บริเวณปากแม่น้ำจูเจียงไปเชื่อมกับเขตหยวนหลง (Yuen Long) ของฮ่องกง ในส่วนของฮ่องกงจะดำเนินการก่อสร้างโดยบริษัท Gammon-Skanska-MBEC ระยะทางรวม 3.2 กิโลเมตร ที่เหลืออีก 1.8 กิโลเมตรอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐบาลเมืองเซินเจิ้น คาดว่าจะเปิดใช้ในปี ค.ศ. 2005

4.3 การขนส่งทางน้ำ

มณฑลกว่างตงมีท่าเรือที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล (state-approved ports) มากกว่า 51 แห่ง และมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการขนส่งสินค้าที่ทันสมัยมาก ท่าเรือที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือสินค้าระหว่างประเทศเหยียนเทียน (Yantian International Container Terminals: YICT) ถือเป็นท่าเรือที่มีปริมาณการขนส่งสินค้ามากเป็นอันดับ 2 ของจีน โดยสามารถขนส่งสินค้าได้มากกว่า 2 ล้านตู้ต่อปี หรือร้อยละ 54 ของการขนส่งในเมืองเซินเจิ้น และกำลังดำเนินโครงการขยายท่าเรือในระยะที่ 3 ซึ่งเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จจะทำให้ท่าเรือหยานเทียนกลายเป็นท่าเรือสำคัญที่ช่วยกระตุ้นธุรกิจบริการขนส่งทางเรือในเมืองเซินเจิ้นได้เป็นอย่างมาก

ท่าเรือสำคัญอื่นๆ ในมณฑลกว่างตง เช่น

1. ท่าเรือกว่างโจว

No. 39 Huang Pu Qu, Gang Qian Road, Guangzhou City, Guangdong
โทร. 0208-2279127

2. ท่าเรือชานโถว

No. 3 Shan Ping Road, Shantou City, Guangdong โทร. 0574-8275421

3. ท่าเรือเจ้อเจียง

No. 1 You Yi Road, Zhejiang City, Guangdong โทร. 0759-2250102

4. ท่าเรือเสอไห่ เมืองเซินเจิ้น

โทร. 0755-26685692

5. ท่าเรือหม่าวาน เมืองเซินเจิ้น

โทร. 0755-26695216

6. ท่าเรือหู่เหมิน

โทร. 0769-511571

7. ท่าเรือฮุ่ยโจว

โทร. 0752-557616

4.4 การขนส่งทางอากาศ

มณฑลกว่างตงมีท่าอากาศยาน 7 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติไป๋ยุน (Baiyun) ท่าอากาศยานฮวาดู (Huadu) ในนครกว่างโจว และท่าอากาศยานในเมืองจูไห่ เซินเจิ้น ชานโถว และจันเจียง (Zhanjiang) เป็นต้น ให้บริการเส้นทางบินภายในประเทศไปยังเมืองใหญ่ๆ ทั้ง

ประเทศและเส้นทางบินตรงระหว่างประเทศอีกหลายเส้นทาง เช่น มะนิลา กรุงเทป สิงคโปร์ บริสเบน จาการ์ตา กัวลาลัมเปอร์ ลอสแอนเจลิส เมลเบิร์น ซิดนีย์ โซล และฮ่องกง ปัจจุบันรัฐบาลมณฑลกว่างตงกำลังดำเนินงานปรับปรุงท่าอากาศยานนานาชาติไปหยุนชี่นใหม่ตามมติของรัฐบาลกลางในปี ค.ศ. 1997 คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2010 สามารถรองรับผู้โดยสารได้ 80 ล้านคนและปริมาณสินค้าในคลังสินค้าได้ 1 ล้านตันต่อปี

การเดินทางระหว่างมณฑลกว่างตง-ไทย		
กรุงเทพ-กว่างโจว	มีเที่ยวบินวันละ 2-3 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 3 ชั่วโมง
กรุงเทพ-ชานไฮ	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 4 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 35 นาที
กรุงเทพ-เซินเจิ้น	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 40 นาที

4.5 การสื่อสาร

ภาคการสื่อสารและโทรคมนาคมของมณฑลกว่างตงถือว่าทันสมัยมากที่สุดแห่งหนึ่งในจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีจำนวนผู้ขอติดตั้งสายโทรศัพท์ประมาณ 25.7 ล้านเลขหมาย ขณะที่จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 40.1 ล้านเลขหมาย และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 9.5 ล้านคน

ด้านตลาดด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์ของจีนกำลังเปิดกว้างให้กับนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในตลาดซื้อขายตรงทางโทรทัศน์ บริษัท Nanfang TV ได้ร่วมทุนกับบริษัทแห่งหนึ่งจากเกาหลีเปิดบริษัท Hongya Shopping ซื้อขายตรงทางโทรทัศน์ที่ลงทุนโดยต่างชาติขึ้นเป็นแห่งแรกในปี ค.ศ. 2002 ออกอากาศที่มณฑลกว่างตง และในปี ค.ศ. 2004 บริษัท Television Broadcasts (TVB) ของฮ่องกงก็มีการส่งสัญญาณออกอากาศตามสายเคเบิล 2 ช่องไปยังเครือข่ายเคเบิลกว่า 10 เครือข่ายใน 9 เมืองในมณฑลกว่างตง ซึ่งก่อนหน้านี้บริษัทฯ เคยถูกบริษัทเคเบิลในมณฑลกว่างตงขโมยสัญญาณออกอากาศ นอกจากนี้ บริษัท Warner Brothers ยังได้ประกาศแผนงานก่อสร้างโรงฉายภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ขึ้นที่นครกว่างโจวด้วย โดยเป็น 1 ใน 10 แห่งของแผนงานลงทุนทั่วประเทศ

5. เกษตรกรรม

นอกเหนือไปจากพื้นที่ทางอุตสาหกรรมซึ่งมีขนาดใหญ่แล้ว มณฑลกว่างตงยังมีพื้นที่ทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่หุบเขาที่เกิดจากน้ำพัดพาดินทรายมาและที่ราบลุ่ม ซึ่งเหมาะต่อการเกษตรกรรมและทำให้มณฑลกว่างตงกลายเป็นผู้ผลิตทางการเกษตรรายใหญ่แห่งหนึ่งของจีน ด้วยสัดส่วนผลผลิตที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแม้ว่าพื้นที่ทำการเกษตรจะลดจำนวนลงเนื่องมาจากการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ พื้นที่เกษตรกรรมในปัจจุบันคิดเป็นเพียงร้อยละ 15 ของพื้นที่รวมของมณฑล

ผลิตผลทางการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพืชผลเขตร้อน ได้แก่ ข้าว ผัก ผลไม้ และต้นป่าน เป็นต้น ผลไม้ขึ้นชื่อ ได้แก่ สับปะรด ถั่วลิสง ลิ้นจี่ ลำไย และส้ม โดยถือเป็นแหล่งผลิตกล้วยหอม

รายใหญ่ของจีน และสามารถผลิตอ้อย ยางพารา และปลาได้มากเป็น 3 อันดับแรกของจีน และมีพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกข้าวได้ 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 76 ของพื้นที่ที่เพาะปลูก โดยมีผลผลิตข้าวคิดเป็นร้อยละ 80 ของผลผลิตอาหารทั้งหมดของมณฑล ที่สำคัญยังเป็นผู้ส่งออกกุ้งรายใหญ่อันดับสี่ส่วนการส่งออกเกินกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกกุ้งทั่วประเทศแม้ว่าต้องเผชิญกับภาษีการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกาในช่วงครึ่งปีหลังของปี ค.ศ. 2004 ก็ตาม

6. อุตสาหกรรม

มณฑลกว่างตงถือเป็นฐานอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมมากเป็นอันดับ 1 ของจีน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ของประเทศ และเป็นผู้นำในเกือบทุกอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเบา เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า (ได้แก่ โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น) สินค้าอุปโภคบริโภค (ได้แก่ เสื้อผ้า รองเท้า อาหารแปรรูป รถจักรยาน และของเล่น) ซึ่งล้วนเป็นสินค้าที่มณฑลกว่างตงส่งออกได้มากกว่ามณฑลอื่นๆ โดยสามารถผลิตเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์ ได้มากที่สุดที่สุดในจีน และเป็นผู้ผลิตแผงวงจรไฟฟ้าและพลาสติกได้มากเป็นอันดับ 2 ของจีน โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในนครกว่างโจว ตงกว่าน (Dongguan) ชุ่นเต๋อ (Shende) เจียงเหมิน (Jiangmen) จูไห่ และซานโถว นอกจากนี้ ในนครกว่างโจว ฝอซาน และชุ่นเต๋อ ยังมีอุตสาหกรรมสาวเส้นใยไหมและการทอไหมที่เจริญก้าวหน้า ผลผลิตจากอุตสาหกรรมเบาของมณฑลกว่างตงคิดเป็นร้อยละ 60 ของผลผลิตรวมในภาคอุตสาหกรรมของมณฑล สำหรับอุตสาหกรรมหนัก ได้แก่ การแปรรูปโลหะ การผลิตเครื่องจักร การต่อเรือ การผลิตพลังงานไฟฟ้า และเหมืองแร่

ตาราง 10-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร	27.6
อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักรกล	14.1
ปิโตรเลียมและเคมี	9.5
สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย	7.4
อาหารและเครื่องดื่ม	5.4
วัสดุก่อสร้าง	4.0

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2004.

6.1 อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ

(1) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

มณฑลกว่างตงถือเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของจีนและมีมูลค่าผลผลิตคิดเป็น 1 ใน 3 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ ที่สำคัญยังเป็นผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนมากที่สุด

เช่น เครื่องปรับอากาศ (ร้อยละ 42 ของปริมาณการผลิตรวมทั้งประเทศ) โทรทัศน์สี (ร้อยละ 35) และตู้เย็น (ร้อยละ 20) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นฐานการผลิตเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และแผงวงจรไฟฟ้าที่ใหญ่ที่สุดในจีนหรือร้อยละ 28 และร้อยละ 23 ของปริมาณการผลิตรวมทั้งประเทศ ตามลำดับ

และในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มณฑลกว่างตงได้มีการพัฒนาการผลิตสินค้าไฮเทคใหม่ๆ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์สื่อสาร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของมณฑล โดยเฉพาะในเมืองเซินเจิ้นเพียงแห่งเดียว อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 40 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมืองและยังเป็นเมืองที่มีมูลค่าการใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาสูงถึง 1 ใน 3 ของ GDP ของเมือง ซึ่งมากที่สุดในบรรดาเมืองต่างๆ ในมณฑลและสูงกว่าอัตราโดยเฉลี่ยของจีนด้วย

(2) อุตสาหกรรมพลังงาน

มณฑลกว่างตงยังเป็นผู้ผลิตพลังงานรายใหญ่ของจีน ด้วยกำลังการผลิตน้ำมันดิบร้อยละ 8 จากปริมาณการผลิตรวมทั่วประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ที่เมืองเม่าหมิง (Maoming) และจ้านเจียง แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่ามณฑลกว่างตงจะมีแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่ง แต่ก็ยังไม่เพียงพอ กับความต้องการ ส่วนแหล่งพลังงานบนชายฝั่งของจีนส่วนใหญ่ก็อยู่ทางตะวันตกและทางเหนือของประเทศซึ่งไกลออกไปและยากที่จะเข้าถึง ทำให้มณฑลกว่างตงประสบกับปัญหาขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ขณะที่ปริมาณการบริโภคพลังงานไฟฟ้าในมณฑลก็ยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2004 รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อลดการใช้พลังงาน เช่น ให้อำนาจกว่า 4,000 แห่งในนครกว่างโจวปิดไฟสัปดาห์ละ 2 วัน เป็นต้น ซึ่งคาดว่าปัญหาขาดแคลนไฟฟ้านี้จะยังคงเป็นปัญหาสำคัญต่อไปอีก

ในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็ได้มีการนำเข้าพลังงานไฟฟ้าจากมณฑลอื่น เช่น เมืองอันชุ่น มณฑลกุ้ยโจว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 และจากเขื่อนซานเสีในปี ค.ศ. 2003 และยังมีแผนนำเข้าพลังงานไฟฟ้าจากมณฑลอื่นๆ อีก เช่น เขตปกครองตนเองกว่างซี มณฑลหยุนหนาน และฮ่องกง โดยผ่านทางสายส่งไฟฟ้าซึ่งเชื่อมระหว่างมณฑลกว่างตงกับกว่างซีและหยุนหนานระยะทาง 879 กิโลเมตร ซึ่งได้มีการเดินสายส่งและแล้วเสร็จไปเมื่อเดือนมิถุนายน 2005

ด้านผู้ผลิตไฟฟ้าก็มีผู้ผลิตพลังงานทั้งในและต่างประเทศเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ในมณฑลกว่างตงกันอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท Huaneng Power International ซึ่งเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าเสรีรายใหญ่ที่สุดของจีนได้เข้าซื้อหุ้นของบริษัท Shenzhen Energy ผู้ผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ในมณฑลกว่างตงร้อยละ 25 มูลค่า 2.4 พันล้านหยวน ขณะเดียวกัน Sinopec ก็มีการก่อสร้างท่อส่งน้ำมันจากโรงกลั่นที่เมืองเม่าหมิงมายังนครคุนหมิง มณฑลหยุนหนาน ระยะทาง 1,690 กิโลเมตร มูลค่า 3.5 พันล้านหยวน ซึ่งแล้วเสร็จในปลายปี ค.ศ. 2004 ด้วยกำลังการขนส่งน้ำมันในปีแรกของการดำเนินงาน 4.8 ล้านตัน และจะเพิ่มขึ้นเป็น 8 ล้านตันในปี ค.ศ. 2010 และ 10 ล้านตันในปี ค.ศ. 2012 Sinopec ยังมีโครงการขยายโรงงานผลิตก๊าซเอทิลีนที่เมืองเม่าหมิง

มูลค่า 4.3 พันล้านหยวน เพื่อขยายกำลังการผลิตจากปัจจุบัน 380,000 ตันเป็น 800,000 ตัน ภายในปี ค.ศ. 2006 ด้วย นอกจากนี้ มณฑลกว่างตงยังมีแผนก่อสร้างเครือข่ายท่อขนส่งก๊าซ ระหว่างนครกว่างโจว เซินเจิ้น ตงก่วน และฝอซาน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006 และ เพื่อเป็นการแก้ปัญหามลภาวะรัฐบาลกลางยังได้ตั้งมั่นที่จะเพิ่มกำลังการผลิตก๊าซขึ้นเป็นร้อยละ 6 ของการผลิตรวมทั่วประเทศภายในปี ค.ศ. 2020

ด้านการลงทุนจากบริษัทต่างชาติ เช่น ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Woodside Petroleum ของออสเตรเลียได้ลงนามข้อตกลงจัดส่งก๊าซเหลวจากสถานที่ North West Shelf มายังสถานีก๊าซ แห่งใหม่ที่เมืองเซินเจิ้น มูลค่าสูงถึง 13.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะเริ่มจัดส่งก๊าซไปยัง โรงไฟฟ้าแห่งใหม่ในเมืองฮุ้ยโจวและอีก 2 แห่งทางตะวันตกของเมืองเซินเจิ้นในปี ค.ศ. 2005 ปีละ 3 ล้านตัน เพื่อนำไปผลิตไฟฟ้าด้วยกำลังการผลิตรวม 1,050 เมกะวัตต์ต่อโรง ในปีต่อมาบริษัท Royal Dutch/Shell ได้ร่วมกับบริษัท China National Offshore Oil Corp. ก่อสร้างศูนย์รวมปิโตรเคมีขึ้นที่เมืองฮุ้ยโจว (Huizhou) โดยเป็นการกู้เงินจำนวน 2.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 60 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด ที่เหลือจะเป็นการลงทุนฝ่ายละครึ่งหนึ่ง คาดว่าจะ เริ่มการผลิตได้ในปี ค.ศ. 2005 ด้วยกำลังการผลิตเอทิลีน 800,000 ตันและเคมีภัณฑ์อื่นๆ 2.3 ล้านตันต่อปี

ด้านพลังงานนิวเคลียร์ ปัจจุบันมณฑลกว่างตงมีกำลังการผลิตไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ไม่ถึง ร้อยละ 10 ของกำลังการผลิตไฟฟ้ารวม แต่คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 10,000 เมกะวัตต์ภายในปี ค.ศ. 2015 คิดเป็นร้อยละ 30 ของกำลังการผลิตรวม โดยในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลกลางได้อนุมัติ การก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ 2 แห่งในเขตหลิงตง (Lingdong) ด้วยกำลังการผลิต 1,000 เมกะวัตต์ต่อโรง โดยต้นทุนการก่อสร้างน่าจะไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ สรอ. ต่อกิโลวัตต์ ต่อมาใน เดือนกันยายน 2004 รัฐบาลกลางก็มีมติอนุมัติการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ที่ใหญ่ที่สุดใน จีนขึ้นบริเวณแม่น้ำหยางเจียง (Yangjiang) ทางตอนใต้ของมณฑลกว่างตง ด้วยกำลังการผลิต 6,000 เมกะวัตต์ รวมมูลค่าเงินลงทุน 66 พันล้านหยวน โดยจะใช้เวลาในการก่อสร้าง 20 ปี นอกจากนี้ สำหรับโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์แห่งแรกที่ลงทุนโดยต่างชาติในเขตหลินเกา (Lingao) ใกล้กับอ่าวต้าหยาก็มีโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์พร้อมเครื่องผลิต 4 แห่ง โดยได้เริ่มเดินเครื่องผลิต แล้ว 2 เครื่องเมื่อปี ค.ศ. 2000 ด้วยกำลังการผลิต 1,000 เมกะวัตต์ต่อโรง

(3) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย

ในปี ค.ศ. 2002 มูลค่าผลผลิตรวมของอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายของมณฑลกว่างตงคิด เป็น 65.7 พันล้านหยวน คิดเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 10.18 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายของมณฑลกว่างตงมีความหลากหลายมากและมีกระบวนการแบ่งงาน ผลิตภายในมณฑลที่เข้มแข็ง โดยมีเมืองเซินเจิ้นและตงก่วนเป็นฐานการผลิตเสื้อผ้าสตรี ขณะที่ เมืองจงซาน (Zhongshan) จะเน้นที่การผลิตชุดลำลอง ส่วนเมืองฝอซานจะเน้นที่การผลิตชุด สำหรับเด็ก และมินครกว่างโจวเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าเครื่องแต่งกายที่ใหญ่ที่สุดในจีน

(4) อุตสาหกรรมรถยนต์

มณฑลกว่างตงมีบริษัทผลิตรถยนต์ชั้นนำเกือบทุกยี่ห้อได้เข้ามาลงทุนและตั้งโรงงานที่นครกว่างโจวและเมืองอื่นๆ ในมณฑล เช่น ที่เมืองเจียงเหมินมีโรงงานผลิตรถมอเตอร์ไซด์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน เป็นต้น นอกจากนี้ มณฑลกว่างตงยังเป็นแหล่งผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ทุกประเภท จนผู้ผลิตรถยนต์หรือแม้แต่ผู้บริโภคสามารถสั่งซื้อชิ้นส่วนที่ต้องการจากโรงงานต่างๆ แล้วนำมาประกอบขึ้นเป็นสินค้าตามรูปแบบและสเปคที่ต้องการได้ทันที โดยที่ไม่ต้องมีโรงงานผลิตชิ้นส่วนของตนเองแม้แต่ชิ้นเดียว

(5) อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของจีนที่กำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 จีนมีมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์รวม 4.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันร้อยละ 42 โดยมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ทั่วทั้งประเทศกว่าครึ่งหนึ่งมาจากมณฑลกว่างตง ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติชั้นนำอย่าง Akzo Nobel ซึ่งเข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตยาเคลือบผิวไม้สำหรับเฟอร์นิเจอร์ที่เมืองตงก่วน แต่อย่างไรก็ดี ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของมณฑลกว่างตงประมาณ 360 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกาและบริษัทโดยบริษัทท้องถิ่น 98 รายต้องประสบกับมาตรการการทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา ทำให้บริษัทผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่ลงทุนโดยได้หวันและฮองกงอาจจะโยกย้ายฐานการผลิตไปยังเวียดนามหรือไทย

ภาคเอกชนในมณฑลกว่างตงมีความเข้มแข็งมาก จะสังเกตได้จากมูลค่าการผลิตของวิสาหกิจที่รัฐไม่ได้เป็นเจ้าของหรือมีหุ้นอยู่คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 83 ของมูลค่าผลผลิตรวมในปี ค.ศ. 2004 บริษัทท้องถิ่นหลายรายสามารถผลิตสินค้าภายใต้ชื่อสินค้าของตนเองและพัฒนาจนเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงและกลายเป็นผู้นำตลาดในประเทศ ที่สำคัญ ได้แก่ Galanze, Midea, Macro, Donlim, Kangbao, Gree และ Sunten เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดี สภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงานในมณฑลกว่างตงกำลังเป็นปัญหาสำคัญ เช่น การทำงานสัปดาห์ละ 60 ชั่วโมงโดยปราศจากการจ่ายค่าจ้างล่วงเวลา การจ่ายค่าแรงล่าช้า และการถูกปรับฐานไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามจำนวนโควตาที่ตั้งไว้สูงเกินไป เป็นต้น นอกจากนี้ มณฑลกว่างตงยังมีจำนวนผู้ใช้แรงงานในสถานที่ก่อสร้างประมาณ 5 ล้านคนและมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุในสถานที่ก่อสร้างถึง 54 คนในช่วงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2004 ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องทำประกันอุบัติเหตุให้กับผู้ใช้แรงงานทุกคนในวงเงินขั้นต่ำ 100,000 หยวนในกรณีที่เสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บอย่างหนักในสถานที่ก่อสร้าง โดยจะประกาศใช้ระเบียบใหม่นี้ในเมืองชิงหยวน (Qingyuan) และหนานซง (Nanxiong) ทางตอนเหนือของมณฑลกว่างตงเป็นที่แรกนับแต่ปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นไป

7. การท่องเที่ยว

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ในปี ค.ศ. 2003 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติในมณฑลกว่างตงทั้งสิ้น 2.46 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวประมาณ 4,267 ล้านดอลลาร์ สรอ. มากเป็นอันดับ 1 ของจีน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 17.5 และ 16.2 ตามลำดับ

ตาราง 10-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับมรดกโลก
11,969,600 อันดับ 1 ของจีน	2,457,600 อันดับ 1 ของจีน	4,267 อันดับ 1 ของจีน	-

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2004.

ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 967 แห่ง มากเป็นอันดับ 1 ของจีน ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจถึง 401 แห่ง มากเป็นอันดับ 2 ของจีน รองจากมณฑลหูเป่ย์ ส่วนโรงแรมที่ลงทุนโดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 40 แห่ง และอีก 149 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ มากเป็นอันดับ 1 ของจีน

มณฑลกว่างตงมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 680 แห่ง ในจำนวนนี้ มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศ 176 แห่ง มากเป็นอันดับ 1 ของจีน มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว 27,796 คน มากเป็นอันดับ 1 ของจีนเช่นกัน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

(ดูรายละเอียดที่หัวข้อเมืองสำคัญ)

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

มณฑลกว่างตงเป็นมณฑลที่มีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของมณฑลกว่างตง โดยส่วนใหญ่มาจากฮ่องกงหรือผ่านทางฮ่องกง มณฑลกว่างตงยังเป็นพื้นที่บุกเบิกสำหรับนักลงทุนต่างชาติมือใหม่ที่ต้องการลงทุนในจีน โดยเฉพาะในปลายทศวรรษที่ 70 และ 80 ที่สำคัญยังเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษรุ่นแรก 3 ใน 4 เขตของจีน คือ เซินเจิ้น จูไห่ และซานโถว ซึ่งปัจจุบันยังมีการให้สิทธิพิเศษทางการลงทุนแก่นักลงทุนอย่างต่อเนื่อง

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญา รวม 13.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าที่ใช้จริงรวม 7.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.4 และ 31.0 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการลงทุนได้เพิ่มขึ้น แบ่งเป็นมูลค่าการลงทุนตามสัญญา 19.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าที่ใช้จริงรวม 10.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 43.6 และ 28.0 ตามลำดับ

ตาราง 10-5 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในมณฑลกว่างตง

	ปี 1979-2002	ปี 2003	รวม	% ของจีน
จำนวนโครงการ (โครงการ)	95,698	7,039	102,737	22.1
มูลค่าตามสัญญา (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	200.1	13.5	213.6	23.5
มูลค่าที่ใช้จริง (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	124.9	7.8	132.7	28.0

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 68 ของมูลค่าการลงทุนที่ใช้จริง ได้แก่ อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักร เคมีภัณฑ์ ฮาร์ดแวร์ และอุตสาหกรรมดั้งเดิม เช่น ของเด็กเล่นและเครื่องแต่งกาย

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในมณฑลกว่างตงมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของมณฑลกว่างตงอย่างมาก ซึ่งมีมูลค่าการผลิตคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63 ของมูลค่าการผลิตรวมทางอุตสาหกรรมและร้อยละ 59 ของมูลค่าการส่งออก ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการแปรรูปเพื่อส่งออก ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองบริเวณปากแม่น้ำจูเจียง เช่น ฝอซาน เจียงเหมิน ดงกว่าน จ้าวชิง (Zhaoqing) ซุ่ยโจว จงซาน ชิงหยวน และกว่างโจว โดยสามารถดึงดูดมูลค่าการลงทุนต่างชาติได้รวมกันคิดเป็น 3 ใน 4 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งมณฑล

ด้วยปัจจัยทางภูมิศาสตร์และทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน นักลงทุนส่วนใหญ่ในมณฑลกว่างตงจึงมาจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน ส่วนนักลงทุนที่มาจากต่างชาติจริง ๆ มีไม่ถึงร้อยละ 10 ของมูลค่าการลงทุนรวม โดยฮ่องกงถือเป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุด คิดเป็น 2 ใน 3 ของมูลค่าการลงทุนต่างชาติทั้งมณฑล ในปี ค.ศ. 2003 ฮ่องกงมีการลงทุนที่ใช้จริงคิดเป็นร้อยละ 67.3 ของมูลค่าการลงทุนรวมที่ใช้จริงในมณฑล และจวบจนกระทั่งปี ค.ศ. 2003 มีการลงนามในโครงการต่าง ๆ รวม 76,944 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ของเด็กเล่น เครื่องแต่งกาย รองเท้า พลาสติก คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ การค้าขาย อาหาร โกดังสินค้า การกระจายสินค้า อสังหาริมทรัพย์ และโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคอื่นๆ นำโดยบริษัทชั้นนำอย่าง V-Tech, Gold Peak, Johnson Electrics, Hutchison และ Hopewell และในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาฮ่องกงได้มีการเปลี่ยนลักษณะการลงทุนจากกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตมายังภาคการ

บริการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการค้าปลีก มีบริษัทชั้นนำจากฮ่องกง อาทิ Baleno, Esprit, G2000, Giordano, Café De Coral และ Just Gold ได้เข้ามาลงทุนในมณฑลกว่างตงเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

มณฑลกว่างตงยังมีมูลค่าการลงทุนจากไต้หวันมากที่สุดในจีนและมีบริษัทไต้หวันเข้ามาจดทะเบียนในมณฑลกว่างตงแล้วรวม 14,400 ราย ส่วนใหญ่เป็นบริษัทเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และมีบางรายได้ย้ายศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดตั้งขึ้นที่มณฑลกว่างตงด้วย ตัวอย่างเช่น Acer ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ชั้นนำของไต้หวันได้เข้ามาก่อสร้างฐานการผลิตขนาดใหญ่ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเมืองจงซานแล้ว เป็นต้น

แหล่งเงินทุนอื่นๆ ได้แก่ หมู่เกาะเวอร์จิน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ มีบริษัทชั้นนำอย่าง IBM, Intel, Hitachi, Samsung, Nokia, Sony, General Electric, P&G, Amway, ICI, Ericsson, Siemens, Panasonic, Bosch, Toshiba, Sanyo, Nestle, Pepsi, Coca-Cola และ Mitsubishi ได้เข้ามาลงทุนในมณฑลกว่างตง โดยมีสัดส่วนการลงทุนในภาคการพัฒนาสาธารณูปโภค เกษตรกรรม อสังหาริมทรัพย์ และในโครงการที่ใช้เงินทุนและเทคโนโลยีสูงเพิ่มมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ภายใต้ข้อผูกพันของจีนใน WTO จีนจะมีการเปิดเสรีการค้าในภาคการบริการ ซึ่งจะส่งผลให้สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในภาคบริการเพิ่มสูงขึ้น

8.3 นโยบายกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

นโยบายทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่สำคัญของมณฑลกว่างตง ได้แก่

- ดำเนินการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา

ระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้าให้ทันสมัย

- พัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- เสริมสร้างและยกระดับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

นอกจากนี้ รัฐบาลยังจัดให้มีงานแสดงสินค้านครกว่างโจว (Guangzhou Commodity Trade Fair) ซึ่งจัดขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงของทุกปีเพื่อกระตุ้นค้าและการลงทุนในมณฑลกว่างตง โดยในงานแสดงสินค้าเมื่อปลายปี ค.ศ. 2004 มีผู้เข้าร่วมงานกว่า 168,000 คน

ในด้านความร่วมมือกับฮ่องกงและมาเก๊า ในปี ค.ศ. 2003 จีนได้มีการลงนาม “ความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด” (Closer Economic Partnership Agreements: CEPA) ร่วมกับฮ่องกงและมาเก๊า โดยกำหนดให้มณฑลกว่างตงเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลประโยชน์จากความตกลงดังกล่าวมากที่สุดเนื่องจากมีพื้นที่ใกล้กับทั้งฮ่องกงและมาเก๊า โดยเป็นการลงนามความตกลงลดอัตราภาษีจำนวนหนึ่งให้กับฮ่องกงก่อนเวลาที่จีนทำข้อตกลงกับ WTO และเปิดทางให้กับบริษัทเข้ามาประกอบธุรกิจในจีนแผ่นดินใหญ่ได้ง่ายและสะดวกขึ้น

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

มณฑลกว่างตงเป็นตลาดสินค้าผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดในจีน แม้ว่าจะมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 4 ของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นและจำนวนนักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้ามาเที่ยวในมณฑลเป็นจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลกว่างตงมีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภครวม 558.7 พันล้านหยวน มากเป็นอันดับ 1 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.8 หรือร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการค้ารวมทั่วประเทศ โดยมีมูลค่ายอดขายเฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 7,050 หยวน มากที่สุดในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง และมีสัดส่วนการบริโภคถยนต์และผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียมเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดในปีที่ผ่านมา หรือร้อยละ 47 และ 41 ตามลำดับ ส่วนในปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภครวม 637.0 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6 ศูนย์กลางการค้าปลีกอยู่ที่นครกว่างโจว คิดเป็นร้อยละ 36.5 ของมณฑลกว่างตง

9.2 แหล่งค้าปลีกสำคัญ

รูปแบบร้านค้าและแหล่งค้าปลีกในมณฑลกว่างตงในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือไปจากห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้ารูปแบบเดิมแล้ว แหล่งจำหน่ายสินค้าแห่งใหม่จะอยู่ในรูปของร้านค้าแบบเชนส์โตร์ (chain store) ซูเปอร์มาร์เก็ต ไฮเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

ตาราง 10-6 จำนวนร้านค้าปลีกในมณฑลกว่างตง (แห่ง)

รูปแบบร้านค้า	ปี 2000	ปี 2003
จำแนกตามระบบการบริหาร		
ร้านค้าทั่วไป	36,315	41,083
ร้านค้าแบบเชนส์โตร์	2,614	8,093
จำแนกตามรูปแบบดำเนินงาน		
ห้างสรรพสินค้า	10,073	7,511
ซูเปอร์มาร์เก็ต	1,135	1,287
ร้านขายสินค้าเฉพาะเจาะจง	12,902	21,964

ที่มา: www.tdctrade.com.

แหล่งค้าปลีกในมณฑลกว่างตงที่สำคัญ เช่น Guangzhou Friendship Department Store, Guangzhou Department Store, Guangzhou Xindaxin Co., Nanfang Shopping Centre, Dongshan Department Store, Shenzhen Duty Free Shop Enterprises Group, Guangzhou Chia Tai Makro Co., Zhuhai Duty Free Shop Enterprise Group, Shenzhen Wanjia Department Store Co., Fushan Xinghua Shareholdings Co., Shenzhen Tianhong

Department Store Co., Guangzhou Huaxia Department Store, Zhuhai Department Store Co. และ Guangzhou Wangfujing Department Store Co. เป็นต้น

ภาคการค้าปลีกของมณฑลกว่างตงเป็นภาคการค้าที่มีการพัฒนาและทันสมัยมากที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และมีบริษัทค้าปลีกต่างชาติรายใหญ่ได้เข้ามาลงทุนเปิดกิจการอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ห้างวอลมาร์ตจากสหรัฐอเมริกา ห้างคาร์ฟูร์จากฝรั่งเศส ห้างเมโทรจากเยอรมนี ห้างจัสโก้จากญี่ปุ่น ห้าง Park'nShop จากฮ่องกง และห้างทรัสต์มาร์ทจากจีนไต้หวัน เป็นต้น โดยเฉพาะห้างคาร์ฟูร์ของยังได้เข้ามาจัดตั้งศูนย์กลางการจัดซื้อขึ้นในเมืองเซินเจิ้น และจะใช้เมืองเซินเจิ้นเป็นจุดจัดซื้อสินค้าจากจีนเพื่อกระจายสินค้าไปยังห้างคาร์ฟูร์สาขาต่างๆ ทั่วโลกด้วย

9.3 รูปแบบและพฤติกรรมการบริโภค

ด้วยรายได้ของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับการปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลลดบทบาทในการจัดหาที่อยู่อาศัยและสวัสดิการทางสังคมลง ทำให้รูปแบบและโครงสร้างการใช้จ่ายบริโภคของประชาชนในมณฑลกว่างตงเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1996 และ 2003 (ตาราง 10-7) พบว่า แม้ว่าผู้บริโภคจะให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินเป็นอันดับแรก แต่ก็มีส่วนลดลง ขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการเดินทางและการติดต่อสื่อสาร การศึกษาและบันเทิง และที่พักอาศัยมีส่วนสูงขึ้นมาก

ตาราง 10-7 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1996	ปี 2003
อาหาร	47.3	37.2
เสื้อผ้า	5.1	5.8
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	11.2	6.8
ยาและบริการทางการแพทย์	3.6	6.4
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	6.3	13.2
การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม	NA	14.9
ที่พักอาศัย	NA	12.4

ที่มา: www.tdctrade.com; China Statistical Yearbook 2004.

ด้านธุรกิจขายตรง ในช่วงหลายปีก่อนรัฐบาลกลางไม่อนุญาตให้มีการขายตรงสินค้า ทำให้บริษัทขายตรงของต่างชาติหลายบริษัท อาทิเช่น บริษัท Amway ของสหรัฐอเมริกาต้องปรับเปลี่ยนแผนการขายสินค้ามาเป็นการวางขายตามร้านค้าปลีกทั่วไป แต่เมื่อรัฐบาลจีนมีการผ่อนผันกฎระเบียบมากขึ้น ทำให้ Amway เริ่มขยายขายตัวได้บ้าง โดยในปัจจุบันบริษัทฯ มีการจัดตั้งตัวแทนสาขาอยู่ในจีนเกือบ 60 เมืองและมีรายได้รวมจากตลาดจีนคิดเป็น 1 ใน 7 ของรายได้รวมจากทั่วโลก และล่าสุดได้มีการลงนามกับรัฐบาลนครกว่างโจวทำการขยายโรงงานผลิต

มูลค่า 120 ล้านดอลลาร์ สรอ. เช่นเดียวกับบริษัท Avon ซึ่งก็ต้องเผชิญกับกฎระเบียบเดียวกัน ปัจจุบันก็มีการตั้งโรงงานผลิตเครื่องสำอางในนครกว่างโจวเช่นกัน

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

มณฑลกว่างตงยังมีมูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศสูงที่สุดในจีนและเป็นศูนย์กลางการค้าเพื่อการส่งออกที่สำคัญของจีน ในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้ารวม 283.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. มากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 28.3 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสูงถึง 152.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 29.1 และคิดเป็นร้อยละ 94 ของ GDP ของมณฑลและร้อยละ 34.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมของจีน และมูลค่าการนำเข้า 130.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 27.4 ทำให้การค้าเกินดุล 22.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ในปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าได้เพิ่มสูงขึ้นเป็น 191.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และ 165.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 25.3 และ 26.7 ตามลำดับ

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลกว่างตงกว่าร้อยละ 60 ผลิตโดยบริษัทที่ลงทุนจากต่างชาติที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย ของเด็กเล่น เม็ดพลาสติก และรองเท้า โดยมีเมืองเซินเจิ้นและดงกว่างเป็นฐานการส่งออกที่ใหญ่ที่สุดหรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกรวม ตลาดส่งออกสำคัญของมณฑลกว่างตง ได้แก่ ฮองกง สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งล้วนมีตัวเลขการเติบโตขึ้นอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีตลาดส่งออกในทวีปแอฟริกา กลุ่มอาเซียน อินเดีย และรัสเซียอีกด้วย

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

ในฐานะที่เป็นฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมรายใหญ่ มณฑลกว่างตงมีการนำเข้าสินค้าทั้งสินค้าทุนและสินค้าจำพวกวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและส่วนประกอบ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และชุดอุปกรณ์ครบชุดเป็นจำนวนมาก ที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กม้วน น้ำมันดิบ และพลาสติกในรูปสารตั้งต้น เป็นต้น แหล่งนำเข้าสำคัญของมณฑลกว่างตง ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น อาเซียน สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมณฑลกว่างตง ได้แก่ ฮองกง โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้า 59,256 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 24.4 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มูลค่า 44,541 ล้านดอลลาร์ สรอ. ญี่ปุ่น 34,598 ล้านดอลลาร์ สรอ. และสหภาพยุโรป 30,606 ล้านดอลลาร์ สรอ.

เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.8, 29.6 และ 30.6 ตามลำดับ โดยมีไทยเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับที่ 10 รองจากประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างมาเลเซีย (อันดับ 7) และสิงคโปร์ (อันดับ 8)

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

มณฑลกว่างตงมีเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจหลายเมืองและเขตเศรษฐกิจพิเศษถึง 3 แห่ง อันได้แก่ นครกว่างโจว เซินเจิ้น จูไห่ ซานโถว ดงกว่าน ฝอซาน ฮุยโจว เจียงเหมิน จ้าวซิง และจางชาน เป็นต้น

ตาราง 10-8 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลกว่างตง ปี ค.ศ. 2003

เมือง	อัตราเติบโต ของ GDP (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)	การส่งออก (พันล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ.)
นครกว่างโจว	15.2	48,372	401.8	149.4	16.9
เซินเจิ้น	19.2	54,545	524.5	80.2	62.9
จูไห่	17.5	37,675	100.9	15.9	6.9
ดงกว่าน	19.5	60,158	214.5	33.8	27.9
ฝอซาน	16.1	40,444	258.2	47.3	10.2
ฮุยโจว	13.9	20,759	102.0	18.2	7.1
เจียงเหมิน	11.1	19,131	111.7	27.8	3.7
จ้าวซิง	11.4	11,907	44.7	17.1	1.1
จางชาน	18.6	28,645	130.9	15.4	8.3

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครกว่างโจว

นครกว่างโจวเป็นเมืองเอกของมณฑลกว่างตง มีประชากรรวมกว่า 7 ล้านคน เป็นเมืองสำคัญในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงและเป็นศูนย์กลางทางการค้าและธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในจีนตอนใต้ เศรษฐกิจของนครกว่างโจวมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ในบรรดาเมืองต่างๆ ของจีน รองจากมหานครเซี่ยงไฮ้และกรุงปักกิ่ง ในปี ค.ศ. 2003 นครกว่างโจวมีมูลค่า GDP รวม 349 พันล้านหยวน มีมูลค่า GDP ต่อหัวมากเป็นอันดับ 3 ของจีน และยังเป็นศูนย์กลางการค้าบริการที่สำคัญอันดับ 2 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่ง ทั้งในด้านการเงิน การค้า และการคมนาคมขนส่ง คิดเป็นมูลค่าถึงร้อยละ 55 ของ GDP ของเมือง

นครกว่างโจวถือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่สำคัญในจีนตอนใต้เนื่องจากมีเครือข่ายเส้นทางคมนาคมที่เจริญและทันสมัยที่สุด ที่สำคัญคือ นครกว่างโจวยังมีอุตสาหกรรมคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีศักยภาพ ซึ่งมีมูลค่าการผลิตคิดเป็นร้อยละ 15 ของมูลค่า GDP หรือเกือบ 2 เท่าของเมืองใหญ่ๆ อย่างกรุงปักกิ่ง (เพียงร้อยละ 8) เมืองเซินเจิ้น (ร้อยละ 8) และ

มหานครเซี่ยงไฮ้ (ร้อยละ 7) และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการติดต่อค้าขายและกระจายสินค้าของนครกว่างโจว

การขนส่งทางรถไฟ นครกว่างโจวมีเส้นทางรถไฟสายหลัก 2 สายเชื่อมโยงไปยังเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ เส้นทางปักกิ่ง-กว่างโจว และเส้นทางปักกิ่ง-เกาสุน ผ่านนครกว่างโจว และยังมีเส้นทางสายกว่างโจว-ปักกิ่ง สายที่ 2 ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ค.ศ. 1995 วิ่งจากสถานีเทียนเหอ ผ่านเขตจีวเจียง (Jiujiang) และไปยังฮ่องกงและชานโถวด้วย

ด้านการขนส่งภายในเมือง นครกว่างโจวมีการก่อสร้างและวางระบบเส้นทางรถไฟใต้ดินใหม่ รวมทั้งเส้นทางรถไฟลอยฟ้ารอบนอกระยะทาง 47 กิโลเมตร ซึ่งได้เปิดให้บริการรถไฟใต้ดินเฟสแรกไปเมื่อปี ค.ศ. 1999 ระยะทาง 18.5 กิโลเมตร รวมมูลค่าการก่อสร้าง 12.7 พันล้านหยวน โดยเป็นการว่าจ้างบริษัท Siemens และ ABB Daimler-Benz เป็นผู้ประกอบรถไฟและวางระบบไฟฟ้าและเครื่องจักร ด้วยมูลค่าทั้งสิ้น 213 ล้านดอลลาร์ สรอ. แต่เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีการนำเข้าอุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องจักรกลถึงร้อยละ 70 ของโครงการทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการวางแผนแห่งชาติ (State Planning Commission) ไม่เห็นชอบ จึงได้กำหนดให้โครงการที่จะขยายขึ้นในอนาคตต้องใช้วัสดุที่ประกอบขึ้นในท้องถิ่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของทั้งโครงการ ต่อมาในปี ค.ศ. 2003 ได้เปิดให้บริการเส้นทางรถไฟใต้ดินเส้นที่ 2 และปัจจุบันกำลังก่อสร้างเส้นทางเส้นที่ 3 ซึ่งขยายเส้นทางออกไปในแนวเหนือ-ใต้รวม 36 กิโลเมตร และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2006

ในส่วนต่อขยายเส้นทางเส้นที่ 4 ได้เริ่มมีการวางแผนเส้นทางบนพื้นดินแล้วในปี ค.ศ. 2003 ขณะเดียวกันก็วางแผนการเตรียมงานสำหรับเส้นทางที่ 5 6 และ 7 แล้วเช่นกัน สำหรับเส้นทางที่ 4 นั้นจะเป็นการต่อขยายจากเมืองวิทยาศาสตร์มายังเกาะหนานซาทางตอนใต้ รวมระยะทาง 11 กิโลเมตร ส่วนเส้นที่ 5 จะเริ่มต้นจากท่าอากาศยานแห่งใหม่และไปสิ้นสุดที่สถานีรถไฟสายตะวันออกในนครกว่างโจว รวมกรอบระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้างโครงการทั้งหมดภายใน 20 ปี โดยเบื้องต้นเป็นการลงทุนจากต่างชาติ

การขนส่งทางรถยนต์ นครกว่างโจวมีเครือข่ายทางหลวงและทางด่วนเชื่อมกับเมืองทุกเมืองในจีนตอนใต้ เช่น ทางด่วนวงแหวนรอบนอกระยะทาง 60 กิโลเมตร และมีถนนไปยังเมืองเซินเจิ้นโดยใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมง ไปฮ่องกง 4 ชั่วโมง ไปชุ่นเต๋อไม่ถึง 90 นาที และไปเมืองฝอซานเพียง 45 นาที และยังมีเส้นทางไปยังเมืองจูไห่และมาเก๊าภายใน 3 ชั่วโมง

การขนส่งทางน้ำ นครกว่างโจวมีท่าเรือ 3 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกว่างโจว หวงปู (Huangpu) และซือหาง (Shihang) มีท่าเทียบเรือทั้งหมด 137 ท่า ในจำนวนนี้มี 27 ท่าที่สามารถรับเรือขนาด 10,000 ตันได้ ปัจจุบันท่าเรือหวงปูกำลังอยู่ในช่วงการขยายพื้นที่ท่าเรือ ประกอบด้วยการขุดลอกเส้นทางน้ำแห่งใหม่ระยะทาง 45 กิโลเมตรและการขยายร่องน้ำให้สามารถรองรับเรือขนาด 35,000 ตัน รวมมูลค่าโครงการทั้งสิ้น 90 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ นครกว่างโจวยังมีแผนที่จะยกระดับท่าเรือเมืองหนานซา โดยบริษัท Guangzhou Terminal ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนของบริษัทการทำเรือแห่งสิงคโปร์ (PSA) เตรียมที่จะลงทุน 1 พันล้านหยวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรองรับการขนส่งสินค้าของท่าเรือเป็น 2 เท่า

พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์กลางโลจิสติกส์สำหรับตู้บรรทุกสินค้ามูลค่า 160 ล้านหยวนด้วย ขณะที่บริษัท China State Shipbuilding Corp ก็กำลังเร่งก่อสร้างอู่ต่อเรือแห่งใหม่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 ประกอบด้วยอู่เทียบเรือ 2 ท่า ซึ่งสามารถต่อเรือได้ขนาด 300,000 ตัน รวมมูลค่าการก่อสร้างประมาณ 4.5 พันล้านหยวน และคาดว่าจะแล้วเสร็จพร้อมเปิดกิจการได้ในปี ค.ศ. 2008

การขนส่งทางอากาศ ในปี ค.ศ. 2003 มีผู้โดยสารเข้าออกท่าอากาศยานนครกว่างโจวกว่า 16 ล้านคน และล่าสุดได้มีการเปิดให้บริการท่าอากาศยานนานาชาติไปหยุน (Baiyun International Airport) แห่งใหม่ในเดือนสิงหาคม 2004 ที่ผ่านมา โดยใช้เงินทุนก่อสร้าง 20 พันล้านหยวน สามารถรองรับผู้โดยสารได้ถึง 25 ล้านคนต่อปี และหากการก่อสร้างทั้งโครงการเสร็จสิ้นในปี ค.ศ. 2010 คาดว่าจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้เพิ่มขึ้นเป็น 80 ล้านคนและปริมาณคลังสินค้า 2.5 ล้านตันต่อปี ทั้งนี้ บริษัทท้องถิ่นแห่งหนึ่งซึ่งมีบริษัทยักษ์ใหญ่ Keppel Corp ของสิงคโปร์ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 25 ได้ชนะสัญญาความตกลงดูแลและซ่อมบำรุงท่าอากาศยานนครกว่างโจวเป็นเวลา 15 ปี ซึ่งคิดเป็นมูลค่าประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ สรอ.

ด้านธุรกิจสายการบิน ในปี ค.ศ. 2004 สายการบิน Air France เป็นสายการบินสัญชาติยุโรปรายแรกที่เปิดให้บริการเที่ยวบินตรงมายังนครกว่างโจว โดยให้บริการสัปดาห์ละ 5 เที่ยวบิน พร้อมกันนี้ยังมีแผนที่จะจัดตั้งศูนย์บริการลูกค้าประจำภูมิภาคเอเชียขึ้นในนครกว่างโจวด้วย

ด้านการขนส่งสินค้า บริษัทโลจิสติกส์ BAX Global ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทสาขาขนส่งสินค้าในนครกว่างโจวเมื่อเดือนสิงหาคม 2004 และมีแผนที่จะเปิดสำนักงานขึ้นที่ท่าอากาศยานแห่งใหม่ด้วย นอกจากนี้ บริษัท FedEx ก็มีแผนที่จะโยกย้ายศูนย์กลางการจัดการของบริษัทจากประเทศฟิลิปปินส์มายังท่าอากาศยานแห่งใหม่เช่นกัน

การสื่อสาร นครกว่างโจวมีการติดตั้งโครงข่ายใยแก้วนำแสงดิจิทัลความเร็วสูงโดยสมบูรณ์เมื่อปี ค.ศ. 2002 โดยมีบริษัท Ericsson เป็นผู้ได้ประมูลสัญญาขยายโครงข่ายสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ในนครกว่างโจวในปี ค.ศ. 2003 มูลค่า 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่บริษัท Lucent Technologies ได้ชนะประมูลสัญญาจัดหาสินค้าและบริการของ CDMA ให้กับบริษัท China Unicom สาขามณฑลกว่างตงในเดือนกันยายน 2004 รวมมูลค่า 98 ล้านดอลลาร์ สรอ.

ด้านการศึกษา นครกว่างโจวมียุติวิยาลัยและมหาวิทยาลัยประมาณ 80 แห่ง และมีโรงเรียนนานาชาติ 4 แห่ง โดยรัฐบาลท้องถิ่นได้มีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติด้านการศึกษามณฑลแห่งหนึ่งในแม่น้ำจูเจียงทางตะวันออกเฉียงใต้ของนครกว่างโจว บนเนื้อที่รวม 43 ตารางกิโลเมตร เพื่อกระตุ้นนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนให้บริการด้านศึกษานับตั้งแต่การเลี้ยงดูเด็กก่อนก่อนวัยเรียนไปจนถึงการจัดตั้งวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยจากต่างชาติด้วย โครงการดังกล่าวนี้จะสามารถรับนักเรียนนักศึกษาได้ทั้งหมด 200,000 คน โดยรัฐบาลมณฑลกว่างตงได้ให้ความช่วยเหลือในรูปของเงินกู้จำนวน 12 พันล้านหยวน และอีก 2 พันล้านหยวน เพื่อใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตฯ ด้วย

ด้านอุตสาหกรรม นครกว่างโจวยังมีฐานอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งและเป็นฐานการผลิตที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง และยังเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ

อุตสาหกรรมรถยนต์ เคมีภัณฑ์ สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย การแปรรูปน้ำมัน อาหารแปรรูป เครื่องหนัง และเวชภัณฑ์ เป็นต้น อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของนครกว่างโจว เช่น

(1) อุตสาหกรรมรถยนต์ นครกว่างโจวมีอุตสาหกรรมรถยนต์ขนาดใหญ่ โดยมีบริษัท ท้องถิ่นอย่างบริษัท Guangzhou Fengshen Auto เป็นผู้ผลิตรายใหญ่และได้ตั้งเป้าที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ของจีน ด้วยการขยายกำลังการผลิต 500,000 คัน คิดเป็นมูลค่าการขายรวม 100 พันล้านหยวนภายในปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ รัฐบาลนครกว่างโจวยังมีแผนที่จะก่อสร้างฐานอุตสาหกรรมยานยนต์บนพื้นที่กว่า 1,300 เฮกตาร์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครกว่างโจว (Guangzhou ETDZ) ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จากต่างชาติกว่า 30 รายจากญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และได้หันเข้ามาลงทุนในเขตฯ ดังกล่าวแล้ว

ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1997 บริษัท Honda ได้เข้ามาซื้อกิจการโรงงานประกอบยนต์ของบริษัท Peugeot ที่กำลังล้มละลายด้วยเงินทุนมูลค่า 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. และจัดตั้งบริษัทใหม่ชื่อ Guangzhou Honda Automobile โดยถือหุ้นใหญ่ในบริษัทร้อยละ 50 ที่เหลือเป็นของบริษัท Dongfeng Motor Corp และบริษัท Guangzhou Automobile Group ข้างละร้อยละ 25 โดยได้เริ่มเปิดกิจการประกอบรถยนต์ขนาดเล็กสำหรับตลาดภายในประเทศจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 ในช่วง 10 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 บริษัทฯ มียอดขายรถยนต์รวม 139,750 คัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 72 ล่าสุดในเดือนพฤศจิกายน 2004 บริษัทฯ ได้ประกาศแผนที่จะเพิ่มเงินลงทุนอีก 2.2 พันล้านหยวนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตรถยนต์ให้ได้เป็น 360,000 คันภายในปี ค.ศ. 2006 ปัจจุบันบริษัทฯ เป็นผู้ผลิตรายกลุ่ม Accord และ Fit และรถมินิแวน Odyssey

การเข้ามาเจาะตลาดรถยนต์ในจีนของ Honda ทำให้มีบริษัทผู้ผลิตรายอื่นและซัพพลายเออร์จากญี่ปุ่นอีกหลายบริษัทเข้ามาลงทุนในนครกว่างโจวมากขึ้น เช่น ในปี ค.ศ. 2003 บริษัท JFE Steel ซึ่งเป็นผู้ผลิตเหล็กกล้าที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของญี่ปุ่นได้เข้ามาร่วมทุนกับบริษัท Guangzhou Iron and Steel จัดตั้งโรงงานผลิตแผ่นเหล็กกล้าให้กับบริษัทผู้ผลิตรายอื่นในพื้นที่ ด้วยกำลังการผลิต 5 ล้านตันต่อปีและจะเริ่มดำเนินการในปี ค.ศ. 2006 และในเดือนกันยายน 2004 บริษัท Toyota ได้เข้ามาจัดตั้งบริษัทร่วมทุนร่วมกับบริษัท Guangzhou Automobile Group มูลค่ารวม 462 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยจะผลิตราย Camry 100,000 คันนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006 และตั้งเป้าการผลิตให้ได้สูงสุด 250,000 คันต่อปี ขณะที่บริษัท Nissan ก็ได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทผลิตรายหนึ่งและก่อตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนา มูลค่า 40 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขึ้นที่นครกว่างโจวด้วย นอกจากนี้ ก็มีบริษัทซัพพลายเออร์ชิ้นส่วนรถยนต์จำนวน 15 เช่น บริษัท Denso Corp และ Asian Seiki ผู้ผลิตเครื่องยนต์รายใหญ่ของญี่ปุ่นได้เข้ามาลงทุนในเขตพัฒนาเมืองหนานซา (Nansha) ในนครกว่างโจว เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีบริษัท Proton ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดของมาเลเซียก็ได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทร่วมทุนร่วมกับบริษัท Guangdong Goldenstar Heavy Industry ซึ่งเป็นบริษัทผลิตรายอื่นของเอกชนจีนขึ้นในปี ค.ศ. 2003 โดยจะผลิตรายสปอร์ตรุ่น Lotus Elise และรถรุ่น

Waja ของ Proton รวมทั้งรถเอนกประสงค์และรถเอสยูวีด้วย โดยคาดว่าจะสามารถผลิตได้ 100,000 คันภายในปี ค.ศ. 2008

(2) อุตสาหกรรมรองเท้า นครกว่างโจวถือเป็นแหล่งผลิตรองเท้ารายใหญ่ของจีน จากข้อมูลทางสถิติของสมาคมอุตสาหกรรมรองเท้าของจีน (China Shoe Industry Association) พบว่า ทั่วโลกมีการผลิตและจำหน่ายรองเท้าปีละ 10 ล้านคู่ โดยผลิตที่จีนประมาณ 6 ล้านคู่ และครึ่งหนึ่งของรองเท้าที่ผลิตในจีนหรือ 3 ล้านคู่ผลิตขึ้นที่นครกว่างโจว

(3) อุตสาหกรรมของเด็กเล่นและสินค้ากีฬาห่อป นครกว่างโจวถือเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าจำพวกของเด็กเล่นและสินค้ากีฬาห่อปรายใหญ่ของจีน โดยมีตัวแทนจำหน่ายสินค้าของเด็กเล่นและเครื่องเขียนที่มีชื่อเสียงจากทั่วประเทศเข้ามาสั่งซื้อสินค้าที่นครกว่างโจว รวมทั้งศูนย์ค้าส่งของเด็กเล่นจากเมืองอู่และมหานครฉงชิ่งด้วย

(4) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมารัฐบาลนครกว่างโจวได้มีความพยายามในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงหรืออุตสาหกรรมไฮเทคเป็นอย่างมาก ทั้งการออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและการกระตุ้นการลงทุนจากต่างชาติและการลงทุนที่มีความเสี่ยงให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมไฮเทคมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยจัดหาเงินทุนและความรู้ด้านการตลาดให้แก่ธุรกิจสินค้าไฮเทคเท่านั้น แต่ยังช่วยกระตุ้นการเติบโตของอุตสาหกรรมดังกล่าวด้วย ทำให้ในปัจจุบันนครกว่างโจวได้กลายมาเป็นศูนย์กลางการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่ก้าวหน้าที่สุดในจีนตอนใต้ เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า โดยมีระบบบรอดแบนด์ครอบคลุมพื้นที่เกือบร้อยละ 90 ของเมือง บริษัททั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางกว่าร้อยละ 20-50 มีการใช้ซอฟต์แวร์ในการบริหารจัดการข้อมูลในการดำเนินธุรกิจรายวันที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ในปี ค.ศ. 2002 นครกว่างโจวมีบริษัทพัฒนาซอฟต์แวร์รวม 1,300 ราย มีการจ้างงานผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีกว่า 25,000 คน รวมมูลค่าการผลิตปีละประมาณ 20 พันล้านหยวน

ด้านการค้าปลีก นครกว่างโจวเป็นตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญของจีนมาช้านาน ตัวอย่างเช่น บริษัท Procter & Gamble ได้เข้ามาจัดตั้งสำนักงานใหญ่ประจำตลาดจีนขึ้นในนครกว่างโจว รวมทั้งโรงงานผลิตสินค้าทุกชนิดนับตั้งแต่ยาสระผมและยาสีฟันไปจนถึงผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดของผู้หญิง อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ก็ต้องเผชิญกับปัญหาการผลิตสินค้าเลียนแบบและการแข่งขันสูงจากบริษัทท้องถิ่นชาวจีนนับตั้งแต่ที่นำสินค้าเข้าตลาดมา ปัจจุบันสินค้าหลายตัวของบริษัทได้กลายเป็นสินค้าติดตลาด เช่น ผงซักฟอก "Tide" ยาสระผม "Rejoice" ผลิตภัณฑ์ดูแลผิว "Olay" และสบู่ "Safeguard" เป็นต้น บริษัทผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญรายอื่นๆ ได้แก่ บริษัท Colgate-Palmolive, San Miguel, Wrigley, Kellogg และ Avon นอกจากนี้ ยังมีบริษัท PepsiCo เข้ามาตั้งโรงงานผลิตน้ำผลไม้และเครื่องดื่มอัดลมเพื่อส่งขายตลาดภายในประเทศขึ้นที่นครกว่างโจวด้วย

นครกว่างโจวยังเป็นศูนย์กลางการค้าส่งและปลีกและกระจายสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยเฉพาะสินค้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า ของเด็กเล่นและกีฬาห่อป ส่งไปยังเมืองต่างๆ ทั่ว

ประเทศ รวมไปถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ทำให้ผู้ผลิตและกระจายสินค้าส่วนใหญ่จะเข้ามาตั้งบริษัทขนส่งในนครกว่างโจวเพื่อหาช่องทางกระจายสินค้าในมณฑลกว่างตง และมณฑลจีนตอนใต้อื่นๆ ปัจจุบันนครกว่างโจวมีบริษัทค้าปลีกประมาณ 12,000 รายและบริษัทกระจายสินค้า 17,000 รายนำเข้าและกระจายสินค้าจากเมืองต่างๆ ในมณฑลและส่งไปขายยังเมืองต่างๆ ร้อยละ 75 และ 70 ของสินค้าทั้งหมด ตามลำดับ

นอกจากนี้ นครกว่างโจวยังได้เชื่อมโยงกับเครือข่ายขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของฮ่องกงที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างเครือข่ายขั้วพลายเซินที่มีศักยภาพมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เพื่อใช้เป็นเส้นทางกระจายสินค้าที่ผลิตขึ้นในมณฑลกว่างตงไปยังตลาดอื่นทั่วโลก และในทางกลับกันก็เพื่อลำเลียงสินค้าจากต่างประเทศไปยังเมืองอื่นๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ในปัจจุบันสินค้าส่งออกกว่าร้อยละ 70 ที่ขนส่งทางท่าเรือกว่างโจวเป็นการเปลี่ยนเรือขนถ่ายและขนส่งผ่านทางฮ่องกง

ด้านการท่องเที่ยว แม้นครกว่างโจวจะเป็นเมืองธุรกิจขนาดใหญ่และมีปริมาณมลภาวะค่อนข้างสูง แต่ก็มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น

- เจดีย์ดอกไม้ม (Flower Pagoda) เป็นโบราณสถานสำคัญทางศาสนาที่สำคัญในนครกว่างโจว มีความสูง 58 เมตร เป็นเจดีย์ที่สร้างครอบเจดีย์เดิมซึ่งสร้างมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 537 เพื่อใช้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากประเทศอินเดีย
- สุเหร่าฮ่วยเซิง (Huaisheng Mosque) สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 7 ถือเป็นหอในศาสนาอิสลามที่เก่าแก่ที่สุดในโลกนอกเหนือไปจากศาสนสถานเมกกะ (Mecca)
- วัดกว่างเซียว (Guangxiao Temple) สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 4 ตัววิหารหลักก่อสร้างได้สวยงามและประดับด้วยรูปสลักต่างๆ ที่ทำจากทองคำ มีการปลูกต้นไม้ฟักซึ่งบางต้นปลูกมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 6
- สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำเค็มนครกว่างโจว (Guangzhou Ocean World) เป็นสถานที่ที่ให้ทั้งความบันเทิงและศูนย์วิจัยพันธุ์สัตว์น้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดในโลก และยังมีสวนสัตว์ซาฟารีเซียงเจียง (Xiangjiang safari park) ใกล้กับเมืองผานหยู่เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์สัตว์ป่านานาชนิดกว่า 300 สายพันธุ์
- ตลาดชิงผิง (Qingping Market) เป็นสถานที่ซื้อขายสัตว์แปลกๆ เพื่อนำมาบริโภคที่โดดเด่นที่สุดแห่งหนึ่งของจีน แต่ภายหลังที่รัฐบาลเข้ามาควบคุมการลักลอบขายสัตว์ป่าหายากเมื่อไม่กี่ปีก่อน ทำให้การซื้อขายสัตว์หายากอย่างเสือและตัวนิ่มลดน้อยลง

นอกจากนี้ นครกว่างโจวมีพิพิธภัณฑศิลป์ (Guangzhou Art Museum) ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑศิลป์ที่ใหญ่ที่สุดบนจีนแผ่นดินใหญ่ มีการเก็บรวบรวมภาพเขียนพู่กันจีน ภาพวาดประติมากรรม และแผ่นจารึกต่างๆ กว่า 10,000 ชิ้น และยังมีศูนย์หนังสือนครกว่างโจว (Guangzhou Book Centre) ในเขตเทียนเหอซึ่งเป็นร้านหนังสือที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลกว่างตงด้วย

11.2 เมืองเซินเจิ้น

เมืองเซินเจิ้นตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของมณฑลกว่างตงและเป็นเมืองเดียวในจีนแผ่นดินใหญ่ที่มีเขตแดนติดกับฮ่องกง จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1979 และในปีต่อมาก็ได้รับเลือกให้เป็นเขตหนึ่งในเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของจีน โดยครอบคลุมเนื้อที่ 391 ตารางกิโลเมตร จัดเป็นเขตแปรรูปเพื่อการส่งออก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเมืองในฐานะที่เป็นฐานการผลิตและคมนาคมขนส่งที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน

เมืองเซินเจิ้นเดิมเป็นหมู่บ้านประมง เมื่อครั้งที่ถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของจีน ขณะนั้นมีประชากรประมาณ 20,000 คน ปัจจุบันได้กลายเป็นเมืองที่มีอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปีตลอดในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 4 ล้านคน และมีดีกรีพาฟูตขึ้นเป็นจำนวนมาก ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงและมีอายุเฉลี่ยประมาณ 26 ปี สัญญาณที่บ่งบอกความมั่งคั่งของชาวเมืองเซินเจิ้นอย่างหนึ่งคือ จำนวนรถยนต์ส่วนตัวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี ค.ศ. 1999-2003 มีจำนวนรถยนต์บนท้องถนนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10-20 ต่อปี ในปี ค.ศ. 2003 ประมาณร้อยละ 23 ของครัวเรือนในเมืองเซินเจิ้นจะมีรถยนต์ 1 คัน คิดเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ากรุงปักกิ่งถึง 3 เท่า

ด้านสิ่งแวดล้อม เมืองเซินเจิ้นได้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของจีนที่ได้รับรางวัลระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อมจากองค์การสิ่งแวดล้อมของสหประชาชาติในปี ค.ศ. 2002 และยังมีแผนพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยได้ใช้งบประมาณในการลงทุนตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาไป 200 พันล้านหยวน เช่น การปลูกต้นไม้ให้ได้ปีละ 5 ล้านต้นทั่วทั้งเมืองเซินเจิ้นด้วยแต่อย่างไรก็ดี เมืองเซินเจิ้นกำลังประสบกับปัญหามลภาวะทางอากาศที่เกิดขึ้น ซึ่งประมาณร้อยละ 70 มาจากการปล่อยควันพิษจากยานยนต์ โดยในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการบันทึกไว้ว่าเมืองเซินเจิ้นมีวันที่มีอากาศเป็นพิษ ("smoggy days") มากถึง 131 วัน และในเดือนตุลาคม 2004 เพียงเดือนเดียวมีถึง 21 วัน

ปัจจุบันเมืองเซินเจิ้นกำลังเร่งก่อสร้างใจกลางเมืองแห่งใหม่ในเขตฝูเทียน (Futian) บนพื้นที่รวม 4.2 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจะกลายเป็นศูนย์กลางทางการเมือง ข้อมูลข่าวสาร ด้านธุรกิจ และวัฒนธรรม โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมและแหล่งบันเทิงรวมมูลค่า 500 ล้านหยวน โครงการลงทุนนี้มีมหาเศรษฐีชาวฮ่องกงนายหลี่ กาซิง (Li Ka-shing) เป็นนักลงทุนรายใหญ่ร่วมกับนักลงทุนจากฮ่องกงรายอื่นทุ่มเงินลงทุนก่อสร้างอาคารพาณิชย์และที่พักอาศัยในย่านใจกลางเมือง

เมืองเซินเจิ้นมีเขตสินค้าทัณฑ์บน 3 เขตตั้งอยู่ในเขตชานโถวเจียว (Shantoujiao) เหยียนเทียน และฝูเทียน ซึ่งติดกับชายแดนฮ่องกงและมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและคลังจัดเก็บสินค้าอยู่มากเช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีเขตพัฒนาพิเศษขนาดเล็กย่อย (sub-zones) ลงไปอีก เช่น

- เขตอุตสาหกรรมเชกงเมี่ยว (Chegongmiao) ไปจนถึงด้านตะวันตกของใจกลางเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของบริษัท DuPont ของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุดในเขตนี้

- เขตเสอโจว ตั้งอยู่บนพื้นที่แหลมทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองเซินเจิ้น มีเนื้อที่รวม 9.7 ตารางกิโลเมตร โดยอยู่ภายใต้การดูแลของบริษัท China Merchants Holdings ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการให้บริการบริษัทน้ำมันนอกชายฝั่งทางตอนใต้ของจีน และยังเป็นที่ตั้งของบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัท Tibett & Britten ของสหราชอาณาจักรและบริษัท Hutchison Whampoa ซึ่งรับผิดชอบการกระจายสินค้าไปยังผู้ค้าปลีกและบริษัทข้ามชาติ FMCG เช่น P&G และ Warner-Lambert เป็นต้น ทั้งนี้เมืองเสอโจวยังมีโรงเรียนนานาชาติขนาดเล็ก ทำเรือ และบริการเรือข้ามฟากไปยังฮ่องกงและเมืองจูไห่ด้วย

เมืองเซินเจิ้นถือเป็นเมืองที่มีการพัฒนาและประสบผลสำเร็จมากที่สุดในบรรดาเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดของจีน มีบริษัทชั้นนำ 500 อันดับแรกของโลกเกือบ 100 รายเข้ามาลงทุนที่นี่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วของเมืองเซินเจิ้นนี้มาจากการโยกย้ายฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมโดยเฉพาะสินค้าของเด็กเล่น สิ่งทอ ยางรถ เคมีภัณฑ์ และที่สำคัญคือสินค้าอิเล็กทรอนิกส์มาจากฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงกลายเป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่สุดในเมืองเซินเจิ้นคิดเป็นร้อยละ 70 ของมูลค่าการลงทุนรวมและเป็นเจ้าของโรงงานผลิตสินค้าเพื่อส่งออกต่างๆ ถึงร้อยละ 95 ทั้งทั้งเมือง แต่เดิมเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองเซินเจิ้นมีพื้นที่รวม 372 ตารางกิโลเมตร แต่ปัจจุบันได้ขยายโดยครอบคลุมเขตป่าวอัน (Baoan) และหลงอัน (Longan) ทางตอนเหนือ ทำให้พื้นที่เขตฯ ในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอีก 3 เท่า

เศรษฐกิจของเมืองเซินเจิ้นมีอัตราการเติบโตมากเป็นอันดับ 4 ของจีน ด้วยอัตราการเติบโตในช่วงปี ค.ศ. 1997-2002 เฉลี่ยปีละ 14.5% สูงกว่ามณฑลกว่างตงและอัตราเติบโตเฉลี่ยทั่วประเทศ ตลอดช่วงห้าปีที่ผ่านมามูลค่าเฉลี่ย GDP ต่อหัวก็เติบโตขึ้นปีละ 8.7% และเพิ่มสูงถึง 46,388 หยวน ในปี ค.ศ. 2002 สูงที่สุดในจีน ในปี ค.ศ. 2003 เศรษฐกิจเมืองเซินเจิ้นมีอัตราการเติบโตร้อยละ 17.3 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวหลังหักภาษีแล้ว 25,900 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเติบโตขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 35 และมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติรวม 5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

นอกจากนี้ เมืองเซินเจิ้นเป็นเมืองที่มีอัตราค่าจ้างสูงที่สุดในมณฑลกว่างตง แต่ยังมีหลายบริษัทที่จ่ายค่าแรงต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ อย่างไรก็ตาม เมืองเซินเจิ้นเป็นเมืองที่มีกรณีพิพาทเรื่องแรงงานมากกว่าเมืองอื่นๆ ของจีน และยังประสบปัญหาแรงงานหลายเรื่อง เช่น ปัญหาแรงงานขาดทักษะ การพัฒนาแรงงานส่วนใหญ่จึงต้องพึ่งพิงแรงงานที่มีทักษะที่อพยพเข้ามาในเมือง ทำให้ในบางอุตสาหกรรมต้องประสบปัญหาแรงงานที่มีทักษะการทำงานต่ำมาก ปัญหาต้นทุนที่ดินและค่าแรงสูง ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาโสเภณี เป็นต้น

ด้านคมนาคมขนส่ง การขนส่งทางรถไฟ เมืองเซินเจิ้นกำลังดำเนินการก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายปักกิ่ง-เกาลูนแห่งใหม่ รวมทั้งเร่งก่อสร้างเส้นทางรถไฟรางคู่และการจ่ายกระแสไฟลงในรางสายมุ่งหน้านครกว่างโจว แต่อย่างไรก็ดี เมืองเซินเจิ้นยังคงขาดแคลนระบบการขนส่งแบบรางอย่างมาก การขนส่งผู้โดยสารส่วนใหญ่จึงยังใช้รถบรรทุก ดังนั้น รัฐบาลเมืองเซินเจิ้นจึงกำลังเร่งหารือกับรัฐบาลฮ่องกงในการพัฒนาเส้นทางรถไฟเป็นประเด็นสำคัญ

ด้านการขนส่งภายในเมือง เมืองเซินเจิ้นมีการเดินทางด้วยระบบรถไฟใต้ดิน โดยเฉพาะสายหนึ่งและสายสี่ซึ่งได้เปิดให้บริการไปเมื่อเดือนธันวาคม 2004 มีด้วยกัน 18 สถานี โดยมีสถานี ลั่วหู (Luohu) เป็นสถานีที่ใหญ่ที่สุดและเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังฮ่องกง และในช่วงต้นปี ค.ศ. 2005 ก็ได้มีการก่อสร้างส่วนต่อขยายเส้นทางรถไฟใต้ดินระยะทาง 33 กิโลเมตรอีกหนึ่งโครงการ รวมมูลค่าเงินลงทุน 10 พันล้านหยวน คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2008 นอกจากนี้ ยังมีแผนการดำเนินโครงการในระยะยาวได้แก่ การก่อสร้างเส้นทางรถไฟใต้ดิน 5 เส้นทาง รวมระยะทาง 121 กิโลเมตร โดยใช้เงินลงทุนจำนวน 36 พันล้านหยวนด้วย

การขนส่งทางรถยนต์ สภาพถนนหนทางในเมืองเซินเจิ้นโดยทั่วไปค่อนข้างดี แต่มีบ้างที่บางเส้นทาง เช่น ทางด่วนไปยังนครกว่างโจว มีการก่อสร้างต่ำกว่ามาตรฐานทำให้ต้องมีการปรับปรุงพื้นถนนบ่อยครั้ง บางเส้นทางมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้เส้นทางค่อนข้างสูง เช่น เส้นทางบริเวณรอบนอกนครกว่างโจว ทำให้ผู้ใช้เส้นทางจึงยังใช้เส้นทางเก่าที่ค่อนข้างแออัดมีเพียง 2 ช่องทางจราจร เป็นต้น ส่วนเส้นทางด่วนทางตะวันออกเฉียงเหนือไปยังเมืองชานโถวนั้นใช้เวลาเดินทาง 4-5 ชั่วโมง

นอกจากนี้ รัฐบาลเมืองเซินเจิ้นยังได้วางแผนก่อสร้างเส้นทางหลวงเซินเจิ้น-กว่างโจวแห่งที่ 2 เพื่อรองรับปริมาณการจราจรที่จะเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากโครงการสร้างสะพาน “Shenzhen Western Corridor” รวมทั้งแผนการขยายพื้นที่ผิวจราจรระหว่างตัวเมืองเซินเจิ้นกับเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งมีรั้วกันระยะทางยาว 85 กิโลเมตรและมีสะพานข้ามเขตเพียง 9 แห่งเท่านั้นทำให้เกิดการจราจรแบบคอขวดและเป็นอุปสรรคต่อการขนส่ง

การขนส่งทางน้ำ เมืองเซินเจิ้นมีท่าเรือทั้งหมด 8 ท่า เช่น ท่าเรือเหยียนเทียน ท่าเรือเสอไซ่ว ชีอวาน (Chiwan) และหม่าวาน (Mawan) เป็นต้น ซึ่งมีปริมาณการขนส่งรวมต่อปีมากกว่าเมืองอื่นๆ ของจีน ที่สำคัญยังเป็นท่าเรือตู้สินค้าที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากฮ่องกง สิงคโปร์ และเซี่ยงไฮ้ โดยในช่วง 10 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 สามารถรองรับตู้สินค้าได้รวม 11.2 ล้านทีอียู มากกว่าปริมาณที่ได้รับตลอดปี ค.ศ. 2003 ทั้งนี้ในปัจจุบันการขนส่งสินค้าทางเรือมายังจีนแผ่นดินใหญ่เริ่มจะมีการลำเลียงสินค้าเข้ามาทางท่าเรือทางตอนใต้ของจีนมากขึ้นแทนการขนส่งทางเดิมที่ผ่านฮ่องกง

ท่าเรือที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ท่าเรือเหยียนเทียน เรือตู้สินค้าที่เข้ามายังจีนกว่าครึ่งหนึ่งจะเข้ามาเทียบที่ท่าเรือแห่งนี้ซึ่งสามารถรองรับการจัดเก็บได้ 2 ล้านทีอียู เนื่องจากปริมาณการใช้บริการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีทำให้รัฐบาลมีแผนที่จะพัฒนาและขยายพื้นที่ท่าเรือ ล่าสุดรัฐบาลกลางได้อนุมัติการก่อสร้างท่าเทียบเรือตู้สินค้าเพิ่มอีก 4 แห่ง ด้วยประสิทธิภาพในการรองรับตู้สินค้ารวม 1.6 ล้านทีอียู มูลค่า 663 ล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ยังมีท่าเรือเสอไซ่วและท่าเรือชีอวาน ซึ่งเป็นท่าเรือที่มีประสิทธิภาพมากเช่นกัน มีปริมาณขนส่งสินค้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27 และ 16 ของปริมาณการขนส่งรวมในเมืองเซินเจิ้น

การขนส่งทางอากาศ เมืองเซินเจิ้นมีท่าอากาศยานที่จอแจมากที่สุดเป็นอันดับ 4 ของจีน ได้แก่ ท่าอากาศยานป้าอาน มีเที่ยวบินเชื่อมโยงไปยังเมืองต่างๆ ในประเทศ ทั้งยังมีค่าใช้จ่ายถูก

กว่าเที่ยวบินไปฮ่องกง ลำสุดบริษัท Shenzhen Airport Holdings ยังได้ร่วมมือกับการท่าอากาศยานแห่งฮ่องกง (Hong Kong Airport Authority) ในการเปลี่ยนเครื่องบินธรรมดาเป็นเครื่องบินเจ็ทและบริการเรือข้ามฟากสำหรับขนส่งผู้โดยสารและสินค้า โดยจะให้บริการจากท่าเรือฝูยง (Fuyong) ใกล้กับท่าอากาศยานเป่ย์อันไปยังฮ่องกง ในขณะเดียวกันสายการบิน Air Macau ก็ได้เปิดให้บริการเที่ยวบินตรงระหว่างเซินเจิ้น-ไทเปในเดือนมีนาคม 2004 สัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง นอกจากนี้ บริษัทสายการบิน Lufthansa ได้เข้ามาลงทุนก่อสร้างอาคารขนส่งสินค้าที่มีปริมาณการรองรับสินค้าได้ 200,000 คันต่อปี เพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 4 เท่า

ด้านอุตสาหกรรม เมืองเซินเจิ้นได้ขึ้นชื่อว่าเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบทางอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เมืองเซินเจิ้นถือเป็นฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญที่สุดของจีน โครงการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท Hitachi ได้เข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตดิสก์ไดร์ฟ มูลค่า 500 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ และยังได้จัดตั้งโรงงานผลิตหลอดภาพสำหรับจอภาพขนาดใหญ่ขึ้น และยังมีบริษัทของไต้หวันแห่งหนึ่งในเมืองเซินเจิ้นผลิตกล้องดิจิทัลด้วย และในเดือนพฤศจิกายน 2004 บริษัท Samsung Corning ก็ได้เข้ามาเปิดโรงงานผลิตวัสดุแก้วที่ใช้ในการผลิตหลอดรังสีแคโทด มูลค่า 420 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ให้กับผู้ผลิตโทรทัศน์รายใหญ่แห่งหนึ่งของจีนและให้กับบริษัท Samsung SDI และ LG Phillips Display ด้วยกำลังการผลิต 16 ล้านชิ้นต่อปี จนอาจจะเป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าวได้มากที่สุดในโลก

นอกจากจะเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลายประเภทแล้ว เมืองเซินเจิ้นยังถูกกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงตามนโยบายหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองมาตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 90 โดยในปี ค.ศ. 2002 เมืองเซินเจิ้นมีมูลค่าผลผลิตจากสินค้าอุตสาหกรรมใหม่ขั้นสูงคิดเป็นร้อยละ 47 ของมูลค่าผลผลิตรวมของเมือง และคิดเป็นมูลค่าส่งออกสินค้าดังกล่าวร้อยละ 80 ของมูลค่าส่งออกรวมของเมืองหรือร้อยละ 23.2 ของมูลค่าทั่วประเทศ มากกว่าเมืองอื่นๆ ในจีน ทั้งนี้ชาวเมืองเซินเจิ้นถือว่าเป็นประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีได้ดีที่สุดในจีน และกว่าร้อยละ 30 ของครัวเรือนในเมืองเซินเจิ้นมีการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตแบบบรอดแบนด์ด้วย

อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงของเมืองเซินเจิ้น ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และติดต่อสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 90 ของมูลค่าผลผลิตรวมของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูง และยังเป็นอุตสาหกรรมหลักสำคัญของเมือง คิดเป็นร้อยละ 57.8 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมหรือร้อยละ 18.6 ของประเทศ ปัจจุบันมีบริษัทข้ามชาติชั้นนำอย่าง IBM, Intel, Siemens, Samsung และ Hitachi ได้เข้ามาตั้งสายการผลิตในเมืองเซินเจิ้น นอกจากนี้ เมืองเซินเจิ้นยังเป็นฐานการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่สำคัญของจีน มีบริษัทซอฟต์แวร์ 10 รายจากจำนวน 100 รายในจีนตั้งอยู่ที่เมืองเซินเจิ้น และยังเป็นที่ตั้งของบริษัทด้านการสื่อสารยักษ์ใหญ่ 2 ใน 5 แห่ง ของจีน ได้แก่ Huawei และ Zhongxing ซึ่งจะมีการจัดงานแสดงสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นในเดือนตุลาคมของทุกปี

เมืองเซินเจิ้นยังได้ทุ่มงบประมาณในงานวิจัยและพัฒนา โดยในปี ค.ศ. 2001 มีมูลค่าการใช้จ่ายสำหรับงานวิจัยและพัฒนาสูงถึง 6.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. สูงที่สุดในมณฑลกว่างตง และคิดเป็นร้อยละ 3 ของ GDP ของเมือง สูงกว่าอัตราเฉลี่ยทั่วประเทศซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 1 ของ GDP ของจีน หรือเมืองใหญ่อื่นๆ อย่างมหานครเซี่ยงไฮ้และเมืองซูโจว มณฑลเจียงซี ปัจจุบันมีบริษัทท้องถิ่นอย่าง Huawei และ ZTE และบริษัทข้ามชาติอย่าง Lucent, Oracle, Du Pont และ Alcatel ได้ตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาขึ้นที่เมืองเซินเจิ้นด้วย

เมืองเซินเจิ้นยังเป็นฐานการผลิตและส่งออกที่สำคัญ ด้วยมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมมากที่สุดในบรรดาเมืองต่างๆ ในมณฑลกว่างตง โดยในปี ค.ศ. 2002 มูลค่าการส่งออกของเมืองเซินเจิ้นคิดเป็นร้อยละ 14.3 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ เมืองเซินเจิ้นจึงเป็นฐานการส่งออกที่ใหญ่ที่สุดในจีน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นการผลิตเพื่อส่งออก และในจำนวนสินค้าส่งออก 100 อันดับแรกของจีน เป็นสินค้ามาจากเมืองเซินเจิ้น 19 รายการ นอกจากนี้ เมืองเซินเจิ้นยังเป็นฐานการค้าสินค้าเพื่อการส่งออก ด้วยมูลค่าการค้ากว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกรวม

นอกเหนือไปจากการพัฒนาทางอุตสาหกรรมแล้ว ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลเมืองเซินเจิ้นยังได้พยายามพัฒนาและยกระดับระบบโลจิสติกส์ในเมืองเซินเจิ้น ทั้งในด้านประสิทธิภาพและมาตรฐานของระบบ และยังได้กำหนดให้เป็นศูนย์กลางจัดหาวัตถุดิบสำหรับบริษัทข้ามชาติ เนื่องจากอยู่ใกล้กับซัพพลายเออร์ จึงทำให้มีต้นทุนต่ำ ทั้งยังมีระบบโลจิสติกส์ที่สะดวกสบายระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษและฮ่องกงด้วย ปัจจุบันบริษัท China Poly Group Corp และ Sagawa Express ของญี่ปุ่นก็ได้ร่วมมือกันจัดตั้งบริษัทด้านโลจิสติกส์ขึ้นในเมืองเซินเจิ้น รวมมูลค่าการลงทุน 11 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะกลายเป็นบริษัทด้านโลจิสติกส์ที่ลงทุนโดยต่างชาติรายแรกของจีน

ด้านการลงทุนจากต่างชาติ เมืองเซินเจิ้นยังเป็นแหล่งดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติรายใหญ่ ในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าเงินลงทุนต่างชาติที่ใช้จริงสูงถึง 21.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 17.3 ของมูลค่าการลงทุนรวมในมณฑลกว่างตงหรือร้อยละ 4.8 ของจีน การลงทุนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ ของเด็กเล่น อาหารแปรรูป สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นฐานการผลิตของเมืองเซินเจิ้น มูลค่าการลงทุนกว่าร้อยละ 75 มาจากฮ่องกง และในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเริ่มมีการลงทุนในภาคการบริการมากขึ้น เช่น การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การท่องเที่ยว ธุรกิจบันเทิง และการติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้ เมืองเซินเจิ้นมีมูลค่าผลผลิตรวมจากบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติคิดเป็นร้อยละ 78 ของมูลค่าผลผลิตรวมของเมือง

ด้านการเงินและธนาคาร เมืองเซินเจิ้นยังเป็นที่ตั้งของตลาดหลักทรัพย์แห่งที่สองของจีน (แห่งแรกอยู่ที่มหานครเซี่ยงไฮ้) ที่ผ่านมามีการเสนอให้มีการยุบรวมตลาดหลักทรัพย์ทั้งสองแห่งเข้าด้วยกัน โดยให้ตลาดหลักทรัพย์ที่เซี่ยงไฮ้เป็นตลาดหลักทรัพย์หลักของจีนและให้ตลาดหลักทรัพย์ที่เซินเจิ้นเป็นตลาดหลักทรัพย์กระดานที่สองสำหรับซื้อขายหุ้นในกลุ่มธุรกิจสินค้า

ไฮเทค แต่อย่างไรก็ดี ภายหลังเกิดวิกฤตฟองสบู่แตกในปี ค.ศ. 2000 ข้อเสนอดังกล่าวจึงเงียบหายไป ประกอบกับคงเหลือหุ้น IPO อยู่เพียงไม่กี่บริษัทเท่านั้นในตลาดฯ เมืองเซินเจิ้น

ในเดือนมิถุนายน 2004 เมืองเซินเจิ้นได้เปิดดำเนินการตลาดหลักทรัพย์ “กระดานที่สอง” ของตัวเองสำหรับบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งไม่ประสบความสำเร็จในการจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์หลักที่เซี่ยงไฮ้ และเนื่องจากราคาซื้อขายต่อหุ้นต่ำกว่าราคาทั่วไป ทำให้ในวันเปิดตลาดหลักทรัพย์ในวันแรก ราคาซื้อขายหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนเข้ามาใหม่ 8 รายเพิ่มสูงขึ้นจากราคาที่จัดไว้ระหว่าง 150-400 ล้านหยวน แต่ในวันถัดมาหุ้นของบริษัท 7 รายกลับลดลงร้อยละ 10 จากราคาซื้อขายสูงสุดในแต่ละวัน

ในเดือนมิถุนายน 2004 กลุ่มบริษัทลงทุน Newbridge ของสหรัฐอเมริกาได้เข้าซื้อหุ้นกิจการของธนาคารเพื่อการพัฒนาเมืองเซินเจิ้น (Shenzhen Development Bank) หรือร้อยละ 18 มูลค่า 1.2 พันล้านหยวน กลายเป็นผู้ถือหุ้นต่างชาติรายใหญ่รายแรกของธนาคารของจีน ส่วนหุ้นส่วนอีกร้อยละ 72 ของธนาคารจะปล่อยให้มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ประเภท A โดยหุ้นส่วนสุดท้ายร้อยละ 10 จะเป็นของนักลงทุนต่างๆ เช่น กลุ่มบริษัทนักลงทุน Delong Group ของเขตปกครองตนเองซินเจียง และธนาคารเพื่อการเกษตรของจีน สาขาเมืองเซินเจิ้น เป็นต้น ในขณะที่ธนาคารแสดนดาร์ตชาร์เตอร์ก็ได้กลายมาเป็นธนาคารต่างชาติแห่งแรกในเมืองเซินเจิ้นที่ได้รับอนุญาตให้เปิดให้บริการเงินหยวนแก่บริษัทท้องถิ่นด้วย

ด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักของเมืองเซินเจิ้นและมีการแข่งขันสูงมาก นอกจากแหล่งช้อปปิ้งทั่วไปในเมืองเซินเจิ้นแล้ว ของเมืองเซินเจิ้นยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากคือ ซิมพาร์คยอดนิคม 3 แห่งของบริษัท China Travel International Investment ได้แก่ “China Folk Culture Village” เป็นหมู่บ้านที่พักอาศัยของชนกลุ่มน้อย 21 ชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน นักท่องเที่ยวจะเรียกสวนแห่งนี้ในอีกชื่อหนึ่งคือ “สวนคนป่า” แห่งที่สองคือ “Splendid China” เป็นเมืองจำลองที่รวบรวมสถานที่สำคัญต่างๆ ของจีน และแห่งที่สามคือ “Window of the World” เป็นเมืองจำลองที่รวบรวมสถานที่สำคัญต่างๆ ในโลก เช่น หอไอเฟล หัซมาอาล และปิรามิด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีซิมพาร์ค “Happy Kingdom” ของบริษัท OCT Enterprise ตั้งอยู่ใกล้กัน และล่าสุดในปี ค.ศ. 2003 บริษัท China Travel International Investment ได้สั่งยกเลิกการเก็บค่าเข้าชมซิมพาร์คทั้ง 3 แห่งของบริษัทฯ เพื่อแข่งขันกับซิมพาร์ค “Happy Kingdom”

11.3 เมืองจูไห่ (Zhuhai)

เมืองจูไห่ซึ่งแปลว่า “ทะเลไข่มุก” ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของมณฑลกว่างตง บริเวณชายฝั่งทางตะวันตกของปากแม่น้ำจูเจียงกั้นเขตแดนกับมาเก๊า จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1979 และในปีต่อมาก็ได้รับเลือกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอีกแห่งหนึ่งของจีน ครอบคลุมเนื้อที่ 121 ตารางกิโลเมตร ซึ่งนอกเหนือไปจากการให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนเช่นเดียวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษอีก 3 แห่งแล้ว เมืองจูไห่ยังให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ และ

สินค้าไฮเทค โดยการจดเว้นภาษีรายได้เป็นเวลา 5 ปี และการงดเว้นค่าธรรมเนียมการใช้ที่ดิน 3 ปี และที่สำคัญเมืองจูไห่ยังเป็นเมืองที่ให้ความสำคัญกับการวางผังเมืองและการปกป้องสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ จนได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติว่าเป็น “เมืองแบบอย่างในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่อาศัยที่ดีที่สุด” ในปี ค.ศ. 1998

ด้านคมนาคมขนส่ง การขนส่งทางบก เมืองจูไห่เชื่อมโยงกับเมืองใหญ่ๆ ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงด้วยทางหลวงสายกว้างโจว-เฉินเจิน-จูไห่ และมีเส้นทางเชื่อมโยงโดยตรงกับเมืองใหญ่ๆ อื่นในประเทศด้วยทางด่วนสายปักกิ่ง-จูไห่ด้วย นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางเชื่อมโยงกับฮ่องกงด้วยเส้นทางรถไฟจากนครกว่างโจว ระยะทาง 177 กิโลเมตร และสะพานหู่เหมิน (Humen Bridge) ทางตอนเหนือของเมืองจูไห่ ทำให้การเดินทางจากเมืองจูไห่ไปยังฮ่องกงใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงครึ่ง และเชื่อมโยงกับมาเก๊าด้วยสะพานโลตัส (Lotus Bridge) ปัจจุบันรัฐบาลกำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติการก่อสร้างสะพานจากฮ่องกงมายังจูไห่และมาเก๊าซึ่งมีทั้งเส้นทางถนนและรถไฟรวมมูลค่าการก่อสร้าง 15 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

การขนส่งทางน้ำ เมืองจูไห่เป็นเมืองท่าที่มีแนวชายฝั่งทะเลยาวและมีท่าเรือชั้นหนึ่งจำนวน 5 แห่ง ที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือเกาหลาน (Gaolan Port) ซึ่งถือเป็นศูนย์รวมเส้นทางขนส่งทางน้ำบริเวณชายฝั่งทะเลที่คึกคักมากแห่งหนึ่งของจีน และยังเป็นท่าเรือน้ำลึกเพียงแห่งเดียวบนชายฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจูเจียง ที่สำคัญเมืองจูไห่ยังมีเส้นทางเชื่อมโยงทางทะเลอย่างใกล้ชิดกับฮ่องกงและเมืองเฉินเจิน โดยมีเรือข้ามฟากระหว่างเมืองวันละกว่า 30 เที่ยว

การขนส่งทางอากาศ เมืองจูไห่มีท่าอากาศยานซึ่งเปิดใช้ในปี ค.ศ. 1995 สามารถรองรับเที่ยวบินได้ 100,000 เที่ยวบินและรองรับผู้โดยสารได้ 12 ล้านคนต่อปี แต่ปัจจุบันมีการใช้บริการต่ำกว่าศักยภาพที่แท้จริงและมีมูลค่าหนี้สูง และยังไม่เปิดให้บริการเที่ยวบินระหว่างประเทศซึ่งต่างกับท่าอากาศยานที่มาเก๊าซึ่งเปิดให้บริการในปีเดียวกัน จึงอาจเป็นไปได้ว่ารัฐบาลอาจจะมีการยกเลิกการใช้ท่าอากาศยานเมืองจูไห่ในอนาคตก็เป็นได้

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจเมืองจูไห่มีอัตราการเติบโตเป็นตัวเลขสองหลักทุกปี โดยในช่วงปี ค.ศ. 1997-2002 มีอัตราเติบโตเฉลี่ยปีละ 11.5% สูงกว่าอัตราเติบโตเฉลี่ยทั่วประเทศซึ่งเติบโตเฉลี่ยปีละ 7.9% และในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าเฉลี่ย GDP ต่อหัวเพิ่มสูงถึง 32,682 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 13% มากเป็นอันดับ 5 ในมณฑลกว่างตง

ด้านเกษตรกรรม เมืองจูไห่มีแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าสูง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมประมงเนื่องจากเมืองจูไห่ถือเป็นฐานการผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีนและยังมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเลหว่านซาน (Wanshan marine economy development zone) ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจทางทะเลเพียงแห่งเดียวของจีน โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติของเมืองและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มขนาดมูลค่า และคุณภาพการผลิต รวมทั้งความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ด้วย โดยในช่วงปี ค.ศ. 1996-2002 อุตสาหกรรมการเกษตรของเมืองจูไห่มีอัตราเติบโตเฉลี่ยปีละ 9.4% คิดเป็นสัดส่วนของอุตสาหกรรมประมงร้อยละ 60 ของมูลค่าการผลิตรวมทางการเกษตร

ทั้งนี้ด้วยทำเลที่ตั้งอันเหมาะสม อุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเมืองจูไห่ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงลูกปลาและกุ้ง จึงยังมีโอกาสในการเติบโตอีกมาก หน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงของจีน (Hi-Tech Research and Development Program of China) จึงได้ให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการเพื่อยกระดับเทคโนโลยีที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันต่างๆ รวม 863 โครงการ

ด้านอุตสาหกรรม เมืองจูไห่ถือเป็นฐานการผลิตที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยในปี ค.ศ. 2002 มีสัดส่วนการผลิตทางอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 46.7 ของ GDP แม้แต่ในช่วงที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ในช่วงปี ค.ศ. 1997-2002 เมืองจูไห่ก็ยังมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 11% ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54 ของมูลค่าผลผลิตทางอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เมืองจูไห่ถือเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องรายใหญ่ของจีน

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลเมืองจูไห่ได้มีการมุ่งเน้นที่การกระตุ้นการเติบโตของอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงหลากหลายชนิด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ผลิตภัณฑ์ยาชีวภาพ และปิโตรเคมี สำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง มีการจัดตั้งเขตซอฟต์แวร์ตอนใต้เมืองจูไห่ (Zhuhai Southern Software Park) ซึ่งถือเป็นฐานการผลิตซอฟต์แวร์ นอกจากนี้ เมืองจูไห่ยังเป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ยาชีวภาพที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของมณฑลกว่างตง รองจากนครกว่างโจวและเมืองเซินเจิ้น โดยในปัจจุบันเมืองจูไห่มีผลผลิตด้านผลิตภัณฑ์ยาชีวภาพคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 ของผลผลิตรวมในมณฑลกว่างตงในปี ค.ศ. 2002 ระดับประเทศแห่งหนึ่ง และยังมีมหาวิทยาลัยชิงหัว (Qinghua University) และมหาวิทยาลัยฮ่องกง (City University of Hong Kong) เข้ามาจัดตั้งศูนย์การวิจัยและพัฒนาในเมืองจูไห่ด้วย

รัฐบาลยังมีแผนที่จะพัฒนาเมืองจูไห่ให้กลายเป็นฐานการผลิตปิโตรเคมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจีน รองจากนครกว่างโจวและเมืองฮุ่ยโจว ปัจจุบันมีบริษัท BP และ Eternal ของไต้หวันได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานปิโตรเคมีในเมืองจูไห่แล้ว โดยตั้งเป้าที่จะให้เมืองจูไห่กลายเป็นฐานการผลิต PTA และเรซินสังเคราะห์ของโลก และด้วยข้อได้เปรียบจากการมีท่าเรือน้ำลึกตามธรรมชาติ ซึ่งปัจจุบันเมืองจูไห่มีท่าเทียบเรือสำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีอยู่ 9 แห่งและมีแผนที่จะก่อสร้างเพิ่มเติมอีก ประกอบกับความพร้อมในด้านวัตถุดิบ ทั้งแหล่งทรัพยากรน้ำพลังงาน และที่ดิน จึงทำให้อุตสาหกรรมปิโตรเคมีของเมืองจูไห่มีขีดการแข่งขันสูงและมีโอกาสเติบโตอีกมาก และจีนเองก็มีความต้องการใช้ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น PTA เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ รัฐบาลเมืองจูไห่ยังได้จัดตั้งเขตมหาวิทยาลัยเพื่อผลิตบุคลากรทางเทคนิคและยกระดับการบริหารการจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อกระตุ้นการเติบโตทางอุตสาหกรรม ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยต่างๆ 10 แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยจงชาน วิทยาเขตจูไห่ (Zhongshan University Zhuhai College) เขตพัฒนาเทคโนโลยีเมืองจูไห่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยชิงหัว (Zhuhai-Qinghua Technology Park) ศูนย์พัฒนาทรัพยากรทางเศรษฐกิจใหม่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยฮาเออร์ปิ่น (Harbin Industrial University New Economy Resources

Development Centre) และวิทยาลัยด้านซอฟต์แวร์ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยจีหลิน (Jilin University Software College) เป็นต้น

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในปี ค.ศ. 2002 เมืองจูไห่มีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงสูงถึง 7.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 6 ของมูลค่าการลงทุนรวมในมณฑลกว่างตง ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องแต่งกาย อาหาร ของเด็กเล่น รองเท้าและถุงเท้า พลาสติก อุตสาหกรรมเบาอื่นๆ การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และการท่องเที่ยว แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยคิดเป็นมูลค่าการส่งออกโดยบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติถึงร้อยละ 70 ของมูลค่าการส่งออกรวม บริษัทต่างชาติที่ลงทุนในเมืองจูไห่ที่สำคัญ ได้แก่ BP Zhuhai Chemical, Canon, Mitsumi และ Matsushita เป็นต้น

ปัจจุบันมีโครงการลงทุนที่สำคัญหลายโครงการ ได้แก่

- โครงการก่อสร้างโรงงานของบริษัท Continental Chemicals ของสิงคโปร์มูลค่า 125 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ค.ศ. 2006 ปัจจุบันบริษัทฯ เป็นเจ้าของกิจการโรงงานผลิตเรซินคุณสมบัติพิเศษมูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ในเมืองผานหยู่ (Panyu) โดยสินค้าที่ผลิตได้ร้อยละ 30 จะส่งขายภายในจีน
- โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตกรดทีพีเอ (terephthalic acid: TPA) ของบริษัท BP Amoco ซึ่งได้เริ่มดำเนินการผลิตมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 ผลิตกรดทีพีเอซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตขวดพลาสติก ด้วยกำลังการผลิต 600,000 ตัน รวมกับปริมาณที่ผลิตได้จากโรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน 350,000 ตันต่อปี ทำให้ BP กลายเป็นบริษัทที่ผลิตกรดทีพีเอได้มากที่สุดในจีนและสามารถแข่งขันกับบริษัทท้องถิ่นจีนที่ได้เพิ่มขนาดการผลิตแล้วในปีเดียวกันบริษัทฯ ยังได้รับอนุญาตให้เข้าสู่ตลาดค้าปลีกน้ำมันเบนซินในมณฑลกว่างตงซึ่งมีกำไรสูง โดยร่วมทุนกับบริษัท PetroChina ผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของจีนและมีสถานีบริการน้ำมันในมณฑลกว่า 300 แห่งภายใต้ยี่ห้อของสองบริษัท
- โครงการก่อสร้างสวนดอกไม้ในเมืองจูไห่ บนพื้นที่ 5.5 ตารางกิโลเมตร โดยเป็นการร่วมทุนของบริษัทจากเนเธอร์แลนด์รายหนึ่งกับบริษัทท้องถิ่นจีน แบ่งเป็นส่วนแปลงปลูกดอกไม้ ศูนย์ประมูล ห้องเย็น โรงงานแปรรูปเป็นยา ศูนย์บรรจุภัณฑ์ และโรงแรม รวมมูลค่า 1.3 พันล้านหยวน คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2008

ด้านการท่องเที่ยว เมืองจูไห่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ในปี ค.ศ. 2002 มีจำนวนนักท่องเที่ยวหลังไหลเข้ามาประมาณ 5.0 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 15 มากเป็นอันดับ 5 ของมณฑลกว่างตง แต่เมืองจูไห่มีสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักแรมต่อจำนวนประชากรในเมืองมากกว่าเมืองใดๆ ในมณฑลกว่างตง

เมืองจูไห่มีสนามรถแข่งซึ่งเคยใช้เป็นสถานที่จัดการแข่งขันกรังด์ปรีซ์รถแข่งฟอร์มูล่าวัน (Formula One Grand Prix) แต่ปัจจุบันได้ย้ายไปจัดที่เซี่ยงไฮ้แล้ว และยังมีพระราชวังหยวนหมิงยวนใหม่ (New Yuanmingyuan) ซึ่งก่อสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมของพระราชวังฤดู

ร้อนในกรุงปักกิ่งซึ่งถูกทำลายโดยอังกฤษและฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1860 และตลาดค้าขายชายแดน
ในเขตกงเป่ย์ (Gongbei) นอกจากนี้ เมืองจูไห่ยังมีอาหารพื้นเมืองตามสไตล์โปรตุเกสซึ่งได้รับ
อิทธิพลมาจากมาเก๊าเนื่องจากเมืองจูไห่อยู่ใกล้กับมาเก๊า

11.4 เมืองชานโถว (Shantou) (ประติษฐ์, กรุงเทพธุรกิจ Bizweek, 11 และ 25 กุมภาพันธ์ 2548)

เมืองชานโถวตั้งอยู่บนชายฝั่งทะเลทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลกว่างตง เดิม
มีพื้นที่กว้างใหญ่มีประชากรกว่า 12 ล้านคน แต่รัฐบาลจีนได้ปรับโครงสร้างการบริหารใหม่เพื่อให้
เกิดประสิทธิภาพโดยแยกการปกครองเป็น 3 เมืองที่เป็นอิสระต่อกัน และเรียกเป็นภาษาจีนกลาง
ว่า ชานโถว (Shantou) ฉาวโจว (Chaozhou) และเจียหยาง (Jieyang) หรือเรียกในภาษาแต้จิ๋วซึ่ง
เป็นภาษาท้องถิ่นว่า ชัวเถา แต้จิ๋ว และเก็กเอี่ยว ตามลำดับ ปัจจุบันมีประชากร 4.85 ล้านคน มี
พื้นที่ 2,064 ตารางกิโลเมตร เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจการค้าอุตสาหกรรมและการขนส่งที่
สำคัญในเขตตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลกว่างตง เมืองชานโถว ในปี 2004 มีรายได้ต่อหัว
12,449 หยวน และมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจสูงถึง ร้อยละ 11.1

เมืองชานโถวเป็น 1 ใน 5 เมืองทำตามสนธิสัญญาที่จีนถูกบีบให้เปิดเพื่อติดต่อค้าขายกับ
ชาวต่างชาติภายหลังสงครามฝิ่นสิ้นสุดในปี ค.ศ. 1842 และได้รับเลือกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ
อีกแห่งหนึ่งของจีนในปี ค.ศ. 1980 ครอบคลุมเนื้อที่ 376 ตารางกิโลเมตร แต่เป็นเพียงเมืองเดียว
ที่ไม่มีผลประโยชน์จากการค้าชายแดนเช่นเดียวกับอีก 3 เขตคือ เซินเจิ้น (จากฮ่องกง) จูไห่ (จาก
มาเก๊า) และเฉียวเหมิน (จากไต้หวัน) ในปี ค.ศ. 1992 ได้มีการขยายพื้นที่เดิมของเขตเศรษฐกิจ
พิเศษออกเป็น 234 ตารางกิโลเมตร รวมพื้นที่ทั้งหมดในตัวเมือง เขตสินค้าทัณฑ์บน และเขต
พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และยักรวมเขตขนาดเล็กในเขตหนานอ้าว (Nanao) และ
เขตเฉิงไห่ (Chenghai) ไปทางเหนือจนถึงตัวเมืองและในเขตฉาวหยาง (Chaoyang) ไปทางใต้

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ เวชภัณฑ์ สิ่งทอ เครื่องจักรกล
และเครื่องแต่งกาย ทั้งนี้รัฐบาลยังมีแผนที่จะพัฒนาเขตฯ ให้เป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้
เทคโนโลยีขั้นสูงภายในอีก 10 ปีข้างหน้า โดยจะเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และ
สารสนเทศ ชีววิศวกรรม และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับไฟฟ้าจากแสง และการก่อสร้างศูนย์พัฒนา
อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง พื้นที่จัดแสดงและทดลองการเกษตรสมัยใหม่ นวัตกรรมทาง
เทคโนโลยี และศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทะเลด้วย

เมืองชานโถวเป็นแหล่งต้นกำเนิดของชาวจีนโพ้นทะเลกว่า 3 ล้านคนทั่วโลกและมีมูลค่า
การลงทุนจากต่างชาติจากชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าการลงทุนรวมหรือ
สูงถึง 5.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีนายหลี่ กาชิงมหาเศรษฐีชาวฮ่องกงเป็นนักลงทุนรายใหญ่
ที่สุด เนื่องจากมีพ่อเป็นชาวชานโถวโดยกำเนิด ล่าสุดนายหลี่ได้เข้ามาลงทุนในชานโถวไปแล้ว
รวม 560 ล้านดอลลาร์ สรอ. และยังบริจาคเงินทุนให้กับมหาวิทยาลัยชานโถวอีก 150 ล้าน
ดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ยังได้ช่วยสร้างท่าเทียบเรือตู้ขนส่งสินค้า โรงไฟฟ้า สะพาน โรงงาน
ปูนซีเมนต์ และโครงการก่อสร้างที่พักอาศัยต้นทุนต่ำอีกหลายโครงการ นักลงทุนรายใหญ่ที่สำคัญ

อีกหลายรายได้แก่ นายหลิว ลิตฝอ (Liu Lit-for) จากธนาคาร Liu Chong Hing และนายลิ้ม ปอเยน (Lim Por-yen) เจ้าของบริษัท Lai Sun Garments เป็นต้น

คนไทยเชื้อสายจีนจากฮั่นโกวที่ยิ่งใหญ่และมีพระคุณต่อคนไทยทุกคนก็คือ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นบุตรของนายโหของ แซ่แต้ ชาวจีนจากฮั่นโกวและมารดาคนไทยชื่อนางนกเอี้ยง ซึ่งได้ทรงกอบกู้เอกราชไทยเมื่อครั้งเสียกรุงให้กับพม่าครั้งที่สองได้ภายในเวลาเพียงหกเดือนนับจากวันเสียกรุง เมืองฮั่นโกวจึงมีโครงการพัฒนาบ้านเกิดของบรรพบุรุษของพระเจ้าตากสินทางตะวันออกเฉียงเหนือของฮั่นโกวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่อให้คนจีนและคนไทยได้ไปคารวะและรำลึกถึงวีรกรรมอันยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช นอกจากนี้ และยังมีนักธุรกิจชาวไทยอีกหลายรายที่มีพื้นเพเป็นชาวฮั่นโกว เช่น นายชาติรี โสภณพานิช เจ้าของกิจการธนาคารกรุงเทพ และนายชนินท์ เจียรวนนท์ เจ้าของกิจการเครือเจริญโภคภัณฑ์ เป็นต้น

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่ชาวจีนโพ้นทะเลนิยมเข้ามาลงทุนในเมืองฮั่นโกวก็คือ อุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก ได้แก่ เสื้อผ้า รองเท้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยปัจจุบันมีบริษัทที่ประกอบกิจการเหล่านี้รวมกว่า 3,000 รายและเป็นการส่งออกไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น บริษัท Gold Roast Food Industry ของสิงคโปร์ ซึ่งเป็นผู้เสียภาษีรายใหญ่ที่สุดในเมืองฮั่นโกวถือเป็นผู้ประกอบการรายหนึ่งที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารขบเคี้ยวและบรรจุภัณฑ์ของเมืองฮั่นโกวอย่างต่อเนื่อง

ด้านคมนาคมขนส่ง เมืองฮั่นโกวมีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ที่ดี ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ มีเส้นทางด่วนเชื่อมเมืองเซินเจิ้น กว่างโจว และเซี่ยเหมิน โดยใช้เวลาเดินทางเพียง 4-5 ชั่วโมง และมีสะพานข้ามอ่าว (Gulf Bridge) ซึ่งลงทุนโดยมหาเศรษฐีหลี กาซิง ระยะทาง 2.5 กิโลเมตรแทนเส้นทางเรือข้ามฟากระหว่างเขตเมืองใหญ่ 2 เมืองของฮั่นโกว นอกจากนี้ เมืองฮั่นโกวมีเส้นทางรถไฟเชื่อมนครกว่างโจวและเส้นทางเชื่อมกับเส้นทางรถไฟสายปักกิ่ง-เกาสุน ปัจจุบันมีท่าอากาศยานนานาชาติขนาดเล็กและกำลังพัฒนาเป็นท่าอากาศยานนานาชาติขนาดใหญ่ในอนาคต

ด้านพลังงานไฟฟ้า เมืองฮั่นโกวมีพลังงานไฟฟ้าในพื้นที่ใช้อย่างเหลือเฟือประมาณ 300 เมกะวัตต์จากโรงผลิตไฟฟ้าขนาดกำลังติดตั้ง 950 เมกะวัตต์ซึ่งได้รับป้อนมาจากโรงกำเนิดไฟฟ้าเฟสแรกของโรงไฟฟ้าหวัหนิง (Huaneng) ขนาด 600 เมกะวัตต์ และขณะนี้กำลังก่อสร้างสถานีกำเนิดไฟฟ้าพลังลมนอกชายฝั่ง 2 แห่งในทะเลหนานอ่าวซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัท Huaneng Enterprise และ Shantou Dannan ที่ได้ลงนามความตกลงไปเมื่อเดือนตุลาคม 2004 ที่ผ่านมา คาดว่าการก่อสร้างในเฟสแรกจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2007 ด้วยกำลังการผลิต 100 เมกะวัตต์ รวมมูลค่า 2 พันล้านหยวน

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ แม้เมืองฮั่นโกวอยู่ห่างไกลจากตลาดและขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะจึงทำให้บริษัทเป็นจำนวนมากไม่ยากเข้ามาลงทุน แต่เมืองฮั่นโกวก็เหมาะสำหรับเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกและขายในประเทศเพราะมีค่าจ้างแรงงานไม่สูง และ

ต้นทุนค่าที่ดินยังต่ำอยู่เมื่อเทียบกับเมืองอื่นบริเวณปากแม่น้ำจูเจียง ปัจจุบันมีโครงการลงทุนใหญ่ๆ จากต่างชาติหลายรายเข้ามาลงทุนในเมืองชานโถว เช่น

- บริษัท Kodak ได้เข้ามาลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตฟิล์มเอ็กซเรย์มูลค่า 159 ล้านดอลลาร์ สรอ.
- บริษัท Caltex ของสหรัฐอเมริกาเข้ามาลงทุนสถานีส่งก๊าซแอลพีจีมูลค่า 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. ที่ท่าเรือน้ำลึกกวางเกา (Guangao) เป็นหนึ่งในสถานที่ใหญ่ที่สุดของจีน
- บริษัท Yazaki ของญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สรอ.
- บริษัท Hutchison Port Holdings เข้ามาซื้อหุ้นกิจการท่าเรือน้ำลึกจูฉือ (Zhuchi) ร้อยละ 70

ปัจจุบันมีบริษัทไทยไปลงทุนที่ชานโถว 130 ราย แต่ส่วนใหญ่ได้เลิกกิจการไปแล้ว เหลือดำเนินการอยู่เพียง 20 ราย ที่สำคัญ ได้แก่ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ ประกอบธุรกิจโรงงานอาหารสัตว์และห้างโลตัส โดยห้างโลตัสที่ชานโถวเป็นห้างที่ทำยอดขายได้สูงที่สุดในบรรดาห้างโลตัสของบริษัทฯ ทั้งหมด 42 แห่งในจีน

โดยในระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์-2 มีนาคม 2005 มีการจัดงานสัมมนาด้านการลงทุนที่เมืองชานโถวเป็นครั้งแรก โดยโครงการส่งเสริมการลงทุนไทย-จีนและสภาธุรกิจไทย-จีนจะร่วมเป็นเจ้าภาพกับสภาส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของจีน (China Council for the Promotion of International Trade: CCPIT) มีนักธุรกิจไทยเข้าร่วมจำนวนมากและจะมีการัญเชิญพระพุทธรูปจากไทยไปประดิษฐานที่วิหารเซียนเมืองฉางโจวและถือว่เป็นการฉลองครบรอบ 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีนอีกด้วย

11.5 เมืองฉางโจว

เมืองฉางโจวอยู่ทางทิศเหนือของเมืองชานโถว มีประชากร 2.49 ล้านคน มีพื้นที่ 3,613 ตารางกิโลเมตร ในปี 2004 มีรายได้ต่อหัว 10,306 หยวน และมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 11.0 ถือเป็นศูนย์กลางแห่งอุตสาหกรรมเซรามิก ชุตราตรีและชุดเจ้าสาวของจีน โดยมีมูลค่าส่งออกในสองอุตสาหกรรมดังกล่าวรวม 770 ล้านดอลลาร์ สรอ. หรือกว่าร้อยละ 66 ของมูลค่าการส่งออกรวม เหตุผลที่ทำให้เมืองฉางโจวเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมชุตราตรีและชุดเจ้าสาวของโลก เพราะเมืองฉางโจวมีการสืบทอดงานหัตถกรรมปัก ถัก และทอผ้ามานานนับพันปี ทำให้เป็นแหล่งแรงงานที่มีทักษะในการใช้นิ้วและมือดีกว่าคนงานในพื้นที่อื่น

เมืองฉางโจวยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศไทย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากเหตุภัยพิบัติที่เกิดขึ้นเมื่อหลายปีก่อนทำให้ชาวเมืองต้องอพยพออกไปแสวงหาโชคยังที่ใหม่ ดังนั้นวัฒนธรรมของชาวเมืองฉางโจวหรือชาวจีนโพ้นทะเลนี้จึงไปตกทอดอยู่ตามประเทศต่างๆ เช่น วัฒนธรรมการประกอบอาหารจะต้องใส่บ๊วยดอง (sour plum) ในเมนูอาหาร เช่น ในอาหารทะเลและห่านย่าง หรืออีกเมนูหนึ่งคือ หมูผัดเปรี้ยวหวานใส่ลันจี เป็น

ต้น อย่างไรก็ตามก็ดี ธุรกิจร้านอาหารไทยและสปายังไม่เหมาะสำหรับการลงทุนที่นี่เนื่องจากรายได้เฉลี่ยของประชาชนยังต่ำอยู่เมื่อเทียบกับฮ่องกง มาเก๊าและกว่างโจว และเมืองหลักๆ ที่อยู่บริเวณปากแม่น้ำจูเจียงอื่นๆ เนื่องจากเมืองเหล่านี้มีรายได้เฉลี่ยและกำลังซื้อสูงกว่าจึงมีโอกาสนในการทำธุรกิจสปาและร้านอาหารไทยมากกว่า

นอกจากนี้ เมืองฉางโจวยังคงเคยเป็นศูนย์กลางการปกครองเมื่อหลายพันปีก่อน จึงทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวและโบราณสถานหลงเหลืออยู่มากมาย จึงเหมาะกับการพัฒนาโรงแรมและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปัจจุบัน มีบริษัทไทยลงทุนที่ฉางโจว 5 ราย สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ วัดไคหยวน (Kaiyuan Temple) เป็นต้น

11.6 เมืองเจียหยาง

เมืองเจียหยางมีประชากร 5.90 ล้านคน มีพื้นที่ 5,240 ตารางกิโลเมตร ในปี 2004 มีรายได้ต่อหัว 8,281 หยวน และมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจ ร้อยละ 10.8 อุตสาหกรรมหลักของเจียหยางคือ อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ (Mould and Die) อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์จากเหล็กและสแตนเลส ของเด็กเล่น และเคมีภัณฑ์ การลงทุนในเมืองเจียหยางควรลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งจะได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีและมีราคาที่ดินที่ถูกกว่าพื้นที่นอกเขตฯ ซึ่งเมืองเจียหยางเหมาะสำหรับอุตสาหกรรมสนับสนุนและอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงาน

11.7 เมืองดงกว่าน

เมืองดงกว่านตั้งอยู่ระหว่างนครกว่างโจวและเมืองเซินเจิ้น มีประชากรรวม 1.5 ล้านคน เมืองดงกว่านเป็นเมืองที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงและสามารถดึงดูดชาวจีนโพ้นทะเลและแรงงานอพยพจากมณฑลอื่นๆ ของจีนให้เข้ามาทำงานได้เป็นจำนวนมาก ในช่วงต้นปี ค.ศ. 2004 มีจำนวนแรงงานอพยพเข้ามาคิดเป็น 1 ใน 4 ของแรงงานทั้งหมดประมาณ 21 ล้านคนที่เข้ามาในมณฑลกว่างตง สำหรับบริษัทที่ลงทุนโดยต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อยจากฮ่องกงและไต้หวัน

เมืองดงกว่านเป็นเมืองส่งออกขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจีน รองจากเมืองเซินเจิ้นและมหานครเซี่ยงไฮ้ ในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าการส่งออกรวม 23.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 25 โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าของเด็กเล่น รองเท้า เฟอร์นิเจอร์ กล้องถ่ายรูป นาฬิกาข้อมือ และพลาสติก และคิดเป็นร้อยละ 7.3 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั่วประเทศ อุตสาหกรรมการผลิตกว่าร้อยละ 85 ของเมืองดงกว่านจึงเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และคิดเป็นร้อยละ 290 ของมูลค่า GDP ซึ่งมากที่สุดในประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 เมืองดงกว่านมีมูลค่า GDP สูงถึง 67.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.4 ซึ่งเป็นอัตราเติบโตโดยเฉลี่ยต่อปีเป็นเวลา 6 ปีติดต่อกัน

ด้านคมนาคมขนส่ง เมืองดงกว่านมีระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำเชื่อมโยงไปยังเมืองต่างๆ ทั่วมณฑล เช่น ทางหลวงสายกว้างโจว-เฉินเจิ้น และทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 7 สู่ นครกว่างโจว เฉินเจิ้น และฮ่องกง และยังมีสถานีรถไฟดงกว่านซึ่งเชื่อมต่อกับเครือข่ายเส้นทางรถไฟทั่วประเทศและเป็นจุดชุมทางระหว่างทางรถไฟสายกว้างโจว-เกาลุนและสายปักกิ่ง-เกาลุนด้วย เมืองดงกว่านยังมีท่าเรือขนส่งสินค้าออกสู่มหาสมุทรคือ ท่าเรือจูเจียง (Zhujiang) ในเมืองหูเหมิน (Humen) นอกเหนือไปจากท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศในเมืองใกล้เคียงอีกนับไม่ถ้วนซึ่งใช้เวลาเดินทางขั้บรถจากเมืองดงกว่านมายังท่าเรือเพียง 2 ชั่วโมง เช่น ท่าเรือขนส่งสินค้า ไควชุง (Kwai Chung) ในฮ่องกง ท่าเรือเหยียนเทียน (Yantian) และเสอโข่ว (Shekou) ในเมือง เฉินเจิ้น และท่าเรือหวงปู (Huangpu) ในนครกว่างโจว เป็นต้น นอกจากนี้ เมืองดงกว่านยังมีระบบการขนส่งสินค้าทางอากาศที่แสนสะดวกสบายเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานนานาชาติของเมืองใกล้เคียง เช่น ฮ่องกง กว่างโจว และเฉินเจิ้นอีกด้วย

ด้านอุตสาหกรรม ในปัจจุบันเมืองดงกว่านถือเป็นฐานการผลิตระดับโลกสำหรับสินค้าทุกประเภทและทุกเกรด ทั้งยังมีระบบอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในหลายๆ ประเภทอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล เครื่องแต่งกาย อาหาร พลาสติก สิ่งพิมพ์ และวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นอุตสาหกรรมหลักของเมือง

เมืองดงกว่านถือเป็นฐานการผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์พีซีและอุปกรณ์ที่ใหญ่ที่สุดเมืองหนึ่งโดยเฉพาะในการผลิตเมาส์ สแกนเนอร์ และพีซีไคร์ฟ ปัจจุบันมีบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ชั้นนำ 9 ใน 10 รายของไต้หวันได้เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานผลิตขึ้นที่เมืองดงกว่าน ขณะที่บริษัทท้องถิ่นเองอย่างบริษัท Dongguan Founder Technology Computer ซึ่งสามารถผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ปีละ 700,000 เครื่องก็กำลังขยายฐานการผลิตในเมืองด้วย ขณะเดียวกันเมืองดงกว่านยังเป็นฐานการผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่แห่งหนึ่ง มีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนหลายราย เช่น บริษัท Nokia ได้เข้ามาจัดตั้งสายการผลิต 2 แห่งในเมืองดงกว่านจนปัจจุบันเมืองดงกว่านได้กลายมาเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์แฮนด์เซ็ทโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใหญ่ที่สุดของ Nokia ขณะที่บริษัท Samsung SDI ได้เข้ามาเปิดโรงงานผลิตจอใส (liquid crystal displays) มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ สรอ. ให้กับบริษัทผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ชั้นนำอย่างบริษัท Nokia, Motorola และ Samsung Electrics เป็นต้น

ทั้งนี้ระบบอุตสาหกรรมของเมืองดงกว่านกำลังจะกลายเป็นระบบที่มีการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นด้วยเครือข่ายซัพพลายเชนสินค้าต้นน้ำและปลายน้ำกระจายอยู่ทั่วเมือง ทำให้บริษัทผลิตสินค้าสามารถเสาะหาวัตถุดิบและส่วนประกอบจากอุตสาหกรรมสนับสนุนได้ง่ายจากในพื้นที่ โรงงานผลิตกว่าร้อยละ 70 ในเมืองดงกว่านจึงเน้นการผลิตแบบ deep processing transfers หรือที่เรียกว่า "factory transfers" ซึ่งผู้ผลิตสามารถหาซื้อวัตถุดิบจากซัพพลายเออร์หรือขายสินค้าให้กับลูกค้าในบริเวณใกล้เคียงโดยตรงเมื่อผ่านพิธีการทางศุลกากรที่จำเป็นเรียบร้อยแล้วโดยปราศจากการขนส่งสินค้าหรือสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนผลผลิต

เพิ่มมูลค่าทางอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 45 ของมูลค่าการส่งออกรวมของเมืองดงก่วน ด้วย
เครือข่ายการผลิตลักษณะนี้ จึงทำให้เมืองดงก่วนมีระบบอุตสาหกรรมที่มีการรวมกลุ่มตาม
ประเภทอุตสาหกรรมหรือ “คลัสเตอร์” ที่โดดเด่นและมีศักยภาพในการผลิตสูง

ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันสินค้าอุปกรณ์และชิ้นส่วน
อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สินค้าคอมพิวเตอร์ กว่าร้อยละ 70-90 ของสินค้าที่ต้องการสามารถหาซื้อได้ใน
ทุกพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง โดยเฉพาะที่เมืองดงก่วนสามารถผลิตหัวอ่านแม่เหล็ก
คอมพิวเตอร์ (computer magnetic heads) เมนบอร์ด จอมอนิเตอร์ อุปกรณ์สายไฟ สแกนเนอร์
ดิสก์ไดรฟ์ และไมโครมอดเดอร์ได้มากที่สุดในโลกเมืองหนึ่งและมีผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายใหญ่เป็น
จำนวนมากเข้ามาหาซื้อส่วนประกอบจากเมืองดงก่วน

ปัจจุบันรัฐบาลเมืองดงก่วนกำลังดำเนินการจัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
ชั้นสูงทะเลสาบซ่งชาน (Songshan Lake Technology Park) บนเนื้อที่ 72 ตารางกิโลเมตร
ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและยกระดับคุณภาพทางเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมของ
เมืองดงก่วน โดยคาดหวังที่จะดึงดูดบริษัทอุตสาหกรรมไฮเทคของจีนและต่างชาติที่มีชื่อเพื่อมา
ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชั้นสูงต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรม opto-electronic
เทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร การออกแบบ การผลิตสินค้าเพิ่มมูลค่า รวมทั้งงานส่งเสริม
และสนับสนุนทางอุตสาหกรรมในเขตฯ

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ เนื่องจากเป็นเมืองส่งออกขนาดใหญ่ รัฐบาลเมือง
ดงก่วนจึงมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออกเพื่อกระตุ้นและดึงดูดเงินลงทุน
จากต่างชาติซึ่งเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมืองดงก่วน ในปี ค.ศ. 2002 เมือง
ดงก่วนมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนรวม 3,610 ราย เป็นบริษัทที่มีมูลค่าการค้าเกิน 5 ล้านหยวน
ต่อปีรวม 1,320 ราย คิดเป็นร้อยละ 67 ของจำนวนบริษัททั้งหมด ในจำนวนนี้ยังไม่รวมบริษัท
ท้องถิ่นที่เข้มแข็งกว่า 10,000 รายที่ทำธุรกิจแปรรูปสินค้าในต่างประเทศให้กับบริษัทต่างชาติ
(undertaking outward processing) ในปี ค.ศ. 2002 เมืองดงก่วนมีมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจาก
ต่างชาติที่ใช้จริงรวม 10.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีฮ่องกงเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดของ
เมืองดงก่วน คิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการลงทุนรวมจากต่างชาติของเมือง

ปัจจุบันเมืองดงก่วนมีบริษัทที่ลงทุนโดยไต้หวันรวม 57,000 ราย ด้วยมูลค่าการลงทุน
ตามสัญญากว่า 8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และยังได้ลงทุนภายใต้ชื่อ “สมาคมนักธุรกิจชาวไต้หวัน
ในเมืองดงก่วน” (Dongguan Association of Taiwanese Business People) ก่อสร้าง
โรงพยาบาลแห่งใหม่ขนาด 500 เตียง มูลค่า 70 ล้านดอลลาร์ สรอ. เมื่อเดือนสิงหาคม 2004 ที่
ผ่านมา ปัจจุบันคาดว่าจะมีชาวไต้หวันอาศัยอยู่ในเมืองดงก่วนสูงถึง 100,000 คน ถือเป็นเมืองที่
มีชาวไต้หวันอาศัยอยู่มากที่สุดเมืองหนึ่งของจีน

ในจำนวนบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่ 500 อันดับแรกของโลก กว่า 30 รายได้เข้ามาลงทุนที่
เมืองดงก่วน ที่สำคัญ ได้แก่ General Electric, Duracell, Dupont, Nestlé, Swire Pacific,
Coca-Cola, Kraft, Hoechst, Nokia, Thomson, Sony, Canon, NEC และ Samsung เป็นต้น

โดยมีมูลค่าผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ลงใน อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องแต่งกาย ขนสัตว์ ผลิตภัณฑ์ขนนก เครื่องหนัง พลาสติก เครื่องเขียน อุปกรณ์กีฬา และฮาร์ดแวร์ เช่น บริษัท Dupont ได้เข้ามาจัดตั้งบริษัทร่วมทุนผลิตวัตถุดิบสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่บริษัท Duracell เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตแบตเตอรี่มูลค่า 89 ล้านดอลลาร์ สรอ. บริษัท Lee & Man Paper ของฮ่องกงเข้ามาก่อสร้างโรงงานทำกระดาษที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ด้วยเงินลงทุนทั้งสิ้น 461 ล้านดอลลาร์ สรอ. กำลังการผลิต 2 ล้านตัน ต่อปี ซึ่งเริ่มการผลิตในปี ค.ศ. 2005

โดยทั่วไปบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในเมืองดงก่วนจะมีความกระตือรือร้นในการลงทุนเป็นอย่างมาก ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายกระตุ้นการลงทุนและสิทธิพิเศษทางภาษีต่างๆ ที่ค่อนข้างยืดหยุ่น เช่น สินค้าเครื่องจักรและวัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อแปรรูปต่างประเทศจะได้รับการงดเว้นภาษี เป็นต้น นอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติที่ประสบปัญหาในการค้าและการลงทุนยังหันหน้ามาพึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้อีกด้วย

11.8 เมืองฝอซาน

เมืองฝอซานมีพื้นที่รวม 3,814 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางตอนกลางของมณฑลกวางตุ้ง โดยอยู่ไม่ไกลจากเมืองสำคัญๆ ทางการค้าและอุตสาหกรรมอย่างกว้างไกล จงซาน เจียงเหมิน จูไห่ จ้าวชิง ดงก่วน และชิงหย่วน และอยู่ห่างจากมาเก๊าและฮ่องกงเพียง 100 กิโลเมตร แบ่งเขตปกครองออกเป็น 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองฝอซาน (Foshan City Proper) และอำเภอซือวาน (Shiwan) และ 4 เมืองระดับอำเภอ ได้แก่ หนานไห่ (Nanhai) ชุ่นเต๋อ (Shunde) ซานซุย (Sanshui) และเกาหมิง (Gaoming)

เศรษฐกิจเมืองฝอซานเติบโตอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่การปฏิรูปและการดำเนินนโยบายเปิดประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่า GDP รวม 117.56 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.8 มากเป็นอันดับ 3 ของมณฑลกวางตุ้ง รองจากกวางโจวและเซินเจิ้น หรือคิดเป็น 1 ใน 10 ของ GDP รวมของมณฑลกวางตุ้ง โดยมีมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 34,850 หยวน มากเป็นอันดับ 4 ของกวางตุ้ง มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของเมืองฝอซานมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและยังเป็นที่ฐานการค้าสินค้าแปรรูปเพื่อส่งออกด้วย ในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าการส่งออกรวม 7.89 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 24.1 สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องจักรกลและอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกรวม

ด้านคมนาคมขนส่ง เมืองฝอซานมีระบบคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบายเนื่องจากมีเครือข่ายเส้นทางขนส่งทางบกเชื่อมโยงกับเมืองต่างๆ เช่น ทางหลวงสายกวางโจว-ฝอซาน และสายฝอซาน-ไคปิง รวมทั้งเส้นทางที่ตัดผ่านเมืองฝอซานสายอื่นๆ เช่น สายกวางโจว-จูไห่ สายกวางโจว-ฉ่านเจียง และสายกวางโจว-จ้าวชิง เป็นต้น เมืองฝอซานมีท่าอากาศยานซึ่งมีบริการเที่ยวบินระหว่างเมืองต่างๆ กว่า 20 เมือง เช่น ปักกิ่ง หางโจว และหนานจิง นอกจากนี้ ยังมี

ท่าเรือเปิดอีก 17 แห่งเชื่อมโยงกับเส้นทางน้ำสายต่างๆ ทั่วมณฑลกว่างตง ด้วยเครือข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบายนี้จึงเอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเมืองฝอซานได้เป็นอย่างดี

เมืองฝอซานจัดว่ามีโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลข่าวสารที่ดีที่สุดในจีน โดยมีเครือข่ายโทรคมนาคมทั้งสำหรับโทรศัพท์ ข้อมูล และเคเบิลทีวีครอบคลุมทุกพื้นที่ของเมืองทั้งในเมืองและชนบท และยังเป็นที่ตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ที่ใหญ่ที่สุด 1 ใน 4 เขตฯ ของมณฑลกว่างตงด้วย เมืองฝอซานจึงถือเป็นเมืองนำร่องและตัวอย่างในการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของมณฑลกว่างตงและเมืองอื่นๆ ทั่วประเทศ

ด้านอุตสาหกรรม โครงสร้างเศรษฐกิจของเมืองฝอซานส่วนใหญ่มาจากอุตสาหกรรมการผลิต โดยในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าผลผลิตทางอุตสาหกรรมรวม 270.39 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 15.9 และถือเป็นฐานการผลิตที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง อุตสาหกรรมหลักของเมืองฝอซาน ได้แก่ สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ เซรามิก พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้าง อาหารและเครื่องดื่ม และเครื่องจักรกล โดยในแต่ละเมืองก็มีความสามารถในการผลิตสินค้าต่างกัน ดังนี้

- เมืองฝอซาน อิเล็กทรอนิกส์ เซรามิก และสิ่งทอ
- เมืองหนานไห่ การแปรรูปโลหะที่ไม่มีเหล็กผสม กระเบื้องเซรามิก สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย และวัสดุก่อสร้าง
- เมืองซานซูย เครื่องดื่ม วัสดุก่อสร้าง อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องแต่งกาย และเครื่องใช้ในครัวเรือน
- เมืองเกาหมิง รองเท้า เครื่องเขียน วัสดุก่อสร้าง และนาฬิกา
- เมืองซุ่นเต๋อ เครื่องใช้ในครัวเรือน เฟอร์นิเจอร์ และอุตสาหกรรมดอกไม้

ในจำนวนสินค้านี้ สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าจากเมืองซุ่นเต๋อถือเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ทั้งนี้เมืองซุ่นเต๋อถือเป็นฐานการผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยมีมูลค่าผลผลิตของสินค้านี้เกินครึ่งหนึ่งของมูลค่าการผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมืองฝอซาน และร้อยละ 15 ของมูลค่าผลผลิตรวมทั่วประเทศ เมืองซุ่นเต๋อยังเป็นแหล่งกำเนิดสินค้าแบรนด์เนมที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประเทศด้วย โดยในจำนวนสินค้าแบรนด์เนมที่มีชื่อเสียงมากที่สุด 16 ยี่ห้อในมณฑลกว่างตงซึ่งรับรองโดยสำนักงานบริหารการอุตสาหกรรมและการค้าแห่งชาติ (State Administration for Industry and Commerce) เป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นจากเมืองซุ่นเต๋อถึง 5 ยี่ห้อ ได้แก่ ตู้เย็น “Rongsheng” พัดลมและเครื่องปรับอากาศ “Midea” อุปกรณ์กีฬา “Macro” เครื่องปรับอากาศ “Kelon” และเตาไมโครเวฟ “Galanz”

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในส่วนมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าการลงทุนต่างชาติที่ใช้จริงรวม 0.98 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 60.3 ปัจจุบันมีบริษัทที่ลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในเมืองฝอซานรวมกว่า 5,000 ราย ในจำนวนบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่ 500 อันดับแรกของโลก มีหลายรายได้เข้ามาลงทุนในเมืองฝอซาน เช่น บริษัท Dupont ของสหรัฐอเมริกา บริษัท Siemens และ

Bosch and Hochtief จากเยอรมนี บริษัท Panasonic, Toshiba และ Sanyo จากญี่ปุ่น และบริษัท Pohang Steelers จากเกาหลี เป็นต้น

ล่าสุดในเขตอุตสาหกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่งเปิดขึ้นในเมืองฝอซานในปี ค.ศ. 2003 บนเนื้อที่รวม 10 ตารางกิโลเมตร ก็สามารถดึงดูดมูลค่าการลงทุนได้รวม 26.5 พันล้านหยวน โดยจะนำวัสดุเหลือใช้จากโรงงานหนึ่งมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตของโรงงานอีกแห่งหนึ่งเพื่อลดปริมาณขยะและมลภาวะภายในเมือง มีโครงการลงทุนที่สำคัญ เช่น การจัดตั้งสายการผลิตฟิล์มโพลีเอสเตอร์ของบริษัท Dupont มูลค่า 70 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ถือเป็นโครงการลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่ใหญ่ที่สุดในจีน และการจัดตั้งโรงงานผลิตและบรรจุขวดน้ำและน้ำผลไม้ของบริษัท San Miguel มูลค่า 45 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในเดือนสิงหาคม 2004 และยังมีนักลงทุนรายใหญ่อื่นๆ อีก เช่น 3M, Osram Lighting และ Tetrapak เป็นต้น

ด้านการค้าปลีก การค้าภายในประเทศของเมืองฝอซานก็มีอัตราการเติบโตที่ดีมาก โดยในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าการค้าปลีกสูงถึง 41.98 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12 มากเป็นอันดับ 3 ของมณฑลกว่างตง ปัจจุบันมีตลาดค้าส่งสินค้าเฉพาะอย่างกว่า 300 แห่งทั่วเมือง โดยตลาดสินค้าจำพวกยานยนต์ เซรามิก เสื้อผ้า และวัสดุเหล็กกล้าไร้สนิมจะอยู่ในใหญ่เมืองฝอซาน สินค้าจำพวกสินค้าเกษตรกรรม สิ่งทอ ชุดชั้นใน โลหะที่ไม่มีเหล็กผสม และรถจักรยานยนต์อยู่ในเมืองหนานไห่ และสินค้าจำพวกเฟอร์นิเจอร์อยู่ในเมืองซุ่นเต๋อ ซึ่งตลาดเหล่านี้ล้วนมีช่องทางกระจายสินค้าที่ดีเยี่ยม

ด้านการท่องเที่ยว เมืองฝอซานมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น สตูดิโอศิลปะพื้นเมือง (Folk Art Studio) ซึ่งมีชื่อเสียงในด้านศิลปะการตัดกระดาษที่ละเอียดปราณีต การทำหน้ากากเปเปอร์มาเช่ และการทำภาพพิมพ์สกรีนหลายสี นอกจากนี้ ยังมีวัดจูเมี่ยว (Zu Miao) ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาที่สำคัญที่สุดของเมือง เจาเผ่าหนานเฟิง (Nanfeng) ซึ่งสร้างตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิง และเขาเหลียนฮวา (Lianhua Shan) ตั้งอยู่ในเขตผานหยู่ เดิมเป็นเหมืองขุดศิลาแลงในสมัยราชวงศ์ฮั่น ปัจจุบันได้กลายเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจมีชื่อ

11.9 เมืองฮุ่ยโจว

เมืองฮุ่ยโจวเป็นเมืองขนาดกลางตั้งอยู่ห่างจากฮ่องกงประมาณ 70 กิโลเมตร ถือเป็นเมืองที่อยู่ใกล้กับฮ่องกงมากที่สุด รองจากเมืองเซินเจิ้น มีประชากร 2.5 ล้านคน และเป็นเมืองที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วจนเรียกได้ว่าเป็น “ดาวรุ่ง” จากการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจโดยเน้นการแบ่งงานข้ามประเทศและการปฏิรูปทางอุตสาหกรรมของฮ่องกงและเมืองเซินเจิ้น โดยในปี ค.ศ. 2002 เมืองฮุ่ยโจวมีมูลค่า GDP สูงถึง 52.5 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.1 และมีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมรวม 121.6 พันล้านหยวน โดยมีอัตราเติบโตเฉลี่ยปีละ 24.3% ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา

เศรษฐกิจของเมืองฮุ่ยโจวเป็นระบบพึ่งพิงการส่งออกเป็นสำคัญและต้องอาศัยเงินลงทุนจากต่างชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าส่งออก ในปี ค.ศ. 2002 มูลค่าการส่งออก

เพิ่มขึ้นเป็น 5.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยมีอัตราเติบโตตลอดในช่วงสิบปีที่ผ่านมาอยู่ที่ร้อยละ 25 ต่อปี และมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงรวม 10.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยมีจำนวนบริษัทต่างชาติที่เข้าจดทะเบียนรวม 2,491 ราย ในจำนวนนี้เป็นบริษัทที่ลงทุนโดยฮ่องกง 1,832 ราย คิดเป็นร้อยละ 74 ของจำนวนบริษัทต่างชาติทั้งหมดในเมืองฮุ่ยโจว และเป็นบริษัทที่ลงทุนโดยไต้หวัน 203 ราย

การเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของเมืองฮุ่ยโจวส่วนใหญ่มาจากการดำเนินการกิจการของรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่หลายราย นำโดยรัฐวิสาหกิจรายใหญ่ 5 ราย ได้แก่ TCL, Desay, Macat, Huayang และ Huizhou Textile คิดเป็นมูลค่าการผลิตรวมกันร้อยละ 50 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมืองฮุ่ยโจว แต่อย่างไรก็ดี รัฐบาลเมืองฮุ่ยโจวกำลังดำเนินการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ให้เป็นของภาคเอกชน เช่น ในปี ค.ศ. 1999 ได้มีการจดทะเบียนบริษัท TCL เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ของฮ่องกง สามารถระดมเงินทุนได้กว่า 600 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

ด้านคมนาคมขนส่ง ตำแหน่งเมืองฮุ่ยโจวตั้งอยู่ตรงจุดตัดของทางด่วน 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางกว่างโจว-ชานโถว เส้นทางกว่างโจว-เหมยเจียน และเส้นทางเซินเจิ้น-ชานโถว และยังมีเส้นทางรถไฟสายกว่างโจว-ชานโถวและสายปักกิ่ง-เกาสุนตัดผ่าน และยังมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกอ่าวโถ้ว (Aotou) ด้วย

ด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่สำคัญของเมืองฮุ่ยโจว ได้แก่ อุตสาหกรรมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ซึ่งมีมูลค่าผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมือง และยังมีอุตสาหกรรมหลักอื่นๆ อีก เช่น สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น

เมืองฮุ่ยโจวถือเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งในจีนและในเอเชีย สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ดิสก์ไดรฟ์และแบตเตอรี่ โดยมีมูลค่าผลผลิตสินค้าเหล่านี้มากเป็นอันดับ 1 ของโลก และยังเป็นฐานการผลิตโทรศัพท์ แผงวงจรคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบเครื่องเล่นวีซีดีและดีวีดีรายใหญ่ของโลกด้วย

ตัวอย่างบริษัทท้องถิ่นที่ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และสินค้าไอทีชั้นนำ ได้แก่ บริษัท Desay, Macat, Huayang และ Qiaoxing โดยมีบริษัท Legend ของปักกิ่งเข้ามาตั้งฐานการผลิตในเมืองฮุ่ยโจว นอกจากนี้ ก็มีบริษัท TCL Group ซึ่งมีรัฐบาลถือหุ้นส่วนอยู่ด้วยถือเป็นบริษัทผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจีน ได้กำลังมุ่งมั่นพัฒนาสินค้าและชื่อสินค้าของตนในสินค้าประเภทโทรทัศน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และระบบโทรศัพท์กลาง (telephone exchange system) ให้มีคุณภาพและติดตลาดมากขึ้น ปัจจุบันสินค้าสำคัญของบริษัทฯ ที่ผลิตในเมืองฮุ่ยโจวคือ โทรศัพท์มือถือ และได้มีการเปิดโรงงานประกอบโทรศัพท์ขึ้นที่เวียดนามในปี ค.ศ. 2001 ด้วย

ที่ผ่านมาโครงการลงทุนสำคัญหลายโครงการ ได้แก่ โรงงานผลิตแบตเตอรี่อัลคาไลน์ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัท Toshiba Battery ของญี่ปุ่นและบริษัท GPI ของฮ่องกงและเริ่มเปิดดำเนินการไปเมื่อปี ค.ศ. 2002 ขณะที่บริษัท Marubeni ของญี่ปุ่นก็กำลังร่วมมือกับรัฐบาล

ท้องถิ่นในการดึงบริษัทจากญี่ปุ่นทั้งขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้ามาลงทุนในเมืองฮุ่ยโจว นอกจากนี้ ยังมีบริษัทข้ามชาติรายใหญ่อีกเป็นจำนวนมากได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งฐานการผลิตขึ้นที่เมืองฮุ่ยโจวด้วยเช่นกัน อาทิ General Electric, Siemens, Sony, Hitachi, Panasonic, NEC, Samsung, LG และ Hyundai เป็นต้น

สำหรับโอกาสในการลงทุน ในบรรดาเมืองทางตะวันออกในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง เมืองฮุ่ยโจวถือเป็นเมืองที่มีค่าจ้างแรงงานถูกที่สุดและมีทรัพยากรที่ดินอย่างอุดมสมบูรณ์ซึ่งเอื้อต่อการขยายและพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน ด้วยความเป็นเมืองที่มีฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้มแข็งมาก ประกอบกับโอกาสในการเติบโตของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ เมืองฮุ่ยโจวจึงเป็นเมืองที่มีศักยภาพและมีโอกาสในการพัฒนาอีกมาก แต่เนื่องจากการประกอบธุรกิจส่วนใหญ่ยังเป็นของรัฐวิสาหกิจ การพัฒนาภาคเอกชนในเมืองฮุ่ยโจวจึงยังล่าช้าพอสมควร แผนพัฒนาระยะยาวของเมืองฮุ่ยโจวจึงจะมุ่งเน้นที่การปฏิรูปกิจการของรัฐวิสาหกิจและการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันโดยจะส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาบริการด้านการเงินและธนาคารซึ่งคาดว่าจะเติบโตขึ้นในอนาคต

11.10 เมืองเจียงเหมิน

เมืองเจียงเหมินตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลจีนใต้ ใกล้กับฮ่องกงและมาเก๊า โดยอยู่ห่างจากฮ่องกงเพียง 95 ไมล์ทะเลหรือใช้เวลาเดินทางเพียง 2 ชั่วโมง มีพื้นที่รวม 9,541 ตารางกิโลเมตร มีประชากรรวม 3.81 ล้านคน และเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของชาวจีนโพ้นทะเลกว่า 3 ล้านคนทั่วโลก เมืองเจียงเหมินเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งทางฝั่งตะวันตกของเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง และเป็นเมืองที่มีเครือข่ายเส้นทางขนส่งทางบกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในมณฑลกว่างตง มีท่าอากาศยานในบริเวณใกล้เคียงรวมกันถึง 6 แห่ง และยังมีท่าเรือชั้นหนึ่ง 22 ท่า มีจุดให้บริการเรือข้ามฟากขนส่งผู้โดยสารไปยังฮ่องกงและมาเก๊าถึง 6 จุด

เศรษฐกิจเมืองเจียงเหมินเป็นเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งมากและเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งของมณฑลกว่างตง ในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่า GDP รวม 66 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.3 ซึ่งมากเป็นอันดับ 4 ของมณฑลกว่างตง มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศรวม 4.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.8 โดยถือเป็นฐานการค้าสินค้าแปรรูปเพื่อการส่งออกแห่งหนึ่ง ด้วยมูลค่าการค้าคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกรวม

ด้านอุตสาหกรรม ในปี ค.ศ. 2002 เมืองเจียงเหมินมีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมรวม 142.6 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.3 มากเป็นอันดับ 5 ของมณฑลกว่างตง อุตสาหกรรมหลักของเมืองเจียงเหมิน ได้แก่ มอเตอร์ไซค์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน พรีนเตอร์ ไบเคมีสังเคราะห์ กระดาษ อาหาร ดัสน้ำตาล และผลิตภัณฑ์เหล็กกล้าไร้สนิม โดยมีปริมาณการผลิตมากที่สุด ในมณฑลกว่างตงและแม้แต่ในประเทศ ตัวอย่างเช่น รถมอเตอร์ไซค์ เมืองเจียงเหมินสามารถ

ผลิตได้มากกว่าเมืองใดๆ ในจีน คิดเป็นร้อยละ 37.8 ของมูลค่าผลผลิตรวมในมณฑลกวางตุ้ง และยังสามารถผลิตเครื่องซักผ้าและใยเคมีสิ่งทอที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลกวางตุ้ง คิดเป็นร้อยละ 43.4 และ 45.6 ของมูลค่าผลผลิตรวมในมณฑลกวางตุ้ง ตามลำดับ

ที่สำคัญเมืองเจียงเหมินยังเป็นแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีชื่อเสียงมากมายหลายยี่ห้อ เช่น กระดาษยี่ห้อ "Vinda" ของบริษัท Vinda Paper (Guangdong) Co. ซึ่งเป็นผู้ผลิตกระดาษรายใหญ่ที่สุดในจีน ถือเป็นกระดาษที่มีชื่อมากที่สุดในจีน และยังมีเครื่องซักผ้ายี่ห้อ "Jinling" ของกลุ่มบริษัท Jinling Group และรถมอเตอร์ไซด์ 125 ซีซี ยี่ห้อ "Haojue" ของบริษัท Dachangjiang ก็เป็นสินค้ารถมอเตอร์ไซด์ที่มีชื่อเสียงในจำนวน 57 ยี่ห้อของจีน เป็นต้น

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในปี ค.ศ. 2002 เมืองเจียงเหมินมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงรวม 741 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ มีจำนวนบริษัทต่างชาติกว่า 4,000 ราย ในจำนวนบริษัทต่างชาติยักษ์ใหญ่ของโลก 500 อันดับแรก มีจำนวน 15 บริษัทได้เข้ามาลงทุนในเมืองเจียงเหมิน เช่น Emerson, McDonald's และ Kodak ของสหรัฐอเมริกา Mitsubishi Heavy Industries, Panasonic และ Itochu ของญี่ปุ่น BP ของสหราชอาณาจักร ABB ของสวีเดน Danone ของฝรั่งเศส และ Hyundai ของเกาหลี เป็นต้น นอกจากนี้ เมืองเจียงเหมินยังได้รับเลือกให้เป็นเมืองนำร่องภายใต้แนวคิดการรวมกลุ่มในภูมิภาคเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของกลุ่มเอเปก (APEC's Regional Integration for Sustainable Economies (RISE) initiative)

ในการสร้างบรรยากาศในการลงทุน รัฐบาลเมืองเจียงเหมินได้จัดตั้งศูนย์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนสามารถดำเนินขั้นตอนในการยื่นเอกสารต่างๆ ภายในจุดเดียว รวมทั้งยังให้บริการให้คำปรึกษาด้านการลงทุน การส่งเสริมการค้า การตรวจสอบและขออนุมัติโครงการ และบริการอื่นๆ อีกมากมายที่ครอบคลุมด้านการลงทุน ที่สำคัญเมืองเจียงเหมินยังเป็นเมืองแรกในมณฑลกวางตุ้งที่มีการใช้ระบบการยื่นขออนุมัติจากหน่วยงานราชการแบบออนไลน์เพื่อความสะดวกและรวดเร็วสำหรับนักลงทุน นอกจากนี้ เมืองเจียงเหมินยังมีการจัดตั้งเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงและเขตอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุนรวม 73 เขต และแต่ละเขตล้วนมีสาธารณูปโภคครบครัน

11.11 เมืองจ้าวชิง (Zhaoqing)

เมืองจ้าวชิงตั้งอยู่ทางตอนกลางฝั่งตะวันตกของมณฑลกวางตุ้ง แบ่งเขตการปกครองออกเป็นเมืองระดับอำเภอ 8 แห่ง และยังมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจแบบบูรณาการเมืองต้าหวาง (Dawang Comprehensive Economic Development Zone) ตัวเมืองจ้าวชิงอยู่ห่างจากนครกว่างโจวประมาณ 100 กิโลเมตร และห่างจากเมืองเซินเจิ้น 200 กิโลเมตร ถือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งระหว่างพื้นที่ชายฝั่งกับมณฑลในภาคตะวันตกเฉียงใต้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ปัจจุบันได้เปิดใช้เส้นทางที่สำคัญหลายสาย เช่น ทางหลวงกว่างโจว-จ้าวชิง ซึ่งใช้เวลาเดินทางเพียง 70 นาที

ในปี ค.ศ. 2002 เมืองจ้าวชิงมีมูลค่า GDP รวม 45 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 10.3 และมีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 เนื่องจากเป็นเมืองที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นทุนที่ดินและค่าจ้างงานต่ำ และรัฐบาลมีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีและความร่วมมือที่ดี ทำให้เมืองจ้าวชิงกลายเป็นเมืองที่เป็นที่สนใจของบรรดานักลงทุนจากต่างชาติ และที่สำคัญยังเป็นประตูสู่มณฑลต่างๆ ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีนอย่างเขตปกครองตนเองกว่างซี หยุนหนาน และก๊วยโจวให้กับนักลงทุนที่ต้องการเจาะตลาดดังกล่าวหรือแม้แต่กับนักลงทุนที่ต้องการส่งออกสินค้าไปยังตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีอัตราค่าจ้างงานที่ถูกที่สุดในบรรดาเมืองต่างๆ ในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง มีปริมาณที่ดินใช้สอยอยู่มาก และมีเครือข่ายคมนาคมเชื่อมโยงกับเมืองอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจ และฮ่องกงที่มีประสิทธิภาพ

ด้านอุตสาหกรรม เมืองจ้าวชิงถือเป็นเมืองอุตสาหกรรมเกิดใหม่ แม้จะไม่เทียบเท่าเมืองอื่นๆ อย่างเซินเจิ้นและดงก่วนทั้งในแง่ปริมาณการผลิตและมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ แต่ก็มีความสามารถในการผลิตขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม วัสดุก่อสร้าง อิเล็กทรอนิกส์ จุลชีววิทยา เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล เครื่องวัด สิ่งทอ อุตสาหกรรมเบา อาหารแปรรูป เวชภัณฑ์ และเฟอร์นิเจอร์ โดยมีมูลค่าการผลิตเฟอร์นิเจอร์และเคมีภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 9 และ 16.8 ของมูลค่าการผลิตรวมในมณฑลกว่างตง ตามลำดับ และปัจจุบันรัฐบาลก็กำลังมุ่งเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและเวชภัณฑ์เป็นสำคัญ นอกจากนี้ เมืองจ้าวชิงยังได้มีการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ด้วยกำลังการผลิตรวม 5-10 พันล้านหยวนต่อปี บริษัทท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง เช่น บริษัท Fenghua Group, Xinghu Group และ Blue Ribbon Group ซึ่งผลิตสินค้าภายใต้ยี่ห้อสินค้าของตนจนติดตลาด เช่น เบียร์ "Blue Ribbon" น้ำกลั่น "Piaohua" ไม้อัด "Kanglan" และส้ม "Huagong" เป็นต้น

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ในปลายปี ค.ศ. 2002 เมืองจ้าวชิงมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้รวม 546 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22 มีบริษัทต่างชาติเข้ามาจดทะเบียนรวม 812 ราย โดยอยู่ในภาคการผลิต 653 ราย แหล่งเงินทุนที่ใหญ่ที่สุดคือฮ่องกง ส่วนใหญ่ลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิต ผลผลิตทางการเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ผลิตภัณฑ์นมและเนย ธุรกิจโรงแรม และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น บริษัท New World Development ได้เข้ามาลงทุนก่อสร้างถนนวงแหวนชั้นหนึ่งระยะทาง 500 กิโลเมตร รวมมูลค่า 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ยังมีบริษัทต่างชาติอื่นๆ เช่น กลุ่มบริษัท SK ผู้ผลิตปิโตรเคมีรายใหญ่ของโลก ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตมูลค่าลงทุนเบื้องต้น 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงที่เมืองจ้าวชิงภายหลังที่ได้ตระเวนศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานดังกล่าวมาแล้วทั่วประเทศ ในปัจจุบันบริษัทฯ มีร้านค้าปลีกรวม 15 แห่งทั่วจีน และมีแผนโยกย้ายศูนย์กลางค้าขายสินค้าของบริษัทจากนครกว่างโจวมายังเมืองจ้าวชิงด้วย

ด้านการท่องเที่ยว เมืองจ้าวชิงยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ในปี ค.ศ. 2002 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพักค้างแรมเพิ่มขึ้นเป็น 4.7 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10 และยังมีศักยภาพในการพัฒนาอีกมากเนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สถานที่ท่องเที่ยวของเมืองจ้าวชิง ได้แก่ ป่อน้ำพุร้อน สนามกอล์ฟ และเขาคินปุน

11.12 เมืองจงซาน (Zhongshan)

เมืองจงซานตั้งอยู่ทางใต้ของมณฑลกว่างตง มีอัตราการเติบโตทางอุตสาหกรรมที่รวดเร็ว และเป็นฐานการผลิตเกิดใหม่ที่พัฒนาตัวเองอย่างรวดเร็วแห่งหนึ่งในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1995-2002 เมืองจงซานมีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.9 ต่อปี โดยในปี ค.ศ. 2002 มีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมคิดเป็น 115.5 พันล้านหยวน และมีจำนวนบริษัทอุตสาหกรรมรวมกว่า 15,000 ราย

ลักษณะเด่นของเมืองจงซานคือ ในแต่ละตำบลจะเน้นการทำอุตสาหกรรมแต่ละประเภทแตกต่างกันไป สินค้าที่ผลิตได้ก็ล้วนเป็นสินค้าที่มีชื่อในอุตสาหกรรมนั้น ที่สำคัญ เช่น

- ตำบลกุ่เจิน (Guzhen) ได้พัฒนาจนกลายเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องประกอบหลอดไฟ (lighting fittings) ของจีน โดยมีมูลค่าการผลิตรวมกว่า 2.5 พันล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 50 ของมูลค่าการผลิตรวมทั่วประเทศ ตำบลกุ่เจินยังได้รับการตั้งชื่อว่าเป็น “เมืองหลวงแห่งแสงไฟของจีน”
- ตำบลเสี่ยวหลาน (Xiaolan) ขึ้นชื่อว่าเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์ล็อคประตูฮาร์ดแวร์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จนได้รับฉายาว่าเป็น “เมืองผลิตอุปกรณ์ล็อคประตูแห่งภาคใต้” (“lock city of the south”) โดยมีส่วนแบ่งตลาดสินค้าดังกล่าวร้อยละ 23 จากทั่วประเทศ
- ตำบลต้าจง (Dachong) มีชื่อเสียงทางด้านการผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้มาฮอกกานี และเสื้อผ้า

เมืองจงซานยังเป็นฐานการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องปรับอากาศ และโทรทัศน์สี มีบริษัทผลิตสินค้ารายใหญ่ที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ บริษัท TCL และ Changhong นอกจากนี้ ยังมีบริษัทผลิตชิ้นส่วนเครื่องปรับอากาศที่ใหญ่ที่สุดของไต้หวัน Shunyi Enterprise and Acer และบริษัท Toshiba ของญี่ปุ่นก็ได้เข้ามาจัดตั้งฐานแปรรูปวัตถุดิบขึ้นที่เมืองจงซานด้วย

ที่ผ่านมารัฐบาลเมืองจงซานได้ดำเนินนโยบายกระตุ้นให้นักธุรกิจจากต่างชาติเข้ามาลงทุน และร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองจงซานอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักธุรกิจจากต่างชาติและมูลค่าการลงทุนจากนักธุรกิจเหล่านี้กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเมืองจงซาน ในปลายปี ค.ศ. 2001 มีบริษัทต่างชาติเข้ามาจดทะเบียนที่เมืองจงซานรวม 681 ราย (เฉพาะที่มีมูลค่ายอดขายเกิน 5 ล้านหยวนต่อปี) หรือประมาณร้อยละ 50 ของมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมของเมือง โดยเป็นบริษัทที่มาจากบริษัทยักษ์ใหญ่ 500 อันดับแรกของโลก 20

ราย และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995-2002 มีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติที่ใช้จริงสะสมรวม 4.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยมีฮ่องกงเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ของมูลค่าการลงทุนรวม และยังมีนักลงทุนจากไต้หวันและญี่ปุ่นเป็นนักลงทุนรายใหญ่ที่มีสัดส่วนการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมากลุ่มบริษัทฝรั่งเศสและฮ่องกงได้เข้ามาถือหุ้นส่วนใหญ่ในสถานีผลิตน้ำประปาเมืองจงชาน และยังมีนักลงทุนอื่นๆ เช่น บริษัท Detroit Diesel และ Union Carbide ของสหรัฐอเมริกา บริษัท Thyssen Elevators ของเยอรมนี และบริษัทผลิตบรรจุภัณฑ์อะลูมิเนียม Pechiney ของฝรั่งเศส เป็นต้น

11.13 เขตพัฒนาพิเศษต่าง ๆ

นอกเหนือไปจากเขตเศรษฐกิจเปิดและเขตเศรษฐกิจพิเศษข้างต้น มณฑลกว่างตงยังมีเขตพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic and Technological Development Zone: ETDZ) ระดับประเทศอีก 11 เขต เขตเศรษฐกิจทั้งหมด 6 เขต และเขตพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับมณฑลอีก 59 เขต ที่สำคัญ เช่น

(1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนครกว่างโจว (Guangzhou ETDZ) เป็น 1 ใน 11 เขตส่งเสริมการลงทุนของนครกว่างโจว ถือเป็นเขตฯ ที่นักลงทุนต่างชาตินิยมมาลงทุนมากที่สุดและเป็นเขตฯ ที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1984 อยู่ห่างจากตัวเมืองนครกว่างโจวไปทางตะวันออกประมาณ 35 กิโลเมตร โดยอยู่ใกล้กับท่าเรือหวงผู่และยังมีเส้นทางเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟสายกว่างโจว-เซินเจิ้น และยังมีคลังสินค้าทัณฑ์บนซึ่งสามารถกักเก็บสินค้าโดยไม่ต้องเสียภาษีด้วย ปัจจุบันมีบริษัทเข้ามาลงทุนรวมทั้งสิ้น 400 ราย รวมทั้งบริษัทข้ามชาติยักษ์ใหญ่อาย่อย่าง PepsiCo, Nestle, Mitsubishi Electric และ Siemens เป็นต้น และยังมีบริษัทจัดการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เข้ามาลงทุนในพื้นที่นี้เป็นจำนวนมากจึงทำให้เขตพัฒนาแห่งนี้เป็นที่ที่นำลงทุนมากที่สุด ทั้งนี้ภายในปี ค.ศ. 2005 คาดว่าเขตฯ กว่างโจวจะมีมูลค่าผลิตผลทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่ารวมในนครกว่างโจว

(2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีหนานซา (Nansha ETDZ) ตั้งอยู่ในเขตผานหยู่ ห่างจากนครกว่างโจว จูไห่ และฮ่องกงในระยะเท่าๆ กัน มีเนื้อที่รวม 54 ตารางกิโลเมตร มีบริษัทต่างชาติหลายรายได้เข้ามาลงทุน เช่น บริษัท General Electric ได้เข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตพลาสติก รวมทั้งบริษัทด้านเคมีภัณฑ์ยักษ์ใหญ่อาย่อย่างบริษัท Akzo-Nobel ของเนเธอร์แลนด์และบริษัท BASF ของเยอรมนี เป็นต้น และล่าสุดบริษัทผลิตชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ Arasor ของสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทร่วมทุนมูลค่า 175 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยร่วมทุนกับบริษัทส่งเสริมการลงทุนด้านเทคโนโลยีขั้นสูงหนานซา (Nansha High Technology Investment)

(3) เขตพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงเทียนเหอ (Guangzhou Tianhe New and High-Tech Development Zone) ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองนครกว่างโจว มีพื้นที่รวม 24 ตารางกิโลเมตร ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1988 โดยเน้นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรรมไฟฟ้า และเคมีภัณฑ์ การลงทุนที่มีมูลค่ามากที่สุดเพียงโครงการเดียวได้แก่ โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตอุปกรณ์สื่อสารของบริษัท Siemens

(4) เขตอุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์เซินเจิ้น (Shenzhen Science and Industry Park) ตั้งอยู่ระหว่างเขตเซอวกเมียวและเสอไห่ มีบริษัทต่างชาติด้านคอมพิวเตอร์ เช่น IBM ได้เข้ามาลงทุน รวมทั้งบริษัทคอมพิวเตอร์ของจีนเองอย่างบริษัท Great Wall เป็นต้น และมีอีกหลายบริษัท เช่น TCL, Compaq และ Legend ได้เข้ามาจัดตั้งศูนย์กลางการผลิตสินค้าขึ้นที่เมืองเซินเจิ้นด้วย บริษัทเหล่านี้รวมทั้งบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อีกกว่า 1,500 รายในเมืองเซินเจิ้นถือเป็นผู้ครองส่วนแบ่งตลาดเครื่องคอมพิวเตอร์พีซีและเครื่องพรีนเตอร์มากที่สุดในจีน ล่าสุดบริษัท Shenzhen Huawei Technologies ได้ลงนามร่วมทุนกับบริษัท Motorola เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าและให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ GSM ทั่วทั้งประเทศจีนและในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีเขตพัฒนาที่สำคัญอื่นๆ อีก เช่น

- เขตพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจั้นเจียง (Zhanjiang ETDZ)
- เขตพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงฮุ่ยโจว (Huizhou Zhong Kai New and High-Tech Development Zone)
- เขตพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงฝอซาน (Foshan New and High-Tech Development Zone)
- เขตพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอ่าวต้าหย่า (Daya Bay ETDZ)
- เขตพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงจงซาน (Zhongshan Torch New and High-Tech Development Zone)
- เขตพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ขั้นสูงจูไห่ (Zhuhai New and High-Tech Development Zone) เป็นต้น

มณฑลกว่างตงกับความเป็นหนึ่งทางเศรษฐกิจของจีน

- มณฑลกว่างตงมีมูลค่า GDP มากเป็นอันดับ 1 ของของจีน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ของประเทศ
- มณฑลกว่างตงมีมูลค่าผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมมากเป็นอันดับ 1 ของจีน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ของประเทศ
- มณฑลกว่างตงมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดในจีน คิดเป็นร้อยละ 34.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั่วประเทศ
- มณฑลกว่างตงมีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภคมากเป็นอันดับ 1 ของจีน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการค้าปลีกรวมทั่วประเทศ
- มณฑลกว่างตงมีรายรับจากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 1 ของจีน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ของรายรับรวมทั่วประเทศ

มณฑลกว่างตงมีขนาดเศรษฐกิจที่ "ใหญ่กว่า" เศรษฐกิจของไทยทั้งประเทศ (ในแง่ของ GDP) และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวติดอันดับต้นๆ ของประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะกว่างตงเป็นศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจของจีนมานาน และเป็นเสมือน "ประตูบานแรกของจีน" ที่ตั้ง เสี่ยวผิงใช้เปิดรับการติดต่อกับโลกภายนอกมาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1978 โดยการประกาศตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษถึง 3 แห่งในมณฑลนี้ (เซินเจิ้น ซานโถว และจูไห่) และมีนครกว่างโจว เมืองเอกของกว่างตงเป็นศูนย์กลางพัฒนาด้านธุรกิจการค้าการลงทุนและเป็นเมืองขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปสู่เมืองอื่นๆ ด้วยเส้นทางขนส่งที่เชื่อมต่อไปยังมณฑลอื่นๆ ได้อย่างสะดวก ทำให้อุตสาหกรรมการคมนาคมขนส่งและรายได้จากโลจิสติกส์ของกว่างโจวมียอดสูงถึงร้อยละ 15 ของ GDP ของมณฑล และสูงกว่าเมืองสำคัญอื่นๆ ของจีน เช่น ปักกิ่ง และเซี่ยงไฮ้ นอกจากนี้ มณฑลกว่างตงยังมีท่าเรือสำคัญระดับโลก โดยเฉพาะท่าเรือเซินเจิ้น มีปริมาณการขนถ่ายสินค้าสูงติดอันดับ 4 ของโลก

ความโดดเด่นด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ มีส่วนทำให้มณฑลกว่างตงเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญที่สุดของจีน เป็นทั้งศูนย์กลางการค้าในการกระจาย "สินค้านำเข้า" ไปยังมณฑลอื่นๆ ของจีน รวมทั้งผลไม้จากไทยที่ส่งไปขายจีนกว่าร้อยละ 70 ก็ส่งไปที่ตลาดขายส่งผลไม้ในนครกว่างโจว (ตลาดเจียงหนาน/ตลาดหลี่ซู่ย) ก่อนจะกระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ของจีน ในขณะเดียวกันนครกว่างโจวก็เป็นศูนย์กระจาย "สินค้าส่งออก" ของจีนไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกเช่นกัน และในแต่ละปีมีชาวต่างชาติเป็นจำนวนมากมาร่วมงานแสดงสินค้าที่นครกว่างโจวเพื่อสั่งซื้อสินค้าไปขายทั่วโลก

อุตสาหกรรมที่ผลิตในกว่างโจวส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเบา และมีปริมาณการผลิตแต่ละสินค้าในจำนวนมหาศาล เช่น ผลิตภัณฑ์กระดาษ 3 พันล้านคู่ต่อปี ผลิตภัณฑ์มือถือกว่า 53 ล้านเครื่องต่อปี ด้านการลงทุน มีนักธุรกิจต่างชาติจากทั่วโลกเข้ามาตั้งโรงงานผลิตสินค้าตามเมืองต่างๆ ในมณฑลกว่างตง เช่น เมืองตงก่วน เพื่อใช้เป็นฐานผลิตและกระจายสินค้าไปยังประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจ คือ สินค้าที่ซื้อขายในนครกว่างโจวประมาณร้อยละ 75 เป็นสินค้าที่ผลิตจากที่อื่น และประมาณร้อยละ 70 ถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ทำให้ภาคการส่งออกของมณฑลกว่างตงจึงสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ

นอกจากนี้ ชาวจีนในมณฑลกว่างตงยังมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ทำให้ชาวจีนเหล่านี้เป็นนักบริโภคที่ใช้เงินเก่ง มียอดใช้จ่ายใช้สอยและยอดการขายปลีกสูงอันดับหนึ่งของประเทศ (สัดส่วนร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการบริโภครวมของประเทศ) ชาวจีนที่มีฐานะในมณฑลกว่างตงจึงมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่น่าสนใจและน่าตกใจ โดยเฉพาะชาวจีนในเซินเจิ้น (ประมาณ 5 ล้านคน) ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีสูงถึง 48,000 กว่าหยวน (ประมาณ 2 แสนกว่าบาท) มียอดการใช้เงินเพื่อซื้อบ้าน ที่อยู่อาศัย และอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ เพิ่มขึ้นทุกปี จนในขณะนี้อยู่ในอัตราที่สูงกว่าฮ่องกง และมีอัตราการครอบครองบ้านที่อาศัยสูงกว่าปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ ที่สำคัญชาวจีนกลุ่มนี้ยังชอบซื้อสินค้าที่เชื่อว่าดีและมีคุณภาพ เช่น รถยนต์ยี่ห้อหรูราคาแพง สมาร์ทโฟนแบรนด์หรูระดับโลก รวมทั้งนิยมส่งลูกหลานเข้าโรงเรียนนานาชาติหรือเรียนต่อในต่างประเทศ ทำให้วิถีชีวิตของชาวจีนเริ่มเข้าสู่ยุคของคนเมืองที่ระดับรายได้เกินกว่าปานกลาง และมีกระแสชอบเลียนแบบการใช้ชีวิตแบบเศรษฐีฮ่องกงมากขึ้น

ที่มา: ข้อมูลบางส่วนมาจาก อักษรศรี พานิชสาส์น, 2548, "(อภิเษก) มณฑลมังกรของจีน (ตอนที่ 1)," กรุงเทพฯธุรกิจ, 11 สิงหาคม.

ตาราง 10-9 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลกว่างตง (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
กว่างตง	162.4 (อันดับ 1 ในจีน)	2051.9 (อันดับ 5 ในจีน)	79.5 (อันดับ 4 ในจีน)	179,756 (อันดับ 15 ในจีน)

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลกว่างตง (Guangdong Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	179,756	179,756	อันดับที่ 15 ในจีน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	-	327.22	ร้อยละ 2.52 ของพื้นที่
พื้นที่ป่าไม้ (หมื่นเฮกตาร์)	-	815.02	ร้อยละ 45.81 ของพื้นที่
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	-	4,310	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	-	-	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
แร่ไฟไรต์ (ล้านตัน)	-	336.55	
แร่ทองแดง (ล้านตัน)	-	0.67	
แร่เหล็ก (ล้านตัน)	-	220.0	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	76.49	77.23	อันดับที่ 4 ในจีน
ในเขตเมือง	-	-	
ในเขตชนบท	-	-	
1.5 การศึกษา			
จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	9.80	10.25	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	5.13	5.46	
ระดับอุดมศึกษา (ล้านคน)	0.47	0.59	
1.6 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	41.34	42.10	อันดับที่ 4 ในจีน
อุตสาหกรรมการเกษตร	-	15.60	
อุตสาหกรรม	-	11.50	
อุตสาหกรรมบริการ	-	14.10	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	16,769	19,986	อันดับที่ 5 ในจีน
1.7 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	-	13,213	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	16,930	17,300	
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	-	-	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	-	-	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	-	-	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	-	21	เมืองเอก ได้แก่ นครกว่างโจว (Guangzhou)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	-	122	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	-	1710	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	1,176.97	1,344.99	อันดับที่ 1 ในจีน เพิ่มขึ้น 13.6%
อุตสาหกรรมเกษตร (พันล้านหยวน)	-	105.16	
อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	-	704.81	
อุตสาหกรรมบริการ (พันล้านหยวน)	-	535.03	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	15,030	16,990	อันดับที่ 5 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	11,137	12,380.4	อันดับที่ 4 ในจีน
ในเขตชนบท	3,912	4,054.6	อันดับที่ 6 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	397.07	498.89	
Capital Construction	-	-	
Innovation	-	-	
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	-	-	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	120.16	131.33	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	152.12	169.49	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	-	2,112.50	
เส้นทางรถยนต์	-	110,253.0	
เส้นทางน้ำ	-	11,843.0	
เส้นทางการบิน	-	-	
5.2 จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ทำเรือ (ล้านตัน)	441.02	306.21	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	-	1,005.65	อันดับที่ 4 ในจีน
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	-	1,311.99	อันดับที่ 3 ในจีน
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	-	40.07	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านเลขหมาย)	-	25.67	
ในเมือง	-	17.59	
ในชนบท	-	8.07	
จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านคน)	-	9.50	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	-	190.87	อันดับที่ 5 ในจีน
ผลิตรวมจากกลีกรรรม	-	85.17	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	-	5.57	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	-	48.28	
ผลิตรวมจากการประมง	-	43.27	
6.2 ปริมาณผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	-	14.30	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกว่างตง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
พืชน้ำมัน	-	0.82	
ผลไม้	-	8.37	กล้วย 3.02 ล้านตัน
อ้อย	-	11.34	
ใบยาสูบ	-	0.06	
เนื้อสัตว์	-	3.60	เนื้อหมู 2.34 ล้านตัน
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	-	6.48	จากทะเล 3.79 ล้านตัน
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	-	2,151.35	
อุตสาหกรรมเบา	-	-	
อุตสาหกรรมหนัก	-	-	
7.2 ปริมาณผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (ล้านตัน)			
ไมโครคอมพิวเตอร์ (ล้านเครื่อง)	-	8.81	อันดับที่ 1 ในจีน
เบียร์	-	2.14	อันดับที่ 1 ในจีน
ตู้เย็น (ล้านเครื่อง)	-	5.65	อันดับที่ 1 ในจีน
เครื่องปรับอากาศในห้อง (ล้านเครื่อง)	-	21.95	อันดับที่ 1 ในจีน
โทรทัศน์สี (ล้านเครื่อง)	-	25.28	อันดับที่ 1 ในจีน
พลังงานไฟฟ้า (ร้อยล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง)	-	1,882.68	อันดับที่ 1 ในจีน
แผงวงจรไฟฟ้า (ล้านชิ้น)	-	3,933.81	อันดับที่ 2 ในจีน
พลาสติก	-	17.27	อันดับที่ 2 ในจีน
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	2.98	2.46	อันดับที่ 1 ในจีน
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	5,091	4,267	อันดับที่ 1 ในจีน
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	-	967	อันดับที่ 1 ในจีน
จำนวนบริษัทนำเที่ยว (แห่ง)	-	680	อันดับที่ 5 ในจีน
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	-	1,181.33	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	-	-	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	-	-	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	-	-	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
มูลค่าตามสัญญา	15,200	13,500	ลดลงร้อยละ 11.4
มูลค่าที่ใช้จริง	11,334.0	7,822.94	ลดลงร้อยละ 31.0
จำนวนโครงการ (โครงการ)	6,805	7,039	เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	NA	NA	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกวางตุ้ง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	501.36	558.72	อันดับที่ 1 ในจีน เพิ่มขึ้น 11.8%
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)	-	9,636.27	
อาหาร	-	3,583.72	
เครื่องนุ่งห่ม	-	559.90	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	658.04	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	-	616.81	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	-	1,272.78	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	-	1,437.07	
ที่พักอาศัย	-	1,196.40	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	2,211.0	2,836.46	อันดับที่ 1 ในจีน เพิ่มขึ้น 28.3%
การส่งออก	1,184.58	1,529.44	เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.1
การนำเข้า	1,026.34	1,307.02	เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.4
ดุลการค้า	159.0	222.0	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	NA	NA	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	NA	NA	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) จีนฮ่องกง	-	59,256	เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.4
2) สหรัฐอเมริกา	-	44,541	เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8
3) ญี่ปุ่น	-	34,598	เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.6
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครกวางโจว (Guangzhou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	7.21	7.25	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	300.15	349.69	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	41,884	48,372	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	13,380	15,003	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	137.07	149.43	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	1,270	1,235	ขนาด 10,000 ตัน มี 49 แห่ง
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	890,961	753,343	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	1,622.07	
12.2 เมืองเซินเจิ้น (Shenzhen)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	-	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	289.54	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	-	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	-	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลกว่างตง
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.3 เมืองจูไห่ (Zhuhai)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	-	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	-	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	-	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	-	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	-	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.4 เมืองชานโถว (Shantou)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	-	-	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	-	-	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	-	-	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	-	-	
จำนวนท่าเรือ (แห่ง)	-	88	ขนาด 10,000 ตัน มี 13 แห่ง
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	-	-	
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Guangdong Statistical Yearbook 2004.

บทที่ 11

เศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน (Hainan Province)

ภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่	35,354 ตารางกิโลเมตร
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	พื้นที่ราบต่ำ ตรงกลางสูง
เมืองเอก	นครไห่โข่ว มีประชากร 1.4 ล้านคน
จำนวนประชากร	8.1 ล้านคน
การจ้างงาน	3.6 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	69.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.5
GDP เฉลี่ยต่อหัว	8,573 หยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.2
ในเขตเมือง	7,259 หยวน
ในเขตชนบท	2,588 หยวน
อัตราเงินเฟ้อ	0.1%
เกษตรกรรม	มะพร้าว ยางพารา กล้วยหอม สับปะรด ลิ้นจี่ ลำไย และสัตว์น้ำ
อุตสาหกรรม	ยางพารา อาหารแปรรูป ยางรถยนต์ เครื่องจักรกลและอิเล็กทรอนิกส์
สินแร่	น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ไทเทเนียม เกลือ
การค้าระหว่างประเทศ	
การส่งออก	0.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.4
การนำเข้า	1.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.9

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

ที่มา: <http://www.maps-of-china.com>.

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งและภูมิประเทศ

มณฑลไห่หนานมีชื่อย่อว่า “ฉง” (Qiong) ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของจีนล้อมรอบด้วยทะเลจีนใต้ มีพื้นที่ 35,354 ตารางกิโลเมตร มณฑล “มณฑลไห่หนาน” มีความหมายว่า “ทางใต้ของทะเล” เป็นมณฑลเดียวของจีนที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะทางใต้ของประเทศและเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นที่ 2 ของจีน รองจากเกาะไต้หวัน โดยทิศเหนือมีช่องแคบฉงโจว (Qiongzhou) กั้นระหว่างมณฑลไห่หนานกับกว่างตง ทิศตะวันตกมีอ่าวเหอไห่กั้นแดนกับประเทศเวียดนาม ทิศตะวันออกหันเข้าหาเกาะไต้หวัน ตะวันออกเฉียงใต้และใต้หันหน้าสู่ประเทศฟิลิปปินส์ บรูไน และมาเลเซีย เกาะเจิงหมู่อันซาในหมู่เกาะหนานซาถือเป็นเขตพรมแดนใต้สุดของจีน

ลักษณะของเกาะมณฑลไห่หนานเป็นรูปวงรี คล้ายกับผลสาลี พื้นที่ที่เป็นแผ่นดินประกอบด้วยเกาะมณฑลไห่หนาน หมู่เกาะซีซา (Xisha Islands) จงซา (Zhongsha Islands) และหนานซา (Nansha Islands) มีพื้นที่ทางทะเลประมาณ 2,000,000 ตารางกิโลเมตร ช่องแคบฉงโจวที่คั่นระหว่างคาบสมุทรเหลียวโจวของมณฑลกว่างตงกับเกาะมณฑลไห่หนาน มีความกว้างประมาณ 18 ไมล์ทะเล

ตัวเกาะมณฑลไห่หนานโดยรอบเป็นพื้นที่ราบต่ำ ตรงกลางนูนสูง โดยมีเขาอู่จื่อ (Wuzhi Shan) และยอดเขาอิงเกอ (Yingge) เป็นจุดกึ่งกลาง แล้วค่อยๆ ลดหลั่นเป็นขั้นบันไดรายล้อมออกไปรอบนอก มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย อาทิ ภูเขา เนินเขา ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม เป็นต้น ภูเขามีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลประมาณ 500-800 เมตร เขตภูเขาสูงที่มีระดับน้ำทะเล 1,000 เมตรขึ้นไปมีถึง 81 ยอดเขา ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ยอดเขาอู่จื่อ มีความสูง 1,867.1 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

มณฑลไห่หนานมีแม่น้ำสายใหญ่ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางตอนกลางไหลผ่าน เช่น หนานตูเจียง (Nandu River) ชางฮว่าเจียง (Changhua River) และวานเฉวียนเหอ (Wanquan River) ไหลผ่านพื้นที่ในเกาะกว่าร้อยละ 47

ภูมิอากาศของมณฑลไห่หนานเป็นแบบลมมรสุมเขตร้อน มีอากาศอบอุ่นตลอดปี ไม่มีฤดูหนาว แต่มักเกิดพายุไต้ฝุ่นบ่อยครั้ง มีฝนตกเพียงพอ ตอนกลางและชายฝั่งตะวันออกอากาศชื้น ตะวันตกเฉียงใต้อากาศค่อนข้างแห้ง โดยอุณหภูมิเฉลี่ย 23-25 องศาเซลเซียส

1.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ในสมัยโบราณนั้น มณฑลไห่หนานถูกใช้เป็นสถานที่เนรเทศนักโทษทางการเมือง และได้รับการขนานนามว่า “ทางมังกร” เนื่องจากตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลมากที่สุดและยังเป็นที่รู้จักกันมาช้านานว่าเป็นสวรรค์ของพวกนอกกฎหมาย

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

มณฑลไห่หนานเป็นเกาะที่อุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่มาก มีแหล่งสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติทั้งบนฝั่งและนอกชายฝั่งมากจนติดอันดับต้นๆ ของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งน้ำมันสำรองนอกชายฝั่งถึง 29.1 พันล้านตัน และแหล่งสำรองก๊าซธรรมชาติบริเวณทะเลหยิงเกอ (Yingge Sea) ซึ่งมีอยู่ถึง 99.6 พันล้านลูกบาศก์เมตร มณฑลไห่หนานจึงเป็นผู้ผลิตและป้อนก๊าซธรรมชาติไปยังฮ่องกง 2.9 พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปีผ่านท่อขนส่งระยะทาง 770 กิโลเมตรนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 เป็นต้นมา นอกจากนี้ ยังมีสถานะขุดเจาะก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งอีก 11 สถานี เช่น ที่สถานี Ya 13-1 มีปริมาณทั้งหมด 91 พันล้านลูกบาศก์เมตร เป็นต้น บริษัท China National Offshore Oil Corp มีโครงการที่จะเข้าไปลงทุนขยายพื้นที่ในสถานี Dongfang 1-1 ซึ่งได้เริ่มดำเนินการจ่ายก๊าซไปยังนครไห่โข่วในปี ค.ศ. 2003 ด้วยเงินทุนรวม 5 พันล้านหยวน

มณฑลไห่หนานมีแร่ธาตุที่ได้ขุดพบและนำมาใช้ประโยชน์กว่า 57 ชนิด โดยเฉพาะแร่อะลูมิเนียม แร่ทองแดง แร่เหล็ก และแร่ดีบุก โดยมีแหล่งสำรองแร่ไทเทเนียมถึงร้อยละ 70 ของแหล่งสำรองรวมทั่วประเทศ และยังเป็นฐานผลิตเกลือทะเลที่สำคัญของจีน เช่น เหมืองเกลือหยิงเกอไห่ (Yinggehai Salt Field) ซึ่งเป็นฐานผลิตเกลือระดับต้นๆ ของจีน และยังมีแร่ธาตุอื่นๆ อีก ได้แก่ ทราयरกระจก เซอร์โคเนียม ไพลิน คริสตัล เป็นต้น

มณฑลไห่หนานเป็นแหล่งทรัพยากรเขตร้อน มีพื้นที่เหมาะกับการทำเกษตรกรรมกว่าร้อยละ 42.5 ของทั่วประเทศ ประกอบกับมีปริมาณน้ำและแสงแดดเพียงพอจึงสามารถเก็บผลผลิตได้ 2-3 ครั้งต่อปี รวมทั้งการทำปศุสัตว์และประมง อย่างไรก็ดี ในด้านทรัพยากรป่าไม้ในอดีต มณฑลไห่หนานเคยเป็นพื้นที่ที่มีป่าไม้ปกคลุมหนาแน่น มีพืชพรรณธรรมชาติลักษณะป่าฝนเขตร้อนรวมถึง 4,000 กว่าชนิด ในจำนวนนี้สามารถทำเป็นยาสมุนไพรได้ถึง 2,500 กว่าชนิด แต่ปัจจุบันพื้นที่หลายแห่งได้ถูกนำไปใช้เพื่อธุรกิจทางการค้า การสร้างที่พักอาศัย การตัดไม้เพื่อมาทำเชื้อเพลิง และการปรับพื้นที่เพื่อใช้ในการเพาะปลูก ทำให้ในปัจจุบันมณฑลไห่หนานเหลือพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ธรรมชาติอยู่เพียงไม่ถึงร้อยละ 8 ของพื้นที่รวม ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลกลางจึงได้ทูลงบประมาณทั้งสิ้น 3.5 พันล้านหยวน ในโครงการปลูกป่าทดแทนขึ้น โดยที่มณฑลไห่หนานได้ตั้งเป้าที่จะเปลี่ยนพื้นที่ที่เป็นฟาร์มและบริเวณรกร้างไม่ได้ทำประโยชน์ประมาณ 180,000 เฮกตาร์ ให้กลับมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ภายในปี ค.ศ. 2005

1.4 จำนวนประชากร

ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลไห่หนานมีประชากรทั้งสิ้น 8.1 ล้านคน นอกเหนือจากชาวฮั่นแล้ว มณฑลไห่หนานยังเป็นมณฑลที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มากกว่า 37 ชนเผ่า หรือร้อยละ 17.2 ของประชากรรวม ได้แก่ ชาวหลี (Li) ม้ง/แม้ว (Miao) และฮุย (Hui) ซึ่งเป็นชนเผ่าดั้งเดิมรวมทั้งชาวฮั่น นอกจากนั้นเป็นกลุ่มชนเผ่าที่อพยพเข้ามาภายหลังปี ค.ศ. 1950 โดยชาวฮั่นซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดโดยมากอาศัยอยู่ทางเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ และแถบชายฝั่งทะเล และมีชาวหลีเป็นชน

กลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 1 ล้านคน และเป็นชนพื้นเมืองกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากในมณฑลไห่หนาน โดยมากอาศัยอยู่ทางตอนกลางและใต้ของเกาะ รองลงมาคือ ชาวมัง/แม้มีประชากร 50,000 คน อาศัยอยู่ทางตอนกลางและใต้เช่นเดียวกับชาวหลี่

2. การปกครอง

มณฑลไห่หนานเดิมเคยเป็นเขตบริหารพิเศษของมณฑลกว่างตง และได้รับยกฐานะขึ้นเป็นมณฑลและเขตเศรษฐกิจพิเศษในปี ค.ศ. 1988 และยังเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนอีกแห่งหนึ่งด้วย มณฑลไห่หนานแบ่งเขตปกครองออกเป็น 2 เมืองใหญ่ 7 เมืองระดับอำเภอ 4 อำเภอ 6 อำเภอปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย 3 เขตปกครองท้องถิ่น และ 1 ที่ว่าการอำเภอ โดยมีนครไหโข่ว (Haikou) เป็นเมืองเอก

ผู้ว่าการของมณฑลไห่หนานคนปัจจุบัน คือ นายเว่ย หลิวเฉิง (Wei Liucheng)

3. ผลกระทบมวลรวมในประเทศ

เศรษฐกิจมณฑลไห่หนานได้เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วและขึ้นสูงสุดในปี ค.ศ. 1992-1994 หรือภายหลังการเดินทางมาเยี่ยมพื้นที่ทางภาคใต้ของอดีตผู้นำแดง เสี่ยวผิง ในปี ค.ศ. 1992 เศรษฐกิจภายในมณฑลได้เริ่มเติบโตขึ้นอย่างมาก โดยในปีเดียวกันนี้มูลค่า GDP ของนครไหโข่วได้พุ่งขึ้นถึงร้อยละ 83 ธุรกิจที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เน้นไปทางโครงการที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ที่เห็นได้ชัดเจนนครไหโข่วมีโครงการลงทุนด้านสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ที่อาศัยการลงทุนจากภายนอกมากขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น การก่อสร้างท่าเรือนานาชาติ สะพาน และทางหลวงต่างๆ มูลค่าการลงทุนก็เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการรณรงค์ภาษีและนโยบายส่งเสริมการลงทุนอื่นๆ

แต่ในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 เป็นต้นมา อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนานกำลังมีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่ที่ได้มีการเปิดมณฑลเป็นครั้งแรกอันเนื่องมาจากการลงทุนก่อสร้างในโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางและรวดเร็วนั่นเอง โครงการหลายโครงการไม่สามารถสร้างได้เป็นผลสำเร็จเนื่องจากเกิดการเก็งกำไรอสังหาริมทรัพย์อย่างหนัก มูลค่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้น 3 เท่าภายในระยะเวลา 6 เดือน จึงทำให้เศรษฐกิจของมณฑลไห่หนานลดลงเรื่อยๆ เหลือร้อยละ 6 ในช่วงปี ค.ศ. 1995-1998 และทำให้นครไหโข่วในระยะเวลาหลายปีต่อมาเต็มไปด้วยอาคารสำนักงานและอพาร์ทเมนต์หลายแห่งที่สร้างไม่เสร็จ

แต่จากข้อมูลทางสถิติที่เป็นทางการพบว่า สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนานในปัจจุบันเริ่มดีขึ้นและมีนักลงทุนชาวต่างชาติเริ่มเข้ามาให้ความสนใจในการลงทุนมากขึ้น ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลไห่หนานมีมูลค่า GDP รวม 69.1 พันล้านหยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 28 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 10.5 สำหรับมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวในปี ค.ศ. 2003 คิดเป็น 8,573 หยวน จัดอยู่ในอันดับที่ 16 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.5 โดยเฉพาะที่นครไหโข่วซึ่งถือว่าเป็นเมืองที่ร่ำรวยที่สุดในมณฑล มีมูลค่า GDP เฉลี่ยต่อหัวเทียบเท่ากับกรุงปักกิ่ง

ตาราง 11-1 ภาพรวมทางเศรษฐกิจมณฑลไห่หนาน

ดัชนี	ปี 1993	ปี 1998	ปี 2003
รายได้ประชาชาติ			
GDP (พันล้านหยวน)	25.8	43.9	67.8
สัดส่วนต่อทั้งประเทศ (%)	0.7	0.6	0.6
สัดส่วนภาคเกษตรต่อ GDP (%)	30.1	36.3	36.8
สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP (%)	25.7	20.7	24.5
สัดส่วนภาคบริการต่อ GDP (%)	44.2	43.1	38.6
GDP เฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	3,815	6,022	8,655
ประชากร แรงงาน			
อัตราเติบโตประชากร 5 ปี (%)	1.9	1.2	1.3
อัตราจ้างงานในเขตเมือง (%)	NA	NA	3.5
ค่าจ้างโดยเฉลี่ยต่อปี (หยวน)	3,501	6,428	10,408
เศรษฐกิจในประเทศ			
อัตราเติบโตการค้าปลีก 5 ปี (%)	16.9	15.5	5.5
อัตราเติบโตการลงทุนสินทรัพย์คงที่ 5 ปี (%)	58.9	-2.5	10.0
การค้าระหว่างประเทศ			
อัตราเติบโตการส่งออก 5 ปี (%)	NA	17.7	0.9
อัตราเติบโตการนำเข้า 5 ปี (%)	NA	-10.6	14.5
สัดส่วน FDI ต่อทั้งประเทศ (%)	2.5	1.5	1.1

ที่มา: Morgan Stanley Research, 2004.

มณฑลไห่หนานมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38.0 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีอยู่ร้อยละ 22.3 ซึ่งอาจจะเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในจีน ภาคการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ การเกษตร การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ประมง เป็นต้น

4. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร

มณฑลไห่หนานยังล้าหลังกว่าเมืองอื่นๆ ในจีนอยู่มากเนื่องจากยังขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

ตาราง 11-2 สภาพเส้นทางคมนาคมของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003

เส้นทาง	ระยะทาง (กิโลเมตร)	ปริมาณขนส่ง (ล้านตัน)
เส้นทางรถไฟ	214	2.88
เส้นทางถนน	20,877	81.77
เส้นทางน้ำ	434	20.25
เส้นทางการบิน	306,747	0.08

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

4.1 การขนส่งทางรถไฟ

รัฐบาลมณฑลไห่หนานได้ทุ่มงบประมาณจำนวน 10 พันล้านหยวนในการดำเนินโครงการพัฒนาที่สำคัญต่างๆ โดยจะมุ่งเน้นที่การพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงไปยังจีนแผ่นดินใหญ่ เช่น การก่อสร้างเส้นทางรถไฟมณฑลไห่หนาน-กว่างตงสายแรก ซึ่งได้เปิดให้บริการไปแล้วเมื่อปี ค.ศ. 2003 โดยใช้เงินลงทุนทั้งสิ้น 4.5 พันล้านหยวน ในช่วง 18 เดือนแรกของการเปิดให้บริการ ขาดทุนประมาณ 18 ล้านดอลลาร์ สรอ. แต่ในปี ค.ศ. 2004 ได้มีการทำข้อตกลงขนส่งแร่เหล็กและปูนซีเมนต์จากมณฑลไห่หนานไปยังจีนแผ่นดินใหญ่โดยใช้เส้นทางรถไฟสายนี้ ซึ่งคาดว่าจะสามารถช่วยพลิกสถานการณ์การให้บริการสายรถไฟนี้ให้กลับมามีกำไรได้ เส้นทางรถไฟนี้วิ่งจากท่าเรือจั้นเจียงในมณฑลกว่างตงข้ามช่องแคบเข้ามายังมณฑลไห่หนาน ระยะทางรวม 139 กิโลเมตร และวิ่งเลียบชายฝั่งด้านตะวันตกจากไห่โจวไปจนถึงเมืองชานย่าไปอีก 182 กิโลเมตร และคาดว่าจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวในมณฑลไห่หนานเพิ่มขึ้นถึง 4 ล้านคนต่อปีด้วย

4.2 การขนส่งทางรถยนต์

ระบบเส้นทางถนนโดยเฉพาะถนนเลียบชายฝั่งในมณฑลไห่หนานส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นโดยกองทัพญี่ปุ่นในช่วงปี ค.ศ. 1937-1945 ที่เข้ามายึดเกาะเพื่อใช้เป็นฐานทัพทางการทหาร และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมารัฐบาลได้มีการสร้างทางด่วนมณฑลไห่หนาน (Hainan Expressway) เลียบชายฝั่งด้านตะวันออกจากไห่โจวถึงชานย่า รวมระยะทาง 269 กิโลเมตร ทำให้ช่วยลดระยะเวลาในการเดินทางลงระหว่างทั้งสองเมืองเหลือเพียง 4 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางใหม่เชื่อมนครไห่โจวไปยังเขตพัฒนาเศรษฐกิจหยางผู่ (Yangpu Economic Development Zone) ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะด้วย

4.3 การขนส่งทางน้ำ

มณฑลไห่หนานกำลังมีการขยายท่าเรือให้สามารถรองรับธุรกิจได้มากขึ้น โดยในปัจจุบันมีท่าเทียบเรือทั้งสิ้น 71 แห่ง ที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือไห่โจว และท่าเรือชานย่า ในจำนวนนี้สามารถรองรับเรือขนาด 10,000 ตัน ได้ 12 แห่ง และยังมีท่าปล่อยตู้ขนส่งสินค้าอีก 1 แห่ง และในอนาคตอันใกล้จะมีการเปิดใช้ท่าเรือแห่งใหม่ที่เมืองหยางผู่ ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการรองรับสินค้าจากเดิม 1 ล้านตันขึ้นเป็น 3.5 ล้านตันต่อปี นอกจากนี้ มณฑลไห่หนานยังมีแผนการก่อสร้างท่าเรือบรรทุกน้ำมัน ด้วยปริมาณการรองรับน้ำมัน 200,000 ตันอีกด้วย

4.4 การขนส่งทางอากาศ

ท่าอากาศยานที่สำคัญของมณฑลไห่หนานตั้งอยู่ในนครไห่โจวและเมืองชานย่า ได้แก่ ท่าอากาศยานเหมยหลาน (Meilan Airport) ในนครไห่โจวถือเป็น 1 ใน 10 ท่าอากาศยานที่มีผู้สัญจรเข้ามาใช้บริการมากที่สุดของจีน โดยในช่วง 9 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มีผู้ให้บริการถึง 4.2 ล้านคน ท่าอากาศยานแห่งนี้ยังได้จดทะเบียนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ประเภท H ของฮ่องกงใน

ปลายปี ค.ศ. 2002 สร้างรายได้เพิ่มขึ้นสูงถึง 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีบริษัททำอากาศยาน โคเปนเฮเกนของเดนมาร์กเข้ามาถือหุ้นร้อยละ 20 ซึ่งถือเป็นผู้ดำเนินธุรกิจการทำอากาศยานต่างชาติรายแรกที่เข้ามาถือหุ้นในธุรกิจการทำอากาศยานของจีน ทำอากาศยานที่สำคัญอีกแห่งของมณฑลไห่หนาน ได้แก่ ทำอากาศยานเฟิงหวง (Fenghuang Airport) ที่เมืองชานย่า มีเส้นทางการบินภายในประเทศมากกว่า 12 เส้นทาง และยังมีบริการเที่ยวบินเหมาลำภายในภูมิภาคด้วย

ด้านธุรกิจสายการบิน กลุ่มบริษัท Hainan Airlines Group ของมณฑลไห่หนานก็เป็นธุรกิจที่มีศักยภาพเช่นกัน ถือเป็นสายการบินที่ใหญ่ที่สุดอันดับ 4 ของจีน และจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ ในช่วงระยะเวลา 9 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 บริษัทฯ มีกำไรรวม 128 ล้านหยวน เป็นการฟื้นตัวจากภาวะขาดทุนในปี ค.ศ. 2003 อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (SARS) ในช่วงฤดูร้อนปีเดียวกัน บริษัทฯ ได้เปิดเที่ยวบินตรงระหว่างมณฑลไห่หนาน-กัวลาลัมเปอร์ และมณฑลไห่หนาน-โอซาก้า รวมทั้งเริ่มให้บริการเที่ยวบินเส้นทางปักกิ่ง-บูดาเปสต์ นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่จะเปิดสายการบินใหม่ที่มณฑลไห่หนานโดยใช้ชื่อว่า สายการบินสีหลิน (Shilin Airlines) ให้บริการเที่ยวบินภายในมณฑลไห่หนานโดยเฉพาะเส้นทางระหว่างเมืองท่งเกี๋ย

การเดินทางระหว่างมณฑลไห่หนาน-ไทย		
กรุงเทพ-ไห่โข่ว	มีเที่ยวบินสัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที

5. เกษตรกรรม

มณฑลไห่หนานมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดในประเทศ โดยเฉพาะในแง่ของผลผลิตทางด้านเกษตรกรรมและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรแร่ธาตุ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพยุงสถานะทางเศรษฐกิจให้คงอยู่ได้ โดยมีอุตสาหกรรมประมงเป็นส่วนประกอบสำคัญ โดยปัจจุบันมีมูลค่าการผลิตถึงครึ่งหนึ่งของมูลค่าผลผลิตรวมทางการเกษตร ด้วยพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมงจึงทำให้มณฑลไห่หนานสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งกุ้ง หอย และผลิตภัณฑ์สัตว์ทะเลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี เมื่อมีการทำประมงมากที่สุด ได้แก่ เมืองชานย่า (Sanya) และเมืองชิงหลาน (Qinglan)

มณฑลไห่หนานมีกำลังการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตรเขตร้อนอยู่มาก และยังเป็นฐานการส่งออกผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญที่สุดของจีนมากกว่า 20 ชนิด และส่งออกพืชผักต่างๆ กว่า 30 ชนิด ที่สำคัญ เช่น อบเชย มะพร้าว เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ข้าว น้ำตาล และใบยาสูบ โดยมีมะพร้าว น้ำตาล สับปะรด ถั่วลิสง และยางพารา เป็นผลผลิตและมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของมณฑล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมะพร้าว และถั่วลิสงหอม ด้วยกำลังการผลิตเกือบ 1 ล้านตันต่อปี

มณฑลไห่หนานถือเป็นฐานการผลิตยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในจีน แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาโครงสร้างการผลิตทางด้านเกษตรกรรมของมณฑลไห่หนานได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพิงผลผลิตจากยางพาราเป็นส่วนใหญ่มาเป็นการผลิตพืชพันธุ์การเกษตรอื่นๆ มากขึ้น แต่ถึงอย่างไร

มณฑลไห่หนานก็ยังมีสัดส่วนการผลิตยางพาราเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตยางพารารวมทั่วประเทศ และยังเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากยางพารามากเป็นจำนวนมาก เช่น ยางรถยนต์ ถุงมือยาง และสายพานเคลื่อนย้ายสินค้า เป็นต้น โดยมีสำนักงานกรรมสิทธิ์ที่ดินมณฑลไห่หนาน (Hainan Land-Reclamation Bureau) ซึ่งเป็นบริษัทผลิตสินค้าทางการเกษตรของรัฐรายใหญ่แห่งหนึ่ง สามารถผลิตยางพาราธรรมชาติได้กว่าครึ่งหนึ่งของปริมาณยางพาราที่ผลิตได้ทั้งหมดในมณฑล ด้วยเนื้อที่การเพาะปลูกกว่า 380,000 เฮกตาร์ และคาดว่าจะขยายออกไปอีกถึง 430,000 เฮกตาร์ ภายในปี ค.ศ. 2010 ทั้งนี้ในปี ค.ศ. 2004 ทั้งประเทศมีความต้องการยางพาราธรรมชาติทั้งสิ้น 1.7 ล้านตัน โดยเป็นการนำเข้า 1.2 ล้านตัน

สินค้าเกษตรที่มีการส่งออกมากอีกประเภทหนึ่งของมณฑลไห่หนานคือ กล้วย โดยถือเป็นผู้ผลิตกล้วยรายใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจีน แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาราคากล้วยได้ตกลงไปมาก ทำให้เกิดภาวะตั้งเครียดขึ้นในหมู่ผู้ผลิตกล้วย นอกจากกล้วยแล้ว มณฑลไห่หนานยังส่งออกกาแฟซึ่งเป็นพืชที่มีการนำมาปลูกขึ้นที่นี่เป็นแห่งแรกในปี ค.ศ. 1898 โดยชาวจีนที่กลับมาจากการเดินทางไปต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีสินค้าส่งออกอื่นๆ อีก เช่น ไม้ไผ่ ไม้สน การปศุสัตว์ หนังกุ้ง ไม้มาฮอกกานี ปาล์ม ไม้แดง หวาย ไม้เนื้อหอม และไม้ผลต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2002 บริษัท Hainan Tobacco ได้ร่วมทุนกับบริษัท Yunnan Yuxi Hongta Tobacco ซึ่งเป็นผู้ผลิตใบยาสูบที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย จัดตั้งบริษัท Hainan Hongta Cigarette Co. ด้วยเงินทุนจดทะเบียน 200 ล้านหยวน โดยมีบริษัท Hainan Tobacco ถือหุ้นใหญ่ร้อยละ 51 และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีนักลงทุนจากไต้หวันเข้ามาประกอบธุรกิจด้านการเกษตรในมณฑลไห่หนานกว่า 400 ราย รวมมูลค่าเงินลงทุนถึง 220 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ เริ่มตั้งแต่ธุรกิจผักผลไม้ ดอกไม้ ผลิตภัณฑ์ประมง การปศุสัตว์ และธุรกิจค้าไม้ ซึ่งได้ช่วยสร้างงานให้กับเกษตรกรในท้องถิ่นถึง 35,000 คน

6. อุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตของมณฑลไห่หนานค่อนข้างเล็ก โดยกว่าครึ่งหนึ่งตั้งอยู่ในนครไห่โข่ว และกว่าร้อยละ 55 ของผลผลิตรวมทางอุตสาหกรรมที่ได้ยังคงเป็นของรัฐวิสาหกิจ ขณะที่ผลผลิตรวมจากวิสาหกิจต่างชาติดคิดเป็นร้อยละ 33 ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งนี้

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งทรัพยากรและลักษณะอุตสาหกรรมต้นน้ำ อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของมณฑลจึงได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ อุตสาหกรรมการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม สินค้าที่ติดตลาดและมีชื่อเสียงมากที่สุดอย่างหนึ่งของมณฑลไห่หนาน ได้แก่ น้ำมะพร้าวยี่ห้อ "Yeshu" ซึ่งหาได้ทั่วไปในร้านอาหารทั่วประเทศ และในช่วงสิบปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการผลิตเริ่มขยายไปสู่การทำอุตสาหกรรมโลหะผสม ปีโตรเคมี เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ ยานยนต์ การแปรรูปอาหาร ใบยาสูบ สิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรกลและอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ขณะที่อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์ก็กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว สินค้าสำคัญ ได้แก่ โทรทัศน์สี ตู้เย็น เครื่องบันทึกเสียง และชิ้นส่วนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

อื่นๆ เป็นต้น ในปัจจุบันรัฐบาลมณฑลกำลังมุ่งเน้นการลงทุนในโครงการการผลิตขนาดใหญ่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและไม่เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี และเวชภัณฑ์

ตาราง 11-3 สัดส่วนผลผลิตของอุตสาหกรรมหลักของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003

อุตสาหกรรมหลัก	สัดส่วน (%)
อุปกรณ์การขนส่ง	27.4
การผลิตรถยนต์	23.5
การแปรรูปอาหาร	9.6
การผลิตพลังงานไฟฟ้า	6.8
ยาและเวชภัณฑ์	6.7
วัตถุดิบเคมีและเคมีภัณฑ์	5.9
การผลิตเครื่องดื่ม	5.7

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

อย่างไรก็ดี มณฑลไห่หนานก็ยังไม่มีความพร้อมพื้นฐานที่ดีพอในการทำธุรกิจเชิงอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ประกอบกับความลังเลที่เกิดขึ้นในตัวผู้นำของมณฑลและความไม่ลงรอยกันในกลุ่มผู้บริหารว่าสิ่งใดควรเป็นปัจจัยหลักต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของมณฑลระหว่างการเกษตรกรรม การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หรืออุตสาหกรรมการผลิตจากทรัพยากรธรรมชาติ จึงทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างเชื่องช้า แต่ในระยะหลังได้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีขึ้นไปมาก เช่น การติดตั้งสายเคเบิลใยแก้วนำแสงเพื่อเข้ามาส่งเสริมการทำวิจัยทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลมณฑลไห่หนานยังได้ตั้งเป้าหมายที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้กับมณฑลได้มากเป็น 1 ใน 5 ของรายได้รวมทั้งหมดภายในปี ค.ศ. 2010 ปัจจุบันบริษัท Lenovo และบริษัท Great Wall ผู้ผลิตสินค้าทางด้านซอฟต์แวร์และคอมพิวเตอร์ได้เข้ามาตั้งสำนักงานในมณฑลไห่หนานแล้ว ส่วนบริษัท NEC ก็ได้เข้ามาจัดบริษัทร่วมทุนในนครไห่โข่วในเดือนสิงหาคม 2004 เพื่อหวังที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางด้านซอฟต์แวร์และส่งออกไปยังตลาดญี่ปุ่น เหตุผลที่บริษัทฯ ตัดสินใจเข้ามาลงทุนทำธุรกิจที่นครไห่โข่วก็เพราะมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำเมื่อเทียบกับเมืองอื่นๆ ในจีน

7. การท่องเที่ยว

มณฑลไห่หนานได้รับการขนานนามว่าเป็น “ฮาวายของจีน” เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศหาดทราย และผลไม้نانาชนิดที่ใกล้เคียงกับเกาะฮาวายของสหรัฐอเมริกา มีพืชพันธุ์ป่าไม้อุดมสมบูรณ์และสัตว์ป่าแปลกตา และยังมีสภาพภูมิอากาศอบอุ่น นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังมีการสร้าง

สนามกอล์ฟขึ้นมามากเป็นจำนวนมาก และยังมีกิจกรรมให้เลือกทำอีกมากมาย เช่น สกีน้ำ
วินด์เซิร์ฟ การเล่นเรือ เทนนิส ดำน้ำลึก และการท่องเที่ยวโดยเรือ

7.1 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยว

ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหาดทรายและสภาพอากาศเขตร้อนทำให้มณฑลไห่หนาน
เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นแห่งหนึ่งของจีน และเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่ช่วยพยุง
สถานภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนานให้คงอยู่ โดยคิดเป็นร้อยละ 16 ของ GDP ในปี ค.ศ.
2003 มณฑลไห่หนานมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวทั้งสิ้น 0.14 ล้านคน และมีรายรับจาก
การท่องเที่ยวประมาณ 80 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.6 และ 24.5 ตามลำดับ

ตาราง 11-4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003

จำนวนนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ (คน)	ชาวต่างชาติ (คน) (ไม่รวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	จำนวนสถานที่ ท่องเที่ยวติดอันดับ มรดกโลก
0.29	0.14	80	-

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

เนื่องจากเป็นเมืองเขตร้อน สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงเป็นสถานที่พักตากอากาศและที่
ได้รับความนิยมมากที่สุดคืออ่าวยาหลง (Yalong Bay) ในเมืองซานย่า ในอดีตบริเวณนี้เป็นเพียง
ชายหาดโล่งๆ แต่ปัจจุบันมีโรงแรมหลายแห่งได้เข้ามาเปิดกิจการขึ้นที่นี้ เช่น โรงแรม Gloria
Resort และ Holiday Inn Resort เป็นต้น และล่าสุดโรงแรม Shangri-La Hotel and Resorts ได้มี
การลงทุนในสัญญาร่วมกับบริษัท Sanya Sunny Bay Development Co. เพื่อเปิดกิจการโรงแรม
ริมทะเลอย่างเต็มรูปแบบขึ้นที่นี้ อาทิ สปาและศูนย์กีฬาทางน้ำ โดยเปิดให้บริการในปี ค.ศ. 2005

ในปี ค.ศ. 2003 ส่วนจำนวนของโรงแรมที่พัก มณฑลไห่หนานมีโรงแรมสำหรับ
นักท่องเที่ยวรวม 199 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นกิจการของรัฐวิสาหกิจถึง 73 แห่ง ส่วนโรงแรมที่ลงทุน
โดยนักธุรกิจจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวันรวม 10 แห่ง และอีก 9 แห่งลงทุนโดยต่างชาติ มี
โรงแรมระดับ 5 ดาว จำนวน 13 แห่ง

มณฑลไห่หนานมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 157 แห่ง ในจำนวนนี้ มีบริษัทนำเที่ยว
ระหว่างประเทศเพียง 39 แห่ง มีการจ้างงานพนักงานและแรงงานอื่นๆ ในภาคการท่องเที่ยว
3,923 คน

7.2 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

มณฑลไห่หนานมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเขตร้อนอยู่หลายประเภท เช่น ป่าโกงกาง
ปะการัง หาดทราย แปลงปลูกพืชเศรษฐกิจ และป่าฝน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของมณฑล ได้แก่

เมืองซานย่า ตั้งอยู่ทางใต้สุดของเกาะถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางชายหาดที่มีชื่อเสียงและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก และได้รับเลือกเป็น 1 ใน 11 แหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนที่สำคัญของจีน นอกจากนี้ มณฑลไห่หนานยังมีการจัดงานเทศกาลท่องเที่ยวและงานเฉลิมฉลองอีกมากมายและหลากหลาย เช่น งานเทศกาลมะพร้าวนานาชาติ (Hainan Coconut International Festival) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากในและต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก

7.3 นโยบายและแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

รัฐบาลมณฑลไห่หนานได้มีความพยายามอย่างยิ่งที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยในปี ค.ศ. 2002 ได้ลงทุนเปิดกิจการโรงแรมระดับ 5 ดาวขึ้น ใช้ชื่อว่า โรงแรม Hainan New State Guest Hotel ที่นครไห่โข่วและเพื่อใช้เป็นที่พักรับรองแขกบ้านแขกเมืองจากต่างแดน นอกจากนี้ ยังได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจสำหรับบริษัทใหญ่ๆ ในกรุงปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และกว่างโจว เพื่อใช้มณฑลไห่หนานเป็นสถานที่จัดประชุม โดยชูประเด็นต้นทุนต่ำเป็นจุดขายสำคัญ เช่น การก่อสร้างห้องประชุมขนาดใหญ่ขนาด 4,000 ที่นั่งที่เมืองซานย่าเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดงานประกวดมิสเวิลด์รอบสุดท้ายในปี ค.ศ. 2003-2004 เป็นต้น

ปัจจุบัน รัฐบาลมณฑลพยายามผลักดันมณฑลไห่หนานให้เป็นจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยได้มีการจัดตั้งเขตพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 4 เขต ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวทางชายหาดเมืองซานย่า (Sanya Beach Holiday Development Zone) เขตพัฒนาแหล่งบันเทิงและจับจ่ายสินค้านครไห่โข่ว (Haikou Entertainment & Shopping Development Zone) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชาวหลีและม้งเมืองถงซา (Tongza Li & Miao Ethnic Traditions & Holiday Development Zone) และเขตพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนเมืองชิงหลง (Xinglong Hot-spring Resort Development Zone)

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายการออกวีซ่าประเภท Visa on Arrival ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย ซึ่งสามารถกระตุ้นจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามามากขึ้น โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามายังมณฑลถึง 216,000 คน เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนหน้าซึ่งเป็นปีที่การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคซาร์สถึงร้อยละ 13 ส่วนที่เมืองซานย่าซึ่งเป็นเมืองตากอากาศที่สำคัญ มณฑลไห่หนานก็มีนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจเข้ามาทำธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และสนามกอล์ฟเป็นจำนวนมากเช่นกัน และปัจจุบันได้มีการอนุญาตให้นักลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศเข้ามาทำธุรกิจการท่องเที่ยวในมณฑลได้อย่างเสรีตามข้อตกลงของ WTO

8. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

8.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ

นับตั้งแต่ที่ได้มีการเปิดประเทศ มณฑลไห่หนานสามารถดึงดูดเงินลงทุนต่างชาติได้เกือบ 10 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือถึงเกือบร้อยละ 3 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งประเทศโดยเฉพาะ

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 90 ขณะที่เศรษฐกิจของมณฑลมีขนาดเพียงร้อยละ 0.6 ของเศรษฐกิจจีน แต่ต่อมานักลงทุนต่างชาติเริ่มหันไปลงทุนในมณฑลอื่นๆ ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลไห่หนานมีมูลค่าการลงทุนตามสัญญา รวม 0.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมูลค่าที่ใช้จริงรวม 0.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 26.5 และ 13.5 ตามลำดับ ขณะที่ในช่วง 9 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มีมูลค่าเงินลงทุนแล้วรวม 462 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

การลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในภาคการขนส่งและโทรคมนาคมสื่อสาร การท่องเที่ยวและโรงแรม เกษตรกรรม การผลิต และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนที่มณฑลไห่หนานจำนวน 2,200 ราย โดยมีนครไห่โข่วและเมืองชานย่าเป็นแหล่งดึงดูดเงินทุนต่างชาติมากที่สุด

8.2 แหล่งเงินทุนสำคัญ

บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในมณฑลไห่หนานมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของมณฑลอย่างมาก โดยมีฮ่องกงเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ที่สุดของมณฑลไห่หนาน รองลงมาคือสหรัฐอเมริกา ไต้หวัน และสิงคโปร์

9. การค้าภายในประเทศ

9.1 มูลค่าการค้าปลีก

ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เข้ามาในมณฑลไห่หนาน ทำให้มูลค่าการค้าปลีกพุ่งสูงขึ้นกว่าร้อยละ 30 ในช่วงปี ค.ศ. 1992-1994 แล้วจึงลดลงเรื่อยๆ เหลือเฉลี่ยปีละ 5% ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา ในปี ค.ศ. 2003 มณฑลไห่หนานมีมูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภค รวม 19.2 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.9 ตลาดผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดอยู่ที่นครไห่โข่ว เมืองชานย่า และเมืองฉงชาน (Qiongsan) เพื่อเป็นการกระตุ้นตลาดผู้บริโภคในระยะยาว รัฐบาลจึงได้หันมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับเข้ามาที่มณฑลมากขึ้น

9.2 รูปแบบและพฤติกรรมผู้บริโภค

ด้วยรายได้ที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการปฏิรูประบบเศรษฐกิจซึ่งลดการแทรกแซงของรัฐในการจัดหาสวัสดิการสังคมและที่พำนักอาศัย ทำให้รูปแบบการจับจ่ายบริโภคของชาวมณฑลไห่หนานเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1996 และ 2003 เปลี่ยนแปลงไป จากตาราง 11-5 พบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในเรื่องอาหารการกินลดลง ในขณะที่การใช้จ่ายด้านบริการต่างๆ โดยเฉพาะการเดินทางขนส่งและโทรคมนาคมสื่อสาร การศึกษา บันเทิงและวัฒนธรรม และที่พำนักอาศัยมีสัดส่วนสูงขึ้นมาก

ตาราง 11-5 สัดส่วนค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าบริโภคต่อครัวเรือนในเขตเมือง (%)

รายการ	ปี 1996	ปี 2003
อาหาร	61.4	44.8
เสื้อผ้า	10.0	5.1
สินค้าและอุปกรณ์ในครัวเรือน	5.9	5.8
ยาและบริการทางการแพทย์	1.8	7.5
การเดินทางขนส่ง และโทรคมนาคมสื่อสาร	4.5	10.9
การศึกษา บ้านเหิงและวัฒนธรรม	5.8	11.5
ที่พักอาศัย	7.3	11.0

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

10. การค้าระหว่างประเทศ

10.1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2003 มูลค่าการค้ารวมของมณฑลไห่หนานมีรวม 2.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จัดอยู่ในอันดับที่ 26 ของจีน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.0 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก 0.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.4 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.3 ของ GDP และมูลค่าการนำเข้า 1.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.9 ทำให้การค้าขาดดุล 5.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. แต่ในช่วง 9 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2004 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของมณฑลไห่หนานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 71 คิดเป็น 2.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. แบ่งเป็นมูลค่า 1.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 92 และมูลค่าการส่งออก 707 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 36

สิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจที่พุ่งตัวดีขึ้นของมณฑลไห่หนานก็คือ การเติบโตของภาคเอกชน โดยกว่าร้อยละ 70 ของบริษัทที่จดทะเบียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเวชภัณฑ์ล้วนดำเนินการโดยภาคเอกชน ในเดือนมีนาคม 2004 ได้มีการสร้างนิคมเภสัชกรรม (Pharmaceutical Valley) ด้วยเงินลงทุน 2.4 พันล้านหยวน ประกอบด้วยโครงการปลูกสร้างอาคาร 12 แห่ง และคาดว่าจะช่วยสร้างงานให้กับประชากรได้ถึง 4,000 คน

10.2 สินค้าส่งออกและตลาดส่งออกสำคัญ

สินค้าส่งออกสำคัญของมณฑลไห่หนาน ได้แก่ สินแร่ (ร้อยละ 30) สิ่งทอ (ร้อยละ 16) ก๊าซธรรมชาติ โลหะผสม ยา เฟอ์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เป็นต้น ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ ฮองกง ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

10.3 สินค้านำเข้าและแหล่งนำเข้าสำคัญ

สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องบิน เหล็ก เหล็กกล้า อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ และพลาสติก เป็นต้น โดยเฉพาะการนำเข้าเครื่องบินทำให้มณฑลไห่หนานเป็นมณฑล

เดียวในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงที่ขาดดุลการค้า แหล่งนำเข้าสำคัญของมณฑลไห่หนาน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี และเกาหลีใต้

10.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ

คู่ค้าสำคัญของมณฑลไห่หนาน ได้แก่ ญี่ปุ่น โดยในปี ค.ศ. 2003 มีมูลค่าการค้าระหว่าง ญี่ปุ่นและมณฑลไห่หนานรวม 565.5 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือร้อยละ 26.3 ของการค้ารวมของ มณฑล รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และฮ่องกง

11. เมืองสำคัญและเขตพัฒนาพิเศษ

มณฑลไห่หนานมีเมืองใหญ่เพียงไม่กี่เมือง ได้แก่ นครไห่โข่ว เมืองชานย่า และเมืองโป๋อ้าว (Boao) เป็นต้น

ตาราง 11-6 ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมืองสำคัญในมณฑลไห่หนาน ปี ค.ศ. 2003

เมือง	GDP (พันล้านหยวน)	อัตราเติบโต (%)	GDP ต่อหัว (หยวน)	ผลิตผลทาง อุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	มูลค่าค้าปลีก (พันล้านหยวน)
ไห่โข่ว	22.88		16730	20.26	8.63
ชานย่า	4.12		8236	0.97	1.46
ตานโจว	6.34		7438	0.89	1.09
เหวินชาง	4.09		7587	0.78	0.89
ฉงไห่	4.94		10885	0.53	1.26

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

11.1 นครไห่โข่ว

นครไห่โข่วเป็นเมืองเอกของมณฑลไห่หนาน ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำหนานจูเจียง ถือเป็นเมืองที่อยู่ติดกับส่วนที่เป็นแผ่นดินใหญ่มากที่สุด นครไห่โข่วเป็นเมืองที่สวยงามโดยมีแนวต้นปาล์มเรียงรายตลอดแนวถนนใหญ่จำนวนมาก บริเวณที่เป็นท่าเรือตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมือง ส่วนทางเหนือเป็นศูนย์กลางร้านค้าตั้งอยู่ในย่านอาณานิคมเก่า และเพื่อเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รัฐบาลมณฑลยังได้ประกาศห้ามใช้รถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยน้ำมันเบนซินตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 เป็นต้นมา และในปัจจุบันก็ได้มีการเปลี่ยนระบบรถโดยสารประจำทางทั้งหมดที่ใช้ น้ำมันมาเป็นการใช้ก๊าซซึ่งไม่สร้างมลภาวะอีกด้วย

นับตั้งแต่ที่นครไห่โข่วประสบกับภาวะล้มละลายของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 รัฐบาลนครไห่โข่วได้พยายามดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งพอจะทำให้เศรษฐกิจภายในนครไห่โข่วฟื้นตัวขึ้นมาได้บ้าง โดยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 เป็นต้นมา เศรษฐกิจนครไห่โข่วมีอัตราเติบโตเฉลี่ยปีละ 10% คิดเป็นรายได้จากภาคเอกชนถึงเกือบครึ่งหนึ่งของรายได้

รวม โดยมีเมืองนงซาน ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของนครไห่โจวและมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรจากเดิม 800,000 คนเป็น 1.5 ล้านคนในปี ค.ศ. 2002 มีสัดส่วนมูลค่าการผลิตทางเศรษฐกิจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ของมูลค่าผลผลิตรวมของมณฑลไห่หนาน

ในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลนครไห่โจวมีแผนพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ภายในเมืองในระยะเวลา 5 ปีรวมมูลค่าการลงทุน 7.3 พันล้านหยวน แบ่งเป็นการขยายโครงข่ายเส้นทางรถยนต์สายหลัก 29 เส้น มูลค่า 5.2 พันล้านหยวน

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของนครไห่โจวจะกระจุกตัวอยู่ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมจินผาน (Jinpan Industrial Development Zone) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยชาวจีน ในขณะที่เขตสากลฮ่องกงและมาเก๊า (Hong Kong and Macau International Zone) ซึ่งอยู่ห่างจากนครไห่โจว 20 กิโลเมตร กลับเป็นเขตที่ไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลนครไห่โจวเท่าที่ควร และยังมีบริษัทที่มีความเป็นสากลจริงๆ (global status) เพียงไม่กี่แห่ง

มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติในนครไห่โจวส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมโรงแรม การท่องเที่ยว และการค้าปลีก โดยปี ค.ศ. 2003 โรงแรม Shangri-La Hotels & Resorts ได้ลงนามในสัญญาร่วมกับบริษัท Hainan First Investment Group เพื่อก่อสร้างโรงแรมใหม่ที่มีจำนวนห้องทั้งหมด 364 ห้อง สูง 40 ชั้น ซึ่งจะกลายเป็นตึกที่สูงที่สุดในนครไห่โจว คาดว่าจะเปิดให้บริการภายในปี ค.ศ. 2005

ด้านการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ สุสานของขุนนางไห่หฺว้ย (Hairui) ซึ่งเป็นขุนนางที่มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดีมากในสมัยราชวงศ์หมิง วัดอู่กง (Wugong Temple หรือ Five Officials' Memorial Temple) ซึ่งสร้างขึ้นไว้เป็นอนุสรณ์สำหรับขุนนางที่มีชื่อเสียง 5 ท่านที่อาศัยอยู่ในสมัยราชวงศ์ถังและซ่ง และสถานที่ขุดพบโบราณวัตถุสมัยราชวงศ์ฮั่น (602 ก่อนคริสตกาล-ค.ศ. 220) ในเขตหลิงสู่ย (Lingshui) ซึ่งเริ่มมีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำด้วยเหล็ก เครื่องปั้นดินเผาต่างๆ และเครื่องประดับตกแต่งที่ทำด้วยเงินซึ่งมีอายุในช่วงราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368-1644) ด้วย และจากหลักฐานการขุดพบจึงทำให้ทราบว่ามีบริเวณนี้เคยเป็นศูนย์กลางการค้ามาตั้งแต่ในสมัยโบราณ

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นครไห่โจวมีฟาร์มจระเข้ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันตกประมาณ 20 กิโลเมตร มีจำนวนจระเข้อยู่ถึง 3,500 ตัว และยังมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอื่นๆ อีก เช่น สวนสาธารณะไห่โจว อุทยานป่าแดง (Red Forest) ซึ่งมีป่าไม้เขียวชอุ่มตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงน้ำขึ้นจะทำให้ดูเหมือนกับว่าต้นไม้เจริญงอกงามขึ้นมาจากใต้ทะเล และยังมีชายหาดยาวนับไมล์เรียงรายด้วยแนวต้นมะพร้าวใกล้กับเมืองเหวินชาง (Wenchang) ไม่ห่างจากตัวเมืองเท่าใดนัก

นครไห่โจวยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อยบริเวณที่ราบสูงตงชือ (Tongshi Highlands) ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวหลีและม้ง และยังคงรักษานับขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของกลุ่มไว้เป็นอย่างดี เช่น วัฒนธรรมการสักบนใบหน้าสาวชาวหลี ซึ่งสามารถพบเห็นโดยทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ วิธีการประกอบอาหารพื้นเมืองของชาว

มณฑลไห่หนานบางรายการยังได้รับอิทธิพลมาจากอาหารพื้นเมืองของชาวม้งด้วย เช่น การหุงข้าวด้วยใบไผ่ และดื่กแต่น้อย เป็นต้น ไกลกันนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวปากปล่องภูเขาไฟหมาน (Mount Maan) ซึ่งเป็นภูเขาไฟที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ที่ดีที่สุดในจีน และยังมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านตงซือ (Tongshi Folklore Museum) และหมู่บ้านหลี่ซึ่งเป็นกระท่อมที่สร้างรูปทรงแบบเรือ

11.2 เมืองชานย่า

เมืองชานย่าตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของเกาะ มีประชากรทั้งหมด 440,000 คน เป็นเมืองท่าและเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียงมากของมณฑลไห่หนาน ปัจจุบันมีท่าเรือที่สำคัญอยู่เพียงแห่งเดียวซึ่งตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำชานย่า (Sanya River) โดยเป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางขนส่งทางเรือไปยังท่าเรือใหญ่ๆ ของจีนและให้บริการเรือโดยสารและบรรทุกสินค้าไปยังฮ่องกง รัฐบาลเมืองชานย่ามีแผนที่จะปรับขยายพื้นที่ท่าเรือเพื่อจัดหาบริการอันหลากหลายเพิ่มเติมมายังท่าเรือแห่งนี้ โดยได้เริ่มลงมือก่อสร้างท่าเรือสินค้าสำลิกหนานชาน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2005 ด้วยประสิทธิภาพการขนส่งถึง 5 ล้านตันต่อปี ขณะเดียวกันก็จะมีการโยกย้ายท่าเรือโดยสารไปยังเมืองไปไผเจียว (Baipaijiao) และการก่อสร้างท่าเรือประมงในเขตหลิวเต๋าวาน (Liudaowan) ด้วย

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจฟองสบู่ในช่วงกลางทศวรรษ 90 เมืองชานย่าเป็นอีกเมืองหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักเช่นกัน ทำให้มีอาคารหลายแห่งในตัวเมืองถูกทิ้งให้รกร้างไว้โดยไม่ได้ทำประโยชน์ ซึ่งเพิ่งจะได้รับอนุญาตจากรัฐบาลกลางให้รื้อถอนอาคารทิ้งในช่วง 2-3 ที่ผ่านมา และเมื่อรัฐบาลกลางอนุญาตให้เมืองอื่นๆ ทำลายอาคารในลักษณะเช่นเดียวกัน หลายเมืองจึงได้มีการส่งเจ้าหน้าที่มาศึกษาระบบและวิธีการรื้อทำลายอาคารที่เมืองชานย่าด้วย เนื่องจากการรื้อทำลายอาคารเป็นสิ่งที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก จึงต้องอาศัยประสบการณ์จากเมืองชานย่านั้นเอง

ด้านการท่องเที่ยว เมืองชานย่ามีชายหาดที่สวยงามที่สุดในมณฑลไห่หนาน หาดที่สวยงามที่สุดได้แก่ ชายหาดบริเวณอ่าวยาหลงซึ่งยาว 7 กิโลเมตร และยังมีหาดต้าตงไห่ (Dadonghai) ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองออกไปเพียง 3 กิโลเมตร เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการว่ายน้ำ หาดเทียนย่าไห่เจียว (Tianya Haijiao) ห่างจากตัวเมือง 23 กิโลเมตร ส่วนแนวปะการังที่สวยงามที่สุดอยู่บริเวณรอบเกาะอู๋จื่อโจว (Wuzhizhou) โดยมีบริการเรือเช่าเพื่อไปดำดูปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกได้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งผลิตไข่มุกที่มีชื่อเสียงตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของมณฑล ทั้งนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแผ่นดินใหญ่และชาวจีนในต่างประเทศ

เมืองชานย่ายังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ เช่น ป่าหินซึ่งห่างออกจากตัวเมืองชานย่าประมาณ 80 กิโลเมตร ซึ่งมีทัศนียภาพที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์มาก และหมู่บ้านชนกลุ่มน้อยในเมืองซินซุน (Xincun) ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะ ซึ่งสามารถพบเห็นสาวชาวฮากกะแต่งกายโดยใส่หมวกปีกกว้างประดับด้วยเครื่องทองและอัญมณีนานาชนิด และจากที่นี่ยังมีบริการเรือข้ามฟากไปยังสวนลิงหนานวาน (Nanwan Monkey Island) ซึ่งมีลิงสีทองอาศัยอยู่จำนวนมาก

11.3 เมืองไป๋อ้าว

เมืองไป๋อ้าวตั้งอยู่ทางชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณปากแม่น้ำว๋านเฉียนเจียง ห่างจากนครไช่โจวประมาณ 100 กิโลเมตร เคยใช้เป็นสถานที่จัดประชุมประจำปีของ Asia Forum ในปี ค.ศ. 2003 ซึ่งเรียกการประชุมครั้งนั้นว่า Boao Forum โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในรัฐบาลจีนและอิงรูปแบบการจัดมาจากการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งมีผู้นำทางการเมือง นักวิชาการ และผู้บริหารจากบริษัทต่าง ๆ จากทั่วโลกเข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมากแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากข่าวการแพร่ระบาดของโรคซาร์จนเกือบทำให้ต้องล้มเลิกการประชุมไป

สำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในครั้งนั้น ทำให้รัฐบาลได้วางจ้างบริษัทด้านงานพัฒนาในเมืองไป๋อ้าวกำหนดแผนระยะยาวเพื่อก่อสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและที่พักอาศัยขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบด้วย การก่อสร้างโรงแรม 25 แห่ง สนามกอล์ฟ 6 แห่ง และหอประชุมถาวรบนเนื้อที่รวม 42 ตารางกิโลเมตร

ด้านการท่องเที่ยว เมืองไป๋อ้าวเป็นเมืองที่มีทัศนียภาพตามแบบเมืองในเขตร้อนและมีปอน้ำพุร้อนธรรมชาติหลายแห่ง จึงได้พัฒนามาเป็นเมืองพักตากอากาศหรูหราและมีโรงแรมหลายแห่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น โรงแรมโซฟิเทล ซึ่งถือเป็นโรงแรมระดับชั้นนำของที่นี่ เป็นต้น

11.4 เขตพัฒนาเศรษฐกิจหยางผู่ (Yangpu Economic Development Zone)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจหยางผู่ มีพื้นที่รวม 31 ตารางกิโลเมตร จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1992 โดยในขณะนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของเจิ้ง เสี่ยวผิง จึงได้มีการให้สิทธิพิเศษทางภาษี พร้อมทั้งดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อประโยชน์แก่นักลงทุนมากที่สุดในขณะนั้น แต่การดำเนินการก็ไม่บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ มีเพียงไม่กี่ผลงานเท่านั้นที่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาตลอดระยะเวลาสิบปี แต่อย่างไรก็ดี ยังมีนักลงทุนรายใหญ่ค่อย ๆทยอยเข้ามาลงทุนในพื้นที่ นักลงทุนรายที่ใหญ่ที่สุดจนถึงในขณะนี้คือ บริษัท Sinar Max Group ซึ่งเข้ามาจัดตั้งโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ ด้วยเงินลงทุนทั้งสิ้น 13 พันล้านหยวน ทั้งนี้อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีถือเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมหลักของเขตพัฒนาแห่งนี้ นอกจากนี้ แม้จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเมืองหยางผู่เป็นเมืองที่ห่างไกลความเจริญและขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ แต่เมืองหยางผู่ก็มีโรงผลิตไฟฟ้าเป็นของตัวเอง ด้วยกำลังการผลิต 400 เมกะวัตต์

โอกาสของไทยในมณฑลไห่หนาน

มณฑลไห่หนานเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษขนาดใหญ่ระดับมณฑลของจีน โดยทั่วไปแล้วอาจจะเข้าใจผิดว่าเป็นมณฑลที่มีผู้บริโภคที่มีฐานะและมีกำลังซื้อและน่าจะเป็นตลาดศักยภาพสำหรับสินค้าไทย แต่อย่างไรก็ดี ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพอากาศที่คล้ายคลึงกันของไทยกับมณฑลไห่หนาน จึงทำให้พืชผลทางการเกษตรที่ไทยผลิตได้ มณฑลไห่หนานก็ผลิตได้ไม่ต่างกัน มณฑลไห่หนานจึงถือเป็นแหล่งผลิตผลไม้เขตร้อนที่ใหญ่ที่สุดของจีนและอาจจะเป็นคู่แข่งของผลไม้ไทยในตลาดจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังจะเห็นได้จากตลาดขายส่งผลไม้ประจำมณฑล ซึ่งมีผลไม้ของมณฑลไห่หนานวางขายอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเงาะ แดงโม ลำไย มะม่วง แก้วมังกร สับปะรด มะเฟือง เป็นต้น มีเพียง 2 ชนิดที่เป็นผลไม้ไทย คือ มังคุดและทุเรียน ที่สำคัญมณฑลไห่หนานยังเป็นแหล่งผลิตยางพาราอันดับ 1 ของจีน ด้วย

ด้านการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเดินทางมามณฑลไห่หนานสูงถึงปีละ 10 กว่าล้านคน สูงกว่าจำนวนของประชากรทั้งหมดของมณฑลที่มีประมาณ 8-9 ล้านคน ความเป็นแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลไห่หนานโดยเฉพาะที่เมืองซานย่า จึงดูเหมือนว่าจะเป็นโอกาสสำหรับไทยในการทำธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว เช่น บริการสปา หากแต่ในความเป็นจริงแล้ว นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่มณฑลไห่หนานเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงร้อยละ 30 ที่เหลือเป็นนักท่องเที่ยวของจีนถึงร้อยละ 70 ซึ่งส่วนใหญ่หนีหนาวมาจากจีนทางตอนเหนือบริเวณมณฑลเจ้อเจียง ปักกิ่ง หรือเซี่ยงไฮ้ เพื่อมาเที่ยวทะเล พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในมณฑลไห่หนานจึงไม่นิยมใช้บริการสปา เสริมความงาม หรือการนวดเพื่อผ่อนคลาย

มณฑลไห่หนานเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของตลาดจีนที่ดูกว้างใหญ่แต่กลับมีลักษณะเฉพาะและซับซ้อน นักธุรกิจไทยต้องการมาลงทุนในจีน จึงจำเป็นต้องเลือกเขตพื้นที่เป้าหมายอย่างรอบคอบ ลงไปสำรวจพื้นที่ด้วยตัวเองก่อนที่จะเข้าไปลงทุน รวมทั้งต้องศึกษาว่าผู้บริโภคของตลาดเป้าหมายมีรายได้ รสนิยม รูปแบบของการบริโภคและการใช้จ่ายใช้สอยอย่างไร สภาพเศรษฐกิจและผลผลิตของมณฑลเป็นอย่างไร ตลอดจนต้องเรียนรู้กฎระเบียบปลีกย่อยต่างๆ ของมณฑลเป้าหมายและของประเทศจีนโดยรวมด้วย

ที่มา: อักษรศรี พานิชสาส์น, 2547, "ควรรู้อะไรก่อนไปเจาะตลาดจีน," กรุงเทพฯธุรกิจ, 3 มีนาคม.

ตาราง 11-7 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและมณฑลไห่หนาน (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
มณฑลไห่ หนาน	8.2	1045.3	8.1	35,354

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2003; รายงาน World Bank.

ดัชนีที่สำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลไห่หนาน (Hainan Province)

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
1. สภาพทั่วไป			
1.1 พื้นที่รวม (ตารางกิโลเมตร)	33,920	35,354	เกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของจีน รองจากเกาะไต้หวัน
พื้นที่เพาะปลูก (หมื่นเฮกตาร์)	42.33	42.33	ร้อยละ 12 ของพื้นที่รวม
ความยาวชายฝั่ง (กิโลเมตร)	1,928	1,928	
1.2 สภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ย (องศาเซลเซียส)	20-26	22.8-25.8	
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ			
ถ่านหิน (ล้านตัน)	98.58	167.43	
แร่เหล็ก (ล้านตัน)	322.13	399.58	
1.4 จำนวนประชากร (ล้านคน)	8.03	8.11	อันดับที่ 28 ในจีน
ในเขตเมือง	2.08	2.04	
ในเขตชนบท	5.71	5.85	
ชนกลุ่มน้อย	1.34	1.35	ร้อยละ 17.20 ของประชากรรวม
1.5 สุขอนามัย			
จำนวนโรงพยาบาล/สถานอนามัย (แห่ง)	2,840	2,655	
จำนวนเตียงคนไข้ (เตียง)	19,120	18,312	
1.6 การศึกษา			
1) จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา (ล้านคน)			
ระดับประถมศึกษา (ล้านคน)	1.02	1.00	
ระดับมัธยมศึกษา (ล้านคน)	0.48	0.50	
ระดับอุดมศึกษา (พันคน)	34,711	43,498	
1.7 การจ้างงาน			
จำนวนผู้มีงานทำ (ล้านคน)	3.49	3.60	
อุตสาหกรรมเกษตร	2.06	2.10	
อุตสาหกรรม	0.33	0.35	
อุตสาหกรรมบริการ	1.11	1.14	
อัตราค่าจ้างโดยเฉลี่ย (หยวน)	9,480	10,397	อันดับที่ 31 ในจีน
1.8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
จำนวนนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัย (คน)	1,977	3,723	
จำนวนสถาบันวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (แห่ง)	204	174	
มูลค่าค่าใช้จ่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พันล้านหยวน)	0.29	0.32	
2. การปกครอง			
จำนวนจังหวัด/จังหวัดปกครองตนเอง (Prefecture)	2	2	เมืองเอก ได้แก่ นครไห่โข่ว (Haikou)
จำนวนอำเภอ/อำเภอปกครองตนเอง (County)	5	5	
จำนวนเทศบาลตำบล (Township)	200	201	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
3. ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ			
3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	62.49	69.17	อันดับที่ 28 ในจีน เพิ่มขึ้น 10.5%
อุตสาหกรรมเกษตร	22.89	25.13	
อุตสาหกรรม	14.61	17.19	
อุตสาหกรรมบริการ	24.98	26.84	
3.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	8,071	8,573	อันดับที่ 16 ในจีน
ในเขตเมือง (หลังหักภาษี)	6,823	7,259	อันดับที่ 15 ในจีน
ในเขตชนบท	2,423	2,588	อันดับที่ 11 ในจีน
3.3 มูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์คงที่ (พันล้านหยวน)	22.58	27.63	อันดับที่ 29 ในจีน
Capital Construction	14.97	17.96	อันดับที่ 28 ในจีน
Innovation	1.28	1.28	อันดับที่ 30 ในจีน
การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภคต่างๆ	2.01	3.66	
4. การคลัง			
รายรับของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	5.18	6.15	
รายจ่ายของรัฐบาล (พันล้านหยวน)	9.85	11.52	
5. การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร			
5.1 ระยะทางของเส้นทางคมนาคม (กิโลเมตร)			
เส้นทางรถไฟ	214	214	
ทางหลวง	20,876	20,877	
เส้นทางน้ำ	414	434	
เส้นทางการบิน	477,317	306,747	
5.2 จำนวนท่าเทียบเรือชายฝั่ง (แห่ง)	54	54	ขนาดเรือ 10,000 ตัน มี 10 แห่ง
5.3 ปริมาณการจัดการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ (ล้านตัน)	23.09	27.57	
5.4 ปริมาณการขนส่งสินค้า (ล้านตัน)	104.98	-	
5.5 ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร (ล้านคน)	279.92	-	
5.6 ด้านการสื่อสาร			
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (ล้านเลขหมาย)	1.10	1.36	
จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ (ล้านคน)			
ในเมือง	0.96	1.15	
ในชนบท	0.41	0.47	
6. เกษตรกรรม			
6.1 ผลิตรวมด้านเกษตรกรรม (พันล้านหยวน)	35.37	39.57	อันดับที่ 25 ในจีน
ผลิตรวมจากกสิกรรม	15.15	15.25	
ผลิตรวมจากการป่าไม้	4.91	5.33	
ผลิตรวมจากการปศุสัตว์	6.50	6.47	
ผลิตรวมจากการประมง	9.46	10.31	
6.2 ปริมาณผลิตผลด้านเกษตรกรรม (ล้านตัน)			
เมล็ดข้าว	2.03	2.05	อันดับที่ 26 ในจีน
พืชน้ำมัน	0.10	0.10	อันดับที่ 21 ในจีน

เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย: มณฑลไห่หนาน
โดย วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุระทองไทย

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
ผลไม้	1.39	1.48	
อ้อย	3.75	4.02	
ยางพารา	0.30	0.31	
มะพร้าว (ล้านลูก)	226.25	229.59	
เนื้อสัตว์	0.32	0.34	อันดับที่ 28 ในจีน
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	1.09	1.23	อันดับที่ 12 ในจีน
7. อุตสาหกรรม			
7.1 ผลิตรวมทางอุตสาหกรรม (พันล้านหยวน)	26.46	33.36	อันดับที่ 30 ในจีน
อุตสาหกรรมเบา	1.49	1.54	
อุตสาหกรรมหนัก	1.15	1.79	
7.2 ผลผลิตรวมของอุตสาหกรรมหลัก (พันล้านหยวน)			
การแปรรูปอาหาร	2.78	3.22	
อุปกรณ์การขนส่ง	5.09	9.14	
เคมีภัณฑ์	1.86	1.98	
เวชภัณฑ์และการแพทย์	2.62	2.55	
การผลิตไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำมัน	2.17	2.27	
8. อุตสาหกรรมบริการ			
8.1 การท่องเที่ยว			
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	0.39	0.29	อันดับที่ 17 ในจีน
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	91.99	79.57	
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	264	274	
จำนวนบริษัทบริการท่องเที่ยว (บริษัท)	154	157	
8.2 การธนาคาร			
ดุลบัญชีเงินฝาก (พันล้านหยวน)	89.19	105.04	
ดุลบัญชีเงินกู้ (พันล้านหยวน)	78.04	87.47	
8.3 การประกันภัย			
รายรับเบี้ยประกันภัย (พันล้านหยวน)	1.06	1.35	
รายจ่ายแก่ผู้เอาประกันภัย (พันล้านหยวน)	0.25	0.31	
9. การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ			
9.1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
มูลค่าตามสัญญา	230.73	291.85	
มูลค่าที่ใช้จริง	511.78	580.62	
จำนวนโครงการ (โครงการ)	233	164	
9.2 ประเทศนักลงทุน (ล้านดอลลาร์ สรอ.)			
1) จีนฮ่องกง	224.04	-	
2) สิงคโปร์	57.07	-	
3) ไต้หวัน	43.44	-	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
10. การค้าภายในประเทศ			
10.1 มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	20.44	19.16	อันดับที่ 28 ในจีน
10.2 มูลค่าการใช้จ่ายต่อหัวของประชาชนในเขตเมือง (หยวน)			
อาหาร	2,435.90	2,462.24	
เครื่องนุ่งห่ม	266.52	279.54	
เครื่องใช้ในครัวเรือน	304.46	319.33	
เวชภัณฑ์และบริการทางการแพทย์	301.41	413.82	
โทรคมนาคมและการขนส่ง	649.78	602.38	
การศึกษา วัฒนธรรม และการพักผ่อน	744.10	630.02	
ที่พักอาศัย	470.93	604.65	
11. การค้าระหว่างประเทศ			
11.1 มูลค่าการค้ารวม (ร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	18.67	22.78	อันดับที่ 26 ในจีน
การส่งออก	8.19	8.69	
การนำเข้า	10.47	14.09	
ดุลการค้า	-2.28	-5.40	
11.2 สินค้าส่งออกสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) ก๊าซธรรมชาติ	253.53	161.90	
2) เครื่องจักรและไฟฟ้า	107.78	122.98	
3) เครื่องนุ่งห่ม	92.78	111.52	
4) ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	62.80	63.60	
5) ผลิตภัณฑ์จากทะเล	60.40	60.72	
11.3 สินค้านำเข้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) เครื่องบิน	470.66	305.35	
2) เครื่องจักรและอุปกรณ์	106.66	286.89	
3) เครื่องใช้ไฟฟ้า	29.27	100.41	
4) เหล็กกล้าม้วน	42.82	77.36	
5) ยาและเวชภัณฑ์	-	38.32	
11.4 ประเทศคู่ค้าสำคัญ (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)			
1) ญี่ปุ่น	331.70	565.51	
2) สหรัฐอเมริกา	626.37	497.65	
3) จีนฮ่องกง	-	280.67	
12. เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจ			
12.1 นครไห่โข่ว (Haikuo)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	0.64	1.39	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	16.27	22.88	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	26,226	16,730	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	8.88	8.63	
จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	15	15	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	82,447	73,167	

ดัชนี	ปี 2002	ปี 2003	คำอธิบาย
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	
12.2 เมืองซานย่า (Sanya)			
จำนวนประชากร (ล้านคน)	0.49	0.50	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	3.59	4.11	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว (หยวน)	7,311	8,236	
รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเมือง (หยวน)	-	-	
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	1.26	1.45	
จำนวนท่าเทียบเรือ (แห่ง)	5	5	
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	174,424	135,204	ชาวจีนร้อยละ 70 และชาวต่างชาติร้อยละ 30
รายรับจากการท่องเที่ยว (ล้านหยวน)	-	-	

ที่มา: Hainan Statistical Yearbook 2004.

บทที่ 12

บทสรุปและบทวิเคราะห์หนี้ต่อไทย

บทสรุป: ทำไมต้องหนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ

จากการศึกษา 11 มณฑลสำคัญของจีนซึ่งครอบคลุมอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของจีน ได้แก่ มณฑลทางตะวันตก (ฉงชิ่ง ซื่อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน ส่านซี และกว่างซี) มณฑลทางตะวันออก (ฝูเจี้ยน และเจ้อเจียง) มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ (เหลียวหนิง) และมณฑลทางใต้ของจีน (กว่างตง และไห่หนาน) สะท้อนให้เห็นระบบ/กลไกในประเทศจีนและลักษณะเฉพาะของแต่ละมณฑลจีน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อมูลประเทศจีนในระดับมณฑล เสมือนเป็นหนึ่งในมณฑล หนึ่งประเทศ ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ลักษณะเฉพาะของตลาดจีน

เนื่องจาก จีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ (อันดับ 3 ของโลก) แบ่งออกเป็นหลายมณฑล แต่ละมณฑลมีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก มีความแตกต่างทางเศรษฐกิจ เช่น ระดับรายได้ ธรรมเนียม และรูปแบบการใช้จ่ายใช้สอย เป็นต้น ตลาดจีนในแต่ละภูมิภาคจึงมีลักษณะแตกต่างหลากหลาย (fragmented markets)

ตาราง 12-1 ตัวอย่างอุปนิสัยของคนจีนในบางมณฑล

มณฑล	ผู้บริโภค	นักธุรกิจ
กว่างตง	ชอบสินค้าฟุ่มเฟือย หูหระ ราคาแพง	ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย สนใจอาหารการกิน มุ่งแสวงหาความร่ำรวย และชอบอวดแสดงฐานะ ที่ร่ำรวยของตน เจ้าเล่ห์ มงายเรื่องขวงจู้
ฝูเจี้ยน	-	ชอบค้าขาย กล้าได้กล้าเสีย
เจ้อเจียง	ละเอียดลออ ให้ความสำคัญกับชื่อเสียง	เป็นนักการค้า การบัญชี รอบคอบ บุกเบิกด้านการค้าขายเก่ง กล้าเสี่ยง หวังกำไรระยะสั้น
ไห่หนาน	-	เป็นพวกอนุรักษนิยม ขาดความอดทน หวังผลระยะสั้น
ส่านซี	ชอบท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม นิยมสินค้าเน้นภูมิปัญญาชาวบ้าน เก่งด้านผลิตและจำหน่ายยาสมุนไพร	-
ซื่อชวน	มีประชากรมาก กำลังซื้อปานกลาง	ไม่นิยมทำการค้า ไม่ชอบอวดร่ำอวดรวย ยึดคุณธรรมความซื่อตรง
หยุนหนาน	สมถะ เรียบง่าย ไม่นิยมความฟุ้งเฟ้อ	เป็นคนซื่อ เปิดเผย จริงใจทำธุรกิจแบบสบายๆ ไม่ชอบคนเจ้าเล่ห์คนเอาเปรียบ

ที่มา: วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์, 2546, "อุปนิสัยการทำการค้าของคนจีนในท้องถิ่นต่างๆ ของคนจีน," เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง "การแข่งขันทางเศรษฐกิจของจีนท่ามกลางกระแสทุนนิยมโลก" 4 กันยายน.

2. อำนาจบริหารจัดการของรัฐบาลระดับมณฑล

เนื่องจากจีนมีการปกครองแบบกระจายอำนาจจากส่วนกลาง (decentralization) รัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมณฑลจึงมีอำนาจทางการบริหารค่อนข้างมาก เช่น รัฐบาลกลางให้อำนาจแก่รัฐบาลท้องถิ่นในการอนุมัติโครงการการลงทุนขนาดใหญ่จากนักลงทุนต่างชาติได้มากขึ้น โดยปกติโครงการที่ต่างชาติจะเข้ามาลงทุนแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1) โครงการที่ได้รับการสนับสนุน 2) โครงการที่ได้รับการอนุญาตแต่ไม่ได้รับการสนับสนุน 3) โครงการที่ถูกจำกัด และ 4) โครงการที่ถูกห้าม เช่น โครงการที่สร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม โดยรัฐบาลระดับมณฑลจะมีสิทธิอนุมัติโครงการที่มีมูลค่าไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. ได้ (เดิมจะมีสิทธิอนุมัติเฉพาะโครงการที่มีมูลค่าไม่เกิน 30 ล้านดอลลาร์ สรอ.) และสำหรับโครงการที่ถูกจำกัด มูลค่าโครงการสูงสุดที่รัฐบาลท้องถิ่นสามารถอนุมัติได้คือ 50 ล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นต้น

3. การเก็บภาษีและการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐบาลท้องถิ่น

นอกจากกฎระเบียบในระดับประเทศโดยมีรัฐบาลกลางเป็นผู้กำกับดูแลแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลของจีนยังมีอำนาจในการออกกฎหรือระเบียบระดับท้องถิ่น และที่สำคัญนับแต่มีการปฏิรูปการจัดเก็บภาษีในปี ค.ศ. 1994 ได้มีการแยกระบบการจัดเก็บภาษีระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นออกจากกัน พร้อมทั้งวางกรอบการทำงานของระบบการคลังในแต่ละระดับ ทำให้ระบบการเงินของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นจะแยกออกจากกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินงบประมาณ เพื่อความเป็นอิสระและสร้างแรงจูงใจให้กับรัฐบาลมณฑลในการหารายได้เข้ามณฑลของตนเอง

4. ข้อจำกัดของการกระจายสินค้าในตลาดจีน

จีนมีพื้นที่กว้างใหญ่ (อันดับ 3 ของโลก) การกระจายสินค้าในตลาดภายในของจีนยังคงมีอุปสรรคและไม่สิ้นไหลเห่าที่ควร เนื่องจากรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจของจีนยังคงกำกับและควบคุมระบบขนส่งและโลจิสติกส์ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ รวมไปถึงระบบค้าปลีก/ค้าส่งที่จีนยังไม่ได้เปิดเสรีอย่างแท้จริง

จากข้อสรุปข้างต้น สะท้อนถึงความจำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกลไกและระบบต่างๆ ของจีนทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองท้องถิ่น ตลอดจนมิติด้านสังคมและอื่นๆ ในระดับมณฑล

มณฑลไหหน่ย

สำหรับ 11 มณฑลที่เน้นศึกษาในรายงานชิ้นนี้ล้วนมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความสำคัญที่แตกต่างหลากหลาย ดังนี้

ตาราง 12-2 เปรียบเทียบดัชนีสำคัญระหว่างไทยและพื้นที่ศึกษา (ปี ค.ศ. 2003)

มณฑล/ ประเทศ	GDP (พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปี)	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ขนาดพื้นที่ (ตาราง กม.)
ประเทศไทย	143.1	2,237	64	513,115
ฉงชิ่ง	27.2 (อันดับ 23 ในจีน)	975.5 (อันดับ 17 ในจีน)	31.1 (อันดับ 20 ในจีน)	82,000 (อันดับ 26 ในจีน)
ซีอาน	65.9 (อันดับ 9 ในจีน)	775.1 (อันดับ 27 ในจีน)	85.3 (อันดับ 3 ในจีน)	485,000 (อันดับ 5 ในจีน)
กุ้ยโจว	16.2 (อันดับ 26 ในจีน)	434.9 (อันดับ 31 ในจีน)	38.7 (อันดับ 15 ในจีน)	176,000 (อันดับ 16 ในจีน)
หยุนหนาน	29.7 (อันดับ 19 ในจีน)	682.0 (อันดับ 29 ในจีน)	43.8 (อันดับ 12 ในจีน)	394,000 (อันดับ 8 ในจีน)
सानซี	28.9 (อันดับ 21 ในจีน)	782.6 (อันดับ 26 ในจีน)	36.9 (อันดับ 17 ในจีน)	206,000 (อันดับ 11 ในจีน)
กว่างซี	33.0 (อันดับ 17 ในจีน)	720.3 (อันดับ 28 ในจีน)	48.6 (อันดับ 10 ในจีน)	236,660 (อันดับ 9 ในจีน)
ฝูเจี้ยน	63.3 (อันดับ 11 ในจีน)	1809.1 (อันดับ 7 ในจีน)	34.9 (อันดับ 18 ในจีน)	121,400 (อันดับ 23 ในจีน)
เจ้อเจียง	111.1 (อันดับ 4 ในจีน)	2382.8 (อันดับ 4 ในจีน)	45.5 (อันดับ 11 ในจีน)	101,800 (อันดับ 25 ในจีน)
เหลียวหนิง	72.5 (อันดับ 8 ในจีน)	1721.9 (อันดับ 8 ในจีน)	41.6 (อันดับ 14 ในจีน)	146,000 (อันดับ 21 ในจีน)
กว่างตง	162.4 (อันดับ 1 ในจีน)	2051.9 (อันดับ 5 ในจีน)	77.2 (อันดับ 4 ในจีน)	179,756 (อันดับ 15 ในจีน)
ไห่หนาน	8.2 (อันดับ 28 ในจีน)	1045.3 (อันดับ 16 ในจีน)	8.1 (อันดับ 28 ในจีน)	35,300 (อันดับ 28 ในจีน)

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004; World Bank.

1. มณฑลทางตะวันตก

มณฑลตะวันตกทั้ง 6 มณฑล เป็นมณฑลที่ทางการจีนได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่มาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2000 ตามนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก ที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa หรือ Great Western Development Strategy ที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทนำ ซึ่งแต่ละมณฑลมีลักษณะสำคัญและนัยต่อไทย สรุปได้ดังนี้

- **มหานครฉงชิ่ง** (อักษรศรี, วารสารส่งเสริมการลงทุน, พฤษภาคม 2548)

ถือว่าเป็นเมืองแห่งอนาคตที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นและทุ่มงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสร้างบรรยากาศทางธุรกิจ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของจีนตอนในในการช่วยกระจายรายได้และการจ้างงานเพื่อลดความแตกต่างทางรายได้ระหว่างจีนตอนในและจีนชายฝั่งตามนโยบายมุ่งสู่ตะวันตก และด้วยความโดดเด่นในด้านอุตสาหกรรมหนัก โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ใหญ่อันดับ 4 ของจีน และมียอดการผลิตรถยนต์นั่งมากเป็นอันดับ 5 ของจีน มหานครฉงชิ่งจึงเปรียบเสมือน "ชิคาโกของจีน" ไทยจึงควรแสวงหาโอกาสที่จะเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกันในด้านอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและยานยนต์ ตลอดจนภาคบริการ เช่น การเงินการธนาคาร และด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

- **มณฑลชื้อชวน** (อักษรศรี, วารสารส่งเสริมการลงทุน, เมษายน 2548)

แม้ว่ามณฑลชื้อชวนจะมีข้อเสียเปรียบเชิงภูมิศาสตร์จากการเป็นมณฑลตอนในไม่มีทางออกทะเล แต่ในขณะนี้ ถือเป็นมณฑลที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในภูมิภาคจีนตะวันตก นอกเหนือจากการเป็นฐานการผลิตที่สำคัญทั้งทางการเกษตรและอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูงแล้ว มณฑลชื้อชวนยังมีประชากรที่เป็นกลุ่มผู้บริโภคมีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเมืองเอกของชื้อชวน คือ นครเฉิงตู มีประชากรกว่า 10 ล้านคน และมีศักยภาพในการรองรับสินค้าจากไทย เนื่องจากเป็นศูนย์กลางผู้บริโภคของจีนตอนใน และเริ่มมีชาวจีนรุ่นใหม่และเป็นชนชั้นกลางที่มีกำลังซื้อสูงมากขึ้น ที่สำคัญ ในขณะนี้ การแข่งขันในมณฑลชื้อชวนยังไม่เข้มข้นหรือรุนแรงเมื่อเทียบกับมณฑลชายฝั่งตะวันออกอย่างปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ หรือกว่างโจว จึงน่าจะเป็นอีกมณฑลเป้าหมายของนักธุรกิจไทยที่ควรจะไปสำรวจและศึกษาข้อมูลแบบเจาะลึกเพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจของตนต่อไปในอนาคต

- **มณฑลกุ้ยโจว**

แม้ว่ามณฑลกุ้ยโจวจะเป็นมณฑลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำที่สุดในประเทศจีน แต่ก็จัดเป็นมณฑลที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ฟอสฟอรัส และบ็อกไซต์ มีปริมาณมากอยู่ในอันดับ 2 และ 3 ของจีนตามลำดับ และกุ้ยโจวมีแร่ละอุนเนียมมากเป็นลำดับต้นๆ ในจีน นอกจากนี้ยังมีถ่านหิน และแหล่งพลังงานจากน้ำ ด้านการเกษตร กุ้ยโจวผลิตใบยาสูบมากอันดับ 2 รองจากมณฑลหยุนหนานและมีสมุนไพรจีนมากกว่า 3,700 ชนิด ทำให้กุ้ยโจวเป็นผู้ผลิตยาจีนที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการทำฟาร์มสุนัขมากที่สุดในจีนเพื่อสนองความต้องการของชาวกุ้ยโจว ซึ่งนิยมบริโภคเนื้อสุนัขเป็นหลัก

มณฑลกุ้ยโจวมีชื่อเสียงในการผลิตเหล้าขาวที่รู้จักกันทั่วไปในจีนและต่างประเทศ คือ เหมาได และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงมากที่สุด คือ น้ำตกหวงกั๋วชู่ และด้วยภูมิประเทศที่มีภูเขาสูงจำนวนมาก ในการพัฒนาตามแผนพัฒนาจีนตะวันตก รัฐบาลจีนจึงให้ความสำคัญกับการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงผ่านกุ้ยโจวเพื่อหวังให้มีการพัฒนามากขึ้น ได้แก่

เส้นทางด่วนเชื่อมฉงชิ่ง-ก๊วยหยาง-คุนหมิงยาวประมาณ 1,200 กิโลเมตร จะกลายเป็นเส้นทางที่จะนำความเจริญมาสู่มณฑลกุ้ยโจวได้มากขึ้น

- **มณฑลหยุนหนาน** (อักษรศรี, วารสารส่งเสริมการลงทุน, มิถุนายน 2548)

มณฑลหยุนหนานมีความใกล้ชิดและติดต่อกับไทยมานาน ตั้งแต่มีความร่วมมือกันภายใต้กรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1992 และยังเป็นมณฑลทางใต้ของจีนที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของไทย เนื่องจากความใกล้ชิดในแง่ทำเลที่ตั้ง แม้ว่าจะไม่ได้มีพรมแดนติดต่อกันโดยตรง แต่สามารถใช้เส้นทางการขนส่งทางลำแม่น้ำโขงเพื่อการค้าขายกันได้ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลของมณฑลตามแถบชายฝั่งของจีน รัฐบาลมณฑลหยุนหนานค่อนข้างจะให้ความสำคัญและค่อนข้างผ่อนปรนด้านการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านในลุ่มแม่น้ำโขง เช่น หน่วยงานตรวจสอบและด้านศุลกากรตามเมืองชายแดนของมณฑลหยุนหนานสามารถช่วยผ่อนปรนการตรวจสอบสินค้าจากการค้าขายแดนในบางกรณี เป็นต้น และเนื่องจากไม่มีทางออกทะเล รัฐบาลมณฑลหยุนหนานจึงต้องการอาศัยการค้า การลงทุน และการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดความคึกคักทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับไทย ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคและมีความพัฒนาก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นๆ ในอินโดจีน ที่สำคัญ ในขณะนี้รัฐบาลไทย (โดยกระทรวงการต่างประเทศ) และรัฐบาลมณฑลหยุนหนานมีความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กรอบ “คณะทำงานไทย-หยุนหนาน” จึงน่าจะเป็นอีกกลไกหนึ่งที่รัฐบาลไทยควรจะใช้ประโยชน์เพื่อเป็นช่องทางในการประสานและร่วมมือกับหยุนหนานเพื่อสร้างความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจและมิติอื่นๆ ต่อไป

- **มณฑลसानซี**

เนื่องจากเคยเป็นฐานทางการทหารของจีนมาตั้งแต่สมัยของผู้นำเหมา เจ๋อตุง ทำให้มณฑลसानซีมีความโดดเด่นจากการเป็นศูนย์กลางของการวิจัยที่ใหญ่ที่สุดของจีนและมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาสูงเป็นอันดับ 3 ของจีน รองจากกรุงปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ มีสถาบันค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า 2,000 แห่ง ในจำนวนนี้มีมากกว่า 50 สถาบันที่อยู่ในระดับก้าวหน้าของประเทศ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเมืองเอกของมณฑล คือ นครซีอานซึ่งได้กลายเป็น “หมู่บ้านไอที” ของจีน โดยมีต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจซอฟต์แวร์ สร้างรายได้จากการส่งออกซอฟต์แวร์คิดเป็นสัดส่วนระดับต้นๆ ของประเทศ นครซีอานยังเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ ที่มีมรดกทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก ได้แก่ สุสานกongsu ป้านทหารจีนซี เป็นต้น สำหรับภาคเกษตร มณฑลसानซีเป็นแหล่งผลิตผลไม้เมืองหนาวที่สำคัญของจีน โดยผลิตแอปเปิ้ลมากเป็นอันดับ 2 รองจากมณฑลซานตง และผลิตสาลีได้มากเป็นอันดับ 8 ของประเทศ

- **เขตปกครองตนเองกว่างซี (อักษรศรี, วารสารส่งเสริมการลงทุน, กรกฎาคม 2548)**

เนื่องจากเป็นมณฑลเดียวของจีนตะวันตกที่มีทางออกทะเล และมีเส้นทางถนนและทางรถไฟเชื่อมต่อกับมณฑลต่างๆ ทางตอนในของจีน เขตปกครองตนเองกว่างซีจึงมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการกระจายและลำเลียงสินค้าที่สำคัญของจีนตอนในและเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าที่ผลิตจากมณฑลตอนในของจีนออกสู่ตลาดโลก ด้วยข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ดังกล่าว ทำให้เขตปกครองตนเองกว่างซีสามารถเป็นตัวเชื่อมให้กับไทยในการเข้าตลาดจีน เนื่องจากมีที่ตั้งไม่ห่างจากไทยมากนัก (เมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ยกเว้นมณฑลหยุนหนาน) และกว่างซียังมีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่และมีศักยภาพในการเชื่อมการขนส่งทางทะเลระหว่างไทย-กว่างซี นอกจากนี้ เขตปกครองตนเองกว่างซียังมีศักยภาพในการเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยประชากรมากเป็นอันดับ 10 ของจีน (มากกว่ามณฑลหยุนหนาน) และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวที่ขยายเพิ่มสูงขึ้น ที่สำคัญภาครัฐและภาคธุรกิจของกว่างซียังมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะติดต่อ และขยายความร่วมมือกับไทยทั้งด้านการค้าและการลงทุนด้วย

2. มณฑลทางตะวันออก

มณฑลทางตะวันออกที่สำคัญและไทยควรให้ความสำคัญมากขึ้น ได้แก่

- **มณฑลฝูเจี้ยน**

แม้มณฑลฝูเจี้ยนจะมีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่มาก (อันดับ 23 ของจีน) แต่มีชายฝั่งยาวเป็นอันดับ 2 ของประเทศ มีท่าเรือขนส่งสินค้าหลายสิบแห่ง โดยเฉพาะท่าเรือสำคัญที่สุดอยู่ในนครฝูโจว และเมืองเซี่ยเหมิน ขนาดเศรษฐกิจของมณฑลมีมูลค่าเทียบเท่ากับเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย (ในแง่ของ GDP) เศรษฐกิจของมณฑลจัดอยู่ในอันดับ 11 ของประเทศ ผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเบา เช่น กลุ่มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ตลอดจนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง มณฑลฝูเจี้ยนยังเป็นศูนย์กลางการค้าเพื่อการส่งออกของจีน (อันดับ 6) สินค้าส่งออกสำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เครื่องแต่งกายและรองเท้า ส่วนผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ส้มของนครฝูโจว ลำไยคุณภาพสูงจากเมืองฝูเถียน ลิ้นจี่เมืองจางโจว และส้มโอเมืองเซี่ยเหมิน และมีการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำมากเป็นอันดับ 3 ของจีน

สำหรับเมืองเซี่ยเหมิน ได้รับการประกาศเป็น 1 ใน 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษเริ่มแรกของจีน จึงเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและมีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ ชาวจีนในเมืองเซี่ยเหมิน มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศ (ราว 35,000 หยวน) แขวงหน่าเมืองเซินเจิ้น ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอีกแห่งของจีนที่เป็นที่รู้จักทั่วไป กระทรวงต่างประเทศของไทยได้ตั้งสถานกงสุลไทยขึ้นที่เมืองเซี่ยเหมินตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005

- **มณฑลเจ้อเจียง**

มณฑลเจ้อเจียงเป็นมณฑลทางชายฝั่งตะวันออกของจีนที่มีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 4 ของประเทศ (รองจากมณฑลกวางตุ้ง เจียงซู และซานตง) และมีประชากรเกือบ 46 ล้านคนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 4 ของจีน (รองจากเซี่ยงไฮ้ ปักกิ่งและเทียนจิน) ที่น่าสนใจคือ เป็นรายได้เฉลี่ยต่อหัวที่สูงกว่ารายได้เฉลี่ยของคนไทยทั้งประเทศ ภาคเอกชนและธุรกิจของมณฑลเจ้อเจียงยังมีความโดดเด่นและได้รับการกล่าวถึงว่าเป็น “นักการค้า” ที่ทำธุรกิจเก่งที่สุดในประเทศจีน และมีขยายการลงทุนไปยังมณฑลอื่นๆ รวมทั้งการออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเช่นประเทศไทยด้วย

ด้วยข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์จากการอยู่ไม่ห่างจากเซี่ยงไฮ้มากนัก หากแต่ต้นทุนที่ดินและแรงงานต่ำกว่าและมีท่าเรือสำคัญที่สำคัญ เช่น ท่าเรือหนิงโป ทำให้มีการลงทุนจากต่างชาติไหลเข้ามาในมณฑลเจ้อเจียงมากขึ้น (อันดับ 5 ของจีน) โดยเฉพาะนครหางโจว เมืองเอกของมณฑลเจ้อเจียงซึ่งเปรียบเสมือนเมืองบริวารของเซี่ยงไฮ้มาช้านาน และรัฐบาลได้มีการพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและเชื่อมต่อไปยังเซี่ยงไฮ้ได้สะดวก

นอกจากนี้ เมืองอู่ของเจ้อเจียงได้กลายเป็นศูนย์กลางตลาดขายส่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน และในภูมิภาคเอเชียตะวันออก โดยเป็นจุดนัดพบระหว่างนักธุรกิจจีนจากทุกมณฑลกับนักธุรกิจจากประเทศต่างๆ 188 ประเทศ ตลาดอู่จัดเป็นตลาดส่งออกที่มีระบบการส่งออกแบบครบวงจร (One Stop Service) ผู้ที่ต้องการซื้อสินค้าเพื่อส่งออกสามารถดำเนินพิธีการทางศุลกากร ธุรกรรมด้านการเงินการธนาคาร และการออกเอกสารใบรับรองส่งออกด้านมาตรฐานและคุณภาพสินค้าได้อย่างเบ็ดเสร็จ ในแต่ละวันมีนักธุรกิจในตลาดอู่เฉลี่ย 2 แสนคน มีสินค้าที่ซื้อขายกันกว่า 3 แสนรายการ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น เชื้อเพลิง ถูเก้มนักกีฬา ผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น

3. มณฑลทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

สำหรับมณฑลทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน หรือ จีนอีสาน ได้แก่ มณฑลเหลียวหนิง ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาของภูมิภาคนี้ตามนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน (ตง-เป่ย) ของรัฐบาลกลาง

- **มณฑลเหลียวหนิง**

มณฑลเหลียวหนิงถือเป็นศูนย์กลางการพัฒนาของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน (จีนอีสาน) โดยมีเมืองเอก คือ นครเสิ่นหยาง และเมืองที่สำคัญ คือ ด้าเหลียน เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ และสองเมืองนี้ยังเป็นแหล่งลงทุนโดยตรงจากต่างชาติที่เป็นที่นิยมที่สุดในมณฑล โดยมีมูลค่าการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 76.9 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติของมณฑล การลงทุนส่วนใหญ่มาจาก ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา และได้หวัน อุตสาหกรรมของมณฑลส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมหนัก โดยเฉพาะเหล็ก เหล็กกล้าและน้ำมัน ที่น่าสนใจ คือ ขนาดเศรษฐกิจของ

เหลียวหนิงอยู่ในอันดับ 8 ของประเทศและมีวิสาหกิจขนาดใหญ่และกลางมากเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 10 ของทั้งประเทศ

สำหรับเมืองต้าเหลียนถือเป็นเมืองศูนย์กลางสำคัญที่มีระดับการพัฒนาสู่ภายนอกประเทศที่เจริญก้าวหน้ามาก เปรียบเสมือนประตูใหญ่รับและกระจายสินค้าจากต่างประเทศเข้าสู่บริเวณพื้นที่จีนอีสาน ซึ่งมีศักยภาพเป็นตลาดสำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคสูงมาก และในขณะนี้ ท่าเรือต้าเหลียนจัดเป็นท่าเรือขนถ่ายสินค้าชายฝั่ง ถั่วเหลือง ข้าวโพด และปิโตรเลียมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจีน นอกจากนี้ ต้าเหลียนยังมีแร่ธาตุต่างๆ โดยเฉพาะเหมืองเพชร เป็นเพชรที่มีคุณภาพ และปริมาณมากอันดับหนึ่งในจีน และมีเหมืองแร่เหล็กและถ่านหิน ติดอันดับต้นๆ ของจีน

4. มณฑลทางใต้

สำหรับมณฑลทางใต้ที่มีความสัมพันธ์กับไทยมานานและมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ทั้งยังมีเมืองสำคัญที่ได้รับการยกระดับเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนมาตั้งแต่จีนเริ่มเปิดประเทศได้แก่

● มณฑลกวางตุ้ง

มณฑลกวางตุ้งถือเป็นมณฑลที่มีมูลค่าของ GDP สูงที่สุดในประเทศจีน ด้วยประชากรเกือบ 80 ล้านคน และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวติดอันดับต้นๆ ของประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมณฑลกวางตุ้งเป็นศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจของจีนมานาน และเป็นเสมือน “ประตูบานแรกของจีน” ที่ผู้นำจีนนายเติ้ง เสี่ยวผิงใช้เปิดรับการติดต่อกับโลกภายนอกมาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1978 โดยการประกาศตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษถึง 3 แห่งในมณฑลนี้ (เซินเจิ้น ชานโถว และจูไห่) และมีนครกว่างโจว เมืองเอกของกวางตุ้ง เป็นศูนย์กลางพัฒนาด้านธุรกิจการค้าการลงทุนและเป็นเมืองขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปสู่เมืองอื่นๆ ด้วยเส้นทางขนส่งที่เชื่อมต่อไปยังมณฑลอื่นๆ ได้อย่างสะดวก ทำให้อุตสาหกรรมคมนาคมขนส่งและรายได้จากโลจิสติกส์ของนครกว่างโจวมียอดสูงถึงร้อยละ 15 ของ GDP ของมณฑล และสูงกว่าเมืองสำคัญอื่นๆ ของจีน เช่น กรุงปักกิ่ง (ร้อยละ 8) และเซี่ยงไฮ้ (ร้อยละ 7) นอกจากนี้ มณฑลกวางตุ้งยังมีท่าเรือสำคัญระดับโลกโดยเฉพาะท่าเรือเซินเจิ้น มีปริมาณการขนถ่ายสินค้าสูงติดอันดับ 4 ของโลก ด้วยความโดดเด่นด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์มีส่วนทำให้มณฑลกวางตุ้งเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญที่สุดของจีน เป็นทั้งศูนย์กลางการค้าในการกระจาย “สินค้านำเข้า” ไปยังมณฑลอื่นๆ ของจีน อย่างกรณีของผลไม้จากไทยที่ส่งไปขายจีนกว่าร้อยละ 70 ก็จะไปส่งที่ตลาดขายส่งผลไม้ของกว่างโจว (ตลาดเจียงหนาน/ตลาดหลี่ซุย) ก่อนจะกระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ของจีน ในขณะเดียวกันนครกว่างโจวก็เป็นศูนย์กระจาย “สินค้าส่งออก” ของจีนไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลกเช่นกัน ในแต่ละปีมีชาวต่างชาติมาร่วมงานกว่างโจวแฟร์เพื่อสั่งซื้อสินค้าไปขายทั่วโลก

นอกจากนี้ ด้านการลงทุน มีนักธุรกิจต่างชาติจากทั่วโลกเข้ามาตั้งโรงงานผลิตสินค้าตามเมืองต่างๆ ในมณฑลกวางตุ้ง เช่น เมืองดงก่วน เพื่อใช้เป็นฐานผลิตและกระจายสินค้าไปยังประเทศต่างๆ ปัจจุบันมีจำนวนพ่อค้าปลีกกว่า 14,000 ราย และมีตัวแทนจำหน่ายกว่า 18,000

รายการธุรกิจอยู่ในมณฑลกว่างตง ที่น่าสนใจ คือ สินค้าที่ซื้อขายในนครกว่างโจวประมาณร้อยละ 75 เป็นสินค้าที่ผลิตจากที่อื่น และประมาณร้อยละ 70 ถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ทำให้มณฑลกว่างตงมีภาคการส่งออกสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ด้านการบริโภค ชาวจีนในกว่างตงมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ทำให้ชาวจีนเหล่านี้เป็นนักบริโภคที่ใช้เงินเก่ง มียอดจับจ่ายใช้สอยและยอดการขายปลีกสูงอันดับหนึ่งของประเทศ (สัดส่วนร้อยละ 12.2 ของมูลค่าการบริโภครวมของประเทศ)

• มณฑลไห่หนาน

มณฑลไห่หนานได้แยกมาจากมณฑลกว่างตงและได้รับการประกาศให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดของจีน เพราะครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งมณฑล มณฑลไห่หนานมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรกรรมมากที่สุดในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 38 ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีอยู่ไม่ถึงร้อยละ 23 (เป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดในจีน) มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำประมง รวมทั้งผลผลิตทางการเกษตรเขตร้อน เช่น มะพร้าว กล้วยหอม และผักและผลไม้เมืองร้อนอื่นๆ เช่น พริกไทย สับปะรด ลิ้นจี่ และลำไย ที่สำคัญคือ มณฑลไห่หนานยังเป็นฐานการผลิตยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในจีน มีผลิตภัณฑ์จากยางพาราที่หลากหลาย เช่น ยางรถยนต์ สายพาน และถุงมือยาง เป็นต้น ส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ มีไม่มากนัก และด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหาดทรายและสภาพอากาศเขตร้อนทำให้มณฑลไห่หนานเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นแห่งหนึ่งของจีน โดยเฉพาะเมืองซานย่า ที่รัฐบาลพยายามจะยกระดับให้เป็นเมืองฮาวายของจีน

สำหรับนโยบายไทยนอกจากมณฑลไห่หนานจะเป็นคู่แข่งของผลไม้ไทยในตลาดจีน เพราะเป็นแหล่งผลิตผลไม้เขตร้อนป้อนมณฑลต่างๆ ของจีนที่ใหญ่ที่สุดแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตยางพาราอันดับ 1 ของจีน แต่ด้วยความต้องการยางพาราที่เพิ่มมากขึ้นของจีนทั่วประเทศ ทำให้ผลผลิตยางพาราของไห่หนานสนองตลาดจีนเองได้เพียง 1 ใน 3 ของความต้องการทั้งหมด จึงยังคงมีการนำเข้ายางพาราจากไทย เพื่อไปเติมเต็มความต้องการที่ยังคงมีมากของจีน

นอกเหนือจากข้อมูลสำคัญของแต่ละมณฑลที่กล่าวมาแล้ว ในขณะนี้ บางมณฑลใน 11 มณฑลนี้ได้แก่ ผู้เจียน กว่างตง ไห่หนาน ซื่อชวน หยุนหนาน กว่างซี กุ้ยโจว และส่านซี ได้รวมกลุ่มกันภายใต้กรอบความร่วมมือที่เรียกว่า **Pan-Pearl River Delta Regional Cooperation and Development Forum (PPRD)** หรือ **กลุ่มฟ้านจูชานเจียว** ซึ่งต้องการร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนาเป็นเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง เป้าหมายที่สำคัญยิ่งของความร่วมมือของกลุ่มนี้ นอกจากมิติของความร่วมมือกันเองระหว่างมณฑลของจีนแล้ว ยังมีมิติครอบคลุมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะเป็นการร่วมมือเพื่อรองรับเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN FTA) ซึ่งจะมีผลในปี ค.ศ. 2010 และเป็นการตอบย้ำความต้องการ “รุก

ลงได้” ของนักธุรกิจจีนในขณะนี้ เพื่อเข้าไปขยายการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกสำคัญและศูนย์กลางของอาเซียน

บทวิเคราะห์นโยบายต่อไทย: ความร่วมมือและโอกาสทางธุรกิจในประเทศจีน

เมื่อพิจารณาความร่วมมือระหว่างไทย-จีนในปัจจุบัน พบว่า รัฐบาลไทยได้เริ่มเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลมากขึ้น อาทิ

1. การจัดตั้งกรอบคณะทำงานไทย-จีนรายมณฑล

ตัวอย่างความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑล เมื่อเดือนเมษายน 2002 รัฐบาลไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ และพรรคคอมมิวนิสต์จีนประจำมณฑลหยุนหนานได้มีความร่วมมือระหว่างกันภายใต้กรอบ “คณะทำงานไทย-หยุนหนาน” เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ระหว่างไทยกับมณฑลหยุนหนาน โดยมีอธิบดีกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายไทย และมีอธิบดีสำนักการต่างประเทศของมณฑลหยุนหนานเป็นประธานคณะทำงานฝ่ายจีน

2. การจัดตั้งสำนักงานหน่วยงานของรัฐบาลไทยในมณฑลต่าง ๆ

หน่วยงานของรัฐบาลไทยได้เริ่มเข้าไปตั้งสำนักงานกระจายอยู่ตามมณฑลต่าง ๆ ของจีนมากขึ้น ไทยมีหน่วยงานของราชการประจำในประเทศจีนในหลายเมืองและหลายมณฑล เช่น

(1) หน่วยงานสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง ยังมีสถานกงสุลใหญ่ไทยประจำนครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว นครคุนหมิง เมืองเฉียนเหมิน และนครเฉิงตู

(2) หน่วยงานสังกัดกระทรวงอื่นๆ เช่น สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ในเมืองต่างๆ ได้แก่ นครเซี่ยงไฮ้ นครกว่างโจว และนครคุนหมิง ตลอดจนสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ณ นครเซี่ยงไฮ้ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ณ กรุงปักกิ่ง เป็นต้น

3. ความร่วมมือในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง”

ไทยมีการขยายความร่วมมือกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีนในลักษณะ “บ้านพี่เมืองน้อง” เพิ่มขึ้น และแต่ละคู่ก็มีความร่วมมือและการจัดกิจกรรมในระดับท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และกระชับความเข้าใจระหว่างประชาชนของทั้งสองเมือง ตัวอย่างเช่น

จังหวัดอุบลราชธานีและรัฐบาลนครเฉิงตู โดยนายจิรศักดิ์ เกษณียบุตร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีได้ร่วมลงนามกับ นายโจว เซียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีนครเฉิงตู ในการ

บันทึกความร่วมมือสถาปนามิตรภาพความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างนครเฉิงตู
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และจังหวัดอุบลราชธานี แห่งราชอาณาจักรไทย มีนายโกกิน
พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นสักขีพยาน

ทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเมืองคู่มิตรของจังหวัดอุบลราชธานีกับ
นครเฉิงตู โดยจะมีกิจกรรมความร่วมมือระหว่างสองเมือง เช่น การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือน
และการร่วมมือกันในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา การแพทย์ และด้านวัฒนธรรม แต่ข้อตกลง
ดังกล่าวไม่ได้กำหนดมูลค่าการค้าขายระหว่างกัน มีเพียงการแลกเปลี่ยนด้านการท่องเที่ยวเป็น
เบื้องต้นเท่านั้น ในปลายเดือนกรกฎาคม 2004 นายโจว เชียะเหวิน รองนายกเทศมนตรีเทศบาล
นครเฉิงตูได้นำคณะนักธุรกิจจีนในมณฑลชื้อชวนนำสินค้าจากจีนมาแสดง/จำหน่ายในงานแห่
เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับตกแต่งบ้าน และ
สินค้ากลุ่มเซรามิก ซึ่งการมาแสดงสินค้าของคณะนักธุรกิจของนครเฉิงตูครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกและ
ก้าวแรกในการพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองเมือง

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างจังหวัดของไทยกับเมืองและมณฑลต่างๆ ของจีน
อื่นๆ เช่น

- กรุงเทพมหานครกับกรุงปักกิ่ง (26 พฤษภาคม 1993)
- จังหวัดภูเก็ตกับเมืองเถียนไถ มณฑลซานตง (4 พฤศจิกายน 1997)
- จังหวัดเชียงใหม่กับนครคุนหมิง มณฑลหยุนหนาน (7 มิถุนายน 1999)
- กรุงเทพมหานครกับเมืองช่านโถว มณฑลกวางตุ้ง (2 มีนาคม 2000)
- จังหวัดเชียงใหม่กับมหานครเซี่ยงไฮ้ (2 เมษายน 2000)
- จังหวัดเชียงรายกับมณฑลหยุนหนาน (27 กันยายน 2000)
- จังหวัดชลบุรีกับมณฑลเหอหนาน (22 มิถุนายน 2001)
- จังหวัดขอนแก่นกับนครหนานหนิง เขตปกครองตนเองกว่างซี (25 สิงหาคม 2002)
- จังหวัดเพชรบุรีกับเมืองหุหลู่เต้า มณฑลเหลียวหนิง (10 กันยายน 2002)
- จังหวัดตากกับเมืองเต๋อหง มณฑลหยุนหนาน (มิถุนายน 2005)
- จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับเขตปกครองตนเองกว่างซี
- จังหวัดสุโขทัยกับมณฑลส่านซี
- จังหวัดภูเก็ตกับมณฑลไห่หนาน
- จังหวัดพิษณุโลกกับมณฑลเจ้อเจียง เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ถือเป็นการเคลื่อนไหวปรับกลยุทธ์และนโยบายในความร่วมมือกับจีนไปใน
ทิศทางที่ถูกต้อง โดยเน้นความร่วมมือกับจีนในระดับมณฑลให้มากขึ้น

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับมณฑลจีน

สำหรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีนในระดับมณฑล ทั้งด้านการลงทุน การท่องเที่ยว และการค้าระหว่างกัน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการลงทุน

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในขณะนี้ไทยเป็นประเทศผู้ลงทุนต่างชาติในจีนอันดับที่ 18 โดยการลงทุนของไทยกระจายอยู่ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เกษตรกรรม พลังงาน และอุตสาหกรรมเบา เป็นต้น ส่วนข้อมูลการลงทุนของไทยในพื้นที่ศึกษา 11 มณฑล ปรากฏในตาราง 12-3

ตาราง 12-3

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)

พื้นที่ศึกษา	มูลค่าการลงทุนรวม	มูลค่าการลงทุนจากไทย
ประเทศจีน	53,510.0	187.7
จงชิ่ง	311.1	7.5
ซีอาน	582.1	NA
กุ้ยโจว	56.3	NA
หยุนหนาน	167.5	2.9
सानซี	466.0	13.6
กว่างซี	456.2	1.5
ฝูเจี้ยน	4,075.1	15.9
เจ้อเจียง	5,449.4	NA
เหลียวหนิง	5,582.6	9.3
กว่างตง	7,822.9	NA
ไห่หนาน	580.6	NA

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

สำหรับตัวอย่างธุรกิจที่สำคัญและบริษัทของไทยในแต่ละมณฑล เท่าที่รวบรวมได้ มีดังนี้ (สุณิสตา, 2545; www.cpgroup.cn) ทั้งนี้ หลังวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี ค.ศ. 1997 อาจจะมีบางบริษัทได้ขายหุ้นให้กับฝ่ายจีน หรือเลิกกิจการไปแล้ว

(1) มหานครฉงชิ่ง เซ่น

● บริษัทของเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซีพี) ในมหานครฉงชิ่ง ได้แก่

- **Chongqing Chia Tai Co., Ltd.** เป็นกิจการอาหารสัตว์ เข้ามาลงทุนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 อาหารหมู ลูกไก่ เป็ด และปลา ในปี ค.ศ. 2002 ได้รับมาตรฐาน ISO9001:2000 และมีสินค้ายี่ห้อของบริษัทฯ เอง
- **Shuangqiao Chia Tai Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนระหว่างกลุ่มซีพีและกลุ่ม Yangzi Agro-Industry & Commercial Group ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1995 ผลิตอาหารสัตว์ อาหารหมู ลูกไก่ เป็ด ปลา และวัว ภายใต้ยี่ห้อ "Zheng Da" และ "Red Lotus" และได้รับมาตรฐาน ISO 9001:2000 แล้ว

● **Chongqing Taibao Paper Product Co., Ltd.** เป็นกิจการร่วมทุนของบริษัทไทย เพอร์สซิเดนซ์ฟู้ดส์ ร่วมทุนกับบริษัท Chengdu Anbao นครเฉิงตู (Chengdu Anbao ถือหุ้นร้อยละ 50 ไทยเพอร์สซิเดนซ์ฯ ร้อยละ 40 และจิมส์ กรุ๊ป ร้อยละ 10) เพื่อผลิตบรรจุภัณฑ์ถ้วยกระดาษ ป้อนให้บริษัท Kangshifu ผู้ผลิตบะหมี่ที่ใหญ่ที่สุดของจีน นาน 5 ปี มีโรงงานอยู่ที่มหานครฉงชิ่ง

(2) มณฑลชื้อชวน เซ่น

● บริษัทของเครือซีพี ในชื้อชวน ได้แก่

- **Chengdu Chia Tai Co., Ltd.** เป็นบริษัทร่วมทุนด้านการผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์ ลูกไก่ ไชไก่ และผลิตภัณฑ์จากไก่ และเนื้อ
- **Ming Shan Chia Tai Tea Co., Ltd.** เป็นบริษัทร่วมทุนปลูกชาอู่หลง และตั้งโรงงานผลิตชา ยี่ห้อ "Zheng Da Ming Cha" (Chia Tai Ming Tea) ขายในตลาดจีนและส่งออกไปไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค
- **Shuangliu Chia Tai Co., Ltd.** เป็นบริษัทร่วมทุนผลิตอาหารสัตว์
- **Mianyang Chia Tai Co., Ltd.** เป็นบริษัทร่วมทุนตั้งอยู่ที่เขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเหมียนหยาง (Mianyang High Tech Development) เป็นบริษัทผลิตอาหารสัตว์ที่ใหญ่ที่สุดของพื้นที่ทางเหนือของมณฑล ผลิตอาหารหมู ลูกไก่ เป็ด และปลา ภายใต้ยี่ห้อ "Zheng Da" "Mian Zheng" และ "Mian Da"
- **Guanghan Chia Tai Feed Tech Co., Ltd.** เป็นบริษัทร่วมทุนผลิตอาหารหมู ลูกไก่ เป็ด ปลา และวัว และผลิตยาและน้ำเชื้อสำหรับสัตว์
- **Neijiang Chai Tai Sichuan Cement Machinery Co., Ltd.** เป็นกิจการร่วมทุนของเครือซีพี เครือซีเมนต์ไทย และบริษัทเออร์เหมย

● **Sichuan Xie Da Feed Mill Co., Ltd.** กิจการของบริษัทที่พัฒนาอาหารสัตว์ ทำอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หรือเกษตรแปรรูป

9.5 วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าในมณฑลชื้อชวน

วิธีปฏิบัติในการจำหน่ายสินค้าให้ผู้บริโภคของมณฑลชื้อชวน เช่น ช่องทางกระจายสินค้า การส่งสินค้า และการทำการตลาด มีดังต่อไปนี้

9.5.1 การส่งสินค้าและวิธีการชำระเงิน

ในกรณีที่เป็นสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ขายปลีกของท้องถิ่นจะติดต่อตัวแทนที่เป็นผู้นำเข้ายี่ห้อสินค้าของต่างชาติแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งตัวแทนเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในมณฑลชายฝั่งหรือเป็นชาวฮ่องกง หรืออาจจะติดต่อโดยตรงกับโรงงานท้องถิ่นของบริษัทต่างชาติยี่ห้อดังกล่าวซึ่งตั้งอยู่ในจีน และจะส่งมอบสินค้านั้นๆ ให้โดยตรงหลังจากที่ได้แต่งตั้งเป็นตัวแทนหรือผู้กระจายสินค้า (distributors)

การชำระเงินส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินสดและจ่ายทันทีที่ได้รับสินค้า ส่วนการซื้อสินค้าด้วยสินเชื่อนั้นนิยมปฏิบัติกันในกลุ่มที่มีการติดต่อซื้อขายสินค้ากันมานาน ซึ่งอาจจะชำระเงินเป็นรายเดือนหรือครึ่งเดือน

ในกรณีที่เป็นสินค้าที่ผลิตในจีนเอง ผู้ขายปลีกของท้องถิ่นมักจะติดต่อกับผู้ผลิตสินค้าโดยตรง การชำระเงินก็มีความยืดหยุ่นกว่ากรณีของสินค้านำเข้า และกระทำได้หลายวิธี เช่น การซื้อด้วยสินเชื่อก่อนหรือการที่ผู้ผลิตให้การรับประกันรายรับขั้นต่ำจากการขายสินค้า เป็นต้น

9.5.2 การทำการตลาด

ผู้บริโภคในมณฑลชื้อชวน โดยเฉพาะกลุ่มคนชั้นกลางและวัยรุ่นนักศึกษา มีการเสาะหาข้อมูล การบอกต่อ การเลียนแบบและพร้อมที่จะทดลองใช้หรือบริโภคสินค้าใหม่ๆ มากขึ้น และมักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบหรือได้รับอิทธิพลจากกลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ตามมณฑลชายฝั่ง ดังนั้น ตัวแทนจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าจึงมักจะไปศึกษาเทรนด์ทางการตลาด หรือเสาะแสวงหาสินค้าตัวใหม่จากมณฑลชายฝั่งเพื่อคูทิศทางการตลาด และรสนิยม ประเด็นนี้สะท้อนเห็นว่า นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการเจาะตลาดจีน น่าจะเน้นการสร้างตราสินค้าของตนให้เป็นที่รู้จักในแถบชายฝั่งตะวันออกเสียก่อนที่จะเข้าไปบุกตลาดของมณฑลจีนตอนในทางตะวันตก

ในขณะนี้ บริษัทฮ่องกงหลายแห่งได้ใช้กลยุทธ์การตลาดโดยการแต่งตั้งผู้ขายปลีกของท้องถิ่นเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของตนโดยตรง และใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางธุรกิจท้องถิ่นเพื่อเน้นเจาะตลาดในระดับมณฑลโดยตรง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานหรือโรงงานผลิตในมณฑลชายฝั่ง และเน้นเข้าไปทำตลาดในมณฑลชื้อชวนโดยตรง อย่างไรก็ตาม ใดๆ ก็ดี ด้วยวิธีการเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณในการโฆษณาสูง รวมถึงการมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่ดีและน่าสนใจด้วย

ในกรณีสินค้านำเข้า โดยทั่วไปผู้ผลิตของสินค้านำเข้ามักจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับตัวแทนท้องถิ่นหรือผู้กระจายสินค้าเพื่อจัดวางสินค้า/การส่งเสริมการขาย การทำ

(3) มณฑลกุ้ยโจว เซ็น

● **Guizhou Chia Tia Enterprise Co.** เป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างกลุ่มบริษัทเครือซีพี และบริษัท Longli Economic Development ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1995 ด้วยมูลค่าการลงทุนรวม 19.3 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

(4) มณฑลหยุนหนาน

สำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุน (China Council for the Promotion of International Trade: CCPIT) สาขามณฑลหยุนหนาน ได้รายงานว่า ในปี ค.ศ. 2003 มีบริษัทคนไทยเข้ามาลงทุนในหยุนหนานรวม 126 ราย โดยร้อยละ 30 ตั้งอยู่ในนครคุนหมิง ส่วนใหญ่ลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตร และอุตสาหกรรมโรงแรม

ตัวอย่างบริษัทไทยที่มาลงทุนในมณฑลหยุนหนาน เช่น

- **เครือสหพัฒน์** ได้ร่วมลงทุนกับจีนตั้งโรงงานไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานความร้อนรวม 2 แห่งเป็นเงินประมาณ 725 ล้านบาท
- **ธนาคารกรุงไทย** เป็นธนาคารต่างชาติรายแรกที่ได้เปิดดำเนินธุรกิจธนาคารและตั้งสำนักงานสาขาในหยุนหนาน
- **บริษัทในเครือซีพี** มี 2 แห่ง ได้แก่
 - ECI-Metro Investment Co., Ltd. จัดทะเบียนตั้งบริษัทในฮ่องกงในปี ค.ศ. 1994 เป็นตัวแทนจำหน่าย Caterpillar ครอบคลุมพื้นที่จีนตะวันตกตอนใน
 - Kunming Chia Tai Co., Ltd. ผลิตอาหารสัตว์ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1991 โดยการร่วมทุนระหว่างกลุ่มซีพีและโรงงาน Kunming Wheat Powder Factory สำหรับกิจการอื่นๆ ของคนไทยที่เคยมีรายงานการลงทุนในมณฑลหยุนหนานในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1997 ได้แก่
- **Quality Kunming Hotel** กิจการร่วมทุนของ Choice Hotel Thailand Co., Comfort Airport Hotel, Global Holding Co., Ltd. เป็นกิจการโรงแรม (ระดับ 4 ดาว) เริ่มปี ค.ศ. 1992
- กิจการร่วมทุนของบริษัท ล็อกซเล่ย์ จำกัด (มหาชน) และรัฐบาลมณฑลหยุนหนาน กิจการน้ำแร่ และกิจการชิ้นส่วนอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร เริ่มปี ค.ศ. 1989
- **บริษัท ขนส่งจิ้งชิ่ง จำกัด** (บริษัท ขนส่งเชียงรุ่ง-เชียงราย จำกัด) กิจการของ M.P. World Group Co., Ltd. และบริษัทเดินเรือสิบสองปันนา เป็นกิจการขนส่ง เริ่มปี ค.ศ. 1989
- **CHINA-THAILAND Joint Cooperation Yunnan Jinghong** กิจการร่วมทุนของบริษัท MDX Power และการไฟฟ้า มณฑลหยุนหนาน กิจการโรงงานไฟฟ้า เริ่มปี ค.ศ. 1989
- **Pinacle Kunming Hotel** กิจการร่วมทุนของ C.M.T. Holding Co. และสหภาพแรงงานคุนหมิง เป็นกิจการโรงแรม (ระดับ 4 ดาว) เริ่มปี ค.ศ. 1990

(5) มณฑลส่านซี เซน

- **Xi'an Chia Tai Pharmaceutical Co., Ltd.** ตั้งอยู่ในนครซีอาน ก่อตั้งขึ้นโดยการร่วมทุนของบริษัท Chia Tai Pharmaceutical Group และ Shaanxi Province Medicine General Co.
- **Ankang Chia Tai Pharmaceutical Co., Ltd.** ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1994 โดยการร่วมทุนของบริษัท Chia Tai Pharmaceutical Group และ Shaanxi Ankang TCM Factory
- **Shaanxi Chia Tai Co., Ltd.** ก่อตั้งขึ้นโดยการร่วมทุนของกลุ่มบริษัทซีพี (ประเทศไทย) และ Shaanxi Animal Husbandry Industrial Company General

(6) เขตปกครองตนเองกว่างซี เซน

- **Liuzhou Advance Feed Tech Co., Ltd.** ผลิตอาหารสัตว์ในเครือซีพี ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาทางเศรษฐกิจกู่อิงชาน (Gutingshan Economic Development Area)
- **Guilin Chia Tai Co., Ltd.** ผลิตอาหารสัตว์ ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1996 โดยการร่วมทุนระหว่างกลุ่มซีพี และบริษัท Guilin Xinghuo Economic & Technology Service และศูนย์ Nanning Yongning County Dashatian Transportation Service Center ผลิตสินค้ายี่ห้อ "Guilin CP" "Fu Sheng" และ "Gui You"
- **Nanning Chia Tai Construction Materials Co., Ltd.** ผลิตปูนซีเมนต์ ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1995 โดยการร่วมทุนระหว่างกลุ่มซีพีและบริษัทหุ้นส่วนในจีน เป็น 1 ใน 4 บริษัทผลิตปูนซีเมนต์ที่ใหญ่ที่สุดของกว่างซี ยี่ห้อ "Lion Seat" จำหน่ายทั้งในกว่างซีและมณฑลกว่างตง สำหรับใช้ในโครงการต่างๆ เช่น โครงการสร้างถนนเชื่อมสนามบินในนครหนานหนิง โครงการสร้างถนนวงแหวนความเร็วสูง โครงการสร้างสะพานหนาน-ตู้-เหอ (Nan Du He bridge) โครงการสร้างโรงพยาบาล Guangxi People's Hospital เป็นต้น
- **Nanning Wan Tai Brewery Co., Ltd.** ผลิตเครื่องดื่มเบียร์ ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1996 เป็นการร่วมทุนระหว่างกลุ่ม Thai United Brewery Company (70%) และกลุ่มเบียร์ Tsingtao Brewery Huanan Investment Company (30%) ระยะเวลา 50 ปี โดยมีโรงงานผลิตอยู่ที่นครหนานหนิง อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 เป็นต้นมา บริษัทจากไทยจะเป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะการผลิตเบียร์ ส่วนกลุ่ม Tsingtao Brewery จะดูแลเรื่องการขายสินค้าทั่วประเทศ สินค้าที่ผลิตได้แก่ "Wan Li" และ "Tsingtao series" จำหน่ายครอบคลุมพื้นที่ในเขตปกครองตนเองกว่างซี มณฑลหยุนหนานและกัวโจว
- **Nanning Chia Tai Livestock & Animal Husbandry Co., Ltd.** ผลิตอาหารสัตว์ ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1991 โดยการร่วมทุนระหว่างกลุ่มซีพีและ Guangxi Yongning Foreign Economic & Trade Developing Corp. เริ่มผลิตในเดือนกุมภาพันธ์ 1993 เป็นหนึ่งในบริษัทอุตสาหกรรมด้านการเกษตรที่ใหญ่ที่สุดในเขตปกครองตนเองกว่างซี ผลิตอาหารหมู ลูกไก่ เป็ด

และปลา ยี่ห้อ "Chia Tai" "Nanning Chia Tai" และ "Zhao Xing" โรงงานตั้งอยู่ในเขตพัฒนาทางเศรษฐกิจชายฝั่ง (Shatian Economic Development Area) ในนครหนานหนิง

นอกจากนี้ ยังมีบริษัทอื่นๆ เช่น บริษัท CPF ในเครือซีพี ที่เมืองเป่ย์ไห่ และโครงการลงทุนของนักธุรกิจไทยในโครงการก่อสร้างหิรัญพัชรพาร์คขนาดใหญ่ที่เมืองเป่ย์ไห่ เป็นต้น

(7) มณฑลฝูเจี้ยน เช่น

- **Xiamen Day Bright Foods Co., Ltd.** เป็นโรงงานผลิตขนมอบกรอบแปรรูปจากข้าว ซึ่งเป็นของคนไทย 100% โดยคุณโชคชัย แซ่ตั้ง ได้เข้ามาตั้งโรงงานในปี ค.ศ. 1995 เนื่องจากต้นทุนการผลิตในจีนต่ำและสามารถใช้วัตถุดิบในจีนในการผลิตส่วนใหญ่ เช่น ข้าวเหนียว เครื่องปรุงรส สาหร่าย และส่งออกไปหลายประเทศ เช่น ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ซาอุดีอาระเบีย และสหภาพยุโรป
- **Xiamen General Packaging Corp.** กิจการร่วมทุนของบริษัท Printex และจีน และทางการของเขตเศรษฐกิจพิเศษเซี่ยเหมิน ผลิตอาหารสัตว์และผลิตภัณฑ์บรรจุหีบห่อจากพลาสติก เริ่มปี ค.ศ. 1986
- **บริษัทของเครือซีพี ได้แก่**
 - **Xiamen Chia Tai Agro-Industry Co., Ltd.** ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1989 โดยการร่วมทุนกับ Xiamen Livestock Group, Xiamen Feed Industry Co. และ Fujian Feed Industry Co.
 - **Fuzhou Da Fu Co., Ltd.** เป็นการลงทุนแบบ 100% เป็นบริษัทผลิตอาหารสัตว์และเลี้ยงสัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลฝูเจี้ยน ด้วยมูลค่าการลงทุนกว่า 150 ล้านหยวน ผลิตอาหารสัตว์สำหรับสัตว์เลี้ยงในฟาร์มและไก่
 - **Pucheng Chia Tai Biochemistry Co., Ltd.** มีเนื้อที่ 100,000 ตารางเมตร ตั้งอยู่ทางเหนือของมณฑลฝูเจี้ยน ติดกับเทือกเขาอู่อี้ชานซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางมรดกโลก
 - **Quanzhou Daquan L-lysine Co., Ltd.** เป็นร่วมทุนกับ L-lysine Factory ของจีน
- **บริษัท ทวิก้าบอลล์ แมนูแฟคเจอร์ริง** กิจการร่วมทุนของบริษัทแกรนด์สปอร์ต จำกัด และบริษัท หยวนจี ของไต้หวัน มูลค่าการลงทุน 6.40 ล้านดอลลาร์ สรอ. ผลิตลูกบาสเก็ตบอล เริ่มในปี ค.ศ. 1993

(8) มณฑลเจ้อเจียง เช่น

- **Ningbo Chia Tai Cereal & Oil Industrial Co., Ltd.** เป็นการลงทุนโดยกลุ่มบริษัทเครือซีพีแบบ 100% เริ่มกิจการในปี ค.ศ. 1993

- **Ningbo Chia Tai Agriculture Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนของกลุ่มบริษัทเครือซีพี และ Ningxing Developing Co., Ltd. และ Beikun Agro-Industry Development Co. ด้วยทุนจดทะเบียน 35 ล้านหยวน มีพื้นที่รวม 280,000 ตารางเมตร

- **Zhejiang Food Ta Feed Co., Ltd.** เป็นกิจการของกลุ่มบริษัทเครือซีพี และในปี ค.ศ. 2002 ได้ขยายสาขาไปที่เมืองตงเซียง (Tongxiang Factory)

- **Chia Tai Qingchunbao Pharmaceutical Co., Ltd.** เป็นกิจการของกลุ่มบริษัทเครือซีพี ตั้งอยู่ในนครหางโจว มีเนื้อที่รวม 120,000 ตารางเมตร

(9) มณฑลเหลียวหนิง

- บริษัทหลง สือ เย่ เข้ามาลงทุนผลิตสินค้า Radio active ในปี ค.ศ. 1990 เป็นการลงทุนโดยคนไทย 100% และยังคงดำเนินกิจการอยู่จนถึงปัจจุบัน

- **Shenyang Chia Tai Livestock Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนของกลุ่มบริษัทเครือซีพี กับกรมปกป้องสิ่งแวดล้อม สำนักงานโยธาธิการนครเหลียวหยาง (Shenyang City Construction Bureau Environmental Protection Department) เริ่มในปี ค.ศ. 1992

(10) มณฑลกวางตุ้ง เซ็น

- บริษัทของเครือซีพี เซ็น

- **Chia Tai Conti (Shekou) Co., Ltd.** เป็นโรงงานผลิตอาหารสัตว์หลากหลายชนิดที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ด้วยกำลังการผลิต 48,000 ตันต่อปี
- **Chia Tai Conti Group** เป็นกิจการด้านเกษตรกรรมเชิงอุตสาหกรรมแบบครบวงจรที่ก่อตั้งเป็นแห่งแรกและมีขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองเซินเจิ้น โดยร่วมทุนกับ American Continent Corn Co., Ltd. เริ่มกิจการในปี ค.ศ. 1979 และได้รับขึ้นทะเบียนเป็นบริษัทต่างชาติที่ร่วมทุนกับจีนเป็นลำดับที่ 001 ของเซินเจิ้น
- **Guangdong Chia Tai Conti Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนกับ American Conti Group และบริษัทของจีน ตั้งอยู่ในนครกวางโจว เป็นกิจการฟาร์มสัตว์และผลิตอาหารสัตว์
- **Chia Tai Conti (Zhuhai) Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนกับ American Continent Corn Co., Ltd. ผลิตอาหารสัตว์สำหรับหมู ไก่ เป็ด ห่าน และปลา ด้วยกำลังการผลิต 300,000 ตันต่อปี ตั้งอยู่ในเมืองจูไห่
- **Chia Tai Conti (Shantou) Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนกับ American Continent Corn Co., Ltd. ผลิตอาหารสัตว์สำหรับหมู ไก่ เป็ด ห่าน และปลา ด้วยกำลังการผลิต 180,000 ตันต่อปี ตั้งอยู่ในเมืองซานโถว

- **Chia Tai Unotel Hotel Management Ltd.** เป็นบริษัทในเครือ Chia Tai Group เริ่มกิจการในเดือนกรกฎาคม 2003 ตั้งอยู่ในนครกว่างโจว
- **Chia Tai Conti (Denghai) Co., Ltd.** เป็นการร่วมทุนกับ American Continent Corn Co., Ltd. ผลิตอาหารสัตว์สำหรับหมู ไก่ เป็ด ห่าน และปลา ด้วยกำลังการผลิต 200,000 ตันต่อปี ตั้งอยู่ในเมืองเต็งไห่
- **บริษัท ไทยสโตรเรทแบดเตอรี จำกัด (มหาชน)** กิจการร่วมทุนของ 3 K Products Co. และ Master Cheer Co. ของจีน มูลค่าการลงทุน 80 ล้านดอลลาร์ สรอ. ผลิตแบดเตอรีรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เริ่มปี ค.ศ. 1989
- **Shantou SEZ Chanex Garment Co., Ltd.** กิจการสิ่งทอ เริ่มปี ค.ศ. 1987
- **ธนาคารกรุงเทพ สาขาช่านโถว** กิจการธนาคาร เริ่มปี ค.ศ. 1993

(11) มณฑลไห่หนาน เช่น

- **บริษัทของเครือซีพี เช่น**
 - **Hainan Chia Tai Livestock Co., Ltd.** เป็นกิจการลงทุนแบบ 100%
 - **Hainan Tigerlily Pharmaceutical Co. Ltd.** เป็นกิจการร่วมทุนของ Chia Tai Pharmaceutical Group และ Hua Xin Medical Consultation Company
- **China Red Bull Vitamin Drink Co., Ltd.** เดิมก่อตั้งขึ้นในเมืองเซินเจิ้น ในปี ค.ศ. 1995 และอีก 2 ปีต่อมาจึงได้ย้ายสำนักงานใหญ่ไปที่กรุงปักกิ่ง ด้วยทุนจดทะเบียนรวม 100 ล้านหยวน ถือเป็นบริษัทร่วมทุนจีนและต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดในอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม บริษัทฯ มีฐานการผลิต 2 แห่งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง ด้วยกำลังการผลิต 3 ล้านกระป๋องต่อวัน และที่มณฑลไห่หนาน ด้วยกำลังการผลิต 5 แสนกระป๋องต่อวัน สามารถครองตลาดเครื่องดื่มบำรุงกำลังภายในประเทศได้ถึงร้อยละ 90 โดยจำหน่ายในราคากระป๋องละ 6-8 หยวน ได้รับมาตรฐาน ISO9002 และ ISO14001 ปัจจุบันบริษัทฯ มีสาขากว่า 20 สาขาและสำนักงานตัวแทนกว่า 50 แห่งทั่วจีน
- **Thai Long Investment Co., Ltd.** กิจการร่วมทุนของ Thai Long Investment Co., Ltd. และบริษัทจีน 3 แห่ง มูลค่าการลงทุน 1.50 ล้านดอลลาร์ สรอ. กิจการค้าน้ำมันเซลล์ เริ่มในปี ค.ศ. 1994

2. ด้านการท่องเที่ยว

ในแต่ละปีมีคนไทยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศจีนประมาณ 270,000 คน โดยเมืองหรือมณฑลของจีนที่คนไทยเดินทางไปมากที่สุด ได้แก่ เมืองหลวง กรุงปักกิ่ง และเมืองธุรกิจสำคัญของจีน เช่น กว่างโจว และเซี่ยงไฮ้ ตลอดจนเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ ที่เป็นที่ยอดนิยมของคนไทย ได้แก่ มณฑลหยุนหนานและซีอาน เป็นต้น

ตาราง 12-4 สถิติการท่องเที่ยวระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003

พื้นที่ศึกษา	นักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านคน)	นักท่องเที่ยวไทยไปจีน (คน)
ประเทศจีน	11.40	0.27 (ล้านคน)
ฉงชิ่ง	0.18 (อันดับ 19 ในจีน)	2,321
ซีอาน	0.24 (อันดับ 17 ในจีน)	30,400
กุ้ยโจว	0.02 (อันดับ 29 ในจีน)	NA
หยุนหนาน	0.65 (อันดับ 7 ในจีน)	35,665
सानซี	0.31 (อันดับ 15 ในจีน)	3,861
กว่างซี	0.33 (อันดับ 13 ในจีน)	7,191
ฝูเจี้ยน	0.46 (อันดับ 10 ในจีน)	6,797
เจ้อเจียง	1.07 (อันดับ 5 ในจีน)	NA
เหลียวหนิง	0.67 (อันดับ 6 ในจีน)	3,854
กว่างตง	2.46 (อันดับ 1 ในจีน)	NA
ไห่หนาน	0.14 (อันดับ 22 ในจีน)	2,488

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

3. ด้านการค้า

จากการศึกษาข้อมูลการค้ากับจีนในระดับมณฑลโดยใช้ข้อมูลจากหนังสือสถิติของมณฑลต่างๆ พบว่า ไทยมีการขยายการค้าการส่งออกไปยังบางมณฑลมากขึ้นในอัตราสูง เช่น มณฑลซีอาน (ร้อยละ 236) และมณฑลเหลียวหนิง (ร้อยละ 114.6) ซึ่งเป็นทิศทางที่ดีเพราะสองมณฑลนี้มีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ติดอันดับ 9 และ 8 ของจีน เป็นตลาดที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าไทยในอนาคต โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบ เช่น ยางพารา เม็ดพลาสติก นอกจากนี้ทั้งสองมณฑลต่างขาดดุลการค้ากับไทย ในขณะเดียวกันก็มีบางมณฑลที่ได้ขยายการส่งออกมาไทยในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น เช่น มณฑลฉงชิ่ง (ร้อยละ 116.9) และมณฑลหยุนหนาน (ร้อยละ 104.8) และมีการค้าเกินดุลกับไทย ทั้งนี้มีบางมณฑลที่ค้าขายกับไทยค่อนข้างน้อยกว่าศักยภาพที่มี เช่น

มณฑลกุ้ยโจว ซานซี และไห่หนาน จึงสะท้อนถึงโอกาสที่จะขยายการค้าและการลงทุนกับมณฑลเหล่านี้

ตาราง 12-5 สถิติการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทย-จีน และพื้นที่ศึกษา ปี ค.ศ. 2003

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)

พื้นที่ศึกษา	การค้ารวมกับ ไทย	การส่งออก ไทย	การนำเข้าจาก ไทย	ดุลการค้า
ประเทศจีน	12,654.75 (เพิ่ม 47.8%)	3,827.91 (เพิ่ม 29.4%)	8,826.84 (เพิ่ม 57.6%)	ขาดดุลไทย
ฉงชิ่ง	39.20 (เพิ่ม 100.5%)	30.83 (เพิ่ม 116.9%)	8.37 (เพิ่ม 56%)	เกินดุลไทย
ซีอาน	115.55	40.99 (เพิ่ม 19.6%)	74.56 (เพิ่ม 236%)	ขาดดุลไทย
กุ้ยโจว	NA	NA	NA	NA
หยุนหนาน	87.29	77.11 (เพิ่ม 104.8%)	10.18 (เพิ่ม 71.4%)	เกินดุลไทย
ซานซี	28.0 (เพิ่ม 13.7%)	23.9 (เพิ่ม 38.3%)	4.1 (ลด 44.2%)	เกินดุลไทย
กว่างซี	46.36 (เพิ่ม 14.6%)	32.62 (เพิ่ม 24.4%)	13.74 (ลด 3.4%)	เกินดุลไทย
ฝูเจี้ยน	420.5	137.9 (เพิ่ม 28.0%)	282.6 (เพิ่ม 26.2%)	ขาดดุลไทย
เจ้อเจียง	NA	NA	NA	NA
เหลียวหนิง	285.7 (เพิ่ม 86.6%)	99.5 (เพิ่ม 49.9%)	186.3 (เพิ่ม 114.6%)	ขาดดุลไทย
กว่างตง	NA	NA	NA	NA
ไห่หนาน	21.1 (ลด 44.7%)	9.2 (ลด 17.7%)	11.9 (ลด 55.8%)	ขาดดุลไทย

ที่มา: China Statistical Yearbook 2004.

สำหรับการขยายโอกาสความร่วมมือทางธุรกิจกับจีน โดยเฉพาะทางด้านการค้า ซึ่งสินค้าของไทยที่จะค้าขายกับจีนจะเป็นสินค้ากลุ่มไหนบ้าง ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละมณฑลหรือตลาดเป้าหมายในแต่ละมณฑลนั่นเอง หากประเมินจากทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานของจีนพบว่า สินค้าไทยที่มีโอกาสในการค้าขายกับจีนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสินค้าประเภทโภคภัณฑ์ (commodity) โดยเฉพาะวัตถุดิบจากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง และสินค้า

กิ่งวัตถุดิบ เช่น เม็ดพลาสติก ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ และสินค้าในกลุ่มอาหาร เช่น ข้าวหอมมะลิ ผลไม้เมืองร้อนของไทย และผลไม้แปรรูปต่างๆ ตลอดจนสินค้าที่มีศักยภาพมากขึ้น เช่น อัญมณี เป็นต้น

จากรายงานสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำประเทศไทย (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 29 กรกฎาคม 2548) ได้ระบุถึงโอกาสของนักธุรกิจต่างชาติในการทำการค้า และการเข้าไปลงทุนไปจีน เนื่องจากแม้ว่าจีนจะมีพื้นที่กว้างใหญ่ที่เหมาะสมทำการเกษตร ทั้งการเลี้ยงสัตว์ และการเพาะปลูก แต่ด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากนโยบายในการพัฒนาประเทศ ทำให้ผลผลิตโดยรวมลดลงในแทบทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นข้าว ถั่วลิสง หรืออ้อย ในขณะที่ความต้องการบริโภคอาหารโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ทั้งภาคเมืองและภาคชนบท ตัวอย่างเช่น

- ความต้องการอาหารไทย เช่น คนจีนในหลายพื้นที่ทางตอนใต้ของจีนชอบบริโภคข้าวหอมมะลิจากไทย นอกจากนี้ ในบางมณฑล เช่น มณฑลชื้อชวน แม้จะมีสภาพพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารที่หลากหลาย แต่จำนวนประชากรของมณฑลชื้อชวนที่มากถึงเกือบ 90 ล้านคน ทำให้มีความต้องการสินค้าเกษตรจากไทยสูง แม้ว่าสินค้าเกษตรไทยจะมีราคาที่สูงกว่าสินค้าจากประเทศอื่นก็ตาม โดยชาวชื้อชวนมีทัศนคติในทางบวกกับสินค้าเกษตรจากไทย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ

- ความต้องการมันสำปะหลังจากไทย ในแต่ละปีจีนมีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปีละ 6.6 ล้านตัน แต่สามารถผลิตได้เพียง 3.75 ล้านตัน โดยจะนำไปแปรรูปเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นแป้งมัน แป้งมันสำปะหลัง รวมทั้งการนำไปผลิตแอลกอฮอล์ และใช้เป็นแป้งในอุตสาหกรรมเคมี โดยในแต่ละพื้นที่จะมีความต้องการมันสำปะหลังที่แตกต่างกัน เช่น กว่างซี หยุนหนาน และชื้อชวน ต้องการมันสำปะหลังเพื่อการเลี้ยงสัตว์โดยจะใช้เป็นอาหารเสริมในการเลี้ยงหมู ในขณะที่เจ้อเจียงและกว่างตงต้องการมันสำปะหลังเพื่อไปผลิตเป็นแอลกอฮอล์ ทั้งนี้จีนยังมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของจีนในผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังแทบทุกประเภท

- ความต้องการยางพารารองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ แม้ว่าในขณะนี้จีนจะมีความสามารถในการผลิตยางพาราได้เองในบางมณฑล เช่น มณฑลไห่หนาน กว่างตง และหยุนหนาน แต่ก็ไม่เพียงพอต่อการบริโภคที่มีเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการผลิตยางรถยนต์ และอุปกรณ์ก่อสร้างต่างๆ จากพื้นที่การผลิต 3.86 ล้านไร่ ทำให้มีกำลังการผลิตเพียง 0.5 ล้านตัน ขณะที่การบริโภคสูงถึง 1.5 ล้านตัน ทำให้จีนมีความต้องการในการนำเข้ายางพาราจากไทย เนื่องจากเป็นยางคุณภาพ สำหรับตัวอย่างมณฑลที่มีศักยภาพในการเป็นตลาดยางพาราของไทย ได้แก่ มณฑลเหลียวหนิง ซึ่งมีอุตสาหกรรมหนักและมีอุตสาหกรรมยานยนต์ ก้าวหน้า มณฑลชื้อชวน ซึ่งมีการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ก้าวหน้า ตลอดจนมณฑล ก้าวหน้าอื่นๆ ทางภาคตะวันออก เช่น มณฑลฝูเจี้ยน เจ้อเจียงและกว่างตง

- ความต้องการเม็ดพลาสติก โดยไทยส่งออกเม็ดพลาสติกไปจีนมากเป็นอันดับสองเพื่อนำเม็ดพลาสติกไปเป็นสินค้ากึ่งวัตถุดิบในการผลิตอุตสาหกรรมอื่น แม้จีนจะมีความสามารถในการผลิตเช่นกันและมีข้อดีที่ค่าแรงถูก แต่ด้วยอัตราต้นทุนการผลิตที่สูงถึงร้อยละ 80 ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยมีมณฑลที่มีความต้องการจากไทยนั้นจะเป็นมณฑลที่เป็นเขตอุตสาหกรรม เช่น มณฑลเหลียวหนิง เจ้อเจียง ฉงชิ่ง และกว่างตง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ตลาดจีนมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างหลากหลายไปตามภูมิภาค (fragmented markets) นักลงทุนและนักธุรกิจจึงไม่ควรจะมองตลาดจีนแบบเหมารวมว่าเป็นตลาดของผู้บริโภค 1.3 พันล้านคน และที่สำคัญ มีข้อพึงทราบสำหรับนักลงทุนและผู้ประกอบการไทยก่อนที่จะเข้าไปค้าขายและลงทุนทำธุรกิจการค้าในประเทศจีน สรุปได้ดังนี้

1. **ควรมีพื้นความรู้ข้อมูลระดับมณฑลของพื้นที่หรือตลาดเป้าหมาย** นักลงทุนและผู้ประกอบการควรศึกษาและสำรวจตลาดให้รอบคอบและรอบด้าน เช่น มีสินค้าใดที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค และควรจะเน้นเจาะตลาดโดยการแบ่งกลุ่มตามความต้องการออกเป็นระดับต่างๆ ตามระดับรายได้และรสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น

2. **ควรศึกษา ข้อกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น** เช่น ระบบการค้า การชำระเงิน การให้เครดิต การซื้อ การขาย โดยเฉพาะในการทำสัญญาต้องอาศัยนักกฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายท้องถิ่นเป็นอย่างดี

3. **ควรมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาจีน วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี** เนื่องจากจีนเป็นชนชาติที่เก่าแก่ มีอารยธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองมายาวนาน นอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมทางธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น ดังนั้น หากนักลงทุนและผู้ประกอบการสามารถเข้าใจในรากฐานวัฒนธรรมเหล่านี้ ก็จะทำให้การติดต่อด้านการค้ากับฝ่ายจีนได้ง่ายยิ่งขึ้น

4. **ควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายหรือสายสัมพันธ์ (Guanxi) ในจีน** ทั้งนี้การสร้างสายสัมพันธ์ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความลื่นไหลในการติดต่อกับฝ่ายจีน เนื่องจากในการทำงานติดต่อด้านการค้ากับคนจีน ไม่ว่าจะเป็นระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับนักการเมือง นักธุรกิจพ่อค้า บัณฑิตด้านสายสัมพันธ์กับบุคคลในระดับต่างๆ เหล่านี้จะช่วยเอื้อให้การเจรจาต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

5. **สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่จะส่งไปขายในตลาดจีน** ควรมีการศึกษาทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาว่า มีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดจีนในแต่ละมณฑลหรือพื้นที่หรือไม่

6. ประเด็นด้านสินค้าที่จะต้องให้ความสำคัญอื่น ๆ มีดังนี้

- การออกแบบบรรจุภัณฑ์และหีบห่อ ให้สอดคล้องกับรสนิยมของชาวจีน เนื่องจาก
จะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค
 - การแสดงข้อความบนผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้ รายละเอียด คำอธิบายต้องชัดเจน
และถูกต้องตามกฎหมายระเบียบของทางการจีน
-

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เขียน วีระวิทย์. 2546. จีนตะวันตกเฉียงใต้: สถานภาพ ศักยภาพ และผลประโยชน์ของไทย.

เอกสารประกอบการสัมมนา จัดโดยศูนย์ข้อมูลจีนตอนใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
โครงการหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเจาะตลาดจีน. 2547. คู่มือการเจาะ
ตลาดจีน. มีนาคม.

ประดิษฐ์ วิศิษฐกร. "ข้าวเถา-แต้จิ๋ว-เก๊กเฮี้ยว (ตอนที่ 1-2)." กรุงเทพฯธุรกิจ Bizweek. 11 และ 25
กุมภาพันธ์ 2548.

"เปิดสายแทงลงทุน 10 เมืองในจีน "เกษตร-อุตสาหกรรม" รอทัพธุรกิจไทย." ผู้จัดการราย
สัปดาห์. 29 กรกฎาคม 2548.

ผดุงศักดิ์ เหล่ากิจไพศาล. 2548. "ตะลุย "ยูนาน" ประตูก้าจีนใต้." กรุงเทพฯธุรกิจ Bizweek. 1
เมษายน.

พิษณุ เกรียงกมลสาร. 2546. จีน: หุ่นส่วนใหญ่หน้าไทยมั่งคั่ง. กรุงเทพฯ: สภาธุรกิจไทย-จีน.
"เมืองจุนอี มณฑลกุ้ยโจว." วารสารแม่น้ำโขง. ฉบับที่ 31 ธันวาคม 2004 หน้า 52-53.

"เมืองท่าผู้ใจ บ้านเกิดของชาวจีนโพ้นทะเล." ผู้จัดการออนไลน์. 23 มีนาคม 2548.

"ยุทธศาสตร์ 9+2 แห่งลุ่มน้ำจูเจียง (ตอนที่ 1 และ 2)." กรุงเทพฯธุรกิจ Bizweek. 11 และ 25
มีนาคม 2548.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2546. สารานุกรมเศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย. กรุงเทพฯ:
ผู้จัดการ.

วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์. 2546. "อุปนิสัยการทำการค้าของคนจีนในท้องถิ่นต่างๆ ของคนจีน."
เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง "การแข่งขันทางเศรษฐกิจของจีนท่ามกลางกระแสทุน
นิยมโลก." 4 กันยายน.

_____. 2546. เอกสารประกอบการสัมมนา "28 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน" จัดโดยโครงการจีน
ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2 กรกฎาคม.

สุนิสา สุขชี. 2545. บทบาทของบริษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน
พ.ศ. 2524-2539. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2546. ข้อมูลเผยแพร่การลงทุนในประเทศจีน.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. 2547. คู่มือ ย้อนดูไทย. พฤศจิกายน.

_____. 2547. ต้าเหลียน: ประตูสู่ความมั่งคั่งแดนจีนอีสาน. พฤศจิกายน.

_____. 2547. ทำธุรกิจผักและผลไม้ไทยในตลาดจีนให้สำเร็จได้อย่างไร. กันยายน.

- อักษรศรี พานิชสาส์น. 2546. รายงานการวิจัยเรื่อง "มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลกหลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO" โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. 2547. "ควรรู้อะไรก่อนไปเจาะตลาดจีน." กรุงเทพฯธุรกิจ. 3 มีนาคม.
- _____. 2547. "นักธุรกิจจีนตามล่าน้ำโขง." วารสารเศรษฐกิจ. ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม หน้า 4 และ 7.
- _____. 2547. รายงานการวิจัยเรื่อง "'สภาพปัจจัยเศรษฐกิจ 4 มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: ซื่อชวน ฉงชิ่ง หยุนหนาน และกว่างซี" สนับสนุนทุนการศึกษาโดยโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- _____. 2547. "ศักยภาพของมณฑลเสฉวนที่ไม่ควรมองข้าม (ตอนที่ 1-2)". กรุงเทพฯธุรกิจ. 5 และ 12 พฤษภาคม หน้า 2.
- _____. 2547. "สถานการณ์การค้าไทย-จีน กับระบบกระจายสินค้าในจีน" ในเอกสารประกอบการสัมมนา การกระจายสินค้าระหว่างไทยกับจีนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) จัดโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ณ โรงแรมเชียงใหม่ออคิด วันที่ 3 กันยายน.
- _____. 2547. "หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ." กรุงเทพฯธุรกิจ. 2 กันยายน.
- _____. 2547. "อีกหนทางในการแก้ปัญหาผลไม้ไทยในตลาดจีน." กรุงเทพฯธุรกิจ. 20 มีนาคม.
- _____. 2548. "ท่องเที่ยวในยูนนานกำลังบูม." กรุงเทพฯธุรกิจ. 19 พฤษภาคม.
- _____. 2548. "ธุรกิจเอกชนจีนใน 4 มณฑลใกล้ไทย." กรุงเทพฯธุรกิจ. 10 มีนาคม.
- _____. 2548. "ไปเจาะตลาดจีนอีสานกันเถอะ." กรุงเทพฯธุรกิจ. 7 เมษายน.
- _____. 2548. "ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 4: เศรษฐกิจเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี." วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 16 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, หน้า 62-63.
- _____. 2548. "ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 1: เศรษฐกิจมณฑลซื่อชวน." วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 เมษายน, หน้า 68.
- _____. 2548. "ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 3: เศรษฐกิจมณฑลหยุนหนาน." วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 16 ฉบับที่ 6 มิถุนายน, หน้า 66-67.
- _____. 2548. "ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 2: เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง." วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 16 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, หน้า 71.
- _____. 2548. "หนีห่าว จากคุณหมิง." กรุงเทพฯธุรกิจ. 21 เมษายน.
- _____. 2548. "(อภิมหา) มณฑลมั่งคั่งของจีน (ตอนที่ 1)." กรุงเทพฯธุรกิจ. 11 สิงหาคม.
- _____. 2548. "ชกเกี้ยน (ผู้เจียน) วันนี้." กรุงเทพฯธุรกิจ. 24 มีนาคม.

ภาษาอังกฤษ

Asian Development Bank. 2002. **The 2020 Project: Policy Support in the People's Republic of China.**

China Business Handbook, 7th ed. 2002. Alain Charles Publishing Ltd.

Dolven, Ben. 2003. "Developing the West." **Far Eastern Economic Review**, September, pp. 28-30.

Fitzgerald, John. 2002. **Rethinking China's Provinces**. Routledge.

Gelb, Catherine, and Dennis Chen. 2004. "Going West: A Progress Report." **China Business Review**, October.

Guangxi Investment Guide. 2004.

Guide to Investment in Yunnan. 2004.

Hong, Lijian. 2004. "Chongqing: Opportunities and Risks." **The China Quarterly**, pp. 448-466.

_____. 2002. "New Chongqing: Opportunities and Challenges." **Rethinking China's Provinces**. In John Fitzgerald (ed.). London: Routledge.

Italian Trade Commission, Beijing Office. 2001. **Economic Profile of Chongqing Municipality**. August.

Jiang, Xiaojuan. 2001. **The New Regional Patterns of FDI inflow: Policy Orientation and the Expected Performance**. Paper presented at the OECD-China Conference Foreign Investment in China's Regional Development: Prospects and Policy Challenges, Xi'an, China, 11-12 October.

National Bureau of Statistics of China. 2004. **China Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **China Statistics Yearbook on High Technology Industry 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Chongqing Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Fujian Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Guangdong Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Guangxi Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Guizhou Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Hainan Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

_____. 2004. **Liaoning Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.

- _____. 2004. **Shaanxi Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.
- _____. 2004. **Sichuan Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.
- _____. 2004. **Yunnan Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.
- _____. 2004. **Zhejiang Statistical Yearbook 2004**. China Statistics Press.
- OECD. 2002. **China in the World Economy - The Domestic Policy Challenges**. Paris: OECD Centre.
- Webster, Douglas R., Jianming Cai, Larissa Muller, and Binyi Luo. 2004. **Peri-Urbanization in Chengdu, Western China: From "Third Line" to Market Dynamism**. Asia-Pacific Research Center, Stanford University, May.
- Yam, Denise, and Sharon Lam. 2004. "Pan-Pearl River Delta; From Diversity to Cooperation." **Greater China Economics**, Morgan Stanley Research, 3 September, pp.1-40.

Various Websites

- China ASEAN Business Net. http://www.china-asean.net/china_biz/western_region/china_western_province_chong.html.
- China's Daily. <http://www.chinadaily.com.cn>.
- China Highlights (Maps). <http://chinahighlights.com>
- China National Tourism Administration. <http://www.cnta.com>.
- Chongqing Government. <http://www.cq.gov.cn>.
- CP. <http://www.cpgroup.cn>.
- Fujian Governmnet. <http://www.fujian.gov.cn>.
- Guangxi Government. <http://www.gxi.gov.cn>.
- Guangxi Travel Guide (Map). <http://www.gxtravel.com>.
- Guangdong Government. <http://www.gd.gov.cn>.
- Guizhou Government. <http://www.chinaquizhou.gov.cn>.
- Hainan Government. <http://www.hi.gov.cn>.
- Hong Kong Trade Development Council. <http://www.tdctrade.com/mktprof/china>.
- Liaoning Government. <http://www.ln.gov.cn>.
- Manager Online. <http://www.manager.co.th>.
- Maps of China. <http://www.maps-of-china.com>.
- People's Daily. <http://english.peopledaily.com.cn>.
- Sichuan Government. <http://www.sc.gov.cn>.

Shaanxi Government. <http://www.shaanxi.gov.cn>.

The Australia-China Chamber of Commerce and Industry of New South Wales.

<http://www.accci.com.au>.

World Bank. <http://www.worldbank.org>.

Yunnan Government. <http://www.yn.gov.cn>.

Zhejiang Government. <http://www.zhejiang.gov.cn>.

<http://china.org.cn/english/index.htm>.

<http://www.iesingapore.gov.sg>.

<http://www.usembassy-china.org.cn>.

ประวัติอาจารย์

ชื่อ-นามสกุล นางสาว วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน
Miss WANRAK MINGMANINAKIN
ที่ทำงาน ท่าพระจันทร์: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200
 โทร. 02-613-2451 โทรสาร 02-224-9428
 ศูนย์รังสิต: อาคารเดือน บุนนาค
E-mail: wanrak@econ.tu.ac.th

ตำแหน่งทางวิชาการ

รองศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษา

ปริญญาตรี	เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	พ.ศ. 2512
ปริญญาโท	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	พ.ศ. 2514

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ

สาขาเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐกิจสาธารณสุขประชาชนจีน)

ผลงานวิชาการ

วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท: "Debt Management in Thailand: The Ability to Service Externally-Held Government Debt" (in English).

หนังสือ

1. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค (สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช) พิมพ์ครั้งที่ 17, พ.ศ. 2545
2. หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค (สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช) พิมพ์ครั้งที่ 12, พ.ศ. 2545
3. พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์, บรรณาธิการและผู้เขียนร่วม (สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พิมพ์ครั้งที่ 7, พ.ศ. 2546

4. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พิมพ์ครั้งที่ 6, พ.ศ. 2545
5. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเบื้องต้น, (สำนักพิมพ์ดอกหญ้า) พิมพ์ครั้งที่ 4, พ.ศ. 2545
6. เศรษฐศาสตร์ ไม่ยากอย่างที่คิด, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พิมพ์ครั้งที่ 3, พ.ศ. 2545
7. แนวปฏิบัติการติดต่อค้าขายกับประเทศจีน (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พ.ศ. 2540
8. เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พ.ศ. 2525
9. การพัฒนาชนบทไทย, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), พ.ศ. 2531
10. สารานุกรมเศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย, (สำนักพิมพ์ผู้จัดการ), พ.ศ. 2546

บทความและเอกสารการวิจัย

1. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, "การค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน", วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 13 เล่มที่ 4 (ธันวาคม 2527).
2. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, "การพัฒนาชนบทจีนในยุคเติ้งเสี่ยวผิง" วารสารเอเชียปริทัศน์, ปีที่ 10 ฉบับที่ 3, 2533.
3. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, "ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน", เอกสารเสนอในการสัมมนา ครบรอบ 15 ปี แห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ไทย-จีน, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (28 มิถุนายน 2533).
4. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, รายงานการวิจัยเรื่อง "เส้นทางการปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีน: ทฤษฎีและการปฏิบัติ", โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
5. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, รายงานการวิจัยเรื่อง "นโยบายสีทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน: บทเรียนและแนวโน้ม" โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
6. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และยุพิน คล้ายมนต์, รายงานการวิจัยเรื่อง "การปฏิรูปเศรษฐกิจจีนยุคเติ้งเสี่ยวผิง: ภาพรวมและข้อสรุป (ค.ศ. 1978-1990)," โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
7. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, "เศรษฐกิจจีนและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทย" เอกสารประกอบการสัมมนาประจำปี เรื่อง ไทยในศตวรรษที่ 21 แห่งเอเชีย จัดโดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 27-28 มีนาคม 2539. กรุงเทพฯ: โรงแรมมณเฑียรวิเวกริไซด์.
8. Wanrak Mingmaninakin, "Trade Relationship between Thailand, China and Japan", research report submit to China Studies Program, East Asian Studies Institute, TU, 1998.
9. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, รายงานการวิจัยเรื่อง "เศรษฐกิจมณฑลยูนนาน (จีน) ข้อมูลสำหรับนักธุรกิจไทย", โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

10. วารินทร์ วงศ์หาญเขาวี และคณะ, รายงานการวิจัย “โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเศรษฐกิจ ไทย-จีนโดยเน้นการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ (CTC)”, สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2548 (นักวิจัยร่วม).

11. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และคณะ, “โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2548 (อยู่ระหว่างการศึกษา).

ประวัติอาจารย์

ชื่อ-นามสกุล นาง อักษรศรี ฟานิชสาสน
MRS. AKSORNSRI PHANISHSARN
ที่ทำงาน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02-448-0980, 01-630-5055 โทรสาร 02-224- 9428
E-mail: aksornp@econ.tu.ac.th

การศึกษา

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง) พ.ศ 2533
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท M.A. (Int'l Econ & Chinese Studies) พ.ศ. 2537
Johns Hopkins University, สหรัฐอเมริกา
โดยทุนรัฐบาลไทย (ทุน ก.พ.)
ปริญญาเอก กำลังศึกษาโครงการปริญญาเอก สาขาสหวิทยาการ พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ด้วยทุนการศึกษาโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.)
โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ประสบการณ์ทำงาน

2541 -ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เม.ย.-มิ.ย. 2548 อาจารย์รับเชิญ มหาวิทยาลัยยูนนาน นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน
มิ.ย. 2537- พ.ค. 2541 ข้าราชการสังกัด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ทุนการศึกษา อบรม ดูงาน

2534 ทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศ ตามความต้องการของกระทรวงพาณิชย์
2538 ฝึกงานและร่วมวิจัยกับสถาบัน Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics (ABARE) กรุงแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย โดยทุน AUSAID ของรัฐบาลออสเตรเลีย
2540 ช่วยปฏิบัติราชการ ณ คณะผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การการค้าโลก (WTO) ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์
2546 ทุนการศึกษาโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ผลงานวิชาการ

วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท: "Implication of China's Participation in the GATT on Sino-ASEAN Trade Relation,"
Johns Hopkins University, 1994.

ปริญญาเอก (หัวข้อวิทยานิพนธ์) :

การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: โอกาส อุปสรรค และ
กลยุทธ์ของไทย (The Economic Linkages between Thailand and China's Southwestern
Provinces: Opportunities, Obstacles and Strategy)

งานวิจัย

- นโยบายการรวมกลุ่มการค้าภูมิภาคต่อระบบการค้าพหุภาคี สนับสนุนโดยโครงการวิจัยเสริม
หลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2542 (นักวิจัยและหัวหน้าโครงการ)
- ผลกระทบของความตกลงว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA) ต่อเศรษฐกิจไทย สนับสนุน
ทางการเงินโดยกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2543 (นักวิจัยร่วม)
- โครงการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเอเปกของประเทศ
สมาชิก: กรณีประเทศจีน ทูตสนับสนุนจากสภาริวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (นักวิจัยร่วม)
- มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO"
ทูตสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546 (นักวิจัย
และหัวหน้าโครงการ)
- โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ
ระหว่างไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ ทูตสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ธ.ค. 2546 – มี.ค. 2548 (นักวิจัยร่วม)
- สภาพปัจจัยเศรษฐกิจ 4 มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: ซื่อชวน ฉงชิ่ง หยุนหนาน และ
กว่างซี สนับสนุนทุนการศึกษาโดยโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ธ.ค. 2547 (นักวิจัยและหัวหน้าโครงการ)
- การเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย กับ จีนตอน
ใต้โดยใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ศึกษาวิจัยร่วมกับคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ค.ค. 2547 – ก.ย. 2548 (นักวิจัยร่วม)
- โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย ทูตสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ม.ค. 2548 – ก.ค. 2548 (นักวิจัย)
- การศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน
กรณีศึกษา ภูมิภาคชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจีน เสนอขอทุนสนับสนุนจากสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คาดว่าจะเริ่มดำเนินการ ม.ค. 2549 - มี.ย. 2550 (หัวหน้า
โครงการวิจัย)

หนังสือ

- พิษณุ เหยียญมหาสาร และอักษรศรี พานิชสาส์น. ถอดเกิร์ตมังกร ตอน ลัดเลาะรายมณฑล. กันยายน 2548.

บทความทางวิชาการ

- "กฎระเบียบขององค์การการค้าโลกที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารไทย" วารสารสุขโขทัย ธรรมชาติราช ธันวาคม 2538
- "มาตรา 24 ของ GATT ในการรวมกลุ่มการค้าภูมิภาค" วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ มีนาคม 2540
- "การเจรจาการค้าแบบรายสาขาภายใต้กรอบ WTO" วารสารวิจัยเศรษฐกิจ สิงหาคม 2542
- "มาตรฐานแรงงานกับการกีดกันการค้า" วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ เมษายน 2542
- "เขตการค้าเสรีไทย-จีน: ฝันที่เป็นจริง ?" วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2545
- "นานาชาติต่อเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน" วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม 2546
- "ข้อเท็จจริงการค้ากับจีน: กรณีการทำข้อตกลงการค้าผัก-ผลไม้ปลอดภาษี" วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 17 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2546
- "นักธุรกิจจีนตามล่าน้ำโขง" วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม 2547
- "ควรรู้อะไรก่อนไปเจาะตลาดจีน" วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2547
- "ปัญหาและอุปสรรคผลไม้ไทยไปจีน" วารสารเกษตรการเกษตร ปีที่ 18 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2547 หน้า 153-158
- "ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย: มณฑลเสฉวน มณฑลฉงชิ่ง มณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กวางสี" วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 เมษายน 2548 หน้า 62-68 (แบ่งเป็น 4 ตอน ตีพิมพ์ใน 4 ฉบับติดต่อกัน)
- "China's Economic Influence in The GMS and ASEAN Region: A View from Thailand" เอกสารนำเสนอในงานสัมมนาระหว่างประเทศ ชื่อ "To Advance Economic Cooperation in the Context of Mutual Growth" ณ Yunnan University นครคุนหมิง ประเทศจีน วันที่ 3-4 มิถุนายน 2548

งานเขียนตีพิมพ์อื่นๆ

เขียนบทความประจำ คอลัมน์ "มองจีน มองไทย" หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวอวยพร สุธาทองไทย
Miss UAYPORN SUTHATHONGTHAI
ที่อยู่ 120/37 ถนนจอมทอง แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150
โทร. 0-2468-6533, 01-855-1777
E-mail address uayporn@yahoo.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536-2539 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2544-2546 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
(ศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(Master Degree in International Relations: MIR)

หัวข้อศึกษาด้วยตนเอง (Independent Study):

Compatriot Chinese in China's Tourist Industry: Roles of
Taiwanese in China's Tourist Industry and IPE Implications to
China-Taiwan Relationship

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2540-2544 Reservation Sales Agent,
Reservation Sales and Marketing Department
Royal Orchid Sheraton Hotel and Towers

พ.ศ. 2545-2546 นักวิจัยผู้ช่วย อ.อักษรศรี พานิชสาส์น
"มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้า
เป็นสมาชิก WTO" ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546

พ.ศ. 2546-มิ.ย. 2548 นักวิจัยผู้ช่วย รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ
โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนากรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทาง
เทคโนโลยีและเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการ
เชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.)

- ด.ค. 2547-ก.ย. 2548 นักวิจัยผู้ช่วย “โครงการวิจัย เรื่อง การเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยกับจีนตอนใต้โดยใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)” โดยคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ม.ค.-ก.ย. 2548 นักวิจัยร่วมโครงการจัดทำหนังสือ “เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ประสบการณ์อบรมและดูงาน

- พ.ศ. 2544-2545 โครงการอบรมความรู้ภาษาจีนกลางสำหรับบุคคลทั่วไป ระดับ 1-4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ด.ค. 2545 เดินทางไปดูงานที่กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี (ส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ)
- มิ.ย.-ส.ค. 2546 นักศึกษาแลกเปลี่ยนในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติภาคฤดูร้อน (International Summer University Program 2003) ที่ Copenhagen Business School กรุงโคเปนฮาเกน เดนมาร์ก
- ก.พ. 2547 เดินทางไปสำรวจและเก็บข้อมูลที่มณฑลไห่หนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ร่วมกับโครงการหน่วยปฏิบัติการพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเจาะตลาดจีน กลุ่ม 3 (Special Task Force) กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์
- มี.ค. 2548 มณฑลผู้เจี้ยน (นครผู้โจว-เซี่ยเหมิน-ผู้เถียน-อู่ฮั่น) ในฐานะนักวิจัย “โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” ทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ก.ค. 2548 เส้นทางพม่า-จิ่งหง-แม่น้ำโขง (แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-เมืองลา-ด้าลั่ว-กวนเหล่-จิ่งหง) ในฐานะนักวิจัยผู้ช่วยโครงการ “การเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยกับจีนตอนใต้โดยใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)” ร่วมกับคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่